

Unu de personis alius de rebus possessis: et inter res istas computantur serui et ancille: quia sunt quedam res domini sui: licet sint rationales creature. Quantu ad primu votu fit distinctio personaru secundum sexu et secundum etate et secundum preciu quo vendi possent: et sic maior est redemptio viri per votu deo obligati quam mulieris: et similiter maior est redemptio viri in etate fortiori. s. a. xx. annu et supra usque ad sexaginta quam annu. xx. annu et post sexaginta. Igitur per etates sexus et fortitudines mystice designantur diuersi status in quibus homines ad plura vel pauciora deo sunt obligati. Malaici obligantur ad obseruatiu preceptoru. Clerici vero in sacris ordinibus constituti cum hoc obligantur ad obseruatiu castitatis: persone vero religiose cum hoc obligate sunt ad viuendu in obedientia et sine proprio. Inter religiosos autem aliquid plus aliis secundum artiore regulam et statuta sunt obligati. Prelati vero ad pondum animam suam per subditos quod est maximu obligantur. Secundum igitur quod in diuersis statibus persone deo in maioribus sunt obliga-

te: secundum hoc pro votis suis dant deo maius preciu si bene obseruet suu statu: ceteri tamen paribus. s. quod equali charitate operentur et hominibus: et proportionabiliter intelligendo: et secundum hoc expectant a deo maius premium. Res autem que deo per votu obligantur sunt serui/ancille/dominus et agri ut patet in textu: et quanto sunt maioris valoris tanto maior est voti redemptio in illis duntaxat quam poterant redimi: nam animalia imolantia deo redimi non poterant: sed optebat ea imolari. Per redemptioes igitur istas mystice significatur quod illi qui de rebus possessis plus expendunt in obsequiis diuinis/maius premium expectant a deo. ceteris tamen paribus. s. facultate/charitate et huiusmodi que ad meritum operantur: nam pauper vidua que duo minuta misit in gacophylatiu plus obtulit deo quam diuites qui magna miserant munera secundum testimonium saluatoris **Mat. xij. et Luc. xij.**

Postilla Nicolai de lyra et moralitas eiusdem super Leuiticum finiunt.

Prefatio in librum Numeri.

Et quomodo magis quis vult tanto maior persecutio. **Benedicentis filijs israel et dicentis etc.** Ab hoc loco sumpta est benedictio quam facit episcopus. Duo digiti qui eleuantur iuncti legem significant et sacerdotiu que per moysen et aaron intelliguntur. Tres versus qui sequuntur continent illam trinam petitionem que fit in verbis episcopi. Petitur gratia spiritualis: vera salus: pax eterna. Deinde sequitur distinctio personaru/semper his verbis: **Quod ipse prestare dignetur/ qui cum patre et spiritu sancto uiuit etc.** In tabernaculi dedicatione oblata sunt munera a primatibus in usum eiusdem et sustentationem leuitaru: quod hodie fit cum dedicatur ecclesia aliqua. Sicut et laicoru consuetudine mulieri cum desponsat viro multa dona offerunt. Et dominus filijs israel in egypto in die quo educeret: processit argentea vasa. Et post mare rubrum non duxit eos statim recta via contra hostes/ne territi retro abirent/sed per circuitu: deinde precepit ne temporis re. p. t. Laute omnia pueris. Introductibus enim in ecclesiam primo decore eius ostendendus est/ ut appetat: non miseria/ut timeat. Similiter et merarite. **Orige.** diuinis numeris non omnes digni sunt/ sed certis prerogatiuis designati. Unde in hoc libro neque mulieres educuntur ad numerum: pro feminea. s. infirmitate/ neque pueri tamquam vita moribusque degeneres: nec egypti israelitis admixti/ ut alienigene et barbari. Soli israelite numerantur/ et non omnes: sed a. xx. annis et supra. Hec tamen etatis habet obseruatio/ sed et bellici roboris. Designat enim per verbum dei ut numeret omnes qui procedunt in virtutem israel. Puerilis etas non numeratur/ nisi primogeniti: aut de sacerdotali vel leuitica stirpe. Feminarum vero nulla numeratur. Possunt hec vacua esse mysterijs: Procurauit hoc solu spiritualis qui hec dicitur/ ut sciremus qui numerati sunt/ et qui non. Quis dabit ex hoc profectus his qui sacris voluminibus gestunt crudelitatem? Sed (quod secundum Paulu lex spiritualis est) si transcedero puerilis etatis insipientiam: vir factus deposuero que sunt paruuli/ et factus fuero iuuenis qui vincam malignum: aptus videbor his qui procedunt in virtute israel: et diuinis numeris dignus. Qui autem inest puerilis et lubricus sensus/ vel feminea et resoluta segnicies vel egyptij vel barbari mores: apud deum in sancto numero non habet. In numeri autem apud salomonem dicuntur esse qui percuti. Numerati autem omnes qui salutandi sunt. Et de stellis dicitur **Ps. clyj. a.** Qui numerat multitudinem stellarum etc. Et dominus etiam capillos capitis discipulorum dicit esse numeratos: non qui tondentur/ vel proiecti/ vel etate pereunt: sed qui in nazareis erant/ quibus inerat spiritus sancti ad prosternendos alienigenas. Virtutes ergo animi et multitudinem sensuum de mente tanquam de capite apostolorum prodeunt/ capillos capitis appellauit. **Idem ilud quoque consideremus quod non statim ut egressus est de egypto populus numeratur: adhuc enim persequabatur pharaon. Sed nec cum mare rubrum transierit venit in desertum. Nondum enim temptatus: nondum ab hoste fuerat impugnatus confligit contra amalech et vincit. Nec numeratur adhuc: non enim sufficit ad perfectionem tendenti vna victoria/ nec accepto manne cibo/ et aque de sequenti petra poculo: nondum enim ea que numeris sunt apta adoleuerant. Tabernaculum testimonij constructur/ nec adhuc numerandi tempus: lex per moysen datur: mos sacrificiorum traditur/ purificationum ritus docetur: sanctificationum leges et sacramenta conduntur/ et tunc ad numerum iussu dei populus adducitur. Vide ergo quanta tibi transeunda: quanta toleranda: quot profectibus: quot temptationibus: quot prelijs: scilicet pugnandum: quot vincendum/ ut pertineas ad diuinum numerum: et inter sanctas tribus numereris/ et possis visitari/ et per dei sacerdotes aaron et moysen**

Benedictio
facit episcopus
Numeri

Qui non fuerit numeratus

Ro. 7. c.
1. Co. 13. d.
1. Jo. 2. b

Eccl. 1. d

Dat. 10. d
Judic. 15. c

Quo populus numeratus

1. Ro. 17. c
1. Pi. 16. c

Quaternarius numerus commendat
Gen. 1. c
Ps. 50. a
1. Sa. 9. b
Maeri que
1. Co. 10. c
Intentio
Ordo
Luc. 9. c

Liber iste et ordine historie/ et mysterio quarto loco ponitur in lege. Ordine historie: quia in leuitico qui tertius est agitur de vtensibilibus tabernaculi/ et de ordine leuitaru et sacrificij. **Hic** autem de dedicatione tabernaculi agitur/ qui scilicet de leuitis: quid de vtensibilibus tabernaculi portare debeant. **Mysterio** hoc ostenditur. **Scrubare** circa tabernaculum depositu ut dicitur ternis tribubus in singulis quartis: per quod signantur. xij. apostoli per quadripartitum orbem fidem sancte trinitatis docuisse. **Sed etiam** inter figuras quadratura nihil firmitus est: quaternarij quoque operis perfectio commendat. **Quarto die** facta sunt luminaria: quarta etas sub dauid fuit robustissima: quarta etiam etas hominis fortissima: quattuor autem recepti sunt qui scripserunt euangelia. **Inter dona** spiritus sancti fortitudo/ et inter penitentiales psalmos: **Miserere** mei deus quartus est: in quo de humilitate (per quam sumus fortes) agit: **Inter nomina** domini quartu est sortis: precedunt admirabilis/ psalmarius deus. **Sequitur** pater futuri seculi/ princeps pacis et similia. **In hoc quoque** libro eorum qui numerantur fortitudo ostendit: dum hi qui etate et virtute bello sunt apti numerari iubentur. **Liber numeri** qui in eo numerantur israelite: **Tum** inde: **Tu** quia mansiones a ramesse usque ad iordanem. **Sed** quia in figura omnia contingebant illis/ et lex erat umbra futurorum: ita legenda est historia/ ut non amittatur allegoria. **Numerati** sunt israelite soli: non profelyte et alienigene qui erant inter illos: non tamen omnes: quia nec pueri nec femine/ sed tantu viri qui apti bello erant. **Item** alieni a deo gentiliu spurcicia: vel crudelitate iudaica/ vel etiam christiani puerile leuitate: vel molliciem femineam habentes/ inter filios dei non numerantur. **Non** sunt numerati in egypto: sed postquam transierunt mare rubrum/ post columnam ignis: in mansione iuxta sinam: quia manentes in tenebris peccatoru non sunt dei: sed mudati baptismo et armati manus impositione. **Mansiones** merito. xlij. computantur a prima que fuit in ramesse usque ad iordanem: ut per hoc signetur nos per tot gradus virtutu ascendere in celu: quot generationibus christus ab abraam descendit ad maria. **Intentio** moysi in hoc opere est christianu populu et eius profectum: et ascensum a terra in celu: per israel per. xlij. mansiones designare. **Per israel** enim christi populus: per progressus mansionu profectus virtutu significat. **Ordo** libri talis est: primo duces populi et populu circa tabernaculum numeratos per quadru collocat. **Leuitas** a numero exceptos ad ministeriu tabernaculi destinat. deinde tabernaculu deditur/ et modus oblationu/ et cathalogus mansionu computat. **Deinde** prophetia balaam a rege balach ad maledicendum populu dei inducit. **In fine** sex ciuitates ordinantur: tres ultra tres citra iordanem: ad quas confugere qui nolens sanguinem primi effunderet. **Leuite** inter tabernaculu et ceteros filios israel excubantes/ diuisi per amramitas ab oriente per caathitas ab austro/ et gersonitas ab occidente: meraritas ab aquilone/ significant prelatos ecclesie qui sunt medij inter ministros tabernaculi: quibus in temporalibus pudent/ et inter laicos: quibus in spiritualibus presunt. **Amramite.** i. moyses et aaron et horu filij: inspicunt et inuoluunt tabernaculi secretiora: et introducentes caathitas dant eis proprijs humeris portanda inuoluta: ut videtur non moriantur. **Non** sunt enim popalanda ecclesie mysteria nisi summatis viris. i. moysi et aaron: quia infirmi inde scandalizant. **Ubi** et liber euangelij per sybero et diacono portat aperit: alij vero clausus. **Personite** autem et merarite qui sunt indigniores caathitis: non proprijs humeris/ sed bobus et plaustris sua portant onera. **Quia** qui vult venire post me/ me sequatur. q. per mortem. **Et** quanto

Prefatio in librum Numeri

Et moysen numeroꝝ censibus ascribi. Suscipienda est tibi primo lex dei: lex spiritus eius: offerenda sacrificia: explende purificationes: per agenda omnia que lex spiritus docet. **Orige.** Ratio quoque tribuum/distinctio ordinum/societas familiarum: et cuncta ordinatio castrorum: ingentium sacramentorum pdunt indicia. Certa enim expectatio nobis est resurrectionis mortuorum: cum hi qui uiuunt qui reliqui sunt: in aduentu christi non preuenient eos qui dormierunt: sed simul rapiuntur cum illis in nubibus obuiam christo in aera: terreni scilicet huius loci corruptelam: et mortis habitacula deserentes: siue officii in aere (sicut Paulus pronunciat) permansuri: siue etiam ad paradisum vel ad alia ex multis mansionibus loca que apud patrem sunt transferendi. Diuersitas autem translationis et glorie prestabit per merita cuiusque. unde. i. **Coz. xv. c.** Quisquis autem in suo ordine. In resurrectione autem unusquisque aut in tribu ruben spiritalibus iudiciis ascribitur: quia scilicet aliquid in actibus: vel in moribus simile et consanguineum habuit. Alius in tribu symeon fortassis pro obedientia. Alius in tribu leui/credo qui presu- rit bene sacerdotio vel qui bene ministrans: gradus sibi bonum acquisiuit. Alius in tribu iuda: qui scilicet regios spiritus gessit: et populum qui intra se est bene rexit: sensum scilicet mentis: et cogitationes cordis. Singulis quoque tribubus unusquisque sociabitur pro his que in actibus vel in moribus ipsis cognata habuit. Et erunt huiusmodi ordines in resurrectione mortuorum qui in hoc libro figurant. **Illud quoque quod quadam conuexio ne tribuum castrorum positio: et metationis ordo describitur: significat aliquem statum in resurrectione mortuorum. Tres ad orientem collocantur: tres ad occidentem: tres ad meridiem: et tres ultime ad aquilonem: qui durus dicitur ventus: quod etiam tribus iuda que regalis est ad orientem statuitur: ex qua dominus ortus est: non puto ociosum: et quod isachar huic iungitur: et gabulon: et quod in quattuor partes trinus iste numerus ordinatur. Que quis positionum suarum diuersas habeant qualitates: omnes tamen intra trinitatis numerum continent: et quod per totas has quattuor partes in unum numerum colligitur eadem trinitas semper: quia scilicet sub uno nomine patris: et filii: et spiritus sancti censentur omnes qui ex quattuor partibus orbis venientes inuocant nomen domini: recumbentes cum abraam/isaac/et iacob in regno dei. **Hec generaliter diximus volentes huius libri continentiam mysticam breuiter comprehendere: ut suscepta occasione unusquisque in reliquis similem: aut sicut plus deus reuelat: superiorum persequatur imaginem. Ego enim vere me imparem iudico ad enarranda mysteria libri numeroꝝ: multo autem inferiorum ad illa que concludit Deuteronomium volumus.****

Raba. Numeroꝝ librum multiplici mysteriozum obscuritate inuolutum partes ostendunt. Ibi enim numerus filiorum israel mystice describitur: et singularium tribuum castra circa tabernaculum testimonij ad formam ecclesie locantur: ibi leuitarum in ministerium distributio: et oblatio principum per conuenientiam sacramentorum. Tandem omnium mansionum ab egypto usque ad terram promissionis catalogus numerat: ut monstratur qualiter de egypto spiritali egressi: per mare rubrum et heremum presentis seculi perperamus ad promissam patriam in celis.

Raba. Iuxta finem hodi scriptum est: Igitur mense primo anni secundi: in prima die mensis collocatum est tabernaculum etc. **Ezo. xl. b.** et nunc in capite numeroꝝ. Locutusque est dominus ad moysen in deserto sinai in tabernaculo federtis: prima die mensis secundi: anno altero etc. **Ubi notandum quod. xij. mansione. i. in solitudine sinai ubi moyses ascendit: et dominus descendit in montem ut daret legem: ibi fabricatur tabernaculum: ibi precipitur diuersitas hostiarum et vasorum: indumenta pontificis leuitarum ceremonie: numerus populorum et leuitarum: et oblationes principum. Eodem quoque anno licet non eodem mense quo erectum est tabernaculum: numerus filiorum israel descriptus est. Annus vero vel mensis secundus tempus noui testam. significat: quod post christi aduentum/passionem et resurrectionem usque ad finem mundi pertingit. Post baptismum enim in quo de spiritali egypto: submerso vero pharaone egredimur: in nouitate vite ambulamus et ad terram promissionis tendentes: in deserto sinai. i. in conflictu temptationum carnis incentiuata superare nitimur. Sinai enim interpretatur rubus: quo significatur ecclesia: in qua apostoli predicant: et spirituale prelium geritur: ibi loquitur dominus ad moysen: quia legem dat ad instructionem credentium id est spiritualium israelitarum. **Fido.** Liber numeri appellatur quia multitudinis israelitice perfectorum viroꝝ computationem tenet: et numerum: perfectiones quoque mansionesque a sinibus egypti usque ad mortem moysi. In quo dies dedicationis tabernaculi: et oblationum modus: non sine numeri sacramento numeratus est. Catalogus**

est. Catalogus autem mansionum filiorum israel: que a prima usque ad ultimam numerate simul. xlij. De quibus mattheus ab abraam usque ad dauid generationes. xliij. et a dauid usque ad transmigracionem babilonis generationes. xliij. et a transmigracione babilonis usque ad christum generationes. xliij. Per has currit hebreus qui de terra festinat transire ad celum: et egypto huius seculi derelicta: terram promissionis ingreditur. **Hec mirum si illo numeri sacramento peruenit ad celum quo christus a primo patriarcha venit ad virginem quasi ad iordanem / que pleno gurgite fluens spiritus sancti gratia redundauit. Fido. Prima mansio est ramesse urbs in extremis finibus egypti. In qua populus congregatus erigit in desertum egypti: scilicet altera die post pascha in conspectu egyptiorum. Quia quidam comotionem vel tonitruum interpretantur: quia comoti sumus ad euangelicam tubam et excitati tonitruum gaudij eximus in mense primo: preterita hie me: veris exordio cum omnia renouantur: eximus. xv. die mensis primi in crastino pasche: pleno mensis lumine: post esum agni immaculati: calciati pedes de aplo: et accincti lumbos de pudicitia: et baculos in manibus tenentes. Fido. Secunda mansio est socoth: in qua coquant panes acymos: et primum tendunt tabernacula: unde et locus nomen accepit: quia socoth interpretatur tabernacula/vel tentoria. Cum ergo exigerimus de egypto. i. de seculo primum tabernacula figimus: scietes nobis ad interiora vel exteriora pergendum: et ad sanctam terram uentum accelerandum. Fido. Tertia mansio est ethan: que est in extremo solitudinis: in qua primum uidetur dominus precedere populum in colina ignis. Ethan sana fortitudo vel professio. Preparemus nobis ergo fortitudinem: assumentes nobis perfectum robur: ut inter errorum tenebras et confusionum noctes scientie christi lumen appareat. Dies quoque noster nubem habeat protegentem ut his ducibus ad terram promissionis perueniamus. Fido. Quarta mansio est phairoth que est contra beelzephon: et interpretatur os nobilium: ut assumpta fortitudine nobilitemur in domino: contententes beelzephon qui interpretatur dominus aquilonis: et eius superbia declinantes. Ab hac mansionem profecti filij israel transierunt per medium mare in desertum: uiderunt pharaonem cum exercitu pereuntem: maria precipitentem in tympanis. Fido. Quinta est mara: ad quam perueniunt transitu mari post triduum: et interpretatur amaritudo. Post predicationem enim euangelij et tabernacula migrantium post fidem assumptam: post baptismi uictoriam rursus uenit ad amaritudinem: ut uoluptas et luxuria uite amaritudine terminetur: et per crucis signum quasi per cruciatum iterum suauitas compensetur. Fido. Sexta est mansio helim: ubi erat. xij. fontes aquarum. et lxx. palme in figura. xij. apostolorum. et lxx. discipulorum secundum ordinem: de quorum fontibus doctrine potum haurimus: et dulces fructus uictorie capimus. Unde bene helim in arietes fortes uertit. Ipsi enim sunt robusti principes grege: duces ouium: doctores gentium. Fido. Septima mansio est iterum ad mare rubrum iasur. Sed querit quomodo post transitum maris rubri et fontes mara: et helim: rursus ad mare rubrum uenerint: nisi forte in itinere periculis quidam sinus maris occurrerit: iuxta quem castrametati sunt. Aliud est enim transire mare: aliud in primo figere tabernacula: ex quibus mone mur etiam post euangelicam doctrinam: et cibos dulces triumphorum apparere nobis interdum mare: et preterita discrimina poni ante oculos. Fido. Octava est in solitudine sin: in qua tenditur usque ad montem sinai. Sin autem rubus vel odium interpretatur: quia cum uenerimus in locum ecclesie: de quo nobis dominus locutus: grande odium meremur inimici. Fido. Nonam mansio est indefcha: que dicitur pulsatio: quasi pullate et aperiet uobis. **Matth. viij. a.** Sensus quoque est manifestus: quod postquam uenerimus in locum ecclesie: incipimus in sacramenta pulsare. Fido. Decima in halus quod interpretatur fermentum: quod tollens mulier miscuit farine satis tribus donec fermentaret totum: **Matth. xij. e.** Ibi murmurans populus accepit uespere coturnices: et mane alterius diei manna tribuit. Et bene in decima mansionem manna tribuit: quia post decalogi perfectionem angelorum panis manducatur. **Undecima mansio est in raphydim: que interpretatur dissolutio fortium vel remissio manuum. In hac sitiienti populo fons de petra oreb in similitudine christi erupit. Ibi iesus in typo saluatoris contra amalech militat: et in signo crucis demonum aduersum nos temptamenta surgentia deuincitur. Illuc uenit ietro ad moysen dans ei psillum. lxx. seniorum in typo ecclesie ex gentibus congregate: quod legis iminutio euangelio succedere complet. Pulchre dissolutio vel sanitas raphidim dicitur: vel propter dissipatum amalech: vel propter sanatum israhel. **Utere in suis locis conuenientius exponetur.******

Dat. i. a

Prima mansio

Secunda

Tertia

Quarta

Quinta

Sexta

Septima

Octaua

Nonam

Decima

Undecima

Ezo. 17. b

Allego.

Locutus est dñs. a **Q**uoniam viros rē. Ca. I
 Orige. All. 2. r. Omnis q̄ pcedit in virtute iſrl rē.
 Qui ergo pcedit in virtute numerat / r in virtute tm̄
 iſrl. Est enī virtus animi quā grecoꝝ philoſophi docēt: q̄ non
 p deo / sed p glia exercetur humana. Et est aſſyrioꝝ virtus / vel
 chaldeoꝝ in aſtologie ſtudijs / sed nō
 iſraelitica / nec ad deū pertinet. Sola
 vero apud deum virtus iſraelitica nu
 merat: que a deo docet: p ſcripturas
 diuinas diſcit: p fidē euāgelicā r apli
 cā traditur. b **P**incipes. Aug.
 Quid eſt q̄ ſinglōs de ſingulis tribu
 bus eligi iubet r pncipes: eosq̄ vocat
 chiliarchos / q̄s quidā latini tribunos
 vocat vel appellauerūt? Chiliarchi au
 tē a mille vident̄ dici. Sed cū pſillum
 daret ietro moyſi / qd etiā deus appro
 bauerit: de pplo ſub pncipibus ordina
 do / ne oēs caule moyſen oneraret: chi
 liarchos dicit conſtituēdos ſup mille
 nos homines: hec acōtarchos ſup cente
 nos: pentacōtarchos ſup quinquage
 nos / r decarchos ſup denos: ab ipſis
 numeris q̄bus pſentent cognomiatos.
 Nūquid r hic ſi accipiēdi ſunt chiliar
 chi q̄ ſingli eſſent ſup millenos? Nō:
 neq̄ enī oīs ppls iſrl. xij. milia tūc fue
 rūt. Singulos enī elegit de ſingulis
 tribubus: q̄ nō millenos ſed multa mi
 lia cōtinebāt. Nōmē q̄ cōmune eſt euz
 illis q̄ in Exodo appellabāt chiliarchi
 q̄ vnusq̄q̄ illorū eſſet mille hoīm pnc
 eps: iſtorū aut̄ q̄ vnusq̄q̄q̄ militū pnc
 eps q̄ ſiue a mille ſiue a milibus: ea
 dē cōpoſitio nōis reſonat vt vocentur
 chiliarchi. c **D**e tribu rubē. Ra.
 Dora. Ruben p̄mogenitus iſraelis
 qui interpretat̄ vidēs filios / vel videns
 in medio: p̄mittiā eccliam ſignificare
 poteſt / q̄ fuit in hierlm̄: quā ipſe dñs
 in aplis primū fundauit quē ſignificat
 eliſur. i. pater meus fortis. Ipe enī eſt
 de quo dicit̄ Ps. xlii. b. Dñs fortis:
 dñs potēs in prelio. Dic̄ q̄ ruben ſub
 tali pncipe videt filios. i. fideles ad ſe
 p̄luētes. vñ Act. ii. g. Predicāte pe
 tro baptiſati ſunt vna die tria milia: r
 multitudinis credentiū erat eoz vnū / r
 animayna. Act. iiii. f. Ra. Dora. Princeps tribus ruben
 eos generaliter ſignificat: qui bñ puerſantes in medio fratrū
 ſubditorum curā gerūt / ſermone r exemplo inſtruit: quos tā
 q̄ filios ad dei militiā nutriūt. In hac tribu pnceps eſt eliſur:
 id eſt pater me⁹ fortis / vel pater me⁹ coanguſtās: fili⁹ ſedeur:
 id eſt ab

Nico. de lyra

Postilla Nicolai de lyra super libro Numerorum incipit.

Locutus est dñs ad moysen. Et predictis in
 precedētibus libris p̄t q̄ ſicut in libro Beñ. agitur
 de fidelis populi electione cui lex erat danda. ſic in
 Exodo agit̄ de legis datione pplo iā electo: r a ſeruitute egypti
 aca liberato: verūtamen̄ q̄uis in Exodo ſit data lex q̄tū ad
 p̄cepta moralia: iudicialia r ceremonialia: hoc tñ eſt breuiter
 r ſuccincte: r ideo in alijs libris ſubſequētibus addite ſūt ali
 que leges ordinationē ppls dñi magis ſpecificantes / r ad tria
 p̄dicta reducunt̄. In leuitico dō ſūt addite leges vel p̄cepta
 que ſpecificāt ordinationē ppls respectu cultus diuini vt viſuz
 eſt ibidē. Coſequēter aut̄ in hoc libro Numerorū addūtur illa
 q̄ ſpecificāt ordinationē ppls respectu cōuict̄ mutui: iminebat
 autē tūc pplo p̄ficiſci ad terrā ſibi p̄miſſam: r iō p̄mo ponunt̄
 illa que p̄tinēt ad ordinationē ppls p̄ficiſci debētis. ſecūdo q̄
 p̄tinēt ad ordinationē ipſius actū p̄ficiſci. r. ca. tertio que
 ſpectāt ad ordinationē ipſius ad terminū accedētis. xxxiiij. ca.
 Circa primū cōſiderādū q̄ in pplo debenti p̄ficiſci neceſſa
 rio requirit̄ q̄ aliqui ſint ſubditi r obediētes / r alij ſint regē
 tes: quia vbi nō eſt gubernator p̄plus corruet. Prover. xi.
 b. Et ideo primo ponit̄ ordinationē ſubditiōnū: r ſecūdo rectorū
 vij. ca.

vij. ca. Circa primū p̄mo ponit̄ ordinationē ppls ſm legē cōmu
 nē. ſecūdo q̄tū ad ſpecialē obligationē. vi. ca. Circa p̄mū adhuc
 primo p̄mittit̄ ordinationē ppls ſubditi. ſecūdo remotio ipedimēti
 v. ca. Circa p̄mū cōſiderādū q̄ in pplo ſubdito cōiter ſunt tres
 ſtat⁹ vt ordines. ſ. agricole / milites / r deo ſeruiētes. Primus
 nō habet hic locū: q̄ ppls tūc habebat
 panē de celo collatū ſine labore: vt di
 ctū eſt Exo. xvi. Et ideo primo agit̄ de
 ordinationē bellantiū. ſecūdo de ordinationē
 ne deo miniſtratiū. iij. ca. Circa primū
 adhuc p̄mo p̄mittit̄ numerū bellatorū.
 ſecūdo eoz ſitus circa tabernaculū. ca. ij.
 Circa p̄dictā numerationē p̄mo ponit̄
 p̄ceptū dñi. ſecūdo executio mādātū / ibi:
 Hi nobiliſſimi pncipes. Circa p̄mū di
 cit̄ ſic: Locutus eſt dñs. Iſta dictio
 copulatiua q̄ copulat hūc librū ad p̄ce
 dētē. r eſt ſenſus: ſicut in p̄cedētī libro
 locutus eſt dñs ad moysen de ordina
 tione ppls in cultu diuino: ſic in iſto de
 cōuictu ppls ordinato. b **I**n deſer
 to ſinai. Anteq̄ inde recederēt ver/
 ſus terrā p̄miſſionis. c **I**n taber
 naculo federis. Quia ex q̄ fuit ere
 ctū / ibi: Loquebat̄ dñs ad eū: taberna
 culū aut̄ fuit erectū mēſe primo: prima
 die mēſis anni ſc̄di exitus filioꝝ iſrael
 de egypto. dñs autē iſta dixit moyſi p̄
 mēſem poſt. ſicut ſtatim ſubditur:
 d **P**rima die mēſis ſc̄di. Et p̄t.
 e **T**ollite ſummā rē. Dicit Ra.
 Sa. q̄ ſimile eſt homi habētī peculiū
 valde dilectū: p̄pter qd numerat ipm
 frēq̄nter: ppls iſrl erat quali peculius
 dei: vt habet̄ Exo. xix. r iō numerus
 ei⁹ exp̄miſ i exitu de egypto: vt habet̄
 Exo. xij. Itē numeratus fuit poſt caſū
 de adoratiōe vituli: vt habet̄. xxx. et. v.
 r. Dic̄ dō ſimiliter p̄cipit̄ numerari.
 r q̄ hec numeratio ſit alia ab illa p̄t:
 q̄ de argēto ill⁹ numeratiōis facte ſūt
 baſes tabernaculi: vt h̄ Exo. xxx. r iō
 illa numeratio p̄ceſſit fabricationem r
 erectionē tabernaculi: iſta autē q̄ hic p̄
 cipit̄ ſecuta eſt erectionē tabernaculi p̄
 mēſem: vt iam dictū eſt. f **P**er co
 gnationes. i. trib⁹. voluit enī dñs qd
 nō ſolū ſc̄ret̄ numerus multitudinis
 in generali: ſed etiam cuiuſlibet tribus per ſe r in ſpeciali.

Incipit liber Uaidaber: id est liber Numeri. Ca. I

Incipit liber Uaidaber: id est
 liber Numeri. Ca. I
 I quasi que dicunt vt ver
 da domini pensentur.
 Locutus est dñs a
 a **S**apientissimū hebreorū
 ad moysen in de b
 sero ſinai / in taber c
 naculo federis pri d
 ma die mēſis ſe
 cūdi: anno altero egreſſiōis eoz
 Mundo.
 ex egypto dicēst̄ Tollite ſummā e
 vnuerſe p̄gregationis filioꝝ iſrl
 per cognationes r domos ſuas: f
 r nomina ſingulorū / quicquid b
 d **N**on feminini aut obſtat infirmitas.
 b **Q**uia hec etas apta bello.
 ſexus eſt masculini a. xx. anno et i
 a **N**ō ſola etas: ſed dñs requirit̄ iſraelite.
 a **S**upra: oīum virōrum fortium ex k
 iſrael: r numerabitis eos per tur
 a **L**ex r ſacerdotiū: ſpiritali ſenſu annume
 rant primatū ecclie r officia ſingulorū:
 q̄ ſm tenorē legis p̄ veros ſacerdotes oīs
 ecclie ordo diſponi debet.
 mas ſuas / tū r aarō: erūtq̄ vobi l
 b **S**cum principes tribuum ac do
 morum in cognationibus ſuis:
 c **Q**uorum iſta ſunt nomia. De tri
 a **P**ater meus fortis. b **A**ll. qui inter
 pretatur abſconditus.
 bu ruben eliſur filius ſedeur.

in generali: sed etiam cuiuslibet tribus per se r in speciali.
 g **E**t domos suas. Quia in vna tribu erāt mltē familie:
 ſicut in tribu leui erāt caathite / merarite / gerſonite / r faciebāt
 diuerſas domos. h **Q**uicquid sex⁹ eſt masculini. Et ſic
 mulieres excludēbantur ab iſta numeratione. i **V**icesi
 mo anno r ſupra. Quia iuniores nō mittebāt ad preliū.
 k **V**irorū fortium. Ad excludēdū ſenes q̄ iam erāt emerite
 militie. l **E**rutq̄ vo. rē. fuerūt enī adiūcti in hoc nego
 cio moyſi r aaron: q̄ qlibet eozū magis cognoscebat illos de
 * tribu ſua

Moralr. a **L**ocutus est dñs. In hoc caplo describi
 tur ppls nūeratio p moysen r aarō r duodecim pncipes ppls.
Hystice p moysen ducē r aarō pōtifficē intelligit̄ ipe christ⁹
 q̄ ſimul dux eſt ppls chriſtiani r ſacerdos ſumm⁹. Per duode
 cim pncipes intelligunt̄ apli r eoz ſucceſſores: p ppls nume
 ratū ppls credentiū ad p̄dicationē aploꝝ chriſto tñ pncipaliter
 operate: p̄pter qd ipe dicit̄ Job. xv. a. Sine me nihil poteſtis
 facere. Numerant̄ aut̄ hic potentes ad bella p̄cedere: p qd ſi
 gnificant̄ fideles q̄ diu ſūt de corpe militat̄is ecclie. Dicuntur
 aut̄ ſexcēta tria milia q̄ngētī q̄ngētī: p ſexcēta tria milia q̄ eſt
 maior numer⁹ ſignificat̄ multitudo credentiū obligatoꝝ ad p̄ce
 pta decalogi adimplēda in fide trinitatis / eo q̄ iſti numerl
 reſultāt ex multiplicatiōe r replicatiōe denarij r ternario. Per
 quingētos dō quinquaginta q̄ eſt minor numer⁹ intelligūt̄ il
 li q̄ nō ſolū tenēt ad decalogi p̄cepta: ſz cū B ad p̄ſilia: eo q̄ q̄n
 q̄nginta numer⁹ eſt ſpūſcto appropatus: q̄ ſpūſctūs dat̄ fuit
 aplis i ſigno viſibili q̄ngēſima die a feſto paſchali: p̄ſitētib⁹
 aut̄ in religioe q̄ ſe obligāt ad obſeruatōez p̄ſilioꝝ ſaltē aliq̄z:
 tāta dat̄ grā q̄nta dat̄ in baptiſmo: vt reſert̄ Hiero. in vitali
 patrū: q̄ngētī dō reſultāt ex replicatiōe q̄ngēginta: vt de ſe p̄t.
 Q ij * **L**euite autem

f. 22. a.

Doralis

id est absconditi. Qui enim auctoritate magisterij: et paterna disciplina subditos bene regit et corrigit: nec foris ad laudem humanae: sed in abscondito cordis ad dei gloriam: iure princeps est tribuum et domorum. i. iungatorum / principum / regum: et vtriusque sexus curam gerens. a De tribu syme. Ra. Symeō generaliter oēs obediētes significat / quorum princeps est salamiel. i. retribuens mihi deus: vel pater mea deus. Filius surisaddai. i. continētis abire / cum ille qui iustam dei retributionem cogitat: corde pacifico tranquillo et humilis in ceteris filiorum fidelium venerandus apparet. Qui enim se humiliat exaltabit. Luc. xiiij. c. Tales enim omnem intentionem suam ad dei placitum convertunt: et in quibus in scripturis continetur: fiducialiter se obedire permittunt dicentes Ps. cxij. a. Ad te levavi oculos meos quia habitas in caelis. b De tribu iuda. Dozalr. Idem. Pos sunt significari in iuda omnes qui recte invocant nomen domini: nec sensu nec verbo dissentientes a norma fidei quorum merito naafon princeps fuit qui. s. non solum alios predicando instruit: sed etiam virulenta vitioz iacula corpus suum castigando in semetipso iter facit: in illud. i. Cor. iy. d. Castigo corpus meum: et in servitum te redigo etc. Allego. Buda: de quo reges / qui interpretat confessio vel laudatio. hic populum significat ecclesie: cui caput est leo de tribu iuda. i. christus. De re enim fidei laudatio vel confessio. i. recta predicatio tantum in ecclesia est. Naafon ergo. i. serpens / vel augurium: filius aminadab scilicet spontanei populi / saluator intelligitur: de patriarchis deo devotis famulis genit / qui pro morte sua destruxit diabolum. In serpente enim vni primū mortis causa. i. peccatum processit: mors si guratur: vnde Job. iij. b. Sicut exaltauit moyses serpentem in deserto: sic exaltari oportet filius hominis etc. c De tribu isachar. Rab. Isachar monachos non incognite exprimit / qui omnibus mundi negociis sprētis: dono dei. i. spiritu sancto ptegere: pmiū eternū districta vita voluptate mortificata qruunt: et pompam mundi calcantes: hūilia amplectētes: soli deo placere cupiūt. d Nathanael. Alleg. Qui pie exercet se ut mercedē in caelis accipiat: eorum princeps est nathanael. i. deus meus vel donū dei filius suar. i. pusilli christi: scilicet qui inter homines pusillū apparuit: ipse enim dux: et ipse merces. e De tribu zabalun. Idem. Zabalun patietes figurat / qui contra omnia adversa munimine virtutū invicti pseverant: quorum princeps solus deus est: sine quo nihil possunt agere / dicentes cum aplo: Quis nos separabit a charitate christi? tribulatio an angustia etc. Rom. viij. g. f Heliah. Alleg. Habitaculum fortitudinis habz principē heliab: qui interpretat deus meus pater: deū. s. qui est pater fidelium: quos disponit et regit. Et si filii helon. i. quercus. Ecclesia enim recte dicitur habitaculum fortitudinis contra hereticos. s. et scismaticos. g Joseph. Idem. Joseph pater duarū tribuum christū significat patrem populoz duorum: et lapidem angularē. Ephraim minor manasse primogenito platus: gentile populum iudaico platur: vñ Matth. viij. b. Amē dico vobis: non inveni tantam fidem in israhel. h Elisama. Elisama christū significat: de quo dicit Phil. ij. b. factus est obediēs patri usque ad mortem etc. qui de se ait Job. viij. d. Que audivi ab eo hec loquor: in mundo. hic est filius ammon. i. populi mei inclyti: de stirpe. s. regū patriarcharū et prophetarū. Ra. Elisama princeps in tribu ephraim: significat eos qui attente verbum dei audiūt corde bono et optimo: et fructum afferūt in patientia. i Ammiud. Populus meus inclytus vel obliuiosus: ea scilicet que retro sunt obliuiscens: in anteriora se extendēs ut accipiat coronam vite quam retribuet deus diligentibus se. k Samaiel. Samaiel reddidit mihi deus: filius phadassur. i. redemptionis valide princeps est in tribu manasse / qui interpretat oblitus vel obliuiosus / cum christus (que advocandū populū iudaicū pater in mundū misit) in regno suo gentē obliuiosam inuenit. Oblitus est enim israhel creatoris sui. Non tamē oēs perierūt: sed cum plenitudo gentium intraverit omnis

rit omnis israhel saluus fiet. I De tribu beniamin. Beniamin hierusalē significat / que est in tribu sua: cui populus in prophetā rachel bennoni. i. filius doloris fuit: quia graui dolore matrem affecit. Sanguinem enim prophetarū fudit: et in christi necem cōspirās ait: Sanguis eius super nos: et super filios nostros. Mat. 27. c

Doralis

Doralis

Allegori.

Allego.

Allego.

Luc. 8. b.

Ro. 11. d.

a Frauditio interpretat: et significat de uocatione ecclesie gentilis: de qua in auditu auris obediuit mihi. b In hac dicitur salamiel. i. pater mea deus iesus. s. pater noster qui fecit vtraque vni cum signa potentie sue per fidelium verba et opera demonstrauit.

a Be tribu symeō: salamiel filius surisaddai. Be tribu iuda: naafon filius aminadab. Be tribu isachar: nathanael filius suar. b Be tribu zabalun: heliab filius robusti. c Augmentū. g helon. Filiorum autem ioseph de tribu frugifer vel crescentes. a Deus meus au dicens. b Populus meus inclytus. h bu ephraim: elisama filius ammon. a reddit mihi deus.

k Be tribu manasse: gamaliel filius redemptionis valide. l phadassur. Be tribu beniamin: a pater meus iudeus. b qui temptatio iniquitatis vel humilitatis mee interpretat. m abidā filius gedeonis. Be tribu dan: abiecer filius amifaddai. Be tribu aser: phegiel filius ochran. o Be tribu gad: heliasaph filius duel. de tribu neptalim: abira filius virtutibus pelari: doctrina erimij: merito in ecclesia principant. benan. In nobilissimi principes a

In creditibus de iuxta patris prophetiam filius dextere. Beniamin quod gentile populum potest significare: quod filius doloris fuit christianos plequedo. Filius etiam dextere potest dici: quia in iudicio ad dexteram del erit / vel quia dextera. i. bona opera facit. Qui populi abidan. i. pater meus iudeus / filius gedeonis: qui interpretat temptatio iniquitatis vel humilitas: princeps est. Quia christus (que humiliter iudeis spreuit et diabolum iniquitatem temptauit) caput est creditum: et iudei venturus viuorum et mortuorum.

Dozalr. Filius dextere significat eos qui fortiter pugnant contra inimicos: et fortiter pmiunt temptationis stimulos: nec femineū aliqd vel molle in se dñari pmittunt. m De tribu dan. Dan iudiciū vel iudicās. Hi sunt qui omnia discrete agunt: qui abiecer. i. fratrem adiutorem sibi principem constituit: et in patri regulam omnia faciunt: vel omnia bona sua deo tribuunt. Rab. Dan iudicium vel iudicās. Abiecer frater meus adiutor. Amifaddai: populus meus sufficiens. In dan ergo accipimus gentiles qui de frigore infidelitatis ad gratiam christi confugerunt. In sequentibus ad aglonem iuxta tabernaculum dan primus castrametatur. Abiecer filius amifaddai in hac tribu princeps est cum ecclesie de gentibus apostoli christi quasi fratres verbo et ope sufficientes principant: et fraterna dilectione ad societate spiritalis gratie hortant. n De tribu aser. Aser beatus: vel diuitias habens: fideles virtutibus locupletes significat: quod princeps phegiel. i. occursio dei. Filius ochran qui interpretat turbauit eos: christus. s. mediator dei et hominum qui humano generi periclitari occurrit: malignos spiritus repellendo turbauit: vñ Luc. 11. f. Appropianos alligauit vulnera eius: infundens oleum et vinum etc. Dozalr. In aser figurant qui cuncta consilia agunt: nec caducis rebus: sed virtutibus diuites esse volunt: substantiam suam pauperibus tribuunt: thesauros in celo pdunt vnde beati erunt. Re tribuetur enim eis in resurrectione iustorum. o De tribu gad. Allego. vl Dozalr. Gad accinctus. Heliasaph dei mei protectio vel accensio. Duell agnoscens deum. Gad ergo fidelium populū significat: qui semper lumbos mentis accingit iusticia: et armis spiritalibus instructus / spirituales nequitias debellat: cui presidet christus de stirpe patrum pgenitus: vere deum agnoscens et ei obediens: suas dirigens et ptegens. Potest etiam gad doctores exprimeret: quos in principatu constituti hostibus resistere parati sunt: inter quos excellit heliasaph: qui se cor leuat ad deum vñ petiūt auxiliū: vñ Proverb. xxx. a. Bal lus accinctus: vel succinctus lumbos et arces: nec rex qui resistat ei. p De tribu neptalim. Neptalim cōuersus: vel dilatatus. hic est fidelis populus qui ab errore cōuersus per mundi terminos fidei abundantia dilatatus est. Cui dicit Esaias: Dilata locum tentorium tui etc. Esai. liij. a. Abira. i. fratris mei amicus. Filius bennon. i. fontis tristitiae: huic platus est: quia dei filius qui fratribus. i. iudeis amicus fuit: quando per legem sui noticiam tribuit: ipsi modo gentilitati per penitentiam tristitiam consulens / ad fidem conuertit: ut in exercitu suo adnumerati ipsi ducatu et regimine fruere in plio spiritali. Dozalr. In neptalim intelligunt sancti qui charitate fraternitatem etiam ad inimicos dilatant: horum princeps est abira. i. ipse deus qui eos sui amoris ducatu regit quos non inter seruos: sed inter amicos cōscribit: vñ Job. xv. b. Iaz non dicā vos seruos sed amicos etc.

Nico. de lyra

Per cognationes tribu sua in moyses et aaron. a In nobilissimi principes multitudi. Dic consequenter ponitur executio dicitur mandati per personas predictas: et patet littera vsqz ibi: a Leuite

Ps. 35. c

Mat. 27. c

Doralis

Doralis

Luc. 14. d

Allegorice vel moralis

Doralis

Questio **aug.** **¶** Per cognationes. **Aug.** De rito qrit qre p oēs tribus dicit fm p pinqtates eoz: fm pplm eoz: fm domos familiar eoz: fm capita: fm numerz nominū eoz: et hec qnqz silr oi no repetunt donec oēs tribz copleātur: qsi aliud sit fm pinqtates eoz: aliud fm ppos: aliud fm domos familiar: aliud fm numerz nominū: aliud fm capita: cū potit vdeant alijs ver bis idē significare hec oia. **¶** Nuntz q ipe numerz aliqd significat: vt hic idē qnqes varie repetat. **¶** Ma iste numerz. i. qnarius: sic in qnqz libris moysi in vete. testa. maxie comendat. **¶** Ma do qtuor q deinceps pnectunt. i. masculina a. xx. annis r. s. **¶** Dis q pcedit in vte: ex recognitiōe eoz qz uis r ipa p oēs tribz eodē mō repetātur / habēt necessariā differētiā. **¶** Cum enī ageret de numero vniuerse multitudis ad vnā tribū pntētis: discer nēdus erat sexus. **¶** Do positū est oia masculina. **¶** Et ne paruli etiā cōputarent / adiūctū est a. xx. annis r supra. **¶** Et ne imbellis senectus numeraret / additū est: ois q pcedit in virtute. **¶** Et omia cōcludunt verbo eius operis quod fiebat: vt dicat recognitiō eoz. **¶** Recognitiō enī fiebat cū hec hoim vel nominū milia cōputarent. **¶** Quin qz igitur illa ppinquitates ppli: domus familiarū / et numerus hominū et caput: et ista quattuor sexus / etas / vte / recognitiō: fortassis in ipō numero aliquid significat. **¶** Si enī horū numeroz alter multiplicet ex altero vt qnquies quaterni / aut quater / qui ni ducant viginti fiūt. **¶** Quozū numero etiā adolescentiūz etas illa signat qui numerus memorat qn intrat ad terrā pmissionis: r dicit illa etas. xx. annozū que nō declinauerit in dextera / aut in sinistra: vbi vident mibi significari fideles ex vtroqz testamēto fidē verā tenentes. **¶** Ma vetus testamētūz quinqz libris moysi maxie excellit / r nouū quattuor euangelijs. **¶** **A** vicésimo. **¶** Iud. **¶** A vicésimo anno numerant qui ad bellū eligūt: qz ab hac etate ptra vnūquēqz vitiorū bella nascunt. **¶** Ideoqz ad pugnaz eligunt: vt pugnet cōtra libidinē / ne luxuria supent. **¶** **T**riginta qnqz. **¶** Boni piugati: qz ad significandū triceniūz index r pollex blādo osculo piungunt. **¶** Ma aliud triceniū: aliud sexagesimū: aliud do centesimū. **¶** **S**exaginta duo rē. **¶** Silber. **¶** No puto silentiū pretereundū q modo minores summe numeroz r minoris sacramēti pcedūt. **¶** Maiores do r maioris dignitatis succedūt / vel ecōuerso. **¶** Honore enī seinuicēz milites ppi pueniūt / r superiores iuicē arbitrat. **¶** Audacius qz cōgrediunt coniugati qz pntentes: pntētes qz virgines / r maioris sunt meriti. **¶** Aliqñ vero intermiscēt summe / ne cādoz vgnitatis abhorreat amplexū cōiugij: r in necessitatibz carnis vgnitati r cōtinētie ministrāt coniugati: vt diuini exercitus sit eoz vnūz r anima vna. **¶** **S**eptigēti. **¶** Spiritualibz donis prouecti / r ad dexteram dei locandi. **¶** Cētenarij enī numerz fm in dextera cōputat / pollice r indice in coronā flexis. **¶** Vñ iā dextera cōputat annos. **¶** **T**ribum

¶ **F**idelis: **¶** Multitudinis credentiu erat eoz vnū r aia vna. **¶** Act. iij. f. **¶** multitudis p tribz r cognatōes suas r capita exercit' isrl' qz tule **¶** **L**ex pcedit: q sacerdotē docet r instruit. **¶** **S**acerdotiū. **¶** **P**ncipio. i. noui testa / rūt moyses r aaron cū oi vulgi multitudie: r cōgregauerūt p mō die mēsis scdi / recētes p cognatōes r domos ac familias r camētū. **¶** **¶** **D**uplici perfectione: historiali sensu legis r spiritali. **¶** **P**ita r noia singuloz a vigésimo anno r supra / sicut pcepit dñs moysi. **¶** **N**umeratiqz sūt i desro sinai / de ruben p mogenito israelis p gnatōes r familias ac domos suas / r noia capitū singuloz **¶** **¶** **A**d differētiā feminariū. **¶** **A**d differētiā puulozū. **¶** **H**oc addidit ne in bellis senect' cōputaret. **¶** **¶** **N**ouū testamētū. i. r vetus tenentes in veritate. **¶** **O**ē qd sex' est masculi a. xx. anno r supra pcedētū ad bellū / quia **¶** **¶** **P**fecti in opibus. **¶** **S**umme pfectionis. **¶** **S**cripūs p fides au xilio q in qnqz draginta sex milia quingēti. **¶** **B**e filijs symeon p generatōes r familia die super discipulos venit. **¶** **¶** **N**umerati. **¶** **M**ilias ac domos cognationū suarū recēsi sunt p noia r capita singuloz ois qd sex' est masculini a. xx. anno r supra pcedētū **¶** **¶** **S**piritale. **¶** **S**glia pfectozū est pncipiū r in pfectione sanctorū impectio est. **¶** **A**d bellū. lxx. milia trecēti. **¶** **B**e filijs gad / p generatōes r familias ac domos cognationū suaz recēsi sūt p noia singuloz a viginti **¶** **¶** **B**ene vtentes sensibus corporis. **¶** **A**nnis r supra oīs qui ad bella pcederēt. xlv. milia sexcenti. l. **¶** **B**e filijs iuda p generatōes et familias ac domos cognationū **¶** **¶** **A**lii indigni numero. **¶** **S**uaz p noia singulozū a. xx. āno / r supra: oēs q poterāt ad bella **¶** **¶** **S**piritalē intelligētā legis hñtes. in septenario enī spūs: in denario lex significat. **¶** **P**cedere: recēsi sūt. lxxiij. milia sexcenti. **¶** **B**e filijs isachar p generatōes r familias ac domos cognationū suarū per noia singulozū a. xx. anno r supra / oēs qui ad bella pcederēt: recēsi sūt **¶** **¶** **N**ouo instructi testamento. **¶** **V**el. xxx. **¶** **Q**uinquaginta quattuor milia quadringenti. **¶** **B**e filijs cabulon p generationes et familias ac domos cognationū suarū recēsi sūt p noia singulozū a vicesimo anno r supra: oīs q poterant **¶** **¶** **S**pirituāli gratia pfecti. **¶** **¶** **Q**uattuor principalibus virtutibus pfecti. **¶** **A**d bella pcedere: quinquaginta septē milia quadringēti. **¶** **B**e filijs ioseph filioz ephraim p generationes r familias ac domos **¶** **¶** **N**umerati. **¶** **C**ognationū suarū recēsi sūt per nomia singulozū a. xx. anno te **¶** **¶** **I**n modesta corporalium sensuum pfecti. **¶** **S**upra: oēs q poterāt ad bella pcedere. xl. milia qngēti. **¶** **P**orro filiozū manasse p generationes r familias ac domos cognationū suarū: recēsi sūt p noia singulozū a. xx. ānis r supra: oēs q poterāt ad bella pcedere. xxx. duo milia ducēti. **¶** **B**e filijs beniamin **¶** **¶** **N**umerati. **¶** **P** generatōes r familias ac domos cognationū suaz recēsi sūt **¶** **¶** **N**ois singulozū a. xx. āno r supra: oēs q poterāt ad bella pcedere triginta qnqz milia quadringēti. **¶** **B**e filijs dan p generatōes r familias ac domos cognationū suaz recēsi sūt noibz singlo **¶** **¶** **C**ontinentes. **¶** **R**ū a. xx. anno r supra: oēs q poterāt ad bella pcedere / sexaginta **¶** **¶** **P**iuati. **¶** **¶** **V**gines corpe r spū: centenarij enī vgnitātē: denarius pfectionēz. **¶** **¶** **S**piritalibus donis pucti: r ad dexterā dei locandi. **¶** **D**uo milia septingenti. **¶** **B**e filijs aser p generatōes r familias ac domos cognationū suaz: recēsi sūt p noia singulozū a. xx. anno r supra: oēs q poterāt ad bella pcedere. xl. milia r mille qngēti. **¶** **B**e filijs neptalim: p generatōes r familias ac domos cognationū suarū recēsi sūt noibz singulozū a. xx. āno r supra / oēs q poterāt ad bella pcedere qnqz gita triā milia qdrigēti. **¶** **¶** **S**unt qz nūc **¶** **¶** **A**postoli r apostolici viri. **¶** **¶** **S**upradicti viri. **¶** **R**auerūt moyses r aarō r diodeci pncipēs isrl': singlos p domos **¶** **¶** **I**j

Figinti an noz eligūt viri

Dat. 13. a

Tropolo.

S a Tribu leui. Raba. In tribu leui sacerdotalis ordo si- gnatur: qui sup tabernaculu testimonij constituit / vt ecclie. s. in qua codita sunt dei testamta cura gerat: z oia vasa. i. fide les ad spiritale ministeriu electi sine errore z vitio: s. de p/ maneat. **H**ic eni ordo quicqd ad ceremonias legis ptinet/ pcurare debz. **P**ius est eni pplm do/ cere: qud fm leges honeste z ordinate in ecclia vnat. **S**pi tabernaculu portat z vt silia ei. **Q**uia sacerdotes copati endo: infirmoz mores tolerado z pso lando: qsi humeris laboris z patie tie ecclia portat. **b** **D**eponet. i. ser/ mone z exeplo disponet qud qsq hu/ miliatus in profectu virtutu gradiat. **c** **Q**uisqz exter. **Aug.** Alienige na q accesserit mortat. **H**ic alienigena intelligendus est etiā de illis filiis isrl q nō fuerat de illa tribu: quā taberna/ culo deservire pcepit. i. q nō fuerint de tribu leui. **H**irū est aut qud abusive alienigena d: qd magis alteri gener/ hoies significat: z allogenes: z nō ma gis allophilos: qd significat alteri tri bus hoies: quo noie magis vti fscptu ra in aliaz gētiū hoib vt allophili ap/ pellēt: qsi aliaz tribuū hoies. **Allego.** **Q**ui ad sacru ministeriu indigni acce/ dit: penam psumptiois nō euadit. **M**e mo eni debz sibi sumere honore nisi q vocat a deo tanqz aarō: vñ. ij. **Paral.** xvij. d. **O**cias q sacerdotiu vsurpauit lepra pculsus est. **d** **U**nusqzqz p tur. **Allego.** **U**nusqzqz fm signa in cedat in castris pcepit moyses / imo de p moysen. **P**ot aut fieri vt emula tide bonoz operū ab inferiorib signis ad meliora z magnificentiora puēiam/

Si eni i pmpu habuerim studiu me lioz z posteriora obliuiscetes ad ante riora extēdamur i resurrectōe mortuo rū (vbi sic stella differt a stella: cuiusqz merita refulgebūt) ab inferioribus ad meliora signa z fulgētia trāferemur z splēdētia stellis eq̄bimur. **E**t etiā intantū pōt in hac vita hūana natura pficere: vt in resurrectōe mortuoz nō solū stellaz s; etiā solis splēdori valeat eq̄ri: qz fulgebūt insti sicut sol i regno dei. **D**at. xij. f. **H**inc g est q supponit fm signa sua p domos familiarū suaz. **Q**d dicit p domos familiarū: in greco idē est sermo quē ponit ibi **A**p̄s: ex q bus ois paternitas in celo et in terra noiat. **Q**uas g paternitates paul: fa milias dicit latin: interpres. **I**te sunt ergo paternitates vl familie q̄s paul: iā oñdit in celis: moyses sub figuris le galib: describit in tris: fm q̄s icedere nos monet: vt possim paternitatib: ce lestib: sociari. **S**ūt eni familie z p̄ni tates i celo: ex qb: forte ē illa quā paul: ecclia p̄mituoz ascriptā celis noiat **Q**ui sociabimur: si oia fm ordinē geri mus: si nihil inq̄tū/ nihil inordinatū/ nihil inhonestū inueniat in nob.

Nico. de lyra
 * a **L**euite autē zc. quius causa subdit in pncipio ca. scdi. **b** **L**ocu tusqz est do. **D**escripto numero bel/ latoz. hic cōsequēter describit eoz dispositio circa tabernacu lum: p̄mittit tñ rō qre leuite nō sunt numerati. scdo subdit di spositio ppli/ibi: **D**etabūt aut castra. **R**atio aut p̄mi fuit in hibitio dei que tangit/ cū dicit: **c** **T**ribū leui noli nu. scz cū alijs filiis isrl. fuit tñ per se nūerata: vt habet ca. se qn. ideo subdit: **d** **N**eqz pones sum. eoz cū si. isrl. i. qñ eoz numeraueris nō aggregabis summā eoz cū summa alio rū: sed erit p se distincta: cui ratio subdit cum dicit: **e** **S**z constitues

Locutusqz est dñs ad moysen di/ cēs: **T**ribū leui noli numerare: **c** **U**nusqzqz p turmas et cuneos atqz exercitū suū. **P**orro leuite p gy rum tabernaculi figēt tentoria: ne fiat indignatio supra multitu dinē filioz isrl: z excubabunt in custodia tabernaculi testimonij. **F**ecerūt ergo filij isrl iuxta oia q̄ pcepit dñs moysi.

Locutusqz est dñs ad moysen et aaron: dicens: **S**inguli per turmas o vestib: z scutis: qb: bellatores mutuo se cognoscūt: z suos ab aduersarijs

Locutusqz est dñs ad moysen et aaron: dicens: **S**inguli per turmas o vestib: z scutis: qb: bellatores mutuo se cognoscūt: z suos ab aduersarijs

Locutusqz est dñs ad moysen et aaron: dicens: **S**inguli per turmas o vestib: z scutis: qb: bellatores mutuo se cognoscūt: z suos ab aduersarijs

constitues eos supra taber. testimo. zc. quia erat depu/ tati ad aliqd maius. s. ad diuinū cultū: ideo nō sunt numerati cum bellatorib: qz nō tenebant ire ad prelū ad hoc vt bella/ rent. **A**ttamē aliq sacerdotes tenebant ire ad exhortandum bellatores vt habet **D**eut. xx. a. vbi dicit sic: **A**ppropinquā/ te iam plio stabit sacerdos ante acie et sic loquet ad pplz zc. **N**ō tñ erat illis illicitū bellare maxime i casu necessita/ tis: vñ z **B**onathas z simon frater ei/ q fuerūt summi sacerdotes: fuerūt stre/ nui pliatores siue bellatores: vt habet tur lib. **D**acha. officia aut leuitarū q bus debebat esse intenti: z q tangunt hic in generali plenius expriment ca. sequē. **f** **Q**uisqz exteroz. i. al terius trib: **g** **A**ccesserit/ volens exercere officia leuitarū. **b** **O**cci detur. s. a dño tanqz idebite vsurpās officū sibi interdicitū. **A**liā etiā causam qre leuite nō fuerūt cū alijs numerati: inducit **R**a. Sa. dicens q hoc fuit: qz sentētia mortē erat p̄uisa a deo sup oēs bellatores q ferūt hic numerati: vt ha/ bet. j. xxvj. ca. dñs aut nolebat q leui/ te huic sentētie subiacerēt eo q nō pec cauerūt in adoratiōe vituli saltē p ma iori parte: vt dictum fuit **E**ro. xxij. f.

Metabunt aut castra. **H**ic cōsequēter describit dispositio castrorū circa taber naculū: z p̄mo in generali. scdo in spe ciali/ibi: **A**d orientē. **C**irca p̄mū dicit: **M**etabunt aut castra. i. disponēt ten toria. **k** **P**er turmas. est aut tur ma multitudo. **xx.** bellatorū: z dicit a turbo bas: qz disposita est ad turbādū aduersarios si tñ sit equitū dicit pprie ala. si peditū turma. **l** **E**t cuneos est aut cune multitudo bellatoz simul debite cōiunctoz: z dicit a coeo is. qsi coeuntes inynū: fm aliquos aut dicit multitudo disposita ad modū cunei: q est instrumentū ad scindendū ligna: et ex hoc habz nomē: qz ad modū talis in strumenti disposita est talis multitudo ad penetrādū z scindendū acie aduer/ sarioz. **m** **P**orro leuite zc. inter tabernaculū z reliquū pplm p moduz in ca. se. dispositū. **n** **H**ic fiat indi gna. zc. si aliqui de alijs vellēt accede re nimis ppe tabernaculū.

Leuite aut in tribub: zc. **D**oralit **P**er qd significat clerici generaliter sumpti: qz sunt ad ministeriu ecclie de/ putati: sicut leuite ad ministeriu taber naculi: vt plenius dicit in sequētib: ppter p̄ clerici p consurā z ordines ab alijs fidelibus sunt distincti.

Locutusqz est dñs ad moysen et aaron di. **D**ō fm ordinē suū icedat: z fm signa sua: fm domos familiarū z suarū castra

Nico. de lyra
Locutusqz est dñs ad moysen et aaron: dicens: **S**inguli per turmas o vestib: z scutis: qb: bellatores mutuo se cognoscūt: z suos ab aduersarijs

Locutusqz est dñs ad moysen et aaron: dicens: **S**inguli per turmas o vestib: z scutis: qb: bellatores mutuo se cognoscūt: z suos ab aduersarijs

Locutusqz est dñs ad moysen et aaron: dicens: **S**inguli per turmas o vestib: z scutis: qb: bellatores mutuo se cognoscūt: z suos ab aduersarijs

Signa bel lantū
 Doralit
 Signa bel lantū
 Doralit

Suarū castra collocent filij isrl ex aduerso rē. Docuit q exerci-
tus dei de terra egypti egressus: et p desertū transiens uisitatus
est. i. numeratus p moysen r aarō: r p singulas tribus seque-
strat: sub certo numero cēsitus. quod nos exponētes formā
diximus esse pscriptā: quomodo pplis dei egrediens de egypto
pro huius mudi: r festinans ad terraz
pmissiois. i. ad locū stutū/vel ad glo-
riā regni celozū: quibus ordinibus et
meritorū gradibus deducat. Et p hec
ostēdimus futuroz bonoz magnificē-
tiam in lege adumbratam. Nec uero
lectio docet qualiter ab his q deo sunt
mandipati/ nec implicat se secularib⁹
negocijs/cōponat ordo castrorum di-
cens: Homo fm ordinē suum/ r fm si-
gna sua rē. Paulus qz dicit. i. Cor. v.
liij. g. Omnia ordinate fiant/ r fm ordi-
nē. Unus ergo est dei spiritus qui in
paulo et in moysē loquit: fm ordinem
moyses incedi iubet in castris: paulus
in ecclia fm ordinē oīa fieri. Et moy-
ses qui legi ministrabat/ i castris custo-
dire ordinē iubet. Paulus dō euāge-
lij minister: nō solū in actibus/ sed etiā
in habitu ordinatū uult esse christianū
dicens: Mulieres similiter in habitu
ordinato. Unde arbitror q nō solū in
officijs r habitu seruari ordinē uoluit/
sed significat etiā aliqū ordinē i aīa.
de quo dicit/ q vnusqzqz incedere de-
beat fm ordinē qui precipue ex operū
fructibus indicat: nec min⁹ ex magni-
ficētia sensuū. Sepe enī accidit vt qui
humilē sensum gerit/ et terrena sapit:
excellsum sacerdotij gradum vel cathe-
drā doctoris obsideat. Et q spiritalis
est/ r a terrenis tā libet oīa examina-
re possit r a nemine iudicari: inferioris
ordinē ministerij teneat/ vel in plebis
multitudine relinquat. Sed hoc est le-
gis r euāgelij statuta contēnere/ r ni-
hil fm ordinē gerere. **Orig.** Unus
quisqz nostrū etiā de cibo r potu sollici-
tus/ r oēm curā gerēs in secularibus:
vnam aut duas horas deo deputans: r ad orationē in eccliaz
ueniens/ vel in transitu uerbum dei audiens/ non incedit fm
ordinē: nec audit pceptū quod dicit vt omnia fm ordinē fiat.
Ordo enī est primū querere regnum dei r iusticiam eius: et
credere q secūdo loco hec nobis a dño apponant. Omnis er-
go homo debet incedere fm ordinē suū/ sacerdos/ diaconus/
uirgo/ r quicūqz in pessione religionis uident. Si enī petu-
lans quid r pteruū gesserit: continuo arguet eos moyses di-
cens: Homo fm ordinē suū incedat rē. Agnoscat ergo qsqz
ordinē suū: et quid sit dignū suo ordini intelligat: et ita libet
actus r sermones/ incessum qsqz r habitū: vt cū ordinis sui p-
fessione pueniat/ ne ppter eū nomē dei blasphemet. **Orig.**
Scdm signa sua rē. Quibus. s. cuiusqz pprietas designat:
uel in cultu/ uel in statura/ uel in habitu/ uel in positioe p que
Paulus: qz paulus est designat: r petrus qz petrus est et nō
Paulus. Ex voce etiā vnus cuiusqz signi diuersitas dat: vt ex
uocē loqā agnoscas illū qui loquit. Sic arbitror esse in ani-
mis etiā signa diuersa et alterius qdē animi motus lenior est
mitis/ placidus/ rāquillus/ eālis. Alterius turbidus/ elatus/
asperior/ incitator/ petulātor. Alius circūspect⁹/ cautus/ pu-
dus/ sollicitus/ ipiger. Ali⁹ desidiosus/ remissus/ negligens/
incautus. In his ali⁹ plus/ alius minus. Et fortassis quanta
in specie uult⁹ diuersitas/ tāta r in animis. Cū salomon: Si-
cut diuersi sūt uultus a uultibus/ ita r diuersa sūt corda hoīm
Eccl. viij. a. Sed qsqz fm sua signa incedat: ne is cuius humi-
lia r despecta sūt signa incedat elatio: qz animi sui deposcūt si-
gna. Omnes q lras norūt/ sciunt esse uiginti quattuor: si greca
uiginti tria: si latina lras elementa didicerint: et ex his omnia
scribunt. Aliud tñ signū alpha quod paulus scripserit habet:
aliud quod petrus: vnde et chirographa singulozū manibus
scripta: pprijs signis r indicijs agnoscent: r cum sint eadem
elemēta: est tamē in similitudine lrasū dissimilitudo signozū.
Veni ergo ad motus mentis r animoz quibus concitant ad
aliquid ge-

aliquide gerēdū. Antuere chirographa r uide quomodo ani-
mus pauli pposuit castitatē: r anim⁹ petri. Sed est ppria q/
dam castitas petri r alia castitas pauli/ et si eadē uideat. Pau-
li enī castitas est q requirit macerari corpus r subijci seruitu-
ti/ r adhuc dicat: Ne forte cū alijs pdicauero: reprobus fiā: al-
terius castitas istud nō timet. Iusticia
qz habet aliqd pprietatis in paulo/
habet r in petro et sic cetera virtutes.
Si ergo in his noibus q exēpli causa
posuim⁹: potest fieri vt cū vnū sint spū
p spiritū dei: sit tñ aliqua diuersitas in
iparū pprietate uirtutū: quātomagis
reliq hoies ppria signa in motib⁹ ani-
moz/ r aīe stutibus gerūt. a **Per**
gyrū tabernaculi. Ra. Circa taber-
naculū omēs filij isrl castrametati sunt
terni p singulas plagas/ vt non supsit
uel desit aliqd ex illis. Judas/ isachar/
gabulon ad orientē. Ruben/ symeon/
gad ad meridiē. Ephraim/ beniamin r
manasse/ ad occidentē. Dan aser/ r ne-
ptalim ad aquilonē. Tabernaculum
dō eccliam tā ueteris q noui testamē-
ti significat. Principes autez iuxta ta-
bernaculū castrametates: patriarchas
uel apostolos significat quorum pre-
cibus et doctrina munitur ecclia.

De ly. **Eniuerſi**
aduersarijs distinguūt: uexilla ele-
uant in hastis uel partibus: vt ad eozū
aspectū bellatores dirigant r uincant:
qualia dō fuerint ista uexilla: in textu
nō habet. Sed dicit aliqui hebrei q
uexillū cuiuslibet trib⁹ erat sile in colo-
re lapidi posito in ratiōali in quo erat
sculptū nomē sui patriarche/ ita q uexil-
lū tribus rubē erat rubei coloris sicut
r lapis sardius in q erat sculptū nomē
ipsius ruben: r sic de alijs. a **Ad**
orientē iudas rē. Hic describit di-
spositio castrorum circa tabernaculum
in speciali
dom⁹ cognationū suarū castrame-
tabernaculū dñi est aīa iusti: fm illd Eccl. xiiij. a. Qui creauit
me requirit in tabernaculo meo. Habet autē istud tabernacu-
lū aspectū ad orientē: per quē intelligitur expiatio sordis in or-
tu lucis gratie: ad meridiē per quē intelligit inflammatio cor-
dis: quia inde puenit uirtus caloris/ Ad occidentē per quē in-
telligit meditatio mortis in qua occidit lux uite pientis/ Ad
aquilonē per quem intelligit colluctatio fortis contra insultū
demonis: fm quod dicit Hier. i. c. Ab aqlone pandet omne
malū. Igitur ad orientē sunt iudas isachar r gabulon: p iudā
qui interpretat confitens intelligit confessionis ueritas. per
isachar/ qui interpretat memorans dñm: ofonis assiduitas: p
gabulon q interpretat pulchritudinis habitaculū/ puerfatio/
nis puritas. Per hec enī tria sordes cordiū expiant. Ad me-
ridiē autē sunt ruben symeon r gad: Per ruben dō qui inter-
tatur uisionis filius: intelligit splendor ueritatis intellectū p-
ficiens: Per symeon q interpretat audies: amor charitatis bo-
nis pientis: Per gad q interpretat felicitas: dulcor suauitatis
reficiens. Hec enī tria inflammationē cordis cōcomitant. Ad
occidentē dō sūt ephraim manasses r beniamin: p ephraim q
interpretat crescēs: intelligit pfectus spūaliū: ad quē mouet uir-
te breuitas: p manassen q interpretat obliuio: pemptus r palū/
ad quē mouet eoz defectibilitas: p beniamin q interpretat fili⁹
dextre: appetit celestū ad quē mouet eoz eternitas. Hec autē
tria meditationi mortis associant. Ad aqlonē dō sūt dan ne-
ptalim r aser: p dan q interpretat iudiciū/ intelligit timor iudi-
cij: p neptalim q interpretat multiplicatio: pudor opprobrij: siqz
iplicet uilitati pcti: p aser q interpretat beatitudo/ amor pmiij: r
hec tria faciūt rā insultū demonū fortiter colluctari. de q col-
luctatōe dicit Apl⁹ ad Eph. vi. b. Nō est nobis colluctatio ad-
uersus carnē r sanguinē: sed aduersus principes r ptates: r
aduersus mūdī rectores tenebrarū harr: rā spūalia nequitiē:
de quibus cōcedat nos triūphare leo de tribu iuda qui est vi-
ctor r benedictus deus in secula seculozū amen.

C
1. Cor. 9. 2
Castrame-
tatio circa
tabnaculū
Dispositio
castrorū cir-
ca taberna-
culū
Doralit
D

Quis dica-
tur ordinez
seruare
1. Co. 14. 5
ordine stāt
certo queqz
creata suo
Distinctio
hominū

Et a Uniuersi qui in castris iude annume fuerunt. His multis tribubus iudas presidet. f. regalis tribus de qua ortus est christi humani generis rex et saluator. b Meridia nam plagam erit princeps elisur filius sedeur. Hec significat antiquam dei plebem que luce euangelij suscipies amore conditoris seruebat. c Leuabit autem tabernaculum. Hystice. Tabernaculi erectio vel positio ecclesie sita significat: que in creditibus erigitur: in negatibus deponitur: in quibusdam ordinibus sacris sublimatur: in alijs iudicio sacerdotum excommunicatione humiliatur. d Ad occidentalem. Kaba. Quattuor plage mundi p quas castra filiorum israel disponuntur circa tabernaculum: conuocationem et dispositionem ecclesie significant. Oriens enim ubi est introitus tabernaculi intium bone conuersationis et confessionis: et perceptionem baptismi et primitiuam ecclesiam exprimit que in hierusalem primum ab apostolis fundata est: huic plage tribus iuda isachar et gabulon deputatur: quia confessores christi in habitaculo fortitudinis ubi pro eterna mercede laborant: illum habent introitum qui ait Job. x. b. Ego sum ostium: per me si quis introierit saluabitur. Ego sum lux mundi: de quo et Zacharias. luce. i. g. Visitauit nos oriens ex alto etc. Plaga uero australis quam respicit meridianum latus tabernaculi: antiquam dei plebem significat: que lucem legis accipies amore creatoris seruebat. Ibi ruben: symeon: et gad castrametati sunt: quia sancti patres intuitum mentis ad uidentiam dei uoluntatem acuebant: et obedientie studebant accincti armis iusticie: ut demonio meridiano possint resistere. Plaga uero aquilonis quam respicit alterum latus tabernaculi: tenebris et frigore infidelitatis usque ad aduentum christi torpentem gentium multitudinem figurat ubi dan: aser et neptalim castrametantur: quia cum iudei repulissent uerbum dei iusto iudicio de gentibus multiplicata ecclesia et dilatata: ueram beatitudinem sperat et optat. Occidentalis uero que utriusque parietem tabernaculi in se recipiens consummat: impletionem totius ecclesie que in fine mundi perficitur designat: quando persecutio

Hystice Tabernaculi erectio vel positio

Nota

Job. 8. b

Act. 13. 5

fuit beliab filius belon: omnis de stirpe eius exercitus pugnatorum quinquaginta septem milia quadringenti. Uniuersi qui in castris iude annumerati sunt: fuerunt centum octuaginta sex milia quadringenti: et per turmas suas primi egredientur.

In castris filiorum ruben ad meridianam plagam erit princeps elisur filius sedeur: et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta sex milia quincenti. Juxta eum castrametati sunt de tribu symeon: quorum princeps fuit salamibel filius surisaddai: et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quinquaginta nouem milia trecenti. In tribu gad princeps fuit belisaphan filius duel: et cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta quinque milia sexcenti quinquaginta. Omnes qui recesserunt in castris ruben centum quinquaginta milia et mille quadringenti quinquaginta: per turmas suas in secundo loco proficiscent. Leuabitur autem tabernaculum testimonij per officia leuitarum et turmas eorum. Quomodo eriget: ita et deponetur. Singuli per loca et ordines suos proficiscent. Ad occidentalem plagam erunt castra filiorum ephraim: quorum princeps fuit elisama filius ammiud: cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta milia quincenti. Et cum eis tribus filiorum manasse: quorum princeps fuit gamaliel filius phadassur: cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt triginta duo milia ducenti. In tribu filiorum beniamin princeps fuit abidan filius gedeonis: et cunctus exercitus pugnatorum eius qui recensiti sunt: triginta quinque milia quadringenti. Omnes qui numerati sunt in castris ephraim: centum octo milia centum per turmas suas tertij proficiscentur.

Ad aquilonis partem castrametati sunt filij dan: quorum princeps fuit abiecer filius amisaddai: cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt sexaginta duo milia septingenti. Juxta eum fixerunt tectoria de tribu aser: quorum princeps fuit phegiel filius ochran: cunctus exercitus pugnatorum eius qui numerati sunt quadraginta milia et mille quincenti. De tribu filiorum neptalim princeps fuit abira filius henan: cunctus exercitus pugnatorum eius quinquaginta tria milia quadringenti. Omnes qui numerati sunt in castris dan fuerunt centum quinquaginta septem milia sexcenti: et nouissimi proficiscent. Hic numerus filiorum israel per domos cognationum suarum et turmas diuisi exercitus: sexcenta tria milia quincenti quinquaginta. Leuite autem non sunt numerari inter filios israel. Sic enim preceperat dominus moysi. Feceruntque filij israel iuxta omnia que mandauerat dominus. Castrametati sunt per turmas suas et profecti per fa-

do persecutioe antichristi qui bene fructificauerunt probatur electi: et traditis impijs in obliuionem perpetue mortis: iusti locantur ad dexteram dei in eternum regnaturi: unde bene ephraim / beniamin et manasses in hac plaga consistunt. Leuite quoque ideo prope tabernaculum sunt quos ceteris tribus quattuor plagis circumeunt: ut qui tabernaculi curam gerunt: secure diuinis uacant obsequijs a fratribus suis extrinsecus contra hostes muniti. Hinc quoque ministri altaris sic undique muniendi et procurandi sunt ut secure possint diuinum implere officium. Occidentalem. Hec plaga utriusque parietem tabernaculi in se recipiens: in se iungendo consummat: et consummationem ecclesie in fine mundi significat: quando in fructu bonorum operum probantur electi: in obliuionem mortis tradentur impij: ad dexteram dei locabuntur iusti. e Ad aquilonis partem castrametati sunt filij dan. Hec plaga significat multitudinem gentium usque ad christum frigore infidelitatis torpentem: sed repulsi iudeis iudicio dei ecclesia dilata.

do persecutioe antichristi qui bene fructificauerunt probatur electi: et traditis impijs in obliuionem perpetue mortis: iusti locantur ad dexteram dei in eternum regnaturi: unde bene ephraim / beniamin et manasses in hac plaga consistunt. Leuite quoque ideo prope tabernaculum sunt quos ceteris tribus quattuor plagis circumeunt: ut qui tabernaculi curam gerunt: secure diuinis uacant obsequijs a fratribus suis extrinsecus contra hostes muniti. Hinc quoque ministri altaris sic undique muniendi et procurandi sunt ut secure possint diuinum implere officium. Occidentalem. Hec plaga utriusque parietem tabernaculi in se recipiens: in se iungendo consummat: et consummationem ecclesie in fine mundi significat: quando in fructu bonorum operum probantur electi: in obliuionem mortis tradentur impij: ad dexteram dei locabuntur iusti. e Ad aquilonis partem castrametati sunt filij dan. Hec plaga significat multitudinem gentium usque ad christum frigore infidelitatis torpentem: sed repulsi iudeis iudicio dei ecclesia dilata.

Quare leuite apertum tabernaculum

Nico. de lyra

in speciali: sunt quattuor partes orbis et in qualibet parte erant tres tribus: una principalis: et alie due sibi adiuncte. Ad orientem uero erat tribus iuda principalis: et tribus isachar et gabulon sibi adiuncte. Ad meridiem tribus ruben principalis: tribus symeon et gad sibi adiuncte. Ad occidentem tribus ephraim principalis: tribus manasse et beniamin sibi adiuncte. Ad aquilonem uero tribus dan principalis: tribus aser et neptalim sibi adiuncte: et sicut erant disposite in situ castrorum: ita et in motu suo modo: quia tribus iuda cum sibi adiunctis primo mouebat castra: tribus ruben cum suis secundo: tribus ephraim cum suis tertio: tribus dan cum suis ultimo: et per hoc potest diuidi in quattuor partes: et patet. In qualibet autem tribu hic nominatur princeps et numerus beliatorum suorum: et postea numerus simul aggregatus de tribus tribubus ad unam plagam ordinatis. et per hoc patet littera usque ad finem capituli ubi dicit: a Et profecti sunt non nunc sed postea scilicet uicesima die mensis secundi: ut habetur infra capitulum. Sed hic dicitur modus illius profectionis et sic patet ex positio lralis huius capituli.

Fragmentary text from the right edge of the page, including parts of other entries and marginal notes.

Item Numeri. ij. ca. vbi dicit in postilla: Alia etiā cau...

Additio. j. Causa quā inducit Ra. Sa. nō videtur...

Additio. ij. Sciendū fm antiquos expositores he...

Slo. ordi.

clesia dilatata eternam beatitudinem expectat.

Caplm III

Quattuor filij aaron electi cū eo in sacerdotium

H sunt generationes aaron zc. a Sacerdotū qui vincti sunt zc. Rab. Quattuor filij aaron cū eo in sacerdotium electi sunt...

Aug. B

z statuas eam in cōspectu aaron sacerdotis: z ministrabūt ei: z custodiāt custodia ei: z custodiat filioz isrl an ta bernaculū testimonij. Quas philacas grecus dixit: nostri custodias z excubi as interpretati sunt. Sed nimirū vigi lie melius dicuntur: que solent in castris ternarum horarum obseruatio nem habere. Unde Barth. xliij. c. Quarta vigilia noctis venit ad eos ambulans supra mare: id est post no nam horam noctis: post tres scilicet vi giliae. Et in multis locis scripturarū nostri vigilias interpretati sunt: quas greci philacas dicunt: vbi nulla dubi tatio est spacia nocturni temporis si gnificari. Qd puto et hic accipiendū. Quomō enī leuite iubent obseruare custodias aaron: z custodias filiozum isrl. i. philacas. Nisi forte dictū est: ne putarent ab obseruandis vigilijs: que proprie obseruari in castris solent: propter honorem quo ser uiebant tabernaculo immunes esse debere: euz et ipsos opoz teret propter opera tabernaculi non minus vicissim obserua re vigilias que obseruarentur in alijs circunquaqz castris fi liozum israel. c. Externus. Aug. Alienigena qui tetige rit morietur. Querendū quomodo dixerit in leuitico: Qui te tigerit tabernaculū sanctificabit/ euz hic dicat alienigena qui tetigerit moriet: volens itelligi eos qui nō essent de tribu le ui. An forte hic tetigerit ad obsequiū duxerit seruitutis: qd a solis leuitis deberi tabernaculo precepit: hinc enī loquebat: Ego tuli leuitas

Leui. 6. c

Nico. de lyra

H sunt generationes. Dic. Caplm III consequenter describitur ordinatio leuitarū deo mi nistrantium. Et primo tempore status. secūdo tem pore mor. iij. ca. Circa primū leuite pmo separant. scdo nu merant/ ibi: Locutusqz est dñs. tertio commutant/ ibi: Et ait dñs. Circa primū pmo ponit ratio separationis sacerdotū. secūdo leuitarum/ ibi: Applica tribum leui. tertio vtroqz si mul/ ibi:

tre suo primogenitus: vnde Gen. xlij. a. Ruben primogeni tus meus. In vexillo iude erat figura leonis cui assimilauit eū pater suus dicens: Catulus leonis iuda. In vexillo. Ephra im erat figura tauri: cui assimilauit euz moyses: Deutro. pe nul. c. Quasi primogeniti tauri pulchritudo eius. In vexillo autem Dan erat figura aquile: eo q assimilauerat eum pater suus iacob colubro quod non est animal pulchrum vt ponere tur in vexillo. Moyses autem assimilauit eum catulo leonis vbi supra qd signum ptinebat ad iudam: vt dictum est: z ideo dicunt q fuit sibi data aliqua in signum cōformiter ad quar tum animal: de quo Ezechiel. j. vt in istis vexillis figuraren tur ista quattuor animalia Ezech. in quozuz medio residebat deus scz in tabernaculo.

Nico. de lyra

mul/ ibi: Locutusqz est dñs. Ratio au tem separationis sacerdotū fuit: vt di ligentius et liberius vacarent sacrifi cijs offerendis. dicit igitur: a He sunt generatiōes. i. ab alijs segre gate. b Aaron z moysi. Cum fi liozum moyli nō recodetur hic nec fu erint sacerdotes: quare dicit hic: He sunt generatiōes aaron et moysi. Ad quod respōdet Ra. Sa. dicens q moy ses docuit aaron z filios eius legem: et sic reputatur pater eozum: quia qui instruit aliquem in lege reuerēdus est ab eo ac si eū genuisset. c Hec no mina filiozū aaron sacerdotum qui vincti sunt: de ista vncione z re pletione z consecratione manuum di ctum fuit Exo. xxix. d Ut sacer dotio fungerent. Ad hoc enim fue runt ab alijs segregati per vncionem z consecrationem vt sacerdotale offic ium debite exequerent. aliter eozū mi nisteriuz non esset deo gratum: sed ma gis pollutum: vt dicitur fuit Exo. xxix. e Abortui sunt nadab z abiu cum offerret ignem alienū in cō spectu dei: vt habitū est Leuit. x. a. sed hic replicatur: vt ostendatur causa quare hic non describitur aliqua gene ratio ex eis descendens. f Locu tusqz est domin' ad moysen di cens. hic consequenter exprimit ratio separationis leuitarum: scz vt diligen ter et libere ministrent in officijs suis coram sacerdotibus: z hoc est quod di citur: g Applica tribum leui: Ad est separa ab alijs in ministerio ta bernaculi. h Et fac stare in con spectu aaron sacerdotis: vt sint se parati ad ministeria sua. i Ut mi nistrent ei humiliter. k Et excu bent/ vigilanter. l Et obseruet/ diligenter. m Quicquid ad cul tum ptinet multi. qz pro tota multitudine ppli que teneb deum colere: deputati sunt specialiter ad cultū dei. n Da bisqz dono leui. aaron z fi. ei. i. gratis ipi aaron z filijs eius. o Quib' tradi. sunt a fi. isrl. z ideo ab eis recipi ent decimas tanqz mercedē sui laboris: non ab aaron z filijs eius. p Aaron aut z fili. eius consti. sup cul. sa. zc. qui consistit in sacrificiozum oblatione z thurificatione: et ce teris ad officium sacer dotale pertinentibus. q Externus qui ad ministrandū

Le. 10. a et. 16. a j. 26. g 1. pa. 24. a

21. dis. 1. v. leuite

31. dis. c. tenere

Doralit

Aboraliter. a He sunt generationes aaron zc. In hoc caplo agitur de officio sacerdotū et leuitarum cum dicit: g Applica tribum leui zc. officium vero sacerdotū ve teris legis erat offerre sacrificia z officium leuitarū ministra re sacerdotibus in sacrificijs offerendis: per quod significat q officium sacerdotum noue legis est eucharistiam offerre in missarum celebratione. Nam eucharistia est sacrificiuz noue legis figuratum per plura veteris legis sacrificia: sicut vnum perfectum per multa imperfecta. q Extern' qui ad mi ni. Per hoc significat q offerēs eucharistia nō ordinatus in sacerdotē morit morte culpe z incurrit penā mortis gehēne. Q v * Huerā

Ergo tuli leuitas. Aug. Quid est q leuitas p pmo...

genit' ex mortuis: vt sit pmatu tenens in oib' / z nos credetes...

qui ad ministradu accesserit / mo rietur. Locutusq est dominus a

ad moysen / dices: Ego tuli leui a

tas a filijs israel pro oi primoge

nito q aperit vulua in filijs isrl:

erutq leuite mei. Ad est eniz

omne primogenitum. Ex quo p

cussi pmo genita in terra egypti /

sanctificaui mibi quicquid pmu

nascit in israel: Ab homine vsq

ad pecus mei sut: Ego domin'.

Locutus est domin' ad moysen

in deserto sinai / dices: Numera e

tionem consistunt / z inuenimus iuda ab oriente cu isachar / z gabulon. Ruben ad occidentem / cum symeone z gad. In meridie ephrem cu beniamin z manasse. In aquilone sodo dan cu neptalim z aser. Quib' quasi per quattuor cardines terre in circitu locatis: in medio eoru (vt deo primi) circa tabernaculu dei constituunt leuite. In castris quidem iuda / que sunt ab oriente moyses et aaron. In castris vero ruben / ger son. In castris vero beniamin caath. Ubi dan

Nico. de lyra

qui ad ministrandum accesserit morietur. Sic accipitur extern' qui cumq no est de tribu leuitica: si se ingerat ministerio leuitaru: z omis qui no est de filijs aaron si se ingerat officio sacerdotu: sicut dicit infra. xvi. cap. de ipo chore qui fuit leuita: no tamē de filijs aaron qui mortuus est / eo q voluit sibi arripere officium sacerdotis.

Locutusq est dñs ad moysen / rū et sacerdotu simul: erant eni vtriq de tribu leui: z sic dicit b

Ergo tuli leuitas a filijs isrl. i. accepi mibi: cuius ratio subdit cu dicit: c Pro oi pmo genito. Quia omnes primogeniti filiozu israel fuerut deo obligati: ex quo percussit primogenitos egyptiozu: et loco illoru voluit deputari sibi oēs masculos de tribu leui: ad h eni fuerut magis apti qz de alia tribu: qz non fuerunt sic polluti in pctō vituli: vt predictū est. Ante eni legē datā ad primogenitos ptebāt offerre sacrificia: sed qz primogeniti aliaru tribuu polluti fuerut in peccato vituli: z inepti redditi ad pdictū officiu leuite successerut loco eoz. d Locutus est dñs ad mo. zc. Descripta leuitaru sepatione: hic cosequenter agit de eozū numeratione. Circa quod premititur preceptum domini cum dicitur: e Numera filios leui per domos patru zc. In tribu eni leui erant tres domus. scilicet gerson / caath et merari z quelibet do / z e Numera filios le. zc. Sic agit de officijs leuitaru z eozū situatiōe circa tabernaculu p qttuor ptes orbis. Gersonite situati fuerut ad occidentale pte z eozū officiu fuit custodire z portare mollia. s. cortinas tabernaculi z atrij z funes z opm mēta pelliu. Caathite vo ad partē meridionale z eozū officiu fuit portare vasa sancta. s. arcā testamēti: ppitiatoriu / mēsam cādelabū z altare incēsi. Merarite vo ad aquilonē z eozū officiu fuit portare dura. s. tablas tabernaculi: colūnas ei' et atrij z bases z hmōi. Moyses aut z aarō cu filijs suis ad orientale pte tabernaculi hntes curā toti' ppli. Sedz sensū allegoricū tribus leui significat mīstros ecclie q diuidūt in qttuor ptes. s. p latos / sacerdotes / religiosos et clericos simplices. Igit moyses et aarō qz fuerut duces ppli. Ps. lxxvi. d. Deduxisti sicut oues po. tu. in manu moysi z aarō: sō significat platos ecclie q sut duces ppli xpiani. Per h aut q moyses z aarō fuerut ad orientē vbi erat ingressus tabernaculi: significat q p ordinatiōē platoz ad eccliasica officia ceteri igredi debēt. Merarite vo qui interpretant amari: significant religiosos habitates in amaritudine penitētie z luctu p pctis pprijs z alienis Hiero. ad ripariū Monachus plāgētis habet officiu. Per h aut q merarite portabāt dura significatur q religiosi debent viuere in austeritate z nō in mollitie deliciarū. p h aut q erāt ad partē aquilonarē vnde venit frigus: significat q religio / si debēt vti cibus frigidis z vestibus. Gersonite vo qui portabant mollia significant clericos qui minus pondus habent ceteris in ecclia: z quia multi eoz viuūt in mollitie deliciarū. p quas frequēter cadūt in alia vitia qd significat p hoc q gersonite erant ad occidentē. Caathite vo qui portabāt sacra vasa significat sacerdotes q sanctum scōz offerūt in altari. Per hoc aut q caathite erant ad meridionē vñ puenit feruor calor / ris / significat q sacerdotes seruere debēt ardore charitatis. * Scdm morālē

115. q. 1. c. necis. Exo. 13. a

Primogeniti apud deum

Bedi' stare qd dicat

Job. 15. b. malia lraz

Aperire vuluam

Scificatio primitialis qñ facta

Coloſ. 2. c

Extern'

Primogeniti omnes deo obligatur

Doralē

Allegori.

Abi dan castra constituit: locatus est merari. Et ita in medio filiorum israel ex omni parte per circuitum quasi inserti ceteris et innixi vident esse filij leui. Obliviscere ergo paulisper terrena: et supra ipsum celum gressu mentis incede. Ibi require tabernaculum dei ubi precursor pro nobis introiit iesus et assistit nunc vultui dei interpellans pro nobis. Ibi require quaternos ordines et stationes castrorum. Ibi israelitica agmina et excubias cerne sanctorum. Ibi primitiuorum sacramenta rimare. Sed ego non audeo illuc solus ascendere: preceat paulus cum et mihi viam ostendat. Ipse vero apostolorum maximus sciens multas esse non soluz in terris: sed et in celis ecclesias (ex quibus septem quosdam iohannes enumerat) volens ostendere quandam preterea ecclesiam primitiuorum: dicit ad Heb. xij. e. Non enim accessistis ad ardentem et tractabilem ignem sed accessistis ad montem sion: et civitatem dei viventis hierusalem celestem et multitudinem angelorum laudantium et ecclesiam primitiuorum ascriptam in celis. Moyses ergo per quatuor castra populum dei diuisum scribit in terris. Apostolus quatuor ordines sanctorum in celis: ad quorum singulos vnumquemque nostrum dicit accedere. Non enim omnes ad officium accedunt: sed alij ad montem sion: et paulo meliores ad civitatem dei viventis hierusalem celestem. His ergo eminentiores accedunt ad multitudinem angelorum laudantium. Qui autem supra omnes istos sunt: accedunt ad ecclesiam primitiuorum. Prepara ergo te et enitere quantum vales: si forte actibus vita moribus fide et institutis proficias ubi possis accedere ad ecclesiam primitiuorum. Si paulo inferior es accede ad multitudinem angelorum laudantium: vel ad civitatem dei viventis celestem hierusalem: vel saltem ad montem sion: ut in monte salueris. Tantum est: ne in terra resideas: ne in vallibus maneat: ne in demeris et humilibus perseueres. Ita assumunt primogeniti leui qui ministrant deo: et altari eius et tabernaculo excubijs perpetuis diuina ministeria celebrant. **A** **L**eu. Leui additus: vel assumptus. Sic est ordo doctorum qui per gratiam dei de mundo electus ad seruitium diuinum cetibus angelorum vniuntur. vnde Job. xv. c. Ego vos elegi de mundo: et alibi. Sed sunt sicut angeli dei in celo. **B** **G**erson et caath. Tres filij leui significant predicatores sancte trinitatis: confessione in signis: fide spe et charitate mirabiles. Interpretatur enim gerson aduena. Caath patientia: vel molares dentes. Merari: amara: vel amaritudo. Minister enim dei aduena se et peregrinum in mundo cognoscit: et patiens est. Verbum dei dente discretione molit: in auditorum capacitates: et seculum sibi amarum ostendit: alios a voluptatibus reuocat. **B** **I** ab vno mense numerant: quia initium vite deo debent consecrare: ne post multa scelera promoti faciant blasphemari nomen dei. **U**nde i. **T**imoth. iij. a. **S** oportet episcopum irreprehensibilem esse etc. **C** **H**i post tabernaculum etc. filiorum leui ordo conueniens ostendit: ubi scilicet qui primi sunt in ordine: orientis plagam obseruent. Moyses et aaron cum filiis habentes custodiam sanctuarij in medio filiorum israel. Caathbite: vnde moyses et aaron orti sunt: meridianam plagam obtineant: sub cura eleazar sacerdotis qui maior est in filiis aaron. Post hos gersonite ad occidentalem plagam sub cura eleazar. Nouissimi merarite ad septentrionalem plagam sub custodia itamar filij aaron minoris. In his vero moraliter exprimitur quod ministri ecclesie debent diligenter ordinem suum seruare: nec maiora appetere quam proprius locus exposcit. **D** **A**d occidentem sub principe heliasaphat filio iabel. **E**bi dies clauditur astra occidunt.

B **O**rdi doctorum per gratiam dei de mundo electus ad seruitium diuinum cetibus angelorum vniuntur. vnde Job. xv. c. Ego vos elegi de mundo: et alibi. Sed sunt sicut angeli dei in celo. **B** **G**erson et caath. Tres filij leui significant predicatores sancte trinitatis: confessione in signis: fide spe et charitate mirabiles. Interpretatur enim gerson aduena. Caath patientia: vel molares dentes. Merari: amara: vel amaritudo. Minister enim dei aduena se et peregrinum in mundo cognoscit: et patiens est. Verbum dei dente discretione molit: in auditorum capacitates: et seculum sibi amarum ostendit: alios a voluptatibus reuocat. **B** **I** ab vno mense numerant: quia initium vite deo debent consecrare: ne post multa scelera promoti faciant blasphemari nomen dei. **U**nde i. **T**imoth. iij. a. **S** oportet episcopum irreprehensibilem esse etc. **C** **H**i post tabernaculum etc. filiorum leui ordo conueniens ostendit: ubi scilicet qui primi sunt in ordine: orientis plagam obseruent. Moyses et aaron cum filiis habentes custodiam sanctuarij in medio filiorum israel. Caathbite: vnde moyses et aaron orti sunt: meridianam plagam obtineant: sub cura eleazar sacerdotis qui maior est in filiis aaron. Post hos gersonite ad occidentalem plagam sub cura eleazar. Nouissimi merarite ad septentrionalem plagam sub custodia itamar filij aaron minoris. In his vero moraliter exprimitur quod ministri ecclesie debent diligenter ordinem suum seruare: nec maiora appetere quam proprius locus exposcit. **D** **A**d occidentem sub principe heliasaphat filio iabel. **E**bi dies clauditur astra occidunt.

occidunt. In his significat quod ministri tabernaculi debent concupiscentiam fugere: carnalia desideria dei adiutorio mortificare: diem vltimum et finem laboris expectare: ut mortui mundo viuentes deo dicere possint: ad Gal. vi. c. **B**ibi autem absit gloriari nisi in cruce domini nostri iesu christi. **A**d meridiem

Nico. de lyra

et quilibet domus habebat plures familias. In domo enim gerson erant familie lobni et semei: et eodem modo dicendum est de alijs. **A** **O**mnem mascululum: ad excludendum feminas. **B** **A**b vno mense et supra: quia ista numeratio fiebat ad computandum filios leui pro primogenitis aliarum tribuum: ut habet infra isto capi. primogeniti autem debebant offerri domino talis etatis. Consequenter ponitur executio dicti mandati cum dicit: **C** **N**umeravit moyses ut preceperat etc. scilicet per tres domos predictas et familias earum: et in qualibet domo describuntur quatuor numerus hominum, locus eis assignatus circa tabernaculum: princeps eorum: et officium: ut patet littera discurrendo. Incipit autem a domo gerson cum dicitur: **D**e gerson etc. et per litteram vsque ibi: **D** **E**t habebunt excubias. i. diligentes custodias. **E** **I**psum tabernaculum. i. cortinas de diuersis coloribus que erant immediate super tabulas. **F** **E**t operimentum eius: quod erat triplex: scilicet de sagis: de pellibus arietum rubricatis et de hiacynthinis. **G** **T**entorium quoque quod appen. in introitu atrij hebreo habet sic: **C**elum ostij atrij quod est super tabernaculum et altare per circuitum: et hec videt littera verior. illa enim que pertinebant ad altare cum ipso altari erant sub custodia et cura caathitarum: ut habet. j. isto ca. et sequenti: sed velut pendens in ostio atrij erat sub cura gersonitarum. **A** quod dicit in hebreo quod erat super tabernaculum et altare per circuitum: hoc est quod prohibebat impetum venti a tabernaculo et altari quod erat infra atrium: ut exponit **R**a. **S**a. et hoc patet per hoc quod habet ca. sequentem. ubi hoc repetit: quod ibi ponit ante tabernaculum. **H** **F**unes tabernaculi et omnia utensilia eius. **I**nter utensilia tabernaculi erat candelabrum et mensa propositionis: et vasa eorum: de quibus non potest dici quod essent sub cura gersonitarum: vnde in hebreo habet: **F**unes tabernaculi ad officium ministerium eius. ad gersonitas enim pertinebat portare et seruare mollia: iter que sunt funes. **I** **C**ognatio caath habebit. **H**ic consequenter prosequitur de secunda domo: et patet littera ex predictis vsque ibi:

Et velum. **S**ecundum morale sensum domini tabernaculum est anima fidelis ut dicitur est caplo precedenti: ad eius quatuor latera debet esse actus quatuor virtutum cardinalium. scilicet prouidentia que est auriga virtutum: propter quod significat per moysen et aaron duces populi qui erant in parte orientali: et sic est actus prudentie qui procedit origine actus aliarum virtutum. **A**ctus vero fortitudinis qui habet sustinere dura: significat per meraritas qui dura portabant: et dicitur esse ad occidentem: nam difficile est sustinere dura sine casu. **A**ctus vero iusticie est ad meridiem vnde venit maius lumen: et de iusticia dicit libro **E**th. quod videt clarissima virtutum et neque hesperus neque lucifer est ita admirabilis: et significat per caathitas portantes candelabrum luminis. **A**ctus vero temperantie qui reprimat ardorem carnalis concupiscentie est ad aquilonem vnde puenit frigus caloris repressiuus: significat per gersonitas qui aduene interpretant: nam temperati qui pauci sunt respectu aliorum quasi aduene ab eis reputant. **A**d maiorem autem intellectum predictorum ponitur hic situs castrorum circa tabernaculum.

D **E** velo tabernaculi.

B **O**ralit

Ad meridianā plagā. Nec significat post lucē sciētie
perceptā p̄dicatores verbū patiētie ⁊ solarij debere cū discre-
tione primis impendere. Sub eleaçarō. i. dei adiutorio: s̄m
illō: Ps. cxxvj. a. Nisi dñs edificauerit domū in vanū labora-
uerūt qui edi. eā. **In** plaga septentrionali castra.

Allego. Extremi merarite sub ithamar (q̄
interpretat̄ amarus: vel vbi palma)
plagā aqlonis sortiti sūt: vbi glacialis
horror pdurat. In q̄ monent̄ ecclie mi-
nistri/ ne securitate torpeāt: quia licet
per ianuā fidei iam in eccliam intraue-
rint/ lumen sciētie perceperint: deside-
ria carnis mortificauerint: ⁊ nōdū ta-
men ad perfectā suauitatem. i. ad eter-
nam beatitudinem peruenerunt. Re-
stat aliquid amarū: cum illo certandū
est qui ad aquilonem dirigit solū suū:
cuius duritiā molliri impossibile est
vnde Job. xij. c. Cor eius indurabitur
quasi lapis ⁊c. Cum autē superabitur
adepta palma exultandū est ⁊ letandū.

Allego. de
orientali pla-
ga

Ad orientalem plagam. Ori-
entalis plaga ortuz fidei significat vbi
moyses qui interpretatur assumptus
de aqua et aaron mons fortitudinis:
cum filijs suis castrametabūtur. Qui
enī in ecclesia presunt: quib⁹ clauēs re-
gni celestis cōmissē sunt: debent intro-
itus ordinē cognoscere/ et alijs predi-
care. Quia oportet quēq; in lucem fi-
dei per portā cōfessionis ad aquam ba-
ptismi intrare: vt de aqua assumptus
sit filius adoptionis/ ⁊ robore constan-
tie gignēs filios boni operis. Introi-
tū fidei per quem in eccliam ingressus
est diligēter custodiat/ ne ociosus ⁊ in-
utilis abijciatur. **V**igintiduo
milia. Pte numero. xxxj. leuite inti-
tulantur. Hoc enim numero compre-
henduntur hebreā elementa: et s̄m
quosdam libri veteris testamēti. **D**i-
nistri dei hac p̄scriptione monentur
s̄m legem dei viuere ⁊ docere/ nec vl-
lo modo excedere. **N**umera p̄-
mogenitos sexus masculini de
filijs israel ⁊c. Orige. Vult sunt
numeroruz differentie que scribuntur
de filijs israel/ q̄ post nūmē filioꝝ isrl
numerant̄ seorsum leuite. Nō enī fue-
rāt recessiti cū eis: ⁊ habet̄ eoz segrega-
tus ⁊ p̄cipu⁹ numerus q̄ referunt̄ oēs
simul vigintiduo milia repta/ nec plus
nec min⁹. Post hoc p̄cepit dñs nume-
rari etima primogenitos filioꝝ isrl
eodem ordine / quo fuerant leuite nu-
merati: id est ab vno mense ⁊ supra/ et
inueniunt̄ vigintiduo milia ⁊ ducēti se-
ptuagintatres. Putas ne per hec solā
numeri historā docere voluit moyses
et nullū his diuersitatibus numeroꝝ
conclūit mysteriū: Vigintiduo quidē
numerus in scripturis diuinis prin-
cipalibus causis ascriptus sepe reperi-
tur. Nā vigintiduo prima quidē apud
hebreos elementa traduntur esse litte-
rarū. Ab adam vsq; ad iacob: ex cuius
semine initium duodecim tribus assu-
munt. xxxj. patres fuisse memorantur.
Tradunt etiā omniū creaturarum dei
species intra vigintiduo numerum col-
ligi. Propter hoc ergo leuite: id est q̄
deseruiunt deo ⁊ primogeniti filioꝝ
israel hoc sacratio numero intitulantur.
Quod autē in filijs israel addūtur. cc.
lxxij. nō ociosum videtur: humani enī
generis in carne generatio/ (sicut as-
ferunt periti talium) nouem mēsi-
bus in vulua continetur. Sed non prius
ad partum

De voto.
c. magne

octo milia sexcenti: Habebunt
excubias sanctuarij ⁊ castra me-
tabūtur ad meridianā plagam:
Princepsq; eoz erit elisaphan
filius oziel: ⁊ custodient arcam:
mēsamoq; et cādelabrum/ altaria
et vasa sanctuarij in quib⁹ mini-
stratur/ et velum: cunctamq; hu-
iuscemodi supellectilem. Prin-
ceps autē principū leuitarū / elea-
zar filius aarō sacerdotis/ erit su-
per excubitores custodiē sanctu-
arij. At vero de merari erūt po-
puli moolite et musite recensiti p̄
noīa sua: omnes generis mascu-
lini ab vno mense et supra / sex
milia ducenti. Princeps eorum

Als abiaiel.
b **furiel** filius abihel: in plaga se-
ptentrionali castrametabuntur.
Erūt sub custodia eorum tabu-
le tabernaculi ⁊ vectes ⁊ colum-
ne ac bases eaz: ⁊ oīa que ad cul-
tū huiuscemodi pertinet: colūne
q; atrij per circūitum cum basi-
bus suis/ et parilli cuz funibus.
c **Castrametabunt** añ tabernacu-
lum federis: id est ad orientalem
plagā moyses ⁊ aarō cum filijs
suis: habētes custodiā sctuarij i
medio filioꝝ isrl. Quisq; alien⁹
accesserit moriet. Qēs leuite q̄s
numerauerūt moyses ⁊ aaron iu-
xta p̄ceptuz dñi p̄ familias suas
in genere masculino a mēse vno
⁊ supra fuerūt vigintiduomilia.

Et ait dñs ad moysen: **N**ume-
ra p̄mogenitos sexus masculini
de filijs isrl a mēse vno et supra:
⁊ habebis summā eoz. **T**olleq;
leuitas mihi p̄ oī p̄mogenito fili-
oꝝ israel ego sum dñs: et peco-
ra eozū p̄ vniuersis p̄mogenitis
pecoꝝū filioꝝ israel. **R**ecensuit
moyses sicut p̄cepit dñs p̄mo-
genitos filioꝝ isrl/ et fuerūt ma-
sculi per nomia sua a mense vno
et supra vigintiduo milia ducen-
ti septuaginta tres. **L**ocutusq;
est dñs ad moysen dicens: **T**ol-
le leuitas p̄ primogenitis filioꝝ
israel ⁊ pecora leuitarū p̄ peco-

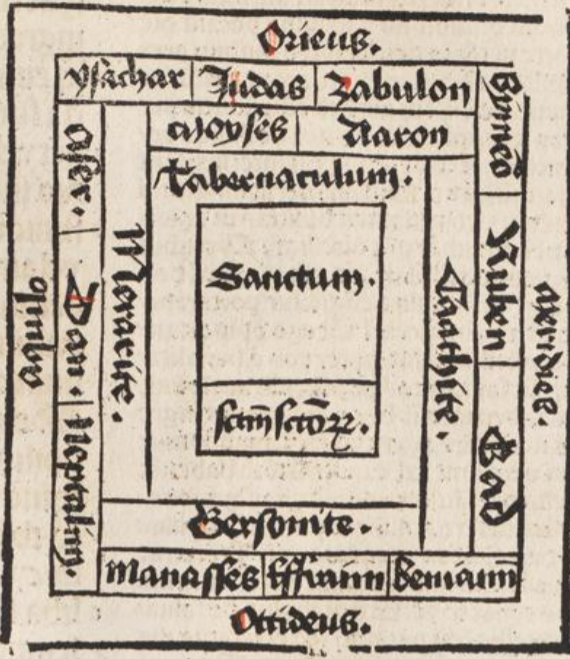
ad partū moueri fertur / q̄ decimi mensis triduum transeat.
Et ita ducenti septuaginta tres dies illos indicant/ qui ex no-
uem mensibus: ⁊ triduo decimi mensis colliguntur: et simul
ducenti septuaginta tres dies isti quibus humano generi in
hūc mūdū prebetur ingressus. Et ita in. xxxj. oīm simul creatu-
rarū ratioib⁹ mysticis summa colligit̄.
In his vero

Nico. de lyra

Et velum cunctaq; huius
cemodi supellectile. Quod diuide-
bat sanctū et sanctūsanctoꝝ: quia illa
que erāt intra tabernaculū pertinebat
ad caastitas: inter que est illud velum
licet esset de mollibus. **P**rin-
ceps autē principū leuitarū elea-
zar. Quia ei reddebant rationē nō so-
lum caastite: sed etiā illi qui erāt prin-
cipes in alijs duabus domibus.
At vero de merari erāt ppli.
Dic prosequitur de tertia domo: ⁊ pa-
tet litteravsq; ibi: **E**t parilli cū
funibus. **I**stud videtur contrariari
predictis. scz q̄ funes pertinebant ad
gerfonitas. Dicenduz q̄ aliqui funes
erāt inherentes immobiliter duris: ⁊
isti pertinebant ad meraritas: quia ad
ip̄os ptinebat dura q̄ erāt extra taber-
naculū sicut ad caastitas ptinebat du-
ra q̄ erāt itra tabernaculū cū altari ho-
locustozuz qd̄ erat extra: et hoc est qd̄
dicit **Ra. Sa.** scilz q̄ aliqui funes in-
herabant columnis quibus appende-
bātur cortine: ⁊ illi pertinebant ad me-
raritas aliqui inherabant cortinis qui-
bus immittebātur parilli in terra fixi:
vt cortine nō mouerentur a vento infe-
rius/ ⁊ illi pertinebant ad gerfonitas.
Castrametabuntur ante ta-
bernaculum federis. **H**ic agit̄
ultimo de situ moysi et aaron qui erāt
ad orientalem partē cum filijs suis: et
in hoc erant diuisi ab alijs caastitis/
qui erāt ad meridiē: cui⁹ causa subdit̄:
cū d̄r: **I** habentes custodiā
sanctuarij in medio filioꝝ isrl.
Cuius introit⁹ erat in parte orientali.
Quisquis alienus accesserit
moriet. s. sine licentia. **C**onsequēter
ponit numerū omniū leuitarum simul
dicens: Omnes leuite ⁊c. **S**equitur:
Fuerunt vigintiduo milia.
Si autē considerantur numeri partia-
les leuitarum predicti faciunt viginti-
duo milia. et. cc. **A**d quod dicendum
q̄ illi trecenti qui hic tacentur fuerunt
primogeniti: et ideo nō debebant hoc
numero includi: quia ista numeratio
ultima erat illorum qui poterant acci-
pi pro primogenitis aliaruz tribuum:
quod non poterat fieri de primogeni-
tis leuitarum: quia ex seip̄is erant ob-
ligati domino ratioe primogeniture.
Et ait domin⁹ moysi. **H**ic con-
sequēter agit̄ de cōmutatione leuita-
rum p̄ primogenitis aliarum tribuum:
quozū p̄mittitur numeratio/ cū dici-
tur: **N**umera primogenitos ⁊c. ⁊ sub-
ditur cōmutatio/ cū dicit̄: **T**ol-
lesq; leuitas mihi pro primoge-
nitis ⁊c. **I**d est ad olequium meum.
Et pecora eozum ⁊c. **D**icit autē
Ra. Sa. q̄ pecora munda aliarum tri-
uum nū intelliguntur hic cōputata:
quia imolanda erāt dño: sed imunda
q̄ redimebant̄ pecunia: vt h̄. j. xvij.
ca. excepto asino q̄ cōmutabat̄ oue vt
ibidē d̄r. cetera patēt ex dictis vsq; ibi:
In precio

In his do que ex a bundanti in pmo genit is israel inueniunt: etia mysteriu hiane generatiōis exponit. a **Quis** sidos. **Dy**sticē. Quisq in iū tū cōuerfatiōis volū tatis. v. opatiōis vult deo consecrare: qnq sensus corpis debz di ligēter custodire ne p lasciuā in erroze aut imunda desideria de fluat. Sed iuxta sicut scūarū q est oboli. xx. i. p m dcalogi doctri nā: q in duob pceptē charitatē cōstitit: oīa opa sua referat in do mū summi sacerdotē z filioz eius.

rib eoz: Erūtq leuite mei. Ego sum dñs. **In** p̄cio aut ducetozū a lxx. triū q excedūt numez leuita rū / d̄ p̄mogenitū filioz isrl accipi b es qnq sidos p singula capita ad mensurā scūarij. Siclus hz obolos viginti. **B**abiscq pecu niā aaron z filijs ei' precū eozū q supra sunt. Tulit igit pecuniā eoz: moyses q fuerāt amplius / z q eozū. quos redemerat a leuitis p pri mogenitis filiozū israhel mille tre centozū seragita qnq siclozū iux ta pond' sanctuarij: et dedit eā aaron z filijs eius iuxta verbum qd̄ p̄ceperat sibi dñs.

Ni. de ly.

In p̄cio au tē. cclxxij. i. p̄mogenitoz aliaz tribuū. b **Accipies** qn qz si. a quolibet: qz nō poterāt redimi p̄ psonas leuitaz: iō re dimunt p̄cio. de q̄titate aut sicut dicitur est **Pro. xxx.** c **Phil** le. cclxx. sicloz. tū enī ascēdit summā si p̄ q̄libet h̄ mō re / dēptoz accipiant. v. sicut: vt p̄z sids velit numerare. **Ad** eui / dentia maiore p̄dictoz hic descripta est figura situatōis castro rū circa tabernaculū. **Horādū** q **Vegeti** libro de re militari dicit: q̄ optim' sit' castroz est i figura q̄drata: z iō sic debēt si tuari nisi dispositio loci impediat: proter qd̄ castra israhel hic posui in figura quadrata.

In ca. iij. vbi dicit in postilla. **Aaron** et moysi: cum filij moysi zc. **Additio** **Dec ratio** **Ra. Sa.** nō videt valere: eo q̄ moyses nō solum docuit aarō et filios eius legem: sed etiaz totum populū: vnde eadem ratione pater totius populi vel saltem doctorum legis debet reputari: nec est dicendū q̄ filij moysi nō recordant' hic: quia licet nō recordē tur nominaliter sicut filij aaron qui fuerunt sacerdotes vincti: recordant' tamē generaliter in summa cognationis amranī / tarum de qua erat z moyses.

Vegeti

Glo.ordi.

1 **Locutus** est **Ca. III** dñs. a **Tolle** sum. zc. **Orige.** **Fuz** in tres ordines diuiduntur filij leui: ex tribus nomini / bus principū singuli ordines censent: etia in ipis diuersitates quedā nō sine mysterijs ascribunt. **Hā** filiozū caath p̄m' ordo ponit: qz ex ipō d̄scēdit moy ses z aaron q̄b' sūma sacerdotij cōmit tit. **Ex** ipō enī nascit' amrā ex q̄ nascit' moyses z aarō. **Sed** ordo est gerson q̄ p̄mus qd̄c est natiuitate. **Bit** enī scri ptura: filij aut leui gerson caath z me rari. **Sz** ex filijs caath duo rursus or / dines dirigit: z hi q̄ ex aaron descē / dūt sacerdotio mancipant: pars vō re liq̄ ministrat sacerdotib': z iō i q̄tuoz ptes leuitarū diuidunt' officia: vt sacer dotio fungant' aarō z filij ei': sc̄t̄sc̄toz portēt in humer' suis reliq̄ ex pp̄lo caath. **Que** aut p̄tinent ad tabernaculū testimo niū: vel ad atria ei' z pelles ei' vel etia velamēta: z queqz mī nus durat: z ad onus leuia p̄curāt filij gerson. **Colūnas** vero tabernaculi z bases eius z seras portēt filij merari. **Ideo** si gnāter scriptura ait: **Et** recenset' p̄tus merari. **Vir**tute enī opus est ad hmōi portādas sarcinas. **Paulus** vō libero iaz z reuelato oculo mētis bec oīa aspiciens z veteris testamēti velamē abiciens / ait: ad **Heb. viij. a.** **Quia** prior pp̄ls in hu iusmodi cōstructiōibus exemplarijs z vmbze celestij deserui uit. **Con**sidera ergo ne forte isti q̄tuoz ordines castroz exem plum sint et vmbza illozū quattuoz ordinū quos ad hebreos scribēs **Paulus** enumerauit in celis. **Et** rursum israheliticis quattuoz castroz ordinib' q̄ternos adūce leuitarū q̄ nos non tam explanam' q̄ cōtingimus puriorib' sensibus z liberis a secularib' indicem'. **Orige.** **Alia** lra. **Accipe** numerū filio rū caath zc. **Ecce** alius ordo numeroz introducit. **Numerā** ti sunt tam filie leui ab vno mēse z supra. **Hūc** aut numerant' filij leui. a. xxv. anno: sed nō vt in ceteris z supra: sed vsqz ad quinq̄gesimū annū: z fit iste p̄cipuus numer' z electus. **Ad** dit' aut his p̄dictis oīs qui p̄cedit ad ministrandū ad opa ta / bernaculi testimonij isti sunt qui numerant' meliore z p̄cipuo numero. **Sicut** enī in filijs isrl dicebat: **Dñs** q̄ p̄cedit ad bel lum de filijs

1 **Locutus** est **Ca. III** est dñs ad moysen z aaron / dices: **Tolle** b summā filioz' caath de medio leuitarū p̄ domos z fa milias suas a trigesimo āno z su pra / vsqz ad q̄nq̄gesimū ānū: oīz q̄ ingrediunt' vt stent z ministrēt in tabernaclo fēderis. **Hic** ē cul tus filiozū caath. **Tabernaculū**

Glo.ordi.

lum de filijs isrl: ita hic oīs qui p̄cedit ad ministeriū vt faciat opa in taberna / culo testimonij. b **In** tabernacu lo. **Orige.** **Tabernaculum** testimonij sunt oēs sc̄ti qui sub testimonio dei cē / sent. **In** hoc tabernaculo sunt qdā me ritis z grā celsiores: z ex his aliq̄ can / delabrū dicunt: forte apli qui illumi / nant accedentes ad deum: z alij qui in hoc tabernaculū dei ingredientib' lu men scientie z doctrine ostendunt: alij sunt mēsa: qui pane dei pascunt anias esurientes

Nico.de lyra

1 **Locutus** est **Ca. III** dñs ad moysen et aarō. **Hic** consequēter describitur **Diuisio** ordinatio leuitarū tēpore motus. **Et** circa hoc p̄mo ponit' offi ciorū distinctio. **secūdo** numerozū collectio / ibi: **Recensuerūt** igitur. **Circa** primū primo distinguunt' officia caathitarū. **se / cūdo** gersonitarū / ibi: **Tolle** summā etia filiozū gerson. **ter / tio** meraritarū / ibi: **filios** quoqz merari. **Circa** primū scien / dum q̄ sacerdotes z leuite qui dicunt' caathite fuerunt de tri bu caath: sed sacerdotes qui descenderūt de caath per aaron ex hoc habuerūt speciale nomē: z dicunt' aaronite: z cum hoc etia caathite: alij autē caathite tm̄. **Primo** ergo describit' offi cia aaronitarū. **secūdo** caathitarū / ibi: **Quoqz** inuoluerint. **Cir ca** primū dicit' sic: b **Tolle** summā filiozū caath: se paratim ab alijs. c **A** tricesimo an. z supra. **Infra.** viij ca. dicit'. a. xxv. annis z supra. **Dicendū** q̄ a. xxv. anno pone / bant' ad discendū ministeriū leuitarū: sed in. xxx. anno institue bantur ministri qui per experientia videbant' apti: et repelle / bant' inepti. **Ratio** aut q̄re nō instituebant' añ. xxx. annū est: qz vsqz tūc nō p̄ficiē robur hoīs corpore z mēte vsqz ad quin / quagesimū annū: z tūc incipit fortitudo corporis debilitari. d **Hic** est cultus filioz ca. i. illā partē que dicit' sancta. **Et** sanctūsc̄toz **Oraliē** **Oraliē.** a **Locutus** est dñs zc. **In** h̄ caplo descri bunt' officia leuitarū in motu castroz z p̄mo caathitarū / cū dē: d **Hic** est cul. zc. p̄ qd̄ significat' sacerdotes noue leg': vt **predictū** est:

Pa. 23. a

Oraliē

E surlentes et strictes iusticia: alij altare in-
 censi / qui orationibus et ieiunijs vacant die
 ac nocte in templo dei. **D**ivero quibus arca
 na mysteria deus credidit / arcana dicunt te
 stamenti dei. **Q**ui autem cum omni fiducia per
 preces et supplicationes deum hominibus re-
 propitiant / et per delictis populi interueniunt
 propitiatorum sunt. **Q**ui meruerunt multitudine
 scientie: et abundantes diuitias in agniti-
 one dei cherubin prout intelligi. **C**herubin
 enim plenitudo scientie interpretatur. **S**ed hos
 oes qui per hec singula designantur portari ne-
 cesse est et in humeris. **E**t ego opinor: an-
 geli qui ordinati sunt propter eos qui heredita-
 tem capiunt salutis eos portant. **C**um autem solutum
 fuerit tabernaculum hoc et ceperimus ingre-
 di ad illa scilicet et pergere ad locum promissionis:
 hi qui vere sunt sancti et in sanctis habitant:
 angelis portantibus incedunt / et usquequo re-
 quiescat tabernaculum dei portant in hume-
 ris / et extollunt in manibus. **V**n **P**s. xc. a.
Qui angelis suis mandauit de te / ut in ma-
 nibus tollat te etc. **Q**ui diabolus de salua-
 tore intelligendum putauit / sed executus ma-
 licia eloquia mystica non intellexit. **N**ec enim
 saluator angelis indigebat ut non offende-
 ret. **A**ngelis autem suis mandauit deus pro populo
 suo ut non offendar pedem suum ad lapidem.
Hinc **P**aulus ait. i. **1** Cor. iij. d. **S**ed nos
 qui viuimus qui reliqui sumus simul rapiemur cum
 illis in nubibus obuiam christo in aera. **R**a-
 pient ergo ab angelis qui penitus purgati
 et leues a delictis effecti sunt. **P**ortant ergo
 et colunt tabernaculum a quibusdam et atria etc.
 qui refert scriptura non ab israelitis / sed a le-
 uitis. a **I**nuoluentur. **M**e forte aliquid
 videat nuda et moriantur. **E**xterminat enim
 qui ineffabilia sacramenta contingit nisi meri-
 tis et scientia in sacerdotum gradu promotus fu-
 erit. **P**rius. **S**eptem quidem species nume-
 rantur que operari precipiunt. **P**rimo autem ut
 oim preciosior arca testamenti operiat veloz
 sed et pelle desuper hiacynthina tegat: addit
 etiam aliud velamen desuper hiacynthinum. **S**e-
 cundo mensa operiat. **T**ertio candelabrum. **Q**uar-
 to altare aureum. **Q**uinto vasa ministerij.
Sexto operimentum altaris cum quibusdam velamen-
 tis opponit. **S**eptimo operiat et labrum: et ni-
 hil horum nudum relinquit. **D**einde additur:
Nolite exterminare de tribu sua plebem ca-
 ath: ut scilicet exterminandos se sciret: si for-
 te ad hec mouenda manus suas mitterent /
 nisi unquam eorum prius fuisset a sacerdo-
 tibus tectum. **R**edeamus ergo ad tabernaculum
 ecclesie dei viuendum: et videamus quod oportet
 obseruari hec singula a sacerdotibus christi.
Signis vere sacerdos est cui sacra vasa. i.
 mysteriorum secreta sapientie commissa sunt: di-
 scat quod hec oporteat intra velamen scientie
 custodire / nec facile in publicum proferre:
 aut si res poscit proferre / et imperitiis tra-
 dere / ne nuda proferat / et ne aperta ostendat
 penitus patietia: alioquin homicidium facit
 et exterminat plebem. **E**xterminat enim omnia
 secreta et ineffabilia sacramenta protigerit non
 dum meritis et scientia in sacerdotum gradu
 translatus. **S**olis enim filiis aaron. i. sacer-
 dotibus arca / et mensa / et candelabrum: et qui
 supradicta sunt / nuda videre concessum est.
Alij autem hec operata videant: imo velata in
 humeris portant. **B** **E**t operiet. **F**ilius
 aaron sacerdotis / quibus omnia nuda et aperta
 videre concessa sunt. **C** **P**anes semp.
Aug. **E**t panes qui semp super ea erunt: non
 utique idem semp / sed similes eorum: quia illi aufe-
 rebant / et recetes quotidie ponebant: dum
 tamen sine panibus mensa non relinqueret. **I**deo
 dixit qui semp super eam erunt. i. qui semp pa-
 nes non

federis et sanctus sanctorum a
 ingredientur aaron et fi- b
 lii eius quando mouen-
 da sunt castra: et depo-
 nentur velum quod pendet ante fo-
 res inuoluetur eo arca te-
 stimonij / et operiet rursus
 velamine hiacynthina
 pellium: extendentur desuper
 pallium totum hiacynthi-
 num et inducent vectes. c
Mensa quoque propositi-
 onis inuoluetur hiacyn-
 thino pallio: et ponentur cum
 ea thuribula et mortario
 la / cyathos et crateras ad
 liba fundenda. **P**anes d
 semper in ea erunt / exten-
 dentur desuper pallium
 coccineum / quod rursus
 operient velamento bia-
 cynthinarum pellium / et
 inducent vectes. **S**umet
 et pallium hiacynthinum
 quo operient candelabrum
 cum lucernis et forcipibus
 suis et emunctorijs / et cu-
 ctis vasis olei que ad co-
 cinnandas lucernas ne-
 cessaria sunt: et super omnia
 ponent operimentum bia-
 cynthinarum pellium: et in-
 ducent vectes. **N**ec non z
 altare aureum inuoluetur
 hiacynthino vestimento:
 et extendent desuper ope-
 rimentum hiacynthina-
 rum pellium / inducentur
 vectes. **O**mnia vasa qui-
 bus ministrat in sanctua-
 rio inuoluetur hiacynthi-
 no pallio: et extendent desu-
 per operimentum hiacynthi-
 num pellium / inducentur
 vectes. **S**ed et altare mundabit
 cinere: et inuoluetur illud
 purpureo vestimento: po-
 nentur cum eo omnia vasa
 quibus in ministerio eius
 vtuntur: id est ignium rece-
 ptacula: fuscinulas ac tri-
 dentes / vincinos et batil-
 la. **C**uncta vasa altaris
 operient similiter velamine bia-
 cynthinarum pellium: et indu-
 cent vectes. **C**umque inuolue-
 rint aaron et filij eius scilicet

nes non quod illi semp. d **N**ec non zalta-
 re etc. **A**lia scilicet: **E**t super altare aureum adoperi-
 ent vestimentum hiacynthinum: et adoperiet il-
 lud operimento pelliceo hiacynthino. **P**ossent
 ista locutio videri: quia velut absurdum et non in-
 tegera latini interpretes transferre voluerunt. i.
 super altare aureum adoperiet vestimentum hiacyn-
 thinum tamquam debuerit dici / et altare aureum ad-
 operiet vestimento hiacynthino / non adoperi-
 ent vestimentum hiacynthinum: hoc videtur signi-
 ficare quod ipsum vestimentum hiacynthinum ali-
 unde adoperiret. **S**ed mihi videtur non tam
 genus locutionis esse quam sub obscuris sensibus:
 hoc enim intelligi potest. **S**uper altare aureum
 adoperient vestimentum hiacynthinum ut ipsum
 vestimentum hiacynthinum alia re operien-
 dum preceperit: quod vestimentum iam super altare
 esset: ac si
Aidely.
 * a **E**t scilicet scilicet. i. scilicet etc. b **I**n-
 gredient etc. **A**d inuoluetur ea que erant intra
 tabernaculum: que materia et forma exposita sunt
 Exo. xxv. c **E**t inducent vectes. Exo.
 xxv. b. dicitur quod vectes arce super erant in ea: et non
 extraherent: quod dicitur hic induci in motu
 one castrorum: dicitur quod inducebant super scapu-
 las portantium. d **P**anes super etc. **E**tiam quod
 portabat de loco ad locum erat panes inuoluti
 cum mensa / sicut et ignis in altari holocausti: ut di-
 cetur. **O**periet candelabrum etc. **S**equitur:
 e **I**nducent vectes. Exo. xxv. vbi agi-
 tur de factura candelabri nulla fit mentio de
 vectibus etc. **D**icendum quod hoc non haberet vectes
 transerent per anulos: sicut habebat mensa: tamen quod
 candelabrum erat inuolutum ponebant vectes in
 superficie operimenti / ut melius possent porta-
 ri: quod portabat in humeris: ut habet. i. vij. ca.
 f **S**z et altare. i. holocaustorum. g **M**un-
 dabunt cinere. **I**tem eiciendo. h **E**t inu-
 luetur etc. **C**um alia sint inuoluta pallijs hiacyn-
 thinis: que istud altare inuoluebat purpureo:
Dicitur Ra. Sa. q. b. erat ad designandum ignem
 desubter latente. **D**icitur enim quod ignis qui descendit
 de celo: ut habet **L**eu. ix. in altari illo super erat:
 sed quod mouebant castra ponebant desuper ope-
 rimentum eorum et pallium desuper nec comburebat: si-
 cut nec ad ventum vel pluuia extinguebatur spe-
 quietis castrorum ille ignis in altari holocausti sub
 diuo: et hoc diuino miraculo: erant enim in po-
 pulo israel aliqua miracula transerentia: sicut di-
 uisio maris rubri et similia: aliqua vero perma-
 nentia sicut descensus mane et continuatio ignis
 in altari absque etiam extinctione et consumptione.
 i **P**onentur cum eo etc. **D**e quibus dictum est
 Exo. xxv. k **C**umque in etc. **D**ic describit
 * officium ca-
 predicatum est: ipsi vero portabant arcam te-
 stamenti / mensam / candelabrum / altare incensi et
 altare holocausti: per quod quod significat quod de-
 bet esse in sacerdotibus noue legis. **P**rimum est sa-
 cre scripture noticia per arcam testamenti signifi-
 ca. **D**alac. ij. a. **A**bia sacerdotis custodiunt
 scientiam et legem eius: ore requirit: quod angelus domini
 exercituum est. **S**ecundum est per buzum doctrine quod
 per mensam significat: nam in hac mensa pa-
 nis spiritualis proponit. **D**eutro. vij. a. **N**on
 in solo pane viuunt homo / sed in omni verbo quod
 procedit de ore dei. **T**ertium est lumen exem-
 plaris vite quod significat per candelabrum.
Matth. v. b. **N**emo accendit lucernam et po-
 nit sub modio / sed super candelabrum ut luceat
 oibus qui in domo sunt. **Q**uartum est odor
 orationis deuote et significat per altare incensi.
Ps. cxi. a. **D**irigat oratio mea sicut incensum in con-
 spectu tuo. **Q**uintum est rigor discipline et signi-
 ficat per altare holocausti. **R**om. xij. a. **O**ble-
 cro vos per misericordiam dei ut exhibeatis cor-
 pora vestra hostiam sanctam: deo placentem etc.
 * hoc est officium

Doralie

esset: ac si breuiter vtrūq; cōplecteret: vt vestimēto hiacynthi no altare operiendū: z vestimentū hiacynthinū alio tegmine operiendū. Subiungit deniq; vñ operiri vellet vestimētū hīa cynthinū/cum adiecit: z adoperiēt illud operimento pellicio hiacynthino. a ¶ Tunc intrabūt si. zc. Orig. Qui licet nō sint sacerdotes: quia eis tamē primi sunt in humeris suis ista portare possūt: alij sō sarcinas suas z ministeria i plaustris ponunt. Cum enī offerent a singulis tribubus plaustra: q̄tuor ex his acciperūt filij merari: duo vero filij gerson.

Doralit

¶ Illi sō qui meliores sunt plaustra non accipiunt. Intuere ergo cuiusmodi diuisio sit in officijs diuinis et ministerijs: z quōd que sanctificata sunt nō portant ab aialib; mutis: sed rōnales debēt esse homines qui in humeris suis portant vasa q̄bus ministrant sanctor; sc̄a. Grauiora vero et duriora nō tam rōnalibus q̄ mutis aialibus imponunt: z in ip̄is ali qua est differētia. Qui enim duriora et grauiora obseruat ministeria: plura habent aialia. Quattuor plaustra danē filijs merari. Filij autē gerson qui erant propinqui filijs caath: duo tātū. Unde ostendit q̄ operibus durioribus z grauioribus plures sunt qui velut aialia inseruiūt. Ad ea sō que rationalibus procurant: pauci de minus instructis accipiunt. Nam ad illa que mystica sunt z secreta (solis sacerdotibus patent) non solum nullus animalis homo accedit: sed nec ipsi qui habent aliqd exercitiū z eruditionis: nondū tamē meritis z vita ad sacerdotale gratiā cōdescenderūt. Nec solum per speculū ea et in enigmate vident: sed z operata z velata suscipiunt: et humeris portant vt ea magis actu q̄ scientie reuelatiōe cognoscāt. Tales ergo nos exhibeam; / qui digni efficiamur ordine sacerdotij: ne velut irrationalibus onera graua imponā; sed tanq; rationales z facti sacerdotales officijs deputemur. Sens enī sancta z regalē sacerdotium sumus: tantū vt acceptā gratiā vite meritis equātes / digni habeamur sancto ministerio: vt cum discesserimus de hac vita / mereamur assumi iter sacerdotēs dei: et ministrātes arce test. in arcibus. s. ministerijs reuelata facie gloriā dei speculemur z ingrediamur terrā sanctam: cuius hereditatē prestabit nobis domin; noster iesus christus. b ¶ Nolite pdere. Orig. Nolite exterminare plebem caath zc. Intellige prius locutionē tabernaculi: z sancta factor; que interiecto a sanctis velamine dirimunt: que videre non licet nisi solis sacerdotibus. Postea vero quomō mouentibus castra filijs israel soluitur tabernaculū: aarō z filij eius sacerdotes intra sancta sanctorū operiunt singula operimentis suis: z operata ibidem relinquētes introducunt filios caath huic officio deputatos: z faciunt eos eleuare humeris suis que operuit manus sacerdotales. Ideo dicit a domino. Ne exterminetis de tribu sua plebes caath: quasi in eo exterminandi essent: si sancta sc̄o; nuda z patētia cōtignissent / que nec intueri fas erat. Si quis dignus est ex his qui deo ministrant diuina capere et videre mysteria: que videre ceteri nō valent: hic aaron et filij eius intelligunt esse qui ingredi possunt ad ea q̄ alijs adire fas nō est. Huic soli reuelata patet arca testamēti: z vna habēs manna. Dic considerat propitiatorū: cherubin: mensam sanctā: candelabrum luminis: z altare incensi: qui sc̄z verbo dei z sapientie mysterijs

1. Pe. 2. b

riū z oīa vasa ei; in cōmotio / ne castror; tunc intrabūt filij caath: vt portent inuoluta et nō tangāt vasa sanctuarij ne moriant. Ista sūt onera filiorū caath in tabernaculo sedentis: sup q̄s erat eleazar filius aaron sacerdotis: ad cui; p̄tinēt curā oleū ad pcinnādas lucernas: z cōpositiōis incensū z sacrificiū qd̄ semp offerēt et oleū vnctionis: et q̄cqd̄ ad cultū tabernaculi p̄tinēt omnīq; vasor; q̄ in sc̄uario sūt. Locutusq; ē dñs ad moysen z aaron dicens: Nolite pdere pplm caath de medio leuitarū: sed hoc facite eis vt viuāt z nō moriant si tetigerint sc̄a sc̄o;. Aaron z filij ei; intrabūt / ip̄iq; disponēt opa singulor;: z diuidēt qd̄ portare q̄s debeat. Alij nulla curiositate videāt q̄ sunt in sc̄uario p̄us q̄ iuoluant: alioq; morientur. Locutusq; est dñs ad moysen dicens: Tolle summā etiā filior; gerson p̄ domos ac familias z cognationes suas ¶ zc. a vicesimo q̄nto anno z supra. a triginta annis z supra vsq; ad annos q̄nq;ginta. Humerora oēs qui ingrediunt z ministrāt in tabernaculo sedentis. Hoc est officiū familie gersonitarū vt portēt cortinas tabernaculi z tectū sedentis / operimentū aliud: z sup oīa velamen hiacynthinū: tentorūq; qd̄ pendet in introitu tabernaculi sedentis / cortinas atrij et velū in introitu qd̄ est an̄ tabernaculū. Q̄ia que ad altare p̄tinent funiculos z vasa ministerij iubēte aaron z filijs ei; portabūt filij gerson: z scient singuli cui debeāt oneri mancipari. Hoc est cultus familie gersonitar; in tabernaculo se

mysterijs operam dat: z deo soli in sanctis vacat. Sciat sane nō sibi esse licitū aperire ea quib; nō licet: sed operata ceteris minus capacibus tradere portanda humeris. Cum enim ex verbis mysticis perfecti doctores opera inlingunt populis: z plebs implet que mandant / sed nō itelligit rationē: operata sancta sanctor; super humeros portatur. Moyses intelligebat que esset vera circūcisio / quod verū pascha / que vere nomen: vera sabbata: z tamē ea per rerū corporalū species adumbrabat. Et cum sciret verū pascha immolandū esse christum: ouem corporale immolari mandabat in pascha. Et de farine acymis diez festum agi / cum sciret diem festum argentum esse in acymis sinceritatis z veritatis. Nec z huiusmodi erāt sancta sanctor; q̄ cū moyses portāda ceteris traderet. i. reb; z operib; implēda: velata tamē cōmuni sermone tradebat. Humeri autē opera significant. c ¶ Alij nulla curiositate zc. In ecclesiasticis quoq; obseruationibus sunt que omnibus facere necesse est: nō tamē ratio omnibus patet. Quod enim genua flectimus orantes: z ex omnibus celi plagis ad solam orientis plagam vel partem cōuersi oramus: nō facile patet cui;.

F

Tropolo.

Nico. de lyra

¶ officium caathitarū quod erat portare illa que erant inuoluta p̄ sacerdotes. a ¶ Sup quos erat eleazar. Dicitur est ca. precedētī q̄ erat super omnes leuitas: dicendū q̄ erat super caathitas immediate: sed super gersonitas z meraritas erat mediate. b ¶ Ad cuius pertinet curā oleū zc. Dicit Ra. Sa. q̄ portabat illud i manu dextera. c ¶ Et cōpositiōis incensum: in sinistra. d ¶ Et sacrificiū quod semp offeritur. i. omni die quo dicitur fuit Exo. xxix. portabat in brachio q̄tum requirebat pro ipsa die ad offerendum in hora quietis castror;. Sequitur: e ¶ Alij nulla curiositate videāt que sunt in sanctua. priusq; inuol. Et ideo erat eis inhibitum ne intrarēt tabernaculum donec omnia essent inuoluta: nec operimenta aliquo modo retraherent ad videndū ea que essent interius. f ¶ Alioquin morientur. sicut. i. Regū. xvi. Bethsamite mortui fuerunt eo q̄ viderunt arcam dñi nudam. g ¶ Locutusq; est domin;. hic describunt onera gersonitarum / cum dicitur: Tolle summā etiā filior; gerson. Sequit: h ¶ Ut portent cortinas tabernaculi / que sunt de quattuor coloribus. i ¶ Et tectū sedentis: qd̄ est operimentum de sagis. k ¶ Operimentū aliud: sc̄z de pellicibus: ista autem exposita sunt Exo. xxvi. l ¶ Et velum in introitu zc. In hebreo habetur sic: Velum ostij atrij quod est ante tabernaculū z altare per circuitum: z hec videtur verior littera: vt dictum est caplo precedētī. m ¶ Funiculos z vasa ministerij. In hebreo habetur: Funiculos et vasa ministerij sui. Et accipitur hic vasa. i. instrumenta p̄ modum loquendi hebraicum. vnde z. i. Regum. xx. g. vbi dicitur de ionatha q̄ tradidit puero arma sua. In hebreo habetur: vasa sua. Vasa enim quibus ministrabatur

Vasa

¶ hoc est officiū familie gersonitarū. Per quos clerici significant vt supra dicitur est: ipsi portabant cortinas z vela tabernaculi operimenta z funes: per que tria significantur que debēt

Doralit

percipiende/ vel eo ritu quo gerit ex/ plicande: vel eoz que geruntur in ba/ ptismo verboz gesto/ ordinu/ itero/ gationu/ r respõtionu: quis facile expli/ cet rone: Hec tm (licet velata) hume/ ris portam: cu ita implemus vt a ma/ gno potifice r filijs eius tradita: r co/ medata suscepimus/ nisi quis sit inter/ nos aaron: aut filius aaron/ quib con/ cedit hec nuda perspiciere: ita tm vt sci/ ant sibi velanda esse/ nisi ceteris dari/ et in opus proferri ratio poposcerit.

Triginta. Tricenarius qui de/ nario ter multiplicato componit: inte/ gritatem fidei r pfectione opis signifi/ cat/ sine quibus nemo accedere debet/ ad diuina ministeria. Joseph tricena/ rius egypti suscepit gubernacula. Et/ Dauid regnum / quod septuaginta. i. p/ petua quiete digno cõpleuit. Et Eze/ chiel pphetie dona pmeruit. Et quia/ per fide aduersa debent longanimitate/ ferri/ et premia sublimiter sperari: ar/ ce vel templi altitudo / et tabernaculi/ longitudo. xxx. cubitis mensuratur.

Quinquaginta. In hoc qz/ libro de hostium spolijs quidam offe/ runt dona dei quinquagesimam por/ tionem/ qui non pcesserunt ad bellum/ Quidam vero quingentesimam. In/ genesi quoqz vbi deus tractabat de in/ dulgẽtia sodomoru: si forte possent ad/ ventu peruenire: huiusmodi mysterio/ ru cõscijs abraã a quinquagesimo nu/ mero cepit p indulgentia dno suppli/ care dicens: Si inuenti fuerint quin/ quaginta in ciuitate non saluabis pro/ pter quinquaginta ciuitate: r. Ppor/ tet ergo operari leuitas in sanctis vs/ qz ad quinquaginta annos. Inferio/ res quide opera meliores vero opera/ operu. Poru autẽ superiores spiritali/ bus officijs deseruire / r itroire in scã/ sanctorum r ibi operire que operieda/ sunt: r tradere filijs caath portada hu/ meris r manib eueheda. c. **D**es/ qui ingrediunt r. Orige. Dicitur/ de leuitis q operentur a. xxv. anno et/ supra / vsqz ad quinquagesimũ annũ.

Gen. 18. e

Gen. 19. c

Opa opey

Des inquit q pcedit ad opus opey: r/ ad opera que portantur tabernaculi te/ stimoniũ r. Nota distinctionem ser/ monũ. Vbi de operibus filioz israhel/ loquitur: non dixit opera operu/ sed so/ la opera: vbi vero de officijs leuitaruz/ dixit opera operum. Sicut enim sunt/ sancta r sanctasancioy: sic sunt opera/ r opera operu. Unde mihi videtur q/ moyses vbi sensit esse quedam opera/ visibilia quibus inesset mystica intelli/ gentia: hec nõ solum opera / sed opera/ operu dixit. Que do cõmunia r pãtis/ tps intellexit/ hec tm opa nominauit. Sũt ergo opera operu (sicut in pãti le/ ctõe vel in exodo r in ceteris locis sub/ occulte pcepit mysterijs: r partim in/ presenti / r partim in futuro explẽdis) que nõ cuilibet/ sed solis leuitis tradẽ/ da mandant. scilz a. xxv. anno / vsqz ad/ quinquagesimũ: quia in. xxv. sensuum/ quinqz perfectio declaratur: vt quin/ quies quina numerentur. Quod indi/ cat eum vocari ad opera operu in mi/ nisterio peragẽda: qui omni parte mul/ tiplicatis purificatis sensibus inueni/ tur perfectus. **A**d annũ quin/ quagesimũ. Quinquagesimus autẽ/ annus remissionẽ r indulgentia signi/ ficat.

Quinãge/ um annus

deris. Erũtqz sub manu ithamar a/ filij aaron sacerdotis. Filios quo b/ qz merari per familias et domos a/ patrum suozũ recensetis a trigin/ ta annis et supra vsqz ad annos/ quinquaginta: omnes qui ingredi/ untur ad officium ministerij sui et/ cultũ federis testimonij. Hec sũt/ onera eorum. Portabunt taber/ naculi tabulas r vectes eius: colũ/ nas ac bases earũ: colũnas quoqz b/ arij per circuitum cum basibus r/ parillis r funib suis. Omnia vasa/ r supellectilem ad numerũ accipi/ ent/ sicqz portabunt. Hoc est offi/ ciũ familie meraritarum r ministe/ riũ in tabernaculo federis: erũtqz/ sub manu ithamar filij aarõ sacer/ dotis. Recesuerũt igĩt moyses et c/ aaron et pncipes synagoge filios/ caath p cognationes r domos pa/ trũ suoz: a triginta annis et supra/ vsqz ad annũ quinquagesimũ: oes/ qui igrediunt ad ministeriũ taber/ naculi federis: r inuẽti sũt duo mi/ lia septingẽti qnquaginta. Hic est/ numerũ ppli caath q intrat taber/ naculũ federis. Hos numerauit/ moyses et aarõ iuxta sermonẽ dñi/ p manũ moysi. Numerati sũt et fi/ lij gerson p cognatiões et domos/ patz suoz a triginta anis r supra: c/ vsqz ad annũ qnãgesimũ: oes q in/ grediunt vt ministrẽt in tabernacu/ lo federis: r inuẽti sũt duo milia sex/ cẽti triginta. Hic est pplis gersoni/ taz qz nũerauerũt moyses r aarõ/ iuxta vbu dñi. Numerati sũt r filij/ merari p cognatiões r domos pa/ trũ suoz a triginta anis r supra/ vs/ qz ad annũ qnãgesimũ/ oes q igre/ diunt ad explẽdos ritũ tabernacu/ li federis: r inuẽti sũt tria milia du/ cẽti. Hic est numerũ filioz merari/ qz recesuerũt moyses r aarõ iuxta/ dñs imperium.

Rceptũ dñi p manũ moysi. Des q/ recesiti sũt d leuit: r qz fecit ad no/ mẽ moyses r aarõ r pncipes isrl p/ cognatiões r domos patrũ suoz a/ trigita anis r supra vsqz ad annũ/ qnãgesimũ ingrediẽtes ad ministe/ riũ tabernaculi/ et onera portada: fuerũt sil octo milia qngenti octo/ ginta. Iuxta vbu dñi recesuit eos/ moyses vnũquẽqz iuxta officiu suũ r/ onera sua: sicut pcepit ei dñs.

ficat. **M**a quinquagesimũ annus est/ qui iubileus apud hebreos dicit in q/ possessionũ seruitutis r debiti fit re/ missio. Et quinquagesimũ dies post/ pascha festus tradit in lege. Et dñs/ in euãgelio inducẽs debitores cu pa/ rabolã remissõis r indulgẽtie doce/ ret: vnũ in qnãginta r aliũ in qngenti/ tis denarijs fuisse dicit obnoxios. Quinquaginta autẽ r quingenti: co/ gnatus est numerus. Decades enim/ quingenta faciũt quingentos. Aliter/ quoqz hic numerus sacatus est. Se/ ptẽ eni septimanis si addat vnũ nu/ meri pfectio quingenta faciũt dies. Septuaginta qz septimanis/ si addat vnũ decade psumatio fiũt qngenti.

Leui. 25. b

Luc. 7. f.

Nico. de lyra

Nistrabatur in altari incensi et in/ altari holocaustorum portabant ca/ athite vt predictum est: sed gersonite/ portabant instrumenta que pertine/ bant ad officia sua sicut martellos et/ cauillas quibus funes cortinarum r/ aliorum operimentoz tabernaculi fi/ gebant r filia. a. Eruntqz sub/ manu ithamar filij aaron sacer/ dot. Immediatẽ / s; sub eleazar me/ diate. b. Filios quoqz merari. Hic describunt onera meraritarum/ vnũ subdit. c. Portabũt tabu/ las tabernaculi. Hec exposita sũt/ Exo. xxvi. d. Colũnas quoqz/ arij. Hec exposita sunt Exo. xxvii. e. Recesuerũt igĩt. Hic colligit/ numerũ leuitaz: et pmo p partes fm/ tres familias pdictas. s. caathitarũ: gersonitarũ et meraritarũ. scdo istas/ ptes aggregãdo/ ibi: Des q recesiti/ sũt de leuitis r. r patz lra vsqz ad fi/ nẽ ca. vbi dicit: f. **V**nũquemqz/ iuxta officium suum r. Quia/ aliqui fuerunt cantores / r aliqui me/ lodiam facientes in cymbalis r alijs/ instrumentis musicis de quibus nõ/ fecerat mẽtionem.

Tur q debet in cleric? eẽ. Primũ/ est ornamentum spirituale quattuor/ virtutu cardinaliu quod significatur/ per cortinas et vela que terebant ex/ quattuor coloribus. Secũdũ est cha/ ritatis cõnexio / que significatur per/ funes. Tertiu est exterio: honestatis/ cõuersatio / que per operimẽta taber/ naculi significat. **H**oc est offi/ cium familie meraritaruz. Per/ quos significatur religiosi: ipi enim/ portabãt dura. scilz tabulas / vectes/ columnas r bases. Tabule vero si/ mul cõiuncte / per vectes r bases faci/ ebant parietes tabernaculi sicut ha/ betur Exo. xxvi. per quod datur intel/ ligi q religiosi docendo populũ ver/ bo r exemplo r pro bono statu popu/ li deprecãdo dati sũt a deo quasi mu/ rus defensionis post platos ecclesie/ pplo christiano: ppter qd de malis/ religiosif d; Eccl. xii. a. **N**õ ascẽdi/ stis ex aduerso neqz opposuistis vos/ mur p domo israhel r. Per colũnas/ do significat q ipi sunt vocati in par/ tẽ sollicitudinis ad supportandũ on/ eccle / r hoc ex fraterna charitate: pla/ tis aut hoc conuenit ex officij auctori/ tate. Per hoc autẽ q onera leuitarũ/ disponebant per filios aaron mitra/

Poraliẽ/ clericis

Religiosi/ qd facẽ de/ beant

Moraliter ecclesie officia p summū pōtificē z platos ecclesie sūt disponēda. **Itē** p b q oia p̄dicta portabant velata: significat q opa bona sacerdotū clericorū z religiosorū agēda nō sunt ad ostētiōne suā: sed ad dei laudē z p̄mi edificatiōne: ita q opa sint in apto tñ hec iniētiō maneat in secrete cordis. **Breg.** **Homel.** xxxvi. Sic aut sit opus in publico quatenus intētiō maneat in occulto: vt de bono ope p̄mis p̄beamus exemplū: z tñ in intētiōne qua soli deo placere q̄rimus semp optemus secretum.

Glo. ordi.

Allego. **Locutus est dñs.** **Ca. V** **Omniem leprosum.** **Allego.** Rab. Leprosi sunt heretici varijs pctōz maculis polluti: nō habētes vniformē colorē doctrine vel fidei: nec abscondūt imperitiā: sed ostendūt. Nulla dō falsa doctrina est que nō aliq̄ vera aliq̄ admisceat. **Et** ergo falsis p̄mixta in aliq̄ disputatiōne vel narratione cuiuslibet: tanq̄ in vnus corpis colore apparētia: significat lepra tanq̄ veris falsisq̄ color locis hūana corpa variantē. **Locutus est dñs.** **Ca. V** **Ut siue rē.** **Allego.** Rab. **Hyssice.** Hoc caplo ammone mur vt si qd p negligentia delinquunt: p̄fessionē z penitentiā diluamus: et damnū restituam. **Si** aut p̄mo dā nū intulimus: corā illo peniteamus et damnū restituamus. **Si** dō nō sup̄est p̄fessio: penitēdo/ elemosinas largiēdo: dño satisficiamus. **Aug.** **Alia** **lra.** **Ut siue mulier quicūq̄ fecerit ab oibus pctis humanis: z despiciēs despexerit z deliquerit: aīa illa annuncia bit pctm suū qd peccauit z restituet delictū: caput z q̄ntas eius adijcet sup̄ il lud z reddet cui deliq̄t. **Si** aut nō fuerit homini p̄mius ita vt reddat illi delictū ad ipm: delictū qd reddat dño sacerdotis erit: excepto ariete p̄pitiatio nis: p̄ que exorabit in illo p̄ eo. **Hic** ea pctā intelligēda sunt: quoz in hīs reb̄ p̄pitiatio ē: q̄ pecūia restitui possent.**

Hyssice

Literali

Questio Aug.

Non em̄ aliter diceret quomō restituēda sunt: nisi dāni pecuniariis fuissent. **Iubet** em̄ restitui caput z quintas. i. totū illd̄ quicqd̄ est: z quintā eius partē. **Excepto** ariete qui fuerit offerendus in sacrificiū ad expiandū delictū. **Iubet** aut qd̄ restituit sacerdotis esse. i. ipm caput z quintā: si nō est p̄mius ei in quē commissum est. **Abi** intelligit tūc dño reddendū q̄ sit sacerdotis si nō sup̄est q̄ damnū passus est: nec p̄mius ei. i. heres: sed de ipō hoīe nihil dixit. **Sz** cū dicit: **Si** n̄ fuerit ei p̄mius: breuiter insinuat tūc q̄ri p̄mū eius si ipē nō fuerit. **Si** aut nec p̄mius erit: dño restituet: ne impunitū remaneat admissū. **Itē** tñ nō cedat in sacrificiū sz sit sacerdotis: sic sane d̄ba scripture distinguēda sunt. **Si** aut nō fuerit homini p̄mius: ita vt reddat illi delictum ad ipm. **Locutiōis** em̄ est qd̄ addidit ad ipm. **Aut** forte ad ipm dixit q̄ ad ipm p̄tineat. i. ipē possideat. **Deinde** sequit: **Delictū** qd̄ reddat dño sacerdotis erit. **Delictū** aut dicit: cum reddat ea res que p̄ delictū ab lata est. **Reddet ipm caput zc.** **Aug.** **Querit** quō in **Exodo.** xxij. b. legit: **Si** q̄s turanus fuerit vitulū aut ouē restituere debere quinq̄ vitulos: vl̄ q̄tuor oues: si occiderit vel vendiderit. **Si** aut qd̄ abstulerit saluū apud eū inueniet: duplū esse restituendū: cū hic restitui iubeat caput z quintā. **Qd̄** lōge est etiā a duplo/ q̄to magis a q̄druplo: vl̄ quinq̄es tāto. **Nisi** forte q̄ hic ait: **Ut** aut mulier quicūq̄ fecerit ab oibus pctis hūanis. **Pctā** ignoratiōe voluit intelligi pctā hūana. **Fieri** em̄ pōt vt p negligentia traiciat hō rē alienā in rez suā: qd̄ idō pctm̄ est: q̄ si diligēter attēderet/ nō admitteret. **Et** hec voluit capite z q̄nta restitui nō sic furta mulctari. **Nā** si furta z fraudes h̄ intellerimus q̄ nō p̄ ignoratiōe: sz furādi z fraudandi aīo committunt. z ideo dicta hūana q̄ in hoīes sūt: tūc ille (ni fallor) erit exitus q̄stionis huius: vt ideo q̄ fecit nō reddat

cit nō reddat quadruplū: q̄ nō resp̄ndit vel p̄uincit: sz igno rātibz a quo factū sit: vel vtrū factū sit: ipē annūciat delictum suū. **Qū** em̄ dixisset: **Ut** aut mulier quicūq̄ fecerit ab oibus peccat: hūanis: z despiciēs deliq̄rit. i. p̄tempnēdo cōmiserit ista/ adiūxit: **Nā** illa annūciabit pctm̄ suū qd̄ peccauit: z restituet delictū: caput z q̄ntas eius. **Fortē** ergo tñ: q̄ annūciavit. z ideo nō eo damno plectēdus fuit quo furem comprehensum vel conuictum plecti oportet.

Locutus est dominus ad moysen/ dicens: Precipe filiis israel vt eijciant

de castris omnem leprosum: et qui semine fuit: pollutusq̄ est super mortuo: tam masculinum q̄ femina. Eijcite de castris: ne cōtaminent eā cum habitauerint vobiscū. Fecerūtq̄ ita filij israel: z eiecerūt eos extra castra: sicut locutus erat dñs moysi. Locutus est dñs ad moysen/ dicens: Loquere ad filios israel: Ut siue mulier cum fecerint ex omnibus peccatis que solent hoibus accidere: z p negligentiam transgressi fuerint mandataz domini atq̄ deliquerint: p̄fitebunt peccatum suum/ z reddent ipsum caput/ z quintāq̄ partem desuper ei in quem peccauerint. Sin autē i

Ca. V de lyra

Locutus est dñs. **Ca. V** **Descripta** dispositione ppli: hic p̄sequēter describit remōtiō impedimēti. impedit aut p̄ corruptiōne immūdicie corpalis: iniusticie z suscipitiōis. **Et** ideo p̄mo tollit corpalis immūdicia. secūdo corrigit iniusticia/ ibi: **Locutus est dñs.** tertio examinat diffidētia/ ibi: **Locutus est.** Circa p̄mū tangit triplex immūdicia d̄ castris tollēda. s. leprosoz: seminisfluoz: z sup̄ mortuos pollutoz/ cū dicit: **Ut** precipe filiis isrl̄ vt eijciāt de castris zc. **Dicit** **Ra. Sa.** q̄ h̄ totus exercitus israel diceret castra generaliter: tamen in speciali erant ibi tria castra. **Prima** erat tabernaculū z atriū circa ipsū: et dicebant castra deitatis. **Tū** q̄ ibi colebat deus. **Tū** q̄ ibi cū moyse loquebat. **Secūda** erat habitatiōes leuitaz circa atriū. put descripte sunt supra. iij. ca. **Tertia** erant reliqui populi habitatiōes. **Dicit** igit q̄ leprosi eijciebant extra tria castra p̄dicta ne inficerent alios: q̄ lepra est morbus infectiuus aliorū. **Seminisfluū** eijciebant de duob̄ p̄miis: quia ibi requirebat maīoz mundi cia: sed p̄mittebant habitare in castris populi: quia nō est morbus infectiuus alioz. **Polluti** autem ex tactu mortui eijciebant ex primis castris: quia non erat eis licitū ingredi atrium vbi vige bat cultus diuinus donec essent mūdati p̄pter dei reuerentiā: p̄mittebant tñ esse in castris ppli z leuitaz. **Locutus est dñs.** **Hic** p̄sequēter remō

Diuisio

Castra isrl

D

uef impedimētū qd̄ est iniusticia: que turbat pacē cōmunitatis. z maxime in retentione rei aliene. **Et** p̄mo agit de retentione rei nō sacre/ cū dicit: **Ut** siue mulier cū fecerit ex oibus pctis q̄ solent hoibus accidere. **Alia** q̄ cōmuni us accidit iunt circa defraudatiōne alioz. **Et** p̄ negligētia trāsgressi fuerint. **Negligēdo** custodire mandata dei. **Confitebunt peccatū suū.** **Nō** violentia testiū: q̄ tūc tenent reddere duplū: vt habet **Exo.** xxij. **Sz** lex ista loquit in casu in quo aliq̄s penitētia ductus vult facere satisfacionē p̄rio. **Reddet ipm caput.** i. ipm debitū. **Quintāq̄ pte desuper ei in quē peccauerit.** i. p̄rio que defraudauerat. z ista ps q̄nta sup̄addit. p̄p̄ dānū qd̄ habuit ex rei sue detētiōe: z vt hoīes essent minus p̄ni ad retētiōne rei aliene. **Sin** at nō fu. zc. i. debeat recipere: sic ē in restitutiōe vaga.

Moraliter. **Locutus est dominus ad moysen/ dicens: Precipe filiis israel vt eijciant zc.** **Per** leprosum intelligit hereticus. p̄ hominē qui semine fuit doctor verbosus qui ad sui iactantiā dicere studet extranea. z p̄ b̄ diffinit ad falsa z piculosa. p̄ pollutū sup̄ mortuo significat discipulus doctrinaz dictoz sequens z approbans: z isti eijciendi sunt de castris. i. de scholis z fidelium collegijs: ne sua puerfa doctrina alios inficiāt z corrupāt. **Ut** siue mulier cū fecerint ex oibus pctis zc. **In** q̄b̄ dānificat p̄mū furto fraude vel dolo. **Confitebunt pctm̄.** satisfaciēdo deo p̄ p̄niā z p̄rio. **Reddet ipm caput.** i. illd̄ qd̄ ē ablatū. **Quintāq̄ pte desuper.** i. dānū qd̄ sustinuit d̄ absentia rei sue. **Sin** at nō fuerit q̄ re. tūc ē vaga restitutiō z debet reddi dño. i. in p̄is opibus expēdēdo fm̄ dispositionē p̄lati vel p̄fessoris discreti fm̄ aliquos q̄ tenēt in hoc locum dei.

Moraliter

Ut siue mulier

E **S** a **E**xcepto ariete. Arietis oblatio christi passionē signifi-
cat in qua maxime cōfidimus / quia sine eo nihil possumus. **I**pe
est sacerdos qui nos patri per oblationē carnis sue recōciliat.
Ideo illi munera nostra offerim⁹ / quo intercedente veniā me /
Dystice reamur. **B** **A**d sacerdotē. **C**hri-
stum: scz cui dicit **D**s. cir. a. **T**u es sa-
cerdos in eternū p̄m ordinē melchise /
dech. **E**ius scz iudicio cuncta referuāt:
ne forte iudicet rem incertaz. vnde. **i**.
Loz. iij. a. **N**olite ante tēpus iudica-
re quoadulcēz vīcat dñs zc. **C** **F**a-
Allego. **r**ine hordeacee. **R**a. **F**arina hōrde-
acea sciētia veteris legis significat:
que bene hordeo comparat. **Q**uia sic
hordeū magno labore a paleis purga-
tum ad farinā perducit / ita littera legē
cōtrita mola discretiōis farinā sensus
spiritalis emittit / et recte decima pars
sati offertur: quia lex decē p̄ceptis con-
stat / cuius decima pars quodlibet mā-
datū est: cōtra qd̄ p̄uaa vxoz egisse dī-
citur. **O**fferet ergo mulier sacerdoti cū
oblatione decime partis / cū christi iu-
dicio p̄z legē diuinit⁹ datā dānāda aut
liberāda resuat. **D** **N**on fūdet.
Rab. zc. **N**on decet oleo adulatiōis
vl̄ indiscrete misericordie / nec thure su-
p̄flue laudis / vl̄ inordinate orōnis ipe-
nitētes liniri / sed celo iusticie p̄m p̄ce-
ptū dñi vitū istanter et ordinate p̄seq̄.
E **A**quā sactā. **Q**uia aque miscet
sacerdos paucillū terre de pavimento
tabernaculi: cui christi decreto cōme-
moratio patriarcharum p̄p̄az z apo-
stolorū intrōmissa reperitur.

† 2. q. 5. cō-
sulisti

Nico. de lyra

S **a** **D**abūt dño et erit sacer-
dotis. **C**onuertendo in vtilitatē suā:
qz de restitutiōe vaga debet minister
dei et paup̄ sustētari. **B** **E**xcepto
ariete / q̄ offeret p̄ expiatiōe. **P**ec-
cati ipsius defraudat: nō solū enī pec-
cauerat contra p̄mū ipsuz defraudā-
do / sed etiā cōtra deū mandatū ipsius
transgrediendo: z ideo sicut per resti-
tutiōē fiebat satisfactiō homini / ita p̄
oblationē arietis sacrificiū ipi deo. de
qua oblatiōe habet **L**euif. v. **S**ecun-
do agit de restitutiōe rei sacre: qz p̄i-
mitie et decime quodāmodo inter res
sacras cōputant: quia determinantur
per legē deberi dei ministris / cū dicitur:
Omnēs quoqz primiti-
as offerunt filij israel: **I**deō of-
ferre tenent / vt habetur **Exo. xxiij.**
B **A**d sacerdotē p̄tinent. **D**ixit
ei in **Exo. q** debebant offerri i do-
mū dñi: z non determinauerat scriptu-
ra cuius essent. ideo hic expressit q̄ sūt
sacerdotis. et id si aliqd̄ fuerit retentū
de eis debet ei restitui. **S**equitur:
E **Q**uicquid in sanctuario of-
fertur a singulis. **H**oc non potest i-
telligi de omnibus oblatiōis generalit̄:
quia aliqua totaliter incendebant ad
honorē dei: vt holocausta: z aliqua p̄z
partem / sicut hostie pro peccato: cui us
pars nō incensa remanebat sacerdoti:
z hostia pacifica / cuius vna pars incē-
debat / et aliā comedebat offerēs: et
alia remanebat sacerdoti. z ideo dicitur
dñi q̄ intelligitur de primitiis que de-
bebāt dari sacerdotib⁹ ex determinatiōe legis / vt habet **Deut.**
xiij. z ideo si aliquid erat detentuz debebat ei restitui. **Q**uā in
hebreo habet: **Q**ue vir sactificauit ei⁹ erūt. i. sacerdotis: z itel-
ligunt sactificata p̄ determinatiōē legē / vt p̄mitie. vl̄ p̄ votū: sicut
si ali-

cut si aliqs̄ p̄misit dare aliqd̄ ministris dei. **E**t tradit
manib⁹ sa. zc. **P**er hoc intelligit q̄ sacerdos nō poterat ta-
lia accipere et tollere violēter de domib⁹ dñoz / s̄z solū accipie-
bat ab alijs sibi tradita. **L**ocutusqz ē dō. **H**ic p̄m a-
diuisio

nō fuerit q̄ recipiat / dabūt dño et
erit sacerdotis / excepto ariete q̄
patri. **B** **H**umani generis.
offeret p̄ expiatiōē vt sit placabi-
lis hostia. **O**mnēs quoqz p̄mitie
vere israelite q̄ mēte deū aspiciūt. **B** **Q**uā
seipm̄ p̄ nob̄ obtulit sp̄te. **N**ō ad aliū.
q̄s offerūt filij israel / ad sacerdotē
tem p̄tinet: et quicquid in sanctua-
riū offertur a singulis z traditur
christi: qz ad ei⁹ dignitatē et gratiā perti-
net quicquid in ecclesia offertur.
manib⁹ sacerdotū: ipsius erit. **L**o-
cutus est dñs ad moysen dicens:
Loqre ad filios israel z dices ad eos
doctor. **S** **S**ubdit q̄ magistro i omnib⁹
obedire debuit sicut vxoz viro suo.
Uir cui⁹ vxoz errauerit maritū
hereticis. s. se cōmiscens.
Cōtemnēs dōmuerit cū altero
viro: z hoc marit⁹ cōprehendere
fornicatio fidei.
nō quiuerit / sed latet adulteriū / z
iudicialio. s. ordie p̄uici. **B** **T**a **N**o mgro
tētib⁹ argui nōn potest: quia nō
aperto. s. actu heresis.
est inuenta in stupro: si spirit⁹ ce-
lus. s. iusticie et ouis perdit. **B** **L**e-
gitimum magistrum.
lotypie concitauerit virum cōtra
heresi.
vxoz suā / que vl̄ polluta est / vl̄
falsa suspitione appetit: adducet
eā ad sacerdotē: z offeret oblati-
ōe p̄ illa / decimā partē sati farine
adulatiōis vel indiscrete misericordie.
hordeacee. **N**ō fūdet sup eā ole-
um nec iponet thus: qz sacrificiū
zelotypie ē: et oblatiō inuestigās
adulteriū. **O**fferet igitur eā sa-
cerdos et statuet coram domino /
diuina sapiāz cōphētā. s. in vili lra legē.
assumetqz aquā sanctā in vase si-
cili: z paucilluz terre de pavimē
to tabernaculi mittet in eā. **C**ūqz
steterit mulier i aspectu domini:
discooperiet caput ei⁹ z ponet su-
per man⁹ illi⁹ sacrificiuz recorda-
tionis / z oblatiōez zelotypie: **I**pe
aut tenebit aquās amarissimas i
polluta putrescebat et moriebatur. innocens autē nō ledeba-
tur / s̄z faciebat liberos: significat q̄ doctrina habēs cōmixtio-
nem falzorū cū veris / est occasio meroris: illa p̄o que pura est
et sana gaudij et fructificationis.

D **A**d
ducet eā. **H**ic ponit examinatio di-
cte suspitiōis p̄ sacrificiū zelotypie / cū
dicit: **O**fferet oblatiōez p̄
illa. **S**z examinanda. **H** **D**eci-
mā partē sati farine. **N**ō dicit si-
mile: qz est farina delicatissima z pur-
gatissima sicut i alijs sacrificijs: quia
istud est vile. **L** **H**ordeacee. **N**ō
triticee / eadē rōne. **A**dducit ei⁹ **R**a.
Sa. aliā rōne: qz hordeū ē pabulū iu-
mēti / cui adultera assimilatur.
Nō fūdet sup eā ole. **Q**uia
ē fomētū lumis. adulteriū aut fit i te-
nebris: p̄m illd̄ **Job. xxiij. c.** **S**culus
adulteri obp̄uat caliginē. **N** **H**ec
imponet thus / quia sacrificiuz
zelotypie ē zc. **Q**uia significat de-
uotionē / vt dicitur **Exo. xxi.** hoc au-
tē sacrificiū nō offeret ex deuotione: s̄z
ex suspitiōe adulteriū. et h̄ est qd̄ dicitur:
Quia sacrificiū zelotypie ē. **S**z
quid: **E**t statuet corā domi-
ni. **A**d tētādū si ex terrore p̄fiteret adul-
teriū. z qz p̄ ea offerebat sacrificiū.
Assumetqz aquā s. **D**ic **R**a.
Sa. q̄ vocat sctā / eo q̄ accipiebat de
labro eneo de speculū mulierū deuota-
rū factō. **J**oseph⁹ aut dicit q̄ dicit sctā
cta / eo q̄ ibi diluebat nomē dñi tetra-
gramaton scriptū in cedula / vt habet
infra. **Q** **E**t paucilluz ter. **E**o q̄
istd̄ sacrificiū fiebat p̄ vili causa.
Discooperiet ca. ei⁹. **A**d maio-
rē cōfusiōē ipius / et vt ex h̄ stupefa-
cta recognosceret adulteriū. **E**t
ponet sup ma. il. sa. recor. **L**o q̄
fiebat p̄ suspitiōe adulteriū p̄teriti.
Ipe aut tene. a. quaz ama.
Nō formaliter s̄z effectiue: qz effectū
amaritudinis faciebāt in muliere quā
do erat culpabilis.

In quibus
Uir cui⁹ vxoz errauerit /
maritumqz cōtemnēs dōz. zc.
Per virum doctor intelligens signi-
ficatur. per vxozem elus sapiētia. de
qua dicitur **Sap. viij. a.** **D**anc ama-
ui a iuētute mea / z quesui mihi sp̄s
sam assumere. **D**e qua debet esse ce-
lotypus / et maxime cuz tradit eam in
scriptis / timendo ne sit ibi fornicatio
per cōmixtiōē aliquā falzorū cum ve-
ris. ideo subditur: **A**dducet eā ad sa-
cerdotē: id est ad magis peritū et p̄-
batum doctorem / vt examinet eam.
per hoc autem q̄ subditur / q̄ mulier

Diuisio

Doralit

A **S**cribetur sacerdos in libello etc. Quia. s. pena peccatorum in scriptura sancta explanat. Quicquid autem ea pie et fide liter hauserit: supplicia peccatorum quae in ea narrantur primescens et abstinens a peccatis: fiet ei aqua amarissima in salutem. Qui autem contempserit: inflato ventre coputrescet semur eius: et erit in maledictione et in exemplum: quia iusto dei iudicio punietur: et erit ei in opprobrium de sidera sua et actus. **D**abit ei bibere. Et manifestet peccatum illius: vel hic ad correctionem: vel in futuro ad damnationem. **V**bi dicitur. x. c. **N**ihil enim occultum quod non reueletur. hinc dominus ait Job. xij. g. Sermo quem locutus sum vobis: ille vos iudicabit in nouissimo die.

Nico. de lyra

In quibus cum execratione maledicta percussit. Ista percussio secundum Iosephum non est aliud quam dilutio cedule praedictae: et cuius effectu sequebatur maledictio super mulierem quando erat culpabilis. secundum alios est imprecatio sacerdotis super mulierem quantum ad mala futura super eam: quae infra exponuntur. **S**i non dormiuit vir alienus tecum: et si non polluta es deserto etc. Incipit a mulieris innocentia: quae debet placere desiderare et non culpam. Sequitur: **E**t det dominus in maledictionem exemplumque cunctorum: Id est omnes videntes te tibi maledicent propter commissum adulterium. **E**t aliter: quia maledicentes alijs ponent te in exemplum dicentes: ita tibi male accidit sicut tali mulieri te denotantes: dicit exemplum eo quod alie mulieres exemplo illius terrebunt et formidabunt adulterari. **P**utrescere faciat semur tuum. Primo nominat ista pars corporis: quo primo committitur adulterium. **E**t tumens uterus tuus dirumpat. Quia in illa parte circa umbilicum in mulieribus viget luxuria: sicut dicit beatus Gregorius. **H**omel. xxxij. quia viris luxuria in labiis consistit: feminis in umbilico: testat dominus etc. **E**t respondebit mulier: Amen amen. Super se recipiens praedictam adiurationem. et bis dicit amen: semel pro parte innocentiae: et semel pro parte culpe. **S**cribetur sacerdos in libello ista maledicta. secundum Iosephum non scribebat nisi nomen domini tetragrammaton: et cuius virtute veniebatur super mulieres iste maledictiones. secundum alios non scribebat istas maledictiones prout in textu sunt expressae: tamen videtur magis credendum Iosepho: qui talia sacrificia videre potuit et forte vidit. **E**t dabit ei bibere. Etiam violenter si nollet accipere. **Q**uas cum hauserit. Sciendum tamen quod iste haustus siue potatio mulieris non fiebat ante oblationem sacrificij: sed post. hoc modo contrario scribat: quia non semper scribuntur gesta eodem ordine quo facta sunt. **T**ollet sacerdos de manu etc. Hoc fiebat ante potationem. Ideo sequitur postea: et sic potum det mulieri. **Q**uas cum biberit si polluta est et contempto viro etc. Hic sequenter describit veritatem manifestatam per effectum sequentem: et patet littera versus ibi: **S**i polluta non fuerit erit innocua. Quia aquae non nocentur: sed perficiunt. Ideo

subdit: **E**t faciet liberos. Quia si fuerit ante sterilitate fecunda. Dicunt etiam aliqui hebrei quod virtute illius aquae concipiebat etiam absque virili semine. et hoc erat unum de miraculis permanentibus sicut dictum est de descensu mane. **A**paritus absque culpa erit. Si illa languescat vel moriat. Et hoc patet quod illa purgatio non erat illicita tempore veteris testamenti. Item quia fiebat per diuinum miraculum: ut patet ex dictis quod tamen non fit ad approbationem illicitorum. **I**n caplo. v. vbi dicitur in possil. Ideo subdit: **E**t faciet liberos: quia si fuerat ante sterilitate fiebat fecunda.

Additio. Non me recolo legisse in voluminibus hebraeorum quod mulier innocua ab homini celotypia virtute illius aquae concipet absque virili semine: nec ad hoc procedendum scriptura nos cogit: quae nihil aliud dicit: nisi faciet liberos: quod satis proprie potest intelligi de muliere quae ex virili semine concipit filios. Pari etiam ratione diceret quod si aliqua virgo coniugata accusaret modo praedicto a viro et esset innocua: quod illa virgo conciperet absque virili semine: quod singularissimum fuit in virgine gloriosa: vnde ridiculum videtur dicere quod deus tamen miraculum faceret in facto celotypie per tam modica re: qui solus hoc per liberationem totius generis humani facturus erat.

Nico. de lyra

Locutus est dominus etc. **C**a. VI. Postquam descripta est ordinatio populi quantum ad legem coeque: hunc describit ordinatio secundum obligationes spiritalem. s. naqareoz. et ponit istud capitulum immediate post illa quae dicta sunt de muliere adultera: quod per illam populus peioraret. sic contrario per naqareos melioraret: et quod contra iura se posita magis elucesceret. **S**ciendum tamen quod votum naqareoz in aliquibus erat perpetuum: ut in samone et samuele et similibus in quibus praesens figura religiosorum noui testamenti. In aliquibus vero erat temporale. et de istis hic agitur. Circa quod primo describitur actus praesentis. secundo ritus praesentis: ibi: **O**mnino tempore. tertio status praesentis: ibi: **I**sta est lex consecrationis. quarto modus benedictionis: ibi: **L**ocutus est dominus. Circa primum dicitur: **Q**uod si vir siue mulier cum fecerint votum ut sanctificentur: sed est diuino cultui specialiter applicentur per deuotionem et orationem.

A vino et omni moraliter. **L**ocutus est dominus ad moysen etc. In hoc caplo agit de naqarei obseruantia et eius obligatione. Circa quod notandum quod naqarei fuerunt in duplici gradu. Nam aliqui fuerunt naqarei ad totum tempus vite suae: sicut legitur de samuele. j. Regum. j. et de samone Iudic. xij. et isti fuerunt figura religiosorum in noua lege: quod votum per totam obligat vitam. Alii vero fuerunt naqarei ad tempus determinatum. et isti voto pacto redibant ad vitam communem aliorum: propter quod non fuerunt figura religiosorum. de quibus dicitur Luc. ix. g. **M**emo mittens manum ad aratrum et aspiciens retro: aptus est regno dei. Sed illorum fuerunt figura qui faciunt votum de aliquo opere superrogationis ad tempus exercendo: ut de peregrinatione vel alio pio opere. et quoniam illo tempore debent religiosius viuere. Ideo subdit: **A** vino et

quibus cum execratione maledicta percussit: adiurabitur eam et dicit: **S**i non dormiuit vir alienus tecum: et si non polluta es deserto mariti

thoro: non te nocebunt aquae amarissime in quibus maledicta percussit. **S**i autem declinasti a viro tuo atque polluta es: et concubiisti cum altero viro: his maledictionibus subiaceris. **B**et te dominus in maledictionibus exemplumque cunctorum in populo suo. **P**utrescere faciat semur tuum: et tumens uterus tuus dirumpatur. **I**ngrediantur aquae maledictae in ventrem tuum: et utero tumescente putrescat semur. **E**t respondebit mulier: Amen amen.

Scribetur sacerdos in libello ista maledicta: et delebit ea aquae amarissimas in quas maledicta percussit: et dabit ei bibere. **Q**uas cum hauserit: et si non fuerit polluta: erit innocua et faciet liberos.

Ista est lex celotypie. **S**i declinauerit mulier a viro suo: et si polluta fuerit maritusque celotypie spiritum percipiat: adduxerit eam in conspectu domini et fecerit ei sacerdos iuxta omnia quae scripta sunt: maritus absque culpa erit: et illa recipiet iniquitatem suam. **L**ocutus est dominus ad moysen dicens: **L**oquere ad filios israel: et dices ad eos: **Q**uod si vir siue mulier cum fecerit votum

quod si vir siue mulier cum fecerit votum ut sanctificentur: sed est diuino cultui specialiter applicentur per deuotionem et orationem. **A** vino et omni moraliter. **L**ocutus est dominus ad moysen etc. In hoc caplo agit de naqarei obseruantia et eius obligatione. Circa quod notandum quod naqarei fuerunt in duplici gradu. Nam aliqui fuerunt naqarei ad totum tempus vite suae: sicut legitur de samuele. j. Regum. j. et de samone Iudic. xij. et isti fuerunt figura religiosorum in noua lege: quod votum per totam obligat vitam. Alii vero fuerunt naqarei ad tempus determinatum. et isti voto pacto redibant ad vitam communem aliorum: propter quod non fuerunt figura religiosorum. de quibus dicitur Luc. ix. g. **M**emo mittens manum ad aratrum et aspiciens retro: aptus est regno dei. Sed illorum fuerunt figura qui faciunt votum de aliquo opere superrogationis ad tempus exercendo: ut de peregrinatione vel alio pio opere. et quoniam illo tempore debent religiosius viuere. Ideo subdit: **A** vino et

Maqareoz votu

Diuisio

Moralit

135. dif. 5. vinolentiu

E a vino et omni qd pot in. r. s. d. In duodecim mafi/one. i. sinai picipi naçareis vt vinu z sicerã z omne qd inebria re potest nō bibant neqz comedat. In puerbijs quoqz picipitur vt potetes et iracūdi vinum nō bibant/ne obliuiscat sapiētie: Prouer. xxii. a. In naçareis cōtinentiū vita signat/his vinuz phibetur: id est luxuria. Et sicerã: id ē omnis voluptas terrena. Sicerã enim ex diuerso picipi genere/sicut voluptas ex diuersa vitiozū passiōe. Illi enim nō bibunt vinū/sed sicerã bibūt qui ad deiciendos homines vmbraz quasdam et imagines simulāt virtutū. Quia passa vescunt qui ad humanos oculos abstinentie pallore inficiuntur/vt gloriāz capiant ab hominibus. Acetum bibūt qui post vite sanctitatē ad vetustatē pteritorum labuntur vitiozum/et corruptione veteris nequitie delectantur.

Dat. 15. c

Nouacula non transibit: Id est nec doli/nec maliciã in mēte retinebit ne polluat: scilicet cesaries capitis: id est cogitatio mentis. Sed innocenti am teneat vsqz ad finem vite. Aliē enī nō erit votū acceptabile. Qui autē pserauerit saluus erit. **S**uper mortuum non ingreditur: Id est mortuum in peccatis nō imitabitur/nec iniquitatis eius viam ingreditur/ne perdat laborem suū. Nō enī qui inchoat/sed qui consummat coronabit.

Nec super patris: Id est nullus carnalis retrahat affectus: omnis psona/omnis dignitas/omnis p sanguinitas christi seruitio postponenda est.

Consecratio dei: Id est spūsancti gratia in corde eius diffusa est. Unde Ep. iiii. g. Nolite cōtristare spūm sanctū/in quo signati estis omnes.

Omnis dies separationis: Id est vsqz in finē pseruet sine cōtaminatiōe peccati atqz delicti. **S**in autem mortuus fuerit: Id est si mortali peccato pollutū imitari voluerit/z vsqz ad consensū descenderit: sciat necesse eius cōtinentiã esse pollutã et caput radendū: id est mentē purgandã a praua cogitatione et noxia delectatione.

Sadet ilico. Tēpore. s. cōpūctiōnis quo cognoscit se deliquisse/statim se emendare studeat/z semp simile ruinã timeat. **D**uos turtures. Turture castitate/pulli colūbarū simplicitate significant. Qui ergo vult ad resurrectionē bonoz puenire/offerat vero sacerdoti: id est christo/castitatē mentis et corporis/et simplicitatē in fide catholica per quã in ecclesiã intrat/vt per tanti pontificis opitulationē eripiet.

Dyffice qd turtures et puli colūbarum

Et deprecabitur. Unde. i. Job. i. a. Aduocatus noster apud patrē. Vel qz faciet nos deprecari. Im illud: Spūs postulat p nob gemitib⁹ inenarrabilib⁹ **E**t dies prio

Ro. 8. c

Nico. de lyra

A vino et omni qd inebria re potest abstinebunt. Quia talia ad peccata alia deducunt: Im qd dicit Prouer. xx. a. Luxuriosa res vinū z tu multuosa ebrietatē. **A**cetum ex vino et ex qualibet alia potiōe. In hebreo habet: Ex quolibet inebriatuo. **Q**uicquid de vua exprimitur nō bibent. Etã agrestia: ne p hoc appropinquarēt ad potationē vini. **A**b vua passa vsqz ad acinum. In hebreo habet: A cortice vsqz ad granula: que sūt in medio granoz vut: et p hoc intelligit qd nihil de vua penit⁹ debeat gustare. **O**mnī tpe separatio

tēpore separationis sue. **H**ic cōsequenter ponitur ritus professionis/et primo respectu persone proprie/cum dicitur: **N**ouacula non transibit super caput eius. Cui⁹ ratio est ad detestandum cultum idolatrie/vbi sacerdotes habebant capita rasa: s; qd dicitur Baruch vi. c. Sacerdotes se

Maçarei q re non rasi

vt sanctificentur /et se voluerint domio cōsecrare: a vino et a mētē. b qlibet voluptate terrena. omni qd inebriare potest abstinebunt. Acetū ex vino z ex q libet alia potiōe/z quicquid de vua exprimit nō bibent: vuas recentes siccasqz non comedēt cunctis diebus quibus ex voto domino cōsecrantur: Quicquid ex vinea esse potest/ab vua passa vsqz ad acinum/nō comedēt. **O**mnī tēpore separatio nis suę nouacula non transibit super caput eius vsqz ad completum diem quo domino cōsecratur: Sanctus erit crescēte cesarie capitis eius. **O**mnī tēpore consecrationis suę super mortuum non ingreditur: nec super patris quidem et matris et fratris sorozqz funere contaminabitur: quia consecratio dei sui sup caput eius est. **O**mnis dies separationis suę scit⁹ erit domino. **S**in autē mortuus fuerit subito quispiam coram eo: polluetur caput consecrationis eius: quod radet ilico in eadem die purgationis suę: z rursum in septima. **I**n octauo autem die offeret duos turtures: vel duos pullos columbe sacerdoti in introitu foderis testiam timore gehenne pro peccatis: scilicet faciet gemere. **M**onij facietqz sacerdos vnuz pro peccato: et alteruz in holocaustum: et deprecabitur p eo: quia peccauit super mortuo: scilicet mentē a carnali desiderio eruat. **C**onsecrabitqz caput eius in die illo: et consecrabit domino dies vnuz: et offeret agnum vnuz pro peccato: et alteruz in holocaustum: et deprecabitur p eo: quia peccauit super mortuo: scilicet mentē a carnali desiderio eruat. **C**onsecrabitqz caput eius in die illo: et consecrabit domino dies vnuz: et offeret agnum vnuz pro peccato: et alteruz in holocaustum: et deprecabitur p eo: quia peccauit super mortuo: scilicet mentē a carnali desiderio eruat. **C**onsecrabitqz caput eius in die illo: et consecrabit domino dies vnuz: et offeret agnum vnuz pro peccato: et alteruz in holocaustum: et deprecabitur p eo: quia peccauit super mortuo: scilicet mentē a carnali desiderio eruat.

dent habentes tunicas scissas/ et capita et barbã rasam. ideo fuit pceptū sacerdotibus veteris legis vt non raderent caput nec barbã: vt habet Leuit. xxi. a. et eadem ratione naçare nō radebatur tempore consecrationis sue: quia illo tempore erat deputatus diuino cultui: vt dictum est. secundo describitur ritus sue professionis respectu aliorum/cum dicitur: **O**mnī tempore consecrationis sue sup mortuum non ingreditur. Quia idolatre in cultu suo vtentibus ossib⁹ mortuorum: et ideo sacerdotes miores qui per tempora certa ministrabant non debebant ingredi ad mortuos/nisi valde propinquos. Summus autem sacerdos qui semper debebat esse parat⁹ ad diuinū obsequiū totaliter erat separat⁹ ab ingressu super mortuos/z vt habetur Leuit. xxi. a. et eadem ratione naçareus tempore quo implebat votum suuz. **A**lia etiam ratio assignatur: scilicet ne per affectionem ad propinquos mortuos mens eius a contemplatione dei retardaretur vel impediretur. **S**in autē mortuo fuerit subito quispiam coram eo: Id est in eodem tabernaculo in quo manet/ vt dicitur Ra. Sa. i. **P**olluetur caput consecrationis eius. **S**o q non habuit debitam diligentiam subtrahendi se. z etiam quia debet imputare peccatis suis talem casum impediētem ipsum. **Q**uod radet ilico. Quia sicut premititur/sanctus erit crescēte cesarie capitis eius. **E**t quia illud incrementum a tempore quo incipit votum vsqz tunc pollutum est propter casum superuenientem. ideo precipitur talis ratio. **D**ie purgationis sue: Id est prima in qua aspergebat aqua lustrationis. et iterum septima: purgabatur etiam per sacrificium/quod notatur euz dicitur: **I**n octaua autē die offeret duos turtures. **E**t patet lictera vsqz ibi: **S**anctificabitqz caput eius: Id est disponet ad implendum votū. **E**t consecrabit domino die separationis illius. Quia in illis debebat esse intentus deuotiō et orationi et pijs operibus. **O**fferet agnum anniculuz. **I**n memoriã illius agni/per cui⁹ imolationem fuerunt liberati de seruitute egypti.

Le. 21. a

Ista est lex **A** vino z omni qd inebria pot abstinebunt. Per qd significat q illo tpe debet esse i potu mag sobrii. **Q**uas recetes siccasqz nō comedent: Id est tunc debet esse in cibo magis parci. **N**ouacula nō transibit super caput eius: Id est non ressecabit aliquid de illis que cadūt sub obligatiōe voti sui. **S**uper mortuum non ingreditur nec super patris quidē rē: Id est non consentiet alicui in opere mortalis peccati. **S**in autē mortuus fuerit dñs coram eo polluetur caput consecrationis eius. Per quod designatur q opus bonum in charitate factum/si perueniat mortale peccatum mortificatur. **C**um dies

Doralie

Ista est lex **A** vino z omni qd inebria pot abstinebunt. Per qd significat q illo tpe debet esse i potu mag sobrii. **Q**uas recetes siccasqz nō comedent: Id est tunc debet esse in cibo magis parci. **N**ouacula nō transibit super caput eius: Id est non ressecabit aliquid de illis que cadūt sub obligatiōe voti sui. **S**uper mortuum non ingreditur nec super patris quidē rē: Id est non consentiet alicui in opere mortalis peccati. **S**in autē mortuus fuerit dñs coram eo polluetur caput consecrationis eius. Per quod designatur q opus bonum in charitate factum/si perueniat mortale peccatum mortificatur. **C**um dies

A **Et dies poros.** Nihil de p̄stina p̄uersatiōe p̄sumat: s̄ in sola dei gr̄a p̄fidat cui⁹ dono p̄cipit veniā ⁊ requiē sempit̄nā. **b** **Polluta ē san.** **Uñ** **Ezech.** xvij. f. Cū p̄uersus fu erit iustus a iusticia sua: ⁊ fecerit iniquitatē: oēs iusticie eius obliuioni tradent̄. **c** **Ista ē lex ⁊c.** Postq̄ legislator na çareū instruxit quō mūdēt: si eius p̄secratio sup̄ mortuo pol/

Aug. lralic

armū coctū. Fortitudinē. s. op̄is: coctā ⁊ p̄batā igne tribula tionis facit summus sacerdos sanctū suum offerre deo patri. **m** **Et laganum.** Scientiā. s. legis dono sp̄s sancti: iunās in ope p̄summare. **n** **Elevabit.** Bona. s. que p̄tinens opa tus est patri p̄sentabit ⁊ p̄petua mercede faciet remunerari. **o** **Sacerdotis erūt.** Quia ad eius gloriā p̄tinet q̄cqd̄ na çareus bñ voluerit ⁊ ope p̄summauit. **p** **Ipe em̄ est qui opat̄ in nobis ⁊ velle ⁊ perficere:** **Phil.** ij. b. **p** **Post hec:** Id est post rectā int̄tione: discretā p̄ missionē: op̄is p̄fectionē: mercedis re/ tributionē. **q** **Bibere na.** Plenez libē haurire spiritalē donū. vñ **ps.** xxx. v. b. **Torrēte voluptat̄ tue potab̄ eos.** **Locutusq̄ est ⁊c.**

Nico. de lyra

a **Ista est lex cōsecrationis.** **Hic** p̄sequēter describit̄ status p̄fectio nis q̄ p̄sistit in cōplem̄to voti: qd̄ nota tur cū dicit̄: **b** **Cū dies quos ex voto decreuerat complebunt̄:** ad ducet eum. **Id** est seipm̄: vt dicit̄ **Ra. Sa.** vel adducet referē ad sacerdotē q̄ faciet venire naçareū ad tabernaculum federis: vt offerat̄ eius oblatio: ⁊ ponū tur hic sacrificia de omni genere. s. p̄o peccato: ⁊ in holocaustū: ⁊ hostia paci/ fica. **Itē** oblatio de diuersis generi/ bus panū: ad ostendendū q̄ naçareus debet esse paratus in oibus que sūt ad honorē diuinū. **c** **Tūc tradet̄ na çareus.** Quia crescentia capilloz erat signum durationis voti: sicut dictum est: **Crescente cesarie ⁊c.** ⁊ ideo voto cō plecto radebatur in signum quod licitus erat ei redire ad cōmunem modum vi/ uendi sicut ante votū. **d** **Ante osti um tabernaculi federis cesarie.** **Non** sub diuo: sed in vna exedra atrij. **e** **Tolletq̄ capillos eius et po/ net sup̄ ignem qui est suppositus sacrificio pacifico.** Cuius carnes coquebant̄ in caldaria: ⁊ in igne suppo sito illi caldarie ponebant̄ capilli. **Ete ra** patēt vsq̄ ibi: **f** **Et femur.** Hoc erat speciale in sacrificio naçarei: q̄ fe/ mur hostie pacifice daretur sacerdoti. **In** alijs autem habebat̄ tm̄ pectusculū ⁊ armū dextrū: vt habet̄ **Exodi.** xxx. ⁊ **Leuit.** vij. **g** **Post hec potest bi bere nazareus vinum:** **Id** est redi re ad modum viuendi sicut ante votū. **h** **Ista ē lex nazarei. q̄. s. data est.**

Doralic

Exceptis his **b** **Cum dies quos ex vo. ⁊c.** **Hic** agit de oblatiōe naçarei in cōple tiōe voti sui: ⁊ ponit̄ hic triplex eius sa crificiū. **Enū** in holocaustū qd̄ totū in cendebat̄ ad honorē diuinū. **Per** qd̄ si gnificat̄ q̄ hō tempe voti adimplēdi d̄z ad amorē diuinū magis q̄ als̄ inflāma ri. **Aliū** at̄ sacrificiū erat p̄ pctō: p̄ qd̄ si gnificat̄ q̄ hō votū suū impleuerit: tm̄ timere d̄z ne minus debite fecerit. **Ter tiū** erat hostia pacifica p̄ gr̄arū actiōe: p̄ qd̄ significat̄ q̄ hō votū suū adimplēs debet deo regratiari de hoc q̄ sibi de dit gr̄am adimplēdi. **Addebat̄** ultra oblatio panū acymoz: per quos signi/ ficatur panis eucharistie: quia votum adimplens debet in huius sacrificij ob latione deuote assistere. **c** **Tūc ra/ det̄ nazareus ⁊c.** **Quod** erat signūz voti completi. ⁊ sic licitum erat naçareo redire ad cōmunem modum viuendi: ⁊ similiter in noua lege implens votum ad illud amplius nō tenet̄.

R iij

a anniculū p̄ pctō: ita tm̄ vt dies **b** poros iriti fiāt: qm̄ polluta est **c** s̄ctificatio ei⁹. **Ista** ē lex p̄seca/ tiōis: **Cū** dies q̄s ex voto deuo/ te decreuerat cōplebunt̄: addu/ cet eū ad ostiū tabnaculi federis: **d** ⁊ offeret oblationē ei⁹ dño: agnū anniculū immaculatū in holo/ caustū: ⁊ ouē anniculā immacu/

Calij in pctm.

f latā tam p̄ peccato: et arietē im/ maculatum hostiam pacificam: **Scripturam.** **a** **Spiritualis** allmonie. **b** **Euangelice** doctrine. **canistrum** quodq̄ panū acymō/ rum qui conspersi sunt oleo ⁊ la/

malicie ⁊ nequitie.

g ana absq̄ fermentō vncta oleo: **i** ac libamina singuloz: que offe/ ret sacerdos coram dño: ⁊ faciet **k** tā p̄ pctō q̄ in holocaustū. **Ari etē** vō immolabit hostiā pacifi/ cā dño: offerens simul canistrū acymoz et libamenta que ex mo/ re debentur. **Tunc** radetur na/

mens scilicet abstinentis a cogitationi/ bus superfluis.

çareus ante ostium tabernacu/ li federis cesarie consecrationis **l** sue: tolletq̄ capillos eius et po/ net super ignem qui est supposi/ tus sacrificio pacifico: et ar/ mum coctum arietis: totūq̄ absq̄ fermento vnctam de cani/ stro: ⁊ laganum acymum vnum:

diuini amoris.

o catā sacerdotis erunt sicut pe/ ctusculum quod separari iussuz **p** est ⁊ femur. **Post** hec potest bi/ bere nazareus vinū. **Ista** est lex nazarei cum vouerit oblationē

p̄sumptionem cogitationes.

q **Et lagana.** **eterē** legē: sp̄s sancto dictatā ⁊ tēperatā ad vtilitatez hūanā. **h** **Absq̄ fermentō.** Quia sp̄s ḡra in lege ⁊ in euāgelio recte intelligētibz patet. **i** **Que** offe/ ret. **Heritū** ⁊ labore cuiusq̄ medita/ tionē ⁊ obseruationē legis in p̄spectu dei remūerādo p̄ntās ad ingressum vi te celestis: pacto boni op̄is certamine. **k** **Arietē** vō imo. ⁊c. **Dignum.** s. oñdes mercede q̄etis p̄petue tāq̄ p̄n/ cipē sui vel alioz ⁊ ducey optimū: q̄ se bene rexit ⁊ duxit in semita mandatoz dei: p̄m doctrinā scripturaz: ⁊ gratiaz sp̄s alii charismatū. **l** **Breg.** **Quid** est q̄ naçarei capillos nutriūt: nisi q̄ p̄ vitā magne p̄tinetie p̄sumptionū cogi tatiōes crescūt. **Sz** qd̄ ē q̄ deuotione cōpleta naçareus caput radere: ⁊ ca/ pillos in igne sacrificij ponere iubet̄: nisi q̄ tūc ad p̄fectiōis summā p̄tingi/ mus: cū sic exteriora vicia vincimus: vt etiā cogitatiōes sup̄fluas a mēte rese/ cemus: q̄s igne sacrificij cremare: ē di/ uini amoris flāma incēdere: vt totum cor in dei amore ardeat: ⁊ cogitatiōes sup̄fluas cremās q̄si naçarei capillos deuotiōis p̄fectione cōsumat. **l** **Et** armū coctū.

q̄ carnalis voluptatis mortificatio.

q **Et lagana.** **eterē** legē: sp̄s sancto dictatā ⁊ tēperatā ad vtilitatez hūanā. **h** **Absq̄ fermentō.** Quia sp̄s ḡra in lege ⁊ in euāgelio recte intelligētibz patet. **i** **Que** offe/ ret. **Heritū** ⁊ labore cuiusq̄ medita/ tionē ⁊ obseruationē legis in p̄spectu dei remūerādo p̄ntās ad ingressum vi te celestis: pacto boni op̄is certamine. **k** **Arietē** vō imo. ⁊c. **Dignum.** s. oñdes mercede q̄etis p̄petue tāq̄ p̄n/ cipē sui vel alioz ⁊ ducey optimū: q̄ se bene rexit ⁊ duxit in semita mandatoz dei: p̄m doctrinā scripturaz: ⁊ gratiaz sp̄s alii charismatū. **l** **Breg.** **Quid** est q̄ naçarei capillos nutriūt: nisi q̄ p̄ vitā magne p̄tinetie p̄sumptionū cogi tatiōes crescūt. **Sz** qd̄ ē q̄ deuotione cōpleta naçareus caput radere: ⁊ ca/ pillos in igne sacrificij ponere iubet̄: nisi q̄ tūc ad p̄fectiōis summā p̄tingi/ mus: cū sic exteriora vicia vincimus: vt etiā cogitatiōes sup̄fluas a mēte rese/ cemus: q̄s igne sacrificij cremare: ē di/ uini amoris flāma incēdere: vt totum cor in dei amore ardeat: ⁊ cogitatiōes sup̄fluas cremās q̄si naçarei capillos deuotiōis p̄fectione cōsumat. **l** **Et** armū coctū.

q̄ carnalis voluptatis mortificatio.

q **Et lagana.** **eterē** legē: sp̄s sancto dictatā ⁊ tēperatā ad vtilitatez hūanā. **h** **Absq̄ fermentō.** Quia sp̄s ḡra in lege ⁊ in euāgelio recte intelligētibz patet. **i** **Que** offe/ ret. **Heritū** ⁊ labore cuiusq̄ medita/ tionē ⁊ obseruationē legis in p̄spectu dei remūerādo p̄ntās ad ingressum vi te celestis: pacto boni op̄is certamine. **k** **Arietē** vō imo. ⁊c. **Dignum.** s. oñdes mercede q̄etis p̄petue tāq̄ p̄n/ cipē sui vel alioz ⁊ ducey optimū: q̄ se bene rexit ⁊ duxit in semita mandatoz dei: p̄m doctrinā scripturaz: ⁊ gratiaz sp̄s alii charismatū. **l** **Breg.** **Quid** est q̄ naçarei capillos nutriūt: nisi q̄ p̄ vitā magne p̄tinetie p̄sumptionū cogi tatiōes crescūt. **Sz** qd̄ ē q̄ deuotione cōpleta naçareus caput radere: ⁊ ca/ pillos in igne sacrificij ponere iubet̄: nisi q̄ tūc ad p̄fectiōis summā p̄tingi/ mus: cū sic exteriora vicia vincimus: vt etiā cogitatiōes sup̄fluas a mēte rese/ cemus: q̄s igne sacrificij cremare: ē di/ uini amoris flāma incēdere: vt totum cor in dei amore ardeat: ⁊ cogitatiōes sup̄fluas cremās q̄si naçarei capillos deuotiōis p̄fectione cōsumat. **l** **Et** armū coctū.

q̄ carnalis voluptatis mortificatio.

q **Et lagana.** **eterē** legē: sp̄s sancto dictatā ⁊ tēperatā ad vtilitatez hūanā. **h** **Absq̄ fermentō.** Quia sp̄s ḡra in lege ⁊ in euāgelio recte intelligētibz patet. **i** **Que** offe/ ret. **Heritū** ⁊ labore cuiusq̄ medita/ tionē ⁊ obseruationē legis in p̄spectu dei remūerādo p̄ntās ad ingressum vi te celestis: pacto boni op̄is certamine. **k** **Arietē** vō imo. ⁊c. **Dignum.** s. oñdes mercede q̄etis p̄petue tāq̄ p̄n/ cipē sui vel alioz ⁊ ducey optimū: q̄ se bene rexit ⁊ duxit in semita mandatoz dei: p̄m doctrinā scripturaz: ⁊ gratiaz sp̄s alii charismatū. **l** **Breg.** **Quid** est q̄ naçarei capillos nutriūt: nisi q̄ p̄ vitā magne p̄tinetie p̄sumptionū cogi tatiōes crescūt. **Sz** qd̄ ē q̄ deuotione cōpleta naçareus caput radere: ⁊ ca/ pillos in igne sacrificij ponere iubet̄: nisi q̄ tūc ad p̄fectiōis summā p̄tingi/ mus: cū sic exteriora vicia vincimus: vt etiā cogitatiōes sup̄fluas a mēte rese/ cemus: q̄s igne sacrificij cremare: ē di/ uini amoris flāma incēdere: vt totum cor in dei amore ardeat: ⁊ cogitatiōes sup̄fluas cremās q̄si naçarei capillos deuotiōis p̄fectione cōsumat. **l** **Et** armū coctū.

q̄ carnalis voluptatis mortificatio.

q **Et lagana.** **eterē** legē: sp̄s sancto dictatā ⁊ tēperatā ad vtilitatez hūanā. **h** **Absq̄ fermentō.** Quia sp̄s ḡra in lege ⁊ in euāgelio recte intelligētibz patet. **i** **Que** offe/ ret. **Heritū** ⁊ labore cuiusq̄ medita/ tionē ⁊ obseruationē legis in p̄spectu dei remūerādo p̄ntās ad ingressum vi te celestis: pacto boni op̄is certamine. **k** **Arietē** vō imo. ⁊c. **Dignum.** s. oñdes mercede q̄etis p̄petue tāq̄ p̄n/ cipē sui vel alioz ⁊ ducey optimū: q̄ se bene rexit ⁊ duxit in semita mandatoz dei: p̄m doctrinā scripturaz: ⁊ gratiaz sp̄s alii charismatū. **l** **Breg.** **Quid** est q̄ naçarei capillos nutriūt: nisi q̄ p̄ vitā magne p̄tinetie p̄sumptionū cogi tatiōes crescūt. **Sz** qd̄ ē q̄ deuotione cōpleta naçareus caput radere: ⁊ ca/ pillos in igne sacrificij ponere iubet̄: nisi q̄ tūc ad p̄fectiōis summā p̄tingi/ mus: cū sic exteriora vicia vincimus: vt etiā cogitatiōes sup̄fluas a mēte rese/ cemus: q̄s igne sacrificij cremare: ē di/ uini amoris flāma incēdere: vt totum cor in dei amore ardeat: ⁊ cogitatiōes sup̄fluas cremās q̄si naçarei capillos deuotiōis p̄fectione cōsumat. **l** **Et** armū coctū.

q̄ carnalis voluptatis mortificatio.

Tropolo.

Allego.

R iij

E a Locutus est rē. Moyses legē aaron sacerdotiū/et filiū eius ordinē ecclesie significat. Docet ergo dñs p legē sacerdotiū ordinē quomodo pplm p dicationē edificet: frequētī oratio ne et bñdictiōe cōfirmet. **R**aba. Moyses multiplicē habet multas hz significatiōē. Figurā habet iudaici ppli: dñ tenet caudā serpētis. Significat enī iudeos in fine mundi ad fidē christi vēturos. Legē quoqz significat sicut supra ostendim. Christi personā gerit: electos suos de spiritali egypto per aquā baptismi liberatis. s. dñ pplm de egypto p mare rubrū educit: dñ tabernaculū cōplet/erigit r vn / git. **B**ñdicat tibi. Notandū q in hac bñdictiōe nomē dñi tertio inducit: vt scā trinitas intelligat: a quo / et per quē / et in quo oia bona sūt petēda r impetrāda: qz ex ipō r p ipm r in ipō sūt oia: Rom. xi. d. **E**t custodit. Benedictionē quā pcepisti sua cōseruet gratia: Nisi dñs custodierit ciuitatē / frustra vigilat qui custodit eā: Ps. cxvi. a. **O**stendat. Ostēsiō vultus dei ppitiatio est / et vere salutē ostēsiō. vñ Ps. lxxix. b. **O**stende faciē tuā / et salui erimus. **C**onuertat dñs rē. Cōuersiō vultū significat misericordiā / auersio irā. vñ Ps. cxvii. r. **R**espice in me et miserere mei. Et alibi: **Q**uare auertis faciē tuā / et obliuiscer / in opie nostre. Ps. xliij. d. **R**ogā dñm est ergo vt cuius auxiliū auertimus a nobis peccādo: per pietatē suā vultū suū sup nos illuminare dignet: vt eum ab inimicis eruens tribuat perpetuā pacē. **I**nuocabunt. Sacerdotū est nomē dñi iuocare / dñi autē qd petitiō pferre. Nemo ergo sibi tribuat qd sola trinitas cui vult prestat.

Nota de trinitate

a. q. i. c. di. cū ē a dño

Exo. 40. b

Nicolaus de lyra

E a Exceptis his q iuenerit manus eius. Quia si naçareus velle facere maiora sacrificia r oblatiōes q sint illa q determinata sunt in lege ista: poterat addere p voluntatē suā r facultatē: sed determinatis in lege nō poterat defalcare. **L**ocutus est dñs. Dic consequentē ponitur modus bñdictiōis: q licet fieret sup filios isrl / specialiter tñ fiebat sup naçareos: et hec bñdictiō ipsius sacerdotis determinat / cū dicit: **S**ic benedicet rē. r ponunt ibi sex p ordinē / cū dicit: **B**ñdicat tibi dñs. Gratia iustificatiōe conferendo. **E**t custodiat te. A pcti reciduo r gratiā datā cōtinuando. **O**stendat dñs faciē suā tibi. Intellectū tuū i sui cognitiōe illuminādo. **E**t misereatur tui. Penā p peccatis tuis pteritis relaxādo. **C**onuertat dominus vultū suū ad te. Suas cōsolatiōes tibi immittēdo. **E**t det tibi pacem. Causas purbationis auferendo. **I**nuocabunt nomen meum rē. Per hoc ostenditur q sacerdotes bñdicebāt populū ministerialit tñ oba bñdictiōis pferēdo: s; deus bñdicebat / effectū bñdictiōis causādo.

Allego.

Piuissio

Blo. ordi.

Nico. de lyra

Actū est autē rē. **T**abernaculū. **Ca. VII** Allego. Ecclesiā vñ pfectos in quibus aromata virtutū et orationū adolent: vel humanitatē christi in q hostiā nostre redēptiōis patri exhibuit. **I**pe enī sacerdos / ipse hostiā et altare / qz in potestate mortē tenēs / ppria volūtate suscepit. vñ Joh. x. g. Nemo tollit animā meā a me / s; ego pono eam et iterū sumo eam. **P**incipes isrl. **A**ctum est autē in die qua cō. moy. **Ca. VII** Descripta ordinatione qrum ad communem populum: hic consequenter describitur ordinatio presidētium. Et describitur primo deuotio pncipum. secundo pontificis officium. ca. viij. Primū ostenditur dupliciter. primo in oblatione partim cōbusta. secunda in oblatione singulariter facta ibi: **I**gitur obtulerunt. Circa primū dicitur sic: **F**actū est autē in die

in die qua cōpleuit moyses tabernaculū / et erexit illud vnxit / qz et san. rē. Occasione huius littere dubiū est inter doctores de ordine istius historie. patet tñ q ille oblatiōes facte fuerūt ante numeratiōes populi supra positas / licet posterī sint descripte: quia iste oblatiōes facte fuerunt in die erectiōis tabernaculi: que facta fuit anno secundo egressiōis de egypto mense primo: pma die mensis: vt habetur Exo. ca. vi. Numeratiōes autē predictae facte sūt eodē anno / mense secundo. prima die mensis / vt habetur in principio huius libri. dicit igit aliqui q pma die anni secundi in qua erectū est tabernaculū incepit consecratio altaris et sacerdotum. et durauit per septem dies. octaua autē die inceperunt principes offerre / et durauit oblatiō duodecim diebus. Sed hoc videt contrariari textui q dicit q in die erectiōis tabernaculi obtulerunt: que quidem erectiō iam pceserat septē diebus. Ideo alij dicunt q a die erectiōis tabernaculi incepit di / cta oblatiō / et concurrebat cum consecratione sacerdotū septē diebus. S; tūc occurrit difficultas / quia septem diebus consecrationis sacerdotum solus moyses faciebat sacerdotale officium / quia sacerdotes non poterant offerre licite donec eoz consecratio esset completa. in illis autē septem diebus fiebat plura circa sacerdotes et sacrificia p eis / vt habetur Exo. xxix. r Leuit. viij. Si militer in oblatiōe cuiuslibet principis fiebant plures oblatiōes et sacrificabantur animalia. xi. vt patet in textu / et non videtur probabile q solus moyses pceserat. **M**oraliter. **F**actum est autē. **H**ic agitur de oblatiōe pncipiū in erectiōne tabernaculi q fuit duplex. **E**na p deportatiōe tabernaculi r vñ filij eius. et in hac oblatiōe duo pncipes sūt cōbinati obtulerūt vñ plaustrū r qlibet vñ bouē. p duodeci pncipes figurati fuerūt duodeci apli et eozū successores qui sūt episcopi: vt dr di. xxi. **I**n nouo testamto. p cōbatiōne pncipiū gemia charitas. s. dei r p rimi figurat q p ceteri: dz in epīs vigere. nā p suo grege tenēt tur vitā expōere Joh. x. b. **B**on pastor: aiām suā dat p ouib; suis qd ē ac maximā charitatē. Joh. xv. b. **M**aiorē dilectiōne nemo hz qz vt animā suā ponat qz p amicis suis. Et p hac dilectiōne offerunt plaustrum: id est supportationem subditorum quorum sunt currus et aurige. sicut dicitur. iij. **R**eg. ij. b. de **B**elia: **P**ater mi currus israel et auriga. **P**er bouē qd qui est animal aptum ad agriculturam: sicut dicitur **P**rouer. xiiij. a. vbi dō plurime sūt segetes ibi manifesta est fortitudo bouis: significatur q prelati tenentur in agro dominico exerceri: s; extirpando vitia et nutriēdo virtutes. **A**lia dō fuit oblatiō pncipiū p vasis et hostijs in obsequio tabernaculi. **L**icet autē singuli principes singulis diebus obtulerint p ordinem / vt habetur in textu: tamen vniformis fuit omniū oblatiō. **O**rum autē ad vasa quilibet obtulit acetabulum vnus quod est instrumentum ad probandum arida si essent pro oblationibus apta: s; simillam thus rē. et phialam vnaz: s; ad pbandū liquida / vt vinū et oleū. p hoc aut significat q plati debēt opa sua vite actiue q significat p arida: r vite pteplati ue q signat p liqda diligēt examinare: ne sit ibi cōmixtiō appetitū laudis hūane vñ aliqd aliud p qd inepta reddat i ppectu dei. et mortariolū ad terendū species ex quib; fiebat thy / miāmata et vnguenta: per qd significatur q in prelatū ecclie debent mor carnales cōteri exēplo beati **P**auli. di. i. **C**or. ix. d. **C**astigo corpus meum: r in seruitutē redigo: ne forte cū alijs p dicationem: ipse reprobus efficiar. **O**rum autē ad sacrificia quilibet princeps obtulit hostiam pro peccato et hostias pacificas pro gratiarum actione: et holocaustum incensū suū p altare: per que significat q plati qrumcūqz sancti debēt se peccatores reputare r pro beneficijs a deo sibi collatis gratias agere: et zelo fidei pte ceteris feruere.

Si facte fuerint oblationes

Moraliter

Tropolo. Principes israel et capita etc. Patriarche / pphete / apostoli q doctrina / exemplo et bn operado deo grata munera obtulerunt / et ad constructione eccleie quicqd boni potuerunt / leto animo cotulerunt. Possunt etia tropologicie pncipes dici / qz apostolica doctrina instructi / ta corporis sensib / q animi affectib recte principant. Quorum dona deo gratissima q vnanimiter plata. vnde

Allego. Plaustra. Plaustra q filij isrl leuitis ad subuentione tabernaculi obtulerunt / tpalia solacia significat / que deuoti populi pdicatorib copensant: vt sine cura / r impedimento diuio vacet obsequo. Et et q euageliu annunciat / de euage / lio viuat. i. Ro. ix. b. Si eni seminant spiritualia / no e magnu si metut tpalia.

Tim. 5. c. trituaris. Qui eni apostolica normaz viuendo r pdicaco cōseruant / duplici honore honoradi sūt. c. **Unū bouem etc.** Quia vnitas fidei r simplicitas intencionis cū pio labore in doctoribus maxime placet. Meqz silenduz q duodenari vnuqueqz hominē r tpis plenitudinē / et situm orbis videt complecti. homo eni tribus in anima / et quatuor in corpore qualitatib cōsistit. Si aut tria p quattuor / vel ecouerso multiplices / duodenari eribit. Mundus quoqz duodecim vet terminat. Et annus duodecim mensib / et horis duo / decim dies.

Nota Nota ergo q que sancta sunt no r ponunt portanda mutis animalib / r rationabilib. Que ergo duriora sunt et grauiora mutis animalib imponuntur: et in ipsis est differentia. Qui eni duriora et grauiora obseruat ministe / ria / plura habent animalia. Quattuor eni plaustra dant filijs merari. Filij isrl duo gerson / q filijs caath primi sūt / duo sufficiunt. Unde ostendit q operibus durioribus r grossioribus plures velut animalia in eruiūt. Ad ea do que ratio / nabilibus pcurantur / pauci de minus eruditis accedūt. Py / stica do secreta solis sacerdotibus patet: nullus animalis accedit: nec ipsi qui habere aliquid exercitij r eruditionis vident.

Obtulerunt. Unusquisqz p posse suo / fidem / doctrinaz et operatione bona ad pfectum et honorez ecclesie debet offerre. f. **Unctum est.** Tēpore incarnationis / quando post resurrectionem et ascensionē susceperūt discipuli spū sancti effusionem. s. **Duces.** Predicatores recti itineris / duces. Qui licet eandē

licet eandē fidei doctrinā / et boni opis eadē exēpla offerat: p diuersitate tū loci et tēporis oblationes distribuunt.

Acetabulum etc. Hec habent os angustū / et angustia littere legis et obscuritatem pphetaruz significant. **Varia vasa ad offerenda libamina facta / varie sunt distinctioes obli**

Altaris. **a omnia vasa ei obtulerunt pncipes israel r capita familiāz q erant p singulas tribus / prefecti eorum qui numerati fuerat mu / nera corā domio: Sex plaustra**

b vnū bouem singuli obtulerunt qz ea in conspectu tabernaculi. c Dixit autē dominus ad moysen suscipe ab eis vt seruiāt in ministerio tabernaculi / et trades ea leuitis iuxta ordinem ministerij sui. Itaqz cū suscepisset moyses plaustra r boues: tradidit ea leuitis. Duo plaustra r quattuor boues dedit filijs gerso: iuxta id qd habebant necessarius: quattuor alia plaustra et octo boues dedit filijs merari fm officia et cultum suuz: sub manu ithamar filij aaron sacerdoti. Filij autē caath non dedit plaustra et boues: quia in sanctuario seruiūt: et onera proprijs portant humeris. Igitur obtulerunt duces in s

f dedicatione altaris die qua vinctum est: oblatione suā ante altare. Dixitqz dominus ad moysen: Singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicatione altaris. Primo die obtulit oblatione suam naason filius aminadab / de tribu iuda: fuerūt

qz in ea acetabulum argenteum i podo centum triginta siclorum:

te altare. Solebat eni simul offerre que sequunt / s moyses noluit donec sup b sciret voluntate dñi / ideo subdit: i. Dixitqz dñs ad moy. Voluit eni dñs q offerret no fm ordinē naturitatis duodecim capitū tribuū isrl / s fm ordinē verillorū r motiois castrorū q supra posit est. u. ca. ideo subdit: k. Primo die obtulit oblatione suam naason etc. Tribus iuda ista autē primitate in verillis et motione castrorū ac etiā di / gnitatem regiam meruit tribus iuda: qz primo secuta est moyses per mare rubrum / vt dictum fuit Exod. xiiij. l. Acetabulum argē. In hebreo habet. Scutella argē.

licet eandē

ter paupes

Nico. de lyra

ses posset tot agere vna die / marie ptinuado septē dieb. Ideo dicit Ra. Sa. q duplex fuit erectio tabernaculi. vna qtidiana qua erigebat mane et de ponebat vespe. alia stabili q pmane / bat vsq ad motionē castrorū. die ergo q pma erectio facta fuit septē dieb vltimis anni primi egressionis de egypto. et in illis facta fuit consecratio sacerdotum et altaris in quibus solus moyses fecit sacerdotale officiu. octavo autē die que fuit prima dies anni secundi facta est prima erectio stabili ipsi tabernaculi. et extunc continuata. et illa die sacerdotes ceperunt ministrare et officiu suum exercere simul cū moyse. et eadez die incepit oblatio principū / et sic eadez dies fuit dies erectionis tabernaculi / loquendo de erectioe stabili / r cōsecrationis sacerdotū qm ad pfectionem eius / quia tūc et non ante potuerūt ministrare / et oblationis principū qm ad eius inchoationē: quia no poterat fieri vna die illa oblatio que fiebat successiue duodecim diebus qua cōpleuit moyses tabernaculū. licet eni beseleel r alij artifices cōpleuerint opus exequēdo. moyses tñ eos docebat et dirigebat ad faciendum opus fm exēplar qd in monte viderat: et ideo ei attribuit cōpletio tabernaculi sicut architectori.

Obtuleruntqz principes. In oblatione ad opus tabernaculi fuerūt vltimi / vt habetur Exod. xxx. et ideo in dedicatione altaris tabernaculi festinauerunt et fuerunt primi. b. Obtuleruntqz ea: s. d. est plaustra.

In conspectu taberna. Moyses enim noluit recipere donec super b sciret voluntatem domini / ideo subdit: d. Dixit autē dominus ad moysen: suscipe ab eis. Et tunc suscepit et leuitis distribuit. e. Iuxta id quod habebant necessarium. Seronite enim portabant mollia / vt dictū est. s. iij. ca. et ideo eis sufficiebant duo plaustra. merarite autē portabāt dura / que erant magis ponderosa. ideo data sūt eis quattuor plaustra. Caathbitis autē no dedit plaustra / cuius ratio reddit cū dicit: f. Quia in sanctuario seruiunt. Et ideo portabant ea que erāt intra tabernaculum / que erant sanctora in humeris suis. g. Igitur obtulerunt duces in dedica. alta. hic cōsequenter describit oblatio principum singulariter r successiue facta / cū dicit: Obtulerūt duces. Sequit: h. An /

te altare. Solebat eni simul offerre que sequunt / s moyses noluit donec sup b sciret voluntate dñi / ideo subdit: i. Dixitqz dñs ad moy. Voluit eni dñs q offerret no fm ordinē naturitatis duodecim capitū tribuū isrl / s fm ordinē verillorū r motiois castrorū q supra posit est. u. ca. ideo subdit: k. Primo die obtulit oblatione suam naason etc. Tribus iuda ista autē primitate in verillis et motione castrorū ac etiā di / gnitatem regiam meruit tribus iuda: qz primo secuta est moyses per mare rubrum / vt dictum fuit Exod. xiiij. l. Acetabulum argē. In hebreo habet. Scutella argē.

licet eandē

ter paupes

Nico. de lyra

Eter paupes: aliter sa-
ni: aliter infirmi docē
di sunt: alii rudis po-
pulus iudeoz s̄ v̄m-
bra legis: alii christi
in veritate euangeliū.
Phiala argen-
tea ha. 7c. Spiritu-
lis scia i lege 7 in euā-
gelio ē: q̄ spiritali gr̄a
ministrāte ad salutem
hominū scripta 7 pla-
ta ē. hinc rite sacrifici-
um fit: quia nihil tam
acceptū deo q̄ medi-
tatio legis cū executi-
one opis. **R**aba.
Phiala prius de vi-
tro facta: hialin enim
grece vitruz latine: 7
in summo lata: lucem
euangeliū significat: q̄
oia legis 7 p̄phetarū
sunt: explanata myste-
ria. Apostolicā q̄ do-
ctrinā q̄ oia legis eni-
gmata claruerūt. B̄n
autem acetabula sunt
centū triginta siclorū
argenti: p̄pter deca-
logum legis 7 etate le-
gislatoris que centuz
viginti annorum fuit.
Phiale quoq; septua-
ginta siclorū vbi dena-
rius numerus septi-
es multiplicatus ostē-
dit mandata sp̄san-
cti gratia esse complē-
da: qui in nouo testa-
mēto manifestius da-
tus est. **C**hor-
tariolū. **C**or electoz
diuina sapiētia plenū
cōtinens aromata vir-
tutū. vnde **Act. iij. f.**
dicit: Quia multitu-
dinis credentiu erat
cor vnum 7 aīa vna.
Cor decez siclis
aure. plenū. Quia
cū impletōe decē mā-
datoz odorē doctrine
7 orōnis emittunt: vt
denariū eēne vite ac-
cipere mereantur.
Bouē d̄ armē-
to 7c. **H**ec diuersas
p̄sonas p̄cedentiū pa-
trū significat: qui nob
in exempla sunt. Alij
enim doctoris officijs
functi: alij in ducatum
7 regnum subditorum
prelati: alij simplicita-
te 7 mansuetudine cō-
uersatiōis vel sanctis-
simi v̄l gratissimi: alij
penitentia 7 fortiter 7
condigne acta accep-
tissimi. **T**ropologi-
cē. **B**ouem offert qui
vilem in ecclesia dei
proximis laborem im-
pendit. **A**rietes qui se
7 alios in via iusticie
dirigit. **A**gnū anni-
culum qui simplex est
7 innocēs

Tropolo.

a phiala argentea habens septuaginta siclos iuxta
b pondus sanctuarij: vtrunq; plenum simila con-
c spersa oleo in sacrificium: mortariolum ex decem
d siclis aureis plenum incenso: bouem de armento
et arietem et agnum anniculum in holocaustum:
hircumq; pro peccato: et in sacrificio pacificorum
boues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos
anniculos quinq;. **H**ec est oblatio naason filij
aminadab. **S**ecundo die obtulit nathanael fili-
us suar dux de tribu isachar: acetabulum argente-
um appendens centum triginta siclos: phialam ar-
genteam habentem septuaginta siclos: iuxta pon-
dus sanctuarij: vtrunq; plenum simila conspersa
oleo in sacrificium: mortariolum aureum habens
decem siclos plenum incenso: bouem de armento
et arietem et agnum anniculum in holocaustum:
hircumq; pro peccato: et in sacrificio pacificorum
boues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos
anniculos quinq;. **H**ec fuit oblatio nathanael
filij suar. **T**ertio die princeps filiorum cabulon he-
liab filius helon obtulit acetabulum argenteum
appendens centum triginta siclos: phialam argen-
team habentem septuaginta siclos ad pondus san-
ctuarij: vtrunq; plenum simila conspersa oleo in
sacrificium: mortariolum aureum appendens de-
cem siclos plenum incenso: bouem de armento et
arietem et agnum anniculum in holocaustum: hir-
cumq; pro peccato: et in sacrificio pacificorum bo-
ues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos an-
niculos quinq;. **H**ec est oblatio heliab filij helon.
Bie quarto princeps filiorum ruben helisur fili-
us sedeur: obtulit acetabulum argenteum appen-
dens centum triginta siclos: phialam argenteam
habentem septuaginta siclos ad pondus sanctua-
rij: vtrunq; plenum simila conspersa oleo in sacri-
ficio: mortariolum aureum appendēs decem si-
clos plenum incenso: bouem de armento: et arie-
tem et agnum anniculum in holocaustum: hircūq;
pro peccato: et in hostias pacificorum boues du-
os: arietes quinq; hircos quinq; agnos annicu-
los q̄nq;. **H**ec fuit oblatio helisur filij sedeur. **B**ie
quinto p̄nceps filioz symeō salamibel filius suri-
saddai: obtulit acetabulū argenteū appēdens cen-
tum triginta siclos: phialam argenteam habentem
septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrūq;
plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū: mortariolū
aureū appendens decem siclos plenū incenso: bo-
uem d̄ armento: 7 arietem: 7 agnum anniculum in
holocaustū: hircūq; p̄ peccato: 7 in hostias paci-
ficoz boues duos: arietes quinq; hircos quinq;
agnos āniculos q̄nq;. **H**ec fuit oblatio salamibel
filij surisaddai. **B**ie sexto princeps filiorum gad
Tals heliasaph.
heliasaphat filius ducl: obtulit acetabulū argēteū
appendēs cētū triginta siclos: phialā argēteā ha-
bentē septuaginta siclos ad pōd^o sanctuarij: vtrūq;
plenum simila conspersa oleo in sacrificium: mor-

7 innocens. **H**ec omnia in ho-
locoustuz pro solius dei: scilicet
amore 7 desiderio eterne vite.
Hircum pro peccato offert: qui
pro peccatis suis penitere 7 ora-
re non desistit. **I**n sacrificio pa-
cificorum offert duos boues:
qui cum bonis operibus implet
duo p̄cepta charitatis: dei sci-
licet dilectionem: custodiēdo mā-
data eius: et proximi consulē-
do necessitatibus: in quibus to-
ta lex pendet 7 prophete. **A**ri-
fert autem arietes quinq; hir-
cos quinq; agnos āniculos q̄n-
q;: qui q̄nq; sensus corpis in via
ditat: fortit̄ ducit 7 a pctis cōpe-
scit: 7 simplicitatē exēpla p̄ponit.
Duo milia

Nico. de lyra

Tea. **E**rat em̄ instrumentū vbi
probabatur incensum 7 similia
vtrum essent accepta 7 apta ad
offerendum. **a** **P**hiala ar-
gentea habens septuagin-
ta siclos iuxta pondus san-
ctuarij: vtrūq; plenum si-
mila cōspersa 7c. **I**n hebreo
habetur: **S**acinus argēteus in
q̄ p̄bant liq̄da. **b** **C**hor-
tariolum ex decē siclis au-
reis plenum incenso: bouē
de armento 7 arietē 7 ag. 7c.
Dicunt aliqui q̄ ibi terebat in-
censum. **S**ed hoc non videt̄ p̄-
babilit̄ dictum. **T**um quia de
tam parua q̄titate auri non pos-
set tale instrumentum fieri. **T**ū
quia nō est verisimile q̄ instru-
mentū vbi terebat incensum es-
set p̄ciosioris materie q̄ illa va-
sa in quibus p̄bant offeren-
da. vnde 7 in hebreo habet̄: **C**o-
clear ex decē siclis aureis 7c. cū
quo ponebat incensum vel thy-
miana in thuribulo ad p̄remā-
dum coram deo in altari incēsi.
c **B**ouē de armēto. **I**n me-
morā ip̄ius ioseph qui vocabat̄
p̄mogenitus taurus: **Deut. xxxij.**
iij. **d** **E**t arietē. **I**n memori-
am isaac p̄ quo fuit aries imola-
tus: **Gen. xxxij.** **e** **E**t agnū
anniculū. **I**n memoriā agni
paschal. **f** **H**ircūq; p̄ pec-
cato. **A**d expiandū peccatū v̄-
ditōis ioseph in qua fuit hedus
occisus: **Gen. xxxvij.** vel quia est
animal fetidum. ideo offerebat̄
p̄ pctō quod fetet coram dño.
g **B**oues duos. **A**d desi-
gnandū duas tabulas testimo-
nij. **h** **A**rietes quinq;. **A**d
designandum quinq; p̄cepta in
vna tabula sc̄pta. **i** **H**ircos
quinq;. **A**d designandum alia
quinq; p̄cepta sc̄pta in alia ta-
bula: 7 hoc s̄m opinionē hebre-
oz qui dicūt p̄cepta quinq; sc̄ri-
pta fuisse in qualibet tabula: vt
dictū fuit **Exod. xxxij.** **k** **A**g-
nos agniculos quinq;. **A**d
denotandū quinq; libros legis.
Eodē mō exponēde sunt oblatio-
nes. xi. principum sequentium.
Et sic patet littera vsq; versus fl-
nez capituli vbi dicitur: **I**n die.
*** In die qua**

A Duo milia etc. Allego rice. In vasis argenteis que omnia duo milia et quadringentos siclos potere sanctuarij habet/perfecta doctrinam verbi dei: que in duobus testamētis consistit accipimur: cui si recte obedierimus/quadringenta virtutū: id est prudentia/iusticia/fortitudine et temperantia ad eternam beatitudinem nos pducit. Billenarij enim duplicat ostendit/quia duo testamēta nobis ad beatitudinē viā demonstrant. Quadringenta vero quod cum perfectione bonorum operū in quadringenta virtutū illuc pueniamur: nisi enim bonis actibus curramus illuc non puenimur.

B Mortariola. Allego. Mortariola aurea duodecim quorū singula denos siclos habet/ et simul omnia auri centū viginti siclos: quod da electorum significat scientiā legis in omnibus seruare secundum applicatā doctrinā.

Act. 2.2 Duodecim enim deni. etc. fa. ciunt/ quod numero primitiua ecclesia in hierosolymis spūm paraclyti accipit. In subdit potere sanctuarij. Sanctuariū enim ecclesia est/ cui regulā fidei et intelligentie sequētes omnia quod in lege et prophetis scripta sūt nobis salubria esse credimur. Quicquid autem extra ecclesie vnitatem sentiunt et intelligunt aut seruāt/ anime dānationē parit.

C Boues de armēto etc. Boues/ arietes et agni duo denario numero comprehensim/ illos significant quod vel in officio doctorum vel principatu alicuius honoris: vel simplicitate viuētis omnia secundum doctrinā applicatā et prophetiam agere student.

D Hirci duodecim etc. Hirci sūt qui penitentiā studēt secundum regulā apostolice fidei pficere.

E Boues. xxiiij. In his spirituali sciētia/ cum bonorum operū perfectione significat. quod xxiiij. quorū horū cursus diei pagit/ lumē sciētie et fidei omnino christiano necessariū esse significat.

F Sexaginta. Sexagenarij. i. series denarij pfectionē mādatorū mōstrat. Necesse est enim ut plati sūditi et penitētes omnia secundum ecclesie doctrinā faciant/ quatenus oblatio eorum ritum et ordinem teneat pacificorum/ ut dei gratiā mereantur non offensam.

Doralis Cunctis ingredere tur moyses tabernaculum federe. Greg. Quid quod moyses crebro intrat

Mico. de lyra

A In die qua consecratum est. Non quod illi oblationes omnes facte sūt illa die/ sed quia tūc inceperunt fieri. **B** Cunctis ingredere tur moyses tabernaculum federe etc. Dicit Ra. Sa. quod statim in ingressu tabernaculi audebat vocem

rariolum aureum appēdens decē siclos plenū incenso: bouem de armēto: et arietem et agnum agniculū in holocaustū: hircumque pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos arietes quinq; hircos quinq; agnos agniculos quinq;. Hec fuit oblatio heliasaph filij duel. Die septimo princeps filiorum ephraim helisama filius ammiud: obtulit acetabulum argenteum appendens centū triginta siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrumque plenū simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureum appendens decem siclos plenū incenso: bouem de armento: et arietem et agnū agniculum in holocaustum: hircumque pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos agniculos quinq;. Hec fuit oblatio helisama filij ammiud. Die octauo princeps filiorum manasse gamaliel filius phadassur: obtulit acetabulum argenteum appendens centū triginta siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrumque plenum simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureum appendens decem siclos plenū incenso: bouem de armento: et arietem: et agnum agniculum in holocaustum: hircumque pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos agniculos quinq;. Hec fuit oblatio gamaliel filij phadassur. Die nono princeps filiorum beniamin abidan filius gedeonis: obtulit acetabulum argenteum appendens centū triginta siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrumque plenū simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureum appēdens decē siclos plenū incenso: bouem de armēto: et arietem et agnū anniculū in holocaustū: hircumque pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio abidan filij gedeonis. Die decimo princeps filiorum dan abiecer filij amissaddai: obtulit acetabulum argenteum appēdens centū triginta siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrumque plenū simila conspersa oleo in sacrificium: mortariolum aureum appēdens decē siclos plenū incenso: bouem de armēto: et arietem et agnū anniculū in holocaustū: hircumque pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio phegiel filij ochran. Die duodecimo princeps filiorum ne

ptalim achira filij henan: obtulit acetabulum argenteum appēdens centū triginta siclos: phialam argenteam habentem septuaginta siclos ad pondus sanctuarij: vtrumque plenū simila oleo conspersa in sacrificium: mortariolum aureum appēdens decē siclos plenū incenso: bouem de armēto: et arietem et agnū anniculū in holocaustū: hircumque pro peccato: et in hostias pacificorum boues duos: arietes quinq; hircos quinq; agnos anniculos quinq;. Hec fuit oblatio achira filij henan. Hec in dedicatione altaris oblata sūt a principibus israel/ in die qua consecratū est: acetabula argentea duodecim: phiale argenteae duodecim: mortariola aurea duodecim ita ut centū triginta argenti siclos haberet vnum acetabulum: et septuaginta siclos vna phiala/ id est in comune vasorum omnium ex argento sicli duo milia quadringenti pondere sanctuarij: mortariola aurea duodecim plena incenso: denos siclos appendētia potere sanctuarij: id est simul auri sicli centum viginti boues de armēto in holocaustum: duodecim arietes duodecim agni anniculi duodecim: et libamenta eorum: hirci duodecim pro peccato: hostie pacificorum: boues vigintiquatuor arietes sexaginta hirci sexaginta agni anniculi sexaginta. Hec oblatio lata sūt in dedicatione altaris quando vinctum est. Cunctis ingredere tur

Crebro intrat et exit: nisi quod is qui intus in contemplatione rapitur: foris infirmitati negotijs vigeat. Intus arcana dei considerat: foris onera carnalium portat. Qui de rebus dubijs semper ad tabernaculum recurrit: coram testimonij arca dominum consulit: exemplum prebens doctoribus: ut cum foris ambigunt quod disponant ad mentem quasi ad tabernaculum semper redeant: et velut coram arca testimonij deum consulant. Sed de his in quibus dubitant apud se: intus sacri eloquii paginas requirant. unde Mattheus. xiiij. b. Christus in morte orationi inheret: miracula in verbis exercet: imitationis viam bonis rectoribus sternens: ut si iam summa contemplando appetunt: necessitatibus tamen infirmitatum compatendo misceant. Quia tunc ad alta charitas mirabiliter surgit: cum ad ima primorum misericorditer se attrahit. Et quod benigne descendit ad infima: valenter recurrit ad summa. a De ppitiatorio. Quia per gratiam diuine ppitiationis post culpa purgationis aperuit nobis deus viam veritatis. b Inter duos cherubim. Quia per angelicam visionem non in sua substantia apparuit deus moysi. unde Gal. iij. c. Lex ordinata per angelos in manu mediatoris. Vel quia per veteris testamenti persona voce ad fidem veritatis nos erudit. Vel quia per filium qui in medio duorum testimoniorum in carne apparuit: locutus est per humano generi.

Nico. de lyra

diebat vocem domini quasi egredientem de ppitiatorio quod erat intra sanctuariorum in posteriori parte tabernaculi. et licet vox illa esset fortis et magna: secundum quod dicitur Ps. xxvij. b. Vox domini in virtute

a Ppitiatores ipsi doctores. b scriptura sancta. s. meditando. vñ loquitur deus. moyses tabernaculum federis vt psuleret oraculum / audiebat vocem loquentis ad se de ppitiatorio quod erat super arcam testimonij inter duos duos cherubin: vnde et loquebat ei.

domini in virtute: vox domini in magnificentia. b tñ non audiebat extra tabernaculum. In ca. vij. vbi dicit in psill. Primo die obtulit. Additio. j. Quia autem tribus in da primo sit secuta moysen per mare rubrum est incertum: cum non habeat fundamentum in scriptura. et ideo non est attribuenda ipsi primitas hac ratione: sed videtur sufficere ad hoc prophetia iacob qui supra Gen. xlij. pronosticasset facta filiorum de iuda episcopo dixit: Te laudabunt fratres tui / manus tue in cervice inimicorum tuorum: adora bunt te filij patris tui etc. Et ibidem. j. Non auferet sceptrum de iuda etc. Et quibus verbis satis patet per eminentiam regalac pñsentia pertinebat ad iudam inter alios fratres ex pordinatione diuina etc. In eodem caplo. vij. vbi dicit in psilla: Eodem modo exponende sunt oblationes. Additio. ij. Quidam hebreorum dicunt quod isti principes duo decim fuerunt conformes in rebus oblationibus: non tamen in rationibus oblationum: quia quilibet princeps eorum intendit alias rationes a rationibus interitis per alios principes. vñ ex hoc dicitur quod repetunt in scriptura oblationes cuiuslibet eorum per se: sed sufficisset post oblationes primi principis dicere quod quilibet aliorum similia obtulit in die suo: quod diceret breuius. sed ideo repetunt per singulos principes et per singulas oblationes ad denotandum quod dictum est. Rones autem que assignantur quilibet principi enarrare forte esset magis tediosum quam utile: ideo permitto. Potest autem ratio huius repetitionis assumi ex parilitate tribuum: quod omnes erant quodammodo equeles in hoc quod erant principalia membra populi dei. et ideo de cuiuslibet illorum tribuum oblatioe metio fiebat singularis.

Glo.ordi.

Locutus est Dominus ad moysen dicens: Loquere ad aaron et dices ad eum: Cum posueris septem lucernas / candelabrum in australi parte erigat. Hoc igitur precepe vt lucerne contra boream e regione respiciat ad mensam panum propositionis: contra eam partem quam candelabrum respicit lucere debebit. Fecitque aaron et imposuit lucernas super candelabrum vt preceperat dominus moysi. Hec autem erat factura candelabri: ex auro ductili tam medius stipes quam cuncta que ex utroque calamo late re nascebant. Juxta exemplum quod ostendit dominus moysi: ita operatus est candelabrum. Et locutus est dominus ad moysen dicens: Tolle leuitas de medio filiorum israel: et purificabis eos iuxta hunc modum etc. vt sunt deputati diuino cultui. b Et per etc. i. quod ritu quatuor continent. Primum est aspectus eorum ad lustrationem cum dicitur: Aspiciant etc. Moraliter. a Locutus est dominus ad moysen etc. Dic agit de mensa propositionis et candelabri situatioe. Exo. xxv. dictum fuit quod per mensam significatur ecclesia: per candelabrum vero christus / ecclesiam illuminans. propter quod dicitur hic quod candelabrum situari debet contra mensam: scilicet ad illuminandum eam. Cetera vero que dicuntur hic de candelabro et mensa fuerunt ibi mystice exposita. g Tolle leuitas de medio filiorum israel et purificabis eos iuxta hunc modum etc. tione leuitaz

Locutus est Dominus ad moysen dicens: Loquere ad aaron et dices ad eum: Cum posueris septem lucernas / candelabrum in australi parte erigat. Hoc igitur precepe vt lucerne contra boream e regione respiciat ad mensam panum propositionis: contra eam partem quam candelabrum respicit lucere debebit. Fecitque aaron et imposuit lucernas super candelabrum vt preceperat dominus moysi. Hec autem erat factura candelabri: ex auro ductili tam medius stipes quam cuncta que ex utroque calamo late re nascebant. Juxta exemplum quod ostendit dominus moysi: ita operatus est candelabrum. Et locutus est dominus ad moysen dicens: Tolle leuitas de medio filiorum israel: et purificabis eos iuxta hunc modum etc. vt sunt deputati diuino cultui. b Et per etc. i. quod ritu quatuor continent. Primum est aspectus eorum ad lustrationem cum dicitur: Aspiciant etc. Moraliter. a Locutus est dominus ad moysen etc. Dic agit de mensa propositionis et candelabri situatioe. Exo. xxv. dictum fuit quod per mensam significatur ecclesia: per candelabrum vero christus / ecclesiam illuminans. propter quod dicitur hic quod candelabrum situari debet contra mensam: scilicet ad illuminandum eam. Cetera vero que dicuntur hic de candelabro et mensa fuerunt ibi mystice exposita. g Tolle leuitas de medio filiorum israel et purificabis eos iuxta hunc modum etc. tione leuitaz

Nico. de lyra

Locutus est Dominus ad moysen dicens: Loquere ad aaron et dices ad eum: Cum posueris septem lucernas / candelabrum in australi parte erigat. Hoc igitur precepe vt lucerne contra boream e regione respiciat ad mensam panum propositionis: contra eam partem quam candelabrum respicit lucere debebit. Fecitque aaron et imposuit lucernas super candelabrum vt preceperat dominus moysi. Hec autem erat factura candelabri: ex auro ductili tam medius stipes quam cuncta que ex utroque calamo late re nascebant. Juxta exemplum quod ostendit dominus moysi: ita operatus est candelabrum. Et locutus est dominus ad moysen dicens: Tolle leuitas de medio filiorum israel: et purificabis eos iuxta hunc modum etc. vt sunt deputati diuino cultui. b Et per etc. i. quod ritu quatuor continent. Primum est aspectus eorum ad lustrationem cum dicitur: Aspiciant etc. Moraliter. a Locutus est dominus ad moysen etc. Dic agit de mensa propositionis et candelabri situatioe. Exo. xxv. dictum fuit quod per mensam significatur ecclesia: per candelabrum vero christus / ecclesiam illuminans. propter quod dicitur hic quod candelabrum situari debet contra mensam: scilicet ad illuminandum eam. Cetera vero que dicuntur hic de candelabro et mensa fuerunt ibi mystice exposita. g Tolle leuitas de medio filiorum israel et purificabis eos iuxta hunc modum etc. tione leuitaz

Densa et candelabrum

Joh. 16. f

Dyffice

Dyffice

Diuisio

Diuisio

Moralit.

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

lutoz ex ta tu mortui vel alteri imudicie. pro quibus non poterat sic pollui. Ingressi atrium tabernaculi donec esset mundatus: et ideo tales immudicie erant quasi quedam irregularitates prohibentes accessum ad divina. pro quibus dicebatur aqua lustrationis. id est purgationis. et ideo dicitur lustrum quod est spatium quinquaginta annorum: quia in quibus quinquennio romani faciebatur purgationem vestibus. sic igitur primo levite aspergebatur ad tollendum irregularitates predictas. secundum est quod tradebatur et tunc cum dicitur: b Et radant omnes pilos carnis sue. Et essent mundiores corpore. Aliam etiam rationem assignat R. a. Moyses dicens quod levite deputabatur divo cultui pro primogenitis aliarum tribuum ut dicitur e. s. iij. ca. quod fuerat polluti in idolatria vituli: et quia idolatria est lepra spiritualis ritualis in purgatione levitarum quod deo deputabatur pro idolatria radebatur pilos carnis eorum: sicut fiebat in emundatione leprosoz: ut habetur Leviticus. iij. tertio lavabant eorum vestimenta ad maiorem mundiciam: quod notatur cum dicitur: c Lucez lauerit vestimenta etc. quarto pro eis offerebantur sacrificia: quod notatur cum dicitur: d Tollant bouem etc. et sequitur: e Bouem autem alte de ar. etc. Ad expiandum peccatum vituli dicitur: f Et applicabis levitas coram ta. Quia ibi veniebatur illi pro quibus offerebatur oblatio. e Louocata oi mul. etc. Quia levite tradebatur domino pro primogenitis aliarum tribuum. et ideo ipsi levite erant quasi oblatio deo facta a tota multitudine. f Ponent filii israel man. su. e. Quia offerres debebat ponere manum super oblationem suam ut patet in leuitico. g Et offeret aaron le. Sic erat sibi ad hunc tractatum a multitudine. h Levite quibus ponent manus suas super capita bouum. Quia erant sacrificia ipsorum.

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Quare levite deputabant divinum misterio

Dyftice

Allegorice

Allegorice

Nico. de lyra

Allegorice a Pilos carnis sue. Greg. Pili carnis sunt quibus superflua humane carnis vel vite veteris cogitationes. Quas sic a mente incidimus: ut de amissione earum nullo dolore fatigemur. Levita autem assumptus dicitur. Oportet ergo levitas omnes pilos carnis sue radere: quia qui in obsequiis dei assumit ante oculos dei a cunctis carnis cogitationibus mundus debet apparere: nec illicitas cogita-

Tollant bouem de armentis et libamentum. etc. Per bouem oblatum pro peccato intelligitur quod debet esse fortis ad modum bonis peccatorum reformationis resistendo. c Bouem autem alterum etc. Qui offerebatur in holocaustum pro quibus significatur quod clerici charitate feruere debent ad proficiendum.

Cunqz quinquas

Primitia dicunt q̄ extingunt. Sz relique vite conuersatio emedatiozē dirigit cursum. Extinctis vitijs q̄ sunt p̄mogeni ta diaboli vel opibus carnis: q̄b̄ inq̄nat natura: boni mores substituēdi sunt. Pretea mīster del d̄z p̄fectiorib̄ moribus in strui: q̄b̄ multitudo plebis. Ideo em̄ p̄mogenitis egyptioz p̄mogenita israelitaz offerunt: r̄ p̄ p̄mogenitis filioz israel leuite in serui/ tiū d̄ni assumunt: vt p̄ peccatrice vita iusta r̄ p̄ iusta sc̄ta r̄ pbata r̄ p̄fecta ex hibeat: vt altarib̄ christi r̄ diuis my/ sterijs ver̄ leuita digne possit aptari.

¶ Ut seruiāt r̄c. Videat ministri d̄ni q̄ necessariū sit eis officij sui iura custodire. Nec terrenis lucris: vel vo luptatib̄ inhiare: q̄bus p̄p̄riū ē taber/ naculo deseruire: r̄ pro p̄plo orare: ne sit in eo plaga disperdēs: alioq̄n r̄ se r̄ pplm̄ in pditionē p̄cipitāt: r̄ dicat eis: Salach. j. c. Nun̄ nō suscipiā d̄ma nu v̄ra. b̄ ¶ Viginti q̄nq̄. S̄lid. Vigesimo r̄ q̄nto āno mādanē leui/ te tabernaculo seruire: r̄ a q̄nq̄gena/ rio custodes vasozū fiūt. Per vigesi mū r̄ q̄ntū annū: in q̄ flos iuuentutis orit: p̄ vnūq̄q̄ vitioz bella signāf. Per q̄nq̄genariū interna q̄es domito bello mētis signāf. Per vasa tabna/ culi fidelīū aie. Leuite q̄ a vigesimo q̄n to āno tabernaculo seruiūt: r̄ a q̄nq̄ge/ nario custodes vasozū fiūt: vt q̄ ad huc impugnatiū vitioz certamia p̄ p̄sensū delectatiōis tolerāt: alioz curā suscipe nō p̄sumāt. Cū v̄o temptationū bella subegerint/ cū apud se iā de intima trā quillitate sunt securi: aiaz custodiā for tianē. Sz q̄s hec p̄fecte subigat/ cum Paul̄ dicat: Video aliā legē in mem/bris meis repugnātē legi mentis mee r̄c. Rom. viij. d. Sz aliud ē bella forti ter p̄peti: aliud eneruē expugnari. In istis excitat̄ d̄tus ne extolli debeāt: in illis oī mō extinguit ne s̄sistēt.

Allego.

† 77. dif. c. in vetera lege

¶ Nico. de lyra

¶ Fecerūtq̄ moyses r̄ aarō r̄c. Sic ponit̄ executio dicti mādati. r̄ p̄z l̄ra vsq̄ ibi: b̄ ¶ Eleuauitq̄ eos q̄a. i. p̄ntauit. nō em̄ posset eos eleuare in altū: sic fiebat de oblatiōibus alijs. c̄ ¶ Locutusq̄ est d̄ns. Post q̄ de scripta ē leuitaz ordinatio seu purifica tio. hic p̄se q̄ntē ponit̄ officioz suoz ex/ ecutio/ cū dicit: d̄ ¶ Hec ē lex leui/ taz. s̄. q̄ntuz ad executionem officioz. ē ¶ Viginti q̄nq̄ ānis r̄ supra. Tūc em̄ ingrediebant̄ ad addiscendū officia: s̄ tricesimo anno instituebant̄ ministri vel repellebant̄: vt dictū est. s̄. iij. ca. f̄ ¶ Cūq̄ q̄n quagesimū an. eta. i. ple. ser. cessabūt. s̄. in portadis one ribus r̄ p̄silibus. ḡ ¶ Erūtq̄ ministri. q̄. d. non p̄p̄t̄ erūt ociosi. Ideo subdit: h̄ ¶ Ut custodiant que sibi fuerit cōmendata. s̄. portas r̄ vasa. ¶ f̄ ¶ Cūq̄ q̄n. r̄c. Per q̄ significat̄ q̄ illi q̄ diu r̄ b̄n ser uierint in ecclia a laborib̄ inferiorib̄ imunes sunt dimitte di r̄ ad maiora p̄mouēdi: in q̄b̄ labor nō req̄rit̄ corpalis. ¶ In ca. viij. vbi d̄r in postil. In australi pte. s̄. tabnaculi. In trāslatiōe n̄ra ponunt̄ in hoc loco q̄dā v̄ba q̄ nō habent̄ in īra hebraica/ cū dicit: In australi pte p̄ boream e regione respiciāt ad mēsam. v̄n in hebreo in hoc loco sic habet: Loq̄re ad aarō r̄ dices ad euz: Cūq̄ accēderis lucernas p̄ eā pte quā candelabrū respicit: lu ceāt septē lincerne. v̄n oīa alia q̄ hic addunt̄ in n̄ra translatio ne vident̄ fuisse apposita ab aliq̄ lectore in margine p̄ modū glose. r̄ postea ab aliquo scriptore imperito fuerūt textui in terposita. sententia t̄n videt̄ esse eadē.

Dozalit

¶ Additio.

¶ In australi pte p̄ boream e regione respiciāt ad mēsam. v̄n in hebreo in hoc loco sic habet: Loq̄re ad aarō r̄ dices ad euz: Cūq̄ accēderis lucernas p̄ eā pte quā candelabrū respicit: lu ceāt septē lincerne. v̄n oīa alia q̄ hic addunt̄ in n̄ra translatio ne vident̄ fuisse apposita ab aliq̄ lectore in margine p̄ modū glose. r̄ postea ab aliquo scriptore imperito fuerūt textui in terposita. sententia t̄n videt̄ esse eadē.

¶ Glo.ordi.

¶ Locutus est d̄ns ad moysen r̄c. ¶ Ca. IX. Faciāt. Beda.

¶ Faciāt. Beda. Faciāt filij isrl̄ p̄hase in tpe suo q̄rtadecia die mēsis hu. r̄c. Cū in veteri testamēto trib̄ idicij paschale tē pus obseruet̄: vt post eq̄noctiū. s̄. r̄ mēse primo tertia eius septi mana. i. a vespera q̄rtedecime lune (q̄d est initiū q̄ntedecime) vsq̄ ad vesperā. i. terminū. r̄. prime lune celebret̄. Quarta re

¶ Obserua tio tēporis paschalis

¶ vt seruiāt mihi p̄ isrl̄ in taberna/ culo s̄ederis: r̄ orent p̄ eis ne sit in p̄plo plaga/ si ausi fuerint ac/ cedere ad factuariū. Fecerūtq̄ a moyses r̄ aarō r̄ oīs multitudo filioz isrl̄ sup leuitas q̄ n̄ceperat d̄ns moysi: purificatiq̄ sunt r̄ la uerūt vestimēta sua. Eleuauitq̄ b aarō in p̄spectu d̄ni r̄ orauit pro eis: vt purificati ingrederent̄ ad officia sua in tabernaculū fede ris corā aarō r̄ filijs eius. Sicut ¶ de leuitis ita factū est. n̄cepat d̄ns moysi de leuitis: ita factū ē. Locutusq̄ ē d̄ns ad moy sen/ dicens: ¶ Hec est lex leuitarū: ¶ cū insurgūt cuiq̄ vitioz bella.

¶ Viginti q̄nq̄ annis r̄ supra ¶ seruiāt. s̄. in ecclia nō p̄sint. ingredient̄/ vt mīstrent in taber/ naculo s̄ederis. Cūq̄ quinq̄a/ gesimū annū etatis impleuerit/ ¶ sopito vitioz bello. ¶ custodes alaz. seruire cessabūt/ erūtq̄ ministri s fratrū suozum in tabernaculo s̄e deris: vt custodiant que sibi sue b ¶ a deo.

¶ r̄nt cōmendata: opera autē ipsa nō faciāt. Sic dispones leuitas in custodijs suis. ¶ Ca. IX. Locutus est d̄ns ad moysen in deserto si nai/ anno sc̄do post/ q̄s egressi sūt d̄ terra egypti/ mēse p̄mo: dicens: Faciāt k filij isrl̄ p̄hase in tpe suo q̄rtade/

¶ Locutus est d̄ns ad moysen in deserto si nai/ anno sc̄do post/ q̄s egressi sūt d̄ terra egypti/ mēse p̄mo: dicens: Faciāt k filij isrl̄ p̄hase in tpe suo q̄rtade/

gula nobis ē a resurrectione christi iposi ta: vt cū eq̄noctio transcēso lunā primi mēsis q̄rtadecima oziri vespe videri mus: nō statim pascha faciamus s̄z d̄nicū diē quo ipse pascha. i. transitū de morte ad vitā resurgēdo celebrauit: expectan tes in ip̄o pascha celebremus. ¶ Si q̄s obiecerit nō equinoctij memoriā: s̄z t̄m̄ primi mēsis r̄ t̄rtie septimane posuisse legifere sciāt: q̄ r̄ si equinoctiū notatim nō exprimit: in hoc t̄m̄ q̄ a plenilunio p̄ mi mēsis pascha fieri p̄cipit: equinoctij trāscēsum depromit. Cū p̄stat eā que prima trāsito equinoctio plenū globus oñdit: primi mēsis existere lunā. Quo/ ties q̄ diē dominicū moy aduentate q̄n tadecima luna habemus: nihil nostruz tēpus paschale dissonat a legali: q̄uis alijs sacramētoz generibus pascha co limus. Quoties v̄o sc̄do vel tertio vel quarto vel q̄nto vel sexto vel septio ab hinc die idē d̄nicus occurrit: nec tūc le/ gem r̄ p̄phas soluimus. ¶ Maz sicut tot paschalium obseruatiā cerimoniaz: ita etiā tēpus quo agi p̄cepta est sacra my/ steria redolet. In primis em̄ eq̄noctiuz trāsgredi iuxta legis decretū curamus: vt solēnitas (in q̄ christus destructa p̄tā te tenebraz mundo lucis iter apuit) ip̄o tempis ordine foris oñdat q̄d intus ha beat. ¶ q̄ nobis eterne beatitudis lu/ men p̄mittit: tūc maxime celebret̄ cū sol annuo p̄ficiēs incremēto: primū sumit de noctis vmbra victoriā. Deinde pri/ mū mēsem annū: q̄ r̄ nouoz vocat̄: in q̄ pascha celebremus/ attēdimus. In q̄. s̄. mundus iste formatus: r̄ primus h̄o in paradisi sede locatus: q̄ p̄ h̄ac solēnita tē primā stolā r̄ primū regnū a q̄ in lon ginquā regionē discessimus nos rece/ pturos speram. v̄n. ij. ¶ De. iij. c. Celos aut̄ nouos: r̄ terrā nouā: r̄ p̄missa illi? expectamus. ¶ Et Apo. xij. b. Ecce no/ ua facio oīa. ¶ Beda. Deinde tertiā septimanā obseruamus: q̄d d̄nice resur rectiōi cōgruit: q̄ tertio die facta ē. r̄ ter tio tpe seculi. i. cū gr̄e celestis aduētū to ta eius in carne dispēlatio p̄ resurrecti/ onis gl̄iaz p̄summata mūdo apparuit. ¶ Pr̄ia em̄ seculi tpa lege naturali p̄ pa tres. media lege s̄fali: vel p̄phis: extre ma charismate spiritali p̄ seipm̄ illustra

uit. ¶ Beda. ¶ Ipa q̄z lune p̄uersio sac̄m celeste nobis signi/ ficat. Luna

¶ Nico. de lyra

¶ Locutus est d̄ns. ¶ Hic p̄nr̄ describit̄ ¶ Ca. IX. officij p̄tificis q̄ntū ad p̄hase celebrationē: q̄z debe/ bat docere pplm̄ de mō r̄ tempe celebrandi. Primo igit̄ describit̄ tēpus celebrationis. sc̄do casus dilatiōis/ ibi: Ec/ ce aut̄ quidā. tertio reatus trāsgressionis/ ibi: Si q̄s autem im/ mundus est. Circa primum dicit̄ sic: k ¶ Faciant filij isra/ el p̄hase in tempe suo: Sz q̄rtadecima die mēsis primi.

Diuisio

¶ Ad vesperam ¶ Faciāt fi/ lij israel p̄hase in tempe suo r̄c. Per hoc q̄ filijs israel p̄ci pit̄ celebratio p̄hase tempe determinato sub pena mort̄: signi/ ficat̄ q̄ omnes catholici tenent̄ celebrare pascha tēpe determi nato ab ecclia. r̄ tunc recipere debent sacramentum eucharis/ tie/ aliter incurrunt mortale peccatum nisi legitimum habeant impedimentum. quo cessante debent deuote communicare. si/ cur filij israel impediti legitime mense primo faciebant p̄hase mense secundo. Modus autem celebrandi p̄hase et sensus eius mysticus positi sunt supra Exodi. xij. r̄. iij. capitulo. ¶ Igit̄ die qua ere.

Dozalit

ficat. Luna enim rotundi scematis a sole lumē accipit: ideo semper dimidio orbe quem ad solem habet lucida est: altero vero dimidio semper obscura. A prima usque ad quintadecimā lucis incrementum ad terras: defectum vero habet ad celos. Habet a quintadecima usque ad nouissimā e conuerso: que eius conuersio recte paschal gaudij significat mysteria: quibus omnē mētis nostre gloriā a terrenis auertere: et ad solā gratie celestis lucem suspēdere docemur. Vel crescēs ad humanos oculos lumē lune virtutū grām: quibus apparens dñs in carne mūdo refulsit: insinuat. De quib⁹ dicit: Et iesus p̄ficiēbat etate et sapientia et gratia apud deū et hoīes etc. Au. ij. g. Reuertens vero ad celos resurrectionis et ascensionis glām: que in se quidem mor̄ perfecta puenit: sed i aīo fidelium quibusdam lucis sue p̄fectibus usque ad finē seculi. crescit. Resurgēs enī dñs primo singulis: postea binis: deinde pluribus: mō septē: mō vndecim: mō duodecim mō: plusq̄ q̄ngentis fratribus simul ad vltimū discipulis oibus apparuit. Quib⁹ videntib⁹ in celū ascēsurus precepit eos dispensationis sue testes esse usque ad vltimū terre. Bene autē luna cū ad nostrōs crescit oculos: paulatim a sole recedit. cū vero ad celos: paribus spacijs ad eū redit. Hoc ē ei qd̄ ait: Job. xvi. f. Et in a p̄te et veni i mūdū et itēz reliquo mūdū et vado ad patrē. Et dauid ait: A sumo celo egressus ei⁹: et occursum ei⁹ etc. Ps. xviii. b. Quia q̄ luna lucē icremēto qd̄ exiēs a sole ad n̄ros renouit obtinuit: xpi i carne usque ad passiōez doctrinā et virtutes significat. Eo autē qd̄ ad solē rediens paulatim ad iuisibile nob̄ celi faciē recolligit: resurrectionis et posterioris glorie miracula demonstrat: merito q̄ndecima paschali gaudio adaptatur. Be. Dis q̄ dem pasche vel phase a lege assumptis indicijs: heredes noui testamēti etiā diem dominicā adnectim⁹: qz et conditiōe primitiue lucis excellit: et triumpho dominice resurrectionis.

tienter omnia pro christo et ipsam mortem toleremus: Quia si spiritus eius qui suscitauit iesum a mortuis habitat in nobis et viuificauit mortalia corpora nostra. Quis spiritus (qz septiformis est gratia) potest eodem septem dierum lunarij numero: quo vna sabbati dies dominica circūfertur conuenienter intelligi.

cia die mēsis hui⁹ ad vesperā iuxta omēs cerimōias et iustificatiōnes ei⁹. Precepitqz moyses filiis israel vt facerēt phase. Qui fecerūt tpe suo q̄rtadecia die mēsis ad vesperā i mōte sinai. Juxta oīa q̄ mādauerat dñs moysi fecerūt filij israel. Ecce autē qd̄ dicitur immundi sup aīam hominis qui nō poterāt facere pascha in die illo: accedētes ad moysen et aaron dixerunt eis: Immūdi sumus super animā hominis: quare faudamur vt nō valeam⁹ oblationem offerre domino in tpe suo inter filios israel: Quib⁹ respondit moyses: State vt cōsulam quid precipiat dñs de vobis. Locutusqz est dñs ad moysen dicens: Loquere filiis israel: Quis fuerit imūdus sup aīa siue i via procū i gēte vr̄a: faciat

Ecce quidam immundi sunt a. h. o. etc. Aug. Cūqz pasche tempore quidam immundi est super animam hominis: et querent quomodo pascha facerent: qz oportebat eos ab immundicia septē diebus purificari s̄m legem. consulit dominum moyses. Responsum accepit vt cuiusqz hoc accidisset: vel longe remot⁹ occurrere nō posset. alio mēse pascha faceret propter diem mensis quartū decimum vbi lune numerus obseruabatur. Sed si queratur quid facerēt: si forte talis immundicia ad scdm etiā mēsem occurreret: Puto quod dictū est de mense secundo tanq̄ regularit̄ fuisse retinendum: vt tertio mense obseruaret. Aut forte si pascha non egisset: ad culpā nō pertineret. b. State vt cōsulā. Greg. Moyses crebro de rebus dubijs ad tabernaculum recurrit relictis turbis. Ad tabernaculum redire est postpositis exteriorū tumultibus secretum mentis intrare. Ibi enim dominus consulitur. et qd̄ foris agendum est publice: intus silēter auditur. Hoc quoqz quotidie boni rectores faciunt: cū se res dubias discernere nō posse cognoscunt: et ad secretum mentis velut ad quoddam tabernaculum redeunt: diuina lege perfecta quasi corā posita arca domini consulunt. Et quod prius intus tacentes audiunt: foris postmodum agentes innotescunt. Et enim exterioribus inoffense deseruiant: ad secreta cordis recurrere incessabiliter curāt: et sic vocem dñi q̄si per occultam inspirationem audiunt: dum in meditatione mentis a carnalibus sensibus abstrahuntur. c. Homo qui fuerit imūdus. Ps. Precipit vt q̄ loq̄ habitabāt: vt imūdi i aīa fuerāt. i se cundo mense

Septenarij us Ps. 33. 4. Apoc. 2. c. Lu. 8. b.

Septenarij us Ps. 33. 4. Apoc. 2. c. Lu. 8. b. Be. Septē qz dies lune. i. a quindecima die usque ad vigesimā primā: p quos ea dñica naturali ordine decurrit: vniuersitatem ecclesie per totum mundum paschalibus mysterijs redempte significat. Septenarius enim vniuersitatem significat. vñ Ps. cxviii. x. Septies in die lau. dixi tū. hoc est: Semper laus ei⁹ i ore meo. An et Johannes septē ecclijs asie scribēs: vniuersalē ecclesie mysteria demonstrat. vñ singul⁹ hortamēta p̄scribēs vgilanē repetit: Qui hz aures audiēdi audiat qd̄ spirit⁹ dicat ecclesijs quas: quod vni dico omnibus dico. Idem. In nomine quoqz pasche vel phase ammonemur moraliter vt de virtutibus ad virtutes trāseamus. In mense autem nouorum (i quo adulti fructus aduentu suo pronunciant veterum cessationē) vt exuamus veterem hominem cum actibus suis: et induamus nouum: et vegetati diuersarū varietate virtutum: earumqz folijs velut amene arboris ad vmbatione velati: tanq̄ lete et fructifere segetes pullulemus. In plenilunio vt perfectum splendorem fidei et sensus gerentes a peccati tenebris segregemur. In reuersa luce ad celos quod a q̄ndecima luna incipit: vt quāto magni sumus humiliemur in omnibus dicētes: Gratia dei sum tū quod sum. i. Cor. xv. b. Que gratia superni muneris: quia tertio tempore seculi manifestius effusa est: pulcherrime figure consequenti tertie lune hebdomade lumen ipsius quod eatenus ad terras creauerat: ad celestia crescere inchoat. Pulchre hanc hebdomadem in pascha obseruare precipimur: vt accēptę gratie memores per singulos gradus spiritalis transitus largitori illius vicem rependamus. Vel in crescente ad homines luna: vita actiua. in reuersa ad celos: speculatiua ostēdit. Vel in hac conuersione dilectio proximī: in illa dei. Vel huc conuersus lucis profect⁹ ammonet: vt bona foris operemur: illuc porro: vt eadem opera solo superne mercedis intuitu faciam⁹. Huc vt luceat lux vestra coram hominibus vt videant opera vestra bona: illuc vt glorificent patrem vestrum qui in celis est. Dat. v. b. In vna sabbati qui noui testamēti propria solennitas est i struimur vt spe future nostre in xpo resurrectionis partienter omnia

rationem audiunt: dum in meditatione mentis a carnalibus sensibus abstrahuntur. c. Homo qui fuerit imūdus. Ps. Precipit vt q̄ loq̄ habitabāt: vt imūdi i aīa fuerāt. i se cundo mense

Nico.dely.

Ad vesperā. qz tal hora erat lege determinata: vt patet Exo. xii. b. Juxta omēs cerimōias. Per hoc intelliguntur conditiōes agni: vt dicit Ra. Sa. vt q̄ sit sine macula mascul⁹ et annicul⁹. c. Et iustificatiōes ei⁹. q̄tū ad modū comedēdi. f. cum acymis et lactucis agrestib⁹ et alijs conditiōibus que plenius tacte sunt et exposite Exo. xii. d. Ecce autē. h. ponit casus dilatiōis q̄tū ad aliqz. cū dicit: Ecce autē qd̄ imūdi ex tactu mortui vel alia immundicia p̄p̄ quā ipediebāt a celebratiōe dicta. e. Accedētes ad moysen et aaron. simul existētes ad docēdū pplm. f. Immūdi sum sup aīam hominis. qd̄ exponit duplici. Vno mō sic. Sup aīa hoīs. i. pl⁹ q̄ hō q̄ licite possit cōcedere agnū paschale. et sic accipit h aīa hoīs p toto homie sicut dicit. Mach. ix. Peremerūt aīas hoīm multas. Alio mō vt p aīam hoīs itelligat mortu⁹: vt sit sensus. imūdi sum sup mortuū. ex tactu ei⁹ vñ. s. ca. v. vbi trāslatio n̄ra hz: Pollutusqz sup mortuū. i. hebreo habet: Sup aīaz. et qz h̄ pōt accidere sine pctō. imo etiā cū merito: sic i sepultura mortui. sequit⁹. g. Quare fraus. vt nō va. obla. offer. dño etc. ac si dicat: ex bono ope non debem⁹ ipediri a celebratiōe phase. h. Quibus. r̄dit moyses etc. qz casus videbat dubi⁹: voluit sup h̄ q̄rere dei cōsiliū: p h̄ ostēdēs q̄ i dubijs nō ē p̄cipitanē respondēdum. i. Hō q̄ siue. i. sup aīa. exponat mō p̄dicto. k. Sitte in via etc. Et h̄ autē qd̄ dicit: In via. pcul. possz aliq̄s credere q̄ lex ista loq̄rē d̄ illis q̄ est i itinere et terrā isrl: et p̄sequēs existētes itra terrā vbiqz possent facere phase i die suo: qd̄ nō ē vez: qz n̄ pōt fieri extra hierusalē: vt habet Deut. xvi. ido ad dī: l. In gēte vestra. ad ostēdēdū q̄ lex ista loq̄r etiā de illis q̄ erāt i terra isrl: tātū ex hierlm. m. Faciat etc. phase dño mēse scdo: Sic ei irregularitas in nouo testamēto aliquā

Aug. Dyflice

Aīa hoīs

causatur

E cūdo mēse pasccha faciāt: qz gētilēs cū
 oñibus demonib⁹ fornicati immundi
 erāt z a deo remoti. **S** salubri p̄fessi
 one mūdati ad sedāz natiuitatē q̄si ad
 scdm̄ mēsez trāsire p̄cipiunt. **R**a/
 ba. **S**immūd⁹ ē i aīa q̄ a diabolica illu/
 sione p̄ idolorū culturā z pctōz enozmi
 tatē polluit. **I**n via p̄cul ē q̄ verbū sa
 lutis audiēs: idola deserere z fidē p̄ci
 pere elegit: s̄z nōdū ad baptisimū p̄ue/
 nit q̄ intrat̄ i ecclesiā. i. hierusalē v̄bē
 pacis/vbi dñi templū z sancta scōzuz.
In vna em̄ domo carnes agni iuben/
 tur comedit: quia extra ecclesiā nō licet
 edere corpus christi. **S**ctilis ergo po/
 pul⁹ (quia primū pasccha s̄m legē age/
 re non potuit) in secundo mense: id ē
 tempore gratie iam purgatus: ab om/
 ni immūdia peccatorū: domiqz resti/
 tutus: vbi licet facere p̄fase: ad vespe/
 ram mundi cū acymis z lactucis agre/
 stibus agnū comedit. **A** **A**zymis.
 Acyma comedit q̄ recta opa sine cor/
 ruptioe vane glē fac: z mādata miseri/
 cordie sine pcti admixtioe. **A** **A**gre/
 stib⁹. Quia cū corpus xpi accipim⁹:
 p̄ pctis compūgi debem⁹: vt amaritu/
 do p̄ntē abstergat amorē p̄uerse vite.
C **O**m̄ ritū. Quicqd̄ i lege histo/
 rialiter p̄ceptū est in celebratione pa/
 sche: ecclesia sp̄ualit̄ ob̄suat. **O** **O**b/
 seruabunt. Quia eius dicta sollici/
 te sunt discutiēda: vt i p̄senti vita intel/
 ligendo z opando penetrent. **E** **E**x/
 termiabit. Eos qui sub lege erāt cō/
 minādo instruit: ne tempus pascche ob/
 seruare negligāt. **M**os qz ammonet
 vt sp̄uale pasccha suo tpe faciamus: de
 quo Paul⁹ ait. ij. cor. vi. a. Ecce nūc
 tempus acceptabile zc. Quia quisqz
 redemptionē humani generis que ve/
 ri agni imolatione facta est/fide digna
 nō celebrauerit: z vitam suam in meli/
 ora nō conuerterit: z a vitijs ad virtu/
 tes nō transferit tempore huius mor/
 talitatis. ad resurrectionis gloriā in fi/
 ne veris cultoribus christi tribuendāz
 nō p̄tinebit: sed exterminabit a consor/
 tio sanctorum. **P** **P**eregrin⁹ quo
 qz et aduēa si fuerit apd̄ vos zc.
 St̄dit nullā distantia esse p̄sonarūz
 apud deum. Quicūqz em̄ ad fidem ca/
 tholicāz conuersus/z christi baptisma
 te ablutus/ecclesie vnitatē intrauerit:
 ecclesiastic⁹ poterit cōmunicare myste/
 rijs. **G** **N**ubes. **I**sid. Christus ē
 columna: qui rectus z firmus z sulci/
 ens infirmitatē nostrā: p̄ noctē lucēs:
 p̄ diem nō lucēs: vt qui nō vidēt vide/
 ant: z q̄ vidēt ceci fiāt: **J**oh. ij. g. **A**rl
 sti quoz sacramentū tanqz in die ma/
 nifestū est: in carne velut i nube: in iu/
 dicio v̄o tanqz in t̄roze nocturno. Quia
 tūc erit tribulatio magna tanqz ignis:
 z lucebit iustis: z ardebit iniustis.

Allegorice **H**ystice. **I**ncarnatio xpi cui⁹ de/
 metia tabernaculū ecclesie p̄regit: bo/
 nitas statū disponit: prudentia in via
 hui⁹ seculi trāsitū dirigit. **G**regorij
 us. **I**n igne terror: in nube lenē visio/
 nis blādimētū. Dies vita iusti: nox v̄o
 pctōris. **T**h. **S**ph. v. b. **F**uist̄ aliqñ te/
 nebre: nūc autē lux in domino. **I**n die
 ergo p̄ nubem columna monstratur: i
 nocte p̄ ignem: quia deus blandus in
 stis: terribilis apparebit iniustis. **M**os
 in iudicio veniens p̄ lenitatis mansue/
 tudinem demulcet: illos peri iusticiam
 districtiōis

phase domino mense secundo
 a mundi.
 quartadecima die mensis ad ve
 speram: cum acymis z lactucis
 b agrestibus comedēt illud. **N**ō
 relinquēt ex eo quippiam vsqz
 resurrectionis.
 mane/et os eius nō confringēt:
 s̄ omnez ritū phase obseruabunt.
 Si quis autez imūdus ē/z in iti
 nere non fuit z tamen non fecit
 e phase: exterminabitur anima illa
 de populis suis: quia sacrificiuz
 domio nō obtulit tempore suo:
 f peccatū suū ipse portabit: **P**e
 regrin⁹ quoqz z aduēa si fuerit
 apud vos/ faciat phase dñi iux
 ta cerimonias et iustificatiōes
 eius. **P**receptuz idēz erit apud
 vos tā aduēne q̄ idigēne. **I**git
 die qua erectū est tabernaculuz
 s̄ opuit illud nubes. **A** vespe autē
 sup tentoriuz erat quasi species
 ignis vsqz m̄ae. **S**ic fiebat iugi
 ter: **P**er diē operiebat illud nu
 bes: et p̄ noctē quasi spēs ignis.
 Cūqz ablata fuisset nubes que
 tabernaculū protegebat: tunc p̄
 ficiscebāt filij israel: z i loco vbi
 stetit nubes: ibi castrametabā
 ad signū. s. nubes stādī vel mouēdi p̄ qd̄
 deus p̄cep̄iebat vel stare vel moueri.
 tur. **A**d imperiuz dñi proficisce
 bant: z ad imperiū illi⁹ figebant
 tabernaculū. **C**unctis dieb⁹ qui
 bus stabat nubes sup taberna/
 culū/manebāt in eodē loco: **E**t
 si euenisset vt multo tēpore ma/
 neret sup illud erāt filij israel in
 custodia. s. p̄ceptū domini.
 excubijs dñi z nō p̄ficiscebant
 quotquot diebus fuisset nubes
 super tabernaculū. **A**d iperiu
 dñi erigebant tētozia: z ad impe
 riū illius deponēbāt. **S**i fuisset
 nubes a vespere vsqz ad mane:
 z statim diluculo tabernaculuz
 reliq̄isset/ p̄ficiscebant: et si post
 diem z noctez recessisset/dissipa
 bant tentoria. **S**i v̄o biduo aut
 vno mēse vel lōgiori tpe fuisset
 sup tabernaculū/manebant filij
 israel i eodē loco z nō proficisce
 bantur: statim autē vt recessisset
 b mouebāt castra. **P**er v̄bū dñi fi
 gebāt tētozia: z p̄ v̄bū illi⁹ p̄fici
 scebant: erātqz i excubijs dñi iu
 rta impiū eius p̄ manuz moysi.

districtiōis terret. **A**lter. **C**olumna
 nubis in heremo populū p̄ibat splēdo/
 re ignis: nō in die sed in nocte radiās:
 quia christus sue conuersationis exem
 plo ducatum sequentibus prestans: de
 iusticia sua confidētibus nulla luce cla/
 ruit: peccatorū suoz tenebras agnoscen/
 tib⁹ igne sui amoris infulsit. **P**er
 verbū domini figebāt tentoria.
 Significatiōē nubis que erat signuz
 diuine volūtatis sicut vox loquentis.

Mico. de lyra
 * causatur ex bono actu: vt ex occisi/
 one malefactoris p̄ sententiam iudicis:
 sic in veteri testamēto ex actu sepultur
 re impediēbatur ad tempus celebra*ti*o
 phase. **E**xpectabatur autem mensis se/
 cundus/vt luna esset in eodem statu:
 s̄m cuius motū ordinabat istud festū.
 a **C**um acymis zc. hoc expositum
 est **E**xo. xij. b **S**i quis autē. **P**ic
 cōsequēter ponitur pena transgressio/
 nis. s. mortis: si nō habebat causas p̄e
 dictas dilationis. c **P**eregrinus
 quoqz z aduēa. li et est expositiū
 huius dictionis peregrinus. vñ in he/
 breo est hic vna dicitio tm̄. p̄ vtroqz. di/
 cit̄ autē hic peregrinus et aduēa: qui
 non est d̄ filijs israel: sed est conuersus
 ad iudaismū: z talis similiter tenet fa/
 cere. d **I**gitur zc. **I**n p̄cedenti
 huius libri descripta sunt ea que perti/
 nēt ad ordiatiōē populi p̄ficisci debē
 tis: hic p̄sequenter describit̄ et ordina
 tio actū p̄ficiscēti. **C**irca qd̄ s̄mo ponit̄
 p̄fectiōis directio. sc̄do ip̄a p̄fectio: ca.
 r. ibi: **A**nno sc̄do zc. **A**d huc circa p̄ri/
 mū p̄mittitur directio facta ministerio
 angelico. sc̄do humano: in principio
 r. ca. **P**rima directio erat per motū nu
 bis que ministerio angelico moueba/
 tur: vt habetur **E**xo. xij. vbi dicit̄ sic:
Tollensqz se angelus qui p̄cedebat
 castra israel abijt post eos: z euz eo pa
 riter columna nubis. cū igit̄ mouebat̄
 nubes: mouebant castra nubem sequē/
 do. cum autem quiescebat/ibi manebāt
 figentes tentoria sua. **D**e columna au/
 tem ignis z nubis vtrum esset vna vel
 due: dictum fuit **E**xod. xij. **P**etera pa/
 tent in littera.

* d **I**git die qua erectū est ta
 bernaculū opuit zc. **P**er nubē istā
 significatus fuit christ⁹ qui stat sup ec/
 clesiā quasi columna ignis repellēs te/
 nebras noctis ignorantiē: z quasi colū
 na nubis de die refrigerās estū tribula
 tiōis mūdane. **C**unctis diebus
 qui. sta. nu. sup. ta. **P**er hoc autē q̄
 filij israel p̄ficiscebant ad motū nubis
 z nō aliter: significat̄ q̄ hōies moueri
 nō debēt ad motū passidiōis: s̄z ad instin/
 ctū rōnis: q̄ ē qd̄a p̄cipatio diuini lu/
 mis i nobis: s̄m q̄ d̄z in ps. iij. b. **S**i
 gnatū ē sup nos lumē zc.

In ca. ix. vbi d̄z i postil. **E**t hoc autē
 quod d̄z: **I**n via p̄cul.

Additio. **S**tud de gente ve/
 stra nō est in hebreo:
 z ideo lex ista loquit̄ de eo qui est in iti
 nere extra viā filiorū israel: vbi nō po/
 terat celebrari phase: ideo li de gente
 vestra quod additum est in translatiōe
 nostra: non est referendū ad viā p̄cul:
 sed ad hominem qui est in itinere: vt sit
 sensus: homo de gente vestra. i. de gen
 te vestra faciat zc.

Exo. 12. 5
Job. 19. 5.

Exo. 40 d

Diuisio

h

Doraliz

De tubis ar/ g reis r du milibus

Locutus est dñs. a. Fac tibi rē. Ca. X. Sid. r paulopost. Cū concisus clangor increpauerit mouebunt castra rē. Per duas tubas exercit' du/ cit: quia p duo testamenta vel duo charitatis pcepta ad pcin/ ctū fidei populus euocat. Que ideo argētee fieri picipiuntur

Doraliter

Locutus est dñs. a. Fac tibi rē. Ca. X. Sid. r paulopost. Cū concisus clangor increpauerit mouebunt castra rē. Per duas tubas exercit' du/ cit: quia p duo testamenta vel duo charitatis pcepta ad pcin/ ctū fidei populus euocat. Que ideo argētee fieri picipiuntur

Quo apte docendum

Locutus est dñs. a. Fac tibi rē. Ca. X. Sid. r paulopost. Cū concisus clangor increpauerit mouebunt castra rē. Per duas tubas exercit' du/ cit: quia p duo testamenta vel duo charitatis pcepta ad pcin/ ctū fidei populus euocat. Que ideo argētee fieri picipiuntur

Semp dā/ gendum

eius in ore meo. Et alibi: Preditā verbū: in sta oportune: im/ portune rē. ij. Timo. iij. a. b. Anno secūdo rē. Hiero. Duodecima māsiōne venerunt filij israel in desertū sinai die quadragesimoseptimo ex quo de egypto exierunt. Unde in Exodo. Mense tertio egressiōis filiorum israel de egypto: in hac die transferunt in solitudi/ nē sinai. Pfectis filij israel de ra/ ni. de lyra

Litteralit' Exo. 19. a

Locutus est dñs. a. Fac tibi rē. Ca. X. Sid. r paulopost. Cū concisus clangor increpauerit mouebunt castra rē. Per duas tubas exercit' du/ cit: quia p duo testamenta vel duo charitatis pcepta ad pcin/ ctū fidei populus euocat. Que ideo argētee fieri picipiuntur

Locutus est dñs. a. Fac tibi rē. Ca. X. Sid. r paulopost. Cū concisus clangor increpauerit mouebunt castra rē. Per duas tubas exercit' du/ cit: quia p duo testamenta vel duo charitatis pcepta ad pcin/ ctū fidei populus euocat. Que ideo argētee fieri picipiuntur

do mense se. Descripta directione signoz. hic consequenter describitur motio castrorum: ubi primo ponitur exercitus ordi/ nate pgrede. secūdo addit socius in itinere expediens ibi: Dixit moyses. Etio suborif casus ipediēs. xi. ca. Circa pmiū sciendū q ad eleuationem nubis que erat signum motiōis tri/ bus iuda

Diuisio

Moraliter. Locutus. rē. b. Fac tibi duas tu. Per quas pdicatores mystice designat Esa. lviij. a. Quasi tu ba ex alta vocem tuā: r annūcia populo meo scelera eoz: r do/ mi iacob pctā eoz. Dicunt autē due ppter geminā charitatē que debet i pdicatoib' esse: r ad hoc significādū Lu. x. a. Bi/ ni missi sunt ad pdicandū: p qd dicit Grego. Romel. xxxij. r Argenteas ductiles: id est factas cū martello. Per ar/ gentum significatur puritas vite. per ductilitatem vero virt' patientie que debet in predicatoribus esse. d. Quibus conuocare possis multitudinem quando mouenda sunt castra. Cū enī istarū tubarū erat ad quattuor. scz ad S ij * ppli cōgre.

Moralit'

phidim/venerunt i desertu sinai: et castrametati sunt i heremo: et moyses ascendit ad deum. Vocavitq; euz dñs de mote etc. Et rursum Exo. xix. b. Uade inqt ad pplm tuu et scifica eos hodie

Pentecostes

Et venerunt i desertu sinai: et castrametati sunt i heremo: et moyses ascendit ad deum. Vocavitq; euz dñs de mote etc. Et rursum Exo. xix. b. Uade inqt ad pplm tuu et scifica eos hodie

Ps. 77. a.

Et lociter curreret. vnde dicitur est locus sepulchra percipiscite: siue iuxta xx. memorie desiderij. Ex his docemur q seculari scientia relinquitur: et egyptias ollas contempsimus: non debere murmurare contra celestem scripturam panem: nec virulentias egyptiorum qui sunt magnarum carnium: sed simplicem manna cibum querere. Si autem eas voluerimus repetere: vorabimus vsq; ad nauseam: et statim domini igne torquebimur: et desiderium nostrum vertetur in tumulos: ut simus sepulchra dealbata / que foris apparent hominibus speciosa: intus aut plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcicia.

Mat. 23. c

Proficiscimur ad locum etc. Biego. Plerumq; suadere elatis vtilia melius possumus / si profectus eorum nobis potius q illis profutur dicamus / si eorum melioratione nobis potius q illis impendi postulamus. Facile enim eius elatio ad bonum flectitur / si inflectio eius alijs pdesse credit. vnde moyses qui regente deo et duce columna pergebat: cum cognatum suum a gentilitatis conversatione vellet educere: et dei domino subiugare / ait: Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis etc. Cuius ille respondit: Non vadaz te cum etc. Illico adiunxit: Noli nos re-

Horallie

Ni. de lyra linqre. Tu bus in da cum sibi adiunctis mouerunt castra: erat enim tribus fortior et bellicosior: ideo pponere ad resistendum fortiter si occurreret aduersarij. et patet litera vsq; ibi: a Deposituq; est tabernaculum

bernaculum. statim enim post eleuationem nubis filij aaron intrabat tabernaculum: et inuoluebatur illa que erat intrat: et disponebatur onera. quibus egressis gersonite et merarite deponerebatur tabernaculum et atrium per circuitum: et dispositis oneribus arripiebatur iter post exercitum iude cum duabus tribus sibi adiunctis.

secundo vicesima die mensis / eleuata est nubes de tabernaculo federis: profectus sunt filij israel

per turmas suas de deserto sinai: et recubuit nubes in solitudine pharan. Moueruntq; primi castra iuxta imperium domini in manu moysi: filij iuda per turmas suas quorum princeps erat naasos filius aminadab. In tribu filiorum isachar fuit princeps nathanael filius suar. In tribu gabulor erat princeps heliab filius belon. Repositus est tabernaculum: quod portantes egressi sunt filij gerson et merari. Profectus sunt et filij ruben per turmas et ordinem suum: quorum princeps erat helisur filius sedeur. In tribu autem filiorum symeon princeps fuit salamiel filius sursaddai. Porro in tribu gad erat princeps helisaphat filius duel.

Profectus sunt et caathite: portantes factuarium. Tadiu tabernaculum portabatur donec veniret ad erectionis locum. Mouerunt castra et filij ephraim per turmas suas in quorum exercitu princeps erat elisama filius ammiud. In tribu autem filiorum manasse princeps fuit gamaliel filius phadasur: et in tribu beniamin erat dux abidan filius gedeonis. Profecti sunt filij dan per turmas suas: in quorum exercitu princeps fuit abiezer filius amissaddai. In tribu autem filiorum aser erat princeps phegiel filius ochran: et in tribu filiorum neptalim: princeps fuit achira filius benan. Hec sunt castra et profectioes filiorum israel per turmas suas quando egrediebatur. Dixitq; moyses

obab filio raguel madiante cognato suo. Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Profectus sunt et filij ruben. Ita secunda acies sequebatur gersonitas et meraritas. Profectus sunt et caathite: quod portabant arcam testimonij et alia que erant intra tabernaculum que erant factiora: ideo erant in medio totius exercitus israel tanquam loco tutiori / ut possent defendi si esset necesse antequam et posterius.

Tadiu tabernaculum portabatur donec etc. In hebreo habet sic: Eleuabat tabernaculum vsq; ad aduentum ipsorum. et referunt ad gersonitas et meraritas que precedebant portantes tabernaculum: ita quod inter ipsos et caathitas erat tribus ruben cum sibi adiunctis: et ideo quando veniebant caathite portantes vasa sancta inueniebant tabernaculum erectum: et illuc introducebant ea que portabant: quibus egressis filij aaron intrabant tabernaculum: et amouebant opimenta et ponebant arcam et cherubin et alia in locis suis.

Proficiscimur ad locum etc. Profecti sunt filij dan. In hebreo habetur sic: Et mouit verillu exercitus dan congregatis omnibus castris: quod ista acies erat vltima: propter quod si precedentes aliquid prederant in via: isti inueniebant. Et ideo ad eos conueniebant de alijs tribubus ad recuperandum perditam.

Proficiscimur ad locum etc. Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

Proficiscimur ad locum quez dñs daturus est nobis: veni nobiscum ut beneficiamus tibi: quia dñs bona promisit israeli. Cui ille respondit: Non vadam

5

Obab que electus dux

Raguel qui et iethro

Do: alie

A linquere. Tu enim nosti in quibus locis per desertum castra ponere debeamus etc. Non moysi mentem ignorantia itineris angustiabat quam ad prophetie scientiam cognitio diuinitatis expanderat: que columna et diuina collocatio instruebat. Sed vir prudens elato auditori loquens solatium petijt: vt daret requirebat ducem in via: cui dux fieret ad vitam. Egit ergo vt superbus auditor: voci ad meliorem suadendi eo magis fieret deuotus quo putaretur necessarius: et vnde exhortator suum pcedere crederet: inde se debis exhortatis inclinaret. **A** **Arca** federis. Ra. Arca federis domini pcedit filios israel p tres dies. puides loca castrorum: qz incarnatio dni electis ab initio mundi iter p sentis vite dirigit: atqz ducatum ad sanctam terram veraciter tribuit: q prius in figura patris veteris testamenti ducebat. et nuc in veritate vt am iusticie nobis demonstrat. **T**ria igitur triu dierum sancte trinitatis fides est. **T**ribus temporibus ante legem sub lege sub gratia calle veritatis et iusticie sequentibus demonstrat. **b** **Nubes** qz protectio diuina/ que spissantia gratia electos ab initio mundi defendit: et ad futuram quietem custodit. **c** **Cunqz** eleuaretur. **E**xemplo moysi rectores plebis puocant: vt sp solliciti commissum sibi gregem in principio operis et i commutatione dni commedat: vt pprias oues ptegat: inimicos depellat.

Dystice

ps. 67.a.

Nico. de lyra

A mote sinai: vt dictum fuit ibidem: vt sic domo sua disposita adduceret secum familiam suam: et qd hic dicit de moysi pcedibus ad ipm factum fuit eo tpe q puerus fuit ad iudaismum. de q tpe reuertus est Exodi. xvij. dicta tamē reuersio ad dispositionem domus sue fuit post legem datam: et ante recessum populi de mote sinai: et tanto tempore q posset se conuenienter disponere ad recedendum cum filiis israel. Sequitur: **a** **Noli** inquit nos relinquere. **E**x quo tu es conuersus ad cultum veri dei. **b** **Tu** enim nosti in quibus etc. Quia manserat ppe desertum illud. qd patet ex hoc q moyses pascens oues eius minauit gregem ad interiora deserti: vt habet Exo. iij. hoc videt contra dicere pdictis: qz de mandato dni habebat ponere castra ad indicium nubis: qz in nullo idigebat indicio hois qtu ad hoc. Ad qd dicit aliq q licet hrent ptere castra vbi stabat nubes: tñ nefci re poterat an pderet ad partem nubis posteriorē vltteriorē: de ptra vel sinistra: et iste sciebat q ps eēt accommodatio exercitui: vtpote ppe maiore ppingtate fontium vel bonorum pascuorum qd i digebat exercitū p aialibus. sciebat etiā q ps esset securior ab aduersariis: et i b et i cōsimilibus idigebat sua directioe. **c** **Pro**fecti sunt ergo. moyses et obab et tot exercitū d **Qua** triu dierum. **D**icit Ra. Sa. q pza die sui recessus abulauerit p tātū spaciū quātū faciūt tres diete: qz dñs volebat ostēdere q parat erat eos cito itro ducere ad terram pmissiois: nisi posuissent ipedimētū. **A**lij dicūt q p tres dies cōtinue abulauerit: et p am gis consonat textui in principio sequētis capituli vbi dicit q p tātō labore itineris ortū est murmur ppli. **e** **Arca** qz se. dñi prece. eos per tres dies. **I**stud videnir cōtradidere pdictū. **I** qz arca cū alijs vasis sanctis erat in medio p grediētū. **I**deo dicūt aliq q ordinatio pdicta de portatioe arce in medio fuit p tpe in q timeret de aduersariis: s; p tunc qz erāt lōge positi ab eis nō portabat in medio sed ante exercitū ad puidēdū locum castrorum: qz columna nubis erat sup eam q stabat qn castra erāt ponēda. **Ra. Sa.** dicit qz erat qdā alia arca in q reuerēter seruabāt pme tabule fracte: eo qz erāt scripte digito dei: et ista pcedebat exercitū: et in ea apparebat signū qetis: sic in statione nubis: ita q certiores essent ex pluralitate signorum. **f** **Nubes** quoqz dñi su. eos e. licet em nubes esset extēsa sup totū exercitū ad refrigeriū estus: tñ speciali mō p modū cuiusdaz colūne erat sup arcam vbi erant tabule integre tempore quietis: tempore autem motionis erat super vexillum iude qd pcedebat. **g** **Cunqz** eleuaretur arca. **D**e loco castrorum vt portaretur in via.

Duplex arca

in via. **h** **Surge** dñe. qz cōfidim de tua virtute. **i** **Et** dissipetur inimici tui. qz sunt inimici ppli tui. vel qz cultū latrie tibi soli debitum attribuūt idolis. **k** **Qua** autē deponeretur. in loco castrorum. **l** **Aiebat**: Reuertere dñe ad conseruādū populum tuū: vt tibi exhibeat debitū cultū in loco quietis castrorum.

Moralit

te orientali. scdo qz erāt i pte meridionali. tertio qz in occidentali. qzto qz i aqilonari. ex q pty q pficiscēbāt p m ordinē motus solis q icipit ab oriente et p meridiē trāsit in occidentē et flectit ad aqilonē. **Eccl. i. a.** Orient sol et occidit/ et ad locū suū reuertit: ibiqz renascēs gyrat p meridiē et flectitur ad aqilonē. **P**er h igit significat q p flicscētes ad terram viuētū q ē terra fidelibus pmissa/ seq debēt istinctū solis iusticie: s; dñi nri iesu christi: cui vltima i terrā disciplina moysi fuit. ppter qd dicit **Job. xij. d.** Si quis mihi mīstrat me sequat: et vbi ego suz illic sit et mīnister me. **E**t bñ dicit vbi ego su: qz extūc erat i pfecta beatitudine quātum ad aiām. **D**ixitqz moyses ad obab filiū raguelis. et sequit: **a** **Noli** inquit nos relinquere: **Tu** enim nosti in quibus locis per desertum ponere castra debeam: et eris etc. **M**is enim deus esset durus illius ppli: tñ cū b moyses volebat habere directionē hois periti. ex q docemur q licet nos deo dirigat i via moysi tñ nō debem negligere adiutorū hūanum. nam in hoc homines sunt dei adiutores: vt habet **i. Cor. iij. b.**

Bn ea. r. vbi dicitur in postil. **A** dicunt aliqui q fuit filius ietro. **Additio.** **S**pinio dicitū q obab de q hic agit fuit filiū ietro nō aut ipemet ietro. videt verior: qz magis cōsonat planiori sensui littere. nā de ietro dicit supra Exo. xvij. añ dationē legē q regressus ē in terrā suā: s; videt q obab filiū ipi ietro remāsit cū moyse et cū sorore sua: de q p tūc nō fuit mētio i scriptura qz regredere ē cū patre: qz remanserat in orez q erat locus ppe madian: s; cū moyses et ppliū disponeret se ad recessum versus terrā isrl. put dicit: moyses voluit vt secū iret cognatus suus. **o** **obab** filiū ietro. vñ et dicit ei: **P**roficiscamur ad locū. **N**ec valet qd cōtra h dicit qd i hebreo habet: **S**ocero suo: **T**ū qz cū dicit: **S**ocero suo: referit ad raguel nō ad obab: vt itelligatur sic dicit moyses obab filio raguelis: q qdē raguel erat socer suus: **T**ū qz i hebreo nō ē i b loco distinctio: casuū **T**ū qz dicitio hebraica i hoc loco posita pot sumi etiā p cognato.

D

Ca. XI Interea ortum est murmur ppli: quasi dolētū pro labore contra dñm.

Interea ortum est murmur ppli: quasi dolētū pro labore contra dñm. **remāsit** cū moyse et cū sorore sua: de q p tūc nō fuit mētio i scriptura qz regredere ē cū patre: qz remanserat in orez q erat locus ppe madian: s; cū moyses et ppliū disponeret se ad recessum versus terrā isrl. put dicit: moyses voluit vt secū iret cognatus suus. **o** **obab** filiū ietro. vñ et dicit ei: **P**roficiscamur ad locū. **N**ec valet qd cōtra h dicit qd i hebreo habet: **S**ocero suo: **T**ū qz cū dicit: **S**ocero suo: referit ad raguel nō ad obab: vt itelligatur sic dicit moyses obab filio raguelis: q qdē raguel erat socer suus: **T**ū qz i hebreo nō ē i b loco distinctio: casuū **T**ū qz dicitio hebraica i hoc loco posita pot sumi etiā p cognato.

Glo.ordi.

Interea ortum est murmur ppli: quasi dolētū pro labore contra dñm. **Rab.** **D**urmurātē ppliū ignis dñi accensus deuorat: qz ignis dñi multe vltiois i futuro illos exercuat: qz liguā inflāmata a gehēna murmurāt vlt dtrahūt. vñ p sapias dicit **Eccl. xxvij. b**

tio execrabilis

Nico. de lyra

Interea. **P**ic pñr ponit casus impediēs. **Ca. XI** pgressus ppli ad terram pmissiois. **A**t ponit multiplex casus impediēs, pñio murmuratiōis ppli. scdo obiurgatiōis moysi. ca. xij. etio despātiōis exploratorū. xij. ca. qzto se ditiōis chore et sibi adiunctorū. ca. xvi. quinto cōmōtiōis ppli ppe pēuriā aqru. xx. ca. sexto ex iuasioe hostiū/ ibi: **D**isit ite rea. **C**irca pñm pōit duplex murmuratiō. pñia ex ipatiētia laboris. scda ex cōcupiscētia saporū/ ibi: **C**ulgu qppe. **C**irca pñm dicit sic: **n** **Ortū** ē murmuratiō. qz dolētū pro labore. qz p spaciū triu dierarū ambulauerūt vna die pñm **Ra. Sa.** vlt quia per tres dies continuos fuerāt i itinere pñm alios: quia

Diuisio

Moraliter. **m** **Interea** ortum est murmur ppli etc. **P**er hoc autem q ignis accensus a domino cōbussit murmurantes contra eū/ significatū fuit q ignis gehēne cōburet murmuratores cōtra potētā vel eqtatē diuine iusticie. **S** ij **C**ulgu quoqz

Moralit

E **Eccl.** xviii. b. **S**ufurro et bilinguis maledictus. **I**gnis deuorat extremam partem castrorum / sine. s. presentium actionum. **U**n. i. **Reg.** ij. b. **D**ns iudicabit extrema terre. **Q**ui autem usque ad mortem in / correctio perseverauerit: tunc in anima quam in corpore vixit pena perpetua. a **Pepones porriqz.** **B**rego. **C**arnalium mentes

Tropolo.

pro amore seculi dura quedam quae quaedam mollia et delectabilia ferre parate sunt. **I**n hac vita res culmina appropinquare conantur / cessationem a mundi labore dominus impatit / quietis dulcedinem persuaadet: et tamen vesana iniquorum mens plus assequi aspa carnaliter / quam tenere blanda spiritaliter gaudet. **P**lus acerbitate fatigationis quam quietis dulcedine pascit. **S**ic israelite dum refectionem mane desuper perciperet. ab egypto ollas carni um / pepones / porros / cepasque cupiebat. **S**ignificat enim manna gratiam suauissimi saporis: ad refectionem vite interioris bene vacatibus desuper datam. **O**lle carniu carnalia opera visis tribulationum laboribus quasi ignibus excoquenda. **P**epones / terrenas dulcedines. **P**orri et cepe / qui cum lachrymis comeduntur: difficultatem presentis vite / que non sine luctu agit: et cum lachrymis amat. **S**anna igitur deserentes cum peponibus et carniibus / porros cepasque quesierunt: quia puer se metes dulcia gratie per quietem dona despicunt: per carnalibus voluptatibus laboriosa huius vite itinera etiam lachrymis plena concupiscunt: et temerum habere ubi spiritualiter gaudeant: et desiderantes appetunt ubi carnaliter gemant.

Ni. de lyra **C**ogrega

Exo. 16. c

Ita poterat incedere de nocte in columna ignis sicut et de die: ut habetur **Exo.** xii. d. **S**ed contra hoc quod dicitur hic de labore itineris: videtur illud quod habetur **Deut.** vii. a. **A**dduxit te dominus de terra fluminis per desertum: et sequitur ibi: **V**estimentum tuum quo operabar nequaquam vestitute defecit: et pes tuus non est subtritus. **P**icendum quod illud beneficium habebat locum in bonis hominibus et non in malis: sicut et manna erat valde sapidum bonis / et malis insipidum: ut habetur. **J.** et hoc patet ex modo loquendi quo dicitur hic: **O**rum est murmur populi. quia quando intelligitur de bonis / dicitur populus domini vel populus meus / vel quid huiusmodi de terminas ad bonum. quoniam autem de malis / dicitur absque determinatione: sicut **Exo.** xxx. iij. a. **P**opulus iste dure cervicis est.

Diuisio

a **D**e uorauit extremam castrorum partem. **E**xtremum autem accipit dupliciter. scilicet de parte superiori et inferiori: et secundum hoc per extremam partem castrorum intelligitur vulgus secundum aliquos. secundum alios vero intelliguntur maiores de populo: et hunc sensum sequitur **Ra. Sa.** dicens / quod seniores populi qui erant principales meruerant mortem: et nadab et abiu cum eis quando viderunt deum: ut dicitur fuit **Exo.** xxiii. **S**ed quia dominus eo tempore quo data erat lex de nouo / noluit immiscere luctum cum gaudio de receptione legis: ideo distulit mortem nadab et abiu usque ad dedicationem altaris: ut habetur **Leui.** x. **P**ortem autem. **Lxx.** seniorum usque ad istum locum in quo fuerunt negligentes de repressione murmurationis populi quem tenebant regere sicut et moyses. et quia forte murmurauerunt cum populo. b **E**t absorptus est ignis. i. extinctus. c **G**ulgus. **H**ic consequenter ponitur murmuratio ex concupiscentia saporis: ubi primo ponitur dicta murmuratio. secundo moysi afflictio / ibi: **A**udiuit ergo moyses. tertio domini consolatio / ibi: **E**t dixit dominus. quarto promissi impletio / ibi: **V**enit ergo moyses. quinto peccati punitio / ibi: **A**dhuc carnes. **C**irca primum ostenditur murmuratio esse iniusta ratione cibi petiti: cum dicitur: **G**ulgus quippe promissum est. isti erant egyptii conuersi ad iudaismum: sicut dicitur fuit **Exo.** xij. d **F**lagrauit desiderio. i. ardenter desiderauit. **C**arnium non est in hebreo: nec habetur in libris correctis:

bris correctis: quia non solum desiderauit carnes / sed etiam pisces et alia: ut infra subditur: e **Q**uis dabit nobis ad vescendum carnes? **P**atet quod ista petitio sit iniusta: quia adduxerant secum de egypto multa animalia: ut habetur **Exo.** di. xij. **N**ec potest dici quod essent consumpta: quia infra. xxxij. ca. dicitur: **F**ilii autem ruben et gad habebant pecora multa etc. ideo inde poterant habere carnes: sed propter suam auariciam parcebant suis animalibus: et quia desiderabant carnes magis delicatas: propter quod dominiuis quasi satisfaciens eorum desiderio misit eis coturnices. f **R**ecordamur piscium quos comedebamus in egypto gratis: **I**d est pro paruo precio: et non potest intelligi pro nihilo: cum etiam palee ad conficiendum lateres non darentur eis gratis: ut habetur **Exo.** v. s **I**n mentem nobis ueniunt cucumeres. **D**icunt aliqui quod sunt cucurbitae. alij autem quod est aliud genus terrenascentium. h **P**epones: id est melones. i **P**orri et cepe et allia. **P**er ista designantur cibaria quae comedebant cum istis quasi cum salamento vel condimento. sic. j. **E**sdre. iij. c. **D**emores salis quod in palatio comedimus: id est ciborum sale conditorum. **S**ecundo ostenditur murmuratio iniusta ratione cibi habiti / cum dicitur: **N**ihil aliud respiciunt oculi nostri nisi manna. quod tamen habebat in se omnem saporis suauitatem: ut habetur **Sap.** xvi. c. **S**an enim siue manna habebat triplicem saporem. vnus erat naturalis: et erat quasi sapor mellis: ut habetur **Exodi.** xvi. **A**lius supernaturalis / et hic duplex: quia bonis sapiebat prout volebat. t. sapiebat enim pisces cum desiderabant pisces: et desiderantibus carnes similiter conuertebatur eis in saporum carnis. et sic de alijs cibis magis descendit / dicitur in speciali. **E**t hoc est quod dicitur **Sap.** xvi. c. **S**ubstantiam enim tuam et dulcedinem tuam quam in filios habes ostendebas: et deseruiens vnusquisque voluntati / ad quod quisque volebat conuertebatur. **E**t eadem ratione malis hominibus erat cibus insipidus qui de natura sua erat dulcis. **E**rat autem manna quasi semen coriandri / in figura et quantitate / sed non in colore. ideo subdit: **I** coloris bdellij. quod est album et lucidum sicut crystallus.

Dana triplicem saporem

Quod cum audisset: iratus est: et accessus in eos ignis domini / deuorauit extremam castrorum partem. **C**um clamasset populus ad moysen: orauit moyses dominum / et absorptus est ignis. **L**ocauitque nomen loci illius incensio: eo quod successus fuisset contra eos ignis domini. **G**ulgus quippe promissum quod ascenderat cum eis / flagrauit desiderio carniu sedes et flens: iunctis sibi pariter filijs israel: et ait: **Q**uis dabit nobis ad vescendum carnes? **R**ecordamur piscium quos comedebamus in egypto gratis: in mentem nobis ueniunt cucumeres et pepones porri et cepe et allia. **A**nima nostra arida est: nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi manna. **E**rat autem manna quasi semen coriandri coloris bdellij. **C**ircuibatque populus: et colligens illud fragebat mola siue terebat in mortario: coquens in olla et faciens ex eo rotulas saporis quasi panis oleati. **C**umque descenderet nocte super castra ros: descendebat pariter et manna. **A**udiuit ergo moyses populum flentem per familias / singulos per ostia tentorium sui. **F**ratusque est super eos: et ait: **Q**uasi panis oleati: id est in cuius pistatione oleum miscebatur. **C**umque descenderet nocte super castra ros: descendebat pariter et manna. **P**rimo enim cadebat pruna quasi stramentum mannae: postea manna: et tertio ros quasi eius operimentum: prout plenius expositum fuit **Exo.** xvi. p **A**udiuit ergo moyses populum etc. **H**ic ponitur afflictio moysi habet curam populi: cui intolerabilis videbatur propter malitiam eius. et per ista usque ibi: **N**on possunt soli

Gulgus quoque promissum quod ascendit cum eis etc. **P**er istos qui flagrauerunt desiderio carniu / significatur religiosi medicantes: potissime qui post factam professionem in paucula religione in qua nihil eis permittitur ad vitam presentem nisi austeritas et paupertas: et tamen volunt nimis laute viuere ac etiam delicate. et frequenter hoc pringit illis quod in seculo minime habuerunt. nec sunt contenti illis qui admistrant eis / cum tamen suffecissent eis in seculo pauciora: et acriter murmurant contra illos qui pro victu illo purando fideliter laborant / sicut populus iste contra moysen nequiter murmurabat. **P**er hoc autem quod dicitur in fine ca. **E**t ecce furor.

Doralit

¶ **C**ongrega mihi septuaginta etc. Sic plerumque iuvenes dicunt quod nulla consilio gravitate preminent: ita senes non eos scriptura vocat qui sola gravitate temporum: sed morum gravitate maturi sunt. vñ Sap. iij. b. Senectus venerabilis est non diuturna: neque numero annorum computata. Cui autem sunt sensus hominis: et etas senectus: vita immaculata. Sic ad moysen dicit: Congrega mihi. lxx. viros de se. israh. qñ tu nosti quod senes populi sint.

Senes qui dicantur

dum quod ille querebat dicere noluerit: sed potius opere ipso potentiam suam demonstrare. Poterat enim et marie dicenti: Quod fiet istud: quoniam virum non cognosco: a calumniantibus obijci: quod minus crediderit

Nico. de lyra

Aug. litteraliter

Aug. augustinus

ros domini valde: sed et moysi in toleranda res visa est: et ait ad dominum: Cur afflixisti servum tuum: Quare non inuenio gratiam coram te? Et cur imposuisti pondus universi populi huius super me? Nunquid ego concepi omnes hanc multitudinem vel genui eam: ut dicas mihi: porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutritrix infantulum: et defer i terram per quam iurasti patribus eorum? Unde mihi carnes ut dem tantam multitudinem? Flent coram me: dicentes: Da nobis carnes ut comedamus. Non possum solus sustinere omnem hunc populum: quia gravis mihi est. Sin aliter tibi videbitur: obsecro ut interficias me: et inueniam gratiam in oculis tuis: ne tantis afficiar malis. Et dixit dominus ad moysen: Congrega mihi septuaginta viros de senioribus israel quos tu nosti quod senes populi sint ac magistri: et duces eos ad ostium tabernaculi sederis: factusque ibi stare tecum: ut descenda et loquar tibi: et auferam de spiritu tuo: et tradamque eis ut sustentent tecum onus populi: et non tu solus graueris. Populo quoque dices: Sanctifica mini cras: coedent carnes. Ego enim audiui vos dicere: Quis dabit nobis escas carniuum? Bene nobis erat in egypto: ut det vobis dominus carnes et comedatis. Vno die nec duobus vel quinque aut decem nec viginti quibus: sed versus ad mensam dierum: donec exeat per nares vestras et vertat in nauseam: eo quod repuleritis dominum qui in medio vestri est: et fleuerit coram eo dicentes: Quare egressi sumus ex egypto ut periremus in solitudine? Et ait moyses ad dominum: Sexcenta milia peditum huius populi sunt:

¶ **N**on possum solus sustinere. quomodo conuerit quod solus sustineret onus populi. cur de consilio ietro constituerit tribunos et centuriones? quod per Sa. Ra. septuaginta senes qui cum eo erant instituti ad regimen populi iam mortui erant: ut dictum est in principio capituli. Et per alios ducentos qui illi qui fuerunt mortui ab igne non fuerunt de maioribus populis: sed de vulgaribus. illi autem qui erant instituti super populum cum moysen intrinsecebat se tamen de temporalibus. moyses autem volebat habere etiam adiutorium in spiritualibus. b. Sin aliter tibi videbitur: obsecro ut interficias me. i. accipias animam meam de vita presenti ad te. c. Ne tantum afficiar malis. timebat enim moyses ne malicia populi esset sibi occasio ruendi in malum impatientie. d. Et dixit dominus. Sic prout ponit consolatio domini. Et prout ostendit ad populi curam. scdo quantum ad cibi provisionem. ibi: Populo quoque dices. Congrega mihi septuaginta viros etc. Ra. Sa. dicit quod isti fuerunt prepositi filiorum israel cum essent in labore egypti: et quod copartiebant eis: non artabant eos ad implendum numerum laterum: propter quod flagellati fuerunt ab exactoribus pharaonis: ut habebat Exo. v. ideo meruerunt assumi ad regimen populi loco illorum qui mortui fuerant: et cum hoc habuerunt spiritum prophetie: ut. j. habetur. Scdm alios fuerunt idem senes qui prius regerant populum in temporalibus: et tunc cum hoc imposta esset cura in spiritualibus: propter quod receperunt de nouo spiritum prophetie: quod ad spiritualia promouebantur. f. Et duces eos ad ostium tabernaculi. i. oculi totius populi: ut in timore et reuerentia habeant. g. Et auferam de spiritu tuo. i. de cura tua. h. Tradamque eis. ut per titulum alius onere leui tibi sit. Alii exponunt: De spiritu tuo. i. de spiritu gratie tibi dante. et tunc non est intelligendum quod aliquid sit ablatum moysi et traditum alii: sed fuerunt illuminati absque diminutione gratie moysi: sicut a lumine unius candele illuminant plures absque diminutione. Sciendum tamen quod similitudo ista non tenet quantum ad causam effectiuam: itaque donum gratie in moysen existens causaret gratiam in alijs effectiue: sed tantum meritorie: in quantum ad preces moysi ad eius subleuationem alij fuerunt illuminati. i. Populo quoque dices. Sanctifica mini cras. i. preparate vos ad recipiendum id quod petistis. Sanctificatio est in hebreo frequenter accipit per preparationem. Ra. Sa. ex precepto preparate vos ad recipiendum punitionem. propter vestram murmurationem. sic dicit Hiero. xij. a. Sanctifica eos in die occisionis. Et vtriusque potest intelligi: quod deus disponebat eis dare carnes sic petierant: et eos punire per iniusta petitionem. l. Donec exeat per nares vestras: quod vomit egredietur per os ut frequenter sedat nares. m. Et quod repulerit etc. dominus quantum in vobis est ex ingratitude vestra. n. Sexcenta milia etc. s. i. ca. expressit numerum eorum sexcenta et tria milia quingenti. l. Dicendum quod illi qui erant vel sexcenta milia fuerunt mortui in plaga ignis dicta in principio ca. S. iij. Et tu dices

Diuisio

Traspositi senes

D

¶ **D**ominus ad moysen: Congrega mihi septuaginta viros de senioribus israel quos tu nosti quod senes populi sint ac magistri: et duces eos ad ostium tabernaculi sederis: factusque ibi stare tecum: ut descenda et loquar tibi: et auferam de spiritu tuo: et tradamque eis ut sustentent tecum onus populi: et non tu solus graueris. Populo quoque dices: Sanctifica mini cras: coedent carnes. Ego enim audiui vos dicere: Quis dabit nobis escas carniuum? Bene nobis erat in egypto: ut det vobis dominus carnes et comedatis. Vno die nec duobus vel quinque aut decem nec viginti quibus: sed versus ad mensam dierum: donec exeat per nares vestras et vertat in nauseam: eo quod repuleritis dominum qui in medio vestri est: et fleuerit coram eo dicentes: Quare egressi sumus ex egypto ut periremus in solitudine? Et ait moyses ad dominum: Sexcenta milia peditum huius populi sunt:

¶ **E**t quod repulerit etc. dominus quantum in vobis est ex ingratitude vestra. n. Sexcenta milia etc. s. i. ca. expressit numerum eorum sexcenta et tria milia quingenti. l. Dicendum quod illi qui erant vel sexcenta milia fuerunt mortui in plaga ignis dicta in principio ca. S. iij. Et tu dices

Crediderit / cū illa modū quiesierit: nō de virtute dei dubitante rit. Qd aut rāsu ē illi: Spūscū supueniet i te: r vir. al. ob un. ti. poterat etiā sic rñderi quōd hic: Nūquid spūscū ipos/ sibile est q supueniet in te: ac si idē sensus conseruaret. Sed Zacharias talia dicēs incredulitatis arguit: et vocis oppō/ se pena plectit. De em nō de verbis / sed de cordib⁹ iudicat: alioqn poterat moyses excusari / nisi i eū clara eēt dei snia q diffidēdo talia dixerit: Audite me increduli: Nūquid de petra ista e/ ducimus vobis aquā: deinde sequit: Et eleuata moyses manu sua / percussit petra virga bis rē. Ad hoc illā virgā in qua tanta miracula fecerat sumpsit: eaq; petrā pculsit: atq; inde solite vtu tis ē cōsecutus effect⁹. Verba ergo q bus ait: Nūquid ex hac petra educi/ m⁹ vob aquā: possēt accipi sic tāq; dice ret: Nēpe ex hac petra fm vraz incre dulitatez aqua educi nō pōt / vt deniq; pcutiēdo oñderet diuī potuisse fieri: qd illi i infidelitate nō crederēt. Pa/ rume q; dixerat: Audite me increduli. Sed deus q inspector ē cordis / q ani/ mo dicta fuerit indicauit. ait em: Qm nō credidisti sanctificare me in conspe ctu filiorū israel rē. ac p hoc intelligit moysen ita dixisse tanq; ad incertū per cussit: vt si nō sequerēt effect⁹ / h pre dixisse putaret / cū ait: Nūquid ex hac petra educim⁹ vobis aquā: qd in ani/ mo eius oñino lateret / nisi dei sentē/ tia pdidisset. Econtrario ergo debem⁹ hic intelligere verba moysi d pmissis carnibus querētis quōd fieret: nō diffi/ detis fuisse qñ snia dei secuta nō est q vindicaret / sed potius que doceret.

Uenit igit moyses. Orige. Alia lra: Exiit iquit moyses ad popu lū: r locutus est verba dñi. Donec verba dei audit moyses: ab ipso docet: intus ē: r i interiorib⁹ r i secretis cōsistit. Ubi dō turbis loquit r ppo mīstrat / qui intus nō pōt stare foras exire dicit. Qm em doctor ecclesie si de pfundiorib⁹ myste rijs tractat / r occulta sapiētie inter pfectos pferat / int⁹ r. Luz dō ad turbas loquit ea que pficiūt bis q foris sunt / r q vul/ gus pōt audire: foras exit r loquit ad populū verba dei. In tus erat paul⁹ cū diceret. i. Cor. ij. b. Sapiētia loqmur int⁹ p/ fectos rē. Ad populū dō pcedēs ait Eph. iij. g. Dis sermo mal⁹ ex ore vfo nō pcedat: r q furabat iā nō furet / r silia rē. b. Auferēs de spū qui c. rē. Nō intelligendū est quasi materialē r corporeā substantiā i. lxx. portiones secuerit / r vni cuiq; particulā dederit. Impiū em ē intelligere hoc de natu/ ra spūscū. Sed moyses r spūs qui erat i eo quasi clarissi/ mi lumis lucerna fuit / ex qua septuaginta de⁹ accēdit: ad quos pncipalis lumis splēdor aduenit: r origo ips⁹ nihil damni ex deriuatiōe accepit. c. Requieuisset. Orige. Et requieuit sup eos spūs / r pphetauerūt omnes rē. Nō legitur requie/ uisse spūs nisi in sanctis. Requiescit em in his qui mūdo sūt corde / qui purificāt aīas a pctō: sic vt nō habitat in corpe sub/ dito peccatis / etiā si habitauit aliquando. Nō enī potest pati societate mali. Certū est autem in tempore peccati esse in cor/ de cuiusq; spūscū malū / r agere partes suas. Luz datur ei lo cus per cogitationes malas r concupiscentias: contristatus (vt ita dicam) fugat spūscū. vnde Eph. iij. g. Nolite contristare spūscū i quo signati estis rē. Peccātes er/ go r tristamus spūscū. Bene agētes requie ei param⁹. Quod ergo ait de septuaginta pbyteris: q; spūs requieuit in eis: laudem vite eorum r virtutes exposuit. Orige. Et requieuit in eis vel sup eos spūs: r p. rē. Cōtinuo opat spi ritus nec ociaz patit / vbi operādi materia digna suppeditat. In omnibus ergo qui pphetauerūt requieuit spūs: sed non si cut in saluatore. Propter qd de eo dictū est Esa. xi. a. Exibit virga de radice iesse: r flos de radice ei⁹ ascendet: r requieuit sup euz spūs dñi / spūs sapiētie r intellectus rē. Vide em q; sup nullū aliū spūs dñi requieuisse hac septemplet virtute de scribit: p quod diuini spūs substantia (q; vno nomine nō pote rat) diuersis vocabulis explanat / regescere sup eū pphetat. Vnc quoq; Johānes ait Joh. j. e. Qui misit me baptizare in aqua

Diffidētia Nu. 20. b.

Esa. 50. a. et. 59. a.

Tropolo.

Spūs in q bus requie scit

Doralit

r tu dicl: dabo eis esū carniū mē a
 sed modū querit nō diffidit.
se itegro: Nūqd ouū r boū mlti b
 tudo cedet vt possit sufficere ad
 cibū: vel oēs pisces maris i vnū
 pgregabunt vt eos satient: Cui c
 rñdit dñs: Nūqd manus do
 mini inualida est: Nam nunc vi
 debis vtruz mē sermo ope com
 a Lxx. exit moyses ad pplm: r locut⁹ ē x
 ba dñi. intus enī ē dū ab ipso docet: cū tur
 bis loquit: foras exire phibet.
pleatur. Venit igitur moyses et d
 narrauit populo verba dñi / con
 gregans septuaginta viros d se
 niorib⁹ israel: quos stare fecit cir
 ca tabernaculuz. Descēditq; do
 minus p nubē: et locut⁹ ē ad eū /
 b auferēs de spū q erat in moyses: r
 a p puritate cordis r capacitate itelligē
 tie. Claudē vite eorum exponit.
**dās septuaginta viri. Cūq; re
 quieuisset in eis spūscū / prophe
 c tauerunt / nec vltra cessauerunt.**

in aqua hic dixit mihi: Sup que videris spm descendere r ma nente sup eū ipse ē. Addidit em / r manente sup euz: vt eē: hoc signū i saluatore / quod i alio nō posset ostēdi. De illo em solo dictū ē Esa. liij. c. r. j. Pe. ij. d. Qui pctm nō fecit: nec inuēt⁹ ē dol⁹ in ore ei⁹. Quia em solus ē q pctm nō fecit: ideo i illo solo māsit r pmasit spūs. Constat ergo rell / quos omnes fuisse sub peccato: nec con gruit vt tempore peccati dicamus spi ritū māsisse in eis. Ipse em moyses cū iā spm accepisset / seipm peccasse testat cū diceret: Audite me increduli: nūquid de petra ista pducem⁹ aquā vobis: In his em dictis nō sanctificauit deum: id est nō cōsilius ē in virtute dei. Cum er/ go hec loqueret: non de spūscū / sed de spiritu peccati loquebat. Tertuz est ergo alios pphetas aliquādo habuisse spūscū dei: aliqñ nō habuisse. Vnc et dauid ait ps. l. c. Et spūscū tuuz ne auferas a me. In q ostendit q potest auferri. In sequentibus vero tanq; ab latum reposit: Redde mihi letici/ am salutaris tui: r spiritu pncipali cō firma me. Salomonem quoq; nemo dicit nisi in spūscū iudicia iudi/ casse: vel templū domino construxisse: aut rursus in spūscū demonibus templa fecisse: aut impijs mulierib⁹ la/ tera flexisse: Propbeta quippe etiam a domino abdo missus est in bethel: et in spiritu dei verba domini locutus ē: nō tamen in eodem spiritu pceptum domini puaricatus est: quo prohibi/ tus erat manducare panem in bethel: ideo occisus est a leone. Ego autem (li cet nō vsq; quaz pronunciam) hec pu/ tō esse etiam quedam cōmunita homi/ num gesta: que quis peccato carcat: non tamen digna videntur quibus in/ terfit spūscū: vt cōnubia legitima carent quidē pecca/ to: nō tamē qā actus cōiugales gerunt spūscū dāt: etiā si ppheta opat. Alia em plura sūt i quib⁹ sola sufficit vis huma/ na: nec res indiget neq; spūscū adesse pntiam.

Pico de lyra
 Remāserāt aut

Et tu dicis dabo eis rē. Pic varie sentiunt docto res hebreoz. Dicit em Ra. Aquiba. q moyses hic dubitauit de impletionē verbi dei: r ad hoc inducit id quod sequit de re sponione dñi: Nūquid manus dñi inualida ē: que videt esse responsio ad dubitantiē vel desperantiē de impletionē facti: et ideo peccauit ita grauitate sicut in aquis contradictionis: de q bus habetur infra. xx. ca. Verū tamen nō fuit hic punitus sicut ibi: quia illud fuit factū in publico corā tota multitudine filio/ rum israel: r ideo statim fuit determinata punitio. s. q non in/ traret terrā pmissionis: sed istud fuit factuz in secreto. s. coram deo tm: r ideo pena nō fuit statim imposita: qm aliter sunt pu nienda peccata publica r secreta. Ra. Sa. dicit q moyses nō peccauit hic: r ad hoc inducit illud quod dicit ca. sequit de mo yse a dñi: Qui in omni domo mea fidelissimus ē. Et hoc ideo dicunt doctores nostri / dicentes q moyses nō dubitauit d im/ pletionē verbi dei: sed quia modus impletionis nō erat sibi re uelatus: quesuit de modo implendi: nec in hoc peccauit / sicut nec beata virgo maria quādo petiuit ab angelo Lu. i. d. Quo modo fiet rē. r sic exponendū est illud: b. Nūquid ou / um et boum multitudo cedet rē. ac si dicat: implebit ne verbū tuū p hunc moduz vel aliū: c. Cui respōdit dñs: Nūquid manus dñi inualida ē: ac si diceret: potētia mea pōt implere hoc multis modis cū sit infinita: modū tm istū non reuelabo tibi verbo / sed ostendā facto: ideo subdit: Nūc vi/ debis rē. sequit: d. Venit igit moyses. Dic consequē ter describit impletio diuini pmissi: r pmo qm ad partē cu/ re alijs imponēde. secūdo qm ad cibi pūisionē / ibi: Cūis au tē egredies. Primū p; in lra ex pdictis vsq; ibi: e. Pro/ phetauerūt / nec vltra cessauerūt. Dicitio hebraica q po nit hic est equiuoca / ad addere et cessare: et fm hoc exponit op posito modo ab hebreis. Uno modo sic: Propbetauerūt r nō addiderūt. i. illo tm die pphetauerunt et nō vltra. Alio modo sic: Propbetauerunt et nō cessauerunt: id est nō fuit ablatas ab eis spūs

S

Nu. 20. b

3. Re. 3. d.

Ibi. 6. a.

Ibi. 11. e.

Ibi. 13. a.

Nota

B

Diuisio

A **B** **a** **R**emāserāt autē i castris duo viri. **N**ō negligētia pcepti domini / sed deuotione humilitatis indignos se iudicātes pceptione tāti muneris: ideo iudex cordium deus dignos eos iudicauit et ostēdit. **b** **Q**uid inquit emularis rē. **B**reg. **P**ia mēs pastoz qz nō ppriā gloriā sed aucto-

Doraliter **r**is querit: ab omib⁹ vult iuuari qd facit. **F**idel⁹ em⁹ pdicator optat si fieri valeat: vt veritate quam solus loqui nō sufficit / ora cunctoz sonet. **E**nī cum iofue duobus in castris remanētibus et pphetantibus vellet obfistere: ei per moysen dicitur: **Q**uid emularis pro me? **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det ei spm suū? pphetare enim omnes voluit / qui bonum quod habuit non inuidit. **c** **C**oturni cum multitu. **R**a. **C**arnalis populus iudeoz sumpto celesti cibo carnes desiderauit: sed deus ita iudiciū contēperauit vt puniret malos: nec fragilibus alimoniam denegaret: et in ipsa concessione aliquid spirituale innueret. **N**on enī ferarum / nō quadrupeduz / nec terrestrū animalūz esum tribuit: sed volucrū: vt discerent supna magis desiderare qz terrena / spiritualia qz corporalia. **Q**uiz enim natura ex aquis processit: sed in aere habitationē acqsiuit sibi. **Q**ui ergo volucres comedūt / ab imis ad superna cor leuiare monentur: vt licet in terrenis corporibus degant / animo semper celestia petant: sicut illud apostoli. **i**. **C**oz. **x**. **a**. **I**n carne ambulātes nō sicut carnē militam⁹. **E**t **P**hil. **ii**. **d**. **M**ostra autē conuersatio in celis est. **d** **S**epulchra concupiscētie. **S**id. **T**erciadecima mansio est in sepulchris concupiscētie: vbi populus fastidiens celestem panem: carnes egyptias desiderauit: multoz qz subito vorauit incendiūz. **Q**uibus docemur / vt qui conuersationem seculi relinquimus: et egyptias ollas: id est carnalium desideriorum seruos: non murmuremus contra celestem panem: nec virulentias egyptiorum qui sunt magnarum carnium: sed simplicem manne cibum: id est puram celestem vitam agamus. **S**i enim post perceptam angelicam mannam / que ē celestis vita vel doctrina: rursus carnes egyptias: id ē carnales seculi voluptates: et concupiscētie pristina appetimus nauseam: statim igne domini torquebimur: desiderūz nostrum vertetur in tumulos / vt sinus sepulchra dealbata / que foris parent speciosa: intus plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcicia: **D**at. **xvii**. **c**. **e** **C**lenerunt in aseroth rē. **D**ie ro. **Q**uartadecima mansio est in solitudine pharan / que in atria vertitur. **I**n hac aaron et maria ppter ethiopsam cōtra moysen murmurāt. **E**t hoc prudēs lector attēde / qz post cōsummatā i duodenario dntez (quia supbiuit israel: et in sepulchris concupiscētie carnes egyptias desiderauit) rursus fundamētū iacit: et atria. **i**. vestibula virtutis ingrediē: ostendēs nobis eos qui stat posse cadere: et qui ceciderunt posse resurgere. **P**ositus est enī iesus in ruinam et in resurrectionē multozū. **Q**ui ait p pphetā **D**ie. **viii**. **b**. et **p**s. **xl**. **b**. **N**ūquid q cadit nō adiuet vt resurgat? **S**ido. **Q**uartadecima mansio ē in solitudine aseroth. **I**n hac aarō et maria offēderūt detrahētes fratri qz vxozē alienigenam accepisset: et ilico maria lepra percussa effloruit. qz sacerdotalis plebs ppo saluatori aduersus ecclesiā de gētib⁹ pgregatā derogās / lepra pcti pfūdit. **N**ec redit ad dei tabnaculū donec plenitudo gētū intrauerit. **T**ūc enī pstinā recipiet sanitatē: cū septiciformis spūs agnitio ad veniā reduxerit eā.

Allegorice **Q**uid inquit emularis rē. **B**reg. **P**ia mēs pastoz qz nō ppriā gloriā sed aucto-

Doraliter **r**is querit: ab omib⁹ vult iuuari qd facit. **F**idel⁹ em⁹ pdicator optat si fieri valeat: vt veritate quam solus loqui nō sufficit / ora cunctoz sonet. **E**nī cum iofue duobus in castris remanētibus et pphetantibus vellet obfistere: ei per moysen dicitur: **Q**uid emularis pro me? **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det ei spm suū? pphetare enim omnes voluit / qui bonum quod habuit non inuidit. **c** **C**oturni cum multitu. **R**a. **C**arnalis populus iudeoz sumpto celesti cibo carnes desiderauit: sed deus ita iudiciū contēperauit vt puniret malos: nec fragilibus alimoniam denegaret: et in ipsa concessione aliquid spirituale innueret. **N**on enī ferarum / nō quadrupeduz / nec terrestrū animalūz esum tribuit: sed volucrū: vt discerent supna magis desiderare qz terrena / spiritualia qz corporalia. **Q**uiz enim natura ex aquis processit: sed in aere habitationē acqsiuit sibi. **Q**ui ergo volucres comedūt / ab imis ad superna cor leuiare monentur: vt licet in terrenis corporibus degant / animo semper celestia petant: sicut illud apostoli. **i**. **C**oz. **x**. **a**. **I**n carne ambulātes nō sicut carnē militam⁹. **E**t **P**hil. **ii**. **d**. **M**ostra autē conuersatio in celis est. **d** **S**epulchra concupiscētie. **S**id. **T**erciadecima mansio est in sepulchris concupiscētie: vbi populus fastidiens celestem panem: carnes egyptias desiderauit: multoz qz subito vorauit incendiūz. **Q**uibus docemur / vt qui conuersationem seculi relinquimus: et egyptias ollas: id est carnalium desideriorum seruos: non murmuremus contra celestem panem: nec virulentias egyptiorum qui sunt magnarum carnium: sed simplicem manne cibum: id est puram celestem vitam agamus. **S**i enim post perceptam angelicam mannam / que ē celestis vita vel doctrina: rursus carnes egyptias: id ē carnales seculi voluptates: et concupiscētie pristina appetimus nauseam: statim igne domini torquebimur: desiderūz nostrum vertetur in tumulos / vt sinus sepulchra dealbata / que foris parent speciosa: intus plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcicia: **D**at. **xvii**. **c**. **e** **C**lenerunt in aseroth rē. **D**ie ro. **Q**uartadecima mansio est in solitudine pharan / que in atria vertitur. **I**n hac aaron et maria ppter ethiopsam cōtra moysen murmurāt. **E**t hoc prudēs lector attēde / qz post cōsummatā i duodenario dntez (quia supbiuit israel: et in sepulchris concupiscētie carnes egyptias desiderauit) rursus fundamētū iacit: et atria. **i**. vestibula virtutis ingrediē: ostendēs nobis eos qui stat posse cadere: et qui ceciderunt posse resurgere. **P**ositus est enī iesus in ruinam et in resurrectionē multozū. **Q**ui ait p pphetā **D**ie. **viii**. **b**. et **p**s. **xl**. **b**. **N**ūquid q cadit nō adiuet vt resurgat? **S**ido. **Q**uartadecima mansio ē in solitudine aseroth. **I**n hac aarō et maria offēderūt detrahētes fratri qz vxozē alienigenam accepisset: et ilico maria lepra percussa effloruit. qz sacerdotalis plebs ppo saluatori aduersus ecclesiā de gētib⁹ pgregatā derogās / lepra pcti pfūdit. **N**ec redit ad dei tabnaculū donec plenitudo gētū intrauerit. **T**ūc enī pstinā recipiet sanitatē: cū septiciformis spūs agnitio ad veniā reduxerit eā.

Allegorice **Q**uid inquit emularis rē. **B**reg. **P**ia mēs pastoz qz nō ppriā gloriā sed aucto-

a **R**emāserāt autē i castris duo viri: a quozū vnus vocabat heldad et alter medad: sup quos requieuit p spiritus: **N**ā et ipsi descripti fuerant / et nō exierāt ad tabnaculū. **C**unqz pphetarēt in castris / currit puer et nunciauit moysi / dicens: **H**eldad et medad pphetāt in castris. **S**tatim iosue fili⁹ nunti minister moysi et electus e pluribus / ait: **B**ne mi moyses phibe eos. **A**t ille: **Q**uid inquit emula

a **C**pphetare omnes voluit: qui bonū qd habuit nō inuidit. **r**is p me: **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det eis dñs spiritū suū: **R**euerfus qz est moyses et maiores natu isrl in castra. **C**lēt autē egrediēs a domio arreptas trās mare coturnices detulit et dimisit i castra itinere qntū vno die psci potest ex omni pte castroz p circuitum: volabātqz in aere duobus cubitis altitudine super terram. **S**urgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero / cōgregauit coturnicū multitudinē: qui parum / decem choros: et siccauerūt eas per gyrū castroz: **A**dhuc carnes erāt in dentibus eoz: nec defecerat huiuscemodi cibus: et ecce furor domini concitatus in populū / percussit eum plaga magna nimis. **V**ocatusqz ē ille loc⁹ sepulchra concupiscētie: **I**bi enī sepelierūt populus qui desiderauerat carnes. **E**gressi autē de sepulchris concupiscētie venerunt in aseroth: et manserūt ibi.

a **C**pphetare omnes voluit: qui bonū qd habuit nō inuidit. **r**is p me: **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det eis dñs spiritū suū: **R**euerfus qz est moyses et maiores natu isrl in castra. **C**lēt autē egrediēs a domio arreptas trās mare coturnices detulit et dimisit i castra itinere qntū vno die psci potest ex omni pte castroz p circuitum: volabātqz in aere duobus cubitis altitudine super terram. **S**urgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero / cōgregauit coturnicū multitudinē: qui parum / decem choros: et siccauerūt eas per gyrū castroz: **A**dhuc carnes erāt in dentibus eoz: nec defecerat huiuscemodi cibus: et ecce furor domini concitatus in populū / percussit eum plaga magna nimis. **V**ocatusqz ē ille loc⁹ sepulchra concupiscētie: **I**bi enī sepelierūt populus qui desiderauerat carnes. **E**gressi autē de sepulchris concupiscētie venerunt in aseroth: et manserūt ibi.

a **C**pphetare omnes voluit: qui bonū qd habuit nō inuidit. **r**is p me: **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det eis dñs spiritū suū: **R**euerfus qz est moyses et maiores natu isrl in castra. **C**lēt autē egrediēs a domio arreptas trās mare coturnices detulit et dimisit i castra itinere qntū vno die psci potest ex omni pte castroz p circuitum: volabātqz in aere duobus cubitis altitudine super terram. **S**urgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero / cōgregauit coturnicū multitudinē: qui parum / decem choros: et siccauerūt eas per gyrū castroz: **A**dhuc carnes erāt in dentibus eoz: nec defecerat huiuscemodi cibus: et ecce furor domini concitatus in populū / percussit eum plaga magna nimis. **V**ocatusqz ē ille loc⁹ sepulchra concupiscētie: **I**bi enī sepelierūt populus qui desiderauerat carnes. **E**gressi autē de sepulchris concupiscētie venerunt in aseroth: et manserūt ibi.

a **C**pphetare omnes voluit: qui bonū qd habuit nō inuidit. **r**is p me: **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det eis dñs spiritū suū: **R**euerfus qz est moyses et maiores natu isrl in castra. **C**lēt autē egrediēs a domio arreptas trās mare coturnices detulit et dimisit i castra itinere qntū vno die psci potest ex omni pte castroz p circuitum: volabātqz in aere duobus cubitis altitudine super terram. **S**urgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero / cōgregauit coturnicū multitudinē: qui parum / decem choros: et siccauerūt eas per gyrū castroz: **A**dhuc carnes erāt in dentibus eoz: nec defecerat huiuscemodi cibus: et ecce furor domini concitatus in populū / percussit eum plaga magna nimis. **V**ocatusqz ē ille loc⁹ sepulchra concupiscētie: **I**bi enī sepelierūt populus qui desiderauerat carnes. **E**gressi autē de sepulchris concupiscētie venerunt in aseroth: et manserūt ibi.

a **C**pphetare omnes voluit: qui bonū qd habuit nō inuidit. **r**is p me: **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det eis dñs spiritū suū: **R**euerfus qz est moyses et maiores natu isrl in castra. **C**lēt autē egrediēs a domio arreptas trās mare coturnices detulit et dimisit i castra itinere qntū vno die psci potest ex omni pte castroz p circuitum: volabātqz in aere duobus cubitis altitudine super terram. **S**urgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero / cōgregauit coturnicū multitudinē: qui parum / decem choros: et siccauerūt eas per gyrū castroz: **A**dhuc carnes erāt in dentibus eoz: nec defecerat huiuscemodi cibus: et ecce furor domini concitatus in populū / percussit eum plaga magna nimis. **V**ocatusqz ē ille loc⁹ sepulchra concupiscētie: **I**bi enī sepelierūt populus qui desiderauerat carnes. **E**gressi autē de sepulchris concupiscētie venerunt in aseroth: et manserūt ibi.

a **C**pphetare omnes voluit: qui bonū qd habuit nō inuidit. **r**is p me: **Q**uis tribuat vt omnis populus pphetet: et det eis dñs spiritū suū: **R**euerfus qz est moyses et maiores natu isrl in castra. **C**lēt autē egrediēs a domio arreptas trās mare coturnices detulit et dimisit i castra itinere qntū vno die psci potest ex omni pte castroz p circuitum: volabātqz in aere duobus cubitis altitudine super terram. **S**urgens ergo populus toto die illo et nocte ac die altero / cōgregauit coturnicū multitudinē: qui parum / decem choros: et siccauerūt eas per gyrū castroz: **A**dhuc carnes erāt in dentibus eoz: nec defecerat huiuscemodi cibus: et ecce furor domini concitatus in populū / percussit eum plaga magna nimis. **V**ocatusqz ē ille loc⁹ sepulchra concupiscētie: **I**bi enī sepelierūt populus qui desiderauerat carnes. **E**gressi autē de sepulchris concupiscētie venerunt in aseroth: et manserūt ibi.

Quo. lxx. electi

Nota

D

Ps. 77. d

Chorus

Doralit

S v * an percussione

ante percussione istam dominus dedit eis in abundantia magna coturnices que sunt aves delicate quasi satisfaciens eorum irrationabili desiderio: significatur qd dñs aliquando cōdescēdit petitionibus maloz hominū ad eoz interitū: eo qd sit eoz oratio in peccatū. Cur imposuisti pondus vniuersi populi hu-

In ca. xi. vbi dicitur in postilla: deuorauit extremā castrorum partem.

Additio. i. Per hoc quod dicitur hic: Extremā. non intelligitur an ista deuoratio sit de vulgo vel de maioribus: qz solum ostendit qd hec deuoratio nō fuit p omnia castra: sed ad quandā partē: que tamen fuerit illa pars non determinat in littera: nec culpandi sunt seniores tanq̄ negligentes de repressione murmurationis populi: qz si sic moyses & aaron etiā fuissent culpandi/qui magis tenebant ad regimen ppli: sed tam isti q̄ illi ex duricia populi sunt excusabiles. vnde nec littera facit mentionē imponēdo huiusmodi culpā populo murmuranti. vnde & opinio Ra. Sa. nō tenetur ab alijs expozitoribus hebreorum.

In eodem ca. xi. vbi dicitur in postilla: p̄ aliquos dicit qd illi qui fuerunt mortui ab igne non fuerunt de maioribus

Additio. ii. Aliter videt magis pprie distinguēdū in hac materia: vt. s. seniores cōstituti tribuni & hmōi de cōsilio ietro intēdebāt tñ de iudicialib⁹ inf ptes vt exp̄sse habet. s. Exo. xvij. d. vbi d̄ illis dicit: Et iudicabunt pplm omni tpe sed hic petebat moyses adiutoriu habere in regimine populi toti vniuersali: put ptinebat ad materiam de qua hic agit. vnde dicit: Nūquid cōcepi omnē hanc multitudinē vt dicas mihi: porta eos in sinu tuo: sicut portare solet mulier infantulū. Ex quo patet qd hoc adiutoriu a moyse h petitiū erat ad regimen seu curam vniuersalē ppli: qd est altioris rōnis q̄ iudicare tñ: qua ratioe receperunt spiritum pphetie: qz ille pplus in primitiuis a pphetijs cōmuniter regebat rē.

In eo. ca. xi. vbi dicitur in postilla: Ra. Sa. dicit rē. Congrega mihi. lxx. viros rē.

Additio. iij. Ista electio de. lxx. senib⁹ que moysi fu laborē egyptiaco & hmōi: s3 pot̄ in grauitate mozu & honestate vite. vñ glo. in h loco dicit sic: In his verb⁹ senectus cordis notat: si em corpis senect⁹ q̄rere/ a tāt sciri poterat a quāt videri. cū dō d̄: Duos tu nosti qd senes ppli sunt. patz qd senect⁹ mētis nō corpis eligat. hec in glo. In eo. ca. xi. vbi dicit in postilla: Et auferā de spiritu tuo. i. de anima tua.

Additio. iiii. lo loco vbi d̄: Quis dabit nobis ad vescendū carnes rē. vsqz ibi: Et det eis dñs sp̄m suū vlteriorē declarationē occurrūt aliq̄ iquirēda. Primū cur moyses qd cōter in alijs excessib⁹ ppli misericordit se habebat intā tū qd in pctō vituli petebat deleri a libro dei nisi eis pceret: vt s. Exo. xxxij. et etiā p murmuratorib⁹ orauit r cessauit ignis. vñ. s. Nu. xvi. ca. in hoc tñ loco nō se cōuertit ad orandū deum p p̄plo: sed solū ad subtrahendū se a regimie ppli dicēs: Non possum sol⁹ sustinere onus ppli rē. Secūdo q̄rendū ē de h qd d̄: Cur imposuisti p̄dus ppli hui⁹ sup me rē. videt enī qd hmōi p̄dus fuit impositū moysi hoc petēū seu volenti: vt habet. s. Exo. xxxij. in additōe. Tertio querēdū videt de hoc qd d̄: An mihi carnes rē. vt dem multitudinē. sct enī corā me rē. dicēs: Da nob carnes vt māducem. cū ipi non videant h petiuisse a moyse. dixit enī: Quis dabit nobis ad vescendū carnes: in q̄ vident potius a deo tacite hoc petiuisse: a quo cetera dabant sibi: r sic incōueniēter videbat did a moyse: An mihi carnes: qz h ab ipō nō petebat sibi dari: sed a deo: r hoc hēbat in ptate sua. Quarto q̄rendū videt cur dicit: Nō possum solus sustinere rē. qz ad satisfaciendū huic petitioni nō videt facere qd esset solus aut cū societate: cū hoc nō posset impleri nisi potētia diuina q̄ similē posset cū moyse solo sicut etiā cū socijs.

Solutio Ad quoz solutionē p̄mittēda sunt duo Primū: qz in hoc loco pplis peccauit pctō cōcupiscētie inordinate. habebāt enim cibū p̄tinuū suauissimū & salubrē. s. māna & sine labore: r tñ cū

hoc cōcupiscēbāt inepta cibaria. s. cepe & allia: qd ad cōcupiscētia valde inordinatā ptinet. vñ vocatus ē loc⁹ ille. j. eodē ca. sepulchz cōcupiscētie: p̄m qd vitū cōcupiscētie p̄m p̄m i. iij.

Ethic. est puerile vitū: nō solū qz cōtingit sepe pueris: s3 p̄m similitudinē quandā: r hoc ppter tria p̄m sc̄m Tho. in secūda sede. q. clxj. ar. ij. i corpe q̄stionis Primū: qz sicut puer nō attendit ad ordinē rōnis: sic cōcupiscētia rōnē non audit: vt in vij. Ethico. Secūdū: qz sicut puer si sue volūtati dimittat cre/ scit in ppria volūtate: vt Eccl. xxx. b. Filius dimissus a correptione euadet p̄ceps. sic r cōcupiscētia p̄m Aug. in. vij. cōfessionū: si ei satisfiat maius robur accipit. Tertū similitē q̄tū ad remediū. vñ. iij. Ethic. dicit: Quemadmodū puerū opoztet p̄m p̄ceptū pedagogi viuere: sic cōcupiscibile p̄sonare rationi. Dicendū igit ad primū quesitū qd moyses noluit pro hac vice p̄ p̄plo orare: vt dñs p̄videret de his que petebant: ne eoz malicia augetet vt dictū est. Ad secūdū dicendū qd licet moyses acceptasset seu petuisset regimie ppli sibi a dō cōmissū: hoc tñ intelligebat inq̄tū essent cōstetane rōne saltē sicut homines adulti: nō aut vt pueri. r iō cōquerēs dicebat: vt dicas mihi porta eos in sinu tuo sicut portare solet nutrix infantulū. q. d. licet sustinuissem pondus ppli qd se haberet vt hō adult⁹: nō tamen possum sustinere eos qui se habent vt infantuli in sinu nutricis sue: r hoc ppter puerilitatem hui⁹ vitij: vt dictū est. vnde dicit p̄m in. j. Ethic. Nihil differt etate iuuenis. vel p̄m mores iuuenilis. Ad tertū dicendū qd petitiū populi in hoc loco posset dupliciter interpretari: qz aut ipsi petebant habere qd cōcupiscēbāt miraculose a deo. r hoc erat graui⁹: nā appetere qd de p̄mitteret ordinē nature ad satisfaciendū supflue cōcupiscētie magis vitiosū est: cū magis deuiet ab ordine nature. Alio mō pot̄ itelligi hec petitiū p̄ humanā industriā: sicut solent duces pcurare vt appoztent cibaria suis exercitibus: r hoc est leuius/ cum non sit p̄ter ordinē nature. vñ moyses volens interpretari hoc dubium ad meliorē p̄tē dixit: flet corā me dicēs: Da nobis carnes vt comedam. q. d. nō petūt hoc sibi fieri miraculose qd esset maxime inordinatū: sed petūt a me vt eis pcurē ppria industria. qd tamen nō possum. vnde dicit: Vnde mihi carnes rē.

Ad quartū dicendū qd qz vitū hoc erat puerile: ideo populus ille q̄tū ad hoc idigebat regimie pedagogi vt dictū ē: nō pot̄ aut maxima multitudo pueroz sub vno regi pedagogo: quia requirūt magis particularitē instrui/ nec ad inuicem cōgregant si sunt in magna multitudine: vñ dicit: Audiuit ergo moyses populū flentē p̄ familias & singulos i ostio tentorij sui: ex quo patet qd erant diuisi ab inuicē r nō congregati: sed pplus ex viris adultis cōgregatus etiā si sit magn⁹ potest sub vno dnce regi seu ordiari. r iō sequit: Nō possum sol⁹ sustinere rē. q. d. si multitudo est q̄si adultoz in vno loco sociatorū: forte possem eis satisfacere. Cōsequēter circa h qd sequitur in lra: Congrega mihi. lxx. viros qd tu nosti qd senes ppli sūt: querendū videt cur fuit h electio moysi cōmissa: nā senect⁹ in hoc loco ad lram itelligit nō numero annoz cōputata: nā p̄ ut ait Grego. Si de corpis senectute q̄rere nō oporteret dici: qd tu nosti qd senes ppli sūt. senect⁹ em̄ copalis nō soluz a moyse: sed a cūct⁹ videtib⁹ dinoscit. hec ille. Cū aut senectus mētalis de qua h agit a solo deo vere cōspiciat: qd cor intuet: vt. i. Reg. xvi. talium electio nō erit moysi cōmittēda: s3 potius illi senes fuissent a deo nominati: sicut befeleel & ooliab electi fuerunt a deo nominati ad opus tabernaculi. supra Exo. xxxj. Similiter in successorem moysi ioseph fuit electus nominati a deo: vt. j. Deu. xxxj. Itē si forte ppter aliquam cām hec electio fuisset cōmittēda: querēdū videtur cur non fu it p̄plo cōmissa: sic. j. Deu. i. d̄: Date ex vobis viros sapientes rē. p hoc em̄ qd pplis elegit suos maiores magis pax ppli cōseruabat: vident em̄ oēs quasi aliquā p̄tē habere in p̄cipatu. vñ & omēs talē ordinationē amat r custodiūt: vt in. ij. Politic. Ad qd dicēduz qd p̄m p̄m in. ij. Politic. inter spēs regiminis alicui⁹ cōmunitatis p̄cipua ē illa in qua vnus p̄m virtutē p̄cipiat: de⁹ voluit qd moyses toti p̄plo tanq̄ p̄fecti/ or ceteris p̄fesset vt pplis dei sub optima specie regimie regeret: qz tamē ppter impfectionē populi moyses solus nō sufficiebat. vñ dicit. s. Nō possum solus sustinere. disposuit de⁹ vt sui coadiutores essent ab ipō moyse electi: vt sub eo essent tanq̄ inferiores: r sic populi regimie p̄cipaliter esset monar/ chicum: quod est optimum. ideo dicit: Congrega mihi. lxx. viros qd tu nosti: qz tñ regimē aristocraticū i q̄ regimie mltri p̄cipant p̄m virtutē ē bonū regimē citra scdm: iō de⁹ voluit qd illi electi essent senes ppli. s. virtuosī vt dictum est: et sicut hec ordinatio. lxx. viroz: p̄dicto mō electozum est mixta ex

* regno mo/

Questio prima

Secunda

Tertia

Quarta

Solutio

Phus

A regno monarchico/in q̄tū vnus p̄ncipaliter p̄sidebat. et ex ari/ stocrachia/in q̄tū multi sunt qui p̄m virtutem sub illo vno p̄/ sidebāt. Participabat autē hoc regimen de monarchia inquā/ tum ex toto populo isti fuerūt electi et in equali numero de qua/ libet tribu/ vt habet in postilla eo. ca. Considerandū tamen q̄/ hec electio. lxx. viroz nō fuit cōmissa populo. Tum p̄pter ratio/ nē iā dictā. s. vt regimē esset p̄ncipaliter monarchicū. Tū q̄/ isti eligebant ad statū p̄pheticū. oēs em̄ isti sic electi p̄phetaue/ rūt: vt patet i hoc ca. Q̄stat autē q̄ popul⁹ nesciret discernere q̄/ viri essent magis dispositi ad donū p̄pheticū obtinendū: q̄/ hoc respicit p̄fectiones intellectuales. Q̄d autē legit Deut. i. b. Date ex vobis viros sapiētes: intelligit de electiōe tribunozū/ et cēturiōnū et hmōi: qui fuerūt electi ad iudicia p̄ncipalia inter/ partes exercēda/ vt ibidē manifeste patet: et tales eligebant ex/ bona conuersatione et fama celebri: q̄ etiā a pp̄lo p̄nt cognosci. que quidē electio hmōi cēturiōnū nō erat cōtra rationē monar/ chici regimīs: q̄ ipsi iudicabāt tm̄ de minorib⁹: maiora autem/ moysi referēbant: vt. s. Exo. xviii. qd nō legit de. lxx. viris hic/ electis. Cōsequēter: circa hoc quod dicit in l̄ra: Auferā de spū/ tuo tradāq̄ eis. Q̄videndū ē an hoc quod dicit/ de spū tuo: intel/ ligat de cura tua. s. vt in onere regiminis quod totaliter erat/ sup moysen in alijs partito/ leuius remaneret i ipso moysē hu/ iusmodi onus: an cū dicit de spū tuo: intelligat de spū gratie ip/ si moysi gratis date. qui quidē duo modi exponēdi ponunt in/ postilla: sed prim⁹ nō cōsonat l̄ra: secund⁹ autē modus verior vide/ tur. nam de spū gratie q̄ data erat moysi/ fuit datū. lxx. viri: qd/ intelligendū ē. put in postilla. nō q̄ p hoc fuisset aliqd ablatum/ ab ipso moysē et alijs traditū: sed q̄ fuerūt illuminati absq̄ di/ minutione gr̄e moysi/ sicut a lumine vnus candele plures illu/ minant sine sui diminutione/ put in postilla. q̄ quidē similitu/ do videt tenere etiam quantū ad causam effectiuā: licet hoc vi/ deat negari a postillatore. **B**lo. enī in hoc loco sic dicit: **M**oy/ ses et spūs qui erat in eo/ quasi clarissimi luminis lucerna fuit/ ex qua. lxx. deus accendit/ ad quos p̄ncipalis luminis splen/ dor aduenit: et origo ipsi⁹ nihil damni ex diminutione accepit. hec in glo. **A** quo manifeste patet/ q̄ spūs seu lumē gratie i se/ niorib⁹ illis fuit derivatū a lumine gr̄e quod erat i moysē sine/ sui diminutiōe. Circa qd duo sunt attendēda. **U**nū est q̄ spūs/ seu gr̄a de qua hic agit et in glo. p̄dicta p lumē ostēdit: nō ē lu/ mē nature que a solo deo creante dat. nec lumē gratie gratū fa/ cētis/ que a solo deo deo iustificāte cōferit: nec lumē glorie i p quod/ rōnalis creatura a solo deo beatificat: sed debet intelligi spūs/ p̄pheticū/ qui ē quoddā lumē i quo manifestant veritates q̄ p/ p̄phetiaz reuelant a deo ipsi. p̄phē. **A**ū et ad Ep̄he. v. c. **O**m̄ne/ qd manifestat lumē ē. **M** autē spūs iste de quo hic agit sit pro/ p̄phetic⁹/ satis p̄t ex l̄ra cū dicit: **L**ūq̄ requieuisset in eis spūs/ p̄phetauerūt. spūs em̄ p̄pheticus in p̄mis patrib⁹ ve. testa. req̄/ rebat i rectorib⁹ p̄ncipalib⁹ populū: vt p̄t discurredo fere p re/ ctōres p̄ncipales a moysē vsq̄ ad dauid. Patet etiā de **S**au/ le. i. **R**eg. i. q̄ cum esset vnus in regno p̄phetauit. vñ et isti qui/ assumebant ad regimē populo in coadiutores ipsi moysi: con/ uentebat vt haberēt spiritū p̄pheticū. **S**ecundū ē/ q̄ illumi/ natio p̄phetica que a deo p̄ncipaliter ē: q̄nq̄ tāgit mētes pro/ p̄hetaz mediantib⁹ angelis: vt p̄t de ipso moysē in primordio/ sue assumptionis ad p̄pheticū statū: **E**xo. ij. et de **A**braā **B**en. xviii. et de multis alijs. **E**t qd magis ē/ q̄ etiā inter angelos eā/ dē beatitudinē possidētes/ superiores illuminant inferiores: s̄m/ **P**ionij. in. viii. ca. ce. hierar. et eodē mō pōt intelligi circa. lxx. viros. s. q̄ lumē p̄pheticū in mēte moysi a deo infusum con/ stabat lumē naturale ipsoz seniorz: et manifestabat eis veritatē/ de his q̄ p̄tinebūt ad statū regimīs populū: ita q̄ p̄ncipalitas/ huius illuminationis est in solo deo. secundaria vō illuminatio/ actiua in ipso moysē: sicut et luna recipit lumē ab ipso deo me/ diante sole. **E**t hoc videt sonare l̄ra que i hoc loco dicit: **D**escē/ ditq̄ dñs p nubē: et locutus est ad eū. s. ad moysen: nō autē seni/ orib⁹. sequit: **A**uferēs de spū qui erat in moysē/ et dās. lxx. vi/ ris. **E**t notandū q̄ vbi nos habem⁹/ **A**uferēs de spū q̄ erat in/ moysē. ponit in hebreo quoddā verbū equiuocū ad multa: nū/ q̄ tñ repit idē significare qd auferre. et trāslatio chaldaica in h/ loco posuit quoddā verbū significans idē quod diffundere seu/ protēdere. et ē sensus/ q̄ deus diffudit seu protendit de spū qui/ erat in ipso moysē. et dedit. lxx. viris modo p̄dicto. **E**t forte in/ translatione nostra p̄mo fuit positū: **A**uferā de spū tuo. simili/ ter auferēs de spū qui erat in moysē. quod satis consonat cum/ trāslatione chaldaica: et postea p vitiū alicui⁹ scriptoris fuit in/ terpositū: ita q̄ vbi dicebat auferā/ positū fuit auferā: quod nō/ bñ l̄ra cōsonat nec p̄posito et. **E**t notandū etiā q̄ hec excellētia/ rōnabiliter videt fuisse cōcessa ipsi moysi in p̄phetas ceteros/ ve. testa.

ve. testa. **T**ū q̄ fuit eximius p̄pheta: put i scdo sede. q. clxx **L** **Aug**
 iiii. ar. iiii. i corpe q̄stionis. **T**ū q̄ sol⁹ in illos dei eētā in
 hac vita existēs vidit: put **Aug**. in li. j. de vidēdo deū d mo
 yse et paulo testat. et idē cogitue angeloz deū videntū p̄oga/
 tiuā habuit i illuminatione p̄phetica. s. q̄ sicut deus medianti/
 bus angelis illuminat mētes p̄pheta: sic mediate ipso moy/
 se p lumē p̄pheticū sibi a deo excellētissime collatū: lumē pro/
 pheticū traderet illis. lxx. viris. **T**ū q̄ hoc p̄tinebat ad maio/
 rē p̄fectionē regiminis ppli. **S**i em̄ illi. lxx. viri recepissent a
 deo immediate spm̄ p̄pheticū: sicut moyses immediate recipie/
 bat/ eēt quodāmodo oēs pares i hmōi regimie: nō obstāte
 q̄ moyses i maiori copia recepisset hmōi spm̄ q̄ illi. **N**ā p̄m
 p̄m magis et min⁹ nō variat spm̄. **E**t q̄ possent seq̄ duo in/
 cōueniētia. **P**rimū ē q̄ daret occasio vt ppl̄s reputaret eos
 equales in regimine: et sic populus nō regeret monarchice:
 quod ē optimū regimē vt dicitur. **S**ecundū q̄ possent cōtingere
 aliqd sile illi⁹ quod legit. iij. **R**eg. xii. de p̄pha illo q̄ aliū p/
 phetā induxit ad trāsgressiōnē mādati dei dicēs: **E**t ego sum
 p̄pheta sicut tu: et angel⁹ locut⁹ ē mihi i nomine dñi et. ex q̄
 possent cōtingere multe tribulatiōes i regimine/ vt fat⁹ p̄t.
In hoc loco valde cōmēdāda ē humilitas moysi: qui potius
 voluisset vt sui coadiutores ei parificarent in spū p̄pheticū q̄
 q̄ essent sub ipso cōstituti: qd p̄t ex hoc: nā iosue dicēte d du/
 ob⁹ p̄pheticū i castris: **D**ñe mi moyses. p̄hibe eos. **A**lle r̄n/
 dit: **Q**uid inq̄t emularis p me? q̄s tribuat vt oīs ppl̄s p̄phe/
 tet/ et det eis dñs spm̄ suū. q. d. vana est tua emulatio: q̄ ego
 poti⁹ vellē q̄ nō solū isti. lxx. s̄ oīs ppl̄s p̄phetaret. sed etiam
 vltra hoc vellē q̄ nō p̄phetaret: ex hoc q̄ deus accepit de spū
 meo vt daret eis/ sicut mō fit: vt censeant esse me minores:
 sed etiā vt haberēt spm̄ p̄pheticū a deo immediate sibi datū. et
 hoc ē quod dicit: **E**t det eis deus spm̄ suū. q. d. nō meū vel d/
 me: quod nō ad modicam humilitatē reputandū est. nā apl̄
 licet iam sepe doctrinā ch̄risti audiuisset: in qua maxime cō/
 mendauit hūilitatē: vt **M**at. xj. d. **D**iscite a me q̄ mitis sum/
 et humilis corde. in fine tñ imminēte passionis tpe d̄ maiori/
 tate cōtendisse legunt. **I**n **L**u. xxi. c. facta ē cōtēctio inē dis/
 cipulos q̄s eoz videre maior esse. **M**oy ses tñ vt hic testat
 scriptura/ nō solū illis. lxx. sed etiā omnibus de populo parifica/
 ri volebat/ vt dictū est. **T**enendū est tñ q̄ apl̄ post cōfirmati/
 onē ad maiore gradū humilitatis attigerūt/ sequēdo doctri/
 nā p̄i dicētis: **Q**ui maior est vestrū fiat sicut minor et. sicut
 patet **L**uce in capitulo allegato.

Replica correctorū p̄tra **B**urgen. In libro nume/ **D**
 roz vsq̄ ad ca. xj. nō ponit **B**ur. q̄ multa
 egeat p̄tractatione. **I**n ca. itaq̄. xj. vbi postil. dicit gr̄az moy/
 si in. lxx. viros partiti sine sue gr̄e diminutiōe/ sicut multe cā/
 dele ab vna accēdūt: et dicit illud q̄ ad moysen nō itelligi de/
 bere effectiue/ s̄ merito: verū hierarchice. **C**ontra h̄ **B**ur/
 gen. audacter se opponit/ asserēs in h̄ q̄ i spūs distributione
 ad. lxx. viros moyses se habuit effectiue: addens q̄ ille spūs
 distributus debeat accipi p spū p̄pheticū resoluēs se finaliter
 ad act⁹ hierarchicos: volēs q̄ sicut supior purgat et illuminat
 effectiue inferiorē: ita et moyses reuelādo vitates cōfortabat
 lumē naturale i ill. lxx. viris. **S**ed sic dicēdo **B**urgen. nōnulla
 cōtingūt incōueniētia. **P**rimū: q̄ sic **B**urgen. recedit a pla/
 na l̄ra expositiōe. nā in l̄ra dicit deū dixisse nō moysen: **A**ufe/
 ram de spū tuo tradāq̄ eis. vbi de causalitate sp̄aliter effecti/
 ua ad moysen p̄tineat nulla fit mentio/ sed poti⁹ oppositū: q̄
 spūs moysi ex l̄ra videt habere rōnez cause material: ex qua
 vel a qua respectu diuine distributionis. **C**ā autē materialis et
 efficiens nō coincidūt: ex. ij. physicoz. **S**ecundū incōueniēs
 qd accidit **B**urgen. ē/ q̄ illa ratiōe qua moyses hic ponit cā **P**hs
 effectiua respectu act⁹ vel habit⁹ supnaturalis: eadē ratiōe et
 bacul⁹ helisei et v̄ga moysi et cetera instrumēta quib⁹ facta di/
 cunt miracula dicerent habuisse rōnez cause effectiue: qd est
 contra cōmūne scholā: nisi quis instrumenta reducere vellet
 ad genus cause efficiētis: de quo supra **E**xo. viii. **T**ertiu in/
 cōueniēs/ q̄ null⁹ supior possit exercere actū hierarchicū in/
 feriorē/ nisi cōferret ei gratiā vel habitū supnaturalē: quod ē
 falsum: q̄ actus hierarchici ex dispositione diuina oriūtur: et
 hec dispositio cōferit nature/ vt exerceat illos act⁹ naturali or/
 dine docere pōt. **E**t de hoc dictū ē ampl⁹ sup **E**xo. xxxiiij. con/
 tra **B**urgen. digressionē. **M**ulta em̄ alia incōueniētia sic di/
 centi cōtingūt/ de quibus transeo. **E**t si ille spūs partit⁹ debe/
 at dici lumen p̄pheticū: put vult **B**urgen. nō ē p̄ postilla. et q̄
 ad hoc sequit q̄ moyses i hui⁹ lumis distributione nullā cāli/
 tatē effectiuā h̄re potuit: nec ex l̄ra bñ intellecta habet: sic em̄
 illud nomē moysi potuit h̄re rōnē cause materialis respectu
 multiplicationis

multiplicatiois ei p deū nō p moysen facte: sicut cōsta ade re- spectu mulieris d qua materia. s. Beñ. ij. correctorio vl. Et o bñ q moyses in illo actu de quo sermo potuerit esse mīster nō cā sicut sacerdos euāgelic⁹ in sacramētoꝝ admīstratiōe et cete ris actib⁹ hierarchicis: quo ad distributōem habitū supnatu raliū. rōnes Bur. q eū ad sic imaginandum mouerūt debiles sunt: qz nihil pcludūt nisi qd supra dictū ē: videlicet q moyses circa. lxx. viros habuit officiū purgandi z ceteros actus hie rarchicos exercēdi: ex q nō habet q ipse illis contulerit effecti ue lumen ppheticum quod supernaturale est: sed solū effecti ue fecit qd naturalit ex ordie hierarchico fieri optebat. Stat enī q qd alteri reuelat pphetiā: q tñ nō cōstituet eū esse pphē tā: ita z moyses potuit eos hierarchice illūiare: nō tñ dare eis spūm ppheticū. Nec ad hierarchicū quēcūqz creatū hoc potit ptinere: qz lumen ppheticū sicut a solo deo rearchice creat: ita ab eo solo multiplicat⁹ / diffūdit⁹ z tradit⁹: quīs a creatura hie rarchica p illūiationē ministerialit⁹ deriuat non effectiue: nec ex hoc sequit⁹ vt infert Bur. hierarchicā inferiorē z superiorē eē pares: si a tearcha oēs imēdiate lumen recipiāt vt dñit beat⁹ Dionys. vbi. s. Nec oportet inē superiores z inferiores hierarchi ci ordinis

ci ordis sp eē distinctioez specificā: s; sufficit fm diuinā dispo sitionē eē eoz subordinatiōē fm dignitatē hierarchici ordis. Nec sequit⁹ q pplis iudaic⁹ reputassent moysen. z. lxx. viros equales: si nō a moysē effectiue spūm z lumē habuissent: et sic hierarchia cessaret z nō esset regimē monarchicū qd est opti mū. Opinio em ppli ad hoc nihil facit. Brocardicū qz est qd Burgen adducit de falso ppha q seduxit verum. vt patet. iij. Re. xii. hic enī agit de veris electis z illuminatis hierarchice vbi falsi sunt iptinētes: imo talis deceptio poti⁹ locū haberet / si a moysē ille spūs effectiue daret: qz pstat moysen fuisse pec cabilē z errare potuisse: z p pñs decipi z deciper: multo forti⁹ hoc etiam locū haberet in. lxx. ab eo illuminatis: si effectiue: si aut ponit a deo effectiue: z a moysē ministerialit⁹: tūc cessat hmoi argumentū: nec hoc in moysē in spe humilitatis cōmen dandū est: quod vt vult Bur. optauit omni populo a deo imē diate dari de spū deit⁹. Nō suo: qñ. lxx. solum acceperint de spū suo: z p eū effectiue. nō enī act⁹ humilitatis est puertere velle ordinē hierarchicū a deo ab origine rerum institutū: qd fieret si poneret q moyses effectiue spūm ppheticū distribuisset: pro ut late supra ostēsum est auctoritate beati Dionysij.

Ordi.

†68. dif. c. li post. s. econ tra. 2. q. 7. plerūq. s. itē obijciunt 33. q. 2. c. p ipsum.

Locutaq est maria z aarō. Ca. XII.

Locutaq est maria z aarō. Ca. XII. Maria plebs iudaica: moy ses lex dñi ē: q trāsit ad cōnubiū ethio pisse: ecclie. s. de gentib⁹ congregata. Hāc lex spiritalis accepit vxorem: et ideo maria. i. synagoga indignat⁹: et detrahit cū aarō / cū sacerdotibus scz et phariseis. Derogat ergo vsqz ho die plebs illa / z turpis ei videt⁹: qz circūcisionē carnis nō docet apud nos: nec obseruatiā sabbati vel neomenie: nec sacrificia sanguis: sed circūcisionē cordis: z oīū peccādū: et dies festos in acymis sinceritatis z veritatis: z sacrificia laudis: nec pecu dū: sed vitiōz victimas cedi. De his g de dū iudicat: z nupti as ethiopisse cōfirmat: z moysen cū ea libenter habitare sinit: mariā de castris eicit: z porro. i. lōge facit a tabernaculo testi monij: cū qua aarō eicitur: z ipa leprosa efficit. Aspice illā ple bem: vide quāta lepra peccati in illa est: quāta intelligētie cali go: quāta obseruatiē feditas: sed hec lepra nō est ppetua. Ubi enī cōpleri ceperit mundi septimana / reuocabit ad castra. In fi ne enī mūdi cū plenitudo gentiū intrauerit vel introierit: oīs israhel saluabit⁹: z marie lepra cessabit. Recipiet enī decus fidei et splēdorē agnitiois christi: z restituet vult⁹ eius cū fiet vnus grex z vn⁹ pastor. Orige. Quia detraherūt aarō z maria moysi cor: repri sunt. maria etiā leprosa efficit. tanta enī fuit cu ra cōrectiois: vt dū maria p septimanā fuisset in lepra: popul⁹ dei nō ageret iter ad terrā pmissionis: nec moueret tabernacu lū testimonij. In quo moneoz ne detrahā fratri: ne derogē: nō solū sanctis s; etiā qbuslibz primis. vñ Ps. xij. d. Sedēs ad uerius fratē tuū detrahebas: z aduersum filiū matris tue po nebas scandalū. Et alibi: Detrahentē occulte aduersus primū suū psequer: Ps. c. a. His diuine scripture pmonib⁹ velut q busdam gladijs vtrinqz acutis obrectādū z derogādū vitiū re / secat. Lepza enī consequit⁹ detractātes z cacologos. Orig. Omnis etiā qui scripta moysi male intelligit: z spiritalē legē carnaliter suscipit: detrahit ei etiā qui de verbis spūs carnalit⁹ sentit. Abystice. nō solū iudei heretici qui nō recipiūt legē et pphas detrahūt moysi. Qui impingunt etiā ei q homicida fuit: qz egyptiū infecit: z alia mltā etiā alios pphas blasphe mo oie pcināt. Iō sūt in aīa leprosi: z eiciūt ab ecclia dei. Hel heretici q detrahunt moysi: vel eccliafici q detrahūt primis.

Locutaq est maria z aarō. Ca. XII. Locutaq est maria z aarō. Ca. XII. a sacerdotalis plebs carnale sacerdotium. b chistu maria et aaron ptra moy sen ppter vxorem eius

Nico. de lyra

mirans filia regis q remanserat mor tuo patre: misit ad euz nūcios p ma trimonio pstrahēdo. Cui p̄sensit moy ses. Dicit⁹ igit q maria z aaron ob iurgauerunt moysen: eo q accepisset mulierē alienigenā: sed hoc nō videt valere: qz eadē rōne obiurgassent eū de sephora que erat gentil. Et iō di cūt ali q reprehēderūt moysen: eo q illā acceptā dimiserat. Ra. Sa. aut dicit q ista vxor fuit sepho ra q dicit ethiopia. Et idē dicit Aug⁹. Alia tñ rōe: qz fm Aug⁹ et alios doctores nros dicit ethiopia: qz madianite antiqūus ethiopes dicebat. Ra. Sa. dicit q dicit ethiopia p trariū: qz erat valde pulchra: nō solū corpē sed etiā morib⁹. Cū inter p̄tat pulchritudo fm Hiero. sicut de puero valde pulchro ali quādo dicit: hic est pulcher maurulus. z quasi simili modo de iohāne baptista: Dat. xij. dicit. Arūdo v̄to agitata p tra riū vel negatiue. De cā dō obiurgatiōis moysi ppter sepho rā. dicit⁹ expositores nri q fuit: eo q maria soroz moysi z sepho ra vxor eius rixate fuerūt adinuicem: sicut acciderē solet mulie ribus: z maria sup hoc cōquestā fuit aaron: z ambo simul detu lerunt querimoniā apud moysen: et ipse sustinuit ptem vxoris sue: ppter qd maria indignata. prupit in verba cōtra moysen. Ra. Sa. dicit q causa obiurgatiōis moysi fuit p sephora vro re sua: ppter hoc q moyses sepauerat se ab ea quātū ad thoz: eo q frequēter loquebat cū dño: z ideo volebat esse parat⁹ sp cum vocaretur a dño: ad qd requirit⁹ iudicia carnis etiā p cō tinentiā ab actu matrimoniali. Cū z dicunt sancti q spūs pro pheticus non tangebāt corda pphetaz cū erant depressa ex actu matrimoniali. Sacerdotes etiā veteris legis diebus quibus ministrabāt ab vxorib⁹ cōtinebāt: z iste modus loquēdi cōso nat textui: et fm b erponit sic: a Locutaq est maria z aaron ptra moy sen ppter vxorem eius

Rom. ii. c.

no detra hendū fra tri

Dystice

Diuisio

Ethiopia que fuerit

Nico. de lyra

Locutaq est maria. Dic ponit Ca. XII. Obiurgatiōis impedimētū cōtra moysen: ppter quā pplis impedit⁹ fuit ab itinere: vt patet in fine hui⁹ ca. Circa hoc igit primo ponit dicta obiurgatiō. secūdo obiur gatiōis respēctio / ibi: Qd cū audisset. tertio eiusdē punitio / ibi: Fratres. Circa primū dicit: Locutaq est maria. Ista copulati ua cōiunctio qz cōiūgit hoc capitulū pcedēti: cui⁹ cā dicitur. f. b Cōtra moysen zc. Circa h varie dicit doctores hebrei z catholici. Dicit em Joseph⁹ et ples expositores catholici eū in h se qntes q ista vxor moysi fuit filia regē ethiopiū: qz ethiopi b rebellāt⁹ egyptiū moyses q iam erat adult⁹ z elegātis for me: missus fuit dux exercit⁹ ad ipos domādos: qd debellat⁹ in campo obsedit fugientes in ciuitate regia: cuius pbitatem ad mirans filia

illā acceptā dimiserat. Ra. Sa. aut dicit q ista vxor fuit sepho ra q dicit ethiopia. Et idē dicit Aug⁹. Alia tñ rōe: qz fm Aug⁹ et alios doctores nros dicit ethiopia: qz madianite antiqūus ethiopes dicebat. Ra. Sa. dicit q dicit ethiopia p trariū: qz erat valde pulchra: nō solū corpē sed etiā morib⁹. Cū inter p̄tat pulchritudo fm Hiero. sicut de puero valde pulchro ali quādo dicit: hic est pulcher maurulus. z quasi simili modo de iohāne baptista: Dat. xij. dicit. Arūdo v̄to agitata p tra riū vel negatiue. De cā dō obiurgatiōis moysi ppter sepho rā. dicit⁹ expositores nri q fuit: eo q maria soroz moysi z sepho ra vxor eius rixate fuerūt adinuicem: sicut acciderē solet mulie ribus: z maria sup hoc cōquestā fuit aaron: z ambo simul detu lerunt querimoniā apud moysen: et ipse sustinuit ptem vxoris sue: ppter qd maria indignata. prupit in verba cōtra moysen. Ra. Sa. dicit q causa obiurgatiōis moysi fuit p sephora vro re sua: ppter hoc q moyses sepauerat se ab ea quātū ad thoz: eo q frequēter loquebat cū dño: z ideo volebat esse parat⁹ sp cum vocaretur a dño: ad qd requirit⁹ iudicia carnis etiā p cō tinentiā ab actu matrimoniali. Cū z dicunt sancti q spūs pro pheticus non tangebāt corda pphetaz cū erant depressa ex actu matrimoniali. Sacerdotes etiā veteris legis diebus quibus ministrabāt ab vxorib⁹ cōtinebāt: z iste modus loquēdi cōso nat textui: et fm b erponit sic: a Locutaq est maria z aaron ptra moy sen ppter vxorem eius

Moraliter a Locutaq est maria z aarō cōtra moy sen. Ipi nanqz eleuati ppter donū ppheticū irreuerenter z fal so locuti sunt ptra moysen mitissimū vt dicit in lra: Per istos allegorice significant heretici in vtroqz sexu qui ppter aliquā noticiā sibi datā supbiētes locuti sunt cōtra christū mitissimū. Dat. xi. d. Discite a me qz mitis sum et hūilis corde. Contra christū enī locutus est Arrius et eius sequaces / christi diuini tatem negantes: z Manicheus negans veram humanitatez eius: z sic de alijs hereticis. Et qm heresis p lepra significat vt dictū est supra. ideo maria q p̄sumptuose cōtra moysen ce pit loqui p̄cussa fuit lepra: nō aut aarō: qz sūm sacerdos erat: et qz statim penituit z culpā humilit⁹ recognouit. Per hoc aut q ad p̄ces moysi maria fuit sanata: figuratū fuit q heretici re uertentes ad ecclia sunt recipiendi. Moralit aut p maria et aaron irreuerēter loquētes cōtra moysen: q tñ erat mitissim⁹ / significat discipuli sub benigno mgfō supbiētes z p̄sonā ei⁹ vl ei⁹ doctrinā irreuerēt loqntes. z tales sūt quif obiurgā di sic aarō z maria: z vsqz ad satisfactōez cōdignā de societate aliorū discipuloz eiciēdi. Cū refert cōmētator sup secūdū d cō solatiōe q in ciuitate atheniēsi vbi antiq⁹ vigebar studiū phi losophie qdā discipulis ppter quoddā verbū irreuerētie ptra suū mgfm de loco studiū fuit eiectus vsqz ad quinquēniū:

Aug⁹

h

Actus ma trimonial

Moraliter Allegorice

Moralit

Nota con tra proter uos schola.

De vixore moysi ethiopiſſa q̄rit/ vtz ipsa ſit filia iethro/an altera duxerit/ Sz ipſaz fuiſſe credibile ē: d̄ madianitis q̄ppe erat / q̄ i paralipomenō ethiopes dicunt/ q̄n̄ eos pugnavit iofaphat. Nā i his loc̄ d̄r eos p̄ſecur̄ p̄p̄ſ iſrl/ vbi madiāite habitāt q̄ nunc ſaraceni vocant: ſed nūc eos ethiopes fere ne/ mo appellat: ſicut ſolēt locoꝝ z genti/ um nomina plerūq̄ veniſtate mutari.

Moyſes excuſat a domino

Allegorice

Derogare moysi

Lu. 9. d.

Allegorice

Allegorice

Allegorice

Allegorice

enter eoz iniuriā ſuſtinuit. g Statim zc. Ad oñdēdū dif plicētiā dei ſup iſto v̄bo facto. In hebreo habet: Et ſubito. cu ius cām aſſignat Ra. Sa. dicēs/q̄ aarō z maria tūc erāt imū/ di: z p̄ p̄ſequēs inepti ad apparēdū i cōſpectu dei: z iō cōpuli fuerūt petere aquā purificationis: vt p̄ hoc oſtenderet bonitas moyſi p̄tinēdo ſe ab v̄xore: vt ſp̄ eēt pa tus apparere corā deo: q̄ frēq̄nt̄ z ſubi to vocabat eū ad loq̄ndū cū eo: z ad cō fuſionē aarō z marie q̄ immūdi erāt q̄n fuerūt vocati. h Egredimī vos zc. Nolebat ei fatuitatē aarō i p̄ facto corā p̄p̄lo oñdere/ p̄p̄ ſcādālū p̄p̄li vi/ tādū. z eadē rōne nō ē p̄cuſſus lepra cū maria/ vt h̄. j. z p̄p̄ eandē rōne ſacer dotib̄ n̄ iponiēt p̄nā publica. i Uo cās aa. z ma. ſegregatim a moyſe: qz rēphēdēdo eoz volebat cōmēdare moy ſen/ ſicut p̄z ex ſe q̄ntibus. z cōmēdatiō alicui p̄ueniēt̄ fit i abſentia ei/ q̄ i p̄n tia. vñ dicit Bre. Sapiēs cū laudat in facie ſagellat i mēte. k Si q̄s ſu. int̄ vos p. Ad itellectū hui/ p̄ſideran dū/ q̄ cognitio p̄p̄hica q̄tū ad p̄n̄s ſpe/ ctat ſit trib̄ modis. Anō mō p̄ abſtracti onē a ſenſib̄ exteriorib̄: vt i ſomno v̄l extaſi. Alio mō ſine abſtractiōe tali: et hoc ſit duplici. Anō mō q̄n̄ i imagina tiōe ſiūt aliq̄ forme vtute diuina: i qui/ bus intellectus a deo illuſtrat̄ inſpicit veritatē itelligibilē ſup̄naturalē. Alio mō q̄n̄ ſine tali viſione imaginaria in/ tellect̄ a deo illuſtrat̄ cognofcit itelligi/ bilē veritatē ſup̄naturalē. ſcd̄s grad̄ ē altior p̄mo: z tertio ſcd̄o: cui/ ratio ē: qz p̄ occupationē ſenſū exteriorū in acti/ bus ſuis intellect̄ diſtrahit̄/ vt min̄ ca/ pere poſſit cognitionē ſup̄naturalē. et ideo q̄n̄ exiſtētē tali occupatiōe app̄hē/ dit ſup̄naturalis veritas/ ē altior gra/ dus: ſicut i cognitōe naturali ille iudi/ cat melioris ingenij q̄ curis diſtractus app̄hēdit veritatē itelligibilē/ q̄ ille q̄ nō pōt app̄hendere/ niſi ſit ab omī tali diſtractione ſegregatus. Et ideo ſecun/

Quare ſa/ cer dotibus nō imponit p̄nā publi.

Propheti/ ca cognitio

Heb. 3. a.

Ore ad os loqui

Aug.

a Eccleſiā de gentibus cōgregatā. a ethiopiſſa: z dixerūt: Nū p̄ ſolū a moysen locut̄ ē d̄ns: Nōner no c bis ſimiliter ē locutus: Qd̄ cum o audiffet domin̄/ iratus ē valde: e Frat̄ em̄ moyſes vir mitiſſimus f ſup̄ oēs homines qui morabant̄ in terra. Statim locutus ē domi g nus ad eum z ad aarō et maria: Egredimī vos tm̄ tres ad taber b naculū ſederis. Cūq̄s fuiſſent egreſſi/ deſcendit d̄ns in colūna nubis: z ſteit i introitu taberna/ culi vocans aarō z maria. Qui i cuz iſſent/ dixit ad eos: Audite b ſermones meos: Si q̄s fuerit in k ter vos p̄pheta d̄ni/ i viſione ap parebo ei: vel p̄ ſomniuz loquar ad illū: z ait: At nō talis ſeruus l meus moyſes qui i omni domo m mea fideliffim̄ eſt: Ore em̄ ad n os loquor ei: z palam: nō p̄ enig mata z figuraz d̄ni videt. Qua o re igitur nō timuiſtis detrahēre a Iracū deus detractoribus. ſeruo meo moyſi: Iratūq̄ con p

recte addit: d Quare igit nō ti. de. zc. Qd̄ ad eos di cit̄ q̄ euāgelij ſuſcipe vident̄: derogat̄ aut̄ moyſi. Et merito arguit̄: qz cū diſcāt p̄ euāgelij/ q̄ moyſes cū helia vidit glo/ riā d̄ni: audēt derogare legi z p̄phetis. Nō detrahā q̄ le/ gi: nec ſim̄ auditoꝝ ſolū/ ſed z factozes: vt cū moyſe gloriſi ſemur. Parāt q̄ materiā derogādī moyſi/ qui legē nō ſp̄uali ter exponūt. Qui enī audiūt ritū ſacrificioꝝ/ obſervantiā ſab batoꝝ vel ſimiliū i eccleſia recitari: offendunt̄ z dicūt: Quid p̄ſunt nobis p̄cepta iudaica? Judei de his viderint. Vada ē ergo q̄a/ vt lex ſpiritualiter intelligat̄ z explanet̄: ne ab impi tis derogetur moyſi. Sed cōuertamur ad dominuz vt auſe/ rat a nobis velamen littere: ne deſormis videatur nobis vul tus moyſi/ ſed decorus z glorioſus: vt nō obſtrectemus / ſed pro magnitudine ſenſuum eum gloriſicemus.

Nico. de lyra

De vixore moysi ethiopiſſa: negatiue vel p̄ p̄trariuz: vt ſit ſenſus: nō ē ita male gratioſa q̄ deberet ſe ſepare/ cuz ſit pulcherrīa corpe z morib̄: nec valet cā quā aſſignat. ſ. q̄ de/ frequenter loquit̄ cū eo. vñ ſubdit̄: b Et dixerūt: nō ſolū p̄ moyſen zc. q. d. nō. vñ ſubdit̄: c Nōne z nob̄ zc. q. d. ſic: q̄ tū te nem̄ legē act̄ m̄m̄ontal. q. d. ex hoc nō h̄z cāz ſepandi ſe ab v̄xore. Si aut̄ querat̄/ quō maria z aarō ſciuerūt q̄ moyſes cō tineret ab v̄xore? R̄ndet Ra. Sa. di. q̄ q̄n̄ heldad z medad p̄phetauerūt i caſtris/ vt dictū ē ca. p̄ca. maria ſozoz moyſi et ſephora v̄xoz ei/ erāt ſim̄: z cū rumor̄ de p̄pheta ipſoz venit ad eas: ſephora dixit: Ne v̄xozib̄ eozū: qz extūc ſepabunt̄ vi ri eaz ab ipſis/ ſicut Marit̄ me/ ſepauit ſe a me: z tūc maria di xit h̄ aarō: z ambo ſimul rēphēderūt moyſen. d Qd̄ cuz audiffet. Cōſequēter ponit̄ aarō z marie rēphēſiō/ cū d̄r: Qd̄ cū audiffet. ſ. v̄ba aarō z marie p̄ſumptuoſa et mala. e Irat̄ ē valde: eo q̄ ſciebāt excellētiā ſc̄ritatis moyſi: z iō culpa eozuz erat grauior: iō ſubdit̄: f Irat̄ enī moy. vir mitiſſim̄. qz cū eēt valde excellēs reſpectu eoz: tm̄ pati enter eozū

Mubes quoqz

Mubes quoqz

E a **N**ubes q̄ recessit que rē. Orige. r̄ nubes recessit de/ tabernaculo rē. **P**ri^o recessit nubes q̄ maria repleat lepra: vt ostendat q̄ si est in aliquo gratia spiritus sc̄i / r̄ obtrectat r̄ de/ trahit: recedit ab eo post obtrectationē: r̄ lepra replet aīa ei^o.

Allegorice **M**ā ppl̄s ille pri^o habuit i se gl̄iam dei. **A**llego **S** post q̄ in verū moysen. i. ch̄ristū extēderūt lin/ guas blasphematiū vel blasphemie: di/ scellit ab illis nubes r̄ transfūt ad nos in montē excelsū / saluator transformatus ē: r̄ nubes refulgēs obumbravit di/ scipulos: r̄ vox d̄ nube dixit. **P**at. iij. d̄. **H**ic ē fili^o meus dilect^o rē. **P**ost hoc er go maria facta est leprosa sicut nix. **P**o/ nec aderat nubes nō erat leprosa. dū em̄ visitatio dei i p̄plo illo fuit: leprosus nō fuit. **M**oralit̄. **T**imeam^o r̄ nos ne for te fugemus a nobis hanc nubē male co/ gitādo: male loquēdo: male agēdo. r̄ ap pareat in nobis lepra peccati. **b** **C**ū q̄ respectisset. **D**ri. **A**lia littera. **E**t re spectit aaron ad mariā: r̄ ecce maria erat leprosa rē. **V**ult in hoc ostendere q̄ po/ pul^o ille format^o fuit in vulua matris sy/ nagoge: nō tamē potuit puenire ad inte grū partuz. **S**icut abortus imfect^o par tus est: sic ille populus aliquāto tpe i tra vuluā matris. i. synagoge in institutiōe posīt^o fuit. **S**ed peccatis intercedētibz integre formari r̄ viuificari non potuit. ideo abiecti sūt pctō cōsummēte (vt ait) dimidiū carnis eius. **B**onus tñ d̄: abor sus: nō absolute: s̄ aliquā alijs cōparat^o. vnde **E**ccl̄. vj. b. **B**onus ē abortus ma gis q̄ ille q̄ in vanitate incedit. **E**t alibi dicit: **B**onos esse mortuos magis q̄ vi uentes. **Q**uib^o si cōpares abortum: bo nū dicas esse sup vtrūq̄. **N**on aut̄ alios nominat viuentes / q̄ de quib^o dicitur **P**s. xxxvij. b. **V**erūtāmē vniuersa va nitas om̄is hō viues. **N**ō em̄ omnis vi ta in vanitate est: sed que s̄m carnē est: r̄ s̄m errores seculi r̄ voluptates. **S**up hanc omnis homo ē: qui huic vite mor/ tuus ē. r̄ dicit: **H**ibi aut̄ mūdus cruci/ fix^o est: r̄ ego mundo. de quo d̄: **C**oloz. iij. a. **M**ortui estis cū xp̄o rē. **S**up hos dicit esse abortus: q̄ licet venisse videa tur i carne: nulla tamē huius vanitatis sumpsit initia. **A**lius vi detur etiam isto melior. de quo dicit **E**ccl̄. Et optimus sup hos qui nondū natus est. i. qui nec ad conclusiōē vulue carnalis r̄ r̄ corpore natiuitatē venit in vitaz. **O** autē dicit **E**ccl̄. iij. a. **L**audauit omnes mortuos magis q̄ viuos r̄ eos qui vi uunt vsq̄ nunc. euidenter ostendit q̄ eos dicat meliores q̄ mor/ tui sunt mundo: r̄ inferiores qui viui sunt mūdo. **A**d litteram aut̄ nō magis laudandi sunt mortui q̄ viuentes. **L**audat em̄ quis in eo q̄ bona volūtate egerit. **H**ora aut̄ cōis nulli ex vo luntate venit. **Q**uō q̄ quis laudat in eo qd̄ cōtra ppositū pati tur: **A**lioq̄n laudabit pharao submersus in mari sup moysen q̄ euasit: r̄ egyptij sup populū dñi q̄ siccō vestigio trāsīuit **S**i q̄ renunciaſti seculo: si abiectiſti vitia: si nō moueris ad pctm̄: q̄si mortuus eris. **H**ora vite laudabilis: nā d̄ morte cōi q̄ de lege nature venit nemo laudat. **S**ciēs aut̄ paulus in suprascriptis ordinibus esse aliq̄ abortum de seipso ait: **N**ouissime autem tanq̄ abortiuo visus est r̄ mihi. i. **C**oz. xv. b. **S**up viuetes se r̄ sup mortuos. post eos tñ q̄ nōdū nati sunt / numerans. **F**uit er go maria sicut abortum: nō em̄ potuit ppl̄s ille ad perfectū in le ge formari. vñ. **De**. vij. c. **M**eminem ad perfectū adduxit lex. **Q**uodā etiā a fide lapsos r̄ velut in abortum conuersos ad p/ fecte natiuitatis instituta reuocat **A**p̄ls. **F**ilioli mei q̄s itez par turio: donec. for. xp̄s i vob rē. **Gal.** iij. c. **C** **C**lamauitq̄ **O**rige. **A**lia l̄ra: **E**t p̄clamauit moyses ad dñm dicens: **D**ñe p/ cor te / sana eam rē. **Q**uez oportebat orare p̄ sanitate ppl̄i sui: nisi moysen? **N**orte hoc erat qd̄ cū dño loquebat in monte trās format^o: petēs vt cū plenitudo gentiuz introisset: oīs israhel sal/ uus fieret. **D** **S**puisset. **S**ignū repudij est in faciē cōspui. **U**n̄ primus q̄ repudiat coniugium: discalcatus in faciē cōspui tur. **V**inc **E**saias: **O**mnes gētes sicut gutta litule: r̄ sicut spu/ tū reputate sūt **E**sai. xl. d. **O**stēdit q̄ etiā ille ppl̄s sicut cete re/ gentes

re gentes: que vt spūtū reputantur abiectus est. **S**i em̄ confi deres priorē honorem: pontificalem ordinē: insignia sacer dotum: leuitica mysteria: maiestatem templi: r̄ eos cum cele/ stibus in terris habere confortia. **Q**uis fuit ille honoz: q̄ glo ria: **N**unc autem multo dedecore horrescūt sine templo: sine altari: sine sacrificio: sine prop̄hetis sine sacerdotio: sine celesti visitatiōe.

Unde patet q̄ pater conspuens per fudit vultus eoz ignominia. **S**ep̄tē q̄ diebus separentur extra castra. i. per septimanā mūdi huius. **I**n sep/ timana aut̄ dierum totius creature visibiles videntur produce esse sub stantie **T**ūc ei q̄ nō erant / facta sūt. **I**n septimana totū mūdi qd̄ secre/ ta r̄ deo soli cognita dispensatiōe q̄ tunc pducta sunt / explicant. **I**n hac septimana (q̄ sequestrata ē maria) nō mouent castra filiozū israhel: sed stant in vno loco cōclusi: r̄ nullus ē eis profectus donec mūdet maria a lepra sua. **E** **S**eptem diebus: r̄ populus non est motus de loco illo. **O**rige **M**aria quidem interueniente aaron pontifice sep/ tima die curatur. **N**os autem ob/ tractates vsq̄ ad finē septimane mū di. i. vsq̄ ad resurrectionē p̄manebi mus leprosi: nisi dum penitēdi tēp^o est corrigamur conuersi ad iesum r̄ per penitentiam supplicantes ei.

Maria de lyra

A **N**ubes quoq̄ recessit q̄ erat super taberna. **N**ō tamē eo mō sicut recedebat in motiōe castro rum. **b** **E**t ecce maria appa ruit cādēs lepra quasi nix. **I**ta similitudo nō tener q̄tuz ad omnia: sed quantū ad hoc q̄ candor niuis lucidus est: r̄ candor lucens signum est lepre: vt habetur **L**euitici. xij. a. **c** **O**bscuro dñe mi. humiliauit se aaron ex timore: q̄ vidit sozozē su am lepra pfusam: r̄ ex cōpassiōe ora uit p̄ eius sanatione. **d** **C**lama uita moyses ad dñm. tanq̄ ime

Mor i iurie: memor clementie. **e** **S**i pater ei spuisset i faciē ei^o. **S**puere in faciē alicui^o: signū est contēpt^o r̄ idigna tionis: r̄ ideo h̄ ē sensus: **S**i pat̄ carnalis ostēdisset ei idigna tionē r̄ respēdisset eā sicut r̄ ego feci / debuisset eē cōfusa. vij. dieb^o: ml̄tomagis d̄ esse cōfusa de idignatiōe mea. **f** **S**e paraſt. **e** septē dieb^o extra castra. eo mō q̄ leprosi eiciebant^o d̄ castr^o: vt dicit^o ē. **S**. ca. v. **g** **E**t populus nō ē motus. ex quo patet impedimentum itineris ex reuerētia ad mariā. **I**n ca. xij. vbi dicitur in postilla: **R**a. **S**a. di. q̄ causa ob/ iurgationis moysi fuit pro **S**ephora vrozē sua.

Additio. i. **R**atio **R**a. **S**a. in hoc loco in parte vi/ det cōtinere veritatē. **f**. i. **B** q̄ moyses se parauit se a **S**ephora vrozē sua q̄tū ad thoz. pp̄ frequētiāz diuine allocutiōis: qd̄ ē vez. put i postilla largi^o declarat: s̄ in **B** q̄ interp̄tat illud qd̄ d̄: **E**thiopiſsam: negatiue vel p cō/ trariū. **A**lit̄ exponit ab alijs: r̄ melius videt sc̄ q̄ **S**ephora erat nigra q̄si ethiopiſsa: put l̄ra plane sonat. **B**adianite ei de quoz natiōe **S**ephora erat p magna pte cōmorabā i tē/ torijs: sic habitātes **C**edar. vñ **A**bacuk i cātico: **V**idi tētoria ethiopiē: turbabūt pelles i re **B**adian. et sic madiāite pp̄ calorē solis denigrabant. vñ r̄ **A**ug^o. put pōit i glo. **B**adi anite. put i **P**aral. ethiopes nūcupāt. r̄ cōtra eos pugnavit **I**osaphat. **M**aria aut̄ assignabat cāz sepatiōis ipsi^o moysi a sua vrozē nō allocutiōē diuinā s̄z turpitudinē seu nigredinē ipsius **S**ephoze. q. d. **S**i moyses pulchrā habuisset vrozē: n̄ sepasset se a thoro illi^o: sed h̄ fecit q̄ ē ethiopiſsa. **f**. nigra. **A**d qd̄ pbādū dicebat: **N**ōne r̄ nob̄ s̄l̄r: locut^o ē de^o? q̄si diceret pp̄ p̄phetiā n̄ ē necessaria sepatiō p̄petua ab actu matrimōl ali: q̄ s̄l̄r sum^o p̄p̄ete r̄ nos sicut r̄ ille: tamē non sp̄ separa mur ab illo actu in q̄ magis videbant^o detrahēre ipsi **H**oy/ si q̄ si **S**ephora eēt pulchrā: r̄ cū hoc ab ea separaret. **N**am s̄m hancē

Doralit

Tropolo.

Eccs. 4. b.

Gal. 6. d.

Eccs. 4. a.

Ro. 11. c.

Spuere in faciem

Doralit

Abac. 3. s.

In hac sniam in duobus errabat. Primo q; parificabant se ipsi moysi: qd erat manifeste falsum. Secdo q; indicabat sepa...

ses habebat reuelatōes ppheticas quicunq; volebat: vt patet Nu. ix. vbi dicit: State z cōsulā qd p̄cipiat dñs. vñ quicunq; in...

Replica correctorij Burgē. In ca. xii. vbi dicit de fi delitate moysi: Bur. nō vult exponi debere de bonitate moysi...

Aditio. ij. In verbis marie z aaron detrahentiu de moysi: nō habet q; equiparantē sibi de bonitate moysi...

Moyse are excel lentior

Glo. ordi.

Profectusq; Ca. XIII Da Phara. Ra. Notādū q; phara nō ē speciale nomē māsiōis: sed solitudis plures māsiōes cōtinētis: sicut i cathalogo mansionu...

Phara so ludo

Dystice

Profectusq; Ca. XIII. De ppls. Dic consequēter po nit impedimētū ex trāsgressione exploratorū: z bñ coniungit p̄cedenti: q; sicut maria peccatū d̄bis malis z fal...

Diuisio

Explorato res quare missi

Profectusq; Ca. XIII. Quis est populus de a domo p̄fecta iterptat. aseroth: fixis ten / a torijs in deserto pharan: vbi locutus ē dominus ad moysen b dicens: Mitte viros qui consi / derent terram chanaan quā da turus sum filijs israel: singulos d singulis tribubus ex principi bus. Fecit moyses qd dominus c iparat: de deserto phara mittēs d p̄ncipes viros: quoz ista sūt no mina. Be tribu rubē: semmua fi liuz zachur. Be tribu symeō / sa phat filiu huri. Be tribu iuda / caleb filiu iephōe. Be tribu isa char: igal filiu ioseph. Be tribu

Imū data maria.

Nico. de lyra

q; rñdit ei: Mitte vi. zc. ita q; fuit p̄mis sio ad malū ppli male petēt: sciebat ei dñs q; p; exploratores deciperent. c Fecit moy. qd d. In hebreo ha / bet: qd dixerat: q; nō fuit p̄prie p̄ceptū sed p̄missio. d Mitte p̄ncipes viros. sic nominant: quia p̄ncē erant boni: sed postea Moraliter. Profectusq; ē ppls. Moraliter Sequit: b Mitte viros q; con / siderent terrā. Allegorice p; explora / ores terre promissionis significant sa / cerdotes et scribe veteris legis: qui p; scripturas explorabant christi aduen / tum quantū ad tempus et quantū ad locū z alias circūstantias. In Dat. ij. a. requirēte herode vbi christus na / sceretur / responderunt: In bethleem inde: allegantes ad hoc scripturā q; ha bet Michē. v. a. tñ aliquantulum ali / ter in verbis. Et tu bethleē terra iuda nequāq; mīma es ex principib; iuda: ex te em̄ eriet dux qui regat populū me um israel. In sup illud Dat. xxi. Dic est heres: dicit Hieronymus. Ex hoc patet p̄ncipes iudeozū nō ex ignorātia sed inuidia crucifixisse dñm iesuz xpm.

Moraliter Allegorice

Sed q; p̄dicabat cōtra vitia eozū: subuersa fuit in eis cognitio quā habebat de ipso. Christus autem conuenienter potest dici terra promissionis: eo q; ad terram viuientium nos introducit: et quia corpus eius terrenum est terra promissa nobis in lege et prophetis. Per hoc autem q; pauci exploratores: scilicet ca / leb z iosue tñ in veritate steterunt / alijs ab ea declinantibus z puertentibus populū: figuratum fuit q; in aduentu christi pau ci de doctoribus iudeozū starent in veritate: scz nicodemus / gamaliel / nathanael z alij alij: alijs a veritate declinantibus et seducentibus populū: z inducētibus eū ad petendū mo / tem christi: vt habetur Matth. xxv. et Mar. xv. et Luce. xx / iij. Apostoli vero qui steterunt in veritate non fuerunt de do / ctoribus iudeozū: sed fuerunt homines simplices z sine litte ris: vt habetur Actu. iij. c. Moraliter aut p; exploratores in veritate non stantes / z ab ea populū auertentes: significa tur prelati z doctores ecclesie mali: qui p; noticiam scriptura rum exploratores sunt terre viuientium: sed per suam vitā ma lam ab eius ingressu deficiunt: z etiam alios impediūt. Dat. xxiij. b. Ne vobis scribe z pharisei hypocrite: qui clauditis re / gnum celozū ante homines: vos enim non intratis: nec intrā euntes finitis intrare.

Moralit

desertur in ligno: vbi z christi breuif passio demōstrat. Dur- murat populus iudeoz gigantū formidās impetū. Pugnatur contra amalech z chananeum volēte deo z vincit. Audir q̄ de beat i terra sancta facere sacrificia. Dathā z abirō z filij chore cōsurgunt cōtra moysen z aaron: z terre voragine glutuntur.

Inter mortuos z viuētes pōtifer me- dius thuribulo armatus ingreditur: z currens ira dei sacerdotis voce probi- betur. Virga aaron z flores profert z folia z in eternam memoriam virens siccitas consecratur. Nec dum tem- plum vel editui: nec dum sacerdotes z leuite sacrificia obtulerant: z par- tes eorum mysticus sermo describit.

Titula rufa in holocaustuz crematur: z cinis eius piacularis aspersio est. Ascendite ad meridiā pla- gam. Cūqz veneritis ad mon- tē. Aug. Alia littera: Et dixit ad eos: Ascendite de ista heremo: z vi debitis terram que sit z populus q̄ insidet super eam: si fortis est an infir- mus. si pauci sunt an multi.

Expōsuisse intelligitur fm̄ quod dixerat: si po- tens est an infirmus. hoc est si pauci sunt an multi. Quomodo em̄ possent de monte prospicientes sentire huma- naz viriū fortitudinē? Potest z aliis sensus multo esse cōgruētiōz veritati.

Or̄ ait: Ascēdetis in mōtē i ipam ter- ram quā explorare volebāt. Non em̄ possent facile exploratores intelligi: ni si peregrinātes omnia perquirebant.

Mā si de vertice montis eos putaueri- mus cōspexisse terrā z explorasse: quo- modo possent exquirere oīa q̄ moyses p̄cepit? Quomodo intrare ciuitates q̄s legunt intrasse: z de illa valle botrum tollere: ppter quē vallis botri d̄r: In ipso ergo explorat terra: qz ipsa erat q̄ exploraret: z ibi erat q̄dam depressior locus: de qua valle botrus ablatuē ē.

Quem portauerūt zc. fido. Botrū i ligno de terra pmissiois duo aduehūt: qz christus p̄dēs i ligno cru- cis pmissus gētibus: de terra genetri- cis marie fm̄ carnē natus. Duo baiuli q̄ sub onere botri incedebāt: vterqz po- pulus est: cuius prior iudaicus cecus z aduersus: ignarus p̄dētis gratie z pressus onere suspensit: cui subicietur iudicanti. vnde. Ps. lxxv. f. Obscurē tur oculi eorum ne vi. z dor. e. f. incur.

Qui dō posterior veniebat: populum gentiū significabat: qui credens z chi- stū ante oculos habens: sp̄ quē portat videt: quasi seruus dñm z discipulus magistrū sequit. fm̄ illd. Dat. xvj. d.

Si q̄s vult post me venire tollat cruce- suam z sequat me. Sic est botrus qui effusum in salutē nostram vinum san- guinis sui crucis cōtritiōe pfudit: z ex pressum passionis sue calicem ppina- uit ecclesie. Quē in malogranato socia numeris gratia secuta ē maē ecclesiaz habens intra se per granorū numeruz multitudinē pploz. per ruborē. i. san- guinis christi signaculū coruscantē ba- bentē etiā diuersa spiritus sancti charis- mata: q̄bus se indignos increduli iudi- cates: terrā carnis christi fluentē lacte z melle: accipere nō meruerūt: quaz p- fidem et serui: id ē christiani consecuti sūt: d̄ cui⁹ doctrina d̄r: Ps. cxvij. n. Qz dulcia faucib⁹ meis eloquia tua super mel ori meo. Ficum cum botro de fra promissionis attulerunt: id est imaginem legis cum figura christi. de quo enim dicitur. Can. j. d. frater meus vt botr⁹ cypri: qz nec christus sine lege: nec lex sine

ephraim / osee filium nun. Be tri- bu beniamin / phalti filiu raphu. Be tribu gabulō: geldebel filiu z sodi. Be tribu ioseph sceptri ma- nasse gaddi filium susi. Be tribu dā / amibel filium gemalli. Be tri- bu aser: sur filiu michael. Be tri- bu neptalim / nabdi filiu vaphsi. Be tribu gad / gubel filium ma- chi. Hec sūt noīa viroz q̄s misit moyses ad considerandā terrā: Vocauitqz osee filium nun io- sue. Misit ergo eos moyses per considerandam terraz chanaan a z dixit ad eos: Ascēdit ad meri- dianam plagā. Cūqz veneritis ad mōtes / cōsiderate terraz q̄lis sit: z populū / q̄ habitator ē eius: vtrū fortis sit / an infirmus: pauci numero an plures: ipsa terra bo- na an mala: vrbes q̄les / muratę an absqz muris: humus pinguis an sterilis: nemorosa an absqz ar- boribus. Confortamini: z affer- te nobis de fructibus terre. Erat autem tempus quando iam pre- coque vuz vesci possunt. Cūqz ascendissent / explorauerunt ter- raz / a deserto sin vsqz robob itra- tibus emath. Ascenderūtqz ad meridiem z venerunt in hebrō: vbi erant achiman z sisai z thol- mai filij enach: Nam hebron se- pte annis ante tanim vrbez egypti cōdita est. Pergētēsqz vsqz ad torrentem botri: absciderunt palmitem cuz vua sua quem por- tauerūt i vecte dūo viri. Be ma- lis quoqz granatis z de ficis lo- ci illius tulerunt / qui appellatus est nehelescol: id est torrēs botri: eo qz botrum: ide portassent filij israel. Reuersiqz exploratores terre post quadraginta dies omi-

quia disposuerat differre ingressum terre promissionis per quadraginta annos fm̄ numerum dierum quibus explo- ratores considerauerunt terram: vt habetur ca. sequenti.

De malis qz granat. Que legē significant: qz nec christ⁹ sine lege: nec lex sine xp̄o. Exploratores terre post quadraginta dies. Iliis. Exploratores qui ad terram vberem missi terruerunt popu- lum ne crederēt posse habere terrā promissam: scribas z pha- riseos significat. Sic em̄ illi p moysē missi sūt vt soli fecunditatem sollicitē considerarēt: sic isti per legē z p̄pbe- tas vt per scripturarū inuestigationē domini specularerent aduentum: i q̄ erat terra: id ē caro sancta: i qua reg- num dei z vbertatē spiritualium fru- ctum z vitam eternā cōsequi possent. Sed sicut illi desperatione terruerūt populum ne crederent deo promitten- ti: sic isti suaserūt populo iudeoz ne christo crederent: ad egyptum huius seculi redire cupiētes: manna fidei re- pudiatēs: z querētes ollas peccatorū nigras: z cepas blasphemiarū repu- diatas z pepones vitioz z libidinez corruptione marcentes.

In desertum Aico. de lyra. Boni: s; postea fuerūt deteriorati. Cetera patent vsqz ibi: a. Vocauitqz osee filiu nun io. Qz aut i p̄ cedētib⁹ vocat⁹ est iosue: p̄ est per anti- cipationez. Ratio autem quare moy- ses mutauit nomen eius fuit: qz moy- ses orauit dominum vt reueteretur cum salute corporis et mentis: quod z factus est: vt pater et sequentibus: ideo vocatus est iosue qui interpre- tatur salus. Cetera patent vsqz ibi: b. Et venerūt in hebrō. In he- breo habet: Et venit i hebrō. z dicit Ra. Pa. q sol⁹ caleb iuit illuc z ora- uit dominum super sepulchra patrū: vt dominus preseruaret euz a decep- tione aliorum exploratorum quos vi- debat iam inclinatos ad malum. Et hoc accipit ex hoc quod habetur Jo- sue. xiiij. vbi caleb dixit io: ue: Gura- uitqz moyses in die illo: terram quaz calcavit pes tuus erit possessio tua. Et sequitur ibidem: Benedixitqz io: sue z tradidit ei hebron in possessio- nem. c. Nam hebron septez annis ante tanim vrzem egypti condita est. Hoc autem in- terponitur ad respondendum tacite questionis: quia imediate fecerat men- tionem de filiis enach qui erant giga- tes z i tanim egypti ciuitate commo- rabantur: propter quod gigantes ti- tannes vocati sunt: ideo posset ali- quis mirari z querere: maxime veni- ens de egypto sicut erant filij israel quomodo i hebron essent gigantes: ideo dicit qz hebron fuit edita ante tanim. quasi diceret: non est mirum si ibi habitant gigantes: quia hebron est antiquior z propinquior tempori diluuij q̄ tanim i quo vigeat natio gigantium. d. Pergētēsqz vsqz ad torrentem botri: abscide- runt palmitem cum zc. Causa huius nominis exprimitur in littera z patet. e. Reuersiqz explora- tores terre post qdragita dies- dicit Ra. Sa. q maius tempus satis requirebatur ad peragrandum tanta terre spacia: sed dominus breuiavit: quia disposuerat differre ingressum terre promissionis per quadraginta annos fm̄ numerum dierum quibus explo- ratores considerauerunt terram: vt habetur ca. sequenti.

Locut⁹ eis

Allegorice

Litteralif

Mystice

Deu. i. d

Caleb qre nō decepit

Titanes

Titanes

A In desertu pharan qd est ca-
des. Rab. Solitudo pharan decē et
octo mansiones cōtinet: In quarū vl-
tima reuersi exploratores ad moysen
renunciauerūt que viderūt / portates
botrum cū malis granatis z ficis. Et
in sequentibus scriptū est: Profecti d
asiongaber castrametati sunt in deser-
to sin: hec est cades q nō sancta (vuple-
riqz estimant) sed mutata vel transla-
ta interpretat. In hac mansione mori-
tur maria z sepelitur: et ppter aquas
cōtradictionis moyses z aaron offen-
derūt dñm: z phibēt trāsire iordanē.

Tropolo. **S**it voci. zc. **Ca. XIII**
Lerra quā zc. **Diage.**
Que est terra ista sancta quidē
z bona / s; ab ipiis habitata: Qui sūt
hostes qui habitant in terra sanctorū?
Quō eijcendi vt succedāt vel habitēt
sancti: Euangelia pmittūt sanctis re-
gna celozū. Et apłus dicit Phil. iij. d.
Nostra aut cōuersatio in celis est. In
celis est ergo hereditas q pmittit san-
ctis. Putas ergo qz ibi nūc nullus ha-
bitat: sit qui debeat expelli: **A** dieb
Johā. baptiste regnū celozū vim patit
zc. **Barth. xi. b.** Nisi essent inde aliq
expellendi: nunqz diceret p vim esse di-
ripieudū regnū celozū. Et nisi cum ali-
quib⁹ nob esset plūū: nō diceret apłs:
Nō est nob colluctatio aduersus car-
nē z sanguinē zc. **Eph. vi. b.** De his
etiaz dicit **Isa. xxxij. a.** Inebriat⁹ est
gladius me⁹ in celo. Necesse est ergo
vt vincas spirituales neqtias q in ce-
lestibus esse dicunt: qui sunt veri cha-
nanei: et expellas de celestib⁹ locis vt
habites p illis. **S**icut tñ esse gigantes.
Bigas d: omis qui deo resistit: qd il-
li principaliter faciunt. Tibi ergo dat
vt eijcias gigantes. **Quō d. a. xlij. g.**
Quis accipiet a gigante spolia: Et ali-
bi. Nemo potest introire in domū for-
tis z vala eius diripere: nisi pri⁹ alli-
gauerit fortē. **Bar. iij. d.** Compatiōe
ergo humane nature z demoniace na-

Nico. de ly. **Ca. XIII**
Locutiqz zc. **Hic pñr pōit**
exploratoz relatio. cū dicit: **b** **Ue-**
nimus in terrā ad quaz misi. zc.
qz ibi est abundantia pascuoz z nemo-
rum in quib⁹ apes mellificant sine hu-
mano labore. Inceperūt narrationez
suam a cōmendatione terre: vt magis
crederet eis pplus postea in detrahē-
do de ea. sicut detractor: aliqñ incipit
a cōmendatione psonē cui vult detra-
here: vt p talem cōmendationē inclinet
corda audientū ad credendū q in di-
cendo mala de illa psona non moueat
odio: sed veritatis amore: z sic sibi ma-
gis credat: z iō subdiderūt difficulta-
tes obtinendū terrā illam / cu; dicitur:
c **Sed culto. for. habet. quibus**
non poterim⁹ resistere. **d** **Stirpē**
enach. i. giganteā. e **Amalech**
hab. in meri. hūc populū primo re-
citant: qz habitabat in parte p quā in-
gressi erāt: z vt terrerent populū isrl:
cui amalech alias molestus fuerat: vt
habetur **Ex. od. xvij. f** **Chanane⁹**
vero zc. q. d. p istas ptes nō est igres-
sus nobis possibilis ppter aqz: z ex his
fuit terrē ppls z icēpit murmurare p
moysen. Et iō **Caleb** q fuerat fidelis i
bac missiōe: ad repmēdū murmur ppls
z timorē

regione / circumita venerunt ad
moysen z aaron / z ad omnem ce-
tum filiozum israel in desertum
pharan: quod est i cades. **L**ocu
tiqz eis et omni multitudini / ostē-
derunt fructus terre / et narraue-
runt dicentes: **V**enimus in ter-
ram ad quam misisti nos: que re-
a **De doctrīa xpi dicit: Dulcia faucib⁹**
meis eloquia tua sup mel ori meo.
uera fluit lacte z melle vt ex his
fructibus cognosci potest: sed
cultores fortissimos habet: et
vrbes grandes atqz muratas.
Stirpē enach vidim⁹ ibi. **A**ma-
lech habitat in meridie: etheus
et iebuseus z amorreus in mō-
tanis. **C**hananeus vero mora-
tur iuxta mare z circa fluēta ior-
danis. **I**nter hęc caleb compe-
scens murmur populū q oriebat
contra moysen: ait: **A**scendam⁹
et possideamus terram / quoniaz
poterim⁹ obtinere eā. **A**lij vero
q fuerāt cū eo dicebāt: **N**equaqz
ad hūc populū valem⁹ ascende-
re: qz fortior nobis ē. **B**etraxerūt
qz terre quā inspexerāt apud fi-
lios israel dicētes: **T**erra quā lu-
strauim⁹ deuorat habitatores su-
os: **P**opulus quē aspexim⁹ p/
cerestature est. **I**bi vidimus mō-
stra quēdā filioz enach d genere
giganteo: quibus cōparati qua-
si locuste videbamus. **Ca. XIII**

I **S**it vociferās omis tur-
ba fleuit nocte illa: z mur-
murati sunt contra moy-
sen et aaron cūcti filij isrl
dicētes: **U**tinā mortui essemus
in egypto z nō i hac vasta solitu-
dine. **U**tinā peream⁹ z nō indu-
cat nos dñs in terram istam: ne
cadamus gladio: z vxores ac li-
beri nrī ducant captiui. **N**onne
melius est reuerti in egyptū: **B**i-
xeruntqz alter ad alterū: **C**onsti-
tuam⁹ nobis ducē / z reuertamur
in egyptū. **Q**uo audito moyses
z aaron ceciderūt proni in terrā
coram omni multitudine filiozū
israel. **A**t vero iosue fili⁹ nun: q
qui de tribu iuda.
z caleb filius iephone qui z ipsi
lustrauerūt terrā / sciderunt vesti-
mēta sua z ad oēm multitudinez
filioz isrl locuti sunt: **T**erra quā

z timorē dixit: **g** **A**scendam⁹ et
pos. zc. valde faciliter cū dei adiuto-
rio. **b** **Alij** dō zc. excepto iosue.
i **B**etraxerūtqz terre. nō ex steri-
litate: qz pvariū dixerāt: sed ex morbi-
da z pestilenti habitatiōe: ita q hoies
nō possunt ibi diu viuere. iō dixerunt.
k **Terra** quā lustra. zc. dicit **Ra.**
Sa. q in illa terra viderunt in quali-
bet villa homines sepeliētes mortuos
suos: qd dñs faciebat ad bonū filiozū
israel: vt pauci remanerēt ad pugnan-
dū cum eis: z ipsi exploratores rēule-
rūt ad malū populū isrl. **l** **I**bi vi-
dimus mōstra quēdā. i. hoies vl-
tra quātitatē naturalē alios mirabilē
excedentes: vt sic filij isrl terrerent ex
conditione terre z habitatorum eius.
m **Quib⁹** cōp. qsi lo. vi. modus
loquēdi ē hypbolicus z pñm veritatem
hoib⁹ timentib⁹ aduersarij sui videntē
eis mlto robustiores qz sint in ditate:
z trepidāt vbi nō ē timor. **Ca. XIII**
Situr. **P**ost trāgressiōnez ex-
ploratoz. hic pñr ponitur trāsgressio
gressio alioz. z pmo qstū ad eo-
rum desperationē. scdo quantū ad eo-
rū presumptionē. ibi: **E**t ecce mae. **C**ir-
pñm ponit dicta trāsgressio. scdo trāsg-
gressiōis punitio / ibi: **E**t dixit domin⁹
Circa pñm sciendū q ex verbis explo-
ratoz fuerūt territi z desperati de pse-
cutiōe terre a deo sibi pmissē. z iō pri-
mo ppererūt in verba murmuratiōis
z iō d: **E**t murmurati sūt zc. scdo de-
speratiōis / ibi: **o** **U**tinā mortui
essemus i egypto. z nō in hac va. so.
In hebreo habet: **U**el in hac solitudi-
ne mortui essem⁹. z hoc patet p verba
dñi dicētis. i. eodē ca. sicut locuti estis
audite me: sic faciā vobis: in solitudi-
ne hac iacebūt cadauera vestra. tertio
in dya rebelliois dicētes: **C**onstituam⁹
nob zc. p **Q**uo au. moy. zc. ne
dñs irasceret: z vt furia ppli frāgereē
q **A**t dō io. fi. nun zc. dolētes d
trāsgressiōe ppli z de afflictioe moysi.
r **S**cedit zc. In signū magne tri-
sticie: z hē file i plib⁹ loc ve. ac no. te.

Doraliter. **n** **I**git vocife. zc.
In h ca. agit d murmuratiōe ppli isrl
ptra moysen z aarō z ei⁹ rebellioe cō-
tra deū: ppter q data fuit snia mortz in
deserto sup eos q exierūt d egypto a vi-
ginti ānis et supra exceptz caleb z io-
sue. **P**er h allegorice fuit figuratū q
pauci d iudeis cōpatine igressuri erāt
ad fidē xpi i aduentu ei⁹: q qdē ingres-
sus p fidē ē introit⁹ tre vluētū i spe: z
h etiā scribit in qdaz libro hebraico q
d: canhedrin apd hebreos autētico ex-
ponēdo illd **Plē. iij. e.** **A**ssumāvofonū
d ciui. z duos d cog. zc. **B**lo. **D**esu-
rat⁹ ē egressus d egypto ingressū eoꝝ
in terrā pmissaz: qz duo tñ d sex mili-
bus igressi sūt: sic erit in dieb⁹ messie:
qd pꝝ impletū. nā pauci valde de iu-
deis i xpm crediderūt respectu nō cre-
dentiū. **D**oralr aut p h q pauci creū-
tiū d egypto intrauerūt terrā pmissiōis
significatū fuit q pauci de credētib⁹ q
exierūt spūalē d egypto p virtutē ba-
ptismi terrā videntū. i. celestē patriā z
sūt intraturi: **Barth. xi. b.** **D**ulti sūt
vocati pauci dō electi. z **L**u. xij. e. **C**ō-
tēdite intrare p angustā portā: dico vob
qz multi querūt intrare z nō poterūt.
z *** Nolite re.**

Diuisio

D

† 90. dif. alien⁹

Doralitē

† Eccl. 46. b

1. mach. 2. f

ture nos locuste sumus. Precipue si dubia sit fides nra: et nos pterreat infidelitas: ille vere gigantes erant: nos locuste. Si vero sequimur Jesum et verbis eius credimus: tanquam nihil erant in conspectu nro. Porro autem nos et dicit: Si amat nos deus intro ducet nos in terram hanc: quia bona est et fructus eius mirabilis.

Figura est precessit in patribus: completum in nobis. Fecerunt illi gigantes: et ceteri cum sunt terra eorum: omnem terram iudee et hierusalem civitatem: et montem sion. Ad nos autem dicit: Heb. xii. c. Non accessisti ad ea que visibilia sunt: sed ad invisibilia. Accessisti enim ad montem dei visentis: et ad civitatem celestem hierusalem: et ad multitudinem angelorum. Et alibi: Hierusalem que sursum est libera est: que est mater nra. Hierusalem ergo celestem esse credimus: et ad typum huius terrene et que scripta sunt de hac terrena: ad illam celestem spiritualiter referimus. Et sicut illi de terrestri hierusalem elegerunt chananeos et phereceos et ceteras gentes: ita et nos qui accessimus ad montem dei et ad celestia regna: necesse est ut expellamus de his contrarias potestates et spiritualia nequie in celestibus. Et sicut illi elegerunt iebuseum de hierim: et que vocabatur iebus postea vocabatur hierim: ita nos oportet hunc expellere iebuseum de hierim: sic prosequitur hereditate. Illi armis visibilibus et corporalibus vincebant: nosque invisibilibus et spiritualibus. Cuius Epistolae. vi. b. Non est nobis colluctatio adversus carnem et sanguinem etc. Induite vos loriceam charitatis: et galeam salutis: et assumite scutum fidei et gladium spiritus quod est verbum dei. Quia talibus armis sequens iesum ducet: sicut patres calcaverunt ceruicem gentium: et tu calcabis ceruices demonum. Ipse enim sequentibus se ait Luc. x. c. Ecce dedi vobis potestatem calcandi super serpentes et scorpiones. Vult ergo iesus semper res mirabiles facere: vult de locustis vincere gigantes: et de his que in terris sunt celestes superare nequias. Hoc est fortasse quod dicitur Job. xiiij. b. Quia qui credit in eum non solum faciet illa que ipse fecit: sed et maiora. maius enim mihi videtur si homo in carne positus fragilis et caducus: fide tamen christi et verbo eius armatus superet de monum legionem: quis ipse sit qui vincit in nobis: plus tamen esse dicit quod per nos vincit: tamen est ut nos armis istis semper sumus parati et armati et conversatio nostra semper in celis sit: omnis motus noster: actus: cogitatus et sermo celestis sit. Quanto enim illic ardentius ascendemus: tanto illi precipites descendunt: et quanto nos superiores: tanto illi inferiores. Si vita nra sancta et secundum deum sit: morte confortat illis. Si segnis et luriosus: potestates adversum nos gigantes facit: et quanto nos dilatamur in terris: tanto illis latiora spatia procedimus in celis.

Sal. 4. d

Angelorum ergo ut illi minuantur: nobis ingrediuntur illi pelantur: et ascenduntur cadunt. a. **Neque timeatis.** Aug. Caleb et iesus nunc loquentes ad populum ne timerent ingredi terram promissionis dixerunt: Vos autem ne timueritis populum terre: quoniam cibus nobis sunt: abscessit enim tempus ab eis: dominus autem in nobis: ne timueritis eos. Quam dicitur est: cibus nobis sunt: hoc est consumemus eos. Quod vero additum est: Abscessit enim tempus ab eis: dominus autem in nobis: diligenter non dixerunt abscessit ab eis dominus: impii enim fuerunt. Sed quoniam etiam impiis occulta dispensatione datur tempus florendi et regnandi tempus ab eis discessit: Dominus autem in nobis. Non dixerunt tempus abscessit ab eis et nostrum successit: Sed dominus autem in nobis: non tempus. Alii enim tempus habuerunt: isti dominum temporum creatorum et ordinatorum et omnium dispensatorum. b. **Feriam iugur.** Origo. Cominatio hec non est iracunda: sed propheta humendus enim erat populus nationum: sed non per moysen: excusavit

Exo. 13. d.

Exo. 32. d.

Augustinus literaliter

circumimus valde bona est: Si oppritus fuerit dominus inducet nos in eam et tradet humum lacte et melle manantem. Nolite rebelles esse contra dominum: neque timeatis populum terre huius: quia sicut panem ita possumus eos deuorare. Recessit ab illis omne presidium: dominus nobiscum est: nolite metueri. Cumque clamaret omnis multitudo et lapidibus vellet eos opprimere: apparuit gloria domini super tectum sedentis cunctis videntibus filiis israel. Et dixit dominus ad moysen: Quisquam detrahent michi populum istum? Quousque non credet michi in omnibus signis que feci coram eis? Feriam igitur eos pestilentia atque consuma: te autem faciam principem super gentem magnam et fortiozem quam hec est. Et ait moyses ad dominum: Ut audiat egyptus de quorum medio eduxisti populum istum et habitatores terre huius qui audierunt quod tu domine in populo isto sis et facie videaris ad faciem et nubes tue protegat illos: et in columna nubis precedas eos per diem et in columna ignis per noctem quod occideris tantam multitudinem quasi unum hominem et dicant: Non poterat introducere populum in terram pro qua iurauerat: et idcirco occidit eos in solitudine. Magnificet ergo fortitudo domini sic iurasti dicentes: Dominus patiens et misere misericordie: auferes iniquitatem et scelera: nullumque in

sen: excusavit ergo se moyses. Sciebat enim quia gens que promittitur non per se vocanda erat: sed per iesum: nec moysaicus sed christianus populus erat appellandus. Ideo pluribus exorat pro populo suo. Origo. Feriam igitur. Sit cominatio hec a domino: non ut diuina natura passibilis: et ire subiecta ostendat: sed ut moysi charitas qua erga

Physice

Diuisio

Nico. de lyra

Non a. Nolite rebelles esse contra dominum: Quia quia rebellando moysi rebellabat deo cuius erat nuncius: Quia quia dominus preceperat eis quod irent ad terram promissionis: et sic rebelabant ei in persona propria. b. Neque timeatis populum terre huius etc. quia sicut panem ita eos possumus deuorare: id est absque ulla difficultate. c. Recessit ab illis omne presidium: quia virtute diuina erant timore percussi: ita quod non remanserat in eis consilium et virtus resistendi: sed quia populus ita erat desperatus quod non recipiebat admonitionem: ideo voluerunt se conuertere ad occisionem: unde subditur d. Et lapidibus eos vellet opprimere: sed moysen et aaron iosue et caleb. e. Apparuit gloria domini. ad defensionem eorum et terrorem malorum. f. Et dixit dominus. Dic sequenter ponit dicte transgressionis punitionem. Circa quod primo ponitur dei cominatio. secundo pene relaxatio quantum adynam partem ibi: Dixitque dominus. Circa primum igitur primo ponit transgressionis repetitio breuiter cum dicitur: Et dixit dominus ad moysen: Quousque detrahent michi populum istum? Quasi dicitur ab exitu de egypto inceperunt: ut patet Exo. xiiij. et continuauerunt usque modo. g. Quousque non credent michi in omnibus signis que fuerunt tam mirabilia quod deberet credere eis. h. Feriam igitur eos pestilentia etc. licet hoc non fecerit: tamen verum dixit: quia loquebatur secundum demerita populi: ut sit sensus: meruerunt ut hoc eis faceret. i. Te autem faciam principem. hoc autem intelligit conditiona liter. i. si faceret primum: faceret et istud secundum: si merita tua exigunt. k. Et ait moyses. ad auertendum iram dei: ne populus totaliter deleret: et ad hoc allegat blasphemiam nominis dei si hoc fieret dicens: i. Ut audiat egyptus etc. si hoc fieret: veniret ad eorum noticiam: et tunc intenderent in tuam blasphemiam: quia nesciunt populi culpam. m. Et habitatores terre huius etc. i.

terre chananeorum ad quam ibant et imputaret ipse tue dicentes: quod licet potueris educere populum de egypto: non tamen introducere in terram promissam: quia fortior est in civitatibus et habitatoribus quam egyptus: et hoc est quod dicit: Non poterat introducere etc. et ideo concludit: n. Magnificet ergo fortitudo domini. introducendo populum istum ad terram quam ei promissisti: quod non posset fieri si iste populus penitus deleretur: quia non remaneret reliquie ex ipsis. o. Sicut iurasti dicens. licet dicens non refertur ad litteram immediate sequente: quia non sunt verba domini sed moysi: unde et similia verba dixit moyses domino Exo. xxxiiij. sed refertur ad iuramentum dei factum abrahe Gen. xxii. c. ubi dicit sic: Per metipsum iuravi dixit dominus: et sequitur: Possidebit semen tuum etc. p. Dominus. Per omnium gubernationem. q. Patiens. Per penitentiam peccatorum expectationem. r. Et multe misericordie. Per pene relaxationem. s. Auferes iniquitatem. i. peccata facta contra proximum. t. Et scelera. contra deum. v. Nullumque inno. derelinques: quia omnes contrahunt peccatum originale: et adulti cum hoc saltem veniales: Qui visitas

quam erga pplm habebat / z dei boni-
tas que supra oem mentē est apperet.
Scribit enī deus irasci z cōminari vt
sciat homo tātū sibi esse loci apud deū:
tantūq; fiducie: vt si etiā aliq; indigna-
tio sit in deo: humanis obseruatiōib;
mitiget in tantū de deo ipetrare posse
hoīem / vt ppria statuta cōuertat. Bo-
nitas enī q; sequit iracundiā et moysi
fiduciā oñdit apd deū: z alienā ab ira-
cundie vitio diuinā docet esse naturā.
Et mysteriū in futuro explendū p̄tinet
sermo: p̄ quē p̄mittit deus q; aliū po-
puli hoc abiecto resuscitet. a ¶ Par-
uulos. Orige. Sed filij ipsoz q; sunt
hic mecū q̄cumq; ignorāt bonū vel ma-
lū zc. Patres nri fuerūt ppls ille pri-
or: nos filij ipoz sum: illi q; peccauē-
rūt abiecti sūt z ceciderūt: nos aut filij
ipoz p̄ ipis surrexim⁹ z erecti sum⁹ / q;
nesciebam⁹ bonū vel malū. Ex gentib;
enī sum⁹ neq; bona q; ex deo veniūt no-
ueram⁹ / neq; mala q; ex pctō generāt.
vñ Rom. xi. c. Vide aut seueritatez z
bonitate dei: in eos qdē q; ceciderūt se-
ueritate: in te aut bonitate / si p̄māserit
in bonitate zc. b ¶ Annus p̄ die.
Orige. Quasi p̄ die annum recipietis
pctā v̄ra p̄ .xl. annos. Timeo h̄ myste-
riū discutere. Vide enī q; in hoc cōp-
hendit ratio pctōzū z penarū. Si enī
cuīq; peccatozi ann⁹ ascribit ad penaz
p̄ vnus diei pctō et h̄m rationē diezū
quibus peccat totidē annoz numerus
in supplicijs cōsumit / v̄reoz: ne forte
nobis q; q̄tidie peccamus: nec ip̄a secu-
la aut etiā secula seculozū sufficere pos-
sint ad penaz luēdas. In eo q; ppls il-
le p̄ .xl. diez p̄ctō et h̄m anis cruciat in
deserto / nec terrā sanctā introire p̄mit-
tit. Similitudo futuri iudicij videt osten-
di vbi pctōz rō discutēda est: vbi erit
aliq; fortasse bonozū operū recōpensa-
tio: v̄l eoꝝ q; in vita sua quisq; recepit /
sicut de Lazaro dicit: Sed hoc nullus
ad integrū nouit / nisi cui pater om̄e iu-
diciū tradidit. Orige. Neget q; for-
tasse bonitati dei cōuenire: vt pro diei
peccato annū supplicioꝝ rependat: im-
mo dicat etiā si die p̄ die reddat / quis
iustū / nō videt esse benignum. Sed si
vulnus corpori infligat / aut os p̄frin-
gat / aut neruoꝝ iūctura resoluat: sub
vñ enī hore spacio solent hec corpib;
accidere: et plurib; postmodū cruciati
bus aut dolorib; exactis multo vix tpe
sanari. Quātū enī tumores in loco / tā-
ta tormenta generant. Si h̄o accidat
vt in eodē vulnere v̄l in eadē fractura
iterū q; vulneret / z frequētī frāgat:
quātis penis quantiq; cruciatib; p̄tē-
curari: Quanto aut tpe: si tñ potuerit
ad sanitatē p̄ducit. Et vix aliquādo ita
curabit / vt vel debilitatē corpis vel fe-
ditatē effugiat cicatricis. Trāsi ab exē-
plo corpis ad vulnera aīe: que quoti-
ens peccat toties vulnerat peccat: ve-
lut telis. vñ Eph. vi. c. Assumite scutu
fidei i q; possit oia tela maligni ignea
neq̄ssima extinguerē. Patit aut nō so-
lū vulnera iaculoꝝ s; z fracturas pedū
cū laquei parant pedib; ei⁹ / z supplātā-
tur gressus ei⁹. Hec z huiusmodi vul-
nera q̄to tpe putas posse curari: Si
possim⁹ p̄ vnūq; pctm̄ videre quō-
sā vulnerat. Sermo malus vulnerat
Infligit / sed nō in lingua: vulnerat ani-
ma etiā p̄ cogitationes z p̄cupiscētiā
malas

noxū derelinquens: qui visitas a
pctā patrū in filios in tertiā z q̄r-
tā generatiōez: Dimitte obsecro b
peccatū populi tui hui⁹ h̄m ma-
gnitudinem misericordie tue: si-
cut propitius fuisti egredientib;
de egypto vsq; ad locum istum.
Dixitq; dñs: Dimisi iuxta ver-
bū tuū. Tuuo ego: z implebit glo-
ria dñi vniuersa terra: Attamen s
modum correctionis moderatione libe-
rata dispensat.
omnes homines qui viderūt ma b
iestatem meam: et signa que feci
in egypto z in solitudine: z tēta i
uerūt me iaz per decē vices: nec
obedierūt voci mee: nō videbūt
terrā p̄ q; iuravi p̄rib; eoꝝ: nec q̄s
q; ex illis q; detraxit mihi ituebit
eā Seruū meū caleb / q; plen⁹ alio
sp̄ritu secut⁹ est me / inducā in ter-
rā hāc quā circūiuit: z semē eius
possidebit eā: quoniā amalechy-
tes z chananē habitāt in vallib;.
Cras mouete castra z reuertimī
i solitudine p̄ viā maris rubri. Lo-
cutusq; ē dñs ad moysen z aaron
dicēs. Usq; multitudo hec pessī-
ma murmurat cōtra me: Quere-
las filioꝝ isrl̄ audui: Dic q; eis:
Tuuo ego dicit dñs: sicut locu-
ti estis audiēte me: sic faciā vob;
In solitudine hac iacebūt cadaue-
ra v̄ra. Dēs q; nūerati estis a vigi-
ti annis z supra: z murmurastis
p̄ me: nō i trabitū terrā sup quā le-
uauī manū meā vt habitare vos
facere p̄ter caleb filiū iephone: z
iosue filiū nun. Parulos aut ve-
stros de qb; dixistis q; p̄de hosti-
bus foret / itroducā vt videāt frā-
q; vobis displicuit. Vestra cada-
uera iacebūt i solitudine. Filij ve-
stri erūt vagi i deserto ānis q̄dra
ginta: et portabunt fornicationē n
vestrā donec cōsumāt cadauera
patz in des̄to / iuxta nūerū q̄dra
ginta diez qb; cōsiderastis terrā.
Ann⁹ p̄ die iputabit. Et q̄dra-
gita ānis recipiet iniquitates ve-
stras: z sciet vltionē meā: qm̄ si-
cut locut⁹ sū: ita faciā omni mul-
titudini huic pessime que cōsur-
rexit aduersuz me: In solitudine
hac deficiet z moriet. z Igit oēs o

Qui visitas pctā patrū. L
Quia vsq; ad quartā generatiōē cō-
tingit patres videre filios suos z ecō-
uerso: z sic filij vt frequenter fiunt imi-
tatores paternoꝝ scelerū / z patres pu-
niunt in eis / quādo vidēt penas eoꝝ.
b ¶ Dimitte obsecro peccatū po-
puli tui zc. q. d. totiens et tam graui-
ter te offenderūt q; indigent tua maxi-
ma misericordia. c ¶ Dixitq; domi-
nus. Dic consequenter ponitur pene-
relaxatio quantū ad vnā partē cū sub-
ditur: c ¶ Dimisi iuxta verbum
tuū. Et bene dicit iuxta: quia nō tota-
liter dimisit: sed q̄tū ad hoc q; nō dele-
ret totū populū simul. ideo subditur:
e ¶ Tuuo ego. Hodus est assertio
nis diuine: et est sensus / sicut verū est
q; ego sum viuens: quia sum vita per
essentiam: sic verum est verbū meū de
nō delendo totum populū simul. ideo
subdit: f ¶ Et implebit glia dñi
vniuer. terra. i. per facta mirabilia
que faciā introducendo populū in ter-
ram p̄missam: diuulgabitur gloria no-
minis mei per vniuersam terram / si-
cut patet de siccatione iordanis z sub-
uersione hiericho z similibus. Aliqui
tamen exponunt et bene q; hoc intelli-
gatur de christo qui h̄m carnē descen-
dit de illo populo / per quem impleta
est omnis terra gloria domini.
g ¶ Attamen. Dic consequenter re-
seruat partem pene debite: et primo
q̄tum ad communitatem populū di-
cens: h ¶ Omnes homines qui
viderunt maiestatem meam zc.
Propter que debuissent mihi credere
z obedire. i ¶ Et temptauerunt
me iam per decem vices. Semel
ante egressum de egypto Exod. v. se-
cundo in recessu Exod. xij. tertio in
deserto sur ad aquas marath. Exod.
xv. quarto in murmure p̄ defectu car-
nium: vt hic ca. xi. quinto plus collige-
do de manna et seruando vsq; mane:
Exod. xvj. sexto in raphidim pro dese-
ctu aque: Exod. xvij. septimo in con-
flatione vituli: Exo. xxxij. octauo ex im-
patientia laboris vt hic ca. xi. in princi-
pio. nono ex concupiscentia saporis:
Num. xi. decimo ex desperatione in
hoc loco. cetera patent vsq; ibi:
k ¶ Omnes qui numerati estis
a viginti annis et supra. Ex quo
patet q; illi qui erāt minoris etatis nō
incurrerunt hanc penam: similiter nec
filij leui: quia non fuerunt numerati a
viginti annis. sed primo ab vno men-
se: vt dictum est supra. iij. ca. Et secun-
do numerati sunt a. xxx. an. z supra: vt
dictum est. iij. ca. l ¶ Parulos
autē vestros de quibus dixistis
q; prede hostibus foret. Dic deter-
minatur pena q̄tum ad illos qui erāt
infra. xx. an. quia licet nō fuerint in de-
serto / mortui tamen retardati sunt ab
ingressu terre p̄missionis propter pec-
cata patrū suozum. xxxij. annis. et hoc
est quod subditur: m ¶ Filij vestri
vagi erūt in deserto annis qua-
draginta. Primus annus egressio-
nis de egypto qui iam transferat com-
putat in istis. xl. n ¶ Et portabūt
fornicationē vestrā. i. penā pctōzū
v̄roz qb; recessistis a dño / sicut forni-
catrix a legitimo viro. o ¶ Igit oēs
viri. Dic determinat pena exploratoꝝ
z ij ca. cū subdit:

Dysfice

Auc. 16. f
Job. 5. d.
Doralie

Ps. 52. a

Tuo ego

Peu. i. f

Decē vici-
bus pplis
murmura-
uit

D
7. 26. g. et
32. b. 76.
dis. c. ieu-
niū. 23. q.
4. c. displi-
cet. 7. q. 5. c
qd ergo

tegech. 4. b

Ps. 8. c
10. d

malas. Frangit autem et conterit per opera peccati. Que omnia si videremus: et vulnerate ante cicatrices sentiremus: usque ad mortem resisterem contra peccatum. Sed sicut demoniaci: vel mēte recapti non sentiunt si vulnerent (quod caret naturalibus sensibus) ita cupiditatibus seculi amentes facti: vel vitijs inebriati non

Doralit

Ps. 74. b
Deu. 1. g.

Eccl. 18. f

Allego.

sentimus quanta vulnera: quanta contritiones aie peccato acquirimus: et ideo congrua ratio est pene. i. cure et medicationis tempus extendi: et per unumquodque vulnus per quiete plage medendi spacia propagari. Sic ergo et dei equitas et benignitas in ipsis aie supplicijs euidēs fiat: ut hec audientes qui peccauit respiciat et ultra non peccet. Couersio enim in presenti vita et fructuosa penitētia celerē confert medicinā. Que non solū vulnus pteritū sanat: sed ultra non sinit animā peccato vulnerari. **Oris.** Aliud adiūcia si peccator: suz nunquā pena mihi erit eadē si semel peccauit: quod si secundo et tertio et frequētius: Non pro modo enim et numero et mensura peccati etiā pene quantitas metiēda est: vñ Ps. lxxix. a. Potabit nos in lacrymis in mensura. Mensura autem erit quā quisque sibi in hac vita vel minus vel plus peccato q̄sierit. Calix quoque in manu dñi vini meri dicit esse plenus mixto. Discet enim vnicuique et fit iudiciū non solū ex malis quod gessit: sed et iam ex bonis: cum tñ vtraque misceant: feret (quā ego puto pres malorum dici) non ad integrū emaniet. Sed hec in manu dei sunt: n̄m aut citius est emendare et penitere: pterita lugere: futura cauere: Quia ut p̄uersus ingemuerit saluus eris. Habem⁹ enim aduocatū qui interpellat pro nobis multo p̄statiozē moyses: qui tñ pro populo illo exauditus est. Et fortasse propterea moyses scribit pro populo veniā impetrasset: ut multo magis cōfidamus quod aduocat⁹ n̄m iesus veniā nobis impetrabit a patre. **Pa. rati sum⁹.** Rab. Mira p̄teritas humane mētis et horreda stulticia cecati cordis. Mandat deus p̄missiōibus suis credere: et de sua potētia cōfidere et sic terrā intrare. Humana stulticia diffidit: et salutaria monita respuit: econtrario suū negat auxiliū: illi contra dei voluntatē terrā inuadere volūt. Quibus filies sunt qui p̄missiōibus dei non credunt et prohibita faciūt. Sed spirituales amalechite et chananei qui habitāt in motibus supbie: pcutiētes eos psequunt⁹ usque ad horma Amalechite populus sanguinis: chananei negociātes vel motus: horma anathema interpretatur. **Verie** et nequitie quod n̄m sanguinē sitiūt: et terrenis negocijs implicare nos volūt: si in peccatis p̄seuerauerim⁹: et motem supbie ascēderim⁹: cōcidētes nos iaculis ignitis psequunt⁹ usque ad p̄teritū anathema. Non ergo de nobis presumam⁹: sed nostras infirmitatē considerantes dei p̄ceptus sequamur per omnia. Sic enim omnes hostes superabimus: sic patrie celestis gaudia que nobis p̄missa sunt percipiemus.

Nico. de lyra

Et cum subdit: **Parati sum⁹** ascendere ad locū de quo dñs locutus est: quod peccauimus. Quibus moyses: Cur inquit transgredimini vobis dñi: quod vobis non cedet in prosperū: Nolite ascēdere: non enim est dñs vobiscū: ne corruatis corā inimicis vris. Amalechites et chananeus anathema vos sunt: quorum gladio corruet: eo quod nolueritis acquiescere dño: nec erit dñs vobiscū. **At illi cō-** tenebrati ascēderūt in verticē montis. Arca autē testamenti dñi et moyses non recesserūt de castris. **Bescēditq̄** amalechites et chananeus qui habitabāt in mote: et pcutiens eos atq̄ cōcidēs p̄secutus est eos usque ad horma. **Locutusq̄** est domin⁹ ad moysen dicens: Loquere ad filios isrl: et dices

ti: Id est peccato suo excecati. e Persecutor est eos usque ad horma. Non est loci impositū ab euentu ut habetur in fra. xxi. ca. sed hic ponit per anticipationē.

In ca. xiiij. vbi dicitur in postilla: Et ideo concludit: magnificetur ergo fortitudo domini.

Additio

Supra in additione sup Exo. xxxij. super illud verbū: Duo trāseunte coram eo ait: dominator dñs deus etc. Fuit ostēsum quod illa verba dñator etc. non fuerūt moysi orantis: sed ipsius dei docentis moysen vias suas quibus deus rōnalē creaturā regit: put ibi fuit plenitudo declarati: quod quēdā vie maxima pte misericordidā sonat: quod quidē misericordia maxime diuinā oipotentiā manifestat. put in collecta dicit: Deus quod oipotentiā tuā parecedo maxime et miserādo manifestas: idcirco moyses edocet a deo de vijs dñi supradictis cum modo diuinas miseratōes implorabat pro populo. **Proie dicebat:** magnificetur ergo fortitudo dñi. Fortitudo enim dñi sua oipotentiā est et magnificat maxime. i. manifestat miserādo. **Ad autē** sequit in lra p̄m trānslationē n̄am: **Sicut iurasti dices:** in Heb. habet: **Sicut locutus est dices:** proie refert ad lram immediate sequētē que fuerūt p̄ba dñi docētis moysen vias suas ut dictū ē. **Et notādū** quod in hoc loco de patrū meritis moyses non fecit mentionē in speciali: sic in p̄cto vituli dixit. s. xxxij. ca. **Demēto abraā** et isaac adiectiuoz tuoz. **Hec in generali.** non enim dixit: **Qui est** stodis misericordiam in milia. **Cui⁹ rō est:** quod in hoc loco diuinis tñ miseratōibus innitebat: non autē meritis patrū s̄m p̄termisit in hoc loco: **Diferator** et misericors: quod ut in p̄dicta additiōe fuit expositū horū duoz noim adiectiuoz. **Primum** intelligit de creatiōe p̄m quā natura creata pducit de non esse ad esse: quod p̄tinet ad misericordiam. **Secundum** de his que addūt sup naturā: ut ibi fuit expositū. de quibus ad p̄sens moyses non fecit mentionē: sed p̄mo ip̄lorabat patientiā diuinā. **Paties:** eo quod ira dei videbat erga eos sic accēsam: quod oēs sum̄ mina bāt p̄sumere: vñ dixit: **Occideret** tātā multitudinē q̄sivnū hoīem: vñ moyses in hoc loco non videt petiuisse relationē oimodā istī: et etiā quod peccata eoz non simul fuissent punita: s̄ successiue: vñ dicit: **Qui visitas peccata patrū in filios:** vñ in Deut. **Moyses** repetit orōnes quod fecit pro populo dices ca. ix. d. **Et orauit dñs** et dixit etc. et etiā de orōne pro aarō facit mentionē. non tñ d̄ hac orōne aliqd dicit: quod non petebat remissionē oimodā nisi quod de se haberet lōganimitē erga eos: quod p̄t̄ i executionē: quod oēs illi qui fuerūt in hoc p̄cto exploratoz culpabiles fuerūt p̄dēnati non solū ad mortem temporālē in deserto: sed etiā ad mortem eternā. **Ad quod** aliq̄ allegat illud Ps. xciiij. b. **Quadragesima annis etc.** quibus iurauit in ira mea si introibūt in requiē meā.

hoc p̄cto exploratoz culpabiles fuerūt p̄dēnati non solū ad mortem temporālē in deserto: sed etiā ad mortem eternā. Ad quod aliq̄ allegat illud Ps. xciiij. b. Quadragesima annis etc. quibus iurauit in ira mea si introibūt in requiē meā.

Replica correctorij p̄m Bur. In ca. xiiij. Bur. singularis est. allegas circa orōne moysi q̄s verba dñi sint: quē admodū. s. Exo. xxxij. longa digressiōe confingit: sed ea que intendit hic et ibi non esse fundata: vide in correctorio ultimo.

Locutusq̄ est dñs. **Hic** ponitur **Ca. XV** quoddā icidēs eo quod circa idē tps de colligēte ligna in sabbato accidit casus: et tñ obsequatio sabbati fuit statuta a p̄ncipio creatiōis mūdi: ut h̄t Gen. ii. a. **Et bñdixit** dñs diei septimo.

Abzraliter. **Locutusq̄** est dñs. In hoc capto ponitur aliq̄ de modo offerēdi sacrificia que sunt mystice superius expressa: p̄t̄

S

b

f

Doralit

A **S**acrificiū sile rē. fidem incar nationis christi q̄ in lege plenissime cō mendat / vel obseruantiam decalogi.

Literalit̄ **H**iero. Josephus. Lex p̄cipit in p̄ uatis publicis sacrificijs etiā farinaz mēdissimā adijci: in agno quidē assarij mēsurā / in ariete duozū / i tauro triū / z sup altare etiā oleū mirtū. Nā et oleū offerūt imolātes: in boue q̄dē bin me/ dietatē: in ariete huius mēsure tertiaz ptē / z q̄rtā in agno. Bin autē mensura hebreoz antiq̄ / fere choros antiq̄s du os capiēs: p̄m quā oleū offerebāt. Est autē (vt in Ruth legitur) ephi mēsurā triū modioz: bin autē (vt illi volūt q̄ de ponderib⁹ z mēsuris scripserūt) septa/ rij mēsurā tenet / qui ita noīat: qz septa pars est cochij. **H**iero. Allego. In beī ḡ p̄ singulas species aīaliū q̄ offe/ runt sacrificiū adhiberi. Quia nos in terrā ecclē p̄ dñi gratiā intrabim⁹ per singulas species bonoz operū: sciētā spiritalē in meditatione legis adhibere debemus. Mēsurā igitur ephi q̄ tres mensuras habet / significat fidē scē tri nitatis: cui⁹ decimā debem⁹ offerre. i. fidē incarnationis christi q̄ in lege ple/ nissime cōmendat vel obseruatiā decal/ ogi. Subemur ḡ offerre oleū. i. chari/ tatē / z misericordiā z vinū ad libamē/ tū. i. gratiā spūalē z cōicationē passio/ nis christi: z hec iuxta p̄tionē mensu/ sure bin. i. p̄m distributionē p̄fecte de/ uotionis. Senari⁹ enī qz p̄fectus est: p̄fectōez cuiusqz rei significat. Quid est ḡ in agni oblatione decimā partē ephi offerre simile cōspere oleo iuxta quar/ tā ptē bin: z vinū eiusdē mēsure ad li ba fundenda / nisi simplicitatē morū cū legis sciētā / z prudētia euāgelica ephi berez? Nō placet enim simplicitas sine prudētia / neqz prudētia sine simplicita te. vñ **D**att. r. b. **E**stote ḡ prudentes sicut ser. z sim. li. co. Et stulticia enī z ver/ sutia deo abominabilis est. b **E**t arietis erit. Aug⁹. In oblatione ari etis due decime simile offerunt: olei z vini tertia pars bin. Quia aries recto rū ordīnē signat: bñ cū duab⁹ decimis offerūt / cū q̄libet decalogū legis intelle ctu et opatione tenēs / rectoris officio delegat. Olei nō atqz vini tertia pars bin exhibet: qñ ab eo charitas z mise/ ricordia / et grā spūalīs doctrine circa subiectos impendit. c **Q**uādo ve rozē. Rab. In bouis oblatione tres decime simile / et medietas bin in oleo vel vino. Bos nō p̄dicatores signifi/ cat q̄ agrū dñicū colūt: z vomere euā gelico extirpāt vitioz spinas / z multi/ plicāt segetē v̄tutū. Hi cū tribus decl mis sile offerūt: qz decalogū legis scē tia doctrinaz ope tenētes: fidei scē tri nitatis veri sunt assertores. Hi chari/ tatē debent h̄re / z primis p̄ misericor diā p̄sulendo exēplū p̄bere / z in grā di uina q̄tū possūt p̄ficere: vt ad vite p̄se ctionē z scētitate pueniāt. p̄m illud **L**eu. ii. r. a. **E**cti estote / qz ego scētus suz. **Q**z autē in hac via deest / in celesti bea/ titudine p̄ dei grām in se p̄ficiendū spe rent. d **C**ū veneritis in trā rē. Rab. Cū q̄libet p̄sentē eccliam p̄ fidē intrat: necesse est vt terrā carnis sue. i. corpale vitā diligētē in dei timore ex/ erceat / z frugē v̄tutū p̄ducatur in refe ctionē eternā. Subemur ḡ non solū de arietē: sed z de pulmentis primitias p̄e/ crare

ad eos: **C**ū ingressi fueritis ter/ a ram habitationis vestre quā ego dabo vobis / z fecerit oblationē dño in holocaustū: aut victimā pacificā / vota soluētes: vel spon te offerentes munera: aut in solē nitatibus vestris adolētes odo/ rē suauitatis domino: de bobus siue de ouibus offeret: quicunqz imolauerit victimā sacrificiū simile decimā partē ephi cōsper sam oleo: quod mēsurā habebit quartaz partem bin: z vinū ad liba fundenda eiusdē mēsure da bit in holocaustū siue i victimā. **P**er agnos singulos et arietes erit sacrificiū sile duarū decima rū q̄ cōspersa sit oleo tertie ptis bin: et vinū ad libamētum tertie partis eiusdē mēsure offeret in odore suauitatis dño. **Q**uando vo de bobus feceris holocaustū aut victimā: vt impleas votum vel pacificas victimas / dabis p singulos boues simile tres deci/ dium mēsure bin: z vinum ad li ba fundēda eiusdē mēsure in ob lationez suauissimi odoris dño. **S**ic facietis per singulos boues et arietes et agnos et hedos: tā indigenē qz peregrini: eodem ri/ tu offerēt sacrificia. **U**nū prece/ ptum erit atqz iudiciū / tā vobis qz aduenis terre. **L**ocutus est do minus ad moysen dicens: **L**oque re filijs isrl: z dices ad eos: **C**um veneritis in terrā quā dabo vo/ bis / z comederitis de panib⁹ re/ gionis illi: separabitis p̄mitias domino de cibis vestris. **S**icut de areis primitias sepabitis: ita z de pulmentis dabit is primiti/ ua dño. **Q**z si p̄ ignoratiā p̄te/ rieritis quicqz horū que locutus est dñs ad moysen: et mandauit

crare deo. i. nō solū de p̄dicationis offi cio laboris p̄mordia dño p̄secrare: sed z de domesticis disciplinis q̄s in se q̄sqz sollerter exercet / inchoationē bone vo lūtātē dño dedicare. **S**iuē enī i seipso aliqz v̄tutib⁹ studeat: siue alijs piū la/ bore impendat: nō sibi sed diuine grē imputet / vt ei p̄secrēt oīs boni initiū: a quo sperat p̄fectionis supplemētū. **Q**z si p̄ ignoratiā. Aug⁹. **Q**z p̄cipit quō p̄cā expient q̄ nō sponte cō/ mittunt: merito querit q̄ sint ip̄a p̄cā nolentiū: vtrū q̄ a nescientib⁹ cōmittū tur: an q̄ facere cōpellunt? **N**ā et hec cōtra volūtātē dici solēt. **S**ed vult qz p̄pter qd̄ facit / cuz vult viuere: si quis nisi fecerit mortē minef: vult ergo fa/ cere: qz vult viuere. **E**t ideo nō per se/ **N**ico. de ly. **I**psū appe. **D**ñs diei septimo et sanctificauit il lū: ideo occasione hui⁹ fit hic memoria de aliqbus alijs legalibus: et p̄mo de oblatione sacrificioz. sc̄do de redditiō ne primitiarū. tertio de expiatiōe p̄cō rū p̄ ignorantiā. quarto de punitione p̄cōz p̄ supbiā. sc̄da pars incipit / ibi: **L**ocutus est dñs. tertia ibi: **Q**z si per ignorantiā. q̄rta ibi: **B**ia vo q̄ p̄ sup/ biā. **C**irca primū sciendū q̄ de istis sa/ crificijs q̄ hic tāgunf. s. de holocausto z hostia pacifica dictū est in **L**euitico: sed hic plenius addit de oblationib⁹ q̄ debebāt fieri cū istis sacrificijs: qz cum sacrificio agni offerebatur sile decima ps ephi oleo cōspere: qz in pistatione ei⁹ miscebat oleū: z vini q̄rta pars bin sile offerebat. **C**ū sacrificio arietis of/ ferebant due decime sile oleo cōspere et vinū tertia ps bin. **I**n sacrificio bo/ uis offerebant tres decime sile / z vinū medietatē bin. **M**ēsurā autē olei z mē sura vini erat eadē in q̄libet istoz sacri ficioz. **E**t ex dictis ptz lra paucis exce ptis q̄ p̄current. a **C**ū ingressi fueritis terrā habitatiōis vestre. **E**t hoc ptz q̄ ea q̄ dicunt hic referēda sūt ad tps futurū in quo intrauerūt ter rā p̄missiōis. b **H**olocaustū. Sa crificiū erat totū incēsum ad dei hono/ rē. c **V**ictimā pacificā. **P**ro ali q̄ bono obtento a deo vel obtinendo. d **A**gnos z hedos. **P**er hoc desi gnatur q̄ idē erat ritus agni z hedī et eedem oblationes offerende hic z ibi: e **T**am indigene. **Q**ui est de filijs israel. f **Q**z peregrini. **Q**ui erat cōuersus ad iudaismū. g **L**ocut⁹ est dñs. **H**ic p̄sequēter agit de datio/ ne p̄mitiarū: qz aliqd̄ addit qd̄ nō erat supradictū / cū dicit: h **S**eparabi tis primitias rē. **I**n hebreo h̄r: **D**e partib⁹ v̄ris tortellū: qz de q̄libet deco ctione furni. gallice fornee: separabat tortellus vn⁹ dādus sacerdotib⁹ p̄ p̄i mitijs. i **S**icut de areis. i. de gra nis que sunt in area. k **I**ta z de pulmentis. **I**n hebreo habet: **I**ta z de partib⁹ v̄ris. **S**upra enī fuerat dictū de primitijs dādīs de grano existente in area vel grāgia: sed nō de pasta di/ cto mō: z iō dicit hic q̄ debebāt p̄miti/ as dare de isto sic z de illo. l **Q**z si p̄ ignorantiā. **H**ic agit de expiatiōe p̄cōz q̄ habebāt aliquā cām diminuē tē de rōne p̄cā. **E**t p̄mo agit de istis in q̄rta tāgunf cōitatē inter illa q̄ diminu unt vnū ē ignātia / et h̄ tāgit i p̄ncipio. **L**ij **A** die

Aug⁹ de p̄cā nō lentiū

als hostiā

D

Impij q̄ tam atrociter iussu dei ab omni populo trucidatur: q̄ ligna collegit in sabbato. Sed oia in figura cōtingebant illis: scripta sunt aut̄ ad correctionē nostrā. i. Coz. x. c. Qui enim diē sabbati violare ausus est: dū ligna colligeret: et iō punit̄ est: significauit eū qui hodie in xpo signat̄ inueniē agere carnale opus. i. cōtrahere ligna/ fenū/ stipulā/ in escā ignis eterni: q̄ si fuerit deprehensus/ lapidat̄ et occidit̄: q̄ a spiritalibus iudicat̄. a **S**imbrias. Iuuenē filij isrl̄ in q̄ttuoꝝ angulis palliorum hiacynthinas fimbrias facere: vt quō in corpibus circūcisio signū est iudice gētis: ita et vestis aliquā habeat differētiā: et moneant q̄ p̄cepto dei habitū a ceteris gentib⁹ differūt: et religione differre. Nos quoq̄ instrumur q̄ mādata q̄ vident̄ esse minima in habitu legis: si p̄pter vitā celestē (quā vita hiacynthina significat) fiant/ multū pficiēt. Qui enī spernit minima paulatim desinit. Eccl̄. xix. a. Siue q̄ manducemus siue bibamus: siue q̄ aliud agamus: omnia in gloriā dei faciamus. i. Coz. x. c. g.

Fimbrie iudeorū

Ca. de lyra vocaret

Dic agit de distinctiōe filioꝝ isrl̄ ab alijs q̄tum ad habitū. sicut enī ille p̄p̄s erat a deo specialiter elect⁹: eo q̄ ipse xps erat ab illo nasciturus: p̄pter qd̄ data est ei lex sp̄aliter sic fuit dictū in p̄ncipio Exod. iō dñs voluit eos distingui in habitu ab alijs gētib⁹: sicut in nouo testa. religiosi habēt habitū distinctū p̄m p̄fessionē ad quā sunt astricti: iō p̄ talē habitū p̄testabant̄ se esse iudeos. a **E**t faciāt sibi fimbrias. i. in signū q̄ deberēt habere p̄uersatōez celestē respectu aliaz gentiū: q̄ color hiacynthin⁹ est sicut color celi q̄ sere nū est. b **Q**uas cū viderint. i. vñ et in p̄firmatiōe legis talis color apparuit eis q̄ viderūt dñm: vt habet Exo. xxxij. et iō talis coloris visio inducebat ad memoriā mandatoꝝ.

Doralis

De habitu iudeoz q̄bus p̄cipit q̄ faciāt sibi fimbrias p̄ angulos pallioꝝ et ponāt ibi vittas hiacynthinas. vittevero hiacynthine sunt coloris celestis. Iudeo p̄o figura fuerūt christi: anoz noue legis sicut dicit̄. i. Coz. x. c. Omnia in figura cōtingebat̄ illis. Per vittas iḡit hiacynthinas in habitu iudeozū significatū fuit q̄ christiani debent esse cōuersationis celestis Phil. iij. d. Nostra aut̄ cōuersatio in celis est: ideo subditur: b **Q**uas cū viderint. i. meditatio nanq̄ celestū recordari facit diuinoꝝ mandatoꝝ.

Additio. i. In ca. xv. vbi dicit̄ in postilla: Et tñ obseruatio sabbati fuit statuta a p̄ncipio creatiōis mūdi. i. obseruatio sabbati nō legit̄ fuisse statuta a p̄ncipio creatiōis mūdi: p̄m h̄ qd̄ dicit̄ Beñ. ij. a. Vñ dixit de⁹ diei septime et sc̄ificauit illū. Aliter intelligit̄ ad lram. p̄ ut in additiōe sup̄ Beñ. ij. est oñsum. Nec est q̄renda occasio q̄re repetunt̄ aliq̄ legalia: q̄ h̄ sepe cōtingit in lege mosaica.

Additio. ij. In eodē ca. xv. vbi dicitur in postilla: Dixitq̄ dñs hoc agit̄ de distinctione filioꝝ isrl̄.

Additio. iij. Hoc p̄ceptū de faciēdo fimbrias in angulis pallioꝝ: put̄ Debrei exponūt et rōnabiliter vt vident̄/ nō ordinat̄ ad distinctionē filioꝝ isrl̄ ab alijs natiōib⁹: q̄ iā de hoc habebant signū notissimū. i. circūcisione q̄ data fuit in signū: vt. s. Beñ. xvij. s. hoc p̄ceptū ordinabat̄ ad h̄ vt cū viderint illas fimbrias hiacynthinas recordent̄ mādatoꝝ dei: sic cū aliq̄s hō rogat̄ amicu suū vt aliqd̄ faciat p̄ amore suo: p̄ cui⁹ memoria ligat̄ sibi digiti cū filo: vt cū h̄ viderit tradat̄ memorie illd̄ qd̄ sibi iniūctū: et h̄ sonat̄ plane lra cū dicit̄: Quas cū viderit recordēt̄ oim mādatoꝝ dei: et iō nō fit hic mētio i red dēdo rōnē hui⁹ p̄cepti de h̄ q̄ sit signū: sicut in circūcisione. i. correctoꝝ p̄tra Burgē. In ca. xv. vbi postill. vult q̄ obseruatiā sabbati sit ex institutione mūdi. Burgen. se opponit p̄ illud qd̄. s. Beñ. ij. se dicit̄ addidisse correctoꝝ: vide in eodē ca. allegato. s. Beñ. ij. In eodē ca. cū postill. diceret fimbrias esse inter iudeos et gētes signū distinctiū

signū distinctiū. Bur. dicit̄ ipm signū fore rememoratīuū: s. si Bur. loquit̄ nō exclusiue stat simul vtraq̄ expositio. Si aut̄ loquit̄ exclusiue: rō sua nō cogit: q̄ quis circūcisio eēt signū distinctiū iudeoz ab alijs natiōib⁹: h̄ tñ signū nō erat patēs oculis sicut signū fimbriarū: et ideo cū hoc stat: q̄ fimbrie sint signū rememoratīuū mandatoꝝ oim dei specialr̄ circūcisiois: q̄ nō erat mādata simplr̄: s. vt sacralis: vt sit sensus lre: Quas cū viderint recordent̄ oim mādatoꝝ dei. i. recordēt̄ p̄ h̄ signū extrinsecū: q̄ sūt deo reconciliati p̄ occultā hominis circūcisione: et deo desposati p̄ legis susceptionē.

Ecce autē chore filioꝝ isrl̄. i. filij caath filij leui et dathā atq̄ abiron filij heliab: hōn q̄z filius pheleth filijs rubē surrexerūt p̄tra moyse: alijs filioꝝ isrl̄ ducētū q̄nginta viri/ p̄ceres synagoge: et qui tpe cōcilij p̄ nomina vocabant̄. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Qd̄ cum audisset moyse/ et aarō sacerdotiū: et iō vt ad h̄ possz ptingere habuit p̄ filiū cū dathā et abirō: q̄ erāt de tribu rubē: suggerēs eis q̄ ipi debe rēt h̄re p̄ncipatū ppli eo q̄ eēt de de tribu rubē: q̄ fuit p̄mogenit⁹ ipi iacob: vt sic iste chore h̄ret sacerdotiū: et illi ducatū: poterāt aut̄ de facili adinuicē talia tractare: eo q̄ caathite de q̄b⁹ erat chore et trib⁹ rubē habebāt tētoria apinā i situ: q̄ isti et illi hēbāt tētoria ad meridionalē p̄tē tabernaculi: vt p̄z ex supradict⁹ d̄ positiōe castroz: et q̄ isti erāt potētes in duab⁹ tribub⁹ aggregauerūt sibi magnā p̄tē maioꝝ ppli: iō s̄ dicit̄: Alij q̄z filij isrl̄. i. d. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Quia ois mul. i. electa ad di cultū: q̄ toti multitudine locut⁹ ē dñs i mōte sinai: vt h̄ Exo. xx. g. Et i ipis est dñs. q̄ et tabernaculū ē in medio castroz. h. Luce. i. q. d. h̄ est ex v̄ra p̄sup̄tōe: nō ex diuina ordinatōe. i. Qd̄ cū auhic p̄nt̄ ponit̄ culpe rephēsiō: et p̄mō q̄tū ad abitōez sacerdotij. sc̄do q̄tū ad abitōez ducāt̄ ppli/ ibi: Dixit q̄ moyse. Circa p̄mō vt moyse oñderet p̄lo se i hac rephēsiōe moueri celo

Ecce autē chore filioꝝ isrl̄. i. filij caath filij leui et dathā atq̄ abiron filij heliab: hōn q̄z filius pheleth filijs rubē surrexerūt p̄tra moyse: alijs filioꝝ isrl̄ ducētū q̄nginta viri/ p̄ceres synagoge: et qui tpe cōcilij p̄ nomina vocabant̄. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Qd̄ cum audisset moyse/ et aarō sacerdotiū: et iō vt ad h̄ possz ptingere habuit p̄ filiū cū dathā et abirō: q̄ erāt de tribu rubē: suggerēs eis q̄ ipi debe rēt h̄re p̄ncipatū ppli eo q̄ eēt de de tribu rubē: q̄ fuit p̄mogenit⁹ ipi iacob: vt sic iste chore h̄ret sacerdotiū: et illi ducatū: poterāt aut̄ de facili adinuicē talia tractare: eo q̄ caathite de q̄b⁹ erat chore et trib⁹ rubē habebāt tētoria apinā i situ: q̄ isti et illi hēbāt tētoria ad meridionalē p̄tē tabernaculi: vt p̄z ex supradict⁹ d̄ positiōe castroz: et q̄ isti erāt potētes in duab⁹ tribub⁹ aggregauerūt sibi magnā p̄tē maioꝝ ppli: iō s̄ dicit̄: Alij q̄z filij isrl̄. i. d. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Quia ois mul. i. electa ad di cultū: q̄ toti multitudine locut⁹ ē dñs i mōte sinai: vt h̄ Exo. xx. g. Et i ipis est dñs. q̄ et tabernaculū ē in medio castroz. h. Luce. i. q. d. h̄ est ex v̄ra p̄sup̄tōe: nō ex diuina ordinatōe. i. Qd̄ cū auhic p̄nt̄ ponit̄ culpe rephēsiō: et p̄mō q̄tū ad abitōez sacerdotij. sc̄do q̄tū ad abitōez ducāt̄ ppli/ ibi: Dixit q̄ moyse. Circa p̄mō vt moyse oñderet p̄lo se i hac rephēsiōe moueri celo

Ecce autē chore filioꝝ isrl̄. i. filij caath filij leui et dathā atq̄ abiron filij heliab: hōn q̄z filius pheleth filijs rubē surrexerūt p̄tra moyse: alijs filioꝝ isrl̄ ducētū q̄nginta viri/ p̄ceres synagoge: et qui tpe cōcilij p̄ nomina vocabant̄. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Qd̄ cum audisset moyse/ et aarō sacerdotiū: et iō vt ad h̄ possz ptingere habuit p̄ filiū cū dathā et abirō: q̄ erāt de tribu rubē: suggerēs eis q̄ ipi debe rēt h̄re p̄ncipatū ppli eo q̄ eēt de de tribu rubē: q̄ fuit p̄mogenit⁹ ipi iacob: vt sic iste chore h̄ret sacerdotiū: et illi ducatū: poterāt aut̄ de facili adinuicē talia tractare: eo q̄ caathite de q̄b⁹ erat chore et trib⁹ rubē habebāt tētoria apinā i situ: q̄ isti et illi hēbāt tētoria ad meridionalē p̄tē tabernaculi: vt p̄z ex supradict⁹ d̄ positiōe castroz: et q̄ isti erāt potētes in duab⁹ tribub⁹ aggregauerūt sibi magnā p̄tē maioꝝ ppli: iō s̄ dicit̄: Alij q̄z filij isrl̄. i. d. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Quia ois mul. i. electa ad di cultū: q̄ toti multitudine locut⁹ ē dñs i mōte sinai: vt h̄ Exo. xx. g. Et i ipis est dñs. q̄ et tabernaculū ē in medio castroz. h. Luce. i. q. d. h̄ est ex v̄ra p̄sup̄tōe: nō ex diuina ordinatōe. i. Qd̄ cū auhic p̄nt̄ ponit̄ culpe rephēsiō: et p̄mō q̄tū ad abitōez sacerdotij. sc̄do q̄tū ad abitōez ducāt̄ ppli/ ibi: Dixit q̄ moyse. Circa p̄mō vt moyse oñderet p̄lo se i hac rephēsiōe moueri celo

Ecce autē chore filioꝝ isrl̄. i. filij caath filij leui et dathā atq̄ abiron filij heliab: hōn q̄z filius pheleth filijs rubē surrexerūt p̄tra moyse: alijs filioꝝ isrl̄ ducētū q̄nginta viri/ p̄ceres synagoge: et qui tpe cōcilij p̄ nomina vocabant̄. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Qd̄ cum audisset moyse/ et aarō sacerdotiū: et iō vt ad h̄ possz ptingere habuit p̄ filiū cū dathā et abirō: q̄ erāt de tribu rubē: suggerēs eis q̄ ipi debe rēt h̄re p̄ncipatū ppli eo q̄ eēt de de tribu rubē: q̄ fuit p̄mogenit⁹ ipi iacob: vt sic iste chore h̄ret sacerdotiū: et illi ducatū: poterāt aut̄ de facili adinuicē talia tractare: eo q̄ caathite de q̄b⁹ erat chore et trib⁹ rubē habebāt tētoria apinā i situ: q̄ isti et illi hēbāt tētoria ad meridionalē p̄tē tabernaculi: vt p̄z ex supradict⁹ d̄ positiōe castroz: et q̄ isti erāt potētes in duab⁹ tribub⁹ aggregauerūt sibi magnā p̄tē maioꝝ ppli: iō s̄ dicit̄: Alij q̄z filij isrl̄. i. d. Cūq̄ stetitissent aduersum moysem et aaron dixērunt: Sufficiat vobis q̄ omnis multitudo sanctorū est: et in ipis est dñs: Cur eleuamī sup̄ pplm dñi: Quia ois mul. i. electa ad di cultū: q̄ toti multitudine locut⁹ ē dñs i mōte sinai: vt h̄ Exo. xx. g. Et i ipis est dñs. q̄ et tabernaculū ē in medio castroz. h. Luce. i. q. d. h̄ est ex v̄ra p̄sup̄tōe: nō ex diuina ordinatōe. i. Qd̄ cū auhic p̄nt̄ ponit̄ culpe rephēsiō: et p̄mō q̄tū ad abitōez sacerdotij. sc̄do q̄tū ad abitōez ducāt̄ ppli/ ibi: Dixit q̄ moyse. Circa p̄mō vt moyse oñderet p̄lo se i hac rephēsiōe moueri celo

Diuisio

Causa sedi

Diuisio

Allegori.

Doralis

Et iij x lis sunt causa

Questio **U**ocaret dathan. Aug. Quid est q dathan z abiron in seditione vocati a moyse supbe z iniuriose rñdētes: Nūquid pusillū hoc: qm̄ iduxisti nos in terrā fluentē lac z mel: interficere nos in heremo z qm̄ pces nobis: princeps es / z tu in terram fluentē lac z mel induxisti nos: z dedisti nobis sortem agri z vineas. Post h̄ addiderūt oculos hoīm illoz abscondissēs / nō ascendim. Quoz oculos dixerūt vtrū ppli isrl / qm̄ si ita p̄stitissēs: oculos eoz abscondissēs. i. ita te diligerēt: vt oculos suos eruerēt / et tibi darēt. p̄m illd apli ad Gal. iij. b. Si fieri posset oculos vestros eruisset / z dedisset mibi. Et deinde plenā ptumaciā addiderūt. Nō ascendim. i. nō venimus / qz vocauerat eos. An potius oculos hoīm illoz. i. hostiū: q nimis atroces z terribiles nunciabant qm̄ z si h̄ fecissēs: nō obteperaremus tibi / nisi q modus p̄bi alius p alio positus est: vt nō dicerēt ascendemus / sed non ascendim quodā locutionis genere. b Recedite a tabernaculis. Aug. Alia lra. Ascendite vos de medio synagoge istius zc. Morandū est tunc inbere dñm corpālē fieri separationem eoz iam vindicta iminet malis.

Litteraliū **S**ic **H**oc cū domo sua a ceteris separatur diluuiū perituris: sic **S**en. 7. c. **S**ic **H**oc cū domo sua a ceteris separatur diluuiū perituris: sic **S**en. 9. c. **L**oth cū suis separāt a sodomis igne celitus p̄sumēdis. Sic populus ipse ab egyptiis marinis fluctib⁹ obruendis. Sic isti nūc a synagoga chore dathan z abiron: q se prius p seditionē abruere voluerūt: cū qb⁹ tñ scī antea viuētes z puerfantes / z cū ceteris q̄s reprobāt de: ptamina rī minime ab eis potuerūt Nec se separari iussū sunt: qm̄ vindictā dñs differebat / vel talē adhibebat qua innocētes periclitari nō possent: sicut serpentū moribus / vel strage morientū q de quez volebat sicut volebat alio

Sen. 7. c. **S**ic **H**oc cū domo sua a ceteris separatur diluuiū perituris: sic **S**en. 9. c. **L**oth cū suis separāt a sodomis igne celitus p̄sumēdis. Sic populus ipse ab egyptiis marinis fluctib⁹ obruendis. Sic isti nūc a synagoga chore dathan z abiron: q se prius p seditionē abruere voluerūt: cū qb⁹ tñ scī antea viuētes z puerfantes / z cū ceteris q̄s reprobāt de: ptamina rī minime ab eis potuerūt Nec se separari iussū sunt: qm̄ vindictā dñs differebat / vel talē adhibebat qua innocētes periclitari nō possent: sicut serpentū moribus / vel strage morientū q de quez volebat sicut volebat alio

Ni. de ly. **7. q. 1. c. deniq;** **24. q. 1. c.** iusticie non vindicte: primo ca. didici orauit dñm vt nō irasceret z to mus. et. tū pplm̄ ppter maliciā istozū: et **q. 3. c. 1.** hoc notat cū dicit: **Q**uecidi p̄n in faciē. Dñi iudicio se corā deo. b **L**ocutusq; ad chore. **R**ationabiliter / et charitate dicit: c **P**ane iquit notuz zc. i. crās salua teiunat temptabat enī vtrū interim chore resipisceret a sua temeritate. d **E**t sanctos applicabit sibi. i. ostēdet quos vult fungi sacerdotio corā eo. e **A**t quecidiq; elegerit ipse erit sc̄tus inq̄t in sine. i. ad diuina deputatus in officio sacerdotali. f **M**ultum erigimini. Quia nō solū contra homines: sed etiā p̄tra deū. g **N**um parū ē vobis zc. q. d. nō deberet reputare parū sed multā diuina bñficia q̄ fecit vobis p̄ alijs. b **E**t vocetiam

cecidit p̄nus in faciē: locutusq; ad chore z ad oēm multitudinē: **M**ane inq̄t notū faciet dñs / q̄ ad se ptineat: z sc̄tos applicabit sibi: z q̄s elegerit / appropinq̄bunt ei. **H**oc igit facite: **T**ollat vnusq; thuribulū suū: tu chore z oīe conciliū tuū: z hausto cras igne / ponite desup thymiana corā dño: et quecūq; elegerit / ipse erit sanctus. **M**ultū erigimini filij leui. **V**ixitq; rursū ad chore: **A**udite filij leui: **N**um parū vobis est / q̄ separauit vos deus israhel ab omni populo: z iunxit sibi vt fuiretis ei / in cultu tabernaculi: et staretis coram frequentia populi z ministraret ei: **I**dcirco ad se fecit accedere te / z oīes fratres tuos filios leui: vt vobis etiā sacerdotiū vēdicet: z oīs glob⁹ tuus stet p̄tra dñm: **Q**uid est enī aaron / vt murmuretis z euz: **A**psit ergo moyses vt vocaret dathan z abirō filios heliab: **Q**ui responderūt: **N**ō veniemus. **N**ūquid parū est tibi q̄ eduxisti nos de terra que lacte et melle manabat: vt occideres in deserto: nisi z dñatus fueris nr̄i: **R**euera iduxisti nos in terrā q̄ fluit riuus lactis z mellis: z dedisti nobis possessiones agrorum z vinearū: **A**n z oculos nr̄os vis eruere: **N**ō venim⁹. **F**ratusq; moyses valde: ait ad dñm: **M**e respicias sacrificia eozū: **T**u scis q̄ nec asellū quidē vnq; acceperim ab eis: nec affixerim quēpiam eozū. **V**ixitq; ad chore: **T**u z oīis congregatio tua stete corā dño / z aarō die crastino separatim. **T**ollite singuli thuribula vestra: z ponite sup ea incensum / offerentes dño ducenta quinquaginta thuribula: aaron q̄s teneat thuribulū suū. **Q**uod cū fecissent / stantib⁹ moyses z aaron z coaceruassent aduersum eos oēm multitudinē ad ostiū tabernaculi: apparuit cunctis gloria dñi. **L**ocutusq; dominus ad moysen z aarō ait: **S**eparamini de medio cōgregatiōis hui⁹ vt eos repēte disperdā. **Q**ui ceciderūt proni in faciē atq; dixerūt: **F**ortissime deus spirituū vniuersę carnis: nūc vno peccāte / p̄tra oēs ira tua deuoluet: **E**t ait dñs ad moysen: **P**recipe vniuerso pp̄lo vt separet a tabernaculis chore z dathan z abirō. **S**urrexitq; moyses z abiit ad dathan z abiron: z sequētib⁹ eū senioribus isrl / dixit ad turbā: **R**ecedite a tabernaculis hoīm impiorū: et nolite tangere q̄ ad eos ptinet / ne inuoluamini in peccatis eozū. **C**unq; recessissent a tētorijs eoz p̄ circuitū dathan z abiron egressi stabāt in introitu papilionū suoz cū vxorib⁹ z liberis oīiq; frequentia. **E**t ait moyses: **I**n hoc scietis q̄ dominus miserit me vt facerē vni-

etiā sa. vē. i. indebite vsurpetz tanq; ingrati diuinis bñficijs. **E**t oīs glo. tu⁹ stet z do minū: **V**eritate enī se esse vacuos p̄fessi sunt: q̄ multitudine se armauerunt. **Q**uid est enī aarō vt murmuretis contra eū. q. d. nō assumpsit sibi sacerdotium / sed dñs imposuit ei. **A**psit ergo. **D**ic ponit reprobatio moysi q̄tū ad ambitio nē ducatus ppli. z p̄mo vocauit moyses istos ambitiosos coraz alijs senib⁹ vt eos rōnabilē induceret ad desistēdū. **Q**ui re. nōve. **D**istēdetes se apte re bellare: p̄p̄ qd p̄n̄ pcedūt ad p̄uitia. **N**ūquid parū ē tibi. i. q̄ fecerit h̄ malū toti pp̄lo: qd malum exprimitur cū subditur: **Q**ue duxisti nos de terra. i. egypti. **Q**ue lacte z mel. ma. i. bonis oīib⁹ abū dabat: illā terrā vltra debitū cōmendabāt in vituperiū moysi q̄ eos inde eduxerat. **Q**ue occideres in deser. ex defectu cū bi z pot. r. **A**psit z do. fue. nostri: vñ imponebāt ei q̄ vellet eos redigere in seruitutē. qd erat falsū. **R**euera induxisti nos in terram zc. **D**oc dicebāt ironice ad designandū q̄ moyses p̄ falsas p̄missiones decepsisset pplm̄: p̄mittēdo eis terram lacte et melle fluentem. **A**n z oculos nostros vis eruere: **N**ō venim⁹. q. d. nō madas nobis q̄c̄q; p̄ bono nō s̄z p̄ malo. **V**ixitq; moyses val. **N**ō p̄ iniuria sibi illata: sed qz talis iniuria inuehebāt p̄tra deū cui⁹ erat nunciū. **M**e respicias sa. eo. **S**ic non respicisti ad sacrificia carū maligni: vt habet **S**en. iij. a. **T**u scis q̄ nec zc. **L**etera patet vsq; ibi: **E**t coacer. zc. **D**icit **R**a. Sa. q̄ p̄ totā noctē p̄cedēt z p̄te diei chore z sibi adherētēs discurrerāt per castra dicētes pp̄lo / q̄ mouebant p̄ vtilitate eoz z h̄ mō coaceruauerūt sibi multitudinē. **L**ocutusq; est dñs: **H**ic p̄n̄ ponit illicio pene. vbi p̄mo ponit ptaminatio dei cū dicit: **S**eparamini de me. **Q**ui sunt indigni societate v̄ra. **E**t eos re. di. **S**ēs simul. **Q**ui ceci. p. in fa. **A**d placādū delirā. **F**ortissime de⁹ spi. i. q. cognoscat corda. **N**ūc vno pec. zc. q. d. nō decet. **I**udex enī mortalīs q̄ nō cognoscit corda qz h̄ videt tñ q̄ parēt: all qm̄ punit innocētes cū peccātib⁹ sed tu q̄ discernis vidēdo corda hoīz nō debes h̄ facere iō s̄dit: **P**recipe vniuerso pp̄lo zc. **E**t p̄tra lra vsq; ibi: **D**athan z abiron zc. **P**arati ad resistēdū moysi. **S**ciētis q̄ dñs mi. me zc. i. scietis q̄ de mādato dñi feci illud p̄ q̄bus isti seditōez mouerūt: qz de mādato ei⁹ ducātū suscepit: z aarō i sa cerdotē ordinaui: z elisaphā p̄ncipē sup caatpitas p̄stitui. seq̄t: **D**escēderūt

Pentebat intacto: nō sicut aqua diluuij/ aut ignea pluuiā: aut aqua maris/ aut hiatu terre/ quo p̄mixtos poterat pariter absumere (nō q̄ deus sibi suos seruare nō posset. **S**z q̄d opus erat tēptatione miraculi: vbi separatio poterat fieri) vt vel aq̄ vel ignis/ vel hiatu terre quos inuenisset auferret: et sic in fine a cūcūis separabunt frumenta: vt malos cremātibz flāmis iusti fulgeāt sicut sol in regno patris sui. **a** **P**rupta est. **Ps.** Per dathan et abirō et chore signant hereticos et scismaticos: q̄ multos secū trahētes decipiūt: p̄tēntes sacerdotes xp̄i: et se a clero plebisq̄ societate segregātes: cōstruere audent ecclesias: et aliud altare: p̄cēq̄ alterā illi/ citis vocibus faciūt: dñice hostie veritate per falsa sacrificia p̄phanātes. Et q̄ p̄tra dei volūtate et ordinationē hī/ tūnt: ob temeritatis audaciā terre cō/ pagib⁹ ruptis viuētes absorbenē: nec tm̄ duces s̄z oēs cōplices et fautores in eterno igne p̄parata vltione peribūt.

Dat. 15. b

Aug.

Inferi

Litteralis questio

Distice

Prig. Potest et alio mō intelligi q̄d de batillis p̄cipit pec cator vt societ̄ altari. **E**rea dicunt: q̄ vbi vera fides et inte/ gra verbi dei p̄dicatio: aut argentea dicunt aut aurea: vt ful/ gor auri declarat fidei puritatē: et argentū igne p̄batū: eloq̄a dñi igne examinata significet. **I**sta dō q̄ dicunt erea: in sono tm̄ vocis cōsistūt: et sunt vt eramentū sonās: aut cymbalū tinniens. **I**sta dō batilla erea. i. hereticor̄ voces si adhi/ beam⁹ ad altare dei vbi diuin⁹ ignis: vbi vera fidei p̄dicatio: melius ip̄a ve/ ritas ex falsoz cōparatione fulgebit.

Ps. 11. b

uerfa que cernitis/ et nō ex pprio ea corde ptulerim: **S**i consueta hominū morte interierint/ et visi/ tauerit eos plaga qua et ceteri vi/ sitari solēt: nō nūsit me dñs. **S**in aut nouā rem fecerit dñs: vt ape/ riens terra os suū deglutiat eos et oia q̄ ad illos p̄tinēt: descēde/

rintq̄ viuētes in infernū: sciētis q̄ blasphemauerint dñm. **C**ōse/ tim igit vt cessauit loqui/ **P**rupta est terra sub pedibus eoz: et aperiens os suū deuorauit illos cum tabernaculis suis/ et vniuer/ sa substantia eoz: **D**escenderūt

a in inferiores partes terre. **q̄** viuū in infernū operti humo: et perierūt d̄ medio multitudinis. **A**t vō ois israel qui stabat per/ gyrū/ fugit ad clamorē pereitū dicens: **N**e forte et nos terra de/ glutiat. **S**ed et ignis egressus a b/ dño / interfecit ducētos quinquaginta viros qui offerebāt incen/ sum. **L**ocutusq̄ est dñs ad moy/

c sen: dicens: **P**recipe eleazar filio d̄ aaron sacerdotis vt tollat thuri

tm̄ vocis cōsistūt: et sunt vt eramentū sonās: aut cymbalū tinniens. **I**sta dō batilla erea. i. hereticor̄ voces si adhi/ beam⁹ ad altare dei vbi diuin⁹ ignis: vbi vera fidei p̄dicatio: melius ip̄a ve/ ritas ex falsoz cōparatione fulgebit.

Si enī dicta marcionis aut basilidis aut cuiuslibet heretici sermonibus ve/ ritatis et testimonijs scripturarū velut diuini altaris igne confutē: in me eui/ dentior ex ipsa cōparatione apparebit eozū impietas. **S**i enī doctrina eccle/ siastica esset simplex: et nullis extrinse/ cis hereticorū dogmatū assertionibus scindereē: nō tam clara et tam examia/ ta videret fides nostra. **I**deo doctri/ nam catholicā p̄radicētes oppugnāt vt fides nostra nō ocio torpescat: sed exercitijs elimetur: vnde. i. **C**or. xi. d.

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Portet hereses esse: vt q̄ p̄bati sunt manifesti fiant: quasi oportet heretico rū batillis altare circūdari: vt fiat om/ nibus manifesta fidelū et infidelium differētia. **C**um enī fides ecclesiastica velut aurū reperit resulgerē: et p̄dica/ tio eius vt argentū igne p̄batū respē/ duerit: turpius hereticor̄ voces obscu/ ri eris vilitate sordēbūt. **B**ona enī ex deteriorū cōparatione magis noscū/ tur. **Q**uis sciret bonaz esse lucē nisi te/ nebras sentiremus? **Q**uis nosset mel/ lis dulcedinē: nisi gustasset amaritudi/ nem: **I**psū deniq̄ diaboli et contra/ rias potestates si auferas: stutes ani/ mi sine obluante nō poterūt enitescere. **S**ic et sacerdotū fidelium gloria nō potest respēdere: nisi eam infidelū re/ probatio et pena cōmendet. **S**inguli quoq̄ iustorū magis ex cōparatiōe ce/ terorū clari vident apud deū. **D**e noe

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

scriptur̄ est q̄ esset iustus et p̄fectus in generatione sua: in quo ostēdit q̄ nō

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

ex integro perfectus: sed in generatione sua. i. ad ceterorum

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Nico. de lyra

a **D**escenderūtq̄ viuū rē. i. inferiores ptes terre in q̄bus dicit esse infernus a doctoribus: nō tamē sic est intelli/ gendū q̄ sint in pena inferni: ita q̄ nō fuerūt mortui p̄us mor/ te corporali: q̄ p̄m q̄ dicit ad **Deu. ix. g.** Statutū est oibus semel mori: ad soluendū debitū nature lapse: post hoc aut iudicium. s. retributio premij vel pene. **b** **S**ed et ignis rē. virtute diuina. **D**icit enī **Ra. Sa.** q̄ erunt de thuribulis q̄ tenebāt. **c** **L**ocutusq̄ est dñs rē. **D**ic cōsequēter ponit tur signū punitiōis p̄dicte ad repressiōē alioz in futurū a cō/ simili temeritate/ cū dicit: **d** **P**recipe eleazaro rē. hoc enim signum ponebat ad rep̄mendū alios in futuro ab vsur/ patione sacerdotij: et ideo hoc signū mandat fieri per eleaza/ rum magis q̄ per aaron: q̄ debebat succedere in sacerdotio.

*** Q̄m** sanctificata **l**is sunt causa dicti scismatici digni sunt pene gehennalis. **b** **S**ed et ignis egressus rē. incēsum. **P**er istos vsur/ pantes sibi sacerdotij: intelligunt ambitiosi dignitatū et offi/ ciorum in religionibus et ecclesijs: et isti puniri merent̄ pena ignis gehennalis. **d** **P**recipe eleazaro rē. **T**huribu/ la sunt instrumēta ad offerendū incēsum quod p̄tinet ad sacer/ dotis officij: igitur per thuribula ambitiosorū predictoz qui sibi volebant vsurpare sacerdotij possunt intelligi verba fal/ sa: opera ficta et occulta munera: per que ambitiosi querūt ob/ tinere in ecclesia gradū indebitū sibi que thuribula p̄ducuntur in laminas quādo manifeste detegit et debite punif am/ bitiosorū falsitas: et iste lamine figur̄ in altari/ quādo mani/ festatio et punitio dicte falsitatis redigunt in scriptura cōmu/ ni: vt sic sint alijs in signū ne querāt indebite honoris statū.

Doralie

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Deu. 11. a Ps. 105. c De elec. 1. c licet de vi/ tanda

Orige.

Comparatione. Similiter Aoth quanto quotidie deterior...

7. q. 1. c. de niq. i. fi.

31. dif. c. tenere

Abst. mul. titudo

... bula q iacet in incendio: et ignem a qz per eos qui peccauerunt: exemplum datum est ceteris ut timeant. huc illucqz dispogat: qm scificata sunt in mortibus peccatorum: pducatqz ea in laminas: et affigat altari: quasi magis attendendum ante quem oblata sunt qz a quibus. ri: eo q oblata sit in eis incensum domio: et sanctificata sint ut cernant ea pro signo et monumento filij israel. Tulit ergo eleazar sacerdos thuribula quena in quibus obtulerat hi quos incendium deuorauit: et produxit ea in laminas affigens altari: ut haberent postea filij israel quibus commonerentur ne quis accedat alienigena: et qui non est de semine aaron ad offerendum incensum domino: ne patiatur sicut passus est chore et ois congregatio eius: loquente domino ad moysen. Murmurauit autem ois multitudo filiorum israel sequenti die contra moysen et aaron dicens: Quos interfecistis populum domini. Cumque oriret seditio: et tumultus cresceret: moyses et aaron fugerunt ad tabernaculum federi. Quod postquam ingressi sunt operuit nubes: et in tribulatione. Non enim dormientis et ocioso potest apparere gloria domini. et appuit gloria domini. Dixitque dominus ad moysen: Recedite de medio huius multitudinis: et iaz...

spus sanctus. Tunc enim adest maxime gloria domini: cum hominum seuericia peccata: et tunc pacem habemus apud deum: cum ab hominibus propter iustitiam expugnatur. Tunc enim abundat peccatum: superabundat et gratia: Rom. v. d. Operuit ergo eos nubes tabernaculi: et irruiit synagoga super moysen et aaron: et apparuit gloria domini. Quis magni...

meriti sint et virtutibus polleant: non apparet eis gloria domini nisi in tribulatione et periculo: et pene in ipsa morte. Apertum est in his gloriam domini consequi meruit. unde enumerat se super ceteros in tribulationibus fuisse: ter regis cesum: semel lapidatum fuisse: et naufragia pertulisse: et picula maris ac fluminum etc. u. Coz. xi. f. Recedite. Orig. Subent ergo moyses et aaron exire de medio synagoge: ut intereat. Sed videamus quid faciunt: Sancti sunt et perfecti et magis euangelij quam legis discipuli: ideo diligunt etiam inimicos: et orant pro persecutoribus. Illis enim irruentibus: isti precidunt in faciem: et ait moyses ad aaron: Assume batillum et ipone super illud ignem: et ecce incensum etc. Videat ergo qui deum pariter criminatur et legem: quomodo moyses et aaron priores fecerunt: quod postmodum euangelium docuit. Diligit moyses inimicos: et orat pro persecutoribus. Inuenit ergo euangelij virtus in lege: et fundamentum legis innitit euangelium. Nec vetus testamentum nouo legem: si ea spiritualiter intelligantur. Illis tamen lex vetus est testa. qui ea carnaliter intelligunt. Illis vetus est et se nuntius: quod vires suas obtinere non potest. Nobis autem qui ea spiritualiter exponimus semper noua est: et vtriusque nobis nouum testamentum est: non temporis etate: sed intelligentie nouitate. unde Job. xii. d. Dedit nouum deo vobis ut diligatis inuicem. cum sciret datum esse mandatum dilectionis in lege: Sed quod charitas nunquam cadit: nec mandatum veritatis veterascit: sed nouum esse pronuntiat. Semper enim obseruantes nouos facit in spiritu: peccati autem et charitatis federa non seruati etiam euangelia veterascunt. Nec potest ei nouum testa. esse: quod non deponit veterem hominem et induit nouum secundum deum creatum. Mortuus moyses pontificem magnam ut offerat in castris incensum: et orat pro populo. Ita enim ceperat populus vastari. In spiritu videbat moyses quod gerebatur: et intelligit populum israel in castris pro ordine tribuum et familia...

ru dispositum: virtutem deo quandam a deo missam: non passim: sed ex prima parte cepisse populum vastare: et procedente per ordinem mortis stragem. Considera post hec pontificem indutum veste pontificali

Nico. de lyra

Quia in sancti etc. i. p morte peccatorum quod thuribula remanebunt apperbit futurum quod scitas debet esse in sacerdotibus: et hoc est quod subdit: Et san. sint ut cernat ea pro signo etc. b. Affigens altari. i. holocaustorum. c. Murmurauit. Dicuntur post tresgressio multitudinis: cum dixit: Murmura. autem ois multitudo: celas pro chore et sibi adiungit. d. Quos interfecistis etc. p. Inuites qui erant morte digni. unde ibidem: e. Moyses et aaron su. ad precationem domini. f. Operuit nubes etc. Dicunt alij quod non fuit illa nubes que prebebat ducatum populo: sed quodam parua nubes in qua dominus solitus erat loqui cum moysen: alij dicunt quod fuit ista que prebebat ducatum: sed ante hoc semper stabat in alto super tabernaculum: et tunc descendit operiens et ambiens tabernaculum circumqueque ut nullus posset accedere. Cuius laceret. Murmurauit. Nec autem murmuratio in moysen et aaron fuit valde iniusta: propter quod murmurantes puniti fuerunt incendio corporali: pro quod significat quod murmurantes iniuste in bonos superiores puniunt nisi peniteant igne gehennali. pro hoc autem quod aaron de precepto moysi obtulit thymiamam pro illis qui conturbabant et sic cessauit incendium: significat quod boni superiores subditis suis ingratis et indignis exhibere debent charitatem beneficium. Matt. v. g. Benefacite his qui oderunt vos: et orate pro persecutoribus et calumniatoribus vos.

Vertical marginal notes on the right side of the page.

pontificali: et portante batillum atq; igne cu incenso tendere ad locu quo p angelu vastante mors puenerat et stante vbi mors finē dederat pmo: et iminebat postremis. Statuere stante potificē: et obiectione quadā viuētes a mortuis dirimentē: et virtutē repropitiatiōis eius: et incēsi mysteriū: erubuisse angelū vastatorē: et in hoc mortē finitā et vitā reparatā. Considerata hō historia: ascē de ad verbi hui' celsiora fastigia: et vī de quō verus pontifex. Iesus assumpto batillo carnis: et supposito igni altar' aīa. s. magnifica: adiecto etiā incenso: qui est spūs imaculatus: medius inter viuos et mortuos stetit: et mortē cōpescuit: destrūēs eum q̄ habebat mortis imperiū: vt q̄ credit in eū: nō moriatur sed viuat i eternū. Hō ergo mysteriū postea futurū iam tūc qui pplm vastabat expauit: agnoscebat figurā batilli ignis incēsi: et q̄lis offerenda erat deo hostia ab eo qui medius viuoꝝ et mortuoꝝ cōstiterat: p̄uidebat. Illos imago saluauit: ad nos saluē veritas puenit. Hō enī indumēta pontificis purpurea lanca byssoꝝ cōtexta erubuisse ille angelus: s; futura magni pontificis indumēta intellexit: et cessit: q̄bus vniuersa creatura inferior est. Puto autē q̄ nō solū pmo aduentu dñi forma ista cōpleta sit sed etiā in secūdo cōplebit: veniet itē filius hoīs: et quosdā inueniet mortuos et q̄sdā viuētes. Et post sumus intelligere q̄ nōnulli in hoc vite statu inueniant: cū multi p̄cesserint mortui. Vel mortuos corpa intelligamus: viuētes autē aīas: et tūc forte medius viuoꝝ et mortuoꝝ stabit. Christ' cū statuet ones a dextris: hedos autē et sinistris: et dicet his q̄ a dextris: Venite bñdicti p̄ris mei etc. Dat. xlv. c. His autē q̄ a sinistris: Ite maledicti in ignē eternū etc. Sūt ei mortui q̄ i ignē eternū mittunt: viui autē q̄ mittunt ad regnū a etc. Et stans inter. Greg. Parō vt iras dei placaret: thuribulū sumpsit atq; inter viuētes et mortuos stetit: q; sacerdotis est negotiū deo orationē fundere: et p iustis ne cadāt: et p peccatōib' vt resurgāt: vñ Ps. lxxvii. a. Intret orō mea sicut incensum in aspectu tuo.

scm dñs largit. Et i pmoib' legis q̄ p̄tēnt: q; nulla arte grā matica expositi vident: recōdit' est thesaur' sapie et scie dei.

Nico. de lyra

Quis iaceret in ter. ad placādū irā dei cōtra pplm excitatā. b Dixit moy. ad aarō: Tolle thy. etc. cognouit enī ex reuelatione diuina q̄ p̄ces aaron et oblationes incēsi quiesceret plaga inchoata. c Stans inter mor. et viuē. vt retineret p̄cessū vindicte. d Reuersusq; est aarō ad moysen. ad huc p pplo orantē. Et in hoc dedit exemplū prelati q̄ nō debēt spiritualia subtrahere bñficia subditis ppter iniuriā sibi illatā ab eis.

Pe. 2. d

Job. 3. d

Pro. 28. g

nunc delebo eos. Cūq; iaceret a viciens in spiritu q̄ gerebant. a Cler' q̄ docet hominē scientiā et dei amorē. in terra dixit moyses ad aaron: b a carnē humanā. b aīa. s. cū qua xps i Tolle thuribulū: et hausto ignē natus est. de altari mitte incensum desup/

pergēs cito ad populū vt roges procedat vastatio. p eis. Jam enī egressa est ira a domio / et plaga deseuit. Quod cum fecisset aaron et cucurrisset ad mediā multitudinē / quā iam vastabat incēdiū / obtulit thymi a recto corde. q̄ ne mors vltra grassaret. b peccatores: q̄ nimietate scelerū. ama: et stans iter mortuos ac viuentē pro populo deprecatur est. a X. vastatio: vel vt in alijs exemplaribus continet contractio. b et plaga cessauit. Fuerunt autē q̄ percussi sunt: quattuordecim milia hominū et septingenti: absq; his q̄ perierāt in seditiōe chore. Reuersusq; est aarō ad moysen ad ostiū tabernaculi federis postq; quieuit interit' Ca. XVII

Locutus est dñs ad moysen dicens: Loquere ad filios israel: et accipe ab eis vngas singulas p cognatiōes suas / a cunctis pncipib' tribuū vngas

Glo.ordi.

Locutus est etc. XVII cunctis pncipi. etc. Omnis pnceps habet virgā: quia sine ea populū regere nō potest. An paulus: q; pnceps ppli erat: dicebat. i. Cor. iij. d. Quid vultis in virgauenā ad vos: an i charitate? etc. Dicitur pncipes tribuū necesse est vt habeat vngas. Unus solus est potifex aaron cui' virga germinauit: hic est christus cuius virga crucis non solum germinauit: sed etiam floruit et credentium fructus attulit / nuce inquit: qui fructus pmo indumēto amarus. scdo munif. tertio pascit. Talis ergo est in auditorio xpi legis et pphetarū doctrina. Prima facies ipe amara est: q̄ circūcisiōne p̄cipit: et sacrificia et cetera q̄ oīa tanq; amarā nucis cortice projice. Scdo ad munimētū teste puenies: in quo etiā vel moralis doctrina vlt' cōtinētie significat: q̄ necessaria sunt ad custodiā eoz q̄ seruant intrinsec'. Frāgēda tñ q̄nq; et soluēda: abstinentia enī cibi et castigatio corpis corruptibili corpori necessaria sunt. Cum autē p̄fractū fuerit et resolutū: et resurrectōis tpe in corruptibile et spiritale / nō iā labore affictōis nec abstinentie castigatōe: s; q̄litate sui nlla iā corpis corruptela dñia / bit. Hunc g

Nico. de lyra

Locutus est etc. XVII dñs ad moysen di. etc. hic p̄nt pontif sacerdotij determinatio per floritiōne virge aaron. Circa qd pmo tangit virgā acceptio ad facti discussionē. Scdo vni' germinatio ad sacerdotij p̄bationē / ibi: Quas cū posuisset. Tertio eiusdē resuatio ad recōdatōez / ibi: Dixitq; dñs. Circa p̄mū dicit: f Accipe ab eis vir. sin. p cog. su. i. tribus: ideo subditur: A cunctis principibus tribuum etc. Et vniuersiusq; Moralit. c Et locutus est dñs etc. Hic agit de certificatione dignitatis sacerdotialis per signū virge germinatis. Moralit per virgā intelligit doctrina: ppter qd antiquus philosophi portabant virgam in signum doctrine. Similiter Bar. vi. b. discipulis ad predicandū missis dicitur q̄ nō poterit nisi virgam tm. Agitur ille doctor: cuius virga germinat floret et facit fructum promoueri dignus est ad pontificis statum. germinat autem multiplicando discipulos. floret vero faciendo eos verbo et exemplo bonos et honestos: sed facit fructum faciendo eos doctos et ad docendum aptos. Allegorice per virgam aaron que germinauit sicca figurata fuit virgo maria: de qua scribitur Esa. vi. a. Egredietur virga de radice iesse: et flos de radice eius ascendet. Per quem florem christus intelligit p̄m doctores heb: aicos et latinos. Dec autē virga sicca germinauit absq; humore virilis seminis cōcipiēdo. floruit autē sanctissime cōuersando: sed fructū pulit deum nobis et hominē in vna plona pariēdo.

Cap. 18. d De pe. dif. 2. g. oppo. nitur

Diuisio

Moralit

Allego

Sacerdot' officium

Dyffice

Tropolo.

ius q̄i gigas ad currendā viā. Stetitq; inter viuos et mortuos: q; natus est mortuus: sicq; thuribulū passiois accipies et in odore suauitatis p̄tendēs: suspēdit ignis eterni p̄nicie: et inimicā p̄tulit mortē. b Et plaga cessa. Orige. Alia lra Et cessauit vastatio: vel contractio qd magis cōuenit. Contractio enī fit in fictilib' vasis q̄ sunt peccatores: vñ Treñ. iij. a. Fictilib' sion q̄ sunt honorabiliores: et in auro elati quō reputati sūt in vasa fictilia etc. Et in magna domo sunt lignea vasa et fictilia: et alia ad honorē: alia ad p̄tumeliā q̄ cōfringi possunt. Cū apls de vasis fictilib' .ij. Timoth. ij. d. Si q̄s enūdauerit se ab his: erit vas ad honorē sanctificatū et vtile dño: et ad omne opus bonū paratū. In quo oñdit q; vas qd fit: et per quē fit: vni' et idē hō sit: intellige g. p̄positū hoīs esse qd operat: relī quā partē hoīs esse ipm vas qd fit ad honorē vlt' ad p̄tumeliā Cum ḡ sensus n̄ q̄ bona sunt elegit: et ad bonā cōuersationē trahit: facit nos vas vtile. Cū autē neglexerit: et deciderit p̄positū n̄m a bonis: efficiuntur vas in p̄tumeliā. Si intellect' noster lute' sit: et de luto sp̄ et de terrenis cogitet: efficiuntur vas fictile: et opus manū figulit vñ Rom. ix. c. Nunqd figmētū dicit ei q̄ se figit: q̄re sic me fecisti: Luteus enī et terrenus sensus nō capit mysteria. Dicit etiā corp' n̄m vas fictile: vel lra legis: in eo q̄ apls ait. ij. Cor. iij. b. Habentes thesaurū istū i vasis fictilib': Quia in corpe positio thesaurū grē p spm sanctum

E bit. Nunc & necessaria est abstinētia / s; postmodū nō querēda. Tertio loco inuenies absconditū mysterioꝝ sapientie & sciētie dei sensum / quo nutriant aīe scōrū etiā in futuro. **D**ic est enī pontificalis fruct⁹ de quo p̄mittit̄ his q̄ esuriūt & sitiūt iusticiā q; saturabunt. Sic & in oībus sc̄pturis triplicis sacramēti rō p̄currit. Sic & sapiētia monet vt describamus eā in corde n̄ro tripliciter. Sic tres puteos fodit isaac: quozū tertius latitudo vel amplitudo noiā. Quia vō sacerdotale sacramētū est virga nucis: puto Hieremiā (q̄ erat de sacerdotibus ex anatoth) vidisse virgā nucēā: & p̄phetasse q̄ scripta sūt quidē de virga nucēa vel de lebe: vel de olla succensa: q̄ si p̄ hec oīderet in v̄ga nucēa esse vitā / & in lebe: succēso mortē. **C**ā. 6. d. Ta enim & mors ponunt ante faciē nostrā. Et est vitā christ⁹ in sacramēto nucis: mors autē diabolus in figura lebe: Si ergo peccaueris / erit pars tua cū lebe accenso. Si bñ egeris / in virga nucēa cū pontifice magno. In canticis quozū canticoꝝ sp̄sa dicit descēdere in hortū nucis / & cum nucibus sacerdotaliū pomozū copiam inuenisse. **G**erminabit virga ei⁹. **O**rig. Anū fructū p̄mittit deus in virga & dedit plura: vt liberalitatē dei largioꝝ p̄missioib⁹ attendamus. Erit inquit homo quēcūq; elegero / virga ei⁹ germinabit. **U**bi vō ad rem veniē nō hoc tm̄ p̄missum implet / sed multa adduntur. ait enī: Et p̄duxit frōdes & protulit flores & germinauit nucēs: solū autē germen p̄missum est. Sicut in his p̄missioib⁹ sua de⁹ in quadruplū dedit: & multa plura & p̄ciosiora largit⁹ est q̄ p̄missit. In oīb⁹ locis scripture vbi aliqua p̄missio p̄tinet: in futuro multipliciter p̄parabit / & vere cōplebit illd. i. **C**oz. ij. b. **Q**d oculus nō vidit & auris non audiuit / nec in cor hoīs ascēdit. Siue & terrā siue celū dixeris / siue solē hunc & fulgōrē visibilib⁹ lumis: oīa hec oculus vidit & auris audiuit. **T**rāsgredere & oīa q̄ vides / q̄ audis / quicquid etiā cogitari p̄t: et scito illud repositū esse diligentibus deū / qd nec ad cogitatioē cordis tui potest ascēdere. **U**n̄ puto nihil in his p̄missionib⁹ corpale cogitandū. **R**atio enī materie corpalis sensus cogitatis nō effugit: sed q̄ in sola dei sapiētia p̄tinet. **b** **I**nuenit ger. vir. rē. **B**reg. Cū aaron ad sacerdotiū q̄ de tribu **L**eui fuerat despiceret: dignusq; alius q̄ offerret holocausta crederet: duodecim v̄ge iuxta duodecim tribus in tabernaculo poni iubent / & v̄ga leui viriuit: et quid p̄tutis aaron in munere haberet oīdit. In q̄ inuuit q̄ oēs q̄ vsq; ad finē mūdi iacemus in morte: q̄ si virge relique in ariditate remanemus. **S**ed cūctis virgis in ariditate remanētib⁹ / virga leui ad florem redijt: q; corpus dñi veri. s. sacerdotis in mortis ariditate positū in flore resurrectionis erupit: q̄ flore aaron recte sacerdos esse oīdit: q; hac resurrectionis gl̄ia redēptor q̄ de tribu iuda & leui ortus est: intercessor: p̄ nobis esse monstrat. **V**irge. xij. tribuū in ariditate p̄manēt: q; corp⁹ dñi post mortē viuit / sed n̄ra adhuc corpa vsq; in finē mūdi differuntur a gl̄ia resurrectionis. **O**rig. Virga arida germinat cū corpus extinctū reuiuiscit / cui q̄ttuor p̄stabit. **S**eminatū in corruptione: surget in incorruptione. **S**eminatū in infirmitate surget in p̄tute. **S**eminatū in ignominia / surget i gl̄ia. **S**eminatū corpus aīale / surget sp̄uale. **H**ec q̄ttuor v̄ga aridi cor poris in resurrectione germinabit. **c** **V**irgā. **B**reg. **C**ar nē christi / que de radice iesse succisa et mortificata cito reuixit post ariditatē mortis. **I**n virga regnat potētia / in flore pulchritudo. vñ **C**ā. ij. a. **E**go flos cāpi & liliū conualiū. **A**lij hāc virgā q̄ sine humore floruit mariā esse putāt / q̄ sine coitu edidit verbū dei. vñ **E**sa. xj. a. **E**grediet virga de radice iesse: et flos de ra. e. af. **C**hrist⁹. s. q̄ future typū p̄serens passionis: cā dido fidei lumine ac passiois sanguine purpurabat: flos virgī n̄ / corona martyri / ḡra p̄tinentiū. **d** **E**t turgētib⁹ rē. **O**rig.

Orig. **H**ac vō rōne q̄ p̄missionū bona maiora p̄missionib⁹ danā: pene q̄ pctōib⁹ p̄dicunt / multiplicatis cruciatib⁹ inferuntur. **N**isi q̄s tertiu aliqd posse fieri cogitet: colligens aliq̄ solatia ex his q̄ in cōminatione dauid p̄tinent: vbi triduo p̄nūciata est futura mortis vastatio: & in sex horas breuiatum est t̄ps supplicij. **S**ed hec ibi p̄ficere possunt: vbi penitētie t̄ps et satisfactiois locus p̄cedit. **S**cribit tñ q; deus malis red dit pctā in tertiā & q̄rtā p̄geniē: bonis autē faciēs misericordiā: nō solū in tertiā & q̄rtā / sed p̄m scripturā in mille generationes. **O**rig. **P**ossūm⁹ etiā sic intelligere eoz q̄ in v̄ga germinauerūt differētiās. **Q**ui in christo credit / p̄mo morit⁹: & postea renascit⁹ / & sic virgo arida germinat. **P**rimū germen est p̄ma in christo p̄fessio. **S**cdo frondescit: vbi renatus donū gr̄e / et spiritus sc̄tificatiōē recipit. **I**nde affert flores: vbi p̄ficit & suauitate moꝝ decorat / & fragrantia misericōdie & benignitatis effudit. **T**ā dē affert fructus iusticie q̄ nō solū ip̄e viuat / sed vitā alijs p̄beat. p̄ferēdo. s. ex se verbū fidei & sciētie dei vt alios lucrifaciat. **S**ic ergo singuli fideles de virga aaron q̄ est christus germinant: q; q̄ttuor iste differētie alijs scripture locis velut etates q̄ttuor designāt. vñ de. i. **J**oh. ij. b. **S**cripsi vobis pueri: & scripsi vobis adolecētes: & scripsi vobis iuuenes: & scripsi vobis p̄fes. **I**n quibus non corpalis etatis / sed aīe p̄fectus differentias ponit: sicut obseruamus in germenē sacerdotali virge. **H**abent autē hec om̄ia nō tam in v̄ga aaron q̄ in ea que exiit de radice iesse / & flos de radice eius ascēdet: super quem re

duodecim: & vnus cuiusq; nomē sup scribes virge sue: **N**omē autē aaron erit in tribu leui: & vna virga cūctas eoz familias p̄tinebit: ponesq; eas in tabernaculo sederis coraz testimonio / vbi loquar ad te: **Q**uē ex his elegero germinabit virga ei⁹: & cohibebo a me querimonias filioꝝ isrl̄ quib⁹ cōtra vos murmurant. **L**ocutusq; est moyses ad filios isrl̄: et dederūt ei oēs principes virgas p̄ singulas trib⁹. **F**uerūtq; virge duodecim absq; virga aarō. **Q**uas cū posuisset moyses corā dño in tabernaculo testioij / sc̄nti die regressus iuenit germinasse v̄gā aaron in domo leui: & turgētib⁹ gemis eruperant flores / q̄ folijs dilatati i amygdalas deformati sunt. **P**rotulit ergo moyses oēs v̄gas de p̄spectu dñi ad cūctos filios isrl̄: viderūtq; et receperūt singuli virgas suas. **D**ixitq; dominus ad moysen: **R**efere virgā i aarō i tabernaculū testimonij / vt seruet ibi in signū rebelloꝝ filioꝝ isrl̄: & quiescāt q̄rele eoz a me nemo n̄atur. **F**ecitq; moyses sicut

Nico. de lyra

Et vnus cuiusq; nomen .i. tribus. **S**upscribes virge sue. **S**ta q̄ nomē ruben erat scriptū in v̄ga illi⁹ trib⁹. & sic de alijs. **N**omē autē aaron rē. **H**oc dicit: q; in virga que erat p̄ tribu leui nō erat scriptū nomē leui: sicut de alijs. **C**uius rō erat: q; q̄sto de sacerdotio q̄tum ad illos de tribu leui iā erat determinata per mortē chore & ducē / torum & quinquaginta virozū qui obtulerāt incensum: & ideo de sacerdotio aaron nō erat questio nisi q̄tū ad alias tribus. **E**t vna virga cūctas eoz rē. **E**x hoc dicit aliq̄ p̄ter. xij. virgas p̄dictas erat vna cōmunitas oībus tribub⁹: sed hoc videt rōnabiliter dicitū: q; nō apparet cui deseruiret & ideo illud quod dicit hic: **E**t vna virga cunctas eozū familias cōtinebit: nō refert ad familias aliarū tribuū: sed ad familias de tribu leui in qua erāt plures familie: vt supra dicitū est. iij. cap. sed virga aaron sufficiebat p̄ oībus / eo q̄ questio iā erat determinata q̄tū ad alias familias leui: ita q̄ domus aaron continebat totum ius tribus leui q̄tum ad sacerdotium. **Q**uem ex his elegero germinabit virga eius. **E**t hoc signo alij quiescant a sacerdotio. **F**uerūtq; virge duodecim rē. **Q**uia erāt duodecim trib⁹ p̄ter tribū leui. **I**n hebreo habet. **F**uerūtq; virge duodecim & virga aaron in medio: q; sic fuerūt disposite corā dño in tabernaculo: q̄ sex v̄ge erāt ex vna parte ipsius / & sex ex altera: & ex hoc p̄t q̄ nō fuerūt ibi. xij. virge / sed. xij. tm̄. **E**t videruntq; .i. virgam aaron solā germinasse miraculose. **E**t receperunt singuli virgas suas. **R**ecognoscētes eas tanq̄ nō mutatas: & sic viderūt sacerdotiū remāsisse aaron & filijs eius p̄ signum datū a deo. **R**efere virgā aaron tabernaculū. **E**t si qui de cetero vellēt cōtendere p̄ sacerdotio reprimant hoc signū. **D**ozaliter v̄ga que est signū dominij & correctionis: significat bonū p̄latū / in quo est potestas regendi atq; etiam corrigēdi. **H**ec ergo virga germinat bonitate cōscientie: frondet veritate doctrine: floret celebritate fame / & fructificat sanctitate vite: & ideo sibi debetur dignitas sacerdotalis. **D**ixerūt autē

Dozalit

Allegori.

1. Co. 15. f

Dyslice

Tropolo.

Dozalit

que reqdeset spūs dñi. Nec videt ociosuz q virga dicit exire...

Nico. de lyra

Præcepit autē filiū isrl. Præcepit autē filiū isrl. Præcepit autē filiū isrl...

Glo. ordi.

Præcepit dñs. Præcepit dñs. Præcepit dñs. Præcepit dñs...

Pctā scōz que sūt

Dyffice

Apo. 6. c.

Questio

præcepit dñs. Præcepit autē filiū isrl ad moysen: Ecce sumpti...

Domus patris tui te a. Tu et filij tui et domus patris tui...

bitis pctā sacerdotij vestri: Sed et fratres tuos de tribu leui...

cit: Nolite ppter cibum solvere opus dei. Et ad Corinthios: Paulus vocatus apłs...

nicatio: qñs nec inē gētes et vos istari estis. In q nullū immunē relinqt...

Nico. de lyra

Præcepit dñs. Præcepit dñs. Præcepit dñs. Præcepit dñs...

dñs ad aarō. Præcepit autē moyses: vt dicit Ra. Sa. d. Tu et filij tui...

Moraliter. Præcepit dñs ad aaron rē. Sequitur: Præcepit dñs ad aaron rē...

Sacerdotes nō quozūcūq; sed scōzū pctā sumūt. Sanct^o enī ē q̄ pctū suū p̄ pōtēte curat. a **Tu autē et filij tui** rē. Origen. **Alia lra:** Tu autē et filij tui tecū in cōspectu tabernaculi testimo- nij obseruate custodias v̄sas et altaris tabernaculi rē. Obser- uare diligēter cōuenit q̄ scripta sunt / et eos p̄cipue q̄ i ordine sa- cerdotali gloriā. Qui autē obseruet et faciat q̄ sacerdotibus mandata sunt / et q̄ v̄tat ordine et ore sacerdotali / opa dō nō obseruet: sol^o nosse potest q̄ scruta- tur corda et renes. Mandant autē obſ- uari nō solū ea q̄ foris sunt / s; p̄cipue q̄ intra velū sunt: quasi cura sit sacerdoti- bus euidētia et manifesta diuine legis mādata implere: et mysteria abscondita omni p̄spicacia intueri. Si dō ad homi- nē velit referre tabernaculū testimonij (Paul^o enī corpus hominis tabernacu- lū dicit) interiora velaminis vbi inac- cessibilia tegunt: principale cordis dice- mus: qd̄ solū recipe pōt mysteria veri- tatis. Duo dō altaria. i. interi^o et exteri^o us (qm̄ altare oratiōis indicū ē) illud puto significare qd̄ dicit Ap̄ls. i. Cor. p̄ij. c. Orabo spū / orabo et mēte. Cum enī in corde orauero: ad altare interi^o / gredior. vñ **Sat. vj. a. Tu autē cū ora- ueris intra i cubiculū tuū et claude osti- um et ora patrē tuū in abscondito. Qui ira orat / ingredit̄ ad altare incēsi qd̄ est interi^o. Qui dō clara voce et verbis cū sono prolatis vt edificet audientes spi- ritū orat / et offert hostiaz in altario qd̄ est foris ad holocaustū ppli cōstitutuz. Operet ergo sacerdotes ea p̄cipue cur- rare / q̄ intra velū interi^o tegunt: ne qd̄ ibi pollutū inueniat: interiorē. s. homi- nē et cordis secreta vt ibi immaculata p̄ maneant. Cherubin et p̄pitiatorū sciētia est intelligenda trini- tatis. Cherubin qd̄ multitudine: id ē p̄fectio scientie interpretat: et que est alta p̄fectio scientie nisi agnouisse patrē et filiū et spiritū sanctū? **Hec ergo curāda sūt a sacerdotib^o** vt incōtaminata et illesa seruent. **Arca dō habēs celestē cibū manne / thesaur^o di- uini verbi est.** Arca aurea in qua sunt tabule testamēti mēs no- stra est in qua legē dei descriptā habere debem^o. **Hec debz esse aurea. i. pura et p̄clōsa / in q̄ lex dei sit scripta. nō atramēto: sed spū dei vint: nō i tabulis lapideis / s; in tabulis cordis carnali- bus. vñ Rom. ij. c. Qui ostendūt opus legis scriptū i cordib^o suis. Scriptit autē de^o in cordib^o eozū digito legē naturalē / quā dedit dñs hūano generi / et i cūctoz mētib^o scripsit. vñ in initia lu- min^o / et semina qd̄ ad p̄seruatā veritatē q̄ si bene excolamus fructū vite afferēt nobis. **Tu autē et filij tui.** Allego. **Perse- ctiores. s. in ecclia et sancti doctores / quozū officiū est sacramen- ta diuina manib^o cōrectare: et vasa sc̄ta. i. scripture mystica ver- ba vtilare et ad intellectū p̄ducere. Cetera autē turba meditef diligēt q̄ cape pōt / et q̄ magistrōz discretio iubet. b **Si q̄s rē. Mō de tribu leui. Dc̄ias enī de tribu iuda: qz vsurpauit sa- cerdotiū lepra p̄cussus est. ij. Paral. xvi. c **Locut^o ē do- min^o rē. Origen. Alia lra. Locut^o est dñs ad aaron dicēs: Ec- ce dedi vobis ad cōseruandū p̄mitias. Alij tñ ad obseruādū: s; veri^o ad cōseruādū. Querēdū est autē quō fm̄ legē p̄mitie obſ- uent? **Mō enī vt custodiāt sacerdotes accipiāt / s; vt p̄sumant. Ergo ad legē lre nō applicat / s; ad legē spūs. Spiritales enī p̄mitie cōseruari p̄nt / lrales nō p̄nt. Christus p̄mitie est vere / q̄ ad cōseruandū nobis date sunt. Beatū est enī vt aia q̄ christuz suscepit semp p̄seruet et sp̄ habeat. Que autē offerebant in lege cōsumebant / et in v̄tre digerebant in secessū. Has autē p̄miti- as q̄ māducauerit / et gustauerit panē q̄ de celo descēdit / nō mo- riet in eternū. Sic est enī panis q̄ cū semp comedat sēp p̄ma- net / immo auget. Quāto enī ampli^o verbū dei sūperis / tanto abūdabit. d **Primitiarū. Primitie lrales cōsumunt / spi- rituales custodiunt. Quāto enī verbū dei ampli^o sūperis: tā- to abūdabit. e **Quia q̄ san. a. fi. is. Origen. Alia lra. Ex oī- bus q̄ sanctifi. mibi a filiis isrl rē. Mō vult de^o accipe p̄mitias nisi a sanctificatione isrl. Inueniunt enī apud gētiles opa digna deo. Excoluerūt enī aliq̄ virtutes animi / et philozopia i nōnul- lis aliqd̄ egit. Ex illis vult de^o bñ facta suscipie quoz mēs videt deū / et q̄ sancti sūt p̄ fidē dei. Sentilis autē etiā si qd̄ honestū ha- beat in morib^o (qz nō deo / sed sibi ascribit) nō sanctificat / nec i- ter p̄mitias****************

ter primitias recipit. **Origen. Vides autē fm̄ litterā p̄seli- tos excludere / solos autē sanctificatos ex filiis isrl vult offerre p̄ mitias. Puto autē p̄selitū ex eo dici / qz nō licet ei eccliam in- gredi. Scriptū est enī Deut. xxiij. b. Mō abominaber^o idu / meū / qz frat tu^o ē: nec egyptiū / qz incola fuisti in terra ei^o. Fi- lii si nati fuerint eis / tertia generatiōe intrabūt in eccliaz dei. Donec ergo fru- ctus nō afferat egypti^o vt idume^o: nec fa- cit filios p̄me et iecūde et tertia genera- tionis: nō ingredit̄ in eccliam / s; filio- rū generatiō ingredit̄ facit. Morādū at̄ qz nō dicit: si nati fuerint eis filij vt fi- lii: sed filij si nati fuerint eis. Soli filij sunt q̄ faciūt patres in eccliaz introire. **Origen. Ter etiā in anno apparere iubet omne masculinū nō femininū. f **A filiis. Mō a filiab^o. Mō ei oī- ose alibi nominat cū filiis etiā filias: a- libi filiaz nō facit mentionem. Que tñ specialit̄ nō ad sexū / s; ad discretionem animarū referēda sūt. **Origen. Dis- ficile inuenies sc̄os q̄ de^o eximū p̄ / beat testimonij filias genuisse. Abra- am / isaacq; nō genuerūt filias. Solus iacob vñ filiā genuit: et ip̄a fratribus et parētib^o opprobriuz fuit / et vindicte furore fratrib^o incitauit. g **Hec er- go acci. rē. Idē. Et hoc sit vob ex his q̄ sanctificant̄ factis de sacrificijs rē. Sp̄s sanct^o ita sanct^o ē vt nō sit sancti- ficatus. Mō enī aliūde accedit ei facti- ficatio / nec iniriū factitat^o accepit. Idē de patre et filio intelligēdū ē. Sola ei trinitas substātia ē / q̄ nō extrinsec^o: s; sui natura sc̄ta est. Omnis enī creatu- ra vt sp̄s sancti dignatiōe vt meritorū rōne sc̄tificata sc̄ta ē. vñ. Leui. xix. a. Sancti estote quia ego sanctus sum rē. Non enim eadē san- ctitas in deo et homine ponenda. De deo enī dicit / quia san- ctus est. hominibus autem quasi qui non semp fuerunt iube- tur vt fiant sancti. Vbi autem habemus nos: sancti estote: in greco habetur: sancti efficiimini. Sed nostri interpretes idif- ferenter estote p̄ efficiimini posuerunt. Quisquisq; ergo no- strum ex quo se deo vero corde mancipauit / sanctus efficitur. **Ter autē et semper sanctus solus est deus. vnde Debreo. ij. c. Qui enim sanctificat et qui sanctificantur ex vno omnes. Non autē putes esse cōtrariū quod de christo legim^o: Quē pater sanctificauit et misit in hunc mundum. Qui enī sancti- ficatur fm̄ carnem christus est: non fm̄ spiritū. Scdm̄ spiri- tum pariter et fm̄ carnē dicit: Ego sanctifico meip̄m pro eis: vt qui sanctificat fm̄ spiritum intelligat. qui autē sanctificat fm̄ carnē************

Sancti estote quia ego sanctus sum rē. Non enim eadē san- ctitas in deo et homine ponenda. De deo enī dicit / quia san- ctus est. hominibus autem quasi qui non semp fuerunt iube- tur vt fiant sancti. Vbi autem habemus nos: sancti estote: in greco habetur: sancti efficiimini. Sed nostri interpretes idif- ferenter estote p̄ efficiimini posuerunt. Quisquisq; ergo no- strum ex quo se deo vero corde mancipauit / sanctus efficitur. **Ter autē et semper sanctus solus est deus. vnde Debreo. ij. c. Qui enim sanctificat et qui sanctificantur ex vno omnes. Non autē putes esse cōtrariū quod de christo legim^o: Quē pater sanctificauit et misit in hunc mundum. Qui enī sancti- ficatur fm̄ carnem christus est: non fm̄ spiritū. Scdm̄ spiri- tum pariter et fm̄ carnē dicit: Ego sanctifico meip̄m pro eis: vt qui sanctificat fm̄ spiritum intelligat. qui autē sanctificat fm̄ carnē**

Nico. de lyra

Tu autē et filij tui custodite sacerdotiū v̄m: **Id est sacerdotale officiū / quod seruat debite ministrando / et perditur in debite exercendo: sicut nadab et abiu mortui sunt offerendo ignem alienū / vt habet̄ Aeuif. x. b **Locutus est dominus rē. Sic describitur retributio pro labore: et primo q̄tum ad sacerdotes generaliter. secundo q̄tum ad leui- tas / ibi: filijs autē leui. tertio q̄tum ad summū sacerdotem specialiter / ibi: Locutusq; est dominus. Q̄tū ad primū dicitur: c **Ecce dedi tibi custodiā primitiarū mearū. Et dicitur custodiā: quia nō oportebat talia comedere prima die et secūda tñ / sicut de aliquib^o sacrificijs quozū reliquie nō poterant reseruari pro victu sacerdotū in tempus magis lon- gum. d **Omnia que sanctificantur. Hoc est deo p̄ mittuntur per votū. e **Tibi tradidi et filijs tuis p̄ of- ficio sacerdotali: Id est pro labore officij. **In sanctuario **Per hoc autē qz sacerdoti assignant̄ p̄mitie et leuitis decime p̄ sustentatiōe sua familiarūq; suaz. ostendit qz in nouo testamē- to ppl̄s tenet̄ p̄ridere seruiētib^o deo de victu et vestitu fm̄ p̄ditionē statū et p̄sonarū: et istud obseruatū fuit ab antiq̄ / etiā apud gētiles: sicut p̄z Gen. xlvij. e. vbi d̄ qz sacerdotes egypti tpe famis nō fuerūt cōpulsī v̄dere possessiōes suas si- cut alij / qz statuta cibaria sibi ex porreis publicis p̄bebant.**************

Tropolo.

2. Co. 5. b

Allego.

Questio

Job. 6. c

Doralit

Filias ge- nerare

Anagogia

b

re leuitas: et leuit^o pplm.

Ego dedi vo- rē. nō ad fa- ciendū opa v̄sa extero- ra i domib^o v̄ris: sed ad seruiēdū in mīsterijs ta- bernaculi. ideo sub dīc- At tradi- do. rē. Se- quitur: Tu autē et filij.

Doralit

In carne vnus tñ z idē christus. Ab oibus ergo fructibus sanctificate sunt offerēde primitie / sed spiritali pontifici. Fructus autē spūs est / charitas / gaudiū / pax / paciētia zc. Gal. v. d. Sūt autē primitie charitatis vt diligat deū ex toto corde: z ex tota aīa: z ex tota mēte. Ex hoc charitatis fructu scdo habere

mat. 22. d

Moralit

debeo: vt diligā p̄mū sicut meip̄m. Ille ergo primitie charitatis deo offerunt p̄ p̄ntificē. q̄ scdo loco sunt meis v̄sibus relinquunt. tertio autē loco ex fructu diligere debeo etiam inimicos meos. Orige. Primitias oīm gre gū sacerdotibus lex mādāt offerri: ita vt oīs q̄ possidet agz / vineā z oliuetū / hortū: z si qd exerceat in terris: z q̄ peculia cuiusqz pecoris nutrit: offerat do omē qd primū est. Deo em̄ offerri dicit qd sacerdotib⁹ dat. hoc em̄ ex lege dicit: qz nemo legitime vtit fructib⁹ vel pecoribus: nisi deo. i. sacerdotibus ex singulis primitie offerant. Mac ergo legē fm̄ lzaz sicut alia nōnulla necessaria obseruandā puto. Sūt em̄ aliq̄ mā data etiā in nouo testamēto necessario obseruāda. Sūt tñ q̄ dicat: Si aliquid obseruat fm̄ lzaz: cur nō oīa? Si vero spiritaliter intelligēda: spiritaliter sūt oīa discutiēda. Nos autē v̄riusqz assertionis insolentiā temperātes: quid in his obseruandū sit auctoritate scripturarū pferem⁹. Scriptū ē em̄: Ps. xviii b. Lex dñi irrep̄sibilis p̄uertēs aīas: testimoniu dñi fidele sapiāz p̄stās parvulis. Preceptū dñi lucidū illuminās oculos: timor dñi castus p̄ma. in secu

1. Cor. 5. c

Gen. 5. b

lex duplex

Questio

Gen. 2. d

a Omnis oblatio z sacrificiū z q̄c quid p̄ pctō atqz delicto redditur mihi z cedit in sancta sancto rum: tuum erit et filioz tuorum: In sanctuario comedes illud: a q̄ fortes in fide. b Mares tñ edent ex eo: qz con b virgines. c secretū est domino. Primitias autē q̄s vouerint z obtulerint si Aaron scz. a q̄ vero. s. pontifici. i. christo. b q̄ apostolis: maioribus. s. z minoribus potestatibus. lū israel: tibi dedi z filiis tuis ac c filiabus tuis iure p̄petuo. Qui mundus est in domo tua vesceſ eis. Omnem medullā olei z vini ac frumētū: quicquid offerūt primitiarum: domino tibi dedi.

coniunxit hō nō separet. Or autē abzaā duos filios habuit: vnuz de ancilla: z vnū de libera. q̄s dubitat fm̄ lzam stare? Adiecit autē Ap̄lo: Hec autē sunt allegorica. a Omnis oblatio zc. Orige. Est autē sapiētis scribe z docti de regno dei vt sciat de his thesauris pferre noua z vetera: z quō penitus lzaz occidē tē abiciat: z spm̄ viuificantē req̄rat: vt p̄firmet vtilē z necessariā lfe doctrinā: aut manētē historia etiā mysticum sensum introduceat: sic in p̄nti loco. Orige. Utile est em̄ sacerdotibus euāgelij offerre primitias: vt q̄ euāgelij annun

ciat de euāgelio vnat. Impiū est em̄ vt qui ingredit ecclesiā dei: q̄ scit sacerdotel z mīstros assistere altari z p̄bo dei: aut mīstero ecclesie deseruire: nō offerat sacerdotibus primitias de fructib⁹ terre quos dedit dñs: solē suū pducendo z pluuias ministrādo. Qui em̄ sibi datos fructus a deo credit: scit muerādo sacerdotē honorare deū de mueribus suis. vñ Matth. xxi. b. Ne vob scribe z pharisei hypocrite q̄ decimat metā z cyminū z anethū: z p̄terit que maiora sunt legis. hypocrite hec oportet fieri: z illa nō omitti. Vult ergo do minus: hec fm̄ lzam nō omitti. Ad discipulos qz ait: Matth. v. c. Nisi abūdauerit iusticia vestra plus q̄ scribarū z phariseoz nō intrabitis in regnū celoz. Quod ergo vult a phariseis: multo magis a discipulis. Ad autē a discipulis nō vult fieri: nec a phariseis. Cū dictū est antiquis: Nō occides: hoc seruāt pharisei. discipulis autē dicit: Qui demit de maledicto legis: nō de maledicto mādati vel testimonij vel iudicioz: ne. s. subiecti essemus circūcisioni carnis: z sabbaroz obseruationi: z h̄mōi que p̄tinent in lege: nō in mandatis. Abūdat ergo iusticia nostra plus q̄ scribarū z phariseoz. Si illi de fructibus terre gustare nō audēt: p̄iusqz primitias sacerdotibus offerāt: z leuitis decimas separent. Hgo autē nihil horū faciēs fructibus terre ita abutar: vt sacerdos z leuita z dei altare nō sentiat. Orige. Petrus quoqz z paulus p se primitias credentiū offerūt. vnde Paulus dicit ad Roma. xv. e. Quia ab hierusalē vsqz ad illyricū repleuerim euāgelij christi: vbi nō noiatus est christus: ne sup alienū fundamentū edificarent. Omnes ergo quos docuit tanqz fructus suos offerit: z quotidie querit nouos agros quos excolat: z noua rura que semeinet. Unde ait: Cupio venire ad vos vt aliquē fructum habeam in vobis sicut in ceteris gentibus. His omnibus electa queqz signat: z singulaz ecclesiaz eligit z offert primitias. Orige. Quisquis etiam doctor: quia docet: p̄dicat z instruit auditores agrū ecclesie sue: id est credentiū corda videtur excolere. Habet quoqz culture sue fructum: z in fructu electum aliquem z precipuū quem quasi primitias offerat: z aliū pro primogenitis: aliū p̄ decimis. Orige. Habet forte aliquis primogenitos z inferiores: quos neqz p̄ primitiis neqz p̄ primogenitis: sed p̄ decimis possit offerre. b Vire perpetuo. Quomodo pot̄ eternū esse quod visibile est? Que em̄ vident tempalia sunt. primitie autē que offerunt aaron: visibiles sunt: circūcisionē quoqz z acyma: z pascha visibile: est necesse eternū nō esse: sed tempale. Inuisibilis ergo circūcisio q̄ in occulto est: eterna est: z acyma sinceritatis z veritatis. Sic z hec ei qui nō in manifesto s̄ in occulto iudeus qui spiritu nō lzam legē custodit: fm̄ iteriorē hominē legitima eterna dicunt. c Omnem medullā olei z vini ac frumenti zc. Orige. ostendimus mādatū de primitiis frugū vel pecoz debere etiam fm̄ lzam stare: videamus quomodo spiritaliter intelligat. Hic em̄ ait: Omnes primitie olei: vini z frumenti: horū omniū primitie

irascit fratri suo reus erit iudicio. Orige. Christus nos redemit de maledicto legis: nō de maledicto mādati vel testimonij vel iudicioz: ne. s. subiecti essemus circūcisioni carnis: z sabbaroz obseruationi: z h̄mōi que p̄tinent in lege: nō in mandatis. Abūdat ergo iusticia nostra plus q̄ scribarū z phariseoz. Si illi de fructibus terre gustare nō audēt: p̄iusqz primitias sacerdotibus offerāt: z leuitis decimas separent. Hgo autē nihil horū faciēs fructibus terre ita abutar: vt sacerdos z leuita z dei altare nō sentiat. Orige. Petrus quoqz z paulus p se primitias credentiū offerūt. vnde Paulus dicit ad Roma. xv. e. Quia ab hierusalē vsqz ad illyricū repleuerim euāgelij christi: vbi nō noiatus est christus: ne sup alienū fundamentū edificarent. Omnes ergo quos docuit tanqz fructus suos offerit: z quotidie querit nouos agros quos excolat: z noua rura que semeinet. Unde ait: Cupio venire ad vos vt aliquē fructum habeam in vobis sicut in ceteris gentibus. His omnibus electa queqz signat: z singulaz ecclesiaz eligit z offert primitias. Orige. Quisquis etiam doctor: quia docet: p̄dicat z instruit auditores agrū ecclesie sue: id est credentiū corda videtur excolere. Habet quoqz culture sue fructum: z in fructu electum aliquem z precipuū quem quasi primitias offerat: z aliū pro primogenitis: aliū p̄ decimis. Orige. Habet forte aliquis primogenitos z inferiores: quos neqz p̄ primitiis neqz p̄ primogenitis: sed p̄ decimis possit offerre. b Vire perpetuo. Quomodo pot̄ eternū esse quod visibile est? Que em̄ vident tempalia sunt. primitie autē que offerunt aaron: visibiles sunt: circūcisionē quoqz z acyma: z pascha visibile: est necesse eternū nō esse: sed tempale. Inuisibilis ergo circūcisio q̄ in occulto est: eterna est: z acyma sinceritatis z veritatis. Sic z hec ei qui nō in manifesto s̄ in occulto iudeus qui spiritu nō lzam legē custodit: fm̄ iteriorē hominē legitima eterna dicunt. c Omnem medullā olei z vini ac frumenti zc. Orige. ostendimus mādatū de primitiis frugū vel pecoz debere etiam fm̄ lzam stare: videamus quomodo spiritaliter intelligat. Hic em̄ ait: Omnes primitie olei: vini z frumenti: horū omniū primitie

Inico. de lyra

a In sanctuario comedes illud. Et sic determinat locū. b Mares tñ edent. Et sic determinat sexū q̄tum ad sacrificia p̄dicta. c Primitias autem quas vouerint. Sequit: Qui mūdus ē in domo tua vesceſ eis. Licet possent comedi a masculis z mulieribus: vtpote vxore z filiabus sacerdotū: tñ nō erat licitū imūdis. d Q̄z medullā olei. Quia primitie debebāt dari de meliori qd significat p̄ medullā. Quicquid primū

Moralit

1. Cor. 9. b

Dat. 5. c

Abidē

Gal. 3. b

Dat. 5. c

Roma. 1. b

Allegori.

1. Cor. 5. c

Ro. 2. d

1. Cor. 5. c

Ro. 2. d

Mystice

S omnium primitie que oblate fuerint domino tibi ea tradidi. Si aut omnes primitie ad pontificem pertinent: pontifex requirendus est ad quem pertinere debeant: etiam ille primitie quas in alijs locis etiam inuenimus. De christo autem legitur quia sit primitie mortuorum: est ergo in aliqua parte primitie. Dicit etiam Aplos de quibusdam: quod sunt primitie asie: et alij achaie primitie. Consequens ergo est per singulas ecclesias aliquos primitias nominari. De quibus est Cornelius qui cesariensis ecclesie cum his qui cum eo spem sanctum susceperunt primitie dicit: et forte omnium gentium de quibus primitie credidit et primitie spiritus sancti meruit. Ager autem mundus dicitur. Ager autem non terre solum sed corda humana: que angeli exceperunt excolendum. Culture ergo sue fructus ipsi possident: eos scilicet qui sub procuratoribus et auctoribus agunt: et non ad summam etatem perfectionem perueniunt. Perfectos vero tantum electos et principales offerunt primitias pontifici magno. Inuenimus ipsum Cornelium ante doctrinam ubi vel gratia baptisimi a Petro suscipit: audisse ab angelis orationes eius et elemosine ascendissent ad deum. unde per angelum videtur quasi primitie deo oblatas. Christus est primitie primitiarum. Cornelius primitie gentium. Alij primitie ecclesiarum: sic quidem primitie asie: alij achaie.

Quod dicitur. Adheret unusquisque angelorum in consummatione seculi in iudicio: producat secum eos quibus presuit: quos iuuat: quos instruit: pro quibus semper vidit faciem patris qui in celis est. Et puto ibi in quodam vultu culture hominum angelus defuerit: an culture angelice non digne humana sequebatur respoderit? Fuit ergo et in hoc iudicio dei vultu negligentia ministrorum qui in ministerium et adiuuamentum missi sunt propter eos qui hereditatem accipiunt salutis: an nostra ignavia tot lapsus nobis eueniat. Fuit ergo etiam in homines et angelos iudicium dei. Et forte iudicabitur aliquis cum Paulus: et conferent laboribus et fructibus eius qui ex multitudine credentium veniunt: et forte inueniet fortior aliquibus angelis. vñ. i. Cor. vi. a. An nescitis quoniam angelos iudicabimus? Non quod Paulus iudicet angelos: sed opus Pauli iudicabit aliquos. Hinc fortassis petrus agebat: In quem concupiscunt angeli etiam conspiceret etc. i. Pet. i. c. Quis enim apostolus angelis utant adiutoribus ad predicationis officium consummandum. Et in actibus apostolorum dicebat: quod angelus Petri esset qui ad ostium pulsaret. Act. xij. c. Similiter ergo intelligitur esse angelus Pauli et cuiuslibet apostoli et singulorum per ordinem vel per meritum: quos in laboribus et doctrina vel apostolorum vel reliquorum doctorum necesse est primas partes habere: et animarum que per eos profecerunt fructum cum his per quos operati sunt ad aream domini comportare. Fuit ergo in congregacione fructuum. i. in electione creditum qui fuit illi ecclesie precipuus et eximiis primitie. Superior vero illius ecclesie primogenitus ab illo archangelo oblatas. Omne ergo quod adumbratum est in lege (quoniam lex umbra habet futurorum bonorum veritate complebitur: ut que formata sunt in israel que est secundum carnem: in veris israelitis impleantur. Hinc enim israelitis ad angelos peruenit qui tanto verius israel appellantur: quanto verius sunt mens videns deum. hoc enim israel interpretatur. Sicut enim quedam nomina gentium vel principum ad angelos malos referuntur: ut pharaon rex egypti. Nabuchodonosor rex babilonis vel Assyrius: ita que de sanctis viris et de gente religiosa scribuntur: et ad factos angelos referuntur. vñ. Esa. xxxvij. g. de nabucho. Et induca gladius super gentem magnam et super principem assyriorum. Et alibi: Quasi de principe cuiusdam gentis: Quod cecidit lucifer qui mane oriebat. Quod autem in genesi legitur deum ad angelos loquentem: Genite confundam linguam eorum. Gen. iii. b. putandum est quod diuersi angeli diuersas in hominibus linguas et loquelas operati sunt: Verbi gratia: Unus vni homini linguam imperit babiloniam: alii egyptiam: alii grecam: et sic fortasse diuersarum gentium ipsi principes fuerunt que lingue et loquelas videbant auctores. Danserant autem lingua per ad primitias data. i. hebreica in ea parte hominum: que non angeli vel principis sed dei portio est. Quod dicitur. Offerunt ergo angeli et nobis primitias: et excolit quilibet quod studiose ab erroribus gentium conuertit ad deum: et est quilibet in portione vel cura illius vel illius angeli. Et sic ab initio cum dispergeret deus filios adam: statuit fines gentium iuxta numerum filiorum vel angelorum dei: et quocumque gens sub illo vel illo angelo facta est. israel autem pars domini et funiculus hereditatis eius. Ita credo in fine mundi huius: et in initio alterius seculi futurum: ut iterum diuidat excelsus filios adam: et qui non poterunt tam mundi esse cor:

di esse corde: vel ipsum videant deum: et esse portio domini: vel sanctos angelos videant: et sint secundum numerum angelorum dei. Probabile est ergo ita proficere quocumque vel inter primitias vel primo genita eligat: et deo offerat tantum pars eius. Si minus vel sanctorum angelorum pars esse mereat. Dummodo non inueniatur inter illos de quibus dicitur Ps. lxxij. c. Intraibunt in inferiora terre: tradent in manus gladii: partes vulpium erunt. Hec est demonum. De sunt enim vulpes que ex terminant vineas: ex quibus erat herodes. de quo dicitur Luc. xij. g. Ite dicit te vulpi huius: Refugiamus ergo terre: nos actus: et intelligentiam terrenam ne introeamus in inferiora terre. Introeunt enim qui legem dei et promissionum bona terrena intelligentiam excipiunt: et non excitant animas terrenorum ad expectationem celestium: vel querant que sursum sunt: non que super terram. Quod dicitur. Offerunt angeli primitias: unusquisque credo gentis sue et ecclesie sue: quibus Jobannes in apocalypsi scribere videtur angelos scilicet ecclesie ephesi: smyrne: et laodicie etc. Apoc. ij. b. Offerunt ergo quosque primitias gentis sue: vel ecclesie que ei dispensanda commissa est: vel forte extrinsecus et alij angeli sunt qui ex omnibus gentibus si deles congregent. Et consideremus ne forte sicut in aliqua ciuitate vbi nondum christiani sunt: si quis doceat instruat et postea ibi princeps episcopus fiat: ita sancti angeli eos quos diuersis gentibus congregauerunt: si proficere fecerint: in futuro principes fiant et rectores: ut christus dicat rex regum et dominus dominantium. Hi enim sunt reges eorum quos regunt et prescere faciunt. Ipsi ergo offerunt quosdam quidem pontifices: quosdam filios pontificis. i. superioribus virtutibus et archangelis: quosdam leuitas. i. paulo inferioribus. si angelici ordines ut israelite distincti sunt: cum ipsi dicantur vmbre et exemplari deseruire celestium. Forte ergo in futuro cum omnes fructus congregabunt ad aream: erunt quidam portio veri pontificis. i. christi: alij leuitarum vel alij celestium virtutibus segregati. quidam et portio hominum: qui in hac vita prudentes dei dispensatores fuerunt: unde ei cui dominus crediderat quinq; mnas et fecerat decem. ait Luc. xix. e. Iste potestatem habes super decem ciuitates etc. Que enim hic potestas super ciuitates intelligitur: nisi gubernacula animarum. Unde mihi videtur quod inter angelos alij principatum et potestates super alios gerant: alij subiacent et obtulerent potestati. Sic nec ille cui potestas decem ciuitatum vel quinq; datur immerito ad hanc peruenit potestatem. Quia ergo apud deum ratione et iudicio fuerit: nec ad gratiam: sed per meritum. alij princeps multorum esse pontifex: alij principatum subiectus.

Quod dicitur. Agri angelorum corda nostra sunt: quosque eorum ex agro que colit offert primitias domino. Quod dicitur. Sic christus est rex regum: ita primitie primitiarum: que non pontificis la sed deo oblate sunt: quod seipsum hostiam obtulit deo: et surgens a mortuis sedet ad dexteram dei. Dicitur autem primitie et primogenitum totius creature. Quod vultu sic per singulas creaturas intelligi debeat: ut inter homines primitie domini dicitur: et intelligitur: an celsior: et diuiniorem intelligentiam: non est primitie tempus presequi. Sed et si mereretur ego magnam et summam potestatem dignum offerre seculo: ut ex his que loquimur et docemus aliquid egregium summo pontifici placeret: poterat angelus qui presert ecclesie ex omnibus dictis nominibus aliquid eligere: et loco primogenitum vel primitiarum de agello nostri cordis domino offerre. Sed vti nunc per his que loquimur danari non mereamur: sufficeret nobis hec gratia. a. **Q**uod dicitur. Uniuersa frugum etc. Aug. Primogenita omnia que cum in terra eorum fuerit: quatuordecim obtulerunt domino: tibi erunt. Hic primogenita non fetus primos vel primitiuos pecorum dicit. Nam ipsa grece προτοτοχος vel προτοτοχος nominatur: hec autem προτοτοχος μεμαρτα. Sed latine his duabus rebus duo nomina non sunt repta. et ideo ista προτοτοχος μεμαρτα que primitias interpretati sunt: sed primitie apte dicitur et aliud sunt. Hec igitur tria ita discernuntur: quod protocos vel prototosa sunt primitiuum aialium ferre et hominum. Protogenemata vero primi fructus de terra sumpti: vel de arbore: vel de vite. Primitie autem de fructibus que de seculo in seculo relata: de agro sicut de massa: de lacu: de dolio: de cupa que per primitias sumebant. b. **Q**uod dicitur. Primitie. Possunt fortiter illi primogeniti dici que cum mulieribus non sunt conquinati: vel etiam martyres

1. Co. 15. c
1. Co. 16. c
Act. 10. b
Mat. 13. a
Act. 10. b
Angelorum assistentia
Heb. 10. a
Angeli ciuitates hominum
Deu. 32. a

a Uniuersa frugum initia que signit corda humana. humus et domino deportat: cedent in usus tuos. Qui mundus est in domo tua: uescet eis. Omne quod ex voto reddiderint filij israel: primogeniti sunt qui cum mulieribus non sunt conquinati vel martyres.

b tuum erit. Quicquid primum erum pet e vulua cuncte carnis quas offerunt domino: siue ex hominibus

Col. 3. a
Tropolo.
Dyffice
Sum potifex

Caico. de lyra

a Quicquid primum erum. e vul. Id est quod primo nascet. Et per hominis

etiam martyres. Primitie quoque ecclesie sunt dicitur virgines decime... Quare oblationes et ministris altaris oblationes et decime decime decimas

Dysfice... cime obseruatiã legis significat: vel sinceritatẽ integritatis fidei: vel perfectionẽ boni opis q̄ maxie hñe debet q̄ misterio diuino se exhibet. In denario em̄ nũero creature et creatoris cognitio comprehendit: qz septe narius respicit ad hũanã naturã: tribus. s. vim aie ostenditibus. vñ Deute. vi. a. Diliges dñm deũ tuũ ex toto corde tuo: et ex tota aia tua: et ex tota fortitudine tua.

factu salis... Raba. Pactũ salis nominat oblationũ vniuersitatẽ q̄ ad misteriu vel ad ius sacerdotum pertinet. vñ in Leuitico: Quicquid obtulerit sacrificij sale p̄ dies zc.

Dysfice... ostendit sapiã conuenire sacerdotibus et p̄dicatoribus diuine legis: nõ secularẽ s̄ applicam. de qua Paulus dicit. i. Cor. ij. b. Sapiã loq̄mur inẽ p̄fectos: sapiã nõ huius seculi zc. De qua ap̄ls dicit: Vos estis sal terre: Matth. v. b. Sicut em̄ ois cibus sale p̄dit: sic ois sermo aplica sapia. Baro ḡ z filijs ei pactũ est salis sempiternũ: qz nõ solum ep̄s necessaria est sapia: s̄ etiã p̄byteris: diaconibus et oibus ordinibus. et h̄ corã deo. i. vt pura et simplex sine versutia et malicia deo placeat. Sapia em̄ huius mundi inimica ẽ deo: Ro. viij. b

Nico. de lyra

Et pro hominis vni genito p̄ciu accipias. Quod ẽ quinqs scloz argenti: vt dictũ est. s. ij. ca. et intelligit de primogenitis aliaz tribuũ a tribu leui/ cuius p̄mo geniti erãt deo oblati ad misteriu tabernaculi. b Et omne aial quod immundũ est redimi facias. Hoc nõ intelligit generalitẽ de oi aiali immũdo: s̄ de oi indigẽte redemptiõẽ. inter aialia em̄ imũda aliq̄ erãt quoz p̄mogenita non redimebant: s̄ interficiebant: sic p̄mogenitũ canis: et aliq̄ q̄ nõ redimebant pecunia: s̄ p̄ eis ouis offerbatur: sicut primogenitum asini. c Primogenita aut bouis et ouis et ca. nõ fa. re. qz san. sũt dño. Quia debebat immolari ip̄i deo. d Carnes x̄o in vsum tuũ ce. sicut pec. p̄secratũ. i. sic de alijs sacrificijs qz vna ps est offerentiũ. pectusculũ tñ z armus dexter de illis p̄tinẽt ad te: sic carnes de istis. e Pactũ salis ẽ sempiternũ. In oi sacrificio ponebat sal: et ideo stabilitas alicuius pacti de signat noie pacti sal. f In terra eoz nihil

Idiotis simplicibus. siue de pecoribus fuerit: tui iurẽ erit: ita dũ taxat vt pro hominis vni genito p̄cium accipias: et omne animal quod immundum est/redimi facias: cuius redemptio erit post vnum m̄sem/ siclis argenti quinqs p̄dere sanctuarij. Siclos viginti obolos habet. Primogenita autem bouis et ouis et capre non facias redimi: quia sanctificata sunt domino. Sanguinem tantum eorum fundes super altare: et adipem adolebis in suauissimũ odorem domino. Carnes vero in vsum tuum cedent: sicut pectusculum consecratum et armus dexter tua erunt. Omnes primitias sanctuarij

archãgeli: angeli: ap̄li et q̄libet doctores ecclesie. quas offerunt filij israel domino tibi dedi et filijs ac filiabus tuis iure perpetuo. Sapia diuini p̄dimẽti. ep̄s. Pactũ salis est sempiternũ corã dño/ tibi et ac filijs tuis. Bixitqz dñs ad aarõ: In terra eoz nihil possidebit: nec habebitis partem inter eos. Ego ps et hereditas tua in medio filioz israel. Filijs autem leui dedi oes decimas israelis in possessionẽ p̄ ministerio quo seruiũt mihi in tabnaculo federris: vt nõ accedãt vltra filij israel ad tabernaculũ federris: nec comutãt pctm̄ mortiferũ/ solis filijs leui mihi in tabernaculo seruiẽtibz et portãtibz pctã ppli: Legitimũ sempiternũ erit in generationibus vestris. Nihil aliud possidebũt: decimarũ oblatione p̄teti q̄s in vsum eoz et necessaria separaui. Locutusqz est dñs ad moysen dicens: Mõ

Precipe leuitis atqz denuncia: Cũ acceperitis decimas a filijs israel quas dedi vobis: primitias eaz offerte dño: id est decimã partẽ decime: vt reputet vob in oblatione primitiuoz: itã de areis q̄ de torcularibus et vniuersis quoz accipitis primitias offerte domino: et date ea aaron sacerdoti. Omnia que offertis ex decimis et in donaria domini separatis/ optima et electa erũt. Bicesqz ad eos: Si p̄clara et meliora queqz obtuleritis ex decimis: reputabitur vobis quasi de area et torculari dederitis primitias: et comedetis eas in omnibus locis vestris: tam vos q̄ familie vestre: quia p̄cium est pro ministerio quo seruitis in tabernaculo testimonij: et non peccabitis super hoc egregia vobis et pingua referantes: Ne polluatis oblationes filioz israel et moriamini. Locutusqz est dominus ad moysen et aaron dicens:

Locutusqz est dominus ad moysen et aaron dicens: In terra eoz nihil possidebit: nec habebitis partem inter eos. Ego ps et hereditas tua in medio filioz israel. Filijs autem leui dedi oes decimas israelis in possessionẽ p̄ ministerio quo seruiũt mihi in tabnaculo federris: vt nõ accedãt vltra filij israel ad tabernaculũ federris: nec comutãt pctm̄ mortiferũ/ solis filijs leui mihi in tabernaculo seruiẽtibz et portãtibz pctã ppli: Legitimũ sempiternũ erit in generationibus vestris. Nihil aliud possidebũt: decimarũ oblatione p̄teti q̄s in vsum eoz et necessaria separaui. Locutusqz est dñs ad moysen dicens: Mõ

ra eoz nihil possidebitis. Et q̄ em̄ accipiebãt victũ a populo nõ debebãt hñe p̄tem in hereditate. s̄ Nec hẽbitis p̄tẽ inter eos. Hoc addit ad denotandũ q̄ nec etiã in p̄da hostiũ debebãt hñe p̄tẽ: vt dicit Ra. Sa. b Ego ps et hereditas tua. Quia oblata et scificata dño erãt as signata p̄ victũ suo. i. filij aut leui. Sic p̄sequẽter agit de mercede leuitaz. et patet lra vsqz ibi: k Et portãtibz pctã ppli. Quia si ex eoz negligẽtia aliũ se igerãt idẽbitẽ ad tabernaculũ puniẽtur. l Quas i vsum eoz et necel. sepa. Per h̄ ostẽdit q̄ leuite nõ poterãt tñ decias comedere: s̄ etiã i alia sibi necessaria comutare. m Locutusqz est dñs. Sic p̄sequẽter agit de mercede summi sacerdotis sp̄aliter: qz leuite de decimis receptis a pplõ debebant dare p̄tẽ decimã summo sacerdoti: et de illis debebant dare illa q̄ erant meliora: aliẽ peccarẽt si sciẽter sibi meliora retinerẽt. et ex his p̄tẽ lra vsqz ibi: n Ne polluatis oblationes filioz israel. i. decias vob oblatas ab ip̄is p̄ pctm̄ p̄dictũ. o Et moriamini: S̄ si hoc feceritis.

Slo.ordi.

Locutusqz est dominus ad moysen et aaron dicens: Ista est distinctio legis: q̄cũqz p̄stituit dñs zc. Nõ est distinctio nisi inẽ duo vel plura. Distinctio nõ em̄ singularitas nõ recipit nec distinctiõẽ cuiuslibet rei m̄corauit: s̄ addidit legis: nec cuiuscũqz legi. Assidue em̄ in scriptura legit de vnaqz re: de q̄ legitie p̄cipit: hec est lex istius vel illius: nõ vniuersalẽ lex q̄ cõtinẽt oia q̄ legitie p̄cipiunt. Sic x̄o cum dixisset: Hec ẽ distinctio legi: adiũxit: q̄cũqz p̄stituit

Nico. de lyra

Locutusqz est dominus ad moysen et aaron dicens: In terra eoz nihil possidebit: nec habebitis partem inter eos. Ego ps et hereditas tua in medio filioz israel. Filijs autem leui dedi oes decimas israelis in possessionẽ p̄ ministerio quo seruiũt mihi in tabnaculo federris: vt nõ accedãt vltra filij israel ad tabernaculũ federris: nec comutãt pctm̄ mortiferũ/ solis filijs leui mihi in tabernaculo seruiẽtibz et portãtibz pctã ppli: Legitimũ sempiternũ erit in generationibus vestris. Nihil aliud possidebũt: decimarũ oblatione p̄teti q̄s in vsum eoz et necessaria separaui. Locutusqz est dñs ad moysen dicens: Mõ Precipe leuitis atqz denuncia: Cũ acceperitis decimas a filijs israel quas dedi vobis: primitias eaz offerte dño: id est decimã partẽ decime: vt reputet vob in oblatione primitiuoz: itã de areis q̄ de torcularibus et vniuersis quoz accipitis primitias offerte domino: et date ea aaron sacerdoti. Omnia que offertis ex decimis et in donaria domini separatis/ optima et electa erũt. Bicesqz ad eos: Si p̄clara et meliora queqz obtuleritis ex decimis: reputabitur vobis quasi de area et torculari dederitis primitias: et comedetis eas in omnibus locis vestris: tam vos q̄ familie vestre: quia p̄cium est pro ministerio quo seruitis in tabernaculo testimonij: et non peccabitis super hoc egregia vobis et pingua referantes: Ne polluatis oblationes filioz israel et moriamini. Locutusqz est dominus ad moysen et aaron dicens: In terra eoz nihil possidebit: nec habebitis partem inter eos. Ego ps et hereditas tua in medio filioz israel. Filijs autem leui dedi oes decimas israelis in possessionẽ p̄ ministerio quo seruiũt mihi in tabnaculo federris: vt nõ accedãt vltra filij israel ad tabernaculũ federris: nec comutãt pctm̄ mortiferũ/ solis filijs leui mihi in tabernaculo seruiẽtibz et portãtibz pctã ppli: Legitimũ sempiternũ erit in generationibus vestris. Nihil aliud possidebũt: decimarũ oblatione p̄teti q̄s in vsum eoz et necessaria separaui. Locutusqz est dñs ad moysen dicens: Mõ

quecunq; constituit dñs: precipiendo. s. nō creando. Quidā enī quecunq; pcepit dñs: trāstulerūt. Si ergo hec est distinctio le / gis quecunq; pcepit dñs: magna est ita distinctio / et recte intel / ligit duo testamēta intelligere vlt distinguere. Eadē sūt enim i veteri z in nouo testamēto ibi obumbrata / hic reuelata. Mō ē

Deb. 13. b Passio xpi

Deb. 13. b.

Doralit

Aug

Joh. 8. d

Aug

Aug

Doralit

quecunq; constituit dñs: precipiendo. s. nō creando. Quidā enī quecunq; pcepit dñs: trāstulerūt. Si ergo hec est distinctio le / gis quecunq; pcepit dñs: magna est ita distinctio / et recte intel / ligit duo testamēta intelligere vlt distinguere. Eadē sūt enim i veteri z in nouo testamēto ibi obumbrata / hic reuelata. Mō ē tñ sacramēta diuersa sunt / sed etiā pro / missa. ibi vident tēporalia pponi / qui / bus spirituale premiū occulte significat / tur. hic autē māifeste spiritualia promit / tunt z eterna. Tēporaliū enī bonozū z carnaliū / z spiritualiū atq; eternozū : que certior distinctio est q̄ passio xpi / fti. In cuius morte claruit nō trāstoria felicitatē p magno munere sperandaz z optandā / cū vnigenito filio (quē tan / ta pati voluit) longe aliud deus a se pe ti z expectari aperta distinctioe decla raut. Hanc ergo passionē velut distin ctionē duozū testamētozū / quod de in uence ruse mactatiōe dicit: satis pgrue figurat. Locutus est dñs ad moysen z aaron dicens: **Ista est distinctio legis q̄ cunq; constituit dñs: deinde mādare in / cipit / hec adiungēs dicens: Loquere fi / lijs israel. Potest etiā ita distingui: Et locutus ē dominus ad moysen z aaron dicens: **Ista est distinctio legis quecunq; costi / tuit dñs dicens: nō quecunq; constituit dñs creans sicut celū z ter ram z mare z omnia q̄ in eis sunt: sed quecunq; constituit domi / nus dicens: in duob. s. testamētis. vt deinde sequat: **Loq̄re fi / lijs israel z accipiat a te iuuccā rufā sine vitio. Iuuccā rufa car / nem xpi signat. Serus femineus infirmitatē carnalē. ru / sam passionē cruentatā. Mō autē ait: accipiat a te: in ipso moyse figurā ostendit legis: qz fm legē visi sūt sibi occidere christū: z qz soluebat sabbatū / z obseruationes legis prophanabat. **Accam. Per masculū fortitudo: per feminā infirmitas significat. p vaccā infirmitas dñice incarnatiōis ad sacrificiū assumpta figurat. **Portus est enī ex infirmitate sed viuit ex virtute dei. ij. Coz. vl. a. **Vaccā rufā. rubrā. s. sāguie passio nis. vñ Cañ. v. c. **Dilect⁹ meus candidus z rubicundus. Can didus. s. ex diuinitate. rubicundus ex sāguie. cādidus etiā per iusticiā vite. **Brego. **Dora. **Vaccā rufā mactamus / cū car / nē a lasciuia voluptatis extinguit⁹: quā cū hysopo ligno ce / drino z cocco offerimus: qz cū maceratiōe corporis sacrificiū fi dei / spei z charitatis adolem⁹. b **Nulla sit macula. Au / gustin⁹. sine vitio. **Hāc ei carnē cetere hostie significabāt: vbi simpliciter sine vitio pecora immolari iubebant. **Erat enī in si / militudine carnis peccati: sed nō caro peccati. **Sed hic vbi enī dentius legis distinctioē voluit de⁹ cōmēdare: parū fuit dice re sine vitio: nisi diceret que nō habet in se vitium. **Ad si repetē di causa dicit⁹: forte nō frustra est q̄ eā rem ipsa repetitio firmi us cōmendauit: quīs nō aberrat a vero: z ideo additū intelli / gat: q̄ nō habet in se vitium: cū iā dicit⁹ esset iuuencaz sine vitio. **Quia in se nō habuit vitium caro christi: in alijs autē habuit que mēbra eius sunt. **Que enī in hac vita caro sine pctō / nisi illa so la que non habuit in se vitium: c **Nec portauerit. **Om / nis qui peccat / seru⁹ est peccati. **Quia ergo christus nunq; pec cauit / iugum nō portauit. **Aug⁹. **Et nō est sup eam suppositum iugū zc. **Non enī subiugata est iniquitati / cui subiugatos inueniens liberauit / et vincula eozū dirupit. vñ **P̄s. qv. b. **Dirupisti dñe vincula mea / tibi sacrificabo hostiā laudis zc. **Su / per illius enī carnē nō est positū iugū / qui potestate habuit po nendi animā suā / et iterū sumendi eā. d **Tradetisq; vac ca ad immolandum sacerdoti tradit⁹: quia domin⁹ incarnat⁹ p redemptione nostra sacrificiū semetipsum fecit: datus manib⁹ iudaici populi. **Aug⁹. **Et dabis eam ad eleazarū sacerdotē zc. **Cur nō ad aaron? **Fortē pfiguratū est nō ad temp⁹ qd tunc erat: sed ad posteros huius sacerdotij passionē domini puctū / ram. e **Qui eductā extra castra. **Quia extra portā pas sus est christus / vt nos a cōuersatione p̄sentis vite quasi a ciui tate educeret. **Aug⁹. **Et eiciant eā extra castra. **Sic eiectus est dñs passurus extra ciuitatē. **Aug⁹. **In locū mundum: qz non habuit causam malā. **Et occidit eam in cōspectu eius: sic occisa est caro christi in cōspectu eozū qui futuri erant in nouo testamento domini sacerdotes. f **Immolabit. **Doralit / ter. **Vaccāz rufam (cuius cinis est expiatio populi) immolare non poterit / nisi qui terrena opera nō fecerit / iugumq; delicti non traxerit / et vinculis peccatozū ligatus nō fuerit. g **In cōspectu omnium. **Brego. **Quia christ⁹ in cōspectu om / nium quasi**

nium quasi extinctus est. In cōspectu patris immolat⁹: qz qd ante oculos hominū pena / hoc ante oculos patris sacrificiūz fuit. h **Et tingens digitum in sanguine eius zc. **Augustin⁹. **Alia litera. **Et accipiet eleazar sāguinē eius / z as perget cōtra faciem testimonij a sāguie eius septies. **Quia christus fm scripturas fudit sāguinē in remissionē peccatozū: ideo contra fa ciem tabernaculi testimonij: quia non aliter declaratum est q̄ fuerat: diuino testimonio prenunciatum. **Et ideo se / pties: quia ipse numerus ad mundat onem pertinet spiritalē. **Brego. **In digito discretio operationis signa tur. **In sāguine vacce digitū tingere: est in passione dñi nra opa cōsecrare: vt passionē ei⁹ quā cognoscim⁹ imite / mur. **Passus ē ei vob relinquēs exē / plū vt sequimur vestigia ei⁹. i. **Pe. ij. a. **Brego. **Elea**************************

Dyffice

Ista est religio victime quam a constituit dominus: Precipe si b lijs israel / vt adducant ad te vac a T quia omnis operatio eius perfecta. cam rufaz etatis integre / in qua qui peccatum non fecit: nec est in / uentus dolus in ore eius. i. **Pe. ij. d. nulla sit macula: nec portauerit s iugum: tradetisq; eā eleazar sa b cerdoti: Qui eductam extra ca ltra imolabit in p̄spectu oim: et i tingens digitū in sanguine eius /**

Nico. de lyra

ab immundicia spirituali que con / tingit ex peccat⁹: z ista q̄ erat grauior purificabat p oblatiōes z sacrificia / vt habet **Leuit. iij. z. v. **Alia autē erat ab immūdicia corporali: que cōtingit ex tactu alicui⁹ rei immūde: vlt alia immūdicia cor / porali p quā efficiebat hō ineptus ad ingrediendū locū cult⁹ diuini / ita q̄ tales immūdicie erāt quasi quedā irregularita / tes impediētē accedere ad locū diuini cult⁹ / q̄ diu manebāt: et tales purificabantur per asperionē aque lustrationis: in qua cōmiscabant cineres vacce cōbuste: z de ista purificatio / ne agit hic. **Circa quod primo pōit rit⁹ oblatiōis. secūdo mo dus expiationis / ibi: **Habebūt quoq; filij israel. **Adhuc circa primū describit vacce imolatio. secūdo ex hoc aliquoz iniqui tatis / ibi: **Et tūc demū. **Circa primū dicit sic: a **Ista est religio victime zc. **Quia immolabatur pro purificatione totius populi vt posset accedere ad cultū dei: qui cultus in sa cra scriptura vocat⁹ religio. z ideo hec victima specialiter no / minatur nomine religionis. b **Precipe filijs israel vt adducant. **Quia p purgatione multitudinis fiebat ista im molatio. ideo animal immolādū debebat exhiberi a toto po pulo. c **Ad te vaccā. **Erat enī immolāda p peccato ido / latrie vituli. ideo dicit vacca magis q̄ vitul⁹: qz sic noiat ille populus **Dee. v. **Sicut vacca lasciuens declinauit israel. z eadē ratione adducebat ad moysen / z nō ad aaron: qz timo / re populi fecit idolū vituli / vt habet **Exo. xxxij. d **Rufā. **In hebreo habetur: **Rubeam. quia idolum predictuz fuit au reum propter similitudinem coloris. e **Etatis integre. **In hebreo non habetur: **Etatis: et ideo integritas refert ad colorem vacce que debebat esse rubea integraliter absq; va rietate aliqua alterius coloris. f **In qua nulla sit ma cula: **Id est defectus membrorum: quia talia defectuosa non erant immolaticia. g **Nec portauerit iugum. **Ad si / gnificandū q̄ filij israel in idolatria vituli abiecerant a se iu gum legis dei. h **Tradetisq; eam eleazarō z nō aa / ron. **Quia eleazar nō peccauit in p̄statiōe vituli. i **Quia eductam extra castra. **Non solum de castris deitatis z le uitarum / sed etiā populi: ad designandū q̄ idolatria debebat simpliciter a toto populo elongari: quia periculosius inficit q̄ lepra: propter quam tamen eiciebantur leprosi de tribus castris / predictis / vt dictuz est supra. v. ca. k **Immolabit in cōspectu omnium. **In hebreo habetur: **In cōspectu suo. quia sicut dicit **Na. Sa. **eleazar debebat eam immolare per alterum coram se z multitudine. l **Et tingens digi tum in sanguine eius: asperget cō. fo. ta. **Mō q̄ de lo co extra castra rediret ad tabernaculū / vt dicit aliq; qz nō de / bebāt inde recedere donec vacca esset incinerata: s; de illo lo co vertebat se versus illā partē vbi erāt fores tabernaculi as / pergēs versus illā partē: sicut **Daniel vi. dicit q̄ apert⁹ sene stris orabat contra hierusalem existēs tamē in chaldaea. **Septē vicibus**

Diuisio

Religio victime

Doralit

* mat: et licet hec vacca in trāslatiōe nra dicat rufā / tñ in he breo dicit rubea: qz caro christi fuit in suo sāguie rubricata. De bebāt etiā esse etatis integre: qz christ⁹ tricesimo anno etatis sue p nobis fuit imolat⁹: fm autē aliquos passus fuit. xxxij. anno / s; h nō refert ad ppositū. nā vterq; ann⁹ ē etat⁹ pfecte. i **Qui eductā extra cas. immo. **In quo figuratum fuit q̄ christ⁹ extra hierlm erat passur⁹ / vt habet **Joh. xix. **Asperget cōtra********

Doralis **Greg.** Eleazar sacerdos immolat: et in sanguine digitus tingit: quia plebs iudea ex reproborum parte humilitatem domini vidit ad passionem persecuta est. In electis vero operatione humilitatis eius imitata. **a** **Asperget contra fores tabernaculi etc.** Tabernaculum synagogam significat. Qui ergo tingit digitum contra fores tabernaculi aspergat. i. quisquis passionis eius vias imitatur: synagoga non credenti et resistenti per exempla bona et predicacionem rectam signum bene vivere debet. **Greg.** Asperget. i. resistenti plebi per predicacionem rectam et opera passionis christi exempla monstrabit. **b** **Septem vicibus.** Quia septem dona ipsius sancti: qui per christi sanguinem super ecclesie populos distribuit: in quo ab omni delicto purgantur. **Greg.** Septem vicibus etc. In septenario perfectio significat vel accipit. vñ et septem diebus uniuersus tempus implet: et spiritus sanctus septiformis vocatur. Septem ergo vicibus in sanguine digitum intingere est perfecta operatione mysterium passionis imitari. Et septem vicibus contra synagogam aspergere est perfecta predicacione passionem infidelibus nunciare. **c** **Comburetque eam cunctis etc.** **Greg.** Per pellem et carnem et sanguinem et fimum sacrificia in veteri testamento habita: que infirmitatem domini nunciabant significant. Quia omnia postmodum spiritaliter a patribus intellecta iuxta exteriorum mysterium stercorea sunt vocata. vñ Paulus ad Phil. iij. b. Omnia arbitror ut stercorea que traduntur flammis. Quis enim primum carnaliter sint exhibitae: postmodum per spiritus sanctum intelligentie igne sunt consumpta. **Aug.** Et cremabit eam in conspectu eius. Puto quia crematio ad signum pertinet resurrectionis. Natura enim est ignis ut in signa moueat: et in ipsum peruertit quod crematur. Nam et ipsum cremare de greco in latinum ductum verbum est a suspensione. Quod vero additum est: in conspectu eius. i. in conspectu sacerdotis significare videtur: quia illis apparuit resurrectio christi qui futuri erant ad regale sacerdotium. **d** **Et tunc demum lotis etc.** **Aug.** Quod vero sequitur: pellis eius et carnes et sanguis eius cum stercore comburet. Ad expositum est quomodo cremabitur: et significatum est quod non solum substantia mortalis corporis christi que commemoracione pellis et carnis et sanguinis intimata est: sed etiam prumelia et abiectio plebis que in stercore significat: peruertit in gloriam quam combustio omnis flamma significat. **Greg.** Per pellem et carnem exterior christi operatio significat. Per sanguinem subtilis et interna virtus exteriora facta viuificans. Per fimum lassitudo: sitis: esuries: et timor mortis: et quecumque ex humanitate pati voluit. Quicquid enim defectu mortalitatis habuit: quasi fimum in eo abiciendum fuit: que omnia igne cremanda sunt. i. iuxta veritatem spiritus sancti intelligenda: ut que ab eo corporaliter gesta sunt per incorporationem diuinitatis spiritui disposita sentiantur. **e** **Lignum quoque cedrinum.** Cedrus lignum altum et impurabile est. Hysopus herba valde humilis: que tamen in statione admonet pulmonis. Per cedrum ergo alta perseverans contemplatio. Per hysopum mansueti cordis humilitas signatur. Qui enim contemplatione ad superna tollit: per humilitatis compassione debet descendere inferioribus: nec se ex eo quod habet erigat: sed his qui illud non habent predicacione libenter impendat. **Aug.** Et accipiet sacerdos lignum cedrinum et hysopum et coccum: et mittet in medium combustionis iuuentie etc. Lignum cedrinum spes est: que in signis firmiter habitat. Hysopus fides que est humilis herba radicibus herens in petra. Coccum charitas: quod feruorem spiritus igneo colore testatur. Hec tria debemus mittere in resurrectionem christi tanquam in medium combustionis illius: ut cum illo sit abscondita vita nostra. **Greg.** Potest intelligi per cedrum spes: que alta petit. Per hysopum (que etiam odore stomachi immunditiam purgat) fides: que nimis aduersa equanimiter tolerat: et quicquid ex ante actis peccatis contractum fuerat mudat. Per coccum vero charitas. Unusquisque igitur nostrum in flamma que vacca vocatur: cedrum hysopum et coccum bis tinctum mittat. i. in sacrificio domine passionis fidei spem: et charitatem exhibeat: ne passionem redemptoris sui sine causa audiat. Hinc Paulus. i. Cor. xij. d. Nunc autem manet fides/spes/charitas. Maior autem horum est charitas. Si et hic coccus extremum ponitur: quod fidei et spe completa: cum ad eternam patriam venerimus: sola in nobis charitas ad vltimum multiplicat. **Greg.**

Septenarius numerus

Doralis

Aug.

B

Doralis

Allego.

Aug.

Doralis

Greg. Mittat in flammam: que vacca vocatur. Cedrus. i. perseverans: et altitudo in se contemplationis comburat igne domine passionis. Mittat hysopus. i. humilitas cordis nostri: veritatem mansuetudinis trahat ex admixtione domine passionis. Mittat coccus bis tinctus. i. charitas que nos ad amandum deum et proximum excitat: assidue nos contemplari passionem domine compellat: ut in ipsa discat opera recta que faciat. **f** **Hysopus.** Hysopus. i. humilitas cordis nostri: veritatem mansuetudinis trahat ex admixtione domine passionis. Mittat coccus bis tinctus. i. charitas que nos ad amandum deum et proximum excitat: assidue nos contemplari passionem domine compellat: ut in ipsa discat opera recta que faciat. **g** **Loccus bis tinctus.** Hysopus. i. humilitas cordis nostri: veritatem mansuetudinis trahat ex admixtione domine passionis. Mittat coccus bis tinctus. i. charitas que nos ad amandum deum et proximum excitat: assidue nos contemplari passionem domine compellat: ut in ipsa discat opera recta que faciat. **h** **Crucem.** Hysopus. i. humilitas cordis nostri: veritatem mansuetudinis trahat ex admixtione domine passionis. Mittat coccus bis tinctus. i. charitas que nos ad amandum deum et proximum excitat: assidue nos contemplari passionem domine compellat: ut in ipsa discat opera recta que faciat.

Doralis

a asperget contra fores tabernaculi et septem vicibus: comburetque eam cunctis videntibus tam pelle et carnibus eius quam sanguine et fimo

e flamme traditis. Lignum quoque cedrinum et hysopus: coccumque bis tinctum sacerdos mittet in flammam que vacca vocatur: et tunc demum lotis vestibibus et corpore suo in

a infidelitatis operibus. **b** aqua baptismi lotis vestibibus et corpore suo in

vestibus et corpore suo in

sacerdotes sumus. vñ. i. Pet. ij. b. Vos autem estis genus electum: regale sacerdotium etc. Alta est que per contemplationem sentimus: et quod ex mansuetudine humilitatis agimus: quod per ignem charitatis exhibemus: passionis christi sanguine tingere debemus: ut omne quod in nobis est: illi imitemur a quo est: quod extra imitationem passionis non tam virtus quam vitium est. **Greg.** Potest iste sacerdos qui vacca carnes: pellis: sanguis: fimumque comburit: ordinem iudaici sacerdotum cum plebe supposita in necem domini presentis significare. vnde sequitur: Et tunc demum lotis vestibibus et corpore suo. **i** Et tunc demum lotis etc. Idem. Potest intelligi quod iste sacerdos et lotus sit vestibibus: et tamen versus ad vesperam immundus: quia iudaicus populus ex parte eorum qui crediderunt mundus: ex parte eorum qui non crediderunt versus ad vesperam permanet immundus. Lauat ergo vestimenta et corpus: quod credendo exteriora opera

Nico. de lyra

a Septem vicibus. Ad denotandum quod peccatum idolatrie quodammodo equiponderat omnibus aliis peccatis: eo quod importat totale recessum a deo: vniuersitas autem septenario numero designatur. **b** Comburetque eam cunctis videntibus. In hebreo habetur: In conspectu suo: quod ista combustionem faciebat per alium. **c** Tam pelle et carnibus etc. Flamme traditis. Ad denotandum quod peccatum idolatrie nulla conditio vel circumstantia debebat in populo remanere. **d** Lignum quoque cedrinum et hysopum. Ista ponebantur in igne ad reprimentum fetorem exalantem ex combustionem pellis et fimi vacce. **e** Loccusque bis tinctus. Qui diu seruat colorem: ad designandum quod cineres debebant seruari per totum annum ad purificationem populi. per subditum postea: Et fuit multitudo filiorum israel in custodiam etc. **f** Et tunc demum lotis vestibibus etc. Sic queritur quod comburet vaccam maculabat ex hoc: cum illa combustio fieret ad hoc quod ex cineribus vacce combuste immundi purgarentur. Ad hoc respondet quod immundicia dupliciter

Doralis

aspicitur sanguis christi mundat ecclesia perfecte: que perfectio significatur numero septenario: eo quod totum tempus reuoluit septem diebus. **b** Comburetque eam. Ad significandum quod christus ex maris charitatis feruore fuit passus. per hunc autem quod cineres vacce aqua viuentibus commixte purgabatur immunditias carnis: significabat quod spiritus christi passi in aqua baptismalibus purgaret immunditias mentis et in aquis penitentiae immunditias post baptismum contractas. **Deb. ij. d.** Si sanguis hircorum aut vitulorum aut cinis vitule aspersus in quatuor sanctificat ad emundationem carnis: quanto magis sanguis christi qui per spiritus sanctum semetipsum obtulit immaculatum deo: emundabit conscientias nostras ad seruendum deo viuendum. Per hoc autem quod in combustionem vacce ponebatur lignum cedrinum hysopus et cocculus significabant tres persone cum christo passae. due per compassionem mentis: et tertia per compassionem carnis. Prima fuit beata virgo maria per hysopum: que est humilis herba significata: quod fuit humillima: Luc. j. e. Resperxit humilitatem acille sue. Secunda fuit Jobes euangelista significat per cedrum que est arbor multum alta. ipse vero fuit eleuatus ad videndum secreta celestia: Apoc. i. Tertia fuit latro christum per crucem significat per coccum bis tinctum: quod christus compatiebatur mente dicente. Luc. xxij. f. Sic autem nihil mali fecit. Et cum christo patiebatur i corpore.

Et iij

exteriora opera et interiorum mentem a pravis actionibus mundat...

De ple. dist. 3. c. aqua

De cose. dist. 4. c. nec quene

Doralis

Aug.

Tropolo.

Act. 10. 5.

tionem vertunt. Quia dicitur secreta et subtilia operationis illius...

Propter operationem in custodia nram sicut cineres...

Cognitione fidei. a Ecclesie. gredietur in castra: comaculatus...

erit usque ad vesperum. Sed et ille qui offerunt vitulam immundi sunt...

qui combusserit eam: lauabit vestimenta sua et corpus: et immundus...

erit usque ad vesperum. Colliget autem vir mundus cineres vacce...

fundet eos extra castra in loco purissimo...

Et si quis tetigerit ea: et sic mundabitur. Si die tertio...

aspersus non fuerit: septimo non poterit...

habebunt hoc filii israel et aduenient...

ne qui habitant inter eos sancti iure perpetuo...

Qui tetigerit cadauer hominis et propter hoc septem diebus fuerit immundus...

aspersus non fuerit: septimo non poterit...

ex hac aqua die tertio et septimo: et sic mundabitur...

Si die tertio aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

passum consideramus solliciti. Perpendimus enim quid retribuatur bonis...

Et erit filius israel qui perditis quod apponunt legitimum eternum...

ostendit quod baptismum christi: que signa bat aqua aspersionis...

Quod autem non moueat quod post ablutionem de singulis...

busque dicitur: et immundus erit usque ad vesperum...

Quod intelligat nisi quis homo post remissionem plenissimam...

hac vita contrahit aliquid vni sit immundus usque ad finem vite...

Qui tetigerit ea: et sic mundabitur. Si die tertio aspersione non fuerit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

aspersione non fuerit: septimo non poterit...

Nico. de lyra.

mundicia dupliciter contrahitur: uno modo ex immundicia rei...

tacti: et sic tangens mortuum efficiebat immundus...

Secundo modo ex indignitate tangenti: sicut si laicus tangeret calicem...

ordinabantur ad purificationem totius populi: et ideo tangens illos...

quocumque modo debebat reputare ad hoc indignum: et macula...

ista tunc purgatio non fiebat per aspersionem cum aqua lustrationis...

qua dicitur infra: sed per ablutionem corporis et vestium...

littera usque ibi: a In custodia et in aqua aspersionis: ad hoc enim...

poneret de cineribus illis in aqua munda: et tunc ex illa aqua...

aspersionem illa que erant munda: et tunc qui habet infra: b Habebunt...

hic consequenter describitur expiationis ritus quantum ad immundiciam...

tractam ex mortuo: et primo quantum ad hoc quod ista immundicia...

est in hominibus: secundo pur est etiam in alijs rebus: ibi: ista est lex...

Circa primum dicit sic: c Qui tetigerit cadauer hominis: et propter septem diebus...

Aug. Doralis

Ro. 11. c

Leui. 11. f

De vite aie p mortem

Cinere cum stodiebant

Tages cadauer hois

Sortio ppli dei. Quid aliud itelligi vult nisi manere anime pe-
nā/ etiā post mortē: si dū viuit mūdāta nō fuerit hoc sacramēto
quo christi baptismus figurat: Qm̄ aqua aspersionis inquit nō
est aspersa sup eū/ immūdus est: adhuc immūdicia ei in ipō ē.
Adhuc. i. etiā post mortē. a ¶ Polluet taber. Qm̄ in se ē.

¶ Spiritū nolite exti-
guere: cū extingui ille nō possit. Nam
si ex hoc tabernaculū immūdū factū vel
let itelligi/ mūdāri iuberet. b ¶ Uas
qd nō ha. opercu. S. ego. Legimē
operculi v̄ ligatura est celsura discipli-
ne qua quisquis nō premit: quasi vas
immūdū pollutūq; reprobatū. Qua
si enī vas sine opercō vel ligatura pol-
luit: q; p studiū ostentatiōis patēs nul-
lo velamine taciturnitatis operitur.

Aug^o c ¶ Si quis in agro. Aug^o. Alia lit-
tera: Omnis q; tetigerit sup faciē cam-
pi vulneratū/ aut mortuū/ aut occisi ho-
minis os/ aut monumentū rē. Querit
quid intelligit vulneratū aut mortuū:
Si enī aliud voluit intelligi vulnera/
tū/ aliud mortuū: cauendū ē ne putet
mundus esse etiā q; tetigerit vulneratū
viuū/ qd vtiq; absurdū est. Sed q; pnt
z mortui eē vulnerati/ z ipos mortuos
intelligit discretissimē: vt aut vulneratū
mortuū intelligam^o. i. vulnera pemptū
aut mortuū sine vulnere. d ¶ Laua-
bit et se rē. Et lauabit vestimēta sua:
z lauabit aqua/ z immūdus erit vsq; ad
vesperā. Alia est aqua aspersionis/ z alia
illa qua lauit vestimēta sua. Et lauabit
aqua/ quā puro spiritale intelligēdas p
significatiōē nō p. p. pietatē. Nā sine
dubio visibilis erat/ sicut omēs vmbre
futuroz. Sed qui sacramēto baptismi
recte abluatur (quod illa aspersionis a/
qua figurabat) mūdāat spiritualiter vt
sit mūdus corpore z spiritu. Qd hō
sopo dixit aquā aspersionis aspergi: q;
herba diximus significari fidem: quid
aliud occurrit nisi quod scriptū ē: Act.
xv. b. Fide purificās corda eozū: Non
enīz prodest baptism^o/ si desit fides. A
viro autē mundo dixit hec fieri: vbi si/
gnificantur ministri portātes personaz
domini: qui vere vir mundus est. Nā
de his ministris in sequentib^o dicit: Et
quicunq; asperget aquā aspersionis la-
uabit vestimenta sua: id est obseruabit
z corpore: Et qui tetigerit aquā aspersionis
immūdus erit vsq; ad vesperā: z et
omne quodcunq; tetigerit immūdus/ i
mūdū erit: z anima que tetigerit/ im-
mūda erit vsq; ad vesperam.

Questio

Aug^o asper-
sionis

Nico. de lyra

Sortilegi circa mortuos faciebant su-
pstitiosa: z iō imūdi ex tactu cadaueris
phibebant ab ingressu atrij/ donec ef-
sent mundati aqua lustratiōis p modū
qui subdit cū dicit: Asperget ex hac a-
qua/ z patet. a ¶ Omnis qui teti-
gerit. Dic exprimit pena intrātis ta-
bernaculū v̄ atrij nō purificat^o a tali
mundicia/ cui^o pena est mors. vñ subdi-
tur: Peribit ex isrl. b ¶ Ista ē lex.
Voc agit de purificatiōe p̄dicte immū-
dicie. put se extēdit nō solū ad homīes/
s; etiā ad res alias/ cū dicit: c ¶ Om-
nes q; ingrediunt tētorij illi. S; z
hominis mortui rē. d ¶ Uas qd nō
habuerit operculū rē. Et hoc habe-
tur q; si in tentorio mortui esset vas qd haberet operculū nō cō-
traheret immūdicia: q; immūdicia talis nō cōtraheret in sup-
ficie exteriori: s; iteri^o vbi reponeret illa qd hōies vtebant.
e ¶ Siue os illi^o v̄ sepul. Quia idolatre z sortilegi in sup-
stitutionib^o suis

stitutionibus suis vtebant ossib^o mortuoz/ z circa sepulchra ta-
lia exercebant: z etiā q; talia habēt in se imūdicia corporale.
f ¶ Tollēt de cine. cō. atq; pcti. Sic autē nomiat: q; sic
p̄dictū est illa vacca imolabat in expiationē pcti idolatrie vi-
tuli. g ¶ In qd^o cū hō mū. tinxit. hylopiū. Que ē her-
ba odorifera/ ad denotandū q; p̄ talem
aspersionē amouebat fetoz v̄ immūdi-
cia cōtracta. h ¶ Atq; hoc mō mū-
dus lustrabit. i. asperget immūdū ex
tactu mortui z modis p̄dictis. i. ¶ Ter-
tio et septimo die. Ad tollēda enīz
talē immūdicia req̄rebat talis ritu^o/ ali-
ter incurrebat pena mortis/ v̄ im ali-
os pena excoicatiōis. vñ subdit:
k ¶ Si q; h̄ ritu nō sue. expiat^o.
anteq; ingrediat atrij dñi. Peribit a-
vima illius rē. l ¶ Ipe quoq; qui
aspergit aquas: lauabit vel. rē.
Licet esset mūdus vt p̄dictū ē: tñ ex ta-
ctu rei sacre debebat se reputare indi-
gere aliq; purgatione: eo q; debebat se
reputare indignū tñ tactu: vt. s. dicitū ē
d colligēte cineres. ista tñ purgatio nō
fiebat p aspersionē aque lustratiōis: q; si
asperget seipm p̄traheret maculā sic z
asperget aliū: z si asperget ab alio eadē
rōne z ille asperget ipm idigeret aspgi
p aliū: z sic ī finitū/ p̄t qd ista purga-
tio fiebat p lotionē vestiū suarū.
m ¶ Quicquid teti. imūd^o: im-
faciet. Et ideo etiā talia idigēt purga-
tione. n ¶ Et aia q; illoz quip. te-
tigerit. i. de illis q; sūt sic polluta.
o ¶ Immūda erit vsq; ad vespe-
i. abstinebit ab ingressu atrij: nō tñ ad
expiationē ei^o req̄rebat asp̄sio aque/ v̄
ablutio vestiū sic in p̄dictis/ s; purga-
batur per transitum temporis.
¶ In ca. xix. vbi dicit in postilla. Cir-
ca primū dicitur sic: Ista est religio vi-
Additio. j. In he. (crime.
breo in h̄ loco nō
dicit: Ista est religio victime. sed dicit
sic: Istud est ceremoniū legis: p̄cipe
filiis israel rē. Et dicit expositores he-
breozū q; hoc p̄ceptū vocat sic: q; nō
habet rationem litteralē sic claraz/ sed
potius secretam. Vult enim sunt in
hoc p̄cepto deuantia ab alijs sacrifi-
cialibus/ vt patet intuenti. Vnde in h̄
loco Ra. moy. gerunden. excusans se
a reddendo rationē. de hoc p̄cepto
talitā verba scripsit. Nos autē qui p
peccatis nostris sumus contamiati in
hac captiuitate/ ignoramus mundicia
sanctitatis/ donec v̄iat super nos spi-
ritus de alto: z effundat deus aquas
mūdas super nos z mundemur. amē:
sic fiat in dieb^o nostris. Dec ille. Sti-
nam iste Rabi saperet et seipsum intel-
ligeret. ¶ In eodem capitulo. xix. vbi
dicitur in postilla: Ad designandum
q; cineres debebant seruari per totūz
Additio. ij. Cineres vac. (annum.
ce non solum seruabantur per totū an-
num/ sed per plures annos. Tradunt
enim hebrei q; sex vacce fuerunt tñ im-
molate per totam durationem v̄trius/
q; templi. Quarum prima fuit facta in
deserto tempore moyfi/ de qua hic ha-
betur: cuius cineres durauerunt p tē-
plum primum. Secunda fuit facta tem-
pore Adre sacerdotis in principio tē-
pli secundū: alias autē duas Syme-
on iustus immolauit in diuersis temporibus qui fuit summ^o
sacerdos: et durauit per octuaginta annos in officio: alie au-
tem due per Johannem summum sacerdotem patrem Da-
thapie a quo ascenderunt machabei rē.

De cose.
dis. 4. c. nec
quēq;

terit emundari. ¶ Omnis qui teti-
gerit humane anime morticinū:
a ¶ huius. s. granē fide munitus.
z aspersus ex hac cōmixtiōne non
a fuerit: polluet tabernaculū dñi:
¶ regno sanctorum.
z pibit ex isrl: quia aqua expia-
tionis non est aspersus: immū-
dus erit: z manebit spurcitia ei^o
super eū. Ista est lex hominis q; b
mouit in tabernaculo: Omnes c
qui ingrediuntur tentoriū illi^o:
z vniuersa vasa que ibi sunt/ pol-
¶ quilibet homo.

luta erūt septē diebus. Uas qd
a ¶ velamen taciturnitatis. b ¶ censuraz
discipline.
nō habuerit operculū necligatu-
c ram desup: immundum erit. Si
quis i agro tetigerit cadauer oc-
cisi hominis/ aut p se mortui siue c
os illius vel sepulchrū: imūdus
¶ mundi. s.
erit septem diebus. Tollent de f
cinerib^o combustionis atq; pcti:
et mittent aquas viuas sup eos
a ¶ minister christi. s. qui ei^o psonā portat.
in vas: in quib^o cū hōmo mund^o s
¶ fidem. ¶ als ex eo.

tixerit hylopiū asperget ex ea omne
tentoriū z cunctam supellectilē:
z hoies huiuscemodi cōtagione
pollutos: atq; hoc mō mundus b
lustrabit immūdū tertio z septio i
die: Expiatusq; die septio laua-
bit z se z vestimēta sua: z immū-
dus erit vsq; ad vesperū. Si q; k
hoc ritu nō fuerit expiatus/ peri-
bit aia illi^o de medio ecclie sup:
quia sanctuariū dñi polluit: et
nō ē aqua lustratiōis aspersus.
Erit hoc p̄ceptū legitimū sem-
piternum. Ipe quoq; q; aspergit
aqs: lauabit vestimēta sua. Om-
nis q; tetigerit aquas expiatiōis:
immundus erit vsq; ad vesperā.
Quicquid tetigerit immūdus: im-
mundus faciet/ z anima que ho- n
rum quippiam tetigerit: immū- o
da erit vsq; ad vesperam.

¶ velamen taciturnitatis. b ¶ censuraz
discipline.

nō habuerit operculū necligatu-
c ram desup: immundum erit. Si
quis i agro tetigerit cadauer oc-
cisi hominis/ aut p se mortui siue c
os illius vel sepulchrū: imūdus
¶ mundi. s.

erit septem diebus. Tollent de f
cinerib^o combustionis atq; pcti:
et mittent aquas viuas sup eos
a ¶ minister christi. s. qui ei^o psonā portat.
in vas: in quib^o cū hōmo mund^o s
¶ fidem. ¶ als ex eo.

tixerit hylopiū asperget ex ea omne
tentoriū z cunctam supellectilē:
z hoies huiuscemodi cōtagione
pollutos: atq; hoc mō mundus b
lustrabit immūdū tertio z septio i
die: Expiatusq; die septio laua-
bit z se z vestimēta sua: z immū-
dus erit vsq; ad vesperū. Si q; k
hoc ritu nō fuerit expiatus/ peri-
bit aia illi^o de medio ecclie sup:
quia sanctuariū dñi polluit: et
nō ē aqua lustratiōis aspersus.
Erit hoc p̄ceptū legitimū sem-
piternum. Ipe quoq; q; aspergit
aqs: lauabit vestimēta sua. Om-
nis q; tetigerit aquas expiatiōis:
immundus erit vsq; ad vesperā.
Quicquid tetigerit immūdus: im-
mundus faciet/ z anima que ho- n
rum quippiam tetigerit: immū- o
da erit vsq; ad vesperam.

tionibus suis vtebant ossib^o mortuoz/ z circa sepulchra ta-
lia exercebant: z etiā q; talia habēt in se imūdicia corporale.
f ¶ Tollēt de cine. cō. atq; pcti. Sic autē nomiat: q; sic
p̄dictū est illa vacca imolabat in expiationē pcti idolatrie vi-
tuli. g ¶ In qd^o cū hō mū. tinxit. hylopiū. Que ē her-
ba odorifera/ ad denotandū q; p̄ talem
aspersionē amouebat fetoz v̄ immūdi-
cia cōtracta. h ¶ Atq; hoc mō mū-
dus lustrabit. i. asperget immūdū ex
tactu mortui z modis p̄dictis. i. ¶ Ter-
tio et septimo die. Ad tollēda enīz
talē immūdicia req̄rebat talis ritu^o/ ali-
ter incurrebat pena mortis/ v̄ im ali-
os pena excoicatiōis. vñ subdit:
k ¶ Si q; h̄ ritu nō sue. expiat^o.
anteq; ingrediat atrij dñi. Peribit a-
vima illius rē. l ¶ Ipe quoq; qui
aspergit aquas: lauabit vel. rē.
Licet esset mūdus vt p̄dictū ē: tñ ex ta-
ctu rei sacre debebat se reputare indi-
gere aliq; purgatione: eo q; debebat se
reputare indignū tñ tactu: vt. s. dicitū ē
d colligēte cineres. ista tñ purgatio nō
fiebat p aspersionē aque lustratiōis: q; si
asperget seipm p̄traheret maculā sic z
asperget aliū: z si asperget ab alio eadē
rōne z ille asperget ipm idigeret aspgi
p aliū: z sic ī finitū/ p̄t qd ista purga-
tio fiebat p lotionē vestiū suarū.
m ¶ Quicquid teti. imūd^o: im-
faciet. Et ideo etiā talia idigēt purga-
tione. n ¶ Et aia q; illoz quip. te-
tigerit. i. de illis q; sūt sic polluta.
o ¶ Immūda erit vsq; ad vespe-
i. abstinebit ab ingressu atrij: nō tñ ad
expiationē ei^o req̄rebat asp̄sio aque/ v̄
ablutio vestiū sic in p̄dictis/ s; purga-
batur per transitum temporis.
¶ In ca. xix. vbi dicit in postilla. Cir-
ca primū dicitur sic: Ista est religio vi-

¶ In ca. xix. vbi dicit in postilla. Cir-
ca primū dicitur sic: Ista est religio vi-
Additio. j. In he. (crime.
breo in h̄ loco nō
dicit: Ista est religio victime. sed dicit
sic: Istud est ceremoniū legis: p̄cipe
filiis israel rē. Et dicit expositores he-
breozū q; hoc p̄ceptū vocat sic: q; nō
habet rationem litteralē sic claraz/ sed
potius secretam. Vult enim sunt in
hoc p̄cepto deuantia ab alijs sacrifi-
cialibus/ vt patet intuenti. Vnde in h̄
loco Ra. moy. gerunden. excusans se
a reddendo rationē. de hoc p̄cepto
talitā verba scripsit. Nos autē qui p
peccatis nostris sumus contamiati in
hac captiuitate/ ignoramus mundicia
sanctitatis/ donec v̄iat super nos spi-
ritus de alto: z effundat deus aquas
mūdas super nos z mundemur. amē:
sic fiat in dieb^o nostris. Dec ille. Sti-
nam iste Rabi saperet et seipsum intel-
ligeret. ¶ In eodem capitulo. xix. vbi
dicitur in postilla: Ad designandum
q; cineres debebant seruari per totūz
Additio. ij. Cineres vac. (annum.
ce non solum seruabantur per totū an-
num/ sed per plures annos. Tradunt
enim hebrei q; sex vacce fuerunt tñ im-
molate per totam durationem v̄trius/
q; templi. Quarum prima fuit facta in
deserto tempore moyfi/ de qua hic ha-
betur: cuius cineres durauerunt p tē-
plum primum. Secunda fuit facta tem-
pore Adre sacerdotis in principio tē-
pli secundū: alias autē duas Syme-

Nota de
rabi moyse

Sex vacce
imolate

on iustus immolauit in diuersis temporibus qui fuit summ^o
sacerdos: et durauit per octuaginta annos in officio: alie au-
tem due per Johannem summum sacerdotem patrem Da-
thapie a quo ascenderunt machabei rē.

Ca. XX. Uenerunt filij israel...

Sin solitudo

Aug. 17. b. 1. 40. 10. a

Dyslice

Moyles offendit dominum

Uenerunt filij israel... desertum sin mese... cur eduxistis ecclesiam...

Nico. de ly.

Diuisio

Uenerunt filij israel... sequenter ponit impedimentum...

Sin

De cele. missa. c. in quadam

Cades

De pe. dis. 2. c. si enim

In desertum sin... Cades... Quia non credidistis mihi...

Ca. XX. Uenerunt filij israel...

Uenerunt filij israel... desertum sin mese... cur eduxistis ecclesiam... Quia non credidistis mihi...

tionis de egypto: quia quando recesserunt de monte simai... Quia non credidistis mihi...

Diuisio

Doralit

danē transire: turbatus enī murmure populi / dubitantē petraz virga percussit / quasi nō posset deus aquā de petra educere / qd fecerat ante. Sic moyses iudaicū populū sub lege positū signi ficat. Na sicut moyses petra virga percussit de dei virtute dubi tauit: ita ille ppls sub lege p moysen data posit' christuz ligno crucis affixit: s; eū dei virtutē esse nō cre didit. Sed sicut percussa petra manauit a qua sitientib': sic plaga dominice passio nis effecta est vita credentib'. Hanc ergo carnalē de dei diuinitate dubitationez in ipsius christi altitudine deus mori iu bet / cū mortē carnis moysi in monte pē pti fieri. Sicut enī petra christus: ita et mons christus. petra humilis fortitudo: mons eminēs magnitudo. Prudentia enī carnis viuūt / cū tāq; petra percussa chri sti humilitas in cruce cōtemnit. christus enī crucifixus iudeis scandalū: genti bus autē stulticia. Prudentia carnis mo ritur: cū tanq; mōtis eminentia christ' ex cellus agnoscat. Ipsis ei vocatis iudeis z grecis christus dei virt' z dei sapien tia est. a Hec est aqua contradi ctionis vbi iurgati filij zc. Aug'.

1. Cor. 1. d

Ibidē

Aug'

Aqua con tradictiois

Litteraliē

Quod de aqua illa dictū est que de pe tra pfluit. hec est aqua cōtradictionis: qz maledixerūt filij israel ante dñm: z sã ctificatus est in ipsis. Prius maledixe runt qñ locuti sūt cōtra bñficiuz dei: quo educti erant de egypto / z postea sanctifi catus est in ipsis: cū in miraclo eius san ctitas declarata est. An forte duo gene ra hominū demonstrauit cōtradictionem gratie christi / et percipientiū: vt illis sit aq cōtradictionis / istis sanctificationis. De ipso enī dicit Luc. ij. e. In signuz cui cō tradicez zc. b In mōte hoz. Tri cesima quarta manio est in monte hoz i extremis finibus edom / in quez ascēdit aaron iuxta preceptū dñi: z mortuus est anno quadragesimo egressiōis israel de egypto. s. quo nouus populus terrā pro missionis intraturus erat. Et qñ in mō te sacerdotum eleasaro filio reliquerit / z lex eos qui eam impleuerint ad summuz perducit: ipa tñ sublimitas nō est trans iordanem / sed in extremis terrenoz ope rum finibus. Et plāgit eū populus. xxx. diebus. aaron plangit / iesus vō nō plā git. In lege descēsus ad inferos / in euā gelio ad paradisiū ascēsus.

Ni. de lyra

me. i. sanctitatē meā in impletōe. pmis si mei absq; dubio credendo: z fidē vřaz absq; dubio corā populo pnunciando: immo contrariū fecistis. ideo. a Nō introducetis hos ppos in terraz quā da. est. Sed moriemini añ ingrel sū: z licet multū desiderarent ingredi: qz tñ scierūt qz verbū dei erat diffinitiuū: ideo verbū dñi humilit' acceptauerūt: et tunc nō orauerūt pro ei' retractatiōe: po stea tñ moyses orauit dñm p ingressu ter re: sed nō sicut exaudir' vt habet Deut. ij. Sequit': b Et sanctificat' est in eis. Per hoc enī qz filij isrl viderunt qz vindicta dei nō parcebat moysi z aa ron / qz erant sancti z amici sui: fuerūt ter riti z magis obediētes ne incurrerēt of fensas dei. hebrei autē dicūt qz moyses z aaron peccauerūt / eo qz nō fecerūt sicut pceperat de': qz dixerat: Loquimini ad petra corā eis: z illa dabit aquas: vt patet in textu / ita qz ex solo verbo absq; p cussione dedisset aquas / qd fuisset nonū signū diuine potētie. Nō enī legit qz adhuc factū fuisset simile. z ideo subdit postea: Quia nō credidistis mihi vt sanctificare tis me corā

tis me corā filiis isrl. q. d. si corā filiis isrl dixissetis: Ecce la / pis iste qui nō audit nec videt / z tñ obedit dō dei / emitten / do aquas absq; vlla percussione: multo forti' vos qui estis ra tionales dōis dñi debetis obedire absq; vlla flagellatiōe: in hoc sãctitatē meā p fessū fuissetis dōo z factor: qd qz nō fecist' put vobis imposuerā: ideo nō introdu / cetis hos ppos zc. c Abisit inte rea. Hic addit impedimentū ex hoste insurgēte: z b tripliciē. pmo idumeozū. scdo amozozū ca. xxi. tertio moabitaz ca. xxij. Circa primū primo ponit ipedi mētū rōne reg' edom isurgēt'. scdo s; dñi ipedimētū rōe pōtētie moriet' / ibi: Cūq; castra mouisset. Circa primū ad huc pmo ponit ppli depcatio ad regez edom: z vt inclinaret ad exaudiedū pe titiōne pmo allegat' apinqtas generis / cū dñ: d Hec mādat fr tu' israel. Idumei enī z israelite erāt de duobus fratrib'. s. esau z iacob. scdo afflictione labor / cū dñ: e Posti oēz la. zc. Afflict' ei ē cōpatiēdū. tertio ordiatio diuine volūtate / cui nō ē resistēdū / z b no tat' cū dñ: f Et quō clā. ad. d. zc. Quarto retardatio sui itiner' / cū dicit' s Ecce iyz. ca. zc. q. d. nisi possim' trāire p terrā tuā ab itinere qd accēpi / mus de mādato dei erim' grauiē ipedē ti. Cōsequēt' remouēt illa ppet' qz petitiō eoz posset denegari / cū dñ: h Non ibi. pag. zc. i. nullū dānū terre tue i / ferem' / s; pacifice trāsibim'. Cōsequēt' describit' hui' petitiōis denegatio / cuz dñ: i Nō trā. p me zc. Et patz lra p se. Notādū tñ qz hui' ppariuz videt' haberi Deut. ij. vbi moyses dicit: Hi si g nuncios ad seon regē zc. z subdit: Nō pcedas trāsitiū sic fecerūt filij esau Ad b rñdēt expositores nri cōiter dicē tel qz licz rex edom nō pcesserit filiis isrl trāsitiū p mediū terre sue sic petebāt: tñ pcessit eis trāsitiū p extremitates regni sui. Ra. Sa. dic qz illd qd ē allegatū d Deut. nō refert ad trāsitiū s; ad cibum cōcessū p p̄cio. duo enī petebat moyses a seon rege dicēs: Alimēta p̄cio vēde. z postea s; dñ: Nō pcedas trāsitiū: qd ptz Deut. ij. z qd subdit: Sic fecerūt fi lij esau. H refert tñ ad p̄mū: qz vt dicit' li cet filij esau denegassēt israelit' trāsire p terrā suā: tñ portabāt eis cibaria ve nalia vbi trāsibāt filij israel iuxta extre mitates regni edom: mag' ppter lucrū suū qz ppter sustentatiōē filioz isrl.

vt sanctificaret' me corā filiis israel / nō introducetis hos po pulos in terrā quā dabo eis. Hec ē aqua p̄radictiōis vbi iurgati sunt filij isrl p̄tra dñm: z sc̄tificat' est in eis. Misit ite rea nūcios moyses d cades ad regē edom qz dicerēt: Hec mā dat frater tu' israel. Posti om nē laborē qz apprehendit nos: quō descenderint p̄ses nri in egyptum / et habitauerim' ibi multo tēpore: afflixerintq; nos egyptij et p̄ses nostros: z quō clamauerimus ad dñm / z exau dierit nos: miseritq; angeluz qz eduxerit nos de egypto. Ecce s in vrbe cades qz ē in extremis finibus tuis positi / obsecram' vt nobis transire liceat per ter ram tuam. Non ibimus per a / a gratis. s. sed preciaz dabimus: quod declarat in sequentibus. gros nec pervineas: nēc bibe mus aquas de puteis tuis: s; gradiemur via publica / nec ad dextrā nec ad sinistrā de / clinantes / donec transeam' ter minos tuos. Cui rñdit edom: Nō trāsibis per me: alioquin i armatus occurram tibi. Dixe rūtq; filij israel: Per tritā gra diemur viam: et si biberimus aquas tuas nos z pecora nra / dabimus quod iustuz ē. Hul la erit in precio difficultas / tñ velociter transeamus. At ille respōdit: Non trāsibitis. Sta timq; egressus est obuius cum infinita multitudine et manu forti: nec voluit acq̄escere de / precanti vt concederet transi tum per fines suos. D; obrem diuertit ab eo israel. Cūq; ca lstra mouissent de cades / vene runt in montem hoz qui est in finibus terre edom / vbi locu tus est domin' ad moysen / di cēs: Pergat inquit aaron ad

put vobis imposuerā: ideo nō introdu / cetis hos ppos zc. c Abisit inte rea. Hic addit impedimentū ex hoste insurgēte: z b tripliciē. pmo idumeozū. scdo amozozū ca. xxi. tertio moabitaz ca. xxij. Circa primū primo ponit ipedi mētū rōne reg' edom isurgēt'. scdo s; dñi ipedimētū rōe pōtētie moriet' / ibi: Cūq; castra mouisset. Circa primū ad huc pmo ponit ppli depcatio ad regez edom: z vt inclinaret ad exaudiedū pe titiōne pmo allegat' apinqtas generis / cū dñ: d Hec mādat fr tu' israel. Idumei enī z israelite erāt de duobus fratrib'. s. esau z iacob. scdo afflictione labor / cū dñ: e Posti oēz la. zc. Afflict' ei ē cōpatiēdū. tertio ordiatio diuine volūtate / cui nō ē resistēdū / z b no tat' cū dñ: f Et quō clā. ad. d. zc. Quarto retardatio sui itiner' / cū dicit' s Ecce iyz. ca. zc. q. d. nisi possim' trāire p terrā tuā ab itinere qd accēpi / mus de mādato dei erim' grauiē ipedē ti. Cōsequēt' remouēt illa ppet' qz petitiō eoz posset denegari / cū dñ: h Non ibi. pag. zc. i. nullū dānū terre tue i / ferem' / s; pacifice trāsibim'. Cōsequēt' describit' hui' petitiōis denegatio / cuz dñ: i Nō trā. p me zc. Et patz lra p se. Notādū tñ qz hui' ppariuz videt' haberi Deut. ij. vbi moyses dicit: Hi si g nuncios ad seon regē zc. z subdit: Nō pcedas trāsitiū sic fecerūt filij esau Ad b rñdēt expositores nri cōiter dicē tel qz licz rex edom nō pcesserit filiis isrl trāsitiū p mediū terre sue sic petebāt: tñ pcessit eis trāsitiū p extremitates regni sui. Ra. Sa. dic qz illd qd ē allegatū d Deut. nō refert ad trāsitiū s; ad cibum cōcessū p p̄cio. duo enī petebat moyses a seon rege dicēs: Alimēta p̄cio vēde. z postea s; dñ: Nō pcedas trāsitiū: qd ptz Deut. ij. z qd subdit: Sic fecerūt fi lij esau. H refert tñ ad p̄mū: qz vt dicit' li cet filij esau denegassēt israelit' trāsire p terrā suā: tñ portabāt eis cibaria ve nalia vbi trāsibāt filij israel iuxta extre mitates regni edom: mag' ppter lucrū suū qz ppter sustentatiōē filioz isrl. k Mōbrē diuertit ab eo isrl. i. de medio regni: nō tñ ab extremitatib' p̄m primā expositionē predictam: vt to taliter a regno eius s; aliaz. l Cūq; castra mouissent. Hic interponi tur impedimentū ratione mortis aarōs cum dicitur: m Pergat aaron ad ppos suos: Id est ad limbū patruz. Nō enī in * c Abisit iterea nūcios moy. de cades ad regem edom zc. Per edom qz interpretat' terren' itelligūt ma li christiani i bonis terrenis tñmō p̄si dētes: z isti frequēter nitūt ipedire bo nos christianos qz sūt fratres eoz in fl / de a p̄fectu in via mori: ne ipi pueniāt z alios inducāt in terrā viuētū: z b all quādo faciūt plati malo cōsilio isforma ti / z aliq' curati pueri qz bonos homies z l̄atos ipediūt a p̄dicatiōib' z p̄fessio nib' audiedis. in b similes regi edom qz filios isrl ipediūt i p̄gressu ad terraz

Diuisio

D

Horaliē

pmiōis. m Pergat inqt aaron ad ppos su. zc. Dic agit de morte aaron et eleazari substitutiōe / cū dicitur: * Cūq; nudaueris

Et a No em intrabit ter. rē. Cidet q hec nō fuerit cau/ sa qre mortuus ē aarō ante ingressum terre pmissiois: q: aū factū de aqs dictionis dixerat dñs q caleb z iosue tm̄ intra/ rēt terrā: vt dictū est. xliij. ca. Ad hoc em̄ dicit cōmuniter q il la sn̄a fuit tm̄ sup murmuratores: de qbus nō fuerūt moyses z aarō. Pōt etiā aliter rñderi ex textu qz ibidē dicit: In solitudine hac iace/ bñt cadauera vestra oēs q nūerati estz a. xx. annis z supra: in q nūeratioe nō ptinent leuite: vt ibidē dictū fuit: de q bus fuerūt moyses z aarō. b. Tolle aaron. Nō violēter: s: psualue vt p̄mpte obediat diuine volūtati de suo trāsitu z filij successioe. Isti em̄ duo de bebāt eū psolari de morte. s. qz de vo/ lebat: z qz filius eius ei in honore suc/ cedebat. c. Cūq nudaueris pa/ trem veste sua. i. tunica pontificali. d. Indues ea eleazar filij ei. Et anteq moriat videat filij suū sui honoris successorē. Dicit em̄ Aug. q hoc factū fuit vt pōtifer nouus p̄beret officij sepulture defuncti: s: hoc nō vi det cōuenire ei qd dicit Leuit. xxi. b. q summus sacerdos nō dz aliq̄ sepe lire. Et ideo dicit Ra. Sa. q moyses fecit illd officij: dices q cū ascēdisent in montē viderūt ibi sp̄lāca a deo pa/ rata: z in ea lectū stratū: z ante lectū lā/ padē ardentē: z reuelatū fuit moysi q erat locus sepulture aarō: z tūc ad di/ cū moysi ip̄e aarō posuit se in lecto illo z extēdit manus z pedes: z clausit os z oculos: z sic deus accepit eius sp̄m in pace: p̄pter qd moyses hoc vidēs desiderauit talem modum mortē: z fuit sibi p̄cessus a dño: s: m̄ q dicit Deut. xxxij. g. In geris pplis tuis sicut mortuus est aaron frater tuus. Pōt tñ teneri dictū Augustini q eleazar sepeliuit patrē suū: z q hoc fuit specialiter illi p̄cessum p̄pter excellentiā aarō. Nec valet obiectio Ra. Sa. qz sicut Leuit. xxi. p̄hibet summus sacer/ dos aliq̄ sepelire: ita etiā sepulture p̄tialiter adesse: z tñ oportet p̄cedere q eleazar p̄ns fuit in morte p̄ns sui tā ex te/ rti qz ex verbis omnium expositoz hebreoz z catholicorum. e. Fecit moyses vt p̄ceperat dñs. Persuadēdo ip̄i aarō modo p̄dicto. f. Et ascenderūt in montē hor coram omni multitudine. Dicit Ra. Sa. q multitudo nō ascen dit: sed tm̄ moyses: aarō z eleazar. tñ omnis multitudo vidit qñ ascenderūt. g. Omnis autē multitudo videns oc cubuisse aaron. Per hoc em̄ vidit: qz viderūt q nō redi/ bat cū alijs duobus. Ideo dicit hic: h. Glidens occubu isse. De preterito. i. Fleuit sup eo triginta diebus. Tū quia diligebat eū. Tū quia p̄pter reuerentiā pontifical officij. Ex hoc autē cepit ecclesia p̄tuetudinē faciēdi memoriaz defunctorū die tricesima sepulture. Or autē hic dicit aarō esse mortuū z sepultū in monte hor: videt d̄dicere ei qd habetur Deut. x. b. vbi dicit: Mortuus z sepultus ē in mosera. Ad hoc dicit aliq̄ q mosera z hor vnus mōs ē diuersimode no/ minatus. Ra. Sa. dicit contrariū: p̄bans p̄ illud qd habet infra. xxxij. ca. vbi dicit q in moseroth q est idē locus qui z mosera vt dicit israelitis. nota em̄ ppria hebraica frequēter variant a pte finis: s: idem significat: sicut in latino idem si/ gnificat colinus z coletus: z inter montē hor sunt sex māsio/ nes. Dicit igit q aarō s: m̄ veritate fuit mortuus z sepultus in mosera: vt dicit Deut. x. s: postea filij israel venientes ad montē hor fleuerūt aarō ac si funus esset ibi p̄ns: z ex h̄ dicit ibi mortuus z sepultus.

Aug De sepultu ra aaron t Deu. 10. b

Aug

Die trige/ sima memo ria defūcto rum

Poraliē

a p̄p̄os suos. Nō em̄ intrabit ter/ rā quā dedi filijs isrl: eo q incre dulus fuerit ori meo ad aqs d̄di ctiois: Tolle aarō z filij eius cū eo: z duces eos in mōtē hor. Cū q nudaueri p̄rez veste sua indu es ea eleazar filij eius: z aaron colligetur z morietur ibi. Fecit moyses vt p̄ceperat dñs: z ascē derunt in montem hor corā om ni multitudine. Cūq aarō spo liasset vestibus suis: induit eis eleazar filij eius. Illo mortuo in montis supercilio: descēdit cū eleazaro. Omnis autē multitu do videns occubuisse aaron: fle uit super eo triginta diebus per cūctas fanulias suas.

tñ ex h̄ fuit punitus nec rep̄h̄sus. s: b̄ba em̄ dñi dicit: Quia nō credidistis mibi: m̄ifeste oñdūt q p̄ctm̄ illud ad incredulitatē p̄ tinet: nō autē ad irā: vñ videt tenēdū cū expositozibus n̄ris. s. q p̄ctm̄ moysi p̄tinuit ad dubitatē seu incredulitatē: z put in po stilla declarat. Si autē h̄ hoc dicat: qre hic dubitauit ne impe diret effectus diuini miraculi p̄pter maliciā ppli magis q in alijs locis: dicit dū q in h̄ loco marie videt pplm̄ peccasse. Tuz qz eligebāt magz fuisse punitos p̄ acerbissimā mortē: corpale z perire a facie dei: sic legit d̄ chore z socijs eius. s. h̄ue. xvi. q̄ esse in hac vita s: diuio regimie: qd p̄z ex h̄ q dixerūt: Et nā perissemus in fr̄es n̄ros zc. q. d. eligibilis fuisset nob̄ perire in fr̄es: q nō solū mortui sūt: s: perierūt corā dño. i. a facie dñi q̄ in hac vita esse. Tū qz p̄tēp̄erūt b̄n̄ficiū liberatiois de egypto qd p̄tinet ad maximā igratitudinē: cū dixerūt: Quare nos fecisti ascēdere de egypto. Tū qz nō fundabāt p̄ncipaliter q̄ri moniā suā in defectū aq: s: potius in defectum aliaz rez q non erāt sic necessarie vite. vñ dicit p̄ q̄redo de illo deserto: Nec si cū gignit nec vineas nec malogranata. vñ videntes moyses z aarō tantā insaniā/dimissā turba igrēssi sunt tabernaculū fede/ ris: z corruerūt p̄ni ad adorandū p̄ eis: qz nō credebāt h̄ esse rōnabile. h̄ em̄ qd sequit in trāslatioe n̄ra: P̄ne deus audi cla more ppli huius: z aperi eis thesaurū tuū aq̄ viue: vt satiati ces set murmuratio eoz: nō est in hebreo: s: stati cū dicit: Corruert p̄ni in terrā. Sequit: Et apparuit glia dñi sup eos. Tñ in h̄ loco misericordia diuina excedit vota ip̄ius moysi q nō credebāt eos esse dignos exaudiri. Et q̄ qdem tā seditiosa z pueria ppli murmuratioe moyses timuit seu dubitauit ne impediret diuinū b̄n̄ficiū: z ex h̄ qdāmō turbatus p̄rupit ad illa s: b̄ba q dubitatio nē sonāt. Nū de petra hac vob aqua poterimus euicere: Cū sn̄e veritas p̄z p̄ Psalmistā dicentē: Et irritauit eū. s. pplius. Et veratus ē moyses p̄pter eos: qz exacerbauerūt sp̄m̄ eius. s. ip̄ius moysi. Et distinxit in labijs suis. s. ex illa exacerbatioe ve ratus/ p̄rupit talia s: b̄ba in labijs suis q erāt distinguenda: qz dubia. vñ totū illud p̄ctm̄ fuit primo z p̄ncipaliter in p̄plo: z moyses errauit ex qdā infirmitate distinguēs i labijs suis mo/ do p̄dicto: qd p̄prie cōsonat sn̄e doctoz n̄roz: z deuiat a sentē t̄ijs Ra. Sa. z Ra. Hoy. Cōsiderandū etiā q pena q fuit imposita ip̄i moysi z aarō valde leuis fuit. s. q nō trāsirent ioz/ danē. Ip̄i em̄ iā erāt i fine diez suoz: vt. j. Deu. xxxi. a. Hoy ses dicebat: Nō possum ultra igrēdi z egredi. q̄ qdē pena mā gis redūdabat in dānū ppli: q talibus pastoribus carebat. vñ ifra Deu. iij. d. Cū moyses dep̄care dēū vt reuocaret istā sen tentiā: legit: Fratuz est dñs mibi p̄pter vos: z nō exaudiuit me. Et quo p̄z q p̄ncipale p̄ctm̄ fuit in p̄plo.

Aug De sepultu ra aaron t Deu. 10. b

Aug

Die trige/ sima memo ria defūcto rum

Poraliē

oz varie se habent. Ceteris tñ dimissis Ra. Hoy. egyptius dicit q p̄ctm̄ moysi in hoc fuit q dixit: Audite rebelles z incre duli. in quibus verbis manifestauit se irā magnā habere s: po pulū: in quo dicit q moyses errauit dupliciter. Primo: qz in tanto hoie sicut moysē a quo oēs debebāt addiscere modū vi/ uendi: vitij ire erat valde vituperabi/ le p̄sertim in publico. Secdo: qz ex h̄ da bat occasioē vt pplis crederet deū fuis se iratū in hoc loco s: eos: qd tñ (vt di/ cit) nō fuit sic: cū ip̄i petiuisent illd qd erat sibi necessariū. s. aqua in quo non peccabāt: sicut nec in petēdo panem. s. Exo. xvi. Et ideo in hoc loco vt dīc non fit mētio q deus irasceret. In hoc autē q moyses nō fuit locutus petre sic de/ dixerat eis: Loquimini ad petram: sed bis p̄cussit eā: dicit q nō peccauit moy/ ses. Nā in hoc qd dictū fuit sibi: Tol le virgā z congrega pplm̄: intelligit q tolleret virgā ad p̄cutiendū: qz in alijs locis qñ accipiebat virga a moysē i fa/ ciēdis p̄digijs seu signis: hoc erat p̄ ex/ tensionē virge cū manu vel p̄cussionē z b̄mōi. Circa qd attendendum q hec sn̄a Ra. Hoy. videt veritatē obtine re in hoc q euacuat motiū Ra. Sa. dicētis q in p̄cussioe p̄ virgā fuit p̄ctm̄ moysi. s: motiū p̄ncipale Ra. Hoy. nō videt valere. Moyses em̄ lz p̄fect fuisset: legit tñ qñq fuisse iratus: sic. s. Leuit. x. fuit irat⁹ eleazar z itamar: etiā sine causa rōnabili: vt ibidē habet z. j. xxxi. ca. legit: Fratuz moyses p̄n cipib⁹ exercit⁹ qd fuit sat⁹ in publico: nō

Aug De sepultu ra aaron t Deu. 10. b

Aug

Die trige/ sima memo ria defūcto rum

Poraliē

oz varie se

oz varie se habent. Ceteris tñ dimissis Ra. Hoy. egyptius dicit q p̄ctm̄ moysi in hoc fuit q dixit: Audite rebelles z incre duli. in quibus verbis manifestauit se irā magnā habere s: po pulū: in quo dicit q moyses errauit dupliciter. Primo: qz in tanto hoie sicut moysē a quo oēs debebāt addiscere modū vi/ uendi: vitij ire erat valde vituperabi/ le p̄sertim in publico. Secdo: qz ex h̄ da bat occasioē vt pplis crederet deū fuis se iratū in hoc loco s: eos: qd tñ (vt di/ cit) nō fuit sic: cū ip̄i petiuisent illd qd erat sibi necessariū. s. aqua in quo non peccabāt: sicut nec in petēdo panem. s. Exo. xvi. Et ideo in hoc loco vt dīc non fit mētio q deus irasceret. In hoc autē q moyses nō fuit locutus petre sic de/ dixerat eis: Loquimini ad petram: sed bis p̄cussit eā: dicit q nō peccauit moy/ ses. Nā in hoc qd dictū fuit sibi: Tol le virgā z congrega pplm̄: intelligit q tolleret virgā ad p̄cutiendū: qz in alijs locis qñ accipiebat virga a moysē i fa/ ciēdis p̄digijs seu signis: hoc erat p̄ ex/ tensionē virge cū manu vel p̄cussionē z b̄mōi. Circa qd attendendum q hec sn̄a Ra. Hoy. videt veritatē obtine re in hoc q euacuat motiū Ra. Sa. dicētis q in p̄cussioe p̄ virgā fuit p̄ctm̄ moysi. s: motiū p̄ncipale Ra. Hoy. nō videt valere. Moyses em̄ lz p̄fect fuisset: legit tñ qñq fuisse iratus: sic. s. Leuit. x. fuit irat⁹ eleazar z itamar: etiā sine causa rōnabili: vt ibidē habet z. j. xxxi. ca. legit: Fratuz moyses p̄n cipib⁹ exercit⁹ qd fuit sat⁹ in publico: nō

In q moy/ ses dñm of fenderit

Questio

Quod cum audisset. Audiuisset chananeus... qd venisset israel in locu exploratoru vbi quonda offe...

a trallatore p expositioe huius nominis horma. Horma eni hic accipit p destructioe. vn supra dictu est: Delebo rē. Sci...

Anathema quid sit

Anathema. Aug. Et anathe / matiauit eu et ciuitates eius: r vocatu est nome loci illius anathema / vt nihil inde victor in vsus suos auferret: s; totum in pena voueret. Est enim anathe...

No. 10. b

Dyftice

Ni. de lyra

Chananei

Quod cum audis. Ca. XXI. Hic ponit impedimentu pue / nites ex inuasioe chananeoꝝ. Sciendu tñ q chananei vno modo ac...

Diuisio

Sciendu tñ q chananei vno modo ac / cipunt generalit p oib illis q descē / deit de chanaan: r b modo accipiūt h: qz aradij amorei r chananei descende...

Preda q / lis fuit

Quod cum audis. Ca. XXI. Hic ponit impedimentu pue / nites ex inuasioe chananeoꝝ. Sciendu tñ q chananei vno modo ac...

Quod cum Ca. XXI

Quod cum Ca. XXI. Audiuisset chananeus rex arad q habita / bat ad meridiē ve / b nisse scz israel p exploratoꝝ via / pugnavit ptra illu: r victor exi / stēs duxit ex eo pda. At isrl vo / to se dño obligat ait: Si tradide / ris pplm istuz in manu mea: de / lebo vrbes ei. Fraudiuicq do / min⁹ preces isrl: r tradidit cha / naneum: quez ille interfecit sub / uerfis vrbib⁹ eius: r vocauit no / men loci illius horma: id est ana / thema. Profecti sunt autem de / monte hor p viam que ducit ad / mare rubrum vt circūrent terrā / edom: Et tedere cepit pplm iti / neris ac laboris: locutusq con / tra dñm r moysē ait: Cur eduxi / sti nos de egypto vt moreremur / in solitudine? Beest panis non / sunt aque: aia nra iam nauseat / super cibo isto leuissimo. Quob / rem misit dñs in populū ignitos / serpentes: ad quozuz plagas et / mortes plurimozū venerunt / ad / moysen atqz dixerūt: Peccau / mus: quia locuti sumus ptra do / minū r te: Ora vt tollat a nobis / serpētes. Oravit moyses p po / pulo: Et locut⁹ est dñs ad eum: / Fac serpentē eneū r pone eū p /

Quod cum Ca. XXI. Audiuisset chananeus rex arad q habita / bat ad meridiē ve / b nisse scz israel p exploratoꝝ via / pugnavit ptra illu: r victor exi / stēs duxit ex eo pda. At isrl vo / to se dño obligat ait: Si tradide / ris pplm istuz in manu mea: de / lebo vrbes ei. Fraudiuicq do / min⁹ preces isrl: r tradidit cha / naneum: quez ille interfecit sub / uerfis vrbib⁹ eius: r vocauit no / men loci illius horma: id est ana / thema. Profecti sunt autem de / monte hor p viam que ducit ad / mare rubrum vt circūrent terrā / edom: Et tedere cepit pplm iti / neris ac laboris: locutusq con / tra dñm r moysē ait: Cur eduxi / sti nos de egypto vt moreremur / in solitudine? Beest panis non / sunt aque: aia nra iam nauseat / super cibo isto leuissimo. Quob / rem misit dñs in populū ignitos / serpentes: ad quozuz plagas et / mortes plurimozū venerunt / ad / moysen atqz dixerūt: Peccau / mus: quia locuti sumus ptra do / minū r te: Ora vt tollat a nobis / serpētes. Oravit moyses p po / pulo: Et locut⁹ est dñs ad eum: / Fac serpentē eneū r pone eū p /

No. 10. b

Judit. 8. c

Doraliter

Doraliter. a. Quod cum audisset chananeus rex arad. Arad inter / pretatur descendens. ideo per arad i / telligitur diabolus rex inferni / qui vi / dens fideles per filios israel significatos ad terram viuenti / um anhelare nititur eos impedire / r aliquando debellat eos / r depredat sicut rex arad victor existens duxit ex israel pda. sed quonia varius est euentus belli nō debent fideles ex hoc desperare / sed cū dei adiutorio fortius vires resumere / quod notatur cū dicitur: d. At israel voto se obligans. Est enim votū pmissio deo facta de meliori bono: r sic triūphat de diabolo. h. Et tedere cepit populū itineris r la / boris rē. Isti figurant accidiosos generalit ex operis boni labore fractos: r specialiter paupes religiosos ex defectu vi / ctus r vestitus iniuste murmurantes cōtra suos superiores emendare non potentes: maxime cū in religionis igressu or / dinis graua diligenter eis fuerint explicata. n. Quobzē misit dominus sup populū ignitos serpentes. Per quos significant demones quos dñs pmittit tales murmu / ratores inuadere / r ignē concupiscentie fortius in eis accēde / re / ppter qd debēt penitentia agere / recognoscere culpā / r ve / niam implorare. Et tunc per aspectum serpentis enei sanan / tur: Ad est per aspectū christi passi fidevera. sic enī serps ene us similis fuit animali venenoso / tñ nihil habuit de veneno. sic christ⁹ habuit carnē simile peccatrici / nihil tñ habuit de ve / neno peccati. ideo dicit Job. iij. Sicut exaltauit moyses ser / pentē in heremo / ita exaltari oportet filiū hominis: vt omnis qui credit in eū nō pereat sed habeat vitam eternam. * Ex eo loco

ES a Profectis filij isrl castrametati zc. Tricesimale/ ptima mansio e in oboth: q vertit i magos vl phitones. Quia post imaginē dei q in cordis rōne mōstrat: z cōfessionē fidei que ore pferē: surgūt serpētes z malefice artes. Nos aut oī custodia seruātes cor nrm: ne audiam⁹ voces incātantū z carmina syrenarū obturemus aures:

Tropolo. b Uñ egressi. Hiero. In ieabari. Aceruus. i. lapidū trāseuntū. Hi sūt sancti q p hoc seculū ad alias māsiōes trāsire festināt. Sūt em̄ sancti lapides qui voluunt sup terrā leues z politi z rotunditate sua rotaz curribus siles. Sūt aliū de via tollēdi: ne ambulātūz pedes offendāt. vñ Esa. lxij. d. Frigite lapides de capite plateaz. Q ar di cit in finibus moab: z. s. scriptū est: in solitudine moab: q respicit moab z solis ortū: oñ dit iurta lfaz q huculqz fu erint in finibus idumeoz: z nūc veni ant ad terminū moab de alia. s. puicia ad aliā. Mō em̄ semp vni virtuti studē dū est. sed de p̄tute in p̄tute eundū: et de alia ad aliā trāseundū. Berēt em̄ si bi: z ita p̄nere sunt: vt q vna caruerit: oibus careat. Hoc aut eoz pp̄rie est q solis iusticie ortū p̄siderāt. c. Ue nerūt ad torrentē zareth zc. Tricesimanona māsiō fuit in dibongad: sicut in serie mansionū scriptū est: qd in terptat fortiter intellecta tētatio. Sed p hac in ordīne historie dicif: qz de iea barim venerūt ad torrentē zareth. De inde castrametati sunt trās arnō: q est in solitudine finis amozrei: in terminis moabitaz z amozreoz. Et postea vernerūt ad puteū vbi cecinerūt carnē b. Ascēde putee que foderūt p̄ncipes zc. Et de solitudine in mathana: deinde ad torrentes dei: z post ad excelsa: z de excelsis ad vallē q est in regione moab. Hec loca in finibus amozreoz qdā in

Virtutū cōnexio

Litteralit

1. Cor. 2. d. Dystice

Pbil. 3. c

Aug. de libro bellozū domini

Questio de puteo

signo. Qui p̄cussus aspexerit eū/ a viuet. Fecit ergo moyses serpētez eneū/ z posuit p signo: Quē cum p̄cussi aspicerēt sanabant. a Profectis filij israel castrame/ b tati sunt in oboth. Unde egressi fixere tentoria in ieabarim in so/ c litudine que respicit moab cōtra orientālē plagā: z inde mouētes/ T aliena descētio. c venerunt ad torrentem zareth: Quē relinquentes castrametati T maledictionem. sunt p̄tra arnon q est in deserto/ z p̄minet in finibus amozrei. Si qdē arnon terminus est moab/ diuidēs moabitas z amozreos: d Unde dicif in libro belloz dñi: e Sic fecit i mari rubro: sic faciet f in torrentibus arnon. Scopuli tor/ b rētiū inclinati sunt vt req̄scerēt in arnon: z recumberēt in fini/ e bus moabitaz. Ex eo loco appa/ ruit puteus: sup quo locutus est

uerbijs: Bibe aquā de tuis vasis: z d puteoz tuoz fonte: z ne sup̄fundant tibi aq ex tū fonte: Proū. v. c. Quis in alijs exēplaribus legerimus: Et effundant tibi aq extra tuū puteū. Habet q̄ d̄s in semetip̄o puteum: imo puteos multos z vasa aque multa. Uñ ait: De vasis tuis: z de fonte puteoz tuoz.

Habuit abraā puteos z isaac. In euā/ gelio sup puteū sedebat saluator: rege/ scens post laborē. z dicēs: Quia si q̄s biberit ex aquis quas puteus contē/ nebat terrenus: Jōb. 4. b

Nico. de lyra

* a Qui p̄cussus aspexerit eū viuet. i. sanabit. Dicit Ra. Sa. q in Serpēs moyli tes serpētē recognoscebat afflictionez illā sibi a deo iuste illatā: petētes ab eo misericordiam z ip̄e sanabat eos. Ratio aut mystica ē: qz serpēs ille figurabat christū passūz i cruce: vt habet Jōb. iij p cuius intuitū z fide z deuotiōe sana/ mur a moribus sathane. b Profecctiqz. Remoto impedimēto. Sic p̄se/ quēter p̄oif itiner/ p̄tinuatio. c Si xere tentoria in ieabari. In hebreo habet in ieabarim. i. in solitudinibus abarim. Abarim em̄ est nomen mōtis in quo moyses moritur⁹ ascēdit: vt ha/ bet Deutero. xxxij. Circa quē sunt soli/ tudines: z ideo translatio nostra videt deficere faciēdo de duobus noibus hebreis vnū: qd factū esse credit vicio scri ptoz. d In solitudine q respicit moab. i. in illa pte solitudis circa mō/ tē p̄dictū existētis q respicit terrā filioz moab. Dicit aut Ra. Sa. h q petiuerūt filij israel trāsitu p terrā moab: s; nō su/ it eis p̄cessus: z ideo iuerūt in circuitu z nō intrauerūt in terrā moab: z h etiā habet Judicū. ij. c. vbi dicif: Et circū/ uit israel ex latere terrā edom z terram

moab. qd aut dicif Deute. ij. f. Cōcedas nobis trāsitu: sicut fecerūt filij esau q habitāt in seyr: z moabite q morant in ar: qd videt p̄dicere dicto eius. Rñdet q li sicut fecerūt: refert ad ci/ bum p̄cessum eis p̄cio a moabitaz: nō ad trāsitu p eoz terraz sicut dictū fuit de filiis esau caplo p̄cedēti. e Unde dicif. Pic p̄sequēter ponit diuini bñficii oblatio: z primo in trāsitu periculoso. vnde dicif in libro belloz dñi. i. bñficiū istud ibidē scribit. Dicit aut aliq q iste liber nō est trāsatus: sicut nec plu/ res ali. vnde. ij. Regū dicif: In libro iustoz: qui nō habetur apud nos. Alij aut dicūt q intelligif de libro Aume. vbi hoc scribit: quia libri hebreoz in quibus p̄tinent bella iudeoz: cō/ muniter appellānt libri belloz dñi: quia p̄tute eius vincebāt. Hebrei aut dicūt q hic est ter. In narratiōe belloz dñi: qz di/ ctio hebraica hic posita est equo ad libz z ad narrationem. z est sensus fm hebreos: qn narrabunt bella q fecerūt filij isrl dei adiutorio. p̄tecti. narrabit etiā istud qd s̄dit: f Sicut fecit in mari rubro. Pugnās p hebreis egyptios demer/ gēdo z hebreos saluādo: vt habet Exo. xij. g Sic faciet in torrentibus arnon. i. pugnabit ibi p eis. vnde subditur: h Scopuli torrentiū inclinati sunt. Dicit em̄ hebrei q in loco vbi debebāt trāsire filij israel erāt scopuli magni. p̄ten/ si sup aquā: in quibus erāt cauernositates: z in eis aduersarij hebreoz posuerāt homies armatos latēter vt inde cū lapidib⁹ z sagittis interficerēt filios israel desubtus trāsēntes: s; dñs fecit illos scopulos inclinari sup aliā partē aque: z sic illi q late bāt ibi fuerūt mortui ex illa inclinatiōe: z filij isrl habuerūt libe bez transitū sup scopulos inclinatos: z postea illi scopuli diuina virtute reuersi sunt ad locū suū. i Ex eo loco ap. puteus. Nō sic est intelligendū q ille puteus fuerit in loco vbi incliati sunt scopuli: s; ex illo loco transferūt vltra: z posuerūt castra: z ibi dat⁹ fuit iste pute⁹ vt ppls biberet z iumēta. vñ i hebreo h̄r: Ex h loco ad puteū. i. venerūt ad locum vbi datus est puteus.

Liber bel/ lozū dñi

Doralit

* i Ex eo loco apparuit puteus: sup quo lo. Per quē significat sacra scriptura vbi haurit salutaris sapiētia. de quo dicitur Jōb. iij. b. Puteus altus est. nam intellectus sa/ cre scripture profunditatis est magne. Ideo subditur: * Quē foderūt

nebat terren' / sicut rursus. Qui aut biberit ex ill' quas dat ie / sus / fiat in eo fons aque viue sa. in vi. eter. Libi aut dicit: Qui credit in eu summa de vtre eius fluent aque viue. Job. vii. f. Qui ergo credit in eu no puteu sz puteos / no solu fotes sz flu / mina habebit in se. No que mortale soler coferre vita / sz q co / ferat eterna. Scdm hec ergo q in Pro uerbis legim' / vbi putei cu fote nume / rant vel nominant / accipiendū ē sbuz dei. Puteus so si pfundū mysteriū te git. fons aut si ad ppos effluit. Querē dū est aut quō pluralit' puteos / z singu larit' fontē in puerbis dicit Sapiētiā: Bibe aquas de fonte puteorū tuorū: z videam' ergo quoz puteoz vnū dixe rit fontē. Ego puto q scientia ingeniti patris vnus possit intelligi pute' / z ali us agnitio vnigeniti filij. alius ei a pa tre filius / nec idē qui z pat. vnde alius est qui testimoniū de me dicit pat. Ter tius puteus cognitio spūssacti. Ali' enī est a patre et filio spiri tus. vñ Job. xlii. b. Mittet vobis pater aliū paraclytū spiri tū veritatis. Est ergo hec triū personarū distinctio in patre z fi lio et spiritus sancto / que ad pluralē puteorū numerū reuocat / quoz vn' est fons: quia vna est substantia z natura trinitatis.

Pro. 5. c

Sap. 7. c Tropolo.

Doralie

Ben. 24. c Ibi. 29. b

Epo. 2. d

Allego.

Apo. 3. c

spūales aque hauriende sunt / z reficiēdus ppl's credentium. Initate ergo ei. i. israeli hūc puteū / vt sensū mysticūz siqs ex corde videt deū de pfundis possit haurire. Ad hunc puteūz moyses. i. lex cōgregat / ad quē videt aliqs puenire / sz nisi p moysen cōgreget / nō est deo accept'. Marcion videt sibi ve nisse / z Basilides z Valentinus: sz qz non venerunt per moysen / nec accepe runt legem et prophetas / non possunt laudare deum de fontibus israel. Nō veniunt ergo ad puteum tales / que so derunt principes z excuderunt reges. Et autem vallis salsa in qua sunt pu / tei bituminis. Omnis autem heresis z omne peccatū in valle est / z in valle salsa. Peccatum enim non ascēdit sur sum / sed semp ad ima z ad inferiora de / scendit. Est ergo in valle positus sal / sus z amarus omnis heretic' sensus / z omnis peccati actus. Quid enī dul ce / quid suave potest habere peccatū? Si autē veneris ad he reticam sententiā z amaritudinē peccati: vēisti ad puteos bi / tuminis / quod est esca et nutrimentū ignis. Si gustaueris a / quam de his puteis: si hereticū sensū et peccati amaritudinē receperis / fomenta ignis z gebenne incendia in te prepara bis. Talibus dicitur Esa. l. d. Incedite in lumie ignis vestri zc. Foderunt illū principes z excuderūt reges: principes er / go foderunt / reges excuderūt: quod ab excudendo / nō excidē do dictū est. Excudi enī dicitur / quod in saxo cedit vel forma tur. Principes tanq̄ inferiores foderunt: id est quasi in ter / re mollicie altitudinē quandā demerserunt. Vñ qz quos re ges appellat / quasi fortiores: nō solū terre pfundū / sed saxi duriciā penetrāt / vt pueniant ad pfundiores aquas / z ipsas ab vssu venas pscrutent: scientes iudicia dei eē abyssū multaz. Vñ sunt apostoli quoz aliquis dicit: Nobis autē reuelauit deus p spiritū sanctū. Spiritus enī omnia scrutat' etiam alta dei. Qui ergo p spiritū sanctū possunt alta scrutari / z penetra re profunda mysteria putei / reges esse dicunt' / qui puteū i pe tra excuderūt: quia dura z difficilia scientie penetrarūt secre ta. Foderunt ergo puteū istū principes / z excuderūt reges gē tium: id ē apostoli qui gentes cōgregauerūt ad obediendum fidei / z omnibus patefecerūt scientiā christi / in quo sūt omnes thesauri sapientie z scientie absconditi. Impleuerūt enī man / datū dei / docentes omnes gentes / z baptizātes eos in nomi ne patris z filij z spūssacti. Dat. vi. d. Et p hoc excuderūt: id ē patefecerūt scientiā putei. Hec quoqz q̄ in manib' habe mus nobis pute' est: z omnis scriptura legis z pphetarū: e uangelica quoqz z apostolica simul vn' puteus est / quem nō possunt fodere vel excudere nisi reges z principes: qui scilicet / cet possunt auferre terrā z amouere supsciem littere: z de in feriori petra vbi christ' ē: spirituales sensus velut aquā viuā p ferre. Reges dicunt': qz peccati regnū expulerūt / z iusticie re gnū in mēbris suis posuerūt. Decet enī eū docere ceteros q̄ prius fecerit q̄ docet. vñ Dat. v. c. Qui fecerit z docuerit sic hoies / magn' vocabit' i regno celoz. Magnū at' i regno eē / est regē esse. c Principes. Possūt idē vocari pncipes z reges. Et pncipes pphetas intelligim'. ipsi enī sensū z ppheti ā de christo desolā in pfunditate littere collocauerūt. ideo de illis dicit Hier. xlii. c. Nisi oclite audieritis / plorabit ani ma vestra. Et alibi: Quē magna multitudo dulcedis tue dñe. quā abscondisti timētib' te? Reges sunt apostoli q̄ pscrutant' alta dei / z ecclesias regunt. Vnde z christ' dicit rex regum. Et parauerūt duces. Orige. Excuderūt inquit reges gentiū in regno suo dū dñarent eis. Nō enī pnt fodere pu teum istū / nec latentes aque viue venas aperire / nisi pri' dñs sint gētū barbaraz. Quicqd in eis ferū fuit in acerb' / quicqd barbarū in morib' domuerūt z subiecerūt regio sensui: vt nō gentiliter sed legitime agant. Vñ vere sunt reges pfuda pu tei rimantes / et verbi dei arcana perscrutantes.

Byssice

Ben. 14. b

1. Cor. 2. c

Col. 2. a

Ps. 30. e

Apo. 17. d

Doralie

a dñs ad moysē: Cōgrega popu lum z dabo ei aquā. Tūc cecinit a a Ar. Initiare ei puteū: id ē i initio om / nium confitemini esse puteum. b israel carmen istud: Ascēdat pu teus / cōcinebāt / pute' quē fode c c alij reges. d rūt pncipes z parauerūt duces

ce / quid suave potest habere peccatū? Si autē veneris ad he reticam sententiā z amaritudinē peccati: vēisti ad puteos bi / tuminis / quod est esca et nutrimentū ignis. Si gustaueris a / quam de his puteis: si hereticū sensū et peccati amaritudinē receperis / fomenta ignis z gebenne incendia in te prepara bis. Talibus dicitur Esa. l. d. Incedite in lumie ignis vestri zc. Foderunt illū principes z excuderūt reges: principes er / go foderunt / reges excuderūt: quod ab excudendo / nō excidē do dictū est. Excudi enī dicitur / quod in saxo cedit vel forma tur. Principes tanq̄ inferiores foderunt: id est quasi in ter / re mollicie altitudinē quandā demerserunt. Vñ qz quos re ges appellat / quasi fortiores: nō solū terre pfundū / sed saxi duriciā penetrāt / vt pueniant ad pfundiores aquas / z ipsas ab vssu venas pscrutent: scientes iudicia dei eē abyssū multaz. Vñ sunt apostoli quoz aliquis dicit: Nobis autē reuelauit deus p spiritū sanctū. Spiritus enī omnia scrutat' etiam alta dei. Qui ergo p spiritū sanctū possunt alta scrutari / z penetra re profunda mysteria putei / reges esse dicunt' / qui puteū i pe tra excuderūt: quia dura z difficilia scientie penetrarūt secre ta. Foderunt ergo puteū istū principes / z excuderūt reges gē tium: id ē apostoli qui gentes cōgregauerūt ad obediendum fidei / z omnibus patefecerūt scientiā christi / in quo sūt omnes thesauri sapientie z scientie absconditi. Impleuerūt enī man / datū dei / docentes omnes gentes / z baptizātes eos in nomi ne patris z filij z spūssacti. Dat. vi. d. Et p hoc excuderūt: id ē patefecerūt scientiā putei. Hec quoqz q̄ in manib' habe mus nobis pute' est: z omnis scriptura legis z pphetarū: e uangelica quoqz z apostolica simul vn' puteus est / quem nō possunt fodere vel excudere nisi reges z principes: qui scilicet / cet possunt auferre terrā z amouere supsciem littere: z de in feriori petra vbi christ' ē: spirituales sensus velut aquā viuā p ferre. Reges dicunt': qz peccati regnū expulerūt / z iusticie re gnū in mēbris suis posuerūt. Decet enī eū docere ceteros q̄ prius fecerit q̄ docet. vñ Dat. v. c. Qui fecerit z docuerit sic hoies / magn' vocabit' i regno celoz. Magnū at' i regno eē / est regē esse. c Principes. Possūt idē vocari pncipes z reges. Et pncipes pphetas intelligim'. ipsi enī sensū z ppheti ā de christo desolā in pfunditate littere collocauerūt. ideo de illis dicit Hier. xlii. c. Nisi oclite audieritis / plorabit ani ma vestra. Et alibi: Quē magna multitudo dulcedis tue dñe. quā abscondisti timētib' te? Reges sunt apostoli q̄ pscrutant' alta dei / z ecclesias regunt. Vnde z christ' dicit rex regum. Et parauerūt duces. Orige. Excuderūt inquit reges gentiū in regno suo dū dñarent eis. Nō enī pnt fodere pu teum istū / nec latentes aque viue venas aperire / nisi pri' dñs sint gētū barbaraz. Quicqd in eis ferū fuit in acerb' / quicqd barbarū in morib' domuerūt z subiecerūt regio sensui: vt nō gentiliter sed legitime agant. Vñ vere sunt reges pfuda pu tei rimantes / et verbi dei arcana perscrutantes.

Caico. de lyra

a Tūc cecinit isrl. Pro gratiarū actiōe. b Ascen dat pute'. Id est aqua de puteo. c Quē fode. prin. Quia ex diuino iudicio pculserūt cū baculis in loco determi nato / et inde exiuit aqua in abundantia.

* c Quē foderunt pncipi. Id est apostoli aliqz do / ctiores ad aperiendū eius intellectū litteralē z mysticū cū dei adiutorio fideliter laborantes.

* Vñ autē

spūales aque

Profectio sunt. Prige. Profecti a puteo venerunt in mathana: qd interpretat miera ipoz. Ad eum z affectu expe...

Gen. 22. a

Is. 20. b Deu. 2. c

multitudinis in datore legi z in bacul suis. Profectio sunt d soli...

nabaliel: de nabaliel in bamoth. Bamoth vall est in regione moab in vertice phasga: z respicit...

contra desertum. Misit autem israel nuncios ad seon regem amorreorum...

bemus aquas ex puteis. Via regia gradiemur donec transeamus terminos tuos. Qui cedere noluit vt transiret israel p fines suos...

quo percussus est in ore gladii: z possessa est terra eius ab arnon vsqz ieboch: et filios ammon: qz forti...

z in me no hz quicq. Et alibi: Ecce princeps huius mundi mitte foras. Mo qz creavit mundum: sz qz in mundo pctores sunt: z ipe...

De q dicit Ps. lxxi. a. Deus iudicium tuum regi da. Hac incedendum est: z nusqz declinandu: nec in agru nec in vinea. i. nec ad opera...

Allego.

Allego.

Allego.

Allego.

Nico. de lyra

In datore legis: Ad est deo qui dedit legem principaliter: z moysi qui dedit eam ministerialiter: z ex eius merito data est illa aqua. Cetera patent. b Misit autem israel nuncios ad seon regem amorreorum...

Misit autem israel nuncios ad seon regem amorreorum dicens: Obsecro vt transire mibi. Sic ponitur impedimentum ex inuasio ne amorreorum...

Vertical text on the right edge of the page, including marginal notes and references to other parts of the text.

et isrl. a Tulit ergo isrl. Aug. Sic possedit isrl. ciuitates amorreorum...

lis os meum: loquar propositioes ab initio. Et Esa. xix. d. Erunt inquit...

Doralis

Insidio tenebant termini ammonitarum. Tulit ergo israel omnes ciuitates eius...

viculis eius. Urbs esebon fuit seon regis amorrei...

contra regem moab et tulit omnem terram que ditionis illius fuerat...

usque arnon. Idcirco dicitur in proverbio: Venite in esebon...

et construat ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon...

et habitatores excelsum arnon. Ut tibi moab peristi popule...

chamos. Bedit filios eius in fugam et filias in captiuitate...

regi amorreorum seon. Fugum ipsorum disperiet ab esebon...

et disperiet ab esebon usque dibon. Peristi popule eius in fugam...

et disperiet ab esebon usque dibon. Peristi popule eius in fugam...

et disperiet ab esebon usque dibon. Peristi popule eius in fugam...

et disperiet ab esebon usque dibon. Peristi popule eius in fugam...

errore: dic qd hic sit esebon ciuitas in regno regis seon. Regnat enim in cogitationibus eius...

Urbis esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Urbs esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Urbs esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Urbs esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Urbs esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Urbs esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Urbs esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Allego. Seon. Allego. 2. Ep. 11. c.

Doab

Esa. 16. a

Enigmatica

Doab Chamos Dibon Ioppe Medaba

Questio

Mico. de lyra

Urbs esebon. Dic respondet tacite questionem: quomodo dicitur...

Et Vis itaq

E rantes fetidū odorē putridi sensus: in saltum pueniēt: vbi nō sunt arbores fructuose/ sed bestie: ptra q̄s dicit̄ Ps. lxxiiij. d. Ne tradas bestijs aiā consentiē tibi. a **A**zer. i. fortitudinē eoz. Fortissima scz hereticoz dogmata dialectica arte cōstructa. b **E**t possederūt. Ab errore pvertendo: z pcepta dñi docēdo: vt de eoz correctio/ ne z pfectu celestē sibi patriā acq̄rerēt c **O** rex basan zc. Orige. Ad og regē basan nec legatos mittere dignant: nec petere ab eo vt trāseant p terrā eius: sed statim cū eo pugnāt: et superāt eū z pplm eius. Basan interp̄tatur turpitudine. Verito q̄ nec legati mittunt̄ ad istā gentē: nec trāsitus perit̄ per terrā eius. Nullus enī nobis trāsitus vel accessus debet esse ad turpitudinē: sed ab initio statim expugnāda z oīno cauēda est. **O** glāit̄ interp̄tatur cōclusio: qui figurā tenet oīm carnaliū z materialīū rerū: quarū desiderio detenta gnīa excludit̄ a deo: cōtra quos ita bellū p̄cipit̄ gerendū: vt non relinquat̄ in eo viuēs. Nullū q̄ oportet relinq̄ a filijs isrl̄ in regno turpitudinis z decozis viuētē. Decet isrl̄ iticā p̄tutē refecare turpia z pia reedificare et honesta. De regno autē seon nō est scriptū: vt nullus viū relinquat̄: nec de regno moab. Forte enī ex illis aliq̄bus indigem̄ p vite hui⁹ exercitijs z agonib⁹: alioq̄n debuim⁹ ex hoc mūdo exisse. De basan vo. i. turpitudine nullo penit̄ indigem⁹: excutiēda oīa sunt opa turpitudinis. In nullo enī potest honestū esse qd̄ turpe est.

† Deu. 3. a et. 29.

Nico. de lyra

A dicit̄ moyses q̄ explorat̄. i. azer. que erat ciuitas seon in qua remāserāt aliq̄ bellatores ad custodiēdum. b **Q**ui ceperūt vicu. z posse. habi. isti enī exploratores missi a moyse ne viderent silēs illis quos miserat de cadesbarne q̄ in reditu suo terruerūt pplm: vt dictū est. s. xiiij. ca. noluerūt reuerti donec cepissent loca ad q̄ exploranda missi fuerāt. c **E**terterūt se. Dic ponit̄ impedimētū ex inualidē og/ cū dicit̄: d **E**t occurrit eis og rex ba. zc. ne timeas eū. Erat enī valde fortis z robust⁹: qz gigas valde magnus z habebat pplm fortē: id̄ dixit dñs moyse vt nō timeat̄: securas enī de victoria: z p̄z lra. De magnitudine vo z fortitudine regis og dicit̄ in quodā libro: q̄ apud iudeos dicit̄ liber b̄ndictionū vel b̄ndictiones: q̄ cū og audisset q̄ castra filioz isrl̄ occupabāt tria terre miliaria iuit z eradicauit vnum montē tātū spaciū occupātē: z posuit sup caput suū vt p̄iceret sup castra isrl̄: sed de⁹ imisit formicas que p̄sauerūt montē illū: z sic p̄ foramē illud mons ille descēdit vsus collū eius: z cū vellet se epedire de mōte illo creuerūt dentes eius z itrauerūt foramē mōtis: ita q̄ nō potuit illū montē de capite suo amouere: z ad hoc ibidē iducit̄ auctoritas. Ps. iij. b. falsificata tñ. Dentes impioz p̄fregisti. **G**losa: Nō dicas sirabata. i. confregisti: sed sirabeta. i. accreuisti. z ibidē subdit̄ q̄ moyses habebat decē cubitos altitudinis fm mensurā tabulaz tabernaculi: vt habet̄ p̄ro. xxvi. Tenebat etiam securim cuius manubriū habebat decē cubitos in longitudine: z cū viderat og montē irretitū/ cucurrit ad eum z saltauit in altū per decē cubitos: z sic attigit ad cauillā pedis eius z picit̄ ad terrā: sed qz hoc est ita absurdū q̄ nō indiget alta improbatōe: id̄ hoc posui in hoc loco vt videat̄ quāta cecitas est in iudeis qui credunt hoc esse verū ad litterā: quia nec **R**a. Sa. qui fuit maximus doctor apud eos: nec alij doctores huius dicti assignant alium intellectū parabolicū vel mysticum.

In ca. xxi. vbi vicitur in postilla: Fecit ergo moyses serpentem encum zc.

Additio Licet multis modis deus potuisset sanare p̄cussos ab ignitis serpentibus q̄ per aspectū serpentis enei: tñ hic modus in hoc loco videt̄ valde cōueniēs ex duobus. Primo ex correspondētia ad peccatū. Peccauerant enī in hoc q̄ ex cibo optimo z suauissimo de quo natura liter debuissent cū gaudio refici: nauseabat tamē eoz anīa de illo: qd̄ est

illo: qd̄ est cōtra cōmūne cursum nature: vñ dicunt: Nauseat aīa nra sup cibo isto leuissimo. Et ideo deus per oppositū percussos a serpentibus ignitis: qui cōmuniter debuissent ledi ab intuitu eoz: put tradūt medici de his qui a cause rabiē patiente mordent: hoc cōtra cursum nature de⁹ disposuit vt per aspectū serpentis curarent. Secundo ex correspondētia ad figuratum. Constat enim q̄ quidā audientes doctrinā christi: que erat cibus aīe suauissim⁹: nauseabat anīa eoz: vñ dicebat̄ Job. vi. f. Durus est hic sermo: quoz multi fuerūt a serpentibus ignitis p̄culli. s. a temptationibus diabolicis: sed fecit deus exaltari serpentē. s. christum in si militudinē carnis peccati in cruce pendētis: quē fideliter intuentes: etiā ff̄ ex moribus diaboli fuissent lesi sanarent: put in euangelio Job. legif: et iste sensus licet p̄tineat ad figuram: re ducitur tamē ad sensum litteralē inq̄/ tum reddit̄ rationē littere. put supra in q̄stione an̄ p̄ncipiū **B**en. de sensu lrali posita fuit ostēsum.

Rosctiq. Ca. XXII. Dicit p̄sequēter ponit̄ impedimētū pcuratū per balaā ad suggestionē regis moabitārū. Et qz in sequentib⁹ balaam dicit̄ magus z ariolus: z tñ eius p̄phetie tanq̄ vere habent̄ in auctoritate: ideo videndū est si fuerint a deo vel demone: z de veritate ipsarū. Circa primū sciendū q̄ p̄pheta dicit̄ quasi procul fans: qz denunciāt illa q̄ sunt procul ab humana cognitione fm viā nature: nūc autē ita est q̄ quātō aliq̄s est subtilioris intellectus tāto eius cognitione se extendit ad altiora: ad que nō potest attingere cognitio intellect⁹ magis rudis: qui nō potest capere nisi sensibilia z grossa: z si hoc est verū in

itaqz isrl̄ i terra amorrei. **A**dit̄ a lex. **A** qz moyses qui exploraret iacer. **C** conuentus populozū. **b** Cui⁹ ceperūt viculos z possederūt habitatores. **E**terterūt se c turpitudinis. **z** ascēderūt p viā basan: z occurrit eis og rex basan cum oīm populo suo pugnatur⁹ i edrai. **B**ixit̄ dñs ad moyse: Ne timeas euz: qz in manu tua tradidi illū/ z omnē populū ac terrā eius: factiesqz illi sicut fecisti seon regi amorreorum habitatori efebōn. **P**ercusserūt igitur et hunc cum filijs suis/ vniuersumqz populū eius vsqz ad internitionem: et possederunt terram illius.

Rosctiq. Ca. XXII. qz castrametati sunt in cāpestris moab: vbi trans iordanez

diuersis intellectib⁹ eiusdē speciei: multo plus est verū in intellectibus diuersarū specierū: cuiusmodi sunt intellect⁹ angelicus z humanus: z ideo cū angelus sit sublimioris z altioris nature/ eius cognitio ad multa se extendit ad que nō pōt humana cognitio attingere: naturalia autē in demonib⁹ remanferunt integra: z ideo eoz cognitio naturalis ad plura se extendit q̄ humana. Cognitio autē bonozū angelozū adhuc ad plura se extendit inq̄tum sunt illuminati lumine gratie z diuini reuelationibus. Patet igit̄ qd̄ demones a deo permittunt possunt hoīb⁹ aliq̄s veritates reuelare eis incognitas: z tñ qz demonū cognitio naturalis ad plura se extēdit q̄ humana vt dictū est: **T**um qz fm **B**ug. ij. sup **B**en. ad lram plura de supnaturalib⁹ veritatib⁹ a sanctis angelis aliq̄n demonibus reuelant̄: q̄s possunt vltē hoīb⁹ reuelare a deo pmissi: cū igit̄ reuelatio fit hoīb⁹ p demones: tales dicunt̄ pphete de monū/ cū aut̄ fit a deo imēdiatē: vel mediātibus angelis sc̄tis dicunt̄ pphete dei. Considerandū etiā q̄ talis reuelatio differt a p̄cedētē: nō solū q̄tū ad causam reuelantē: vt dictū est: sed etiā q̄tū ad formā reuelationis: qz reuelatio facta a deo z angelis sc̄tis nullā falsitatē p̄tinet: sed illa q̄ fit a demonibus frequēter habz admixtā falsitatē: qz fm q̄ d̄: **J**ob. viij. f. Ipse demō mēdax est z pater mēdaciū: z id̄ hz aliq̄n reuelat hoīb⁹ aliq̄s veritates: hoc facit vt efficacit̄ decipiat: vt ex pluribus veritatibus ab eo p̄dictis postea sibi credat̄ in falsitate: fm q̄ d̄: in collatiōib⁹ patrū **C**oll. ij. abbat̄ moysi: q̄ demon in specie angeli boni cuidā fratri frequēter apparuit: z multas veritates sibi dixit: z qñ vidit illū fratē bene inclinātū ad credendū sibi: tūc ei p̄suasit vt circūcidere: z q̄ aliter nō poterat saluari. Sciendū etiā q̄ reuelatio veritatis q̄ fit a deo z angelis bonis: nō solū fit hoīb⁹ bonis: sed etiā aliq̄n malis: vt p̄z p̄ verbū saluatoris. **M**att̄. vij. c. **V**ult̄ dicit̄ mibi in illa die **D**ñe dñe: nōne i noīe tuo p̄phetauim⁹ zc. z subdit̄: **E**t rñde bo illis: nūq̄ nouivos zc. **H**oc etiā p̄z p̄ illud qd̄ habet̄. **I**ij. **R**eg. xij. de p̄pheta idoloꝝ qui seduxit p̄pheta dñi: z postea facta est sibi reuelatio a deo de morte illius p̄phete dñi: eo q̄ nō obedierat voci eius. p̄phetia enim respicit actū intelligēdi: charitas autē que facit hominē bonū est actus volūtatis: q̄ p̄cedit ab actu intelligēdi: p̄us autē pōt esse sine posteriori: z ideo reue.

Propheta qz dicatur

Reuelatio nes demonum

Aug. **U**idens aut balach. **Aug.** **Q**uod dicit scriptura postquam vicit israel amorreas: et possedit oēs ciuitates eorū milisse legatos balach regē moabitarum ad cōducendū balaā qui malediceret populū isrl: satis ostendit nō omnes moabitas venisse in conditionē seon regis amorreo: qm̄ eos bello superauit. Siquidē remansit gens moabitarū vsq; ad illud tēpus vbi regnaret balach rex moab. **Q**uo moab dixit seni oribus madian. i. moabite senioribus madianitarū: Nunc ablinget synagoga hec oēs qui in circūitu nostro sunt. **N**ō vna gens erat: sed vicini ad vicinos dixerunt q; pariter cauendū esset. **Q**uod enim fuit filius loth. **M**adian filius abrae de cethura: nō vna gens erat sed due vicine. **Q**uod **Abisit ergo nuncios.** **Orige.** Bellū tibi imminet rex balach: oportet te arma et exercitū preparare/et armis instructū occurre/re. **T**u nō mittis ad balaā diuinū munerā multa/et pmittis maiora dicens: **Veni/maledic populū qui exiit de egypto.** **Balaam** nō refert hoc ad deū/et venire phibetur. **R**ex itē mittit legatos: et spem omnē ponit in balaam/ vt in populū p telis iaculetur maledictas: **S**i forte verbis superet populū/ quē regis exercitus superare nō poterat. **Q**uid hec historia cōsequētie vel consilij habet? **Q**uis regū aliquando iminente sibi plio omittis armis ad diuinū aursuspiciis verba cōfugit? **P**rimo fatendū est in quibusdā plus valere vba q; corpa. **Q**uod enim exercitus neq; efficere/ hoc vobis efficit nec dico sanctis verbis vel dei verbis: sed quibusdā verbis q; inter hoīes habent/ que quomodo nominē nescio. **S**unt tñ in utili arte cōposita/ cuius vocabulum sit quod cuiq; placuerit. **F**rant in egypto incantatores et magi **E**xo. vii. b. **Q**uis hoīm potest fortitudine corpis virgā mutare in serpentē? vel aquā in sanguinem? quod illi fecerūt. **F**ecerat enim moyses hoc primus. **S**ed quia sciebat rex egypti hec quadā arte fieri verbo/ rū/ que habet inter homines: putauit hoc moysen nō dei virtute sed magica arte fecisse/ et virtute dei factū simulasse. **C**ōuocat cōtinuo egyptiozū incantatores et magos: qui inter eū qui virtute dei operabāt: et eos q; demones inuocabant facit esse certamen: efficit similiter p traria virtus/ sed serpens per dei virtutē factus absorbit alios. **N**ō enim potuit virtus demoniaca malū quod ex bono fecerat restituere in bonū. **P**otuit ex virga facere serpentē/ sed nō virgā reddere ex serpente. **I**deo cōsumuntur officii ab ea: que dei virtute cōuersa fuerat in serpētē/ et per virtutē diuinā nature sue redditur/ vt nature deū fa/ ter etur: verterunt incantatores egyptiozū aquā in sanguinē/ sed non potuerunt sanguinē vertere in aquā. **D**ei aut virtus nō aquā: sed totū fluiū vertit in sanguinē/ et orate virtus nature sue reddit. **P**roduxerūt magi scyniphes/ s; nō potuerūt eas repellere. **M**oyses autē produxit et restituit. **C**ōtraria aut virtus male aliquid facere pot/ sed restituere in integrū nō potest. **S**unt autē magozū differentie: alij enim plus valent/ alij minus. **Balaam** famosus erat in arte magica/ et in carminib; potens. **N**on enim habebat potestātē vel artem verborū ad benedicendū/ sed ad maledicendū. **D**emones enī ad maledicendū inuitantur/ non ad benedicendū. **Q**uasi ergo expertus in talibus in oriente erat opinatissimus. **A**lter enī nō presumpisset rex hoc posse fieri sermonibus/ quod ferro et acie vix cōpleretur. **C**ertus ergo et frequenter expertus omittis bellicis instrumentis/ mittit ad eū dicens: **E**cce populus exiit de egypto et cooperuit faciē terre etc. **V**idetur etiaz rex audisse quia filij israel solēt hostes vincere oratione: nō armis/ nō tam ferro q; precibus. **N**ulla enī israel contra pharaonē arma cōmouit/ sed dictū est ei **E**xo. xiiij. b. **D**ominus pugnabit p vobis/ et vos tacebitis. **C**ōtra amalechitas quoq; nō tātū vis armorum: quātū moysi valuit oratio/ hec audierat rex moab. **S**criptū est enī **E**xo. xv. b. **A**udierūt gentes et irate sunt: dolores cōprehenderunt habitatores philistūm. **T**unc festinauerunt duces edom/ et principes moabitarū etc. **C**ogitauit ergo apud semetipm̄ dicens: **Q**uia orationibus huius ppli arma nulla possūt cōferri: ideo mihi preces reqrēde sūt/ q; possunt superare orationes istoꝝ. **S**criptū est ergo: **E**t dixit moab ad seniores ma-

res madian: **N**ūc ablinget synagoga hec omnes qui in circūitu nostro sunt/ sicut ablingit vitulus herbā campī. **Q**uia sicut vitulus abrupit ore herbā cāpi: et lingua tāq; falce secat q; cūq; inuenit: ita pplis ore et labijs pugnat/ et in verbis habz arma. **D**ixit ergo balach ad balaā vt opponat verba verbis/ et preces precibus/ nec mireris si est i arte magica tale quid. **E**ssē enī hanc artē desiggnat scriptura: vt eā phibeat/ sicut demones esse significat/ sed coli vetat: q; magozū magistri sunt spiritus maligni. **N**ullus enī sanctorū spirituum obtrepe

hiericho sita est. **U**idēs aut balach fili' sephor oia que fecerat isrl amorreo/ et q; ptinuissent eū moabite: et impetū eius ferre nō possent: dixit ad maiores natu madian: **I**ta deletur hic populus oēs qui in nostris finibus cōmoratur/ quō solet bos herbas vsq; ad radices carpere. **I**pe aut erat rex in moab. **Abisit ergo nuncios** ad balaā filiū beor ariolum: qui habitabat super flumen terre filiozū ammon/ vt vocarent eum et dicerēt: **E**cce egressus est pplis ex egypto/ q; operuit superficies terre/ sedens cōtra me: **V**eni igit et maledic populo huic q;

Nico. de ly

et ideo reuelatio pphetica pot esse sine charitate/ et aliqñ fit vt dictū est: et hoc cedit ad cōmendationem veritatis reuelate: vt talis veritas testimonium habeat etiā ab aduersarijs veritatis et ad bonū alioꝝ. **D**escēdamus igit ad ppositū: dicendo q; balaā fuit ppheta demonū: q; fuit ariolus et magus que rens reuelationes a demonibus. **F**uit etiā ppheta dñi modo p dicto inq̄tum alique veritates fuerūt sibi reuelate a deo: s; ab ipō nō q̄reret/ sed virtute diuina fuit demon phibitus dare sibi re spōsum a q; querebat: et sūt sibi reuelate veritates a deo et cōpulsus est pnciare qd̄ nolebat: videlz sanctitatē et p speritatē ppli israel: cū tñ cōtrariū desideraret/ vt patebit: et hoc factum est ad cōmendationē populi israel/ et ad ter-

rorem aduersarioꝝ / et ad gloriā dei principaliter qui erat ductor illius populi et ad salutem gentium/ que ex pphetijs balaam mote sūt postea ad querēdū christū natū: vt habet **D**at. ij. a. et ppter hec et similia eius pphetie scripture sunt in canonicā scriptura. **D**is prelibatis descēdendū est ad lram cū dicit: **P**rofectiq; etc. vbi primo ponit ipius balaā vocatio. scdo cōtra pplm̄ isrl eius inq̄ cōsultatio ca. xxv. **C**irca p̄mū describit balaā ad maledicendū vocatus. scdo ad maledicendū conat. ca. xxij. tertio ad bndicendū coactus ca. xxij. **C**irca p̄mū p̄mittit ipius balaā vocatio sine effectu. scdo cū effectu/ ibi: **R**ursum ille. **C**irca p̄mū p̄mo ponit ipi balach petitio. scdo ipi us balaā rāssio/ ibi: **Q**uāq; venissent. **C**irca p̄mū p̄mittit causa petitiois/ cū dicit: **U**idēs aut etc. **A**morreo. i. seon et og et pplis eorum quos interfecerat isrl: licz essent fortissimi. **U**t q; pti. cū mo. etc. **N**ō audētes inuadere eos sicut fecerant duo reges p̄dicti. **E**t impe. ei' fer. nō pos. **I**n hebreo habet: **E**t abominatus est moab filios isrl. i. odiebat: et ex hoc p̄fidebat balach q; moabite cū eo ipeditēt filios isrl: et hec videt verior lra: q; filij isrl nō fecerāt impetū p̄tra moabitas/ cū esset eis phibitū a dño: vt habet **D**eu. ij. a. vbi dicit: **N**on pugnes p̄tra moabitas etc. **D**ixit ad maiores natu madian. **E**rat enī balach de pplō natus vt dicit **R**a. Sa. et etiā alij. **N**ec est idē pplis moabitis: q; moabite descenderunt de loth/ et madianite de abraam p madian: qui fuit filius cethure. **E**t **I**pe autē. i. balach. **E**rat eo tempore in moab. **P**er hoc enim quod dicit/ eo tempore: desiggnat q; non erat rex naturalis vel ex pgenie illius terre: sed ex accidenti vt pote quia subiecerat sibi vnam partē illius terre: sicut seon subiecerat sibi aliā: vt dictū est ca. p̄ce. **T**el forte quia moabite fugientes de prelio seon: subiecerāt se ipi balach reddēdo ei tributū: vt iuuaret eos cōtra seon vel contra filios israel de quibus timebant vt dictū est. **Abisit ergo nuncios.** **H**ic ponit ipa petitio balach p nuncios suos cū dicit: **V**eni igit et maledic pplō huic. **E**t p maledictionē tuā eius v̄tus debilitet. **D**icit etiā hic alq; hebrei q; balach audierat de pplō isrl q; plus vincebat verbis et precibus q; armis vt dictū est **E**xo. xvij. de victoria contra amalech: et ideo vocauit balaā vt maledicēdo isrl/ vba vobis opponeret.

Moni enī **M**oraliter. **U**idēs aut balach. **P**er balach qui in arto positus recurrit ad consiliū et auxiliū balaā arioli: signifi canē illi qui in infirmitatibus vel alijs necessitatibus positū recurrūt ad illos qui sunt magicis artib; imbuti: et sicut iste balach in hoc magnas expēsas fecit: et tñ nullū cōmodū sed magis oppositū reportauit: sic et illi grauitervalde peccāt nullā vtilitatē re-

Aug.
Pop. 24. b
An. ppheta balaam fuerit a deo
Diuisio
D
Moraliz

Tropolo.
Dich. 6. b

ppheta
icatur

uelatio
demo

obtemperat mago. Non pot inuocare magus michael vel ra pphael vel gabriel. Vinus ergo pot inuocare patre vel filiu vel spiritus sanctu. Nos soli accepim potestate hanc. Qui autem spiritus sancti particeps effectus est: imundos spūs inuocare nō debet: ne fugiat ab eo spūs sanctus. Magi sunt qui in uocant beelzebub. Hoc sciebat pplus qui cōtra dñm mentēs ait: In beelzebub pncipe demonioꝝ eicit demonia Saluator: aut sciens verū esse q beelzebub pnceps sit demonioꝝ: i hoc nō arguit mendacij: sed respōdit: Si ego i beelzebub eicio demonia: filij vestri in quo eiciunt? Constat ergo quosdā demones esse malos: qui inuocati a magis assunt eis ad malū: nō ad bonum: parati sunt autē malefacere: bene autē facere nesciūt. Hi ergo arte quadā: et cōpositione verboꝝ in amicitias cesserunt balaā: de quozū amicitijs magn⁹ fructus apud hoies videbat. Dixit ergo rex ad euz dices: Veni huc: et maledic mibi pplm hūc rē. a ¶ Si quo modo possim. Viderē nō ex integro cōfidere in balaam: fama virtutū que in populo dei facte sunt perterritus. b ¶ Noui enī q bñdi. sit. Prige. Non credo euz scire q quibuscūq be nedixisset balaā: bñdici eēt: sed adu landi gratia hec dicere: vt arte eius ex tollens promptioꝝ sibi faceret. Ars enī magica nescit bñdicere: nec demones. Scit bñdicere isaac et iacob et omnes sancti: Impioꝝ nullus bñdicere nouit. c ¶ Diuinationis precium. Alij: diuinaacula in artibus: q̄s curiositas humana cōposuit. Sunt qdā que scriptura diuinaacula notauit. Fētilis autē cōsuetudo vel tripodas vel cortinas vel hmoi vocabulis appellat: que q̄si ad hoc consecrata moueri ab eis et cōtractari solēt. Sed diuina scriptura ephor vernaculo sermone nominat in pphetis: qd tradūt esse indumentū pphetantiū. Aliud tñ in diuina scriptura pphetia: aliud diuination. Ait enī: ¶

Bar. 3. c

Ars magi/ ca nō bene/ dicit

Diuination

1. 23. d

Questio

¶ Non erit auguratio i iacob neq diuination in israel. Abdicat ergo penitus diuination: ope enī et ministerio demonū imple tur. Igit balaam acceptis diuinaculis: cū soleret ad se demones venire fugatos videt: et deū adesse: quē ideo dicit se iter rogare: qz cōsuetos sibi parere nō videt. Venit ergo deus ad balaam: nō qz sit dignus: sed vt fugent illi qui ad maledicendum et malefaciendū adesse cōsueuerāt: hinc enī pvidebat de us pplō suo. d ¶ Venit deus rē. Non dicit vtrū in somnis hoc factū sit: q̄uis p noctē factū esse constat. Postea enī dicit scriptura: Erurgens balaam ma. rē. Nemo glorie si si bi deus loquit. Mouit enī quō loquendū sit cū talibus: cum loquat etiā cum reprobis. Qui et cū per angelos loquit: ipse loquit. ¶ Prige. Venit deus et ait ad eum rē. Potest obijci. Inuocet lz demones balaam: maledicat pplō: inuocati demones faciāt qd possunt. Nunqd nō pot deus defendere pplm a demonibus vinqz eozū cōpescere? Quid opus erat vt veni ret ad balaam: phiberet demones: ne vl tēptarent ledere populū? Licet ergo nō oia que possunt occurrere: pferēda sunt: dicemus tamē qz non vult eos ante tēpus damnare. Sciunt enī et ipsi qz tēpus eozū hoc p̄sens seculū cōtinet: vñ Matth. viij. d. Venisti añ tēpus toꝝ qre nos. Ideo diabolū nō remouit a pncipatu huius seculi: qz opa eius necessaria sunt ad p̄fectionē eozū qui coronādi sunt. Sic et reliquos demones non vult ante tēpus a p̄positi sui intentione violēter abstrahere. Ideo nō pmittit eos per balaā inuocari: ne forte inuocati destruant ante tēpus: et deo defendēte pplm perimerent. Aliud est enī si expectat demon a deo aliquē tēpandū: sicut Job et certa distinctione potestate accipiat: et dicat ei: do tibi oia eius in potestate: sed ipm nō cōtingas. Alius si mago erigēte et adiuramētis quibusdā extorquet: demones sine vlla obseruatione descuiāt. In quo si eis libertas seruet arbitrij: populū dei p̄dent: si auferat: hoc erit deo damnasse creaturā rationalem: et ante tēpus intulisse iudiciū: et impendisse omnibus qui cōtra

bus qui contra eos certantes poterāt coronari. Si enim de monibus auferat libertas arbitrij: nullus impugnabit athletas christi: et nullū certamē erit: nullū premiū: nulla victoria. Sic ergo agit deus: vt pplus adhuc rudis: et qui nuper ab strabi ceperat a cultu demonū: demonibus nō tradat: et inuo cantū mago responsa nō deferantur: et genus demonū arbitrij potestate nu detur: ideo p̄uenit deus: et balaam in uocare demones phibet: si tñ a cupiditate cessasset. Sed qz persistit in desiderio pecunie: indulgēs potestati arbitrij ire pmittit: verbū tamē suum iniecit in os eius: prohibens maledictionem fieri per demones: vt benedictionibus locum daret et pro maledictis

S

a fortior me est: si quo mō possim pcutere et eicere eū de tra mea. b ¶ Noui enī q bñdicit sit cui bene a dixeris: et maledictus in quē ma b ledicta congesseris. Perreperūt seniores moab / et maiores natu a ¶ Pr. diuinationes precij. i. diuinationis. c madian / habentes diuinationis c precium in manibus. Cūqz ve d nissent ad balaā / et narrassent ei omnia verba balach: ille respon e dit: Manete hic nocte: et respon f debo quicquid mibi dixerit do minus. Manentibus autē illis d apud balaam / venit deus: et ait s ad eum: Quid sibi volūt homi b nes isti apud te? Respōdit: Ba lach filius sephoz rex moabitaz misit ad me dicens: Ecce pplus q̄ egressus est de egypto operuit superficiē terre / veni et maledic ei / si quo modo possim pugnās abigere eū. Dixitqz deus ad ba laam: Noli ire cum eis / neqz ma f ledicas populo: quia benedict⁹ m est. Qui mane p̄surgēs dixit ad principes: Ite in terram vestra:

¶ cantū mago responsa nō deferantur: et genus demonū arbitrij potestate nu detur: ideo p̄uenit deus: et balaam in uocare demones phibet: si tñ a cupiditate cessasset. Sed qz persistit in desiderio pecunie: indulgēs potestati arbitrij ire pmittit: verbū tamē suum iniecit in os eius: prohibens maledictionem fieri per demones: vt benedictionibus locum daret et pro maledictis

Nico. de lyra

¶ Noui enī q benedictus sit rē. hoc dicit: quia balaam predixit sibi anteq̄ esset rex moab: ipm regnaturum ibidem: vt dicit Rab. Sa. b ¶ Et maledictus in quē rē. qz per maledictiones suas et carmina cōtra moabitas fuerāt debellati a seon. c ¶ Habētes diuinationis precij in ma. In hebreo habet: Habentes diuinationes in manibus: quod exponitur tripliciter ab hebreis. Uno modo vt per diuinationes in manibus intelligant munera pro diuinationibus: put accipit trāslatio nostra. Alio modo istrumēta diuinādi: que curiositas humana adinueniat: et talia portabāt nunciū ne balaam excusaret se ex defectu talium. Tertio modo q̄ illi nunciū qui erant de madian dixerant adiuuicem quasi pro diuinatione. Si balaam statim consentiat venire nobiscū: eius aduentus erit nobis vtilis: si autē differat responsonē nihil valebit nobis: vnde qd postea subdit: Manete hic nocte. vbi subditur: Manētibus autē illis apud balaam. In hebreo habet: Et manserūt pncipes moab apud balaam. q. d. iam recesserāt maiores natu madian reputātes aduentū eius eis inutilem statim cū audierūt responsonis dilationem: per talē modū dicit. i. Reg. xij. quia ionathas dixit armigero suo de philistis: Si taliter locuti fuerint ad nos manete donec veniam⁹ ad vos: stemus in loco nro. Si autē dixerint ascēdite ad nos / ascendamus: qz tradidit eos dñs in manibus nris: et hoc erit nobis signū: in hoc tamē est differētia: qz ionathas nō dixit hoc supposito se: sicut madianite: sed ex diuino instinctu. d ¶ Cūqz venissent. Hic ponit balaam rñsio cū dicit: ¶ Ille rñdit: Ha. hic no. Erat enī p̄p̄ha de monū: vt p̄dictū est: Reuelatiōes autē a demonib⁹ q̄s iste qre bat vt cōiter fiunt de nocte: qz sunt spūs tenebray. ¶ Et respōdebo q̄cqd mi. di. do. Dicitur hic expositores aliq̄ q̄ dū biū est de quo intelligat hic dñs: vtrū de deo vel de demone qz magi et arioli demonē sibi apparentē vocāt pncipē vl dñm exhibēdo sibi reuerētiā: s3 apud hebreos nō est dubiū: qz vbi trāslatio nra hic habet dñs. In hebreo habet: Nōmē dñi te tragrāmātō: qd nō pot intelligi nisi de deo vero. S3 h videt p̄tradidere p̄dictis. i. q̄ balaā qrebat reuelatiōes a demone. Ad qd dicit dñs: q̄ mos est magoz maxime cupidoꝝ: q̄lis erat iste balaā: fingere corā hoibus q̄ reuelatiōes sibi fiant a deo vero: vt sic eis magi credat et reportet mai⁹ lucrū. ¶ Quid sit de⁹. i. angelus bon⁹ loquēs in p̄sona dei: et iō aliq̄ de⁹: aliq̄n angelus nominat: venit autē iste angelus bonus nō vocatus a balaā: s3 vt p̄tute diuina demonē arceret a dādo respōsum ipsi balaā: et ad imponēdū legē et frenū ipsi balaā ne faceret aliqd vel diceret cōtra isrl. b ¶ Quid sibi vo. ho. rē. Hō q̄rit ex ignorātia: sed vt ex rñsione balaam cōueniētius phibeat eū: vñ s̄ dicit: i ¶ Rñdit: Balach rē. q. d. p̄pter dignitatē regiā deberē ire ad eū. qrebat enī licētā eundi motus cupiditate lucrī. k ¶ Noli ire cū eis. ad maledicēdū illi pplō. l ¶ Neqz maledi. etiā d loco isto. m ¶ Quia bñdicit. est. a deo a q̄ recepit bñdictionē i p̄rib⁹: vt p̄t̄z Gen. xij ¶ et in pluribus

Diuinationes in manibus.

Dagonū mos

Asperre facit bñdictiones et pphetias / que edificat etiã reliq̃s gentes. Si enĩ pphete eius a moyse scripte sunt: quãto magis ab his q̃ cũ eo habitabãt in mesopotamia / apud quos tanq̃ discipulos huius artis magnificus habebat. Ex illo fertur magorũ genus et institutio in partib⁹ orientis vigere. Qui scripta habentes oĩa que balaã pphetauerat: hoc inter cetera habebũt. Quia oriet stella ex iacob / et exurgit homo ex isrl: isra. xxiij. c. Ideo magi nato dñino agnouerũt stellam / et intellexerunt impleri pphetiaz magis q̃ iudei: qui sanctorum pphetarũ vaticinia contempserunt. Illi ergo agnoscẽtes adesse tempus / venerunt et adorauerunt. Et ad magne fidei argumentum paruũ puerum quasi magnũ regẽ venerati sunt.

Pat. 2. a

Allego.

Joh. 7. g

Aug. Italic

Litteralis

Dñs vel de⁹ diuersis modis scribitur

do sub hoc signo scribitur nulla dubitatio est quin de deo vero dicatur. Quando vero communibus litteris incertum est: an de deo vero an de quolibet alioz dicatur. Sicut ergo qui hebreas litteras legunt: deum hic nõ sub signo tetragrammatici esse positũ / de quo qui p̃t req̃rat. Quod aut deus dixit quasi interrogans qui sunt isti homines: queritur cur ignorare videatur? Et iterum q̃ ait: Non maledices populum: est enim benedictus: quasi si dixerit: Non maledices populum meũ. Nos interim dicemus: sapientia dei oĩa ita esse disposita: vt nihil ociosum sit apud deũ vel bonum vel malũ. Maliciã nõ fecit deus: tamẽ cũ ab alijs inuentã prohibere possit non phibet: sed cum ip̃is vitur ea ad necessarias causas: p̃ ip̃os enim in quibus est. p̃bat eos qui ad virtutum gloriã tẽdunt. Si enim perimeretur maliciã / nõ esset qui contraret virtutibus: virtus autẽ si contrariũ non haberet / nõ claresceret: nec examinatio fieret: non probata nõ nec examinata nec virtus esset. Tolle maliciã fratru ioseph / et inuidiam: simul perimes dispensationem dei: et que in egypto pro salute omniu gentiu gesta sunt. Si ioseph non distrahatur: somniũ pharaonis non exponetur / que intelliget que deus reuelauit ei. Nemo frumenta in egypto congregabit: peribit egyptus et finitime regioes: et ip̃e israël et semen eius querẽs panẽ. Egyptũ enim nõ ingredietur / nec egredietur in mirabilib⁹ dei. Nõ fient plage in egyptios / neq̃ virtutes quas fecit deus per moysen et aaron. Nemo mare rubrũ sicco pede transibit. Non dabitur manna / nec aqua de petra / nec lex in monte sinai: que in exodo / leuitico / numeris / deuteronomio referuntur / ad humani generis scientiã nõ venient: terram promissionis nullus intrabit. Tolle regis balach maliciã qua maledicẽ desiderat israël / et astutiam qua inuitat balaã ad deuotandũ pplũ: et auferes dispensationem dei et prudentie eius fauore nõsẽ erunt pphete balaã. Aufer maliciã iude et p̃ditio nem: auferes pariter et crucem christi et passionẽ / nec exultatur principatus et potestates / nec triumphantur in ligno crucis. Si non fuisset mors christi nec resurrectio eius: nec aliquis p̃mogenitus ex mortuis / nec spes nobis fuisset resurrectiois. Ponamus diabolu nõ peccasse vel post p̃ctũ malicie voluntate p̃didisset / auferet a nobis certamen aduersus astutias diaboli: nec erit corona iusticie et victorie legitime certanti. Si desint q̃slibet: nõ erunt agones nec victoribus munera ponent. Nõ solũ ergo bonis vitur deus ad opus bonũ / sed etiã malis. Sunt vasa ad honores: sunt ad contumeliã / vtraq̃ tñ necessaria. Sunt aut rationabilia et liberi arbitrii neq̃ casu neq̃ fortuitu vnusquisq̃ vas honoris efficitur. Qui vero pessime viuunt fiet

quia phibuit me de⁹ venire vobiscũ. Reuersi p̃ncipes dixerũt ad balach: Noluit balaam venire nobiscũ. Rursum ille multo plures et nobiliores q̃ ante miserat misit. Qui cũ venissent ad balaã / dixerunt: Sic dicit balach filius sephor: Ne cũcteris venire ad me paratum honorare te: et quicquid volueris dabo tibi: Veni et maledic populo isti. Respondit a van⁹ populus: hic significat scribas et phariseos iudeorum. b balaã: Si dederit mihi balach domũ suã plenã argenti et auri / non potero imutare verbum dñi dei mei / vt vel plus vel minus loqr. Obsecro vt hic maneatis etiam hac nocte / vt scire queã qd mihi c rursum rĩdeat dñs. Venit ergo s

deus per moysen et aaron. Nemo mare rubrũ sicco pede transibit. Non dabitur manna / nec aqua de petra / nec lex in monte sinai: que in exodo / leuitico / numeris / deuteronomio referuntur / ad humani generis scientiã nõ venient: terram promissionis nullus intrabit. Tolle regis balach maliciã qua maledicẽ desiderat israël / et astutiam qua inuitat balaã ad deuotandũ pplũ: et auferes dispensationem dei et prudentie eius fauore nõsẽ erunt pphete balaã. Aufer maliciã iude et p̃ditio nem: auferes pariter et crucem christi et passionẽ / nec exultatur principatus et potestates / nec triumphantur in ligno crucis. Si non fuisset mors christi nec resurrectio eius: nec aliquis p̃mogenitus ex mortuis / nec spes nobis fuisset resurrectiois. Ponamus diabolu nõ peccasse vel post p̃ctũ malicie voluntate p̃didisset / auferet a nobis certamen aduersus astutias diaboli: nec erit corona iusticie et victorie legitime certanti. Si desint q̃slibet: nõ erunt agones nec victoribus munera ponent. Nõ solũ ergo bonis vitur deus ad opus bonũ / sed etiã malis. Sunt vasa ad honores: sunt ad contumeliã / vtraq̃ tñ necessaria. Sunt aut rationabilia et liberi arbitrii neq̃ casu neq̃ fortuitu vnusquisq̃ vas honoris efficitur. Qui vero pessime viuunt fiet

Vico. de lyra

et in pluribus alijs locis. a Prohibuit me de⁹ r̃c. Dicit Ra. Sa. q̃ balaã cupidus et supbus dixit: Vobiscũ. fingens corã eis vt nõ esset phibit⁹ r̃one vie sed r̃one societatis: quia nõ erat nũciũ sufficĩter honorabiles ad deducendã eũ. ppter quod balach misit ad eũ sc̃do plures et honorabiliores nũcios vt postea subdit: b Rursum. Sic describit sc̃da vocatio que est cum effectu. Et primo describit eius vocatio. sc̃do resp̃ctio / ibi: Et iratus est deus. tertio receptio / ibi: Quicquid volueris dabo tibi. Sciebat enĩ balach ip̃m esse superbũ et cupidũ: et id p̃mittit sibi honores et diuitias vt alliciat eum ad veniendũ. d Si dederit mihi balach domũ suã r̃c. Per hoc intelligit q̃ erat cupidus talis. e Nõ potero im. y. dñi. Sicut enĩ coact⁹ prestari dñi vt nihil posset agere vel dicere nisi qd placeret sibi. f Obsecro vt hic r̃c. Quis enĩ iam prius fuisset phibitus ire: tamẽ cupiditate ductus adhuc querebat quomodo posset ire: vt si forte demon ei priuatus q̃ mitteretur sibi dare responsum de cõtrario. g Venit ergo deus ad balaã nocte et ait ei. Exponatur sicut prius. h Si vocare

Permittit de⁹ maliciã fieri

Gen. 37. d

It. 24. c

Gen. 41. b

De⁹ nõ solũ bonis s̃ etiaz malis vitur ad bonum

Diuisio

h ij

* Si vocare

S viuit fiet vas cōtumelie: nō a conditore sed a semetipso caustis cōtumelie datis. Nō ergo tales esse p̄ditor fecit: sed eorū mētes fm̄ p̄positū eorū p̄uidencie sue iusticia ⁊ ineffabili quadā rōne dispensat. Sicut in magnis vrbibus teterrime vite homines vltima opa ⁊ laboriosa p̄demnant operari: que tñ ne cessaria sunt: aut fornacib⁹ lauacri ad succedēdos ignes deseruiūt: vt vel cōmoditate vel delitijs p̄fruaris: aut cū nūculos purgāt: aut hm̄oi faciūt: vt tibi fiat i vrbē delectabilis habitatio. Ita deus quidē maliciā nō fecit: inuentam tñ ex p̄positi intētionē eorū qui declinauerūt a via recta auferre penitus noluit: p̄uidens q̄ si esset illi inutilis q̄ ea utebat: faceret tamē vtilem his aduersum quos exercebat. Ideo refugere cōmūo debemus ne vnq̄ maliciā i nobis inueniat. In alijs vō vincere: nō eā perimere studendū est: q̄ illi in quibus est aliqd̄ necessarij opis conferūt vniuersitati. Nihil enī ociosum/nihil inane apud deū. si enī bona sit p̄positio hoīs: vititur ad bona. si mala ad necessaria. S; beatior eris si ex stute q̄ in te ē aliqd̄ boni huius vite vniuersitas p̄sequat: fm̄ illud **N**ihil. ij. b. Et sitis sicut luminaria in hoc mūdo verbum vite cōtinētes ad gloriā. Sunt ergo necessaria luminaria huic mūdo: et qd̄ tam delectabile ⁊ tam magnificū q̄ opus solis ⁊ lune a q̄bus illuminatur mundus? Opus est enī mūdo etiā angelis qui sunt sup̄ bestias ⁊ p̄sunt animalū natiuitati virgultoz plantationūq; et ceterozum incrementis et qui p̄sunt operibus sanctis qui eterne lucis intellectum ⁊ occultozū dei agnitionem et rerum diuinarū scientiā doceāt. Vide ergo ne iter angelos inueniaris qui bestijs p̄sunt: si beluina duxerit vitā: aut inter eos q̄ terrenis opibus p̄sunt: si corpea ⁊ terrena dilexeris. Satage autē quōd assumaris ad societate michaelis q̄ oīones sanctorū semp̄ offert deo. Assumeris autē in hunc numerū vel in hoc officij: si istes semp̄ orationi ⁊ vigiles in ea. Vel in officij ⁊ societate Raphaelis q̄ medicine p̄est: vulneratū scz pctis ⁊ sagittis diaboli cū videris adhibe curatio: nē sermonū ⁊ medicina verbi dei: vt pcti vulnera per patientiā sanes. Qui talia in hoc mūdo agit p̄bet se vt in futuro vas electiōis ⁊ vtile dño ad omne opus paratū a conditore forme: qui cōtraria gerit vas ad cōtumeliā diuine dispensationis se p̄buit. Ideo puto in diuinis voluminib⁹ scripta esse bonoz gesta ⁊ maloz ⁊ ex sinistris dextrisq; actib⁹ scripturas cōtextas: vt intelligam⁹ q̄ apud deū ociosa nō sunt nec malozū nec bonoz opa. a **S**ivocare ⁊c. Balaā diuin⁹ erat demonū. s. ministerio ⁊ arte magica nōnunq̄ futura p̄noscens. Rogat a balaā: vt maledicat isrl. Legati veniūt: diuinacula in manibus ferūt: stant attonite gentes ⁊ obnixē expectātes qd̄ respōdeat balaā quē dignū diuinis credebāt colloquijs. Vide quōd sapiētia dei vas ad cōtumeliā p̄paratū p̄ficere fecit non vni genti sed toti pene mūdo. Et huic cui solebāt videri demones: p̄hibens iter mali operis videt deus. Stupescit balaā ⁊ mirat p̄hibentis auctoritatē. Nō enī solebat malū demonibus displicere. Remittit legatos dicēs: Nō se posse facere nisi verbū qd̄ deus dederit in os eius. Redunt legati: iterū requirit: iterū molestus est: iterū cupit audire. Nō enī facile cupidus mercede caret. Quid q̄ audit secūdo? Si te vocare venerint hoīes isti: surge ⁊ vade cū eis. In quo volūtati cupiditatis ei⁹ cedit deus: fm̄ illud **N**um. lxx. c. Dimisit eos in desiderio cordis eorū ⁊c. Consiliū autē diuine dispensationis explet. Dicit enī ad eū verbū: quodcūq; posuero in ore tuo hoc loq̄ris. Si nō indign⁹ fuisset: verbū suū dñs nō in ore eius s; in corde posuisset: sed q̄ in corde desiderij mercedis erat et p̄cunie cupiditas: verbū dñi nō in corde sed in ore ponit. Agebat enī mira dispensatione vt p̄phetarū verba q̄ intra israheliticā aulā continebant p̄ balaā ad gentes puenirent: cuj ei oēs gentes crederēt: ⁊ natiōib⁹ secreta de p̄p̄o mysteria ⁊ thesaurum magnū p̄ferret: nō tam corde et sensu q̄ ore et sermone. **Allego.** b **S**urrexit balaā ma. ⁊ stra. asina ⁊c. **Origo.** **Allego.** Si videas

Si videas cōtrariā potestātē dei pplm̄ impugnātē: intelliges quis sit qui sedeat sup̄ asinā. Et si videas hoīes quōd a demonibus p̄cipitant: intelliges q̄ sit asina. Si enī intelligis iesuz mittentē discipulos ad asinā alligatā ⁊ ad pullum vt soluat ⁊ adducat vt ipse sedeat sup̄ eam: forsitā hec asina. i. ecclesia prius portabat blasphemā: sed a discipulis soluta christū portat vt cum ipsa ingrediat hierusalē celestē: vnde Zach. ij. c. Ecce rex tuus venit tibi mitis: et sedēs super subingalem credentes scz ex iudeis: ⁊ pullū nouellum scz ex gentibus credentes. c **S**teritq; angelus dñi. Qui aderat. s. filijs israhel de quo scriptum est **Exo.** xxxij. g. Angelus meus ibit tecum. d **C**ernēs asina angelū. Magus demones videt: asina angelū: nō q̄ sit digna videre sicut nec loqui: sed vt confutetur balaam. Unde mutū animal arguit prophete demētiam. **Greg.** Balaam peruenire ad p̄positū tēdit: sed eius votum animal cui p̄sident p̄pedit: quia angelum asina vidit quē humana mens nō videt. Plerūq; caro per molestias tarda flagello suo menti indicat deum quem ipsa carni p̄sident non videbat. Ita vt anxietate spiritus proficere in hoc mundo cupientes velociter tendētes impedit: donec inuisibilem qui sibi obuiat innotescat. Unde bene per petrū dicitur: correctionē habuit sue vesanie subiugale mutum: quod hominis voce loquēs prohibuit prophete insipientiā. Insanus quippe homo subiugali muto corripit: quādo elata mens humilitatis bonum qd̄ tenere debeat ab afflictā carne memoratur: sed huius correctionis bonū balaam nō obtinuit: quia ad maledicendū pergens vocē non mentē mutauit. e **P**arieti: Id est macerie illius vinee in qua non erat angelus: quoniam ab alia parte in sulcis vinearum: iuxta septuaginta. **Ad locum**

Nico. de lyra

Si vocare te venerunt homines isti surge et vade ⁊c. Dicit aliqui q̄ hoc fuit dictum ironice ab angeloz: sed balaam accepit hoc tanq̄ dictum seriose: ⁊ propter hoc angelus stetit in via cōtra eum tenens gladium euaginato vt postea subditur. Alij autē dicunt q̄ verbum angeli licet fuerit seriose dictum: non tamē fuit p̄ceptum: nec confessio simpliciter: sed permissio que aliquādo fit a deo de malis: vt eliciantur inde bona: quia fm̄ q̄ dicit **Aug.** in enchiridiō: **Deus** adeo est omnipotēs ⁊ bonus: q̄ nō sineret mala fieri nisi inde eliceret maiora bona: ⁊ sic factum est in proposito. permittit enim ire balaam satisfaciens eius cupiditati: et tamen iter illud quod cōfitebat intētionē nocendi populo israhel deus conuertit in bonum: scz cōmendationē populi israhel: ⁊ ad dei gloriā vt patebit in sequētibus. b **E**t iratus est deus. **S**teritq; angelus dñi ⁊c. ⁊ duos pueros habet. **secū.** **Hic** ponitur ipsius balaam reprehensio: quia ibat intentione peruersa: vt dictum est: que nō potest abscondi a deo: licet ab hominibus abscondat: ideo dicitur: **E**t iratus est deus: p̄pter eius peruersam intētionē: **Vel** fm̄ alios quia verbū ironice dictum acceperat vt seriosum. c **C**ernens asina angelum stantē. apparebat enim in specie humana: quem balaā tamē nō videbat: quia in potestate angeli sic apparētis est facere q̄ sic videat ab vno ⁊ nō ab alio: s; aut factū est vt p̄sumptio balaā cōfutaret etiā p̄ aīal brutū: fm̄ q̄ dicit be. **Petrus** scde canonice. ij. c. **S**ubiugale mutū hoīs voce loquens p̄hibuit p̄phete insipientiam. d **A**uertit se de iti. timore angeli. **U**tilitatē reportat. c **C**ernens asina angelū stantem in via. **Per** hoc autē q̄ asina que animal stolidū: vidit angelum quem balaam reputatus sapiens vidit: significatur q̄ diuina secreta frequēter hominibus de seculari sapiētia p̄sumētibus abscondūt: ⁊ illiteratis atq; simplicib⁹ reuelantur **Matth.** xj. d. **Confitebor** tibi pater domine celi ⁊ terre: quia abscondisti hec a sapiētibus ⁊ prudētibus ⁊ reuelasti ea paruulis.

Tropolo.

Allego.

Mat. 21. a

Dozaliē

Aug. q̄ de nō p̄mit tit malū nisi ap̄ bonū

Dozaliē

Ad locū angustū. Nō iam in sulcis vinearū sed inter ipas macerias. i. in via obstitit vt nō posset ad dexteram neqz ad sinistra ire. **C**ecidit sub pedi. Quia lesa nō iuit retro: in partē nō declinavit: qz nō ab altera parte terrebat: sed in media via in angusto erat angelus. **C**Aperuitqz. Et

Allego.

Allegozi.

B

l. Co. 13. d

Litteraliē

pphetavit/cum iudeis et gentibus de aduētū christi mysteria futura p̄nunciat/cū pro maledictiōibus pp̄lo b̄ndicit: et nomē isrl̄ sup̄ visibile gloriā mysticis extollat eloquijs. Difficile est ergo diffinire: p̄ionā eius statuere: cui nō solū p̄ueniat ista diuersitas: sed etiā illud qd̄ ipse de se velut p̄phetas dicit. infra

et attriuit sedēt pedē. At ille iterū verberabat eā: et nihilomin⁹ angelus ad locū angustū transiens / vbi nec ad dexterā nec ad sinistra poterat deuigri / obuius stetit. Cūqz vidisset asina stantē angelū cecidit sub pedib⁹ sedēt. Qui iratus vehementius cedebat fuste latera ei⁹. **A**peruitqz dñs os asine: et locuta ē: Quid feci tibi: Cur pcutis me ecce iaz tertio: **R**espondit balaā: Quia cōmeruisti / et illusisti mihi. **U**tinā

habere gladiū vt te pcuterē. **B**ixit asina: **N**one aial tuum sum: cui sp̄ sedere p̄sueuisti vsqz in p̄sentē diē: **H**ic qd̄ sile vnqz fecerim tibi: **A**t ille ait: **N**ūqz. **P**roptin⁹ aperuit dñs oculos balaā: et vidit angelū stātē i via/euagina tū gladiū in manu tenētē: adora uitqz eū pnus in terrā. Cui āgelus: **C**ur inq̄t t̄no vberas āsinā tua: **A**go veni vt aduersarar tibi: quia puerfa est via tua mihi: qz p̄traria. **E**t nisi asina declinasset de via/dans locū resistenti: te occidisset / et illa viueret. **B**ixit balaā: **P**eccauit: nesciens q tu stares cōtra me: **E**t nūc si displicet tibi vt vadā/reuertar. **A**t angelus: **G**lade cū istis / et caue ne aliud q̄ p̄cepero tibi loq̄ris. **F**uit igit̄ cū p̄ncipib⁹. **Q**d cū audisset balach/egressus est i occursum ei⁹ in oppido moabitaz: qd̄ sitū est p̄ ad balaā: **A**disi nūcios vt vocaret te: **C**ur si statim venisti ad me? **A**n qz mercedē aduētui tuo reddere nō queo: **C**ui ille respondit: **E**cce adsū: **N**ūqd̄ aliud loq̄ poterō nisi qd̄ deus posuerit in ore meo: **P**errexerunt ergo simul et venerūt in urbē que in extremis

pphetavit/cum iudeis et gentibus de aduētū christi mysteria futura p̄nunciat/cū pro maledictiōibus pp̄lo b̄ndicit: et nomē isrl̄ sup̄ visibile gloriā mysticis extollat eloquijs. Difficile est ergo diffinire: p̄ionā eius statuere: cui nō solū p̄ueniat ista diuersitas: sed etiā illud qd̄ ipse de se velut p̄phetas dicit. infra

Nico. de lyra

Angeli. **A** attriuit sedē. pe. declinādo q̄tū poterat ab angelo qui stabat p̄sus p̄tē alteri⁹ muri. **C**ecidit su pe. sedē. timore angeli que nō poterat declinare. **C**Aperuit qz dñs os asine. nō est intelligendū q̄ asina illa verba intelligeret vel formaret: qz verba rōnabilia nō intelliguntur vel formant nisi ab habēte intellectu: et iō illa vba fuerūt formata virtute angeli mouentis linguam asine ad prolacionē verborū: in confusionē ipsius balaam vt p̄ceditū est. **R**espondit balaam. **F**rat enī assuetus videre demones sibi apparētes in specie animalū et secum loquentes: ideo ad vocem asine non expauit nec admiratus fuit. **P**roptin⁹ aperuit dñs oculos balaam: licet enī essent aperti ad videndū alia: nō tamen ad visionem angeli: ratione predicta. **A**dorauitqz eū / timore corrept⁹. **C**ur inquit tertio etc. cur tamē magis deberes gratus esse eo q̄ declinavit gladium meū. **A**go veni vt aduersarar tibi. **Q**uicquid enīz aliquid et probabiliter q̄ hic erat angelus qui p̄erat exercitū israhel: ideo dixit: **P**eruerfa est via tua mihi: qz p̄traria: et sequit̄: **D**ixit balaā. timore ductus. **E**t nunc si displicet tibi etc. iam enīz dixerat ei angelus viam eius sibi esse cōtrariā sed cupiditate lucri querebat licētiam eundi. **A**t angelus: **G**lade cum etc. exponat sicut prius hoc esse dictū ironice s̄m aliquos: vel permissiue s̄m alios. **Q**uod cū audisset balach. **H**ic describitur receptio ipsius balaam honorifica/cuz dicitur: **E**gressus est in occursum ei⁹ ad faciendū sibi reuerentiam. **I**n oppido moabitaz quod situm est in extremis finibus. quia filij israhel nō intrauerūt terminos moab: vt dictū est ca. p̄cedenti. **S**equitur: **Q**uoniam aliud loqui poterō. hic coactus est cōfiteri diuinā virtutē sicut prius: sicut et infra cogitur benedicere populo israhel: cuius tamē exterminium desiderabat: vt patebit infra per consiliū quod dedit contra eum. **E** iij. **A** Cuzqz occi.

† De. 2. c.
† De here. c. cum ex in iuncto

D

o

legimus: sed factu esse spiritum dei super aliquem prophetarum me legitime non memini. De dauid autem ita scriptum est. i. Reg. xvi. c. Et apparuit vel illuxit spiritus dei super dauid ab illa die et deinceps non tamen factus est spiritus dei super dauid. De saul vero ita scriptum. i. Reg. x. b. Decidit spiritus domini super te et propheta...

1. Re. 16. d

Allego.

Balaam vocat a fluminibus

Balaam a montibus orientis

Esa. 13. a fm aliaz litteram Dic. 51. c

regni eius finibus erat. Cumque occidisset balach boues et oves misset ad balaam et principes qui cum eo erant munera. Adhuc autem factus duxit eum ad excelsa baal: et intuitus est extremam partem populi.

Dixitque balaam ad balach: edificata mihi septem aras et para totidem vitulos eius decemque numeri arietes. Cumque fecisset iuxta sermonem balaam: impositum simul vitulum et arietem super aras. Dixitque balaam ad balach: hec paulisper iuxta holocaustum tuum donec vadam si forte occurrat mihi dominus et quodcumque impauerit loquar tibi. Cumque abisset velociter occurrit ei deus: Locutusque est ad eum balaam: Septem inquit aras erexit et imposui vitulum et arietem desuper. Dominus autem posuit verbum in ore eius et ait: Reuerte re ad balach et hec loqueris. Reuersus iuenit balach iuxta holocaustum suum: et omnes principes moabitarum assumptaque parabola sua dixit: Bearam adduxit me in quibus est omnis altitudo extollens se contra scientiam dei.

balach rex moabitarum de montibus horribilis non fit: propter quod balaam querebat a turba se/gregari/ quoniam querebat augurium ut liberum demon ei appareret: et ut aliqua passio horribilis sibi coram alijs non accideret: propter quam ab eis contemneretur: consequenter a tali augurio impediret/ cum dicit: k. Cumque abisset velociter. Ad querendum demonis responsum qualiter posset maledicere populo israel. l. Occurrit illi deus. Impedire dicitur responsum et ponens in ore balaam contrarium. vñ sequitur postea: m. Assumptaque parabola sua. Parabola dicitur quoniam verbum per alio ponitur: et hoc modo dicitur hic parabola: quoniam querebat verba maledictionis/ et posita fuerunt in ore eius/ verba benedictionis. Dicitur etiam parabola: quoniam paraboli ce et per similitudines loquebatur: ut patet in sequentibus. n. Dearam adduxit me balach etc. Cum magno labore et sumptibus/ et causam vocationis subdit:

Nico. de lyra. Cumque occidisset etc. Ad faciendum grande iunium. b. Misset ad ba. etc. Supra dicitur quod habebat tamen duos pueros secum: et idem principes qui hic notantur erant illi quos miserat balach quibus misit munera pro labore vie: et quod fecerat illud quod primi nuncijs non poterat facere. Aliter expeditur quod non misit munera nisi ad balaam: misit tamen principes cum muneribus illis ut essent gratiosiora. c. Adhuc autem factus. s. post detem noctis. d. Duxit eum ad ex. baal. i. ad montem vbi colebatur idolum nomine baal. Secum quod dicitur in Scholastica historia idola orientum habuerunt a Belo rege assyriorum: qui mortuo filio eius Ninus qui ninuen dicitur: in solatio nem suam de morte patris fecit idolum ei tantam reuerentiam exhibere: ut parceret seruis suis peccatis quoniam ad idolum refugiebant: et inde ceperunt idola in alijs locis honorari et coli: et sicut inde est tracta idolatria ad alia loca/ sic et denotatio: quoniam sicut assyrii illud idolum vocauerunt belus: ita babilonij idolum suum vocauerunt bel. Alij populi beel: alij bael: alij baalim: alij beelphegor: ex compositione alterius nominis cum eo. Iudei autem vocabant idola beelzebub. i. deus muscarum/ eo quod ex sacrificijs ibi factis musce congregabantur et hoc dicebant in contemptum idolatrie: quoniam apud eos tamen remanserat cultus vni dei: et hinc hoc dicebant de christo Luc. xi. b. In beelzebub principe demoniorum eicit demonia: dicebant enim principes demonum de

pemonum in idolis dare rursus: et propter hoc notabant ipsum nomine idoli. Ductus est autem illuc balaam quoniam erat ariolus et magus et cultor demonum. e. Et intuitus est ex parte. i. totum exercitum visum ad extremam partem quod patet ex hoc quod dicitur sequenti capitulo vbi dicitur quod inde duxit eum ad alium locum vbi posset parte israelis videre et non totum: ex quo concluditur quod de hoc loco videbatur totum exercitum israel.

Glo.ordi. Ca. XXIII. Dixitque balaam ad balach. Dearam adduxit me ba. etc. De mesopotamia quod fluminibus babilonie abluunt. vnde ps. cxxvi. a. Super flumina babilonis illuc sedimus et fleuimus donec reueriamur sion. Ni. de ly. Veni inquit

Dixitque balaam. Dicitur deservitur ipse balaam ad maledicendum conatus. Et diuiditur in tres partes secundum quod ter conatus est ad hoc. scilicet ibi: Dixitque balaam. tertia ibi: Dixitque balaam. Circa primum igitur maledicere populo conatus per sacrificia demonum oblatam cum dicit: g. Edifica mihi etc. In veneratione septem planetarum quos colebant idolatre: et potissime illi qui erant astrologia ibuti/ quantum ad hunc quod omnia que agunt in humanis actibus derivant a stellis de quibus erat iste balaam. h. Dixitque balaam ad ba. etc. Dicitur enim ritus obseruabat in sacrificijs idolorum. i. Do nec vadam. Dicitur notet hic nomen dicitur intendebat tamen habere reuelationem a demone quod prederet in populo israel maledictionem querebat enim tunc augurium ut haberet in principio sequentis capitulo: quod non dicitur reuelatio a deo/ sed a diabolo. Sciendum autem quod recedebat a societate aliorum quoniam augurium: cum quod demones communi appareret magis in tenebris et in solitudine quam in luce vel societate: quoniam spiritus tenebrarum: et per pacta occulta et puata et non per signa publice iusticie faciunt quod faciunt. Tunc quod apparitio que appareret cultoribus suis contra sit per abstractionem a sensibus: et cum aliquo horribili passione corporis: et hinc fit dei pudentia ut prophete demonum a prophetis dei etiam per exteriora signa distinguantur: in quibus talis passio horribilis non fit: propter quod balaam querebat a turba se/gregari/ quoniam querebat augurium ut liberum demon ei appareret: et ut aliqua passio horribilis sibi coram alijs non accideret: propter quam ab eis contemneretur: consequenter a tali augurio impediret/ cum dicit: k. Cumque abisset velociter. Ad querendum demonis responsum qualiter posset maledicere populo israel. l. Occurrit illi deus. Impedire dicitur responsum et ponens in ore balaam contrarium. vñ sequitur postea: m. Assumptaque parabola sua. Parabola dicitur quoniam verbum per alio ponitur: et hoc modo dicitur hic parabola: quoniam querebat verba maledictionis/ et posita fuerunt in ore eius/ verba benedictionis. Dicitur etiam parabola: quoniam paraboli ce et per similitudines loquebatur: ut patet in sequentibus. n. Dearam adduxit me balach etc. Cum magno labore et sumptibus/ et causam vocationis subdit:

Ueni inquit. Per balach et balaam qui per diuersos modos et vias querebat malum populo israel domini voluntate: balach inducens: balaam exequendo: significant illi quod diuersis vijs malum innocentibus machinantur/ sed domino disponente malum super eos reuertitur: sicut balach et balaam occasione huius mali per filios israel fuerunt occisi: ut habetur. j. Sile pro huius habetur. u. Reg. xvij. et. xvij. Na achitofel et absalon querebant mortem dauid: et domino disponente dauid saluatus fuit/ et achitofel manu propria se suspendit: et absalon capillis proprijs in arcu suspensus/ a iob principe militie fuit occisus. Sicut diabolus mortem christi procurans per hoc deuictus fuit ac etiam spoliatus. ps. ix. c. Infirmitates sunt gates in iterum quem fecerunt: in laqueo isto quem absconderunt comprehensus est pes eorum.

Idola vñ ortum

Diuisio

Augurium in tenebris

Parabola

Do: alie

Veni inquit r. Orige. Veni inquit r maledic mibi ia cob. In latinis sermonibus pene supflua videt esse repetitio sed in grecis sub noie israel est ppositionis adiectio. s. supma ledic mibi israel: vt maiori intetione maledictu in isrl q in ia/ cob videt exposcere: dum eni qs tm iacob est. i. in operib

tis scriptu est. Verutamē iacob r spiritualis isrl cu ecclesia pri mitiuoz ascēderint: nullus equabit vel miscbit. Nisi enim/ insertus fuerit ramis oleastri: r socius fact radice pingue dinis oliue: quō pōt sociari iacob vel isrl? Cū sine radice ista neq iacob pōt quisq vocari nec isrl. Neq ego ex iacob vl is/ rael si qs peccat: iacob dicivel isrl pōt.

Neq ex gentibus: si qs ingressus fue rit ecclesia dñi inter gentes vltra repu tabitur. s. Quis dinumerare. Idem. quis inuestigauit semē iacob? r quis dinumerauit plebē isrl rē. Si mile est hoc illi quod dixit dñs abrae Gen. xv. b. Respice ad celū r dinume ra stellas celi si potes/ r ait: Sic erit se men tuum. r credidit abraā deo: r re putatū est ei ad iusticiā. Si abraā aut quilibet hominū vel etiā angeloz: for/ tassis r superior virtutū: nō potest nu merare stellas nec semen abrae: qz di ctum est: Sic erit semē tuū. Deus au/ tē (qui numerat multitudinē stellarū r oibus eis noia vocās. Et qui dixit. Ego stellis oibus mandauī) pōt inue stigare semē iacob: r dinumerare pul uerē israel. Ipse enī solus scit qs vere scit iacob: r qs vere israel. Non enim respicit iudeū in manifesto: nec circūci sionē in carne. Sed q in occulto est iu deus: r corde circūcisus. Ipse ergo so lus qui dinumerare pōt r inuestigare:

qui fm incōprehensibile sapientiā ad illam celestē formā quā ipse solus scire pōt. Posuit etiā istos numeros quos habem in manib in qbus pcepit vt fm cognationes suas et domos familiarū ex noie oēs masculi p capita numerent a. xx. annis r supra: oīs qui egredit in virtute: r colligit eozū quidē sacra tus numerus: tūc sez sacratus r placatus deo cū ipso picipēte numerat. Si autē cōtra pceptū dñi voluerit qs numerare: licet ille dauid sit/ licz magnus ppheta: cōtra legem agit: r ar quif per pphētā: r patitur illa que in scdo libro regnozū sunt scripta. b. Aboriat ania mea. Orige. De se ppheta videt. Sed fm lram nec in balaam nec in illo israel factū est: nec fieri potuit: nec enī intra ipsos sed ab ipsis mortuus est. Orige. Aboriat ania mea morte iustozū. Hoc magis cō uenit pstone ipsoz q in pñenti licz vanus pplis habeant: qz sūt sine gra spūsancti. Cum tñ plenitudo introierit omis ista p/ ppheta q de israel dicif: in spiritali israele cōplebit: r aia eius

Nico. de lyra

Veni inquit r maledic ia. imprecando ei malū pe/ ne. b. Propera r detestare isrl. imprecado ei malū cul pe vt sit dñs qz pector eius ab eo recedat. c. Quo/ modo maledicā rē. q. d. pñdicta facta sunt frustra: qz pñbi tus sum a deo: cui nō possum resistere. d. De summis si li. vide. eū. qz erat in alto mōte vbi duxerat eū balach: vt piz ex dictis in fine pcedētis ca. e. De colli. cōst. illū. nō ad maledicendū: qz sum pñbit sed magis ad bñdicendū qz suz cōpulsus: vñ subdit: f. Ppls solus ha. i. segregatus ab alijs pplis. Primo i corde p fidē vñ veri dei: alijs pplis ad idolatriā declinatib. Secūdo in carne p circūcisionē. Tertio in lege specialr data illi pplo: fm qz dicit Ps. cxiij. b. Non fecit taliter oī natiōi: r iusticia sua nō manifestauit eis. Quar to in veste vt dictū est. s. xv. ca. hec r similia bñficia facta sunt singulariter illi pplo: eo qz pps nasciturus erat de eo fm car nem. s. Et inter gentes nō repu. sed erit ppls deo pe culiari: fm qd dicit Pro. xix. a. Eritis mibi i peculiū de cūct/ pplis. h. Quis dinume. possit pul. ia. i. multitudinē de eo egressurā. q. d. nullus. vñ aut hoc noie pulueris: quia hō fm carnē que traducit a parētibus originat a puluere fm qz d: Gen. ij. b. Formauit hoīem de de limo terre. In heb. hñ de puluere terre. Itē qz abrae de multiplicatōe sui seminis fuerat dictū Gen. xij. d. Si qs possit nūerare puluerē terre: semē qz tuū nūerare poterit. i. Aboriat aia mea rē. ma li enī hoies lz nolint viuere vita iustoz: appetūt tñ mori mor te eoz: r talis erat balaā. Alij exponūt dicētes: qz pphetauit de morte sua vt sit sēsus: Aboriat aia mea. i. pibit mea coz porat vita morte iustoz. i. istica a iust: qz postea fuit iterfect a filijs isrl vt hñ. j. xxxi. ca. s. hec expositio nō psonat lre seqn/ ti/ cū s dñf: Et sñat nouissima mea hoz similia: s. pma psonat. * Dixitqz ba.

* Dixitqz ba.

a T diaboli luciferi. s. qui mane oriebat. a tibus oriētis. Veni inquit r ma a T actiuus. T alij supmaledic. ledic iacob: propera r detestare b T contemplationis. h israel. Quomodo maledicā/ cui c nō maledixit de? Qua rōne de d tester/ quē dñs nō detestat? Be d e summis silicibus videbo eum: r f de collibus pñderabo illū. Po/ f pulus solus habitabit/ r iter gē s a T nullus. s. nisi qui numerat multitudinē stellarū: r oia i mēsurā r pōdere r numero s tes nō reputabitur. Quis dinu b pduxit. T semen innumerabile. merare possit puluerem iacob/ r b nosse numez stirpis israel: Mo i r iatur anima mea morte iustoz:

Beñ. 3. c ledictus tu in omibus bestijs terre: et ad adā: Maledicta terra in operibus tuis: r ad Cain: Ma ledicta tu a terra q aperuit os suū vt reciperet sanguinē fra tris tui rē. Diciturus quoqz his q a sinistris eius erūt: Disce dīte a me maligni in ignē eternū Matt. xxv. d. r cum dicit: Te vobis scribe r pharisei hypocrite r hmōi. Maledictis vi deū arguere. Quid est q qd apłs dicit Rom. xij. c. Bñdicite r nolite maledicere. Qd ab hoībus nō vult fieri ipse facit q exemplū vite hoībus ponit. Nō ita est: Deus enī cū maledi cit meritū designat eius cui maledicē r sententiā pmit: vtpo te quē nō fallit neqz pcti qualitas neqz peccātis affectus. Ho mo autē qui hec nō pōt scire neqz ppositū mentēqz alterius agnosceret: si dicētis vel sententiā pmentis intuitu pferat ma ledictū: nō pōt esse iusta maledicēdi causa vbi peccātis igno ratur affectus: r maxime maledicta pfert cū cōiutis atqz in/ iurijs puocat. Qd vitū resecat apłs: ne maledictis maledi/ cta: r cōiutis cōiucia puocemus: pceptiens vt bñdicamus et nō maledicamus: nō q iudicandī veritas que hoīes nō latet r pnuiciandī auctoritas perimat. c Cui nō maledixit deus. Qui tñ meritū designat eius cui maledicē r sententiā pmit: quē nō q̄litas pcti: nec fallit affectus peccātis. Homo autē neutrū nouit r sepe cōiutis puocatus maledicē. Ideo dicit apłs Rom. xij. c. Benedicite r nolite maledicere: vt con uitiandi vitū resecat. d De summis rē. Quasi ideo nō debet maledicē: qz alta r celestis ei vita. Nemo intelligit eā nisi ad eminentē scientiā ascēderit. Orige. De verticibus montiū intuebor eū: r a collibus intelligā eum. Quasi qz in excelsis collibus r altis montibus positus est israel. i. in alta r ardua vita: ad quā intuebdā r intelligēdā nemo sit. idone us nisi ascēdat ad eminentē scientiā. Non ideo ei maledicē deus: qz eius vita pcella nō humilis r deiecta. Qd nō de car nali israel dici videt/ sed de illo cuius super terrā ambulātis puerfatio est in celis. Aut si etiā ad illū populū hec referunt: recte intuebor r itelligā dicif: vt tēpus futurū significet quo oīs israel ad fidem christi veniēs saluabit. Et a montib et a collibus intuebit. i. qui excelsam r celestē vitā cōsurgētes cū christo exercuerit sup terrā. e Videbo eū. Actus iacob i. actiuozū vident: Cōtemplatio israel. i. cōtemplatiōzū tñ intelligif. Mel in futura resurrectione iacob videbit. i. cozp: israel intelligē. i. resurgentiū aia r spūs. f Popul solus. Quia nō est pmixt ceteris hoībus nec inter ceteras gē tes reputatus certis nobilitat pñlegijs obseruationibus et legitimis suis: sicut tribus leui nō est pmixta ceteris. g Po pulus solus habitabit rē. Spiritalis iacob r isrl vere so lus habitat in gentib. Si enī accessimus ad sion montē r ci uitatē hierlm celestē: r venimus ad spiritalē iudeā q est poz/ tio dei: r in terris positi ibi cōuersamur: vere nō reputamur inter ceteras gentes: nec eoz fines nrīs admiscēnt: etiā si re situat sodoma in antiqū r egypt: r si qd aliud tale in pphē tis scriptū est

Beñ. 3. c ledictus tu in omibus bestijs terre: et ad adā: Maledicta terra in operibus tuis: r ad Cain: Ma ledicta tu a terra q aperuit os suū vt reciperet sanguinē fra tris tui rē. Diciturus quoqz his q a sinistris eius erūt: Disce dīte a me maligni in ignē eternū Matt. xxv. d. r cum dicit: Te vobis scribe r pharisei hypocrite r hmōi. Maledictis vi deū arguere. Quid est q qd apłs dicit Rom. xij. c. Bñdicite r nolite maledicere. Qd ab hoībus nō vult fieri ipse facit q exemplū vite hoībus ponit. Nō ita est: Deus enī cū maledi cit meritū designat eius cui maledicē r sententiā pmit: vtpo te quē nō fallit neqz pcti qualitas neqz peccātis affectus. Ho mo autē qui hec nō pōt scire neqz ppositū mentēqz alterius agnosceret: si dicētis vel sententiā pmentis intuitu pferat ma ledictū: nō pōt esse iusta maledicēdi causa vbi peccātis igno ratur affectus: r maxime maledicta pfert cū cōiutis atqz in/ iurijs puocat. Qd vitū resecat apłs: ne maledictis maledi/ cta: r cōiutis cōiucia puocemus: pceptiens vt bñdicamus et nō maledicamus: nō q iudicandī veritas que hoīes nō latet r pnuiciandī auctoritas perimat. c Cui nō maledixit deus. Qui tñ meritū designat eius cui maledicē r sententiā pmit: quē nō q̄litas pcti: nec fallit affectus peccātis. Homo autē neutrū nouit r sepe cōiutis puocatus maledicē. Ideo dicit apłs Rom. xij. c. Benedicite r nolite maledicere: vt con uitiandi vitū resecat. d De summis rē. Quasi ideo nō debet maledicē: qz alta r celestis ei vita. Nemo intelligit eā nisi ad eminentē scientiā ascēderit. Orige. De verticibus montiū intuebor eū: r a collibus intelligā eum. Quasi qz in excelsis collibus r altis montibus positus est israel. i. in alta r ardua vita: ad quā intuebdā r intelligēdā nemo sit. idone us nisi ascēdat ad eminentē scientiā. Non ideo ei maledicē deus: qz eius vita pcella nō humilis r deiecta. Qd nō de car nali israel dici videt/ sed de illo cuius super terrā ambulātis puerfatio est in celis. Aut si etiā ad illū populū hec referunt: recte intuebor r itelligā dicif: vt tēpus futurū significet quo oīs israel ad fidem christi veniēs saluabit. Et a montib et a collibus intuebit. i. qui excelsam r celestē vitā cōsurgētes cū christo exercuerit sup terrā. e Videbo eū. Actus iacob i. actiuozū vident: Cōtemplatio israel. i. cōtemplatiōzū tñ intelligif. Mel in futura resurrectione iacob videbit. i. cozp: israel intelligē. i. resurgentiū aia r spūs. f Popul solus. Quia nō est pmixt ceteris hoībus nec inter ceteras gē tes reputatus certis nobilitat pñlegijs obseruationibus et legitimis suis: sicut tribus leui nō est pmixta ceteris. g Po pulus solus habitabit rē. Spiritalis iacob r isrl vere so lus habitat in gentib. Si enī accessimus ad sion montē r ci uitatē hierlm celestē: r venimus ad spiritalē iudeā q est poz/ tio dei: r in terris positi ibi cōuersamur: vere nō reputamur inter ceteras gentes: nec eoz fines nrīs admiscēnt: etiā si re situat sodoma in antiqū r egypt: r si qd aliud tale in pphē tis scriptū est

Ibi. 4. b

Dat. 23. b

Allego. Tropolo.

Quo israel plus sol

2. re. 24. b

Quo israel plus sol

E morietur cum aiabus iustorum. Suscipiet enim in se fidem christi ut in morte ipsius baptigentur et sepulti illi per baptismum in morte. Et fiat semine meum sicut semen iustorum. Non enim ipsi sed semine eorum sicut semen iustorum quod credentes de genitibus in christo iustificati sunt. Necque circumcisio est aliquid necque preputium sed fides que per dilectionem operatur. **Greg.** Porcia anima mea morte iustorum et si. no. m. ho. rē. Multi intra ecclesiam plenas preces ad deum habent / vitam precantiam non habent: et in oratione lachrymantur: sed in tempore temptationis cum superbia pulsantur: factu intumescunt. Similiter auaricie / luxurie / ire / tempestati succumbunt: nec se per eterni regni desiderio fleuisse meminerint. **De** de balaam ostendens ait: **Porciatur** anima mea morte iustorum rē. Sed post copulationem contra eorum vitam quibus simile fieri etiam moriendo poposcerat: solum prebuit / et occasione auaricie oblitus est quod de innocentia optauit. **Plerumque** enim mali inutiliter copunguntur ad iustitiam / sicut bone innoxie tentantur ad culpam. **Fit** enim dispensatione diuina ut illi de bono aliquid agant quod non perficiant: unde inter mala que plenissime perpetrat confidunt: et isti qui temptantur nec consentiunt per infirmitatem: gressus cordis per humilitatem ad iustitiam verius figant. **Alterum** patet in balaam: de altero **Paulus** ait: **Rom.** vij. d. **Uideo** aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee rē. Ille ergo copungitur nec iusticie propinquat. **Iste** temptatur / et tamen culpa eum non inquit: quia nec malos bona imperfecta adiungit / nec bonos mala incosummatam condonant. **Virtutis** enim pondus oratio non habet quam pseuerantia non tenet. **Ubi** vultus eius non sunt amplius in diuersa mutati. i. **Reg.** i. c. a **Et** fiat nouissima. **Hoc** in magis que de oratione primivenerunt adorare christum: potest intelligi: qui de semine balaam erant per generis successionem et per discipline traditioem. **Costat** enim eos agnouisse stellam quam predicat balaam in israel orienturam. **Quid** est hoc. **Balach** contra spem benedictiones per maledictionibus audis et ultra non ferens / prophetantis verba interruptit. **Allego.** **Non** vult amarus rex benedictionem / sed maledicta querit. **Est** enim de cognatione illius cui dicitur: **Maledictus** tu ab omnibus bestis terre. **Gen.** iij. c. c **Dixit** ergo balach. **Putat** eum perterritum israelis multitudinem: et ideo non ausum maledicere / et mutationem loci sibi pdesse. **U**tere non possis. **Demens** putauit israeliticam gratiam loci obiectione posse celari: nesciens quia non potest abscondi ciuitas. **l. m. po.** **Dat.** v. b. rē. e **Edificauit.** **Res** propheantis sacrificijs agebat: et diuinatione arte magica querebat. **Volens** tamen deus abundare gratiam ubi abundauit delictum / adesse dignabatur: non sacrificijs sed in occursum venienti. **Et** ibi dat verbum suum et mysteria et futura prenunciat: ubi maxime fides et operatio et ammiratio gentiliu penderet: ut qui non nolunt credere prophetis: credant diuinis suis. **Et** **Stahic** iuxta. **Ad** holocaustum stabat in idolatria sua positus: ideo magis cadebat. **Surgere** ergo videtur quod magis ceciderat cum idolatria stare videret. **Quid** est deus quasi rē. **Orige.** **Non** sicut homo frustratur deus / nec sicut filius hominis terret. **Quasi** putas deus sicut hominem frustrari in his que loquitur. **Homines** enim multis vitijs impediunt ne verum sit quod loquuntur. **Grati** enim loquuntur aut metu: aut cupiditate: aut iactantia gratia: deus autem in que nulla passio est: quicquid dixerit per causam meritum dicit. **Et** ideo non potest frustrari: quia quicquid ratione profertur non potest ratione carere. **Non** est ergo que frustra loquitur sicut homo: nec ut filius hominis terretur vel terret. **In** hominibus sententias mutat terror: sed deus qui super omnia est / a nullo terri potest ut sententiam mutet. **Nec** sicut filius hominis terretur. **Homines** enim per iactantiam errores faciunt et minas etiam his quibus nocere non possunt. **Deus** autem ratione terretur et corripit hominem in auditionis tribulatione

78.22.8

Al. tyitulo

Allego.

De non frustrat

a et fiant nouissima mea horu similia. **Secunda** prophetia balaam. **Bixit** ergo balach ad balaam: **Quid** est hoc quod agis? **Et** malediceres inimicis meis vocaui te / et tu econtrario benedixisti eis: **Cui** ille respondit: **Non** aliud possum loqui / nisi quod iusserit dominus: **Bixit** ergo balach: **Ueni** mecum in alterum locum / unde partem israelis videas: et totum videre non possis / et inde maledicito ei. **Cum**que duxisset eum in locum sublimem super verticem montis phasga / edificauit balaam septem aras: et ipositis supra vitulis atque arietibus dixit ad balach: **Stahic** iuxta holocaustum tuum donec ego pergam obuius. **Cui** cum dominus occurrisset / posuissetque verbum in ore eius: **ait**: **Reuertere** ad balach et hec loquaris ei: **Reuersus** iuenit eum statim iuxta holocaustum suum: et principes moabitarum cum eo. **Ad** quem balach: **Quid** inquit locutus est dominus? **At** ille assumpta pabola sua ait: **Stahic** balach et auscultaudi fili sephor: **Non** est deus quasi hominis ut mutetur. **Bixit** ergo et

tribulatione: ut verbo cominationis territus emendetur / ne perueniat ad eum vindicta malorum suorum. **b** **Dixit** ergo et non faciet rē. **Orige.** **Idem** ipse cum dixerit: non faciet / loquetur et non permanebit: **Cum** homines non faciant que dicunt vitio humane fragilitatis mutabiles / deus immutabilis est. **Sed** dicit aliquis: **Cum** deus locutus sit de ninive quod post triiduum subuerteretur / quare non permansit in verbo suo? **Et** in his que locutus est de dauid: ubi tribus diebus promissa fuerat mors: ut vastaret populum / et intra unam diem / et versus ad horam prandij cessauit: **Uide**bitur fortasse que per interrogationem dicitur non diffinita esse / sed medium aliquid ostendere. **Et** irreuocabilis sententia non monstrat affectus / quod temperatius dictum hoc videtur. **Ipse** cum dixerit nonne faciet? **Scriptum** est in **Jona**: **Et** **Jonas** quidem predicauit et dixit: **Adhuc** tres dies vel quadraginta hinc hebreos et ninive subuerteret: **Jone.** iij. b. **Obseruatum** ergo quod non inuenitur in sermonibus dei quod ad prophetam tam locutus est: **De** multa sua dicta mutauit

Nico. de lyra

a **Dixit** ergo balach. **Dic** consequenter balaam reprehenditur: quia agebat contrarium illius propter quod vocatus fuerat. **b** **Cum** ille respondit. **Se** excusando. **c** **Non** aliud possum loqui rē. **q. d.** eius virtute non possum resistere: et in hoc coactus fuit. **pfiteri** virtutem diuinationum et auguriorum nullam esse nisi que deus permittit. **d** **Dixit** ergo balach. **Dic** describitur secundus conatus ipsius balaam: et primo per mutationem loci / cui dicitur: **e** **Veni** mecum in alterum locum rē. **U**ni magis et augures in talibus obseruat loca et tempora. **U**ni: quia balac credebat balaam fuisse territum / videndo totum populum et hoc non fuisse ausum maledicere: vel quod sciebat magis meritum esse in toto populo quam in parte: ut si balaam fuisset prohibitus maledicere toti populo propter merita eius: non tamen prohiberet a maledictione partis: et per consequens eius aduersarum diminuerent et debilitarent. **Secundo** prolationem sacrificij cum dicitur: **f** **Edificauit** balaam aras. **Et** exponatur sicut supra. **Tertio** per inquisitionem augurij / cui dicitur: **g** **Donec** ego obuius pergam. **Intendebat** enim obuiare demoni solito sibi apparere et loqui. **h** **Cum** cum dominus occurrisset. **In** cuius presentia demon nihil poterat. **i** **Posuissetque** verbum in ore eius. **Ad** contrarium sue intentionis. unde subdit. **k** **Non** est deus quasi homo ut mutetur. **Quia** ipse est veritas per essentiam. **l** **Nec** ut filius hominis ut mutetur. **Sed** contrarium huius videtur haberi. **Diere.** xvij. a. **Si** penitentiam egerit gens illa a malo suo quod locutus sum aduersus eam: ago et ego penitentiam super malo loquod cogitaueram ut facerem ei. **Dicendum** quod deus omnino est immutabilis: sicut quod dicitur **Jaco.** i. c. **Apud** quem non est transmutatio rē. tamen facit et dicit mutabilia per immutabilem voluntatem suam. **Ad** cuius intellectum considerandum quod aliqua de uerba significatiua sunt futurorum sicut que sunt in dei prescientia: et illa immutabiliter eueniunt: quia dei prescientia est immutabilis. **Alio** modo sunt significatiua futurorum: prout sunt in causis secundis mutabilibus que sunt merita et demerita hominum: et talia non implentur semper / sed mutantur frequenter / sicut et cause eorum: et hoc modo dicitur **Jone.** iij. a. **Ad** huc quadraginta dies et ninive subuertetur. **hoc** enim exigebant demerita illius populi. **p** tunc: sed quia egerunt penitentiam non est adimpletum illud verbum: et hoc non arguit mutationem in deo: sed in libro arbitrio humano: et per hoc soluitur auctoritas **Diere.** allegata. **m** **Dixit** ergo et non faciet. **Quasi** diceret / non: et hoc est intelligendum de pronuntiatione alicuius futuri prout est in preordinatione scientie et voluntatis diuine cuiusmodi erat prosperitas populi israel. **Ad** benedict

De imutabilis

A tam locutus est: dicitur: Adhuc tres dies et niniue subuertetur: ut sermo dictus et non factus a Jona potius quam a domino prolatus videatur. In libro quoque regum factum est verbum domini inquit ad Bad prophetam dicens: Hec dicit dominus: Tria leuabo super te: elige tibi unum ex his quod faciam tibi. Et introiit Bad ad dauid dicens: Aut veniet tibi tribus annis tibi fames super terram tuam: aut tribus mensibus ut fugas in micos tuos: aut a triduo mors fiet in terra tua. Observa ergo quod nec in his tribus conuersionibus deus inuenit de morte trium dierum dixisse. In prophetis enim Bad positum est: non in mandatis domini. Et non semper que per prophetam dicuntur quasi a deo dicta accipiuntur. Per moysen multa locutus est deus: aliquid tamen moyses per propria auctoritate mandauit: unde Matth. xix. a. Ad duriciam cordis vestri scripsit uobis hec moyses etc. vsque: Quod ergo deus conuincit homo non separat. Videtur ergo hic deum neque precepisse neque fieri uoluisse diuortium. Sed moysen propter duriciam iudeorum scripsisse dandum esse re pudum. Hinc paulus ait. i. Cor. vii. b. Dominus dicit: non ego. Et alibi: Hoc autem ego dico: non dominus. Et iterum: Preceptum domini non habeo: consilium autem do. Et iterum: Que loquor: non loquor secundum deum. Similiter ergo in ceteris prophetis. Alia dominus locutus est: et non propheta: alia propheta: et non dominus. Videtur ergo obiectio dissoluta: cum non tam sua quam prophetica uerba dominus reuocat et mutat in melius. Sed magis arbitror: propter absolutionem totius scripture sensibus conuenire. Et in illis precipue quibus patiens et multe misericordie et penitentis super malicia dicit deus. Vel in his maxime que generaliter ab Hieremia pronuntiantur: in quibus ostenditur pro multis miseracionibus incorporens bonitate sua deus dicere et non facere: loqui et non permanere sic. In finem loquar: id est ex diffinitio loquar super gentes et super regnum: ut auferam eos et disperdam. Et si conuertatur illa gens a maliciis suis penitebo de omnibus malis que cogitauit facere eis: et in finem loquar super gentem et super regnum: ut edificet eos et plantem. Et si fecerint mala in conspectu meo et non audierint uocem meam penitebit me de omnibus bonis que locutus sum fueram et facerem eis. Quod ergo possumus his que absolute per hieremiam dicuntur pretere illa que suspense per balaam dicuntur nisi: quod negligentiis et contemptoribus illa confirmanda: hec uero a perfectioribus secretius aduertenda sunt. a. Non est idolum in ia. Alia translatio: Non erit labor in iacob neque uidebitur dolor in israel: in futuro seculo. Orige. Non erit labor in iacob neque uidebitur dolor in israel etc. Future uite status denunciat: hec enim uita sine labore et dolore non transcurrit. Paulus enim ter uirgis cedidit: semel lapidatus et innumeralia patitur: sed in futuro aufugiet dolor et tristitia et gemitus. Quod tamen non ad oes sed ad eos tantum qui meritis iacob et israel fuerint referunt: ut pauper lazarus qui hac uita in labore et dolore transiit: unde ubi diues cruciatus: ille quiescit. Ille uero israel est: et in uero iacob in quem non uenit labor et dolor. Diues autem ille erat secundum carnem israel: de cuius fratribus dixit: habet legem et prophetas: audiatur illos. b. Dominus deus eius cum eo est. Idem. Dominus deus suus cum ipso est: et per clara principum cum ipso sunt etc. Nunquam israel suum deserit deus. Preclara principum potestas est principatus et regnum uerum: quoniam sunt et aliqui principes qui de principatu suo uel pellendi uel lazarum forte pulsati sunt: et hi introducti qui ueri israel sunt. Post perclara illa omnia que habuere in celis illi principes qui non seruauerunt principatum: sed reliquerunt eterna domicilia: israel iste et iacob qui luctatus est et uicit accipiet. c. Et clangor. Admonitio per dicationis: quod in uobis rex. i. christus diabolum triumphat. d. Deus eduxit eum. Idem. Deus qui eduxit ex egypto sicut gloria unicornis ei etc. Quod dicitur est ille israel de egypto ista terra na. Spirituales autem de egypto huius seculi: et de potestate tenebrarum. Et est et gloria eius quasi unicornis. Unicornis ferre esse animal secundum nomen suum formatum: in cuius uirtute et potestate christus intelligitur. Cornu autem pro regno sepe ponitur: unde Daniel. vii. e. Quattuor autem cornua quattuor regna sunt. Sub nocte ergo unicornis uideatur ostendi quod omne quod est unum eius cornu est. i. unum regnum. Quia enim pater subiecit sub pedibus eius: usquequo et inimicus nouissimus destruat mors: et tanquam unicornis unum regnum omnem teneat: et regnum eius non erit finis. Erit ergo spiritali israeli gloria

li gloria sicut gloria unicomis: unde Job. xvi. b. Pater da illis ut sicut ego et tu unum sumus ita et isti in nobis unum sint: cum. s. tras formabit corpus humilitatis nostre conformem corpori glorie sue. e. Cuius fortitudo. Cuius christi. Cuius quod est unum cornu est. i. unum regnum cuius gloria est spiritali israel. Ipse enim ait Job. xvi. b. Pater da illis ut sicut ego et tu unum sumus ita in nobis unum sint. f. Non est augurium in ia. Orige. Non est auguratio in iacob neque diuinatione in israel. Videtur mihi prescientia futurorum quantum ad ipsam rem spectat: medium quiddam esse. i. neque proprie bonum neque proprie malum: cum possit interdum etiam a parte diaboli ad hominem noticiam futurorum venire prescientia. Cum autem tempus et oportunitas et uoluntas dei fuerit: datur etiam a deo per prophetas hominibus prescientia. Ideo proprie bonum dici non potest quod aliquando a malo est: neque proprie malum quod aliquando a deo. In libro regum scriptum est quod arca dei ab allopholis capta est: et ducta in agortum et intro duxerunt eam in domum dagon. Et inuictus est dagon prius cecidisse in terram ante arcam: et grauata est manus domini super agortos et percussit eos in natibus. Post hec ingressa est in accharon: et dixerunt accharonenses diuinis et sacerdotibus suis. Indicate nobis quomodo remittamus arcam in locum suum. Qui responderunt: Si remittis nolite dimittere inanem sed dabitur ei pro delicto et sanabimini et ignoscet uobis: aliter non discedet manus eius a uobis: et post pauca: Facite carrum et duas uaccas fetas assumite quibus non est impositum iugum et iungite ad carrum recludentes in domo fetus earum et ponite arcam super carrum: et uasa aurea que obtulistis pro delicto: et omnia sancta eius et dimittite ea. Et uidete si uadit per uiam suam in bethsamis: ipsa fecit nobis hec mala. Si non uadit sciemus quod manus eius non tetigit nos: fortuito hec acciderunt. Videte ergo quomodo causa malorum: uerum ex manu dei et per arce in iuriuenerit: an fortuito acciderit. positus preplant indicium. Sequitur: Cum ipso fuissent arca domini super carrum. Direxerunt boues in uiam contra uiam que ducit bethsamis: et non declinauerunt neque ad dexteram uel ad sinistram. Quis ergo in his diligenter inspicit prescientiam que de hominum directione predicta est: uel fortuita dicat uel arte composita: et non a demonibus ministrata: qui timebant arce uirtute: qua etiam cultus demonum destruebat simulacris eorum templisque conuentionibus. Est ergo quiddam operatio demonum in ministerio prescientie que artibus quibusdam ab his que se demonibus mancipauerunt colligit: et nunc per fortis: ut per auguria: nunc ex contemplatione fibrarum que uocant auspicia: et huiusmodi prescientis comprehendi uidentur et intelligi. Que artes adeo homines deceperunt ut iustissimi Ezechie filii Danasles hoc errore decepti edificauerunt altare omni exercituum celi in utraque domo domini spiritalibus. s. nequitibus in celestibus positus. Et talia erant que expectabat de quibus dici posset: Quia in omni uirtute signis et per digis mendacibus

Unico. de lyra
 * a. Ad benedicendum addu. sum. s. ex intentione diuina lz ego uenerim intentione praria. b. Non est ido. in ia. i. idolatrie uirtu. dicit tamen idolum quod fit ad similitudinem alicuius rei existens: et dicitur ab idolis quod est forma quasi formatum ad similitudinem alterius. Simulacrum autem est imago rei non existens: sicut si corpori humano inserantur caput arietis et ale auis: qualiter pingebatur imago iouis. Et dicitur simulacrum a simulo las. quod est fingere: quasi quid fictum. c. Dominus deus eius cum eo est. per uerum cultum. d. Et clangor uictorie re. in il. quasi diceret: rex celestis dat eis uictoria pugnando per eis: ut habet Ero. xiiij. de egyptijs. et. xvij. de amalechitis. d. Deus eduxit eum etc. in mirabilibus signis. f. Cuius fortitudo. simi. est rhino. i. unicomis secundum aliquos: secundum hebreos est animal simile boui quod uocat gallice buple. et est animal magne fortitudinis. Sciendum etiam quod li cuius secundum aliquos refertur ad deum: et sic designatur hic fortitudo dei cui non potest resisti. secundum alios refertur ad populum israel: et secundum hoc designatur fortitudo israelis cui aduersarij resistere non poterant: ut patet in pluribus locis in hoc libro et in libro Josue. g. Non est augurium in ia. etc. i. non querunt scire de occultis per tales superstitiones: sed a prophetis loquantur ex inspiratione diuina: id subdit: * Temporebus suis

1. re. 24. b
 Deu. 24. a
 Deu. 22. b
 1. Co. 7. e
 Jobel. 2. c.
 Dic. 18. b
 Allego.
 2. Co. 11. e
 Lu. 16. d
 Lu. 16. g
 Dyflice
 Lu. 1. c

Phil. 3. d
 1. Re. 5. a
 1. Re. 6. a
 4. re. 21. a
 2. Des. 2. c
 Idolu qd

In ca. xxiij: ubi dicit in postilla: Occurrit ei deus/impedi ens predictum responsum.

Additio Querendum occurrit cur deus impediabat maledictionem Balaam qua p demonem volebat facere: cum talis maledictio no posset nocere populo nisi deus permisisset/ r sic erat omnino vana: unde ex hoc magis notificaret diuina potentia: quando etiam maledicente diabolo cum suo ppheta ex hoc nihil possent facere contra populum dei: ex quo magis fierent confusi a vana expectatione sua: iuxta illud Ps. Maledicent illi tu aut benedices: q in/ surgant in me confundant r. Ad qd videtur dicendum q de no permisit q balaam malediceret populo propter duo. Pri mu est qz si balaam maledixisset eis/ balach r moabite cofide rent de tali maledictione et pugnarent cu pplo: Dicebat eni balach i. pcedenti ca. ipi balaam: Veni igit r maledic pplo huic.

Ps. 108. d Quare de non pmisit balaam maledicere

Slo. ordi.

Quos vidit Ca. XXIII set balaam r. Tu nullu demo nu nulla cotraria ptate vidit affiliter audiete victimis suis/ r exclu sos ministros malicie quib vtebat ad maledicendum: etiam potuit inde intelli gere/ qz bonu in cōspectu dñi esse bene dicere israeli. Sz ille ppls q nunc va nus e/ r doctores q in xpo no credetes in vanitate pplm detinet: videbūt i no uissimis dieb cū plenitudo gentiū in/ troierit r omis isrl ceperit venire ad fi dem xpi/ qui nūc oculos habet r no vi dent tūc eleuabūt oculos ad altiores r spirituales sensus/ r videbunt r intelli gent qz bonū e i cōspectu dñi/ bñdicere isrl dispositū p trib r domos r famili as/ r vniūquēqz in ordine suo resurre/ ctionis glām adeptur. b Neqz abijt r. i. nō stultis sensibus sic sole/ bat in mult aialib r pecudib dei cō/ siderat volūtate. Sz agnoscer qz neqz de bobus cura est deo: neqz de ouibus neqz de auib/ alijsq aialib: sed q scri pta. pp hoies intellige scripta. i. Cor. ix. b. c Irruete in se spu. Aug.

Augustin litteraliter Bar. 3. c.

Ps. 9. b. Ezech. 1. a

Balaam pro/ pheta

Job. 4. d.

Dan. 2. c.

puer. 17. d

Gen. 3. a

Job. 9. 5

tes p singulas aras. Ca. XXIII a Quos vidisset bala/ a am q placeret dño vt bñdiceret israeli/ b neqz abijt vt an p/ rererat/ vt auguriū qreret: sed dirigēs ptra desertū vultū suū/ r eleuās oculos vidit isrl in tento/ c r hys cōmorātē p trib⁹ suas/ r irru/ e ente i se spiritu dei/ assumpta pa/ a qz velamē e positū sup cor eoz: neqz vi dent neqz intelligūt. b Vanus populus vel pcpitās eos. q impellētis. i. diaboli q ad peccatum impellit. d rābola: ait: Dixit balaam filius e beoz: dixit hō cuius obturatus e est oculus: dixit auditor fmonū e dei q visionē oīmpotentis intui/ f tus est: q cadit r sic apiunt oculi s

Slo. ordi.

lorū nō patebit intuit⁹ bonoz. Hic qz d: Pro. iij. c. Quis fecit videntē r ce/ cū: videntē. s. fm spm xpi. cecū vō fm cōsiliū serpētis. Apparet q balaam (qz reuelati fuerāt oculi ei⁹ dicere de semet ipso) hō vere vidēs r dixit audies pba fortis. Sillr aut alie aures claudende r apiede. Sed si qz hec fm historiā velit accipe pōt dicere: qz i eo qd vidit bala/ am q bonuz e in cōspectu dñi bñdicere israel: reuelati sunt oculi ei⁹ r fact⁹ ho/ mo vere vidēs. Vera eni vidit q futu/ ra erāt iacob vel israeli. Audiūt verba fortis cū venit ad eū deus/ r dixit ei in somnis: Verbū qd dederō i ore tuo ob serua vt loquaris. Et h erit visum dei qd vidit in somnis/ r iō dicit reuelatos oculos ei⁹ esse: qz potuit videre q vidit. e Qui obturat⁹ r. Quia in som nis clausis corporeis oculis angelico mi nisterio hec vidit. Oculos vero mētis partim habet apertos partim clausos qui mysteria futura agnoscit/ sed erro rem nō corrigit. Sic iniqui aliud scien/ tia/ aliud morib agūt/ aliud ore/ aliud opere ostendunt q Pulchra

Nico. de lyra Ca. XXIII

Quos vidisset. Hic describit balaam vt coact⁹ ad benedicendum populo israel. Quibus autem vici/ bus precedentibus licet fuerit prohibitus maledice/ re et compulsum benedicere: tamen fuit permittus ire r que/ rere augurium ad maledicendum populo: sed hic nō permis/ sus fuit/ sed statim post mutationem loci et oblationem sacri/ ficij fuit compulsum benedicere israeli. primo igitur describit benedictio. secūdo eius interruptio/ ibi: Gratulor balach. ter/ tio eius resumptio/ ibi: Sumpta igitur parabola. Circa pri/ mum dicitur: Quos vidisset balaam q placeret domino r. hoc factum est ad ostendendum q absqz dei permissione non solum demones nō possunt dare responsum hominibus sed nec etiam homines possunt hoc querere. b Vidit israel in tentorijis cōmorātē p tribus suas. qz quelibet tribus erat distincte r ordinate posita: sicut dictū est. s. ij. ca. c Et irruente in se spiritu dei. i. spiritu prophetie qui potest esse in aliquo cum malicia voluntatis: vt dictum est. s. xxij. ca. d Dixit homo cuius obturatus e oculus. Uno modo exponit de modo reuelationis q fiebat sibi a de/ monib: qz fiebat cōmuniter in somno vel i auersione a sensu/ bus r tūc oculus corpalis nō videt. Alio mō exponit de mo/ do reuelatiōis diuine sibi facte: qz fiebat sibi absqz gfa iustifi cante vt sic videret veritates p alijs: tñ nō videbat ad cōsecu tionē vel p motionē pzie salutis/ r sic erat malicia excecata. e Dixit au. ser. dei. nō tñ factor. f Qui vi. oi. r. incōtū fiebat sibi reuelatiōes a deo. g Qui ca. p somnuz vel auersionē a sensib. h Et sicape. oculi ei⁹: qz hō modo

Diuisio

Moraliter. a Hūg vi. r. Per balaam q verā pphetic doctrinā habuit r tñ male vite fuit: significatur doctor qcūqz vel p dicator: habēs bonā r verā doctrinam sed malam vitā: cuius doctrina alijs prodest/ sibi tñ obest: Luc. xij. f. Seru⁹ q cognouit volūtate dñi sui r nō fac: vapulabit mlt. f. plagis. y X Crutāmē

Moralit

Et a pulchra tabernacula. Orige. De bone domo tue ia/ cob/ et tabernacula tua israel etc. No terrenas domos laudat que no erant apud eos pter ceteras gentes. Sed ppls diuisus erat p tribus: tribus p plebes: plebes p cognationes: cognationes p domos familiarum: domos p numerum hoim/ et p capita numerabant: hoc e/ ois qui erat a vigin/ ti annis et supra: masculus q ad bellum pcedere poterat: hec in spiritu preuidens extollebat. Nec solius lfe contuenda est sententia: assumpta eni parabola loquit. Si em consideres diuisiones et ordines populorum qui in resurrectione in vero israel erunt: cu quisq re surget in ordine suo. Si potes intueri tribus suas et cognationes i quibus no im carnis et sanguis cognatio q metis et animi: intelliges q bone sut domo ia/ cob et tabernacula israel. Est aute domus res fundata et stabilis: et certis terminis septa: tabernacula eorum q semp i via sunt et ambulat: nec itineris terminu reppererunt. Jacob ergo habedus e in eorum psonis qui in actibus pfecti sunt. Israel no sunt qui sapientie et scientie studet. Quia ergo actuum exercitia certo sine clauduntur (No enim sine fine e operum pfectio) ubi impleuit qs omnia que facere debuit: ipsa eni operum pfectio bona domo dicit. Eorum no qui sapientie et scientie studet (q nullus finis est. Quis eni finis dei et terminus sapientie erit? Quato eni qs accesserit tanto pfundiora inueniet: incomprehensibilis est eni sapientia dei) eorum domo no laudat: q no puenerunt ad fine: sed tabernacula mirat in quibus ambulat semp et pfecti: et quato pfecti: tato pfecti via auget: et i immensum tendit: ideo tabernaculum nominat. Si quis aut scientie cepit aliquos pfectus et aliquid experienti: scit q ubi ad aliquam venerit theoretica et agnitione spualiu: ibi aia quasi in tabernaculo morat. Cu ergo ex his alia que repperit rimat/ et ad alios pfecti intellectus: quasi eleuato tabernaculo tendit ad superiora: et ibi collocat animi sede sensum stabilitate confixat: deinde ex ipis alios inuenit/ quos priorum sensum consequentia patefecit: ita semp ad priora se extendens tabernaculis incedit. Nunq est eni qn aia scientie igniculo successa oclari possit et quiescere: sed semp a bonis ad meliora: et a melioribus ad superiora puocat. Hoc ergo iter sapientie dei gradi et multo decore scripsit dicens: ut nemora umbrata/ et ut paradisi sup flumina etc.

1. Co. 15. c. Allego: ice

Studentiu sapie null finis

Doraliter

Dyffice

Domus iacob et tabernacula iacob

a et. De pulchra tabernacula tua a a eorum. s. qui semp ambulant: nec itin/ ris certu terminu reperiunt. Qui i actu et opere perfectus est. b Qui sapientie et scientie student. b iacob: et tetoria tua israel/ vt val b a his fluijs tabernacula israel iundata sunt sicut illa que fixit dominus. c les nemorose/ vt horti iuxta flum a de quibus dicit: vt recipiat vos i eterna tabernacula: Lu. xv. b. qz non circulerunt omni vtro doctrine. uios irrigui/ vt tabnacula q fixit a angeli. b iuxta. c diuina sapiaz. d dñs/ quasi cedri propè aquas. d a populi multi vel doctrina. b gente vel primitiua ecclesia. e Fluat aqua de situla eius: et semen illius erit i aquas multas: a a regno. s. b regem. s. amalechitarum cui peperit. c sal. Tolle ppter agag rex eius: et au/

ret dices Exo. xxv. d. Vide omnia facias sicut typum qui ostensus est tibi in monte. Ad horum imitationem debet israel facere tabernacula et quicq nostrum. Hinc videt corrigisse vt Petrus et andreas et filij cebedei arte piscatores inuenirent. Paulus vero fabricator tabernaculorum: et illi mutant i piscatores hominum: et paulus p christum vocatus apostolus/ simili artis sue transformatio ad celestia tabernacula constituta transferet. Tabernacula enim facit docens viam salutis: et beatam in celestibus mansurum: et ab hierusalem vsq ad illyricum ecclesias constituit. Facit aute tabernacula ad similitudinem eorum que in monte ostendit deus moysi: sed vnusq qz qui de egypto exiit/ et habitat in deserto in tabernaculo debet habitare/ et diem festum agere. Sicut enim commemoratio fit egressione ex egypto p pascha et acyma: i commemoratio in deserto fit memoria p tabernacula. In tabernaculis enim habitauerunt patres vestri in deserto: hec oportet fieri ex verbis legis et prophetarum et psalmorum. Cum enim ex his que scripta sunt proficit anima: et que retro sunt obliuiscens ad anteriora se extendit: et ex augmentato virtutum et imitatione profectuum in tabernaculo merito dicit habitare. d Cedri. Dei sez que suscipiunt palmites vitis de egypto translate. In quibus requiescit ille fructus/ cui vmbra operum it montes. e Et semen illius erit etc. Idem: Erbit homo de semine eius/ et do minabitur gentibus multis: et exaltabitur gog regnum eius. Deus deduxit eum ex egypto. Sicut gloria vnicornis etc. Christus exiit de semine israel sicut carnem qui dominat i gentibus. Un ps. ij. b. Dete a me et dabo tibi gentes hereditate tua etc. Bog interpretat sup tecta: et hic no p gente ponitur vt putat: sed vt in multis ipse sermo hebreus no interpretatus relictus est. Est enim sermonis consequentia talis: et exaltabit sup tecta regnum eius: et c. r. e. Exaltari aute sup tecta de perfectione creditur dicitur: crescere autem d multiplicadine. In his ergo qui perfecti sunt sup tecta exaltatur regnum christi: id est sup eos qui in supernis sunt. Sunt enim forte aliqui in celestibus/ qui rebus aliquibus plus pfecti: et altius exaltant hi qui in regno christi sunt. vn Dat. xxiij. b. Qui in tecto e no descendet aliquid tollere de domo. Qui enim ad excelsum pfectionem venerunt: no debent ad huius mundi (qui dominus appellat) humilia descendere. Dat. x. c. Quod audistis in aure predicante sup tecta. Rescit aute regnum eius dum multiplicatur ecclesie numerus (vsqquo ponat pater inimicos omnes sub pedibus eius) et nouissimum inimicum destruat mortem.

Dat. 14. c

Exo. 25. d.

Leui. 23. a

1. Co. 15. d

tabit gog regnum eius. Deus deduxit eum ex egypto. Sicut gloria vnicornis etc. Christus exiit de semine israel sicut carnem qui dominat i gentibus. Un ps. ij. b. Dete a me et dabo tibi gentes hereditate tua etc. Bog interpretat sup tecta: et hic no p gente ponitur vt putat: sed vt in multis ipse sermo hebreus no interpretatus relictus est. Est enim sermonis consequentia talis: et exaltabit sup tecta regnum eius: et c. r. e. Exaltari aute sup tecta de perfectione creditur dicitur: crescere autem d multiplicadine. In his ergo qui perfecti sunt sup tecta exaltatur regnum christi: id est sup eos qui in supernis sunt. Sunt enim forte aliqui in celestibus/ qui rebus aliquibus plus pfecti: et altius exaltant hi qui in regno christi sunt. vn Dat. xxiij. b. Qui in tecto e no descendet aliquid tollere de domo. Qui enim ad excelsum pfectionem venerunt: no debent ad huius mundi (qui dominus appellat) humilia descendere. Dat. x. c. Quod audistis in aure predicante sup tecta. Rescit aute regnum eius dum multiplicatur ecclesie numerus (vsqquo ponat pater inimicos omnes sub pedibus eius) et nouissimum inimicum destruat mortem.

Nico. de lyra

Aduxit illum de sicut sibi reuelatio demonis comuniter/ vt dictu est. Alio modo exponit de reuelatione diuina. Qui cadit p malicia voluntatis. Et sic aperit oculi eius: qz hoc modo fiebat sibi reuelatio. s. absq gratia iustificante. a Pulchra tabernacula. i. bn ordinata. b Ut valles nemorose: vt horti iuxta etc. i. delectabilia ad habitadum. c Ut tabernacula fixit dominus. qz tabernaculum federis ubi erat habitatio diuina erat i medio: et tetoria israel in circuitu posita: vt visum est. s. ij. ca. et. ij. d Quasi cedri ppe aquas. Per hoc designat pspitas populi israel. vel sicut alios hoc referet ad templum postea factu a Salomone de lignis cedrinis: vt habet. iij. Re. v. e Fluat aqua de situlaceis. Per situla que e instrumentu hauriedi aqua de puteo et effundendi ad vsum humanum: intelligit studium legis et prophetarum/ quod vigit in hierusalem circa templum: p quod studium hauriebant aque sapientie de puteo sacre scripture: et effundebantur docendo populum: sicut dicit Esa. ij. a. De sion erbit lex et verbu dñi de hierusalem. f Tolle ppter agag rex eius. In hoc pphetat de saule rege israel: qui no impleuit pceptu dñi de delectioe amalech: s. cepit agag regem amalech viuui: et de spoliis meliora seruauit: ideo fuit reprobatus a regno/ vt habet. i. Reg. xv. g Et auferet regnum illius. qz traslatu fuit d domo saul ad domu dauid. Ra. Sa. aliter exponit dices/ qz hic est textus: Altior agag rex eius. i. sicut rex israel capiet agag: et fecit saul. Et eleuabit regnum eius. Regnum israel: quod fuit postea valde eleuatu tempe dauid et salomonis. Deus eduxit

Partial text from the right margin of the adjacent page, including words like 'Dat. 14. c', 'Exo. 25. d.', 'Leui. 23. a', and '1. Co. 15. d'.

Deo eduxit illu de egypto. Deo eduxit eu ex egypto post morte scz herodis. Unde: Ex egypto vocauit filiu. Qd ex Blo co videt assumptu z euangelio insertu: vel de Psee ppheta. Post morte herodis: vel de seculo eduxit illu pater ad semet ipsum: vt via faceret eis qui de hoc mudo ascensuri erant ad deum.

Crassitudo mala

Subtilitas laudabilis Sap. 7. a

Hyssice Dat. 4. b

Doralie B

Job. 2. b

Benedicere re christo

Job. 9. e

Benedicere re christo

Consiliu balaam

sed ait quid facturus sit hic populus populo tuo in nouissimis diebus. Cum videretur couenientius dicit: veni propheta tibi quid facturus sit populus hic populo tuo: z essent consequentia vt videretur balaam ppheta de his que populus israel facturus esset populo balach vel ceteris gentibus vt non relinqueret ex vrbibus moab vllum saluu. Hec prophetia quoqz qua de christo conuinit: z dicit. f. eode. Prietur stella ex iacob zc. couenienter posita videtur si diceret: veni z ppheta tibi. Sic ergo intelligendum est: consilium do tibi diuini. f. qd in nouissimis diebus implendum est: mihi nunc reuelatum apud tibi z manifestum: vt scias quid populus hic faciat populo tuo. hoc est: consilium dei tibi manifesto. Similiter etiam intelligendum puto quod apud ait Ro. xi. d. Quis cognouit sensus domini: aut qd consiliarius eius fuit: Hic eni quis no pro nullo: sed pro raro z pro eximio habetur. Cognouit enim filius sensus dei qui dicit Datb. xi. d. Nemo nouit patrem nisi filius: z cui vo. fi. re. Que scit ergo pater scit z filius: et consilium ei z sensum. Spus quoqz qui scrutat altaria dei sensum eius agnoscit. Filius ergo qui agnoscit: sensum dei consiliarius eius est: non qd ignoranti quid agat consilium det filius aut spus: sed consilij et voluntatis eius particeps z sciens est. Balaam ergo quia consilij quod reuelauerat ei deus participem faciebat. balach ait: Veni consilium do tibi: tanqz qui vere videns sit et vere audierit. Dixit balaam.

a feret regnu illius. Deus eduxit a b illu de egypto: cui fortitudo similis est rhinocerotis. Deuora b bunt gētes hostes illius / ossaqz eoz pfringēt: z pforabūt sagittz.

¶ Etia de passione xpi ppheta balaam. ¶ Cu in cruce posuit pncipatus z potestates triu phauit. ¶ Christus leo in pfectis: catulus leonis in paruulis.

e Accubās dormiuit vt leo: et qsi a ¶ Christus catulus cum. f. surrexit a somno mortis.

f leena qua suscitare nullus aude bit. Qui bndixerit tibi/erit z ipe e b bndictus: qui maledixerit tibi/in maledictione reputabit. Fratrus f

¶ quarta propheta. qz balach contra balaam coplosis a ¶ ista in supiori pparte pmissa sunt.

manibus ait: Ad maledicendu inimicis meis vocauit te: quibus econtrario tertio bndixisti: Reuertere ad locu tuu. Decreuerā qdē magnifice honorare te: s; do minus priuauit te honore disposito. Respōdit balaam ad balach ¶ Nōne nūcijs tuis quos misisti ad me dixi / si dederit mihi balach plenā domū suaz argenti et auri: nō potero pterire sermonē domini dei mei: vt v' boni quid vel mali pferaz ex corde meo: s; quicqd dñs dixerit/hoc loquar: Verūtamen pergens ad populuz s meū dabo tibi consiliū quid populus tuus populo huic faciat

terra isrl confidenter. e ¶ Qui benedi. tibi zc. quasi dice/ret: tanta erit opinio bonitatis huius populi qz benedicentes ei reputabuntur benedicti/ z maledicentes maledicti. f ¶ Fratrus balach. ¶ hic ponitur benedictionis interruptio per balach ipsum reprehendentem. z patet littera vsqz ibi: ¶ Verūtamen pergens ad populū zc. ¶ Sciebat eni balaam qd qdū spiritus dei ipsum moueret ad loquendum non posset populo isrl maledicere/ sed cogitabat qd in recessu de terra illa huiusmodi spiritus ab eo recederet/ z tunc permetteretur agere z loqui fm malam voluntatem suā/ z tunc daret ipsi balach consiliū contra filios isrl: qd z factū est: vt habebit in pncipio sequētis ca.

* s ¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

¶ Sumpta

¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

¶ quarto propheta. qz balach contra balaam coplosis a ¶ ista in supiori pparte pmissa sunt.

manibus ait: Ad maledicendu inimicis meis vocauit te: quibus econtrario tertio bndixisti: Reuertere ad locu tuu. Decreuerā qdē magnifice honorare te: s; do minus priuauit te honore disposito. Respōdit balaam ad balach ¶ Nōne nūcijs tuis quos misisti ad me dixi / si dederit mihi balach plenā domū suaz argenti et auri: nō potero pterire sermonē domini dei mei: vt v' boni quid vel mali pferaz ex corde meo: s; quicqd dñs dixerit/hoc loquar: Verūtamen pergens ad populuz s meū dabo tibi consiliū quid populus tuus populo huic faciat

terra isrl confidenter. e ¶ Qui benedi. tibi zc. quasi dice/ret: tanta erit opinio bonitatis huius populi qz benedicentes ei reputabuntur benedicti/ z maledicentes maledicti. f ¶ Fratrus balach. ¶ hic ponitur benedictionis interruptio per balach ipsum reprehendentem. z patet littera vsqz ibi: ¶ Verūtamen pergens ad populū zc. ¶ Sciebat eni balaam qd qdū spiritus dei ipsum moueret ad loquendum non posset populo isrl maledicere/ sed cogitabat qd in recessu de terra illa huiusmodi spiritus ab eo recederet/ z tunc permetteretur agere z loqui fm malam voluntatem suā/ z tunc daret ipsi balach consiliū contra filios isrl: qd z factū est: vt habebit in pncipio sequētis ca.

* s ¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

Nico. de lyra

a ¶ Deus eduxit illū zc. exponat si cur ca. precedenti. b ¶ Deuorabūt gentes hostes illius. i. israelis et li gentes est accusariū calus: hoc ē dictū/ hebrei perfecte triumphabunt de aduersarijs. z hoc patet per litterā hebraicaz que planior est que sic habet: Deuora/ bit. f. israel gentes hostes suos/ et ossa eozū corrodet. i. fortitudinem earū destruet. c ¶ Accubans dormiuit. i. dormiet: z ponit hic pterituz p futuro propter certitudinē ppheticē. z designatur in hoc securitas populi in terra sibi pmissa: aduersarijs debellatis. iō sub dicitur: Quasi leena. sequit: d ¶ Quā suscitare nul. audebit. qdū eni in vero cultu dei pstitēnt habitauerūt in

¶ Sumpta

¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

¶ Verūtamen pergens ad populū meū dabo tibi consiliū. Per hoc aut qz balaam pphitus est a deo maledicere populo israel: tñ contra eū dedit consiliū pessimū p quod fuit tractu ad fornicationē corporalē z etiā spiritualē. f. idolatriam: significati fuerūt heretici necromānci z psimiles: q timore pene corporalis impediunt suā docere doctrinā pestiferā in publico/ sed eam docent in suis couenticulis in occulto. ¶ Itē p hoc qz qz balaam filios isrl debellare nō potuit p demones: z tñ eos pflu dit z afflixit p mulieres: ostendit nobis qdū horreda est familiaritas mulierū atqz fugienda. Eccl. vii. d. Inueni mulierem morte amariore: q laque venatorū est: sagena cor eius: vincula sunt manus illius: qui autem placet deo effugiet eam.

1. Cor. 2.

1. Cor. 2. 5

Doralie

Y ij

Ergo dixit balaam rē. Prige. Dixit balaam fili beor: Homo vere vidēs & vere audies sermones dei/sciēs scientiā excelli rē. Hoc nō facile de quolibet pphetaz scriptū repperi. **S**cire sciaz excelsi quod in pphetis in vsu est. **H**ec dicit dominus: sed ait: Dixit balaam rē. Quomodo scit scientiā excelli? Quia balaam docuit quomodo mitteret scandalum coram filiis israel vt manducarent immolata et fornicarent. De apostolis enim vix inuenitur dictum q sciāt scientiā excelli: Quis Paulus dixerit se audisse arcana verba que non licet homini loqui. non est professus se habere scientiā excelli. In ecclesiastico dicit: Omnis sapientia a domo deo est. Quod fortasse ita intelligere possumus quasi a deo sit etiam sapientia mundi que destruetur / & principū mundi: & si qua est: p quam falsa scientia cōmendatur. Sed in sequentibus legit: Nō est sapientia malicie disciplina: vbi docetur quia omnis disciplina que falsum asserit / etiam si vehemens videatur & verisimilis: tamen nō debet sapientia dici. Sed omnis sapientia a deo est: id est omnis peritia que vel erga aliquam artem vsui humano necessaria habetur: vel cuiuslibet rei scientia a deo data. Unde i Job. xxxviii. d. dicitur ē: Quis dedit mulieribus texendi sapientiaz & varietatis disciplinam? Et de beseleel dicit dñs Exo. xxxi. a. Repleui eū spiritu sapientie et intellectus / vt in omni ope intelligat: & sit architectus ad operandū argentū et aurum rē. **H**orum ergo scientia ab excelsis est. Quomodo nō geometrica ex qua scientia architectonica deriuatur? In Zacharia quoque funiculus geometricus dicit / i quo angelus hierusalem metit. **Q**uid de musica / cuius peritiā ita attigit dauid / & melodie et rythmorum disciplinam: vt ex his omnibus sonos inueniret quibus etiam regem vexatū a spiritu maligno mitigaret? De medicina vero scientia nec dubitandū puto. Que enim scientia magis est a deo q sanitatis: in qua etiam herbarum / vires & succorum qualitates ac differeentie noscuntur? Scientia ergo balaam pro qua vocatus ē de mesopotamie montibus ab oriente: habet originem ab excelsis. Unde nouit naturas animalū / vel motus auū vel differētiās vocum: & quod accepit ad scientiā bonorum contulit ad vsus malorum. velut si medicus venenarius fiat: & pro remedijs morbos / pro sanitatibus mortes inferat. Et autē amplius sciamus totius sapientie scientiā a deo originez trahere: ab hominibus autem mali ppositi vel etiam a demonibus corruptelas quasdā sapientie dei miscentibus declinari ad malū? **M**orandū ē quia dedit dominus danieli et socijs eius scientia & intellectū et prudentiā in omni arte grammatice: et danieli dedit intellectū in omni verbo & visione & somnijs: & inuenti sunt a rege decuplo sapientiores q soppiste & philosophi et incantatores et magi / qui erant in omni regno eius. Ex his omnibus colligit quomodo balaam dixit de semet ipso. s. vt intelligat q origo totius scientie ab ipso cepit exordiū. sed vitio humane malicie conspirantibus et surripientibus demonibus / in perniciem versa sunt que pro utilitate concessa sunt. **G**rego. Dixit homo cuius obturatus est oculus: dixit auditor sermonū dei / qui visionē omnipotentis intuitus ē: qui cadit: & sic aperiunt oculi eius. Nescit impius mala que facit / nisi cū p eis puniri ceperit. **C**ōsiliū balaam cōtra israelitas p̄buit: sed post in pena vidit quid prius ex culpa cōmiserit. **E**lecti autē quia nec peccare debeant prouident: oculi eorum an casum patēt. Iniquus vō post casus oculos aperuit: quia post culpam iam in pena conspicit: quia malus debuit vitare quod fecit. **Q**ui cadens. Sepe maius eterna iudicia admirat: p̄dicationē celestis patrie cum audit diligit: et opera diuine dispositionis obstupescit. Facens ergo miracula cōsiderat: quia dei potentiam sciendo pensat: sed viuendo nō amat. **V**idebo eū rē. Alia littera: ostēdā ei / & nō modo. **B**eatificabo & nō appropinquat. **H**ec ad illos quorū

2. cor. 12. a
Ecc. 1. a

Zach. 2. a

Scientia
balaam

Dan. 1. b.

Dan. 2. c

Extrēmo tpe. **S**umpta igitur parabola: rursum ait: Dixit balaam fili beor: dixit hō cuius obturatus est oculus: dixit auditor sermonum dei: qui nouit doctrinā altissimi: & visiones oipotētis videt: q cadens aptos habet oculos: videbo eum sed nō modo: in tuebor illū sed nō prope. **O**riet stella ex iacob / & cōsurgēt virgā de israel: & percutiet duces moab / vastabitq oēs filios seth: et erit idumea possessio ei. **H**eredi

psonam gerit referunt. Quia doctores legis & scribe ostēdūt christum lege & pphetis promissum: sed nō modo. i. quādo venit: sed cū plenitudo gentiū introierit / tūc ostendent / tunc beati ficabunt quem modo blasphemāt. Sed tempus quo hec futura sunt longe est & in fine seculi. **I**deo ait: ostēdā illi. i. populo qui tūc saluabit: s; nō modo. **M**odo: cū ista loquor: Quia vbi venit plenitudo tpi: misit de. s. Gal. iij. a. **O**rietur stella ex ia. **O**riet. De hac stella in euangelio dicit: Mat. ij. b. **S**tella ex iacob. Sed si inde discesserit vel euauerit vt assumpra sit: vel quid omnino inde factū fuerit nō dicit. Sed forte sicut i baptismo sup christū spūs quasi columba descendit & mansit sup eū: & vō patris audita ē: Mat. ij. b. **H**ic ē filius meus dilectus: Ita & stella que venit supra vbi erat puer & stetit in christo pmanfit. Et sicut ibi venisse spiritū dei sup eū & mansisse in eo ita accipimus q nunq ab eo recessit spūs dei: ita stella que venit et stetit sup eum nunq discessit. **I**deo diuinitatis eius iudiciū illā stellam fuisse opinor. **P**ro quoq; pphetie idē ostendit euz de diuinitate dicit: **O**riet stella ex iacob. De humanitate vō: **E**xurgēt q homo ex israel: vt vtrūq; euideret pphetatū appareat. **E**t p̄cū. **D**u. Principatus & potestates affigēs cruci. **A**lter nō potest saluare moabitas / nisi prius vastasset duces impietatis. **V**astabitq oēs. **I**de. Et p̄da bitur oēs filios seth. **I**ste est seth filius adam: de quo dicitur ē Gen. iij. d. **S**uscitauit mihi deus semen aliud pro abel que occidit cain. **A**b hoc em̄ omne humanū genus: qui em̄ de cain fuerāt in diluuiū pierūt. **F**ilij ergo seth omnes homines. **P**redā ergo accipit omnes filios seth victis demonibus: eos. s. qui sub eorū dominationē te nebant / quos christus quasi victorie predā ducit: & spolia salutis reportat. **S**ū Eph. iij. b. **A**scendēs in altū captiuam duxit captiuitatē. **C**aptiuitatem. s. generis humani quā diabolus ad pditionem ceperat / christus captiuam duxit: & de morte renoua uit ad vitam. **E**t erit idumea possessio eius. **I**dem. **E**t erit edom hereditas eius: esau inimicus eius rē. **E**dom idē est qui esau. **H**ic p̄m historiam inimicus est israel. Sed in aduentu christi ipse erit hereditas eius: id est ad fidez recipietur. **N**on excludet ab hereditate christi. **S**piritualiter ergo edom caro intelligitur qua spiritui aduersat. & est inimica eius. Sed in aduentu christi cum subiecta caro fuerit spiritui per resurrexionis spem ipsa etiam ad hereditatem veniet: Non enim sola anima sed et caro que aliquando fuerat inimica: per obedientiam spiritus

a q nō ait: hec dixit dñs: sic mos ē pphaz. a q nescit ipse mala q facit nisi cū puniit. a q rētionē a tēnis nō leuat. a q p cōtēplationē in cōsideratiōe oculos rēdit. b det: q cadens aptos habet oculos a christum de quo dicitur: Orietur stella ex iacob rē. c los: Videbo eum sed nō modo: in tuebor illū sed nō prope. Oriet a diuinitas xpi. q quā viderūt magi in oriente. b q egrediet xga de rad. ief. 22. 21. a. c q de qua dicit ps. ij. b. Reges eos in virga ferrea rē. stella ex iacob / & cōsurgēt virgā de israel: & percutiet duces moab / vastabitq oēs filios seth: et erit idumea possessio ei. **H**eredi

lios seth victis demonibus: eos. s. qui sub eorū dominationē te nebant / quos christus quasi victorie predā ducit: & spolia salutis reportat. **S**ū Eph. iij. b. **A**scendēs in altū captiuam duxit captiuitatē. **C**aptiuitatem. s. generis humani quā diabolus ad pditionem ceperat / christus captiuam duxit: & de morte renoua uit ad vitam. **E**t erit idumea possessio eius. **I**dem. **E**t erit edom hereditas eius: esau inimicus eius rē. **E**dom idē est qui esau. **H**ic p̄m historiam inimicus est israel. Sed in aduentu christi ipse erit hereditas eius: id est ad fidez recipietur. **N**on excludet ab hereditate christi. **S**piritualiter ergo edom caro intelligitur qua spiritui aduersat. & est inimica eius. Sed in aduentu christi cum subiecta caro fuerit spiritui per resurrexionis spem ipsa etiam ad hereditatem veniet: Non enim sola anima sed et caro que aliquando fuerat inimica: per obedientiam spiritus

Alico. de lyra

Sumpta igitur parabola. **H**ic ponitur benedictionis resumptio: & primo cōuertitur eius prophetia ad iudeos: secundo ad alios / ibi: Quis vidisset. **C**irca primū ex predictis patet littera vsq; ibi: **V**idebo euz sed nō modo rē. **E**xponitur autem hec littera ad hebreis de prosperitate regni israel tempore dauid & salomonis: de qua dicit Balaam: **V**idebo eum sed nō modo: quasi diceret: licet status illius prosperitatis mihi ostendatur visione prophetica. tamen non erit temporibus meis: quia adhuc multū distat. **O**riet stella ex iacob: id est dauid / vt dicunt aliqui hebrei: qui nominatur stella ppter sanctitatē: p̄m Ra. Sa. per stellam intelligitur aliqua constellatio specialis / que apparuit circa natiuitatē ipsius dauid / designās ortum eius: sed cuiusmodi fuerit illa constellatio nō dicit. **E**t cōsurgēt virgā de israel. i. dauid / qui dicit virgā ppter potestatem regiam. **E**t percutiet et duces moab. p̄m q dicitur. ij. Reg. viij. a. **E**t percussit dauid moab: & mensus est eos funiculo coequās terre. **V**astabitq omnes filios seth. **D**icit Ra. nathan / q seth pro ut hic accipit: ē nomē ciuitatis in terra moab: cuius populū totaliter destruxit dauid. **E**t erit idumea possessio ei. p̄m q dicit. ij. Reg. viij. d. **E**t facta ē vniuersa idumea seruicūs dauid. **H**ereditas seir rē. i. filijs isrl quorū erāt inimici. **D**e iacob erit

Stella ex iacob

Allegorice

Diuisio

1. **S**tiam spiritus cōsors future hereditatis existet. a **I**srael vero fortiter ager. **O**rige: Et israel fecit in virtute. Quia scz tunc edom: vel esau. i. carnis natura in hereditatis societatem vocabitur: cum israel. i. anima facta fuerit in virtute decenter virtutibus repleta. Si enim anima ad virtutes nō veniat sed p̄seueret in ignavia: nec caro ad hereditatē veniet/ sed ad iudiciū illius qui potest animā & corpus perdere in gehennā. **b** **E**t perdat reliquias rē. **S**dem. Perdet liberatū d̄ civitate. **V**ideam⁹ si forte hoc mō possit explanari. **C**ivitatē hic mundū itel ligamus: sicut in euāgelio de luxurio/so filio dicit: qui dissipavit substantiaz patris. **A**ccessit inquit ad quendam primariū civitatis in regione illa: a q̄ receptus in agrū mittit porcos pascere. **H**ec ḡ civitas cuius ille p̄mari⁹ erat/ mundus est. **H**ic de hac civitate liberatum. i. quē de hoc mōdo christ⁹ liberat perdit eum dicens: Qui p̄det animā suā p̄pter me salvā faciet eā. **M**at. x. d. **S**alubriter ḡ iesus p̄dit quē de h̄ mundo eruit. **S**i volum⁹ ḡ ad salutē venire & de mōdo liberari: p̄dam⁹ animas nostras p̄ditione necessaria & vtili. **P**erdit enī aiām s̄m̄ x̄p̄m q̄ desideria ei⁹ refrenat: cupiditates refecat: luxuriā & resolutionē castigat: & in nullo facit voluntatē suā/ sed dei. **P**er hec d̄ perire aiā: perit enī vita ei⁹ p̄ior: & incipit nova q̄ ē i x̄p̄o: cui si cōmorimur etiā vivim⁹. **c** **P**incipiū gentiū amalech. **N**ō hoc ad historiam amalech referri potest. **N**ō enī prim⁹ erat antiquitate: s̄ ad spiritalē q̄ declinādo populos a deo & faciēdo gētiles ex dei cultoribus amalech nominat. **E**t initiū gentiū dicit: q̄ initiū dedit vt hoīes fierent gētiles mutādo gloriā incorruptibilis dei in similitudinē imaginis corruptibilis hoīs: vt enī in populo dei x̄p̄s ē initiū: sic in pplō qui declinat a deo & gentilis efficit amalech. **O**rige. **I**nitium gētiū amalech: & semē eorum peribit. **S**criptū est in **B**enefi: **E**t reges hi cōvenerunt ad fontem iudicij: hic est cades: & interfecerūt oēs principes amalech & amoreos. **S**z querit vtrū sint due gētes eiusdē noīs amalech: q̄ in cathalago filioz esau scriptum est **B**en. xxxvi. a. **I**ste sunt generatiōes esau patris edom in mōte seir. **E**t hec noīa filioz esau: eliphaz filius adas v̄oris esau. **F**uerunt autē filij eliphaz: omar: sephu: gathan: cenez: thamna. **T**hamna autē fuit concubina eliphaz filij esau: et hec peperit amalech ipsi eliphaz. **E**t isti sunt filij adas v̄oris esau. **E**t p̄ pauca: & sunt duces ex filiis esau: filij eliphaz qui fuit p̄mogenitus esau. **D**ux theman: dux omar: dux sephu: dux cenez: dux chore: dux gathan: dux amalech. **H**ic igit̄ amalech fuit filius eliphaz p̄mogeniti esau de cōcubina thamna. **V**ideam⁹ autē ad primā cōmemoratiōē de amalech: vbi hi qui reuersi sunt & venerūt ad fontē iudicij q̄ vocat̄ cades: interficiūt oēs principes amalech. **C**ades enī interpretat̄ sc̄tificatio vel sanctū. **A**malech nō ablingēs pplm̄ v̄ declinās pplm̄. **Q**ui ḡ reuertunt̄ ad sanctū & p̄uertūt se ad sc̄tificatiōē iterficiūt amalech qui. i. ablingit̄ populū vel declinat. **H**ec est cōtraria virtus: & nequitie spiritalis q̄ declinat̄ pplm̄ a deo. **H**oz principes sūt p̄ncipatus cōtra q̄e sanctis ē colluctatio: q̄s tñ supare nō poterūt nisi cōuertant̄ ad sanctimoniā que est cades: & in ipsa ē fons iudicij. **D**is enī qui se ad sanctimoniā vertit: habet sem̄ p̄ añ oculos fontē iudicij. **P**rospicit enī diē iudicij & purificatiōe corde tam maloz penas q̄ p̄iorū beatitudines cōtuet: q̄d faciens amalechitaz principes p̄sternit. **A**lij nō subijciunt̄ principib⁹ amalech. **H**os enī ablingit̄ & cōsumit: & talem populū declinat a deo: hec ad illū primū referunt̄ amalech. **V**ideamus & istum amalech filium eliphaz p̄mogeniti esau quē peperit ei thanna concubina: **C**uius pater eliphaz interpreta tur deus me dispersit: mater thanna: p̄mo quidē degener: deinde defectio cōmota. **N**ecessario q̄ ab his gignit̄ hostis isrl̄ est: ablingēs vel declinās populū. **P**rim⁹ enī hebreos egres sos de egypto aggressus est in raphidim cū moyses dixit ad iesum: **E**lige tibi viros & cōfige cū amalech rē. **E**t post pauca scriptū est: **Q**uia fugavit iesus amalech: & populū ei⁹ gladio deiecit: cū dñs dixit ad moysen: **S**cribe hec ad memoriā in libro & da in auribus iesu: q̄ delēs delebo memoriā amalech de sub celo. **E**t edificavit moyses altare & noīavit nomē eius dñs refugij meū. & ait: **Q**uia in manu occulta dñs expugnat

pugnat amalech a generatiōe in generatiōem **V**ide q̄d debe at intelligi amalech quē manu deculta. i. invisibili expugnat de a generatiōe in generatiōe. **I**n **D**euteronomio quoq̄. xxx. d̄ scriptum est: **V**emento quāta fecit tibi amalech cum exisses de egypto: quōd obstitit tibi in via & excidit caudā tuā: oēs q̄ laborant post te rē. **N**ota quōmō amalech obstitit populo dei in via nōn tamen potuit ei⁹ capite abscidere/ s̄z caudā. i. eos qui retro vltimū sequebant̄: nec ea q̄ retro erant obliuiscētes extēdebant se ad anteriora. **E**nī **L**uc. ix. g. **N**emo mittēs manū suā ad aratrum & aspiciēs retro aptus ē regno dei. **Q**ui

Nota

a **T**obediet. i. ratiōi & virtuti. **T**animā. **T**as seir cēdet inimicis suis: israhel v̄o fortiter ager. **D**e iacob erit a salubriter. **V**idēs: **Q**ui p̄diderit animā suā p̄pter me inueniet eā. **M**at. xv. d. **R**eliquie salve fient. **Q**ui dominet: & perdat reliquias b mudi. **H**ereticorum vel philosophorū qui contra deū dogmata sua muniūt. **Q**uinta visio balaam & vltima. **C**ivitatis. **C**ūq̄ vidisset amalech assumēs pabolam/ ait: **P**ri d̄ capiū gentiū amalech: cui⁹ extre e

Nico. de ly. **E**nī retro

De iacob erit q̄ dō. i. vniūsa liter. **H** referē ad salomonē s̄m̄ aliq̄s hebreos dicētes: q̄ ipse dominat⁹ fuit toti orbi: s̄m̄ q̄ d̄. iij. **R**eg. x. d. **S**agnificat⁹ ē rex salomō sup oēs reges terre rē. & s̄ d̄ ibidē: **E**t singuli deferebāt ei munera. i. tributa s̄m̄ v̄tos. **E**t perdat reli. ciui. q̄ plures subiecit q̄s nō subiecerat pater eius. **R**a. **S**a. ex/ ponit d̄ messia: q̄ d̄ hic: **D**e iacob erit qui dominet. i. vniūsaliter: s̄m̄ quod

Roma peribit

scriptū est de eo **P**s. lxxj. b. **E**t dominabit a mari vsq̄ ad mare: & a flumine vsq̄ ad terminos orbis terrarū. **E**t perdat reliquias civitatis. i. rome que fuit civitas noīatissima. & per ipam intelligit̄ romanū imperiū: in quo successerūt catholici: qui s̄m̄ eū p̄ messiam venturū cū alijs gentibus sunt destruenti. **S**ed hec expositio falso innitit̄ fundamento. i. q̄ messias siue christ⁹ sit venturus q̄tum ad primum eius aduentū de quo loquitur: qui tamen est transactus: vt diffuse declaravi p̄ scripturas hebreoz in quadam questioe de quolibet. **I**tem falsum assumit. scz q̄ p̄mus aduent⁹ x̄p̄i sit in virtute armorū: cū **Z**acharias p̄pheta dicit cōtrariū ca. ix. **E**xulta satis filia sion: iubilā filia hierusalē: **A**ccē rex tu⁹ venit tibi iust⁹ & salvator: & ipse paup. **Q**ue auctoritas s̄m̄ doctores hebreos de x̄p̄o intelligit̄. id aliē exponenda est ista p̄pheta balaā a p̄ncipio: q̄ s̄m̄ omēs doctores catholicos de x̄p̄o intelligenda est: **V**idebo eum sed nō modo: q̄z balaā & oēs alij visuri sunt x̄p̄m etiā corporeis oculis: q̄n̄ in forma hūana apparebit ad iudicandū. **S**ed nō prope q̄ multū d̄i stat iudicij. **A**lter exponit̄ & meli⁹ vt videt̄ de aduentū in carne: **V**idebo eū sed nō modo: q̄z nō vidit eū in p̄sona p̄ria/ s̄z in p̄steris suis: q̄z magi q̄ venerūt adorare x̄p̄m natū/ fuerūt de stirpe balaā. **S**z nō p̄ter: q̄z natiuitas x̄p̄i adhuc distabat p̄ magnū tēpus. **C**ōsequēter ostēdit̄ signū dicti aduent⁹ cū d̄: **O**riet̄ stella ex iacob. q̄z in natiuitate x̄p̄i stella apparuit: q̄ magos ad x̄p̄m natū p̄duxit: vt habet̄ **M**atth. ij. a. & fuerunt ad hoc excitati ex p̄pheta ista: **E**t cōsurget virga de isrl̄. i. x̄p̄s p̄pter potēstatē regiā. vñ de ip̄o d̄: **P**s. ij. b. **R**eges eos i v̄ga ferrea rē. **E**t p̄terit̄ duces moab. i. idolatras q̄ significant̄ p̄ moabitas: eo q̄ erāt idolatre: vt p̄ter ex p̄dicis. **N**ec mirandū est de tali significatiōe: q̄z balaā parabolice loq̄bat̄. vt p̄ter in textu. **Q**uod autē destructa sit idolatria post x̄p̄i aduentū: patet p̄ effectū. **E**t stabit⁹ oēs filios seth. i. oēs p̄p̄los subijciet̄ fidei catholice ante finē mundi: licet nondū sit impletū: de seth enim egressi sunt omnes populū: q̄z abel mortuus fuit sine filiis. & filij cain fuerūt deleti in diluyio. **P**icunt̄ autē vastari filij seth p̄ cōuersionē ad fidem catholice inq̄ritum desiderūt esse q̄d erant p̄ infidelitate: sic d̄: **P**rouerb. xij. a. **C**erte impios & non erūt. **S**upple impij: sicut erant prius. **E**t erit idumea possessio ei⁹ rē. p̄ edom et seir s̄m̄ hebreos intelligit̄ civitas romana: & ipsa facta est possessio x̄p̄i: q̄z facta est sedes principalis sui vicarij. **D**e iacob erit q̄ dō minet. i. vniūsaliter: q̄z x̄p̄o subiecta sūt oīa. s̄m̄ q̄ d̄: **M**atth. xxvij. d. **D**ata ē mihi oīs ptās i celo & i terra. **E**t perdat reliquias civitatis. i. cōgregatiōis maloz obstinatorū. q̄ sunt civitas diaboli sic & iusti sunt civitas dei. **C** **L**ūq̄ vidisset. **H**ic cōuertitur p̄pheta balaā ad alias gētes: & p̄mo ad amalechitas. cū d̄ dicitur: **D** **P**incipiū gētiū amalech. nō p̄t d̄ci q̄ amalech sit simpliciter p̄ncipiū gentiū: q̄z fuit filij eliphaz filij esau vt habet̄ **B**en. xxxvi. b. ante quē fuerūt multi gentiles: s̄z dicit̄ principium gentium que insurrexerant primo contra filios israhel post exitum de egypto. vt habetur **E**xod. xvij. c. **E** **L**ūius extrema perdentur. per filios israhel: quod factum fuit tempore saulis regis: vt habetur. **i**. **R**egū. xv. b. **S**ecundo cōuertitur p̄pheta ad filios ietro. cum dicitur:

Nota que/ stione po/ stillatoris

Oriet stel/ la ex iacob

Destructio idolatrie rē pore natiuitatis christi

amalech p̄ncipiū gentium

Tropolo.

Ben. 14. a

Questio d̄ amalech

Exo. 17. c.

E eni retro inuentus fuit in cauda abscedit eum amalech. In li bro etiā regum ait samuel ad saul: Hec dicit dñs deus virtu...

Denitet me qz vni saul i regē. Et h g obserua quō deus p pphetaz pcpit sauli vt expugnaret amalech: et nō p / cat cuiqz: z qz pepcit/offensam occur / rit inexplabile: vt cōtra naturā suā de / us diceret: Penitet me qz vni saul i regē. Nō ergo parcam illi qui decli / nat populū vl ablingit z deuorat. In uisibilis amalech qui volētibz ascen dere de egypto z de mundi tenebris cōscendere ad terrā pmissionis resistit in viā z impugnat: et si inuenerit las / sos defectos retro aspicientes: in vlti / mis z in cauda positos abscedet et pi / met. Ideo tendēdū est ad anteriora: z in verticē mōtis ascendendū: z sem per leuāde manus in oratiōe ad celū: vt ita demum vincat amalech. Dauid cū multa bella gessisset: z contra allo / philos fuisset ei acerrimi frequētesqz cōstictus: nō scribit obtinuisse regnū nisi prius domuisset amalech. Cū eti am regressus ē dauid postqz cecidisset amalech: z suscepit regnū saul: cū ta / mē amalech scribat multas prius stra ges fecisse i populo israel: z incendisse plurimas vrbes. An aduentū enī ve / ri dauid qui natus ē ex semine dauid: spirituales amalechite: id est cōtrarie vtutes multas strages fecerūt i populo israel: z ipsius dauid captiuauerūt duas vxores: iudeū. s. z gentile populū. Omnes enī cōstat sub pctō fuisse: sed nō in his rerū exitus mansit. Adueniens autē dauid inuenit dispfos ama / lechitas māducātes et bibentes z exultantes p reda: et ceci dit eos: z post hanc cedē regressus suscepit regnū. De hoc ergo amalech ait balaam: Gnitiū gentiū amalech: z semē eo / rum pibit. Semen eoz est p uasio z doctrina qua docent ho mines declinare a deo: hoc ergo peribit: nō ipsi in quibus se minatū est. ipsi enī cum cōuersi ingemuerint salui erūt. Hec expositio illis obsistit qui deū legis duricie z crudelitatis ac culant: qui nō solum gentē amalech / sed z semen eius p nūci / ant periturū / cū gens ad spirituales nequitas referat. Semē dō doctrina gentiliū supstitutionū z cultus idolorū: et omis se / cta que a deo populū declinat exponat.

Udidit quoqz cineū. Idē: Et videns cineum dixit: Valida habitatio tua. z si posueris nidum tuum in petra: z si fuerit tibi beoz nidus astutie assyriū captiuū te ducēt zc. Beoz pater ē balaā / hereti cos figurās. Et dicit qz salū possit esse cineus / si ponet in pe tra. i. in xpo nidū suū: spem. s. nec hereticos circūdet eū et cir / cūscribat astutia. Si enī hoc fecerit: nihil pderit qz i petra lo / catus videt: ab assyrijs enī captiuus ducet: malignis. s. spi ritibz a qb heretici captiuant. Videt hui expositiōis z cōiū etio cōturbare sensum: sed vnaquā ē hebrez lingue i coniun ctioe frequēter vti / vt interdū abūdet. Habet enī vna qz li / gua aliqd pprietatis qd apud alias videt vitiōsū. Hic ergo z cōiūctio abūdat z supfluit. Caueat g cineus (qz interpretatur possessio) qz nō possideat istā gratiā / vt i ecclesia xpi sit: ne for te astutia beoz circūueniat eū: z declinās ad praua dogmata tradat assyrijs: qui em blasphemāt i ecclesia positi / tradūtur sathane vt discāt nō blasphemare. Tradunt autē assyrijs qz i terptant dirigētes: nō vt penit pēat / sz dirigāt z corrigāt z discāt nō blasphemare. Nō videt cineū valde culpabiliter noiare / cui dixit saul. j. Re. xv. b. Discede de medio amalech z nō pcuriā ter: qz fecisti miscdiāz i isrl zc. Hui robustū ē ha / bitaculū si ponat i petra qz ē xps nidū suū. Hic cineū pos / sessor. Qui pntia possidet: qz ingenio pollent: qz ingenio secu laris sapiētie callēt: qz vere sibi robustū habitaculū cōstruūt: si se ifirmos sentiūt: z i excelsa hūilitate xpi fouēda mentis si duciā ponūt: z omne quod pterit cordis volatu trāscēdunt.

Electi. Electi de nūero sapiētū / veritatis inqz sutores vi ta vixūt ppetua. vñ Eccl. xliij. c. Qui elucidāt me vi. et. ha. c. Assur. Diabolus. s. cui heretici tradunt dirigēdi z corri gēdi. d. Parabola. Sepe pabolice loq dicit: ne qd i his nō qsi pabolā / sed p m lram accipiam. e. Quis victur? Nam felix

ma perdetur. Vidit quoqz cineū a um: et assumpta parabola ait: Robustum quidē est habitaculū b tuū: sed si i petra posueris nidū b tuum: z fueris electus de stirpe c cin / qz diu poteris pmanere: As c d sur enī capiet te. Assumptaqz pa / rabola iterū locutus ē: Heu qz e victur? ē quādo ista faciet deus: s. Veniet i trieribus de italia su / perabunt assyrios / vastabuntqz b hebreos / z ad extremum etiam k

zā felix qz hec videat / sentiat / intelligat z credat / qz hec ita fece rit de. f. Qm ista faciet de. s. oriet stella ex iacob: sur get hō ex irael: z delebit amalech / z semē eius pibit: Id ē cuz veniet christus: z cultū idolorū destruet: z demonū ptatē subij ciet. s. Veniet zc. Videt significare qz iuxta icarnationē dñi veniet romani / assyrios / hebreos z oēs oriētales supaturi: z tadē regnū pdituri p m statuā daniel. Vel qz in ad uētū xpi i fine tēporū / qd ps occidētalis significat: oia regna mūdī gladio spūs: id ē pbo dei supent: et i tpe antichristi cesset pdicatio euāgelij. Orige. Et eribūt de manibz scitiōz / z affligēt assy rios. Scitij iterptant plaga finis. Qui g cōuersi ad deū z a christo eruditi pla gā que in fine seculi impijs veniet estu giunt affligent assyrios: Id est hi qui bus in agone positis conteret deus sa / thanam sub pedibus affligent assyri os: id est demones. Calcabunt enī su / per serpentes / et scorpiones: et super omnem virtutem inimici. h. He breos. Hebreus est qui de egypto trā sit ad terram pmissionis: de tenebris ad lucem: de morte ad vitam. Sed nō sine magno certamine potest obtine re. Affligit ergo et affligitur: cedit ad uersariū et ceditur. Affligunt ergo as syrii hebreos: id est populum dei / sicut affliguntur ab eis. i. Etiam ipsi peribunt. Idem: Et ipsi pariter peri bunt. Non cum hebreis scilicet / sed pa riter: id est statim vt hebreos afflixerit. Pariter enim grecus sermo pro statim ponit. Hic ergo erit finis omnium: vt assur cui tradebantur delinquentes in populo dei: vel in interitum carnis vt spiritus saluus fieret: vel vt disceret non blasphema re / pereat etiam ipse ab eo qui potestatem habet perdere in ge bennam: Qui dicit eis Matth. xxv. d. Ite in ignem eternum qui preparatus est diabolo et angelis eius. Perijt vna ouis de centum: sed hanc bonus pastor relictis nonagintanouem in montibus: descendens ad hanc vallem lachrymarum: et re / quirens inuenit: et impositam humeris reportauit. Iste autē assur qui in fine omnium dicitur periturus: nescio si aliquan do aut queri possit aut inueniri: perijt ergo non errore / sed iu dicio: non lapsu motus / sed perseverantia obturatus. Quod enim scriptum est Deutero. xxxij. f. Ego occidā z ego viuere fa ciam: deducam in infernū z reducam: nescio si generaliter ad omnes aspiciat: an ad eos tātū quos deceptio diaboli deduxit in mortem.

Nico. de lyra. Udidit quoqz cineū: z assumpta parabola ait. Hic cineū (a quo dicitur cinei) fuit filius Isro / vt dicunt ali qui: vel potius ipsemet isro vt dicunt alij: prout dictum est su pra. x. ca. Et ponit hic iste populus iuxta amalech: quia habi tabat iuxta eum. p m q dicit. i. Regū. xv. b. Dixitqz saul cineo: Abite: recedite atqz discedite ab amalech: ne forte inuoluaz te cum eo. b. Robustum quidē est habitaculū tuū. Lo / cus enī sue habitacionis erat fortis propter difficilem accessū ex rupibus. sequit: c. Assur enī capiet te. Fortitudo enī loci nō potuit eū saluare / quin caperet z captiuaret cum decez tribubus israel / quas captiuauit rex assur tempore Dsee regis israel: vt habet. iij. Regū. xvij. Tertio cōuertit parabola ad romanos / cum dicit: d. Assumptaqz parabola zc. pro / phetie tamē sue p mittit exclamatiōē dicens: e. Heu quis victur? est quādo ista faciet deus: scz que sequunt. q. d. tanta strages p romanos fiet in diuersis partibz orbis / qz vix poterit aliquis euadere gladium eozū. f. Veniet in trieribus: Id est in nauibus: g. De italia. quia p nauij gium venit exercitus romanorū ad partes illas orientales. h. Vastabunt assyrios: quozū dominiū erat magnum. i. Vastabuntqz hebreos: quod inchoatū est tpe pompeij: z consumatū tempore Titi z vespasianij. k. Et ad extre / mū etiā ipsi peribūt. s. romāi: qd exposuit Ra. Sa. futurū p regē messiā / vt dictū ē. s. z iprobātū. Ideo aliter dicēdū / qz h factū est p bella intestina inter romanos consurgētia: propter que multa regna recesserūt a dominio imperij romani: et illud quod remansit videt quasi quotidie intestinis bellis cassari: et h notat cuz dicit: Ipsi gibunt. s. a semetipsis bellis intestinis. * Balach quoqz

De cineo. Tropolo. Moralit. Parabola qd. Romāi re gni iterit.

1. Re. 13. a. Ibidem. c. 1. Dañ. 11. c. De cineo. Tropolo. Moralit. Parabola qd. Romāi re gni iterit.

B in mortem. **Surrexitqz balaam.** Quia balaam dei virtute constrictus non potuit israel maledicere volens regi placere/ait: Veni consilium do tibi: sed consilium nō aperuit quod tamen refertur in fine huius libri: sed plen^o vbi iobannes ait Apoc. ij. d. **P**abes ibi doctrinā balaam: qui balach docuit vt mitteret scandalū in conspectu filiorū israel: vt manducarent idolis immolata z fornicarent. Quasi populus hic nō pprijs viribus sed deuz querendo vincit z pudicitia conseruado. Deijce pudicitia z sponte vincet: nō virtute militū sz decore mulierū pugnandū est: forma vincit armatos: ferum pulchritudo captiuat. **A**bi senserint eos mulieres man^o dedisse libidini: nō se prius cupientibus prebeat qz de sacrificijs idolorum comedant: et consecrentur beelphegor. **R**ex vero balach cōtinuo consilio paruit.

Nico. de lyra

Balach quoqz via q̄ venerat redijt. conduce/ rat enim balaam vsqz ad fines terre sue: vt haberet consiliuz ab eo contra filios israel in fine sicut ei pmiserat.

In ca. xxiij. vbi dicit: Pulchra tabernacula tua zc.

Additio Circa pphetias balaam tam pcedetes qz sequetes tria occurrunt atcedenda. **P**rimū est qz licet de statu populi israelitici a principio vsqz ad finem tractent: vt patet. nunqz tamē aliquid tangunt de infortunijs seu aduersitatibus: licet multa talia eis deuenēūt: tam tempore iudicium qz etiā temporib^o regū: z maxime in captiuitate babylonica z in alijs: sed solum tangunt prosperitatem eorū.

Cuius ratio potest esse qz deus volebat vt talia reuelarentur balaam: nec per ipsum manifestarent gentib^o. ne ex h^o possent audacia assumere resistendi seu inuadendi eos: z ideo i principio de vniuersaliter dixit ipsi balaam: **N**ō maledicas populo: qz bndictus est. in quo pphibuit sibi ne aliquid mali de eis diceret. **S**ecūdū qz balaam pphetavit de his qz pntinent ad prosperitatem illius ppli: nō solū tēporale: sz etiā spūale. qz quidez bona spūalia intelligenda sunt de iustis. s. de israel seu iacob fm spm: nō autē d pueris: vt patebit inferi^o i locis suis. **T**ertū est qz quattuor pphetie istū balaam vident respicere quattuor status populi israelitici. quoz prim^o ante legē est. s. ab abraam vsqz ad dationē legis. secūdus est a datione legis vsqz ad tēpus quo possederūt terrā pmissionis: ante qz tñ regē habuissent aut tēpluz. tertio vero a tēpore p̄dicto vsqz ad tēpus quo habuerūt regē z tēplū inclusiue. quartus vero z finalis stat^o populi sub christo: z in omib^o istis semp tangit prosperitatem eorū: omis aduersitatibus ratione p̄dicta. **I**n prima igit pphetia cōmēdat primū statū illi^o populi de quattuor. **P**rimo de hoc qz erat a deo benedictus: vnde nō poterat maledici qz correspondet cū hoc qd fuit dictū abraam in prima sui vocatione **B**en. xij. a. **B**enedicā tibi zc. **E**t bndicā bndicentib^o tibi zc. de quo dicit hic balaam: **Q**uō maledicā cui nō maledixit deus. **S**ecūdo cōmēdat eū de hoc qz erat sepatus in gentib^o in fide de qua hic dicit: **P**opulus solus habitabit: z inter gentes non reputabit. z qz ista distinctio incepit ab abraam z fuit continua ta p patriarchas: ideo huic distinctiōi p̄dicit: **D**e summis silicibus videbo eū: z de collibus considerabo illū. s. de viris iustis z pfectis qui montibus in scriptura assimilant: a quibus ille populus sumpsit initiū. **T**ertio cōmēdat eū d magna numerositate: quia cuz primi patres essent pauci: tamē i magnā multitudinē creuerūt. de quo dicit: **Q**uis dinumerare possit puluerem iacob zc. correspondet ad illud quod dixit deus abraam **B**en. xij. d. **M**ultiplicabo semen tuū sicut puluerē terre. **Q**uarto cōmēdat eū de bono fine. de quo dicit: **H**oriat anima mea morte iustorum: z sicut nouissima mea horū similia. correspondet ad hoc quod dicit **B**en. xv. c. **T**u autē ingredieris ad patres tuos in pace. in quo videt assecurare euz de penit alterius vite: vnde in sinu abraam iusti ante aduētū christi legunt collocari: vt **L**uc. xvi. f. **N**ec miruz si balaam cum esset pessimus appeteret finem iustoz. **N**am scdm **H**rego. in pastoralis: **S**icut plerūqz mali inutiliter cōpungunt ad iusticiam: sic plerūqz boni innoxie tentant ad culpam. **I**n secūda pphetia primo cōtinuat dicta dicēdis dicēs: **N**on est deus q̄i homo vt mentiat zc. q. d. iste populus vt dixi non est maledictus a deo/ sed econtra: quia deus mentiri non potest ideo ad benedicendū adductus sum zc. **C**onsequenter videt tangere scdm statum populi supradictū quē cōmēdat in qnqz. **P**rimo

In non hebrei. **I**n dicente iusto iudice **M**art. xxv. d. **I**n te maledicti i ignē eternū **a** ipi peribunt. **Surrexitqz balaam: et reuersus ē in locum suuz: balach qz via qua venerat redijt.**

a separatione idolatrie q̄ in primo p̄cepto fuit p̄hibita. de quo dicit: **N**on est idolū in iacob: nec videt simulacrum in isrl. **S**e cundo cōmēdat illū statū de cultu vnus dei. qd multipliciter tradit in lege. de quo dicit: **D**ñs deus ei^o cū eo est. **T**ertio cōmēdat eū de hoc qz etiā sine rege tēporali victoriā obtinebant de regib^o sibi aduersantib^o: vt patet p̄cipue in historijs iosue z etiā iudi. de qz dicit: **C**langor victoriae regis in illo est q. d. licet nō habeat regē tpalē obtinet tñ victoriā ac si regē habuissent: z qz illa victoria p̄cedebat ab illo cui^o fortitudo maxima est/ ideo subdit: **D**ñs deus eduxit eum de egypto: cui^o fortitudo similis est rhinocerotis. s. cui^o cornua in quibus designatur potestas seu fortitudo: sunt preeminencia ceteris. **Q**uarto cōmēdat eos in hoc qz non regebant in cognitione agendorū seu futurorūz p vanact superstitiosa/ sed per reuelationes diuinas. de quo dicit: **N**on est auguriū in iacob: nec diuinitio in isrl/ z tēporib^o suis dicef iacob z israeli qd operatus sit dñs. s. p̄ pphetas denunciantes ea que deus vult operari. **Q**uinto cōmēdat eos de hoc qz in p̄mptu erat eis parata victoria d aduersantibus/ de quo dicit: **E**cce populus vt leena confurget zc. **E**t non accubabit leo do/ nec deuoret p̄dā z occisorū sanguinē bibat: qd p̄t intelligi de illo populo sub moyse. qui quidem moyses non accubavit. i. mortē non vidit donec deuicit reges fortes seon z og z madianitas: quoz sanguines effudit. **E**t intelligit de toto pplo qui nō accusabit. i. nō habebit quietā possessionē terre sibi pmisset: donec occideret oēs reges chanaā: vt patet in historijs sacris de hoc tractatib^o. **I**n tertia pphetia videt tangere tertium statum populi supradictū quē cōmēdat in qnqz. **P**rimū in hoc qz habebant habitationē diuinā inter eos/ et hoc qnqz i tentorijs sicut a tpe moyse vsqz ad dauid inclusiue: qn arca federis que i tentorio a moyse fabricata existens in diuersis locis figebatur: quādoqz vero i tabernaculis. s. in templis sicut in tēplo Salomonis/ z postea in templo p̄ **E**sdra z **H**ecemiam edificato/ d quo dicit: **M** pulchra zc. **E**t notandū qz in hebreo in hoc loco prius ponuntur tentoria qz tabernacula: sicut z in ordine tēporis priora fuerunt: vñ assumulat hmoi tentoria valibus ne morosis z hortis irriguis: in qb^o qsi hoies i trāitu delectant: eo qz talia tentoria nō habebant locū fixum/ sed mouebantur d loco in locum transeundo/ vt dictum est. **D**e tabernaculis vero scz de templis que immobilia erant z cedrina: dicit qz tabernacula que fixit dñs quasi cedri. ppe aquas. **S**ecundo cōmēdat illum statum de doctrina sacra/ de quo dicit: **F**luit aqua de situ la eius: exponit p̄t in postilla/ de studio legis z pphetarū qd viguit in hierusalē/ vel de sapientia Salomonis ad quā audientiam de vniuersa terra veniebāt: vt in. iij. **R**eg. iij. **T**ertio cōmēdat illū de regno tpali/ qz primus rex qui fuit in israel deuicit regē agag qui erat principalis aduersarius illius populi de quo dicit fm verā litteraz hebraicā: **S**upertollef sup agag rex eius/ z sequitur: **E**t eleuabit regnum eius: exponitur prout in postilla. **Q**uarto cōmēdat illum statum de victoria quam habuit de circūstantibus aduersarijs: vt patet tpe dauid: quaz victoriā attribuit fortitudini illius qui eduxerat eos de terra egypti dicēs: **D**eus eduxit illū de egypto zc. **D**e uorabunt gentes hostes illi^o zc. **Q**uinto cōcludit hāc pphetiā correspondenter ad primū dictum sue pphetie vbi dixerat: **Q**uō maledicam cui non maledixit dñs. q. d. illa bndictio dei qua hunc populū i patribus benedixit firma est z irretactabilis. **I**n quarta vero pphetia agit de quarto statu illius populi. s. sub xpo/ vnde in hac prophetia z nō in alijs facit mentionem d extremo tempore: qz vltimus stat^o populi israelitici fm omnes in hac vita est tempus **H**essie: vltra qd non est nisi aliud seculum. **E**t qz in hoc statu mysteria abscondita a seculis erāt implenda: idcirco in hac tñ pphetia de se dixit. **Q**ui nouit doctrinā altissimi. q. d. ista que dicitur sum nullus scit: nisi qui nouit doctrinaz altissimi. i. secreta altissimi: quē quidē statum cōmēdat in quattuor. **P**rimo ex hoc qz rex eius futurus erat celestis. de quo dicit: **D**iet stella de iacob: vnde **R**a. moy. gerūden. sic dicit in hoc loco/ qz **H**essias cōgregaturus est dispersiōes israel ab extremis terre vsqz ad extremū: idcirco assimilat euz stelle qz transit p firmamentū a summo celo. **D**e quo etiā dixit **D**aniel: **E**cce in nubibus celi sicut filius hois veniebat/ hec ille. **Q**d satis concordat veritati nostre: licet ipse qui loquitur: hoc non pfecte sentiret. **I**n signū aut huius. s. qz rex **H**essias esset rex celestis/ stella no/ ua apparuit magis: cuz nat^o esset christ^o **M**art. ij. a. **S**cdo cōmēdat statū istū ex pte p̄dicti p̄sidentis. s. xpi: qz idolatriaz p̄

Cōmēdat israel p balaam in qnqz

do: sunt preeminencia ceteris. **Q**uarto cōmēdat eos in hoc qz non regebant in cognitione agendorū seu futurorūz p vanact superstitiosa/ sed per reuelationes diuinas. de quo dicit: **N**on est auguriū in iacob: nec diuinitio in isrl/ z tēporib^o suis dicef iacob z israeli qd operatus sit dñs. s. p̄ pphetas denunciantes ea que deus vult operari. **Q**uinto cōmēdat eos de hoc qz in p̄mptu erat eis parata victoria d aduersantibus/ de quo dicit: **E**cce populus vt leena confurget zc. **E**t non accubabit leo do/ nec deuoret p̄dā z occisorū sanguinē bibat: qd p̄t intelligi de illo populo sub moyse. qui quidem moyses non accubavit. i. mortē non vidit donec deuicit reges fortes seon z og z madianitas: quoz sanguines effudit. **E**t intelligit de toto pplo qui nō accusabit. i. nō habebit quietā possessionē terre sibi pmisset: donec occideret oēs reges chanaā: vt patet in historijs sacris de hoc tractatib^o. **I**n tertia pphetia videt tangere tertium statum populi supradictū quē cōmēdat in qnqz. **P**rimū in hoc qz habebant habitationē diuinā inter eos/ et hoc qnqz i tentorijs sicut a tpe moyse vsqz ad dauid inclusiue: qn arca federis que i tentorio a moyse fabricata existens in diuersis locis figebatur: quādoqz vero i tabernaculis. s. in templis sicut in tēplo Salomonis/ z postea in templo p̄ **E**sdra z **H**ecemiam edificato/ d quo dicit: **M** pulchra zc. **E**t notandū qz in hebreo in hoc loco prius ponuntur tentoria qz tabernacula: sicut z in ordine tēporis priora fuerunt: vñ assumulat hmoi tentoria valibus ne morosis z hortis irriguis: in qb^o qsi hoies i trāitu delectant: eo qz talia tentoria nō habebant locū fixum/ sed mouebantur d loco in locum transeundo/ vt dictum est. **D**e tabernaculis vero scz de templis que immobilia erant z cedrina: dicit qz tabernacula que fixit dñs quasi cedri. ppe aquas. **S**ecundo cōmēdat illum statum de doctrina sacra/ de quo dicit: **F**luit aqua de situ la eius: exponit p̄t in postilla/ de studio legis z pphetarū qd viguit in hierusalē/ vel de sapientia Salomonis ad quā audientiam de vniuersa terra veniebāt: vt in. iij. **R**eg. iij. **T**ertio cōmēdat illū de regno tpali/ qz primus rex qui fuit in israel deuicit regē agag qui erat principalis aduersarius illius populi de quo dicit fm verā litteraz hebraicā: **S**upertollef sup agag rex eius/ z sequitur: **E**t eleuabit regnum eius: exponitur prout in postilla. **Q**uarto cōmēdat illum statum de victoria quam habuit de circūstantibus aduersarijs: vt patet tpe dauid: quaz victoriā attribuit fortitudini illius qui eduxerat eos de terra egypti dicēs: **D**eus eduxit illū de egypto zc. **D**e uorabunt gentes hostes illi^o zc. **Q**uinto cōcludit hāc pphetiā correspondenter ad primū dictum sue pphetie vbi dixerat: **Q**uō maledicam cui non maledixit dñs. q. d. illa bndictio dei qua hunc populū i patribus benedixit firma est z irretactabilis. **I**n quarta vero pphetia agit de quarto statu illius populi. s. sub xpo/ vnde in hac prophetia z nō in alijs facit mentionem d extremo tempore: qz vltimus stat^o populi israelitici fm omnes in hac vita est tempus **H**essie: vltra qd non est nisi aliud seculum. **E**t qz in hoc statu mysteria abscondita a seculis erāt implenda: idcirco in hac tñ pphetia de se dixit. **Q**ui nouit doctrinā altissimi. q. d. ista que dicitur sum nullus scit: nisi qui nouit doctrinaz altissimi. i. secreta altissimi: quē quidē statum cōmēdat in quattuor. **P**rimo ex hoc qz rex eius futurus erat celestis. de quo dicit: **D**iet stella de iacob: vnde **R**a. moy. gerūden. sic dicit in hoc loco/ qz **H**essias cōgregaturus est dispersiōes israel ab extremis terre vsqz ad extremū: idcirco assimilat euz stelle qz transit p firmamentū a summo celo. **D**e quo etiā dixit **D**aniel: **E**cce in nubibus celi sicut filius hois veniebat/ hec ille. **Q**d satis concordat veritati nostre: licet ipse qui loquitur: hoc non pfecte sentiret. **I**n signū aut huius. s. qz rex **H**essias esset rex celestis/ stella no/ ua apparuit magis: cuz nat^o esset christ^o **M**art. ij. a. **S**cdo cōmēdat statū istū ex pte p̄dicti p̄sidentis. s. xpi: qz idolatriaz p̄

de pphetijs balaam

a separatione

y iij * nitus

Enitus de uastaturus erat: et sic princeps huius mundi eiciens. **Ps. 44. b** **Q**uod erat foris: ut habetur **Joh. xij. c.** et de hoc dicit: **Consurget** uirga de israel. s. uirga directiois uirga regni tui. **D**ilexi isti iusticia et odisti iniquitate. **Et** qz idolatria an tempus leg? euagelice totuz mundu coprehēdebat: idcirco dicit: **V**astabit qz oēs filios seth. **A** seth enī gen^o humanū cōsequēter descēdit: put deducit in glo. **V**astauit igit christus omnes a seth descendentes: quia deorum suorum cultuz amouit: et templa vastauit / et aras destruxit. **N**ominauit tamē inter omnes gentes moab et idumeā seu seir / que ē terra ipsi^o edom ppter diuersas rationes. **M**oab enī qz cū moabitis loquebat: quasi diceret eis: **Et** si pñc nō supabunt te: tamē in futurū eis subiiceris. **I**dumeā uo nominauit: quia fuit primus aduersarius ipsius iacob ab ytero: cuius primogeniturā et benedictio nem iacob accepit / ut patet **Gen. xvij.** **E**t ideo in scripturis sic ut israel sepe accipit p pplo qui sū fidei et cultu dei resider: etiā si ab israel nō descendat sūm carnem: sic edom et seir sepe accipitur p gente que aduersatur populo dei: etiā si ab edom et seir sūm carnem nō descendat: prout in pphetia **Abdie** deo duce largius est tractandū: quod in christo impletū est. **S**ub iecit em omnes tales in primo aduētū / ad hoc spiritualiter cū post resurrectionē dixit: **D**ata est mihi omnis potestas in celo et in terra: sūm quam potestates condemnabitur: **Mat. 28. d** **E**t isto etiā modo potest intelligi id quod dicitur: **V**astabitqz omnes filios seth. **T**ertio cōmendat illū statum respectu populi qui fidē christi cū tāta constātia et uirili fortitudine susceperūt: qz etiā vsqz ad effusionē sanguis fidei christi p orbē diuulgauerūt: de quo dicit: **I**srael uo fortiter agit. **Q**uarto cōmendat illum statū circa secundū aduētū / quādo nō solū idu mei. s. aduersarij fidelium erunt subiecti fidelibus modo predicto: sed etiam ex toto consument euntes in ignem eternuz: et de hoc dicit: **D**e iacob erit qui dominet / et perdat reliquias ciuitatis. s. mūdi uel diaboli. **A**nde **Abdias** ppheta de hoc tractās similiter dicit: **N**ō erūt reliquie domus esau. et sic finit tur quarta

Glo. ordi.

Morabat^r et **Ca. XXV**
Morabat^r et fornicat^r ē populus. **Orige.** Ipsa historia nos edificat / docens qz aduersus nos militat fornicatio. **S**ed si habuerimus arma apli / luxurie tela nō nocerēt nobis. i. si habeamus logicā iusticie: galeam salutis: gladiū spūs quod est uerbu dei: et scutuz fidei: calciati pedes in pperatione euagelij pacis. **S**i hec arma pūcimus / diabolo locuz damus: et captiuat nos omnis demonū chorus: et dens cōtra nos irascit: nec solū in presententi sed i futuro puniemur. **F**aciunt aut nos vincere pudicia et iusticia / prudētia et cetera virtutes. **F**aciunt aut uinci / luxuria / libido / auaricia / impietas et oīs malicia. **I**dem ait **Joh. bānes** i **Apocal. Apoc. ij. d.** **H**abes ibi quosdā tenētes doctrinā balaā et. **Q**ui facit que facit balaā / doctrinā ei^o docere uideē. **S**icut de doctrina iezabel ibi memorat: nō q aliquis ex discipulis iezabel doceat que illa tradiderit / sed qui pphetas psequitur sicut illa: aut dolo aliquos capit: aut falsis criminib^o pimit innocētes: iste tenet doctrinā iezabel. **S**ic ergo qui prauo consilio scandalū generat in populo: et offensionē et iram dei puocat: uel idolorū sacrificijs cōmunicādo / uel libidini serutendo: doctrinā balaaz tenet. **E**t ergo execrabilis etiā corpis fornicatio: que uolat templū dei: et tollit membra christi / et facit mēbra meretricis. **S**ed execrabilior generalis fornicatio: i qua omne gen^o peccati pariter cōtinet. **C**ū aīa scz cōsortio sibi dei ascita / et mīmonio ei^o sociata: ab aduersario eius q eā sibi i fide despōdit corūpit. **E**t ergo spōsus et uir aīe mūde uerbu dei. i. xps. **U**n. ij. **C**oz. xi. a. **E**olo aut uos oēs vni uiro sūginē ca. ex. xpo et. **D**ū igit aīa adheret sponso: et cōplectit^r et audit uerbu eius: ab ipō suscipit semē uerbi: et cōcipit et facit filios / ut salua sit p generationē filioz. **S**i p māsarit i fide et charitate (etiā si prius sicut eua seducta fuit) ubi cōcubit^r fact^r fuerit aīe cū uerbo dei et cōplex^r adinuicem datus: nascit^r generosa pgenies: pudicitia. s. iusticia / patientia et oēs vtutes. **S**i aut se diabolo et demonib^o pstituerit: faciet filios adulterij. s. oīa peccā. **P**er singula ergo q gerim^o generat filios anima nostra: sensus. s. et opa. **E**t si quidē sūm legem et uerbu dei quod facit: parit spiritū salutis: et saluabit p generationē

Sal. 6. c.

3. Re. 13. a

Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

Ca. XXV
Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

filios israel esse pnos ad luxuriā: dedit consiliū ipsi balach ut mitteret puellas pulchras / nobiles et ornatas prope exercituz eorum: et q iuuenes uenientes ad se uerbis allicerent: et cum uiderent eos inflammatos ad actum carnis: non pmitterent se ab eis cognosci / nisi prius comederēt de idolotitis / et idola adorarent que secū portauerant: ut sic deus offenderetur / et populus israel a deo percuterēt: et in manibus hostium traderetur. **P**icit etiam **Iosephus** / q aliqui nobiles de israel acceperūt sibi uxores de illis. **L**icet autem hic nō sit scriptum q balaaz dederit hoc consiliū: tamen habet^r ex eo qd dicit. **J. xxxi. ca.** **C**ur feminas reseruastis: nonne iste sunt que deceperūt filios israel ad suggestionē balaaz? **E**t **Bpo. ij. d.** dicit: **H**abes illic tenētes doctrinā balaā q docebat balach mittere scandalum corā filiis israel: edere. s. de idolotitis et fornicari: et hoc ē qd dicit^r hic: **A** **Morabat^r aut^r israel eo tpe in sethim. nomē ē loci ppū** qui loco ubi p dicit^r mlieres uenerūt. **B** **Et fornicat^r ē populus** spiritualiter p idolatriā: et corpalliter p luxuriā: ut dictū est.

Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

Ca. XXV
Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

Glo. ordi.

Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

Ca. XXV
Morabat^r et fornicat^r ē populus cuius filii moab: que uocauerunt eos ad sacrificia

A circūtu mente tue. Si dō cōtra legē ē quod agit: de cōceptio ne cōtrarij spūs parit filios peccati & maledictōis. Vtā sem per parit: semp generat: vel de verbo cōcipiēs vel de contra rio spū. Forte ad has generatiōes respicit quod dictū ē Ro. ix. c. Cum enī nondū nati fuissent: aut aliquid egissent boni aut mali zc. Iste enī generatiōes ani me ex spūs sancto generate priusq̄ faci unt aliquid boni diligūtur. Si dō ex spū maligno priusq̄ impleant aliquid mali: hoc ipso q̄ hmoi voluntate pepe rit anima: digne odio habet male vo lūtatis execrāda conceptio. Ideo forsi tan & chanaan puer anteq̄ naceretur maledictū: qz peccauerat pater eius: et pphetās noe / q̄ vnicūq̄ filioz suozū optima queq̄ signaret: vbi ad chā vē tū est: Maledictus inquit chanaā pu er. Cū ps. cxxxvj. b. Filia babilonis misera: beatus qui retribuit tibi retri bu. tu. quā re. no. Beat⁹ qui tenebit & allidet: puu. su. ad pe. Et si nōdum ali quid opis gessit in nobis babilonius cōceptus: dū paruulus ē nō miserea ris: statim interfice: odibilis em̄ est: eli de cum ad petrā ne crescat: ne augeant opera confusōnis in eo. Petra ch̄ristus est: in cōspectu tremēdi iudicij eius posita pereat hec soboles. Hec dicta sunt de generali fornicatione: cuius spēs ē corpalis fornicatio. Vnde Paulus ait. i. Cor. vi. d. Qui se iungit deo vnus spiritus est: & qui se iūgit me retriū vnus corpus est. Quasi omnis anima aut domo cō iuncta est aut meretrici. Dominū autē dixit virtutes que ch̄i stus est. i. verbū / sapientiam / virtutē / iusticiā & huiusmodi. Meretricē dō omēs malicie species. Vnde Prover. vij. b. Mulier occurrit ei habens speciem meretricis: que iuuentū facit auolare cor: da. Hec meretrici malicia ē: q̄ se iungit huic meretrici vnus corpus malicie efficiē. Sicut ergo qui se iun git domino iungit se sapientie / iusticie / pietati & veritati: & cū omnibus vnus efficitur spiritus: ita qui se iungit huic mere tricī / iūgit se impudicitie / iniquitati / mēdacio & omib⁹ malis: euz quibus vnū corpus efficiē. a **Comederunt.** Quasi etiam de his que immolata sunt idolis comederit: que execra bilita sunt apud deū. Quis enim consensus dei cum idolis? **Orige.** Ait ap̄ls. i. Cor. viij. c. Si quis viderit scientiā habentē in idolo recumbere. nōne scientia eius cū sit infirma edificabit ad manducandū idolatrica: Vbi videt nō tam rem ipsam grauem pronūciare: q̄ illius offensam qui hec videns ad idem prouocat: cum nō simili sententia muniatur: vt non tam sui q̄ alterius sit reus. Forte studiosi litteraz greccarum homines: & amatores philosophie desiderio studiozum vete rū tenebantur: philosophozū dogmata quasi idolis immola ta edebant. Que fortasse non ledebant eos qui scientiam ve ritatis acceperant. Sed minus in ch̄risto eruditi / si imitates talia legerent / vulnerari poterant. Quia ergo charitas non querit quod vtile est sibi / sed quod multis: talem verbū cibuz sciamus qui nō solum nos edificet & delectet: sed etiam vi dentes nō offendat. Est ergo nō solum in cibis idolis immo latum / sed & in verbis. Omnis sermo qui pietatem / iusticiā & veritatem docet / deo immolatus est. Qui autem impudici tiam / iniusticiā / impietatem idolis: et qui cum recipit / idolis immolata manducat. b **Ad adorauerūt.** Nota ordinē: malos seruos primo concupiscentia decipit: inde in gluiues: postremo captiuat impietas: cuius merces exoluitur fornicatio. **Orige.** Salomon cum esset sapientissim⁹ multis mu lieribus inclinauit latera: ideo deceptus est. Ego tamen non puto q̄ multe mulieres multa dogmata non nominent: que singula cum vir sapientissimus scrutari & agnoscere voluit: set: intra legis diuine regulam tenere se non potuit. Pecepit eum moabitica philosophia vt idolo moabitico immolaret: & ammonitarū & reliquarum gentium / quarū mulieres dicitur recepisse: templa edificasse: idolis immolasse. Grande opus est tot dogmatibus quasi mulieribus miseri: nec a veritate declinare / sed cōstanter dicere. Sañ. vi. c. Sexaginta sunt re gine / & octoginta cōcubine: adolescentularum nō est nume rus: vna tamen est columba mea. c **Initiatus est isra el.** Consecratus ē. s. mysterijs idoli: quod apud madianitas precipue a mulieribus colitur: & est species turpitudinis: sed scriptum vix reperit que vel qualis sit vel cuius forme: forte ne auditorem polluat. Cum ergo multe sint turpitudinis spe

cies: vna beelphegor dicitur. Omnis ergo qui turpe aliquid cōmittit: in aliqua turpitudinis specie beelphegor consecrat. **Orige.** Et initiatus est beelphegor zc. Per omnia peccata que cōmittimus: maxime si nō ex surreptione aliqua sed studio peccamus: illi demoni cui cure est quid admittimus consecra mur. Et forte tot demonibus consecra mur quot peccata cōmittimus: & myste ria idoli illius vllius suscipimus. vñ ij. Reg. ij. b. Jam enī mysteriū opera tur iniquitatis. Circūeuntes ergo que runt quomodo vnumquēq̄ mysterijs suis consecrent. Si senseris malignuz spiritū loqui in corde tuo / vt te ducat ad aliquod opus peccati. Intellige qz vult te obsecrare alicui demoni vt suscipias mysteria diaboli. Adest vnicūq̄ nrm angel⁹ bon⁹ qui regat: moneat: q̄ p acti bus nostris corrigēdis & miserationib⁹ exposcēdis quotidie videat faciem dei. Et sm Apocalypsim Johānis: vnicūq̄ ecclesie generaliter angel⁹ p̄est: q̄ vll collaudat p̄ bñ gestis populi / vel p̄ de lictis culpā. In quo stupendi mysterij admiratiōe pmoueor: q̄ tāta cura deo est de nobis: vt etiā angelos suos culpā p nobis & confutari patiat. Sicut enī cū pedagogo tradit puer: si minus dignis i butus appareat disciplinis: culpa ad pedagogū referē: nec ita puer a patre vt pedagogus arguit / nisi durus & lasciuus & p ternus pedagogi salutaria monita spreuerit. Quid autē illi anē me fiat / docet ppheta dicens Esa. j. c. Derelinquet filia sion si cut tabernaculum in vinea zc. Sui enim arbitrij est anima: et ideo iustum dei iudiciū est: quia sponte sua vel bonis vll ma lis monitoribus paret. Vnio: autē cura hūmane salutis deo est: q̄ diabolo pditionis. Quasi enim non sufficiat angelozū diligentia cōtra demonū: & eos qui ad peccandū trahūt insidē as. Ipe vnigenit⁹ dei adest / defendit / custodit: & nos ad se tra hit. vñ Mat. xviij. d. Nobiscū sū vsq̄ ad cōsumationē seculi. Nec sufficit eē nobiscū: vim nobis facit & ad salutē trahit. Vñ Job. xij. e. Omnia trahā ad meipsum. Vides quomodo nō solū volentes / sed etiam cunctantes trahit. vñ Mat. viij. c. volē ti sepelire patrē suum nec spacium temporis dedit / sed ait: Si ne mortuos sepelire mortuos suos zc. Pater etiam nos tra hit. Vnde Job. vi. e. Nemo venit ad me nisi pater me⁹ traxerit eū: qui seruis suis dicit Lu. xij. e. Quoscuq̄ inuenerit / cō pellite intrare. Sanct⁹ quoq̄ spūs ait Act. xij. d. Sepate mi hi Paulum & barnabam zc. Prohibet etiam paulum ire i asi am: & cogit ire hierosolymā: predicēs quia vincula & carceres maneāt eum ibi. d **Tolle cunctos zc.** Orige. Fortassis re ferunt hec ad angelos. Venient enī ad iudiciū nobiscuz: & sta bunt ante solem iusticie: ne forte aliquid cause ex ipsis fuerit q̄ deliquim⁹: s. ne forte minus opis expenderint: ne nos a pecca tis reuocaret. Vñ i apocalypsi: Habeo aliqd aduersū te q̄ ha bes ibi tenētes doctrinā balaā / & hmoi. Si em̄ mercedē sperat angelus / qui nos cōsignatos accepit a deo p his que bñ gessim⁹: timeret culpā p male gestis. Et ideo ostēdari dicunt cō tra solē: vt appareat quoz culpa cōmissa sunt peccata p que be elphegor vll cuiuslibet idolo pro qualitate peccati consecramur. Q si princeps. i. cuius angelus cōsignatus nō defuit / sed d bo nis cōmonuit: & locutus est in corde meo: in eo dūtaxat in quo me cōscientia reuocat a peccato: & ego spretis eius monit⁹ & cō scientie retinaculo in peccatis prupi: duplicabit mihi pena p ptemptu monitoria & facinoris cōmissi: ne mirer⁹ si angeli ve niāt cū homib⁹ ad iudiciū. Ipe em̄ dñs ad iudiciū veniet cum

Caico. de lyra

a **Initiatus est isrl beel.** i. applicatus est siue cōiun ctus cultui illi idoli. b **Et irat⁹.** hic psequēter ponit hu ius trāsgressionis punitio. Et primo i generali. scdo i speciali / ibi: Et ecce vn⁹. Circa primū dicit: c **Tolle cunctos p̄i cipes po. & sus. eos.** Dicunt expōsitores nostri / q̄ punitio p̄ mo facta est in principibus p suspensionē: quia aliqui erāt cul pabiles in trāsgressione idolatrādo: & alij subditos reprimere negligēdo. Ra. Sa. aliter exponit dicens: Tolle cunctos p̄i cipes populi: id est congrega eos vt iudicent & puniant trāsgressionem predictam. d **Et suspende eos.** s. qui inueni entur culpabiles: et hoc vltimum non referē ad principes. e **Contra solē:** vt pena sit publica sicut & peccatū: & ad ter rozē alioz: & dictū Ra. Sa. p̄onare videt huic quod subdit⁹

Scñ. 9. d.

Doralis

1. Cor. 13. b

Nota

3. Re. 11. a

Beelphegor

Doralis

Job. 22 d

Angel⁹ bo n⁹ adest vni cui⁹

Apo. 2. 2.

Act. 10. e.

Tropolo.

De angel

Apo. 2. d.

Diuisio

v v * Dixitq̄ moyses

Principibus populi sui. Offendant & principes: & si illis cur/ pa est/ desinit ira dei a populo. Debem' & magis esse solliciti scientes qd no solu p actibus nostris stabimus ante tribunal dñi: sed & angeli tanq principes & duces nostri. Und' Heb. xij. c. Obedite ppositis vris: ipsi eni puigilat rone reddituri p animab' vris. Orige. Popul' peccat & pncipes ostentant cōtra sole ad examinādū: vt arguant a luce. No eni tantū p suis arguunt delictis: pro populo eni cogunt principes reddere rationē: ne forte nō docuerint: nō mo/ uerint: nō sollicitē arguerint eos q pri mū peccauerūt ne cōtagio dispergere/ tur in populos: In ipsos enim cōuer/ tetur ira dei/ & cessabit a populo. Nec si cogitarent homines: principatus nō ambirēt: sufficit cuiq p peccatis pro/ priis argui & reddere rationes. Quid necesse est p peccatis populi ostentari contra solem ante quē nihil potest ab/ scondi: nihil obscurari? Aug'. Et dixit dñs ad moysen: Accipe duces po/ puli & ostenta eos dño contra solem: & auferet ira animationis dñi ab israel. Iratus dñs de fornicationibus israel carnalib'. s. & spūalibus. Nam & filia bus moab semiscuerant/ & idolis fue/ rant consecrati. moysi dixit vt ostenta/ ret dño duces populi cōtra solē. i. pa/ lam in cōspicuo hui' lucis. Nam gre/ cus ait paradigmatis qd dici posset exempla/ qz paradigma exemplum di/ citur. Nam Aquila dixit. Cōfige: vel poti' sursum cōfige: Symmachus aut' suspēde. S; mirū est q scriptura de/ sūt narrare vtz h fuerit ex pcepto dñi impletū: qd ptemni potuisse nō video: aut si contemptū est impune cōtemni. Si aut factū est & tacitum: cur ex eo q phinees transiit adulteros placatus fuisse dñm scriptura dicit plagā cessa/ se? Quasi crucifixis ducib' sicut pcepe rat dominus: adhuc indignatio p seue rās alio mō placāda videret: cū falsuz esse nō posset qd pñciauerat dicens: Auertet ira animaduersionis dñi ab israel. Si & factū erat qd dubitet iram fuisse auersam? Quid q opus erat: vt phinees ad placādū deū in adulteros vindicaret: & scriptura phiberet q sic placuerit dominū? Nisi forte itelliga/ mus: cum illud qd pceperat dñs d du/ cib' ppli moyses implere disponderet: voluisse eū etiā fm legē talia punire flagitia: vt iuberet vnūquēq interficere primū suū dijs alienis cōsecratū: & interea illiud phinees faceret/ et sic ira dei iā placata: nō op' fuisse duces populi crucifigi. Nec sane seueritas illi tēpori congrua qm malū sit fornicatiōis & idolatrie prudentiū fidei satis euidenter ostendit. a Qd cum vidisset phinees. Orige. Nec edificauerūt priorem populū: tibi aut qui a xpō redemptus es cui de manibus gla dius corporalis ablatu est: et datus est: gladius spiritus: arripe hūc gladiū. Si vides israeliticū sensum cū madiani/ tis scortantē meretricib': id est cū diabolicis cogitationibus volūtate ne peccas: ne dissimules: statim pcutē: pctm perime. ipam qz vuluā. i. secreta nature discuties & penetrās ipm so/ mitē peccādi reseca: ne vltra cōcipiat et generet: & maledicta pctōz soboles israelitica castra cōtaminet. sic eni sedabis irā dei. Preuenisti eni die iudiciū q dies ire d: & furoris. Et ex/ terminato fomite pcti q hic vuluā mulier' appellat: ad iudiciū venies secur'. Orem' & vt inueniā semp paratū istū gladiuz spūs p quē exterminent ipsa semina & cōcepta culpa/ & piti' vobis fiat deus p verū phineē dominū nfm iesum christum. b Arrepto pugione. significat p cruce xpi non solū ido/ latriā/ sed & oēm carnis affectū vel cōcupiscētiāz perimi/ & sic deū placari. c Occisi sunt vigintiquattuor milia. Quia lumē veritatis & iusticie relinquētes/ cecitatē idolatrie & fornicatiōis amauerūt. solis eterni lumine priuati: mortē te nebras incurrūt. Visibilis eni sol vigintiquattuor: horis oz/ bem illustrat

Exo. 32. f.

Tr. ma. 2. c. 2. q. 7. c. nos si i fi. Aug'

Gregum 11. cor. 10. b

Eccl. 45. d 1. Da. 2. f

Deu. 17. a.

Moraliter

Soph. 1. d

Dixitq moyses ad iudices isrl: a
+ Occidat vnusquisq prios su
os qui initiati sunt beelphegor.
Et ecce vn' de filijs israel intra b
uit corā fratribus suis ad scoz
tum madianiten vidente moyse
& omni turba filiozuz israel: qui
flebant ante fores tabernaculi.

Qd cū vidisset phinees fili' e f
a nobis qz cōtra talia surgēdū est.
leazar/ filij aarō sacerdoti/ surrē s
b xit de medio multitudis/ & arre/

pro pugione ingressus ē post vi b
rum israelitem in lupanar & per/ i
fodit ambos simul: virū. s. & mū

lierē in locis genitalib'. Cessa k
uitqz plaga a filijs israel: & occisi
sunt vigintiquattuor milia homi
num. Dixitqz domin' ad moy/ sen: Phinees fili' eleazari filij
aaron sacerdotis auertit irā me/ am a filijs israel: quia celo meo
commotus est contra eos vt nō
ipse deletem filios israel in celo
meo. Idarco loquere ad eum:
+ Ecce do ei paces fēderis mei/ i
o & erit tam ipsi qz semini eius pa/ ctū sacerdotij sempiternū: quia
zelatus est pro deo suo/ & expia/

bē illustrat/ & suo ambitu noctis tenebras fugat: sic & xps ad su
gādas pcti tenebras per aphs & pphetas mundum illustrat.
d Factū sacerdotij semp. Quisqz celo dei cōpūct' car/ nis stimulos cōtēpnit: cōprimt: vel subiectos ne lasciuiāt corri gūt: sempiternū sacerdotiū acquirt: pñtes ad eundē/ d quo d: Ps. cx. a. Tu es sacerdos fm ordinez melchisedech. cū quo eternū regnū pos sidebūt. Interpretat at phinees ore pccs v' ore regem: v' oris auguriū. Eleazar de' me' adiutor v' d' adiutoriū Aaron

Ps. cx. a. Tu es sacerdos fm ordinez melchisedech. cū quo eternū regnū pos sidebūt. Interpretat at phinees ore pccs v' ore regem: v' oris auguriū. Eleazar de' me' adiutor v' d' adiutoriū Aaron

Nico. de lyra

Dixitq moyses ad iudi/ ces israel rē. prios rē. pncipes eni erāt de iudicib'. b Et ecce vnus. Lic ponit punitio dicitē trāgressiōis in speciali cū d: Et ecce vn'. iste fuit magl effrons & audax in pctō suo qz alij/ quia erat pnceps i tribu symeō. vt habet. j. bzi & de isto dicit Josephus & Ra. Sa. q Josephus q licite poterat ingredi ad illā mulierē & accipere eaz v'ozē: sicut moyses acce/ perat sephorā filiā sacerdotis madian: vt habet Exo. ii. sed nō erat simile/ qz/ quando moyses acceperat sephoram: adhuc nō erat data lex filijs israel que prohiberet matrimonium cum alieni/ genis: nec moyses per v'ozem suam fu it tractus ad idolatriam/ sed econtrario ipse traxit eam de ritu gentili ad cultum veri dei. c Intrauit coram fra/ tribus suis: id est contribulibus: qui ei persuadebant contrarium. d Qui dēte moyse & oi turba filioz isrl. non q viderent ipsum concubantē cū muliere: vel intrantem locum vbi ipsa erat/ quia non erat ita prope taberna/ culū federis/ sed quia videntib' moyse et alijs ipse recessit d loco dicit: q ibat ad mulierem illam pro actu venereo/ et sic gravis erat eius culpa: tum ex con/ temptu tali: tum etiam ex publicatiōe. e Qui flebat ante fores taber/ culi. timentes iram dei propter pecca/ tum populi. f Quod cum vidis/ set phinees fili' eleazari filij aa/ ron sacerdotis. predictum virum sic pertinaciter & inuerecunde recedentē. g Surrexit de medio multitu/ dinis: & arrepto pugione. accessus celo legis. h Ingressus est post virum israelitem in lupanar. In hebreo habetur: In tabernaculum. vnde dicunt aliqui hebrei q intrauit tabernaculum illius principis vbi ad/ duxerat predictam mulierem vt ibi cognosceret eam carnaliter. In autem q intrauit tabernaculum mulieris quod erat extra castra per modum prostibuli: vt dicit trāslatio nostra. i Et perfo dit ambos simul: virum. s. & mulierē. quia reppē/ rit eos in coitu. k Cessauitqz plaga a filijs israel: et occisi sunt vigintiquattuor milia homi. quia per celū ipsi/ us phinees dominus fuit placatus ne procederet vltra plaga in populo vt patet ex littera sequenti. l Ecce do ei paces fēderis mei. i. dignitatem sacerdotij post patrem suum. licet eni dñs dedisset sacerdotiū aaron & filijs eius: tamen phinees non erat certus q deberet superuivere patri suo: et ei succede/ re in sacerdotio: sed hic fuit certificatus de vtroqz.

audacia qz bzi

h

celo legis. h Ingressus est post virum israelitem in lupanar. In hebreo habetur: In tabernaculum. vnde dicunt aliqui hebrei q intrauit tabernaculum illius principis vbi ad/ duxerat predictam mulierem vt ibi cognosceret eam carnaliter. In autem q intrauit tabernaculum mulieris quod erat extra castra per modum prostibuli: vt dicit trāslatio nostra. i Et perfo dit ambos simul: virum. s. & mulierē. quia reppē/ rit eos in coitu. k Cessauitqz plaga a filijs israel: et occisi sunt vigintiquattuor milia homi. quia per celū ipsi/ us phinees dominus fuit placatus ne procederet vltra plaga in populo vt patet ex littera sequenti. l Ecce do ei paces fēderis mei. i. dignitatem sacerdotij post patrem suum. licet eni dñs dedisset sacerdotiū aaron & filijs eius: tamen phinees non erat certus q deberet superuivere patri suo: et ei succede/ re in sacerdotio: sed hic fuit certificatus de vtroqz.

Moraliter

* f Qd cū vi. rē. Per phinees q celo dei pctat' occidit pncipē trib' symeōis: & filiā nobilissimū pncipis madianitaz: si gnificat iudex bon' t'pal' v' eccl'astic' secularis v' religiosus: q hūano timore sblato nō omittit facere debitā iusticiā de psonis q sūt in scandalū cōitatis. lz sint alti stat' v' sanguinis. Per h aut q phinees ex h facto p ordinationē dei pmo' fuit ad sum/ mi sacerdotij dignitatem: dat' intelligi q boni iudices ppter tū morē hūanū nihil de cōtingentib' omittentes dignitatē celest' curie psequētur: in qua omnes sunt reges & sacerdotes. Apoc. j. b. Fecit nos regnū & sacerdotes deo & patri.

ms fortitudinis vl mos fortis. Que noia d'grue pdictuz sensum exprimit. Qui eni ore p'cit ne praua loqr: r my/steria celestia exponit/ auditorib' p dei adiutoriu p'u labore explet: ad monte fortitudinis. i. christu feliciter ascendit. a Erat aut nomē viri rē. Frae/ lita qui fornicat' est cū madianitide: si/ gnificat eos qui ab ecclia p errore vel prauā opationez sepati: blasphemiam dei inter infideles excitāt. Quibus d'z Ro. ij. d. Per vos blasphemaf nomē dei i gētib' q's noia ista ostēdūt. Naz r gambri interptat' psalm' vel canticū. Salumi: tēptationē respiciēs. Syme/ on: audiuit tristitiā: vl nomē habitacu/ li. Cochi: calix immēsus vel imola mī bi. Sur: mur' vel angustia. Madian/ cōtradictio vel respōsio. Zambri g' for nicatorē corpale vel spūalez significat: qui nō cāticū laudis/ sed psalmū irrifio nis inter inimicos xpi excitat. An pē. lxxij. c. In me psallebāt q bibebāt vi/ nū. Dic g' ad tēptationē respiciens/ et tēptationi p'sentis: sub noie habitacu li. i. sub noie ecclesiastici de casu suo in gerit tristitiā fidelib'. qz calicis imēsi amore replet. i. gule deseruiens semet ipm diabolo imolauit/ cū mēbra sua li/ bidini tradidit. Dic p'dictōis respōsū ab aduersarijs dei prauo ope efficiēs: mur' eterni carceris r angustie semet ipm imersit: vbi cruciabit die ac nocte vsq' ad nouissimū quadrantē.

Nico. de lyra

Erāt aut nomē viri rē. b dicit ad cōmēdationē phinees: qz celo dei motus nō timuit occidere principē vni' tribus. b Porro mulier ma dia. rē. hoc exprimit ad ostēdēdum odiū madianitaz cōtra filios isrl: qz alijs mulierib' miserūt filiā nobilissimā pncipis eoz ad p'stbulū/ vt possent de cipe filios israel: r p'rabere ad offen/ sū dei sui. c Postes vos sentiāt. Dic p'nt ponit punitio madianitarū: eo q' puocauerūt filios isrl' ad pctm vt dicit' ē. Et circa hoc dicta punitio pmo p'cipit. scdo ordinatio ppli interponit: ca. xxvi. tertio moyses p'dictū pceptum exequit. ca. xxxj. Circa p'mū dicit: Ho/ stes rē. li hostes ē hic accusatiui casus. d Pcutite eos. nō sic aut p'cipi tur de moabitib'. Tum qz r si ipsi mise rūt filias suas ad decipiēdū filios isrl': nō tñ ita nobiles miserūt sicut fecerūt madianite. Tū qz ipsa Ruth erat de/ scēsurā de eis/ de qua descendit ipse da/ uid: vt habet Ruth vl. Tū qz dñs p/ hibuerat ne bellaret' mōabitas/ vt di ctū est supra. xxi. ca.

Blo.ordi. Ca. XXVI

Quare po pulus itez numeratur. i. mac. 3. e. Quia illi q' pmo asciti fuerāt p pctō ceciderūt: scdō nūc ppli i eo/ rū locū succedēs vocat' ad numerū. Et qd' de illis dictū nō fuerat/ de his. f. di cit. His distribuet terra i sortē ex nūe ro noim rē. Si de p'ozib' dictū fuisset/ falsū fuisset: qz ceciderūt i des'ro p pctō suo: his aut cūcta q' p'mittūt i'pleta sūt. c P'uerate oēz. Itēz populus nu merant' r leuite: vt interfectis primis carnalib' / nou' ppli dei cēseat: q' p ior danis baptismū trāseat: et celestis he/ reditatis repromissionē accipiat. i. b' istis diuidet

uit scelus filiorū israhel. Erat au a tez nomē viri israhel q' occisus est cuz madianitide gambri fili' salumi dux de cognatione r tri/ bu symeonis. Porro mulier ma/ dianitis que pariter interfecta ē a fals cobci. Calix immēsus vel imo/ la mibi. Murus vel angustia. vocabat' cōchi/ filia sūr pncipis a madian cōtradictio vel responsio. nobilissimū madianitarū. Locu/ tusq' est dñs ad moysen/ dicens: r Postes vos sentiāt madianite r pcutite eos: qz r ipsi hostiliter egerūt contra vos: r decipere insidijs p idolū p'hegor r cochi filiā ducis madiā sorozē suā/ q' p'cussa est in die plage p sacrile/ gio phogor. Ca. XXVI

Postq' noxiōrū san/ guis effusus ē: dixit dñs ad moysē r ele aqaz filiū aaron sa/ cerdotē: r P'uerate oēz sūmā fili orū isrl' a viginti annis r supra: p domos r cognatiōes suas/ cun ctos qui pnt ad bella pcedere. Locuti sunt itaqz moyses r elea qaz sacerdos in cāpestrib' moab sup iordanē p hiericho ad eos q' erāt a viginti annis r supra/ sicut dñs imparat: q' rū iste ē numer'. Rubē p'mogenit' isrl': r Hul' fili' us enoch/ a q' familia enochita rū: r phallu/ a quo familia phal litaruz et esrom/ a quo familia esromitaruz: et charmi/ a quo fa milia charmitarū. He sūt fami lie de stirpe rubē: quarū numer' inuētus est quadragintatria mi/ lia r septingenti/ triginta. Filius phallu/ heliab: huius filij namu bel r dathan r abiron. Isti sunt dathan r abiron pncipes popu li q' surrexerūt contra moysen r aaron i seditione chore/ quādo aduersum dñm rebellauerunt: r aperies terra os suū/ deuorauit chore moriētibus plurimis qñ cōbussit ignis ducentos qnqua ginta viros. Et factū est grāde miraculuz vt chore pereūte filij illi' nō perirent. Filij symeon p cognationes suas/ namubel ab

Postq' no. rē. Ca. XXVI. Sic iterponit reordiatō ppli q' fuerat deordinatus p idola tria vt dicit' ē. r ponit hic triplex ordi natio. prima ē viri ad primū. scda ppli ad pncipē suū circa mediū. ca. xxvij. ibi: Dixit qz do. tertia vtrozūqz ad deū. ca. xxvij. Circa p'mū sciēdū/ q' ad bonā or/ dinationē ppli inē se reqrit possessionū diuisio: vt dicit' pbs. ij. pol. Tū qz cōia negligūt: r p'pria magis curāt. Tū qz p h' multa litigia r cōtētiōes cessāt: eo q' qlibet scit qd' ē suū/ r qd' ē alieuiuz: et qz diuisio possessionū d'z fieri fm nūez psonaz: iō pmo describit' ppli nūeratō scdo describit' diuisiōis mod' r defmā tio/ ibi: Locutusq' est dñs. Adhuc pmo ponit pceptū nūeratiōis. scdo mod' exe cutiōis/ ibi: Rubē primogenit' israhel. Circa primū p'mittit' tps nūeratiōis/ cū d'z: Postq' noxiōrū sanguis ef. ē. Et di cūt aliq' q' fuit post occisionē madiani taz q' h'f. j. xxxi. ca. licet añ scribat': qz nō oia scripta sūt eo ordie q' facta sūt. Alij dicunt r p'babili' vt videt' q' fuit añ: et qd' d'z hic: Postq' noxiōz rē. intelligit' de filijs israhel occisis ppter pctm idola trie/ vt h'f. ca. p'ce. q' d' filijs israhel occisi sunt. xliij. milla/ vt dicit' Ra. Sa. qd' file ē pastori cui' gregē intrauerūt lu/ pi: r post mortē pluriū numerat residu/ um/ vt sciat numez remanētū. vnde in heb'f. h'f: Et factū ē post mortalitatē di xit dñs rē. in quo videt' intelligi mor/ talitas inducta a deo sup filios israhel p peccato p'dicto. Cetera patēt in littera. Ruben primogenitus israhel. Dic cōsequēter ponit executio nume/ rationis: r primo numerant' illi q' ha/ bitabāt ad p'tē meridionalē tabernacu li. f. tribus ruben: tribus symeon: r tri/ bus gad. r patet l'ra vsq' ibi: g' In seditione chore/ quādo adueriuz rē. Licet iste esset de filijs leui: tamen hic recoliē quia p seditiōe eius mortui sunt dathan r abiron qui erant de tri/ bu ruben: vt dictum est supra. xvi. ca. b Et factū est grāde miraculuz vt chore rē.

Ad ordina tionez ppli q' requirūt

Diuisio j. 31. b

1. 1. 9. Pro. 30. b

Distice tgen. 4. 6. b Pro. 6. b 1. para. 5. 8

Moralit

Allegori.

Moraliter. e Postq' noxiōrū sanguis effusus est: dixit domi. rē. Per hoc q' dominus p'cepit post mortem peccatorum qui fuerunt vigin tiquattuor milia numerare remanen/ tes in vita: sicut pater familias post gre gis mortalitatem numerat partem re/ manentem: et sic cognoscit numez vtro runqz. Moraliter fuit significatum/ q' coram deo recolere debemus r nume/ rare peccata nostra que sunt opa mor/ tua: et opera bona que sunt opera vi/ ua: illa ad dolendū et d' ipse misericor/ dia postulandū: ista vō ad agendū deo gratias: cuius adiutorio sunt facta. Jo hā. xv. a. Sine me nihil potest' facere: et Esa. xvi. c. Oia opa n'ra opat' es i nobis dñe. Allegorice vō p h' q' mor/ tuis trāsgressorib' i deserto p'm dei sen tētiā sup positā. xliij. ca. nūerat' h' nou' ppli trāsitur' iordanē r pmissiōis ter/ rā i'ratuz: significatū sūt q' ppli nūe ro r merito finali ad nouū p'tinēs testa mētū: vt pote q' p sacramentū baptisim' trāsiuit qñ p iordanē significat: eo q' fu it ibi institutū qñ saluator noster tactu sue scitissime carnis cōtulit aquis virtu/ tē regeneradi: terrā intrabit viuentiuz fidelibus pmissam.

E **S** **Y**stis diui-
ter. **S** **Y**stice

ter. **S** **Y**stice. **R**e-
probat prior po-
pulus q̄ est in cir-
cūfione ⁊ intro-
ducit sc̄ds de pre-
putio: qui pater/
nā hereditatē cō/
sequit nō a moy-
se s; a iesu. **S** **Y**stice
enī si dat aliq̄
bus hereditatem
nō intra iordanē
quē nec trāsit oī-
no: extra dat ter-
rā: nō fluent lac
⁊ mel: s; pecorib;
aptā: muta aīalia
⁊ irrōnabilia me-
lius q̄ hōies nu-
triēt. **S** **Y**stice me-
sc̄do populo ter-
rā dat lacte ⁊ mel
le manantez: imo
que ē sanus mel-
lis p̄ oī terra. **E**t
moyses quidē he-
reditatez nō dat i-
clero: nec pōt per
plebes domos fa-
milias noīa ⁊ me-
rita singulorū di-
uina sorte pensa-
re. **D**oc facit sol-
iesus: cui oī iudi-
ciū dedit p̄ **S** **Y**stice.
v. d. **S** **Y**stice etiā
quō vnūquēq; di-
gna mansione di-
spenset. **S** **Y**nt aliq̄
tamen

1 **S** **Y**stice. 38. a

17. 22. a
30. 17. a

Ni. de ly

S **Y**stice. **S** **Y**stice
q̄le aut fuerit nō
habet ex textu ni-
si i generalit: sc̄li-
cet q̄ filij chore n̄
fuerūt mortui cuz
eo: sed in **G**losa
hebraica sup psal-
mo. xlv. dicitur q̄
quādo terra ape-
ruit os suuz ⁊ de-
uorauit chore cuz
multis alijs: filij
eius remanserūt
stantes in aere di-
uina virtute quo-
usq; terra fuit ite-
rum reclusa s; pe-
dibus eoruz: pro-
pter quod in gra-
tiarū actionem tā-
ti bñficij sibi col-
lati fecerunt illuz
psalmū vñ ⁊ inti-
tulāt in hebreo a
filijs chorez: ⁊ lit-
tera huic miracu-
lo cōsonat cū dicit:
De noster refu-
giū ⁊ virt: adiu-
tor in tribulatiōi-
bus: q̄ inueniēt
nos nimis: p̄tea
nō timebim⁹ duz
urbabit̄ ēra ⁊ c̄.
nō enī

hoc familia namubelitarum: et iamin/ab hoc familia iaminita/
rum: iachin/ ab hoc familia iachinitarum: care: ab hoc familia
careitarum: saul/ ab hoc familia saulitarum. **H**ec sunt familie de
stirpe symeon: quaz ois numerus fuit vigintiduo milia/ duceti.
Filij gad p cognatiōes suas: sephon/ ab h familia sephonitarū:
aggi/ ab h familia aggitay: suni/ ab h familia sunitay: o cni/ ab h
familia ognitarū: he / ab h familia heritarū: barod/ ab h familia
haroditay: aribel/ ab h familia aribelitaray. **I**ste sunt familie gad:
q̄z ois nūer⁹ fuit q̄dragita milia q̄ngēti: **F**ilij iuda/ her et onan/
q̄ ambo mortui sūt i terra chanaan. **F**uerūtq; filij iuda p cogna-
tiōes suas: sela/ a q̄ familia selaitay: phares: a q̄ familia pharesi-
tay: care/ a q̄ familia careitay. **P**orro filij phares/ esrom: a q̄ fa-
milia esromitay: ⁊ amul/ a q̄ familia amulitay. **I**ste sunt familie
iuda/ q̄z ois nūer⁹ fuit septuagita milia q̄ngēti. **F**ilij isachar per
cognatiōes suas/ thola: a q̄ familia tholaitay/ phua: a q̄ familia
phuatay/ iasub: a q̄ familia iasubitay. semram: a q̄ familia sem-
ramitay. **H**ec sunt cognatiōes isachar: q̄z nūer⁹ fuit sexagitaq̄-
tuor milia trecētoz. **F**ilij cabulon p cognatiōes suas/ sared: a q̄
familia sareditay/ helon: a q̄ familia helonitay/ ialel: a q̄ familia
ialelitay. **H**ec sunt cognatiōes cabulon: q̄z nūer⁹ fuit sexaginta
milia q̄ngētoz. **F**ilij ioseph p cognatiōes suas manasse ⁊ ephra-
im. **B**e manasse ortus est machir: a q̄ familia machiritay. **M**a-
chir genuit galaad: a q̄ familia galaaditay. **G**alaad habuit filios
hiecer: a q̄ familia hieceritay/ ⁊ helech: a q̄ familia helechitarū: ⁊
asribel/ a quo familia asribelitarū: ⁊ sechem: a quo familia seche-
mitarū: ⁊ semeda: a quo familia semeditarum: ⁊ epher: a quo fa-
milia ephentarū. **F**uit autē epher pater salphaat: qui filios non
habebat sed tantū filias: quarū ista sunt nomina: maala et no-
a et eglā et melcha et thersa. **H**ec sunt familie manasse: et nume-
rus earū quiquagintaduo milia septingentoz. **F**ilij aut ephra-
im per cognatiōes suas fuerūt hi: **S**uthala: a quo familia sutha-
litarum: becher: a quo familia becheritarum/ tehen: a quo fami-
lia tehenitarū. **P**orro filij suthala fuit heran: a quo familia he-
ranitarum. **H**ec sunt cognationes filiorum ephraim: quarū nu-
merus fuit trigintaduo milia quingentoz. **I**sti sunt filij ioseph
per familias suas. **F**ilij beniamin in cognationibus suis/ bale:
a quo familia baleitarum/ a cbel: a quo familia aq̄belitarū/ achi-
ram: a quo familia aq̄chiramitarū/ supham: a quo familia supha-
mitarum/ vpham: a quo familia vphamitarum. **F**ilij bale: he-
red et noemā. **D**e hered familia hereditarum. **B**e noemā fami-
lia noenitarū. **H**i sunt filij beniamin per cognatiōes suas: quo-
rum numerus fuit quadragintaquinq; milia sexcētoz. **F**ilij
dan per cognationes suas/ subam: a quo familia subamitaruz.
Hec sunt cognatiōes dan per familias suas. **O**mnes fuere suba-
mite: quorū numerus erat sexaginta quattuor milia quadringē-
toz. **F**ilij aser per cognationes suas iemua: a quo familia iem-
naitarū/ iessui: a quo familia iessuitarū/ brie: a quo familia briei-
tarum. **F**ilij brie/ haber: a quo familia habearum/ et melchiel:
a quo familia melchielitarum. **N**omen autem filie aser fuit ca-
ra. **H**ec cognatiōes filioz aser/ ⁊ numerus eorū fuit quinquagin-
tatria milia quadringēti. **F**ilij neptalim per cognationes suas
iessibel/ a quo familia iessibelitarum/ guni: a quo familia gunita-
rum/ ieser: a quo familia ieseritarū/ sellē: a quo familia sellemita-
rum. **H**ec sunt cognatiōes filioz neptalim p familias suas: quo-
rum numerus quadragintaquinq; milia quadringētoz. **I**sta est
summa filioz isrl qui recensiti sunt/ sexcenta milia ⁊ mille seprin-
genti triginta. **L**ocutusq; est dominus ad moysen dicens: **I**stis

non enim dauid se-
cit omnes psalmos:
vt pleni⁹ dicef quā-
do venerimus ad li-
brum psalmorū do-
mino concedente.
Filij iu. **H**ic
sc̄do numeratur qui
habitabant ad oriē-
talem partem. s. tri-
b⁹ iuda trib⁹ isachar
⁊ tribus cabulon. **H**er et onan
qui ambo mor-
tui sunt in terra
chanaan. vt habe-
tur **S** **Y**stice. xxxviii. a.
nec reliquerunt se-
men. **F**ilij io-
seph per cog. ⁊ c̄.
Hic tertio numerā-
tur illi qui habita-
bant ad partem occi-
dentalem scilicet tri-
bus ephraim: trib⁹
manasse et trib⁹ be-
niamin. et licet i istz
tribub⁹ ephraim es-
set principalior i po-
sitione castrorum et
mortione: tamen hic
tribus manasse pre-
ponitur in numerā-
tione: quia fuit pai-
mogenitus ioseph
de quo fit hic men-
tio. **E**cetera patent.
Filij dan p
cognationes su-
as. **H**ic numeran-
tur illi q̄ habitabant
ad partes aquilona-
rem: scilicet tribus
dan: tribus aser: et
tribus neptalim. et
patz littera vsq; ibi:
Nomen autē
filie aser fuit sa-
ra. ista descendit in
egyptum cuz iacob:
vt habet **S** **Y**stice. xlv.
et ideo nomen eius
hic recolitur.
Locutusq; ē
domin⁹ ad moy-
sen dicens. **H**ic o/
stenditur modus di-
uisionis terre: ⁊ pri-
mo q̄tuz ad viros.
secundo q̄tū ad mu-
lieres ca. sequenti.
Adhuc circa primū
primo ponitur mo-
dus diuidendi ter-
ram tribubus: q̄ de-
bebant ibi habere p-
tes. secundo subdi-
tur numeratio filio-
rum leui qui non ac-
ceperunt ibi partes
sicut alij/ ibi: **H**ic q̄/
q; est numerus. **C**ir-
primum dicitur sic:
Istis diuide-
tur tra iuxta nu-
meruz ⁊ c̄. **I**stis. s.
superius numerat⁹
diuidetur terra.
Plurib⁹

1 **S** **Y**stice. 38. a

Diuiso

Tamen in istis qui supeminet: et omnino non ducuntur ad sortez: omnes leuite. f. hoc est omnes qui intente pmanet in ministerio dei: puigiles in seruitio eius excubias gerunt: sorte inter ceteros non querunt vel accipiunt: sed nec in terra est sortis eorum: ipse dominus est sortis eorum et hereditas. Hi sunt qui nullis corporee nature obstatulis hebetati / oim inuisibiliu glo/ria supgressi / i sola dei sapia et verbo: ei viuendi vsum exercitiuq posuerunt: q nihil corporeu requirunt. Sed sola agnitione secretorum dei: et vbi est cor eorum ibi est et thesaurus: semp i dno et i verbo eius et i sapientia delectabunt. Hic eis cibus: hoc poculum: iste diuitie hoc erit regnum. Qui aut inferiores sunt / hereditate terre accipiunt: licet sublimioris aliquid et potentioris. Terra enim viuendi p mittit: q viuendi dicitur: qz nescit morte. Et isti qd magni et beati: s; beatores illi q ia non p speculu et in enigmate: neq i substantiis corpaliu: sed facie ad facie: deum videbunt sapientie lumine radiat: et mere diuinitate capaces p puritate effecti. **Orige.** Terre huius diuinitatis hereditas / forma celestis hereditatis tenet que sanctis diuidet. Sunt ibi plures: sunt et pauci: sed pauci beatores. Multi enim qui p lata via q ducit ad mortem eunt. Qui vero p arta viam que ducit ad vitam sedunt pauci dicunt. Et alibi dicitur: Pauci sunt qui saluantur. Et alibi: Vbi multiplicatur iniquitas / refrigescit charitas multorum: non paucorum. In arca noe (vbi mensura celitus datur) i inferioribus tredecim cubitoz ponit longitudo: et quadraginta latitudo. Summitas vero vni cubiti spacio summat. In inferioribus enim bestie erant et pecudes: in superioribus aues: in summis vero homo rationalis. Ipse vertex i vni cubitu colligit. Omnia enim ad monadem reducunt. Donec omnem humani generis numerus: elige fideles: pauciores erunt q vniuersi de fidelibus: elige meliores / pauciores regies. De ipsis ruralibus elige pfectiores pauciores erunt. Et quanto eligendo pcesseris / tanto pauciores inuenies: donec tandem venias ad vnum aliquem / qui p fidei dicitur q p omni laborauit. Qui hoc modo plures sunt / plus terre et corporee hereditatis accipiunt. Pauci aut erigunt: qz plus habent i dno. Alij nihil omnino terrene hereditatis accipiunt: qui digni sunt sacerdotes esse et ministri dei. Porro enim ex integro ipse dominus hereditas est. Ipsi tamen ppter iumeta sua accipiunt aliquid terre: sed illius q vrbibus contigua est. **Pluribus maioribus.** Et si numerosioribus tribus maiora spacia terre fortia: q minoribus aut fuerit hominum numero minoribus. Vnus iustus p a deo acceptus p pluribus habetur. Unde per vnum sapientem habitabitur ciuitas: tribus autem iniquorum desolabitur: et vnus iustus p toto mundo. Vniq autem et si multi sint / erigunt et p nihilo ducuntur apud deum. Et ergo et multitudo laudabilis. vnde abrahe que eduxit foras ait Gen. xv. b. Respice celum si potes dinumerare stellas ita erit semet tuum etc. In quo notandum qz iustus i interioribus semp consistit: qz in abscodito orat patrem: et omnis gloria filie regis. i. regalis anime intrinsecus est: sed deus educit eum foras cum res postulat et reru visibilium ratio. **Ut sortis terram.** Per sortem precipit diuidi hereditas: sed video ipsum moysen cui ista mandant / non sorte diuidere hereditate. Ruben et gad et dimidie tribui manasse. Iesus quoque extra sortem datur hereditatem tribui iude et caleb et tribui ephraim / et dimidie tribui manasse. In ceteris sortis mittitur. vñ puro q in celesti hereditate

Allegorice
Dat. 7. b
Lu. 13. c
mat. 24. b

vn sapiens
Sop. 15. a

hereditate alij non ventet ad sorte: neq cum ceteris (quis sancti sint) numerabunt: s; erit egregia eorum hereditas: sicut et caleb / et tribui iude / et iesu filio naue. Sicut enim cum adepti victoria diuidunt spolia / egregij bellatores cum ceteris non ducunt ad sortem: sed optima queq virtutu merito papiunt: ceteri sorte vtuntur iure victorie. Ita videt mihi christus dominus meus facturus. Illis enim precipuos et sublimes decernet honores: quorum facta magnifica / et sublimes cognoscit virtutes. Unde ait Iohan. xvij. d. Golo pater vbi ego sum / illic et isti mecum sint. **Luce. xxij. c.** Sed debitis et vos super duodecim thronos iudicantes duodecim tribus etc. **Et Ioha. xvij. c.** Sicut tu in me pater et ego in te: ita et isti in nobis vnium sint. **De omnibus non sorte descendunt / sed dilectionis prerogatiua.** **Caleb filius iephone: et iosue filius nun.** **Sido.** Sexcenta milia armatorum de egypto dicuntur egressa: et duo tamen in terram promissionis ingressi. multi enim p baptismu ad fide trahunt: sed ad celestem patriam paucissimi perueniunt: sicut illud **Matth. xx. b.** Multi vocati: pauci vero electi. Duo tantum ingreditur propter eos qui ex vtroque populo celeste regnum adipiscuntur: vel qui per actionem et contemplationem ad eternam beatitudinem predestinantur.

Nico. de lyra
Pluribus partem maiorem dabis. sicut enim q tribus aliqua habebat plures familias et plures domos: sicut hoc debebat plus accipere de hereditate in terra promissionis.
Ista duxerat vt sortis terram tribubus diuidat. Hoc dicit ad excludendum contentiones que possent oriri i diuisione terre: si fieret simpliciter ex humana ordinatione: sicut tamen cadebat sortis ordinatione diuina: q sortis cuiuslibet tribus cadebat super partem terre sibi proportionatam sicut pluralitatem vel paucitatem familiarum et domorum in ea contentarum: sicut q dicitur **Pro. xvj. d.** Sortes mittunt i sinu: sed a domino temperant. Alij dicunt q terra primo diuisa est p partes equales tribubus: et postea quelibet pars diuisa est in familias et domibus p sortes et p partes inequales: quia illa familia que habebat plures domos / habebat partem maiorem. **Hic quoque est numerus filiorum leui per sortem.** Hic conseruatur numerus tribus leui: cui non est terra diuisa sicut alijs: et ideo numeratio eius post ordinationem de diuisione terre: et patet hanc vsqz ibi: **At vero caath etc.** iochabeth filiam leui. Ista autem iochabeth hic recolligitur ppter excellentiam moysi et aaron quorum mater fuit. Dicit autem hic filia leui: non quia eas genuit: sed quia fuit neptis suar: s; filia filij sui: et p talem modum laban vocauit filios iacob filios suos: quia erant filij filiarum suarum. vt habetur **Gen. xxxi. ca.** et hoc fuit diffusius declaratum **Gen. iij.** **Inter quos nullus fuit eorum etc.** s; in principio libri huius. hoc autem addit: qz numeratio ista differt ab illa i multis: de quo nullus debet admirari: quia est aliorum hominum. **Hi caleb filius iephone etc.** erant enim excepti a dei sententia.
In eodem ca. xvij. vbi dicit in postilla: **Et factum est grande miraculum: quate aut fuit non habet ex terra.** **Abi translatio nostra habet: factum est grande miraculum vt chore pereunte filij eius non perierunt.** In

Horraliter et horribiliter
Exo. 6. c
Is. 3. a
Iochabeth

Additio

perlerunt. in hebreo habet: Facti sunt in signū scz miraculuz
 Et quod addit: vt chore pereunte zc. etiā non est de textu: et
 sic referē hoc quod dicit: Facti sunt in signum ad immediate
 pcedentia. s. q illi qui fuerunt deuorati ab ore terre: similiter
 z cōbulsi ab igne a deo egrediente: facti sunt in miraculū: qd
 est manifestū: vnde illa glo. hebraica quam allegat postilla.
 nō habet fundamentum in littera. similiter nec hoc qd dicitur:
 Deus noster refugium zc. fuit factus ppter hoc miracu-
 lum: non habet certum fundamentum. exponit enim aliter. p
 ut ibidem. Similiter quod dicit qd dauid non fecit omnes psal-
 mos: est cōtra opinionem Aug. quā credo esse veram. put in
 psalterio deo dante pluribus locis tractabitur.

P. ix. b.

Glo. ordi.

Lex he/ reditaria

Difforie utilitas

Allegorice

Accesserūt. Ca. XXVII
 a **D**ate nobis. Orige.
 Date possessionez zc. **H**ec
 p̄m historā palā est omnib⁹ quid vigo-
 ris habeant qui sciūt leges istas nō so-
 lū apud filios isrl custodiri: s; apd oēs
 hoies: q̄ tñ legib⁹ viuūt. **A**n̄ apparet
 q̄ libertas filiaz salphaat nō solū eis
 hereditatē cōtulit: sed ppetua viuendū
 iura seclō dedit. **V**ides q̄nta sit histo-
 rie etiam utilitas: quis pōt leges istas
 dissoluere q̄bus vniuersus vtr̄ mun-
 dus? **N**os aut̄ queram⁹ quō spiritali-
 ter edificemur. fieri enī pōt vt neq; fi-
 lie mibi sint p̄m carnē: neq; iuris here-
 ditas: **E**rit ḡ alicui ociosa lex q̄ diuina
 voce sancita est. **R**equiram⁹ ḡ apud
 spiritalē legē que sint iste quib⁹ filie?
Quaz etiā si pater mortu⁹ fuerit. p ali-
 quo pctō: ipse tñ hereditatem iussu dei
 accipiūt. **V**irtutes animi: z sensus mē-
 tis filij sunt: filie p̄o opa corporis mi-
 nisterio ipta. **Q**uinq; enī sunt corpo-
 ris sensus quib⁹ omne opus in corpo-
 re explet. **I**ste ḡ quinq; filie. i. operuz
 pfectio: est i patre orbate remaneant:
 nō abijciunt ab hereditate: s; nō exclu-
 dunt a regno: s; in medio ppli dei he-
 reditatē accipiūt. **S**alphaat aut̄ inter-
 pretat̄ vmbra in ore ei⁹: hec est intelle-
 ctus operū pater. **S**unt multi fratres
 in q̄b⁹ intellect⁹ altior: z p̄fundior: nul-
 lus. **S**ed est in eis sensus emortuus.
 vñ. i. **R**eg. xv. f. **E**t emortuū ē cor ei⁹
 in ipso. **H**ic igit̄ si ad intelligentiā spi-
 ritualē nihil sapit: sed est emortuus: ta-
 men si genuerit filias. i. opa mandato-
 rū dei: hereditatē certe cum plebe dei
 consequet̄. **N**on poterit quidē nume-
 rari inter eos quoz ipse dñs portio ē.
Matt. xx. b. **M**ulti enī vocati pau-
 ci vero electi. **E**stendit aut̄ ipō noie
 quare filios nō potuit generare. **I**nē-
 pretat̄ enī vmbra in ore eius: qui vmbra
 brā legis in ore habet: z nō ipam ima-
 ginem rerū nihil spirituale: nihil pro-
 fundi intellect⁹ sentire potest: sola vmbra
 legis in ore ei⁹ est: sensus viuos z
 spirituales generare nō pōt: sed opa et
 actus q̄ sūt simpliciora vite mysteria.
Et ideo ostendit in his clementiaz dñi
 q̄ innocētiorez etiā si sensu deficiāt: z
 bona opera habeāt nō excludantur ab
 hereditate sanctorū. **R**ecte ergo locute
 sunt filie salphaat. **H**omo cum
 mortuus fuerit absq; filio zc.
Origenes. **S**upponitur lex de suc-
 cessione vt primo filius. filia secun-
 do loco succedat. tertio frater. quarto
 patris frater: quinq; gradus certū ali-
 quem non designat. **S**ed quicumq; propinquior ex omni fa-
 milia fuerit succedat. **I**n his integer et perfectus est historie
 sensus: vt nihil requirere videatur: sed qui in spiritualibus
 legibus est eruditus/ pōt intelligere diuersos successorū gra-
 dus: z quō

Diuerfi suc- cessionum modus

Replica correctorij contra Burgen. **I**n capi. xvij. **S**
 Burgen. ponit tria satis dubia et fortassis
 falsa que non probat. **P**rimo dicit id quod dicitur de chore pe-
 reunte non est de textu: vbi sine auctoritate z ratione redarguit
 nostram translationem. **S**ecundo dicit glo. hebraicam quam
 allegat postilla. non habere fundamentum: sed nec hoc probat
 auctoritate vel ratione: quib⁹ promittat eius probationem da-
 re velle circa expositionem psalmi: **D**eus noster refugium. quē
 tamen psalmum nō tangit vnico verbo. **T**ertio dicit dauid cō-
 posuisse omnes psalmos: z sic improbat beatum Hieronymū.
 q̄ tamen hoc habeat veritatem de auctoritatibus psalmoz di-
 cetur. j. in correctorio primo circa psalmum primum.

Chico. delyra

Accesserūt. Ca. XXVII **†** s. 26. d
 aut̄. **H**ic agit de diuisione ter-
 re in q̄stū p̄inet ad mulieres.
 z diuidit in duas ptes. in partē princi-
 palem z incidentalem. scda. ibi: **A**d fi-
 lios aut̄ israhel. **C**irca primū scienduz q̄
 qz supra dixerat dñs: **I**stis. s. numera-
 tis diuidet̄ terra: z soli viri fuerunt nu-
 merati. ideo hic ostenditur in quo casu
 mulier debeat hereditare: videlicet qñ
 pater eius nō habet filios. z hoc est qd
 dicitur: **A**ccesserunt aut̄ filie salphaat
 zc. qui non habuit filium. **b** **E**t qz
 dixerūt: **P**ater noster mortu⁹ est
 in deserto. dicunt hebrei q̄ fuit ille q̄
 lapidatus est: eo q̄ colligebat ligna in
 sabbato: vt dicitur in est. s. xv. capitulo.

Accesserūt. Ca. XXVII
 a **S**erit aut̄ filie salpha-
 at filij epher: filij gala-
 laad: filij machir: fi-
 lij manasse: q̄ fuit fili⁹ ioseph: qz
 sunt noia: maala z noa z egla et
 melcha z therfa: steterūtq; corā
 moyse z eleacaro sacerdote/ z cū
 ctis p̄ncipib⁹ ppli ad ostiū taber-
 naci sederūt/ atq; dixerūt: **P**ater
 n̄r mortu⁹ ē in deserto: nec fuit i se-
 ditōe q̄ cōcitata est cōtra dñm
 sub chore: s; in pctō suo mortu⁹
 est. **H**ic nō habuit mares filios:
Cur tollitur nomen illius de fa-
 milia sua qz nō habet filiū: **B**a-
 te nobis possessionē inter cogna-
 tos p̄ris n̄ri. **R**etulitq; moyses
 causaz eaz ad iudiciū dñi. **Q**ui
 a **Q**uia ne plebs legis ab euāgelij posses-
 sione excluditur.
Dixit ad eū: **I**ustam rē postulāt
 a **F**ilie. i. opa ministerio corpis cōpleta.
 b **E**t. s. q̄ vmbra legis habet in ore: nihil
 p̄fundum: nihil spirituale sentiens.
Filie salphaat **B**a eis possessionē
 inter cognatos patris sui: z ei in
 c **I**n plebe. s. nō in leuitis quib⁹ solus de⁹
 est hereditas. **F** celestem.
hereditatē succedant. **A**d filios
 b **a**ut̄ isrl loqueris hec: **H**omo cū
 a **Q** sapiētia z intelligentia vigeat. **T** cum
 mortuus fuerit absq; filio/ ad fi-
 sez qui p̄rogatina operum vigeat.
lia eius trāsibit hereditas: si filia
 nō habuerit/ habebit successores
Qui ex imitatione sapientum agunt.
fratres suos. **O** si z frēs nō fue-
 a **Q** ill. s. q̄ traditione veterū nō p̄prio sensu
 nec p̄nt̄ doctrine monitiōe aliqd agūt boni.
rint/ dabitur hereditatez frātrib⁹
patris ei⁹. **S**in aut̄ nec patruos
 habuerit: hereditas dabitur his
Q. s. q̄ sine occasiōe sine xitate doctrine ali-
 qd boni agūt. nō enī p̄dūt mercedē suā
qui ei proximi sunt. **E**ritq; hoc i
 filijs israhel sanctuz lege ppetua/ k

Accesserūt. Ca. XXVII **†** s. 26. d
 aut̄. **H**ic agit de diuisione ter-
 re in q̄stū p̄inet ad mulieres.
 z diuidit in duas ptes. in partē princi-
 palem z incidentalem. scda. ibi: **A**d fi-
 lios aut̄ israhel. **C**irca primū scienduz q̄
 qz supra dixerat dñs: **I**stis. s. numera-
 tis diuidet̄ terra: z soli viri fuerunt nu-
 merati. ideo hic ostenditur in quo casu
 mulier debeat hereditare: videlicet qñ
 pater eius nō habet filios. z hoc est qd
 dicitur: **A**ccesserunt aut̄ filie salphaat
 zc. qui non habuit filium. **b** **E**t qz
 dixerūt: **P**ater noster mortu⁹ est
 in deserto. dicunt hebrei q̄ fuit ille q̄
 lapidatus est: eo q̄ colligebat ligna in
 sabbato: vt dicitur in est. s. xv. capitulo.
c **N**ec fuit in seditione que con-
 citata ē cōtra dominū sub chore.
Hoc allegauerunt ne eis diceretur: q̄
 puatus fuisset iure hereditatis ex illa se-
 ditione: vt dicitur fuit. xvj. capitulo.
d **S**ed i peccato suo mortu⁹ ē.
 quasi diceret peccatum suum nulli no-
 cuit nisi sibi. **e** **C**ur tollit̄ nomen
 illius. quasi diceret non est iustum.
f **R**etulitq; moyses causam ea-
 rum ad iudiciū dñi. quia dicunt
 fuerat sibi prius a domino q̄ terra diui-
 deretur numeratis qui erant tñ viri: z
 ideo noluit eis dare hereditatem absq;
 aliqua determinatiōe dñi. **g** **Q**ui
 dixit ad eum zc. et sic determinauit
 pro ipsis. **h** **A**d filios autem is-
 rael. **H**ic consequenter determinatur
 occasione filiarum salphaat quis debe-
 at hereditare etiam in alijs casibus: qñ
 pater nō habet filios: quia si habet filia
 debet succedere: z si nec filiam habeat:
 frater suus debet hereditare: qui si nec
 fratrem habuerit: patruus suus debet
 succedere: z si nec patruus habuerit: al-
 ter de eius genere propinquior debet
 hereditare. z patet littera. **i** **E**ritq;
 hoc filijs israhel sanctum. i. firmuz.
k **L**ege ppetua. sicut enī impator
 p̄ter leges q̄s cōdidit. p gnali ordiatio/
 * ne sui

Moraliter. **a** **A**ccesserūt aut̄ fi-
 lie salphaat: filij epher: filij gala-
 ad: filij machir zc. **P**er hoc autem
 q̄ istis mulieribus ex determinatiōe do-
 mini data fuit hereditas inter viros ge-
 neris sui: significatum fuit q̄ i adeptiōe
 hereditatis eterne: nullam facit differē-
 tiam diuersitas sexuum vel statuum: s;
 tñ meritorum. **h**al. ij. d. **Q**uicunq; in
 christo baptizati estis christuz: induistis
 in quo non est iudeus neq; grecus: nō
 seruus neq; liber: non masculus neq;
 femina: omnes enim vos vnum estis in christo iesu. **S**i autē
 vos vnum estis in christo iesu: ergo semen abrae estis p̄m pro-
 missionem beredes. **U**nde et beata virgo maria non solum su-
 per oēs viros sed etiā sup oēs angelos i celis credit̄ exaltata.
 * **M**unq; videt̄

Moralit

A d dicitur quomodo primus sit consequens de celestis hereditatis gradus doctrine et scientie merito / qui est masculus filius. Secundus operis prerogativa que est filia. Tertius compassionis et imitatio nis: vñ et frater nominat. Sicut enim nonnulli qui spote et proprio intellectu nihil agunt: sed positi iter fratres ex imitatione ea videtur agere que illi agunt qui proprio intellectu mouentur: datur etiam istis tertius hereditatis gradus quasi fratribus. Quartus que fratrem patris nominat / potest intelligi ordo hominum / qui audita a patribus conant implere: non tam propriis sensibus moti / nec presentis doctrina excitati que veterum traditione: boni vero aliquid gerunt. Ultimus vero scribit gradus / qui quolibet pacto his primus fuerit: quasi diceret: siue occasione / siue veritate doctrine quis aliquid boni fecerit / non potest mercedem suam. a Ascende in montem etc.

Tropolo Orige. Vide quomodo qui perfectus est beatus est: non in valle / non in planicie / non in colle: sed in monte. i. in alto et in arduo defungit loco: quia vite eius consummatio habebat in excelso: sed oculis iubeat ceteri omnem terram promissionis: et diligenter ex alto cuncta prospicere. Operabat enim summam perfectionis consecuturo nihil incognitum remanere: sed cuncto rursus quod vident et audiunt habere noticiam. Ideo credo ut oim qui in carne positus corporali cepit aspectu: in spiritu effectus nuda mente ad auditoria et discipulatum sapientie peruenit: velociter eorum rationes assequatur et causas. Que enim utilitas decessuro de seculo ostendere terrarum et loca / quorum nec laboris pressuram / nec gloria esset precepturus: Perterret me quod de moyse famulo et amico dei: cui facie ad faciem locutus est dominus: per quem fecit signa et prodigia tam periculosa dicunt. Apponeris inquit ad populum tuum / sicut apposuit est aaron frater tuus in monte hor. Causa exponit dicens: propter quod transgressi estis verbum meum in deserto sin: non me sanctificastis in aqua coram eis: ergo nec sine culpa est moyse: etiam ipse transgressus est et factus sub peccato. vñ Ro. v. c. Regnavit mors ab adam usque ad moysen: nec enim ipse peccavit. Conclusit enim deus sub peccato omnes ut oim miseretur. Si autem christo qui nos liberavit de corpore mortis huius. Moyse enim liberare non potuit cum et ipse transgressus sit. Ille ergo solus debet requiri qui peccatum non fecit. Idem. Mors moyse finis legis que per se iam dicitur: sacrificiorum. i. interruptio et ceterorum que sibi mandantur in lege. Nec ergo ubi finem accipiunt iustus accipit principatum. Finis enim legis spiritus ad iustitiam omni crediti. Et sicut de prioribus dicitur: quod oes in moyse baptizati sunt in nube et in mari: ita et de iesu dicitur: quod oes in iesu baptizati sunt in spiritu sancto et aqua. Iesus est enim qui transit aquas iordanis: et ipsi quodammodo iam tunc populum baptizavit. Ipse est qui terram sanctam partem universis: non pro populo sed secundo. Prior enim pro peccato suo cecidit in deserto. Propter iesu qui quieti terra a bellis / pro tepibus moyse. Sed de iesu christo dicitur: non filio nane. Et vti terra mea cesset a bellis: et cessaret si sub iesu meo principe fideliter militaret: caro mea non insurgeret aduersus spiritum meum: nec impugnaret terra mea a partibus gentibus diuersis. i. concupiscentis stimulat. Oremus ergo ut iesus regnet super nos: et terra nostra cesset a bellis / ab impugnationibus seculi carnalium desideriorum: et tunc requiescat vniuersusque sub vite sua: et sub ficu sua et oliua sua. i. sub velamento patris et filii et spiritus sancti requiescat anima nostra. b Quia offendisti etc.

Aug Ea causa mortis moyse dicit dominus quia et fratris eius: quia. i. non sanctificauerunt eum coram populo ad aquam contradictionis. i. quod dubitauerunt quod dono eius posset aqua de petra profuere. c Abscende autem significat quod nec vetus sacerdotum / cuius personam aaron gerebat: nec ipsa lex / cuius personam gerebat moyse: introducant populum dei in terram eterne hereditatis. Sed iesus in quo significat christus: id est gratia per fidem. Et aaron quidem ante defunctus est quod israel in aliquam partem terre promissionis intraret. Moyse autem adhuc viuente captus est terra amorreorum et possessa: sed iordanem cum eis non transiit. Et aliqua enim parte lex obseruatur in fide christiana. Ibi enim sunt etiam precepta que usque hodie christiani obseruare inueniunt. Sacerdotium vero illud et sacrificia nullam partem tenent hodie fidei christiane / nisi quod in vmbra futurorum acta et tractata sunt. Cum

sicut precepit dominus moyse. Dixit a quoque dominus ad moysen: Ascende b in monte istum abarim / et contemplare inde terram quam daturus sum filiis israel. Cum videris eam / tunc ibis et tu ad populum tuum / sicut iuit c

a Etiam moyse transgressus est. oes enim peccauerunt: solus ergo christus a peccato liberare potuit qui peccatum non fecit.

b frater tuus aaron: quia offendisti me in deserto sin in contradictione multitudinis: nec sanctificare me voluisti coram ea super aquas. He sunt aque contradictionis in cades deserti sin. Cui respondit moyse: c Provideat dominus deus spirituum

sunt. Cum vero ambobus fratribus ut apponant ad populum suum dicit manifestum est non esse in illos iram dei / que separat a pace eterne societatis. Cum pater non solum officia / sed et mortes eorum signa fuisse futurorum: non supplicia indignationis dei. c Provideat deus. Nota: non eligit filios / non nepotes: nec rogat ut constituat duces: iudicio dei electionem committit.

Provideat deus de. Orige. Revertitur de hoc seculo. i. orat deum ut perveniat ducem populo. Erant ei filii gersa et eleacer: et filii fratris magni et egregii viri: non orat deum pro ipsis ut constituentur duces populi: ut discant ecclesiarum principes successores sibi non propinquitate carnis testamento signare: neque principatum ecclesie hereditarium tradere: nec eligere eum quem humanus commendet affectus: sed dei iudicio successoris electionem permittere. Poterat recto iudicio principem eligere / cui dixerat deus: Elige presbyteros populo quos tu scis presbyteros: et elegit tales in quibus continuo dei spiritus quiesceret / et propheta / rert omnes. Sed non eligit et non audet: ne relinquat posteris presumptionis exemplum: sed ait: Provideat dominus deus etc.

Quis erit ergo ex plebe qui sepe clamoribus ad gratiam vel precium excitat / moveri solet: vel etiam ex sacerdotibus qui se ad hoc idoneum iudicet: nisi si cui orati et petenti a domino revelet. Sicut deus dicit ad moysen: Assume ad te ipsum iesum filium nane etc. Audis evidenter ordinatum principis populi tamen manifeste descriptam / ut pene expositione non egeat. Nulla hic populi acclamatio: nulla propter quietatis contemplatio: propinquitas agrorum et praediorum relinquit hereditas: gubernatio populi illi tradat quem deus elegit: qui. i. habet in se spiritum dei / et in conspectu suo precepta dei: qui moyse notus et familiaris sit: id est in quo sit claritas legis et scientia / ut possint eum audire filii israel.

Mico. de lyra

Spiritus. sanctus

ne sui imperij / statuit aliquas speciales ex casibus emergentibus: sic etiam dominus propter leges quas dedit moyse / pro ordinatione populi in ceteris aliquas etiam speciales dedit ex casibus emergentibus: sicut in casu propinquo et in pluribus aliis. a Dixit ergo dominus. Die propter describitur ordo populi ad ducem: et primo describitur huius ordinationis ratio. secundum cetera ipsa ordinationis / ibi: Dixitque dominus. Ratio ordinandi de duce fuit mors moyse imminens de propinquo: quod notat cum dicitur: b Ascende in monte istum abarim / et contemplare inde terram. q. d. licet determinaverim te non ingredi illum / ut habitum est. s. xx. ca. tñ volo quod tu videas eam ad aliqualem tuam consolationem. c Ibis et tu ad populum tuum sicut iuit fra. etc. i. per tale modum moriedi ita getu et pacificus: quod hoc desideraverat moyse: ut dicitur est supra in fine. xx. ca. d Quia offendisti me in deserto sin etc. Istud additur / ne ab aliquibus crederetur quod moyse als offendisset dominum: et quod propter hoc fuisset priuatus ingressu terre: et etiam ad considerandum se veritate diuine iusticie / qui amicum suum moysem peruenit ingressu terre desiderabilis sibi per vna offensa. e Cui respondit moyse: pui. do. etc. In quo patet claritas moyse / qui acceptas dei voluntatem pro se nihil petijt: sed statim ad procurandum bonum populi se convertit. f De spiritu. etc. q. d. tu nostri corda hominum qui sunt ignota hominibus: ideo tu solus potes ordinare de duce vtili pro populo isto: ad quod requirit homo bone ac perfecte voluntatis: unde subditur: g

Quem qui sit. * Cuius videris eam etc. Per hoc autem quod moyse audito domini verbo de sua morte / tunc non rogavit eum de promotione vite sue: sed quasi sui oblitus rogavit eum pro bono populi sibi subiecti dicens: f Provideat dominus deus spirituum omnium carnis hominum qui sit super multitudinem hanc etc. Ostenditur quantum bonus princeps vel prelati de bono populi sui sit sollicitus / pro quo vitam suam debet exponere. Johannis. x. b. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis. Et de rege Hadro refert Valerius maximus / quod cum responsum haberet de apolline delphico quod si interficeretur ab aduersariis: populus eius victoriam haberet: sin autem debellaret: scienter et latenter se periret / ab hostibus iugulandum / ut suum populum liberaret.

Ro. 33. b
Deu. 33. g
Nu. 20.
Ro. 11. d.
Ibi. 7. d.
Doraliter
Ro. 10. a
Ibi. 3. d.
Aug
Dyslice
Nu. 21. c.

Hu. 11. g
Duisio
Doralit
Valerius maximus

Et Spiritus Sanctus. Non enim de spiritu hominis hoc dicitur: quod nullus erat qui non haberet. Subest tamen manus eius imponere ne quisquam qualibet pollens gratia sacramenta consecrationis aut deat recusare. b Et dabis etc. Ipsi. Iesus succedit moysi / et dicit quod spiritualiter debeat offerre in ecclesia. Regi enim succedat euangelium: lex facienda monet et gratia complet. Item quod offerri debeat per singulos / de hinc quod in sabbato pro spem quietis eterne: quod in kalendis per inouatione vite: quod in pascha qua sepelimur christo per baptismum: quasi a mortuis transiunt ad vite nouitate: quod in pentecosten propter gratiam spiritus sancti / et remissionem peccatorum etc. c Et pro parte glorie. Quasi facies eius socium glorie tue. Non enim res homini quasi partem diuise minuunt / sed tota sunt omnibus / tota singulis que carum habent societatem. d Et audiatur etc. Origo. Si sacrificia et instituta legalia usque in presentem mansissent euangelij fide excludissent. Erat enim in illis magnifica et reuerentie plena religio: que primo aspectu stupefaceret intuentem. Quis enim videns sanctuarii / altare / sacrificios / sacrificium presumat / et omnem illi rei ordinem: non putaret plenissimum hunc esse ritum quo deus coleret creator omnium? Sed gratias aduentum christi qui illa destruxit qui magna videbantur in terris et cultum dei a visibilibus ad invisibilia transiit / et a temporalibus ad eterna. Sed ipse spiritus aures requirit que hec audiat / et oculos que hec videat. e Pro hoc etc. Doraliter in istruimur ut quisque accipiat potestatem in populo dei secundum magisterium diuine legis que in sacerdotum officio maxime committitur: vitam suam et subditorum ordinem atque regat.

Sacrificia legalia stupenda

Nico. de lyra

Et dicitur quod sit super multitudinem habitantem in terra. Vigila ad bonum conuersationis: magis volens prodesse quam preesse. b Et possit exire et intrare ad eos: ita quod non sit vltimus ad labores sed primus. c Ne sit populus domini sicut oves absque pastore. post mortem meam: quod scribitur in Proverbia. ubi non est gubernator: populus corruet. d Dixit dominus ad moysen: Ponit ducis pulvis / cui dicitur: e Tolle ioseph filium nunc. persuadendo ei quod ad voluntatem meam suscipiat onus populi. f Virum in quo est spiritus. quod d. talis est sicut petisti. g Et pone manum tuam super eum. ita quod te viuente in situat in prete: ut ne post mortem tuam aliquid velle contradicere. h Qui stabit coram eleazaro etc. ut oves videant quod post te debeant ei obedire. i Et dabis ei precepta. s. ex parte mea. k Lucrum videtur. ad maiorem certitudinem sue institutionis. l Et pro parte glorie tue. non quod gratia moysi fuerit in aliquid diminuta: sed quia ioseph non accepit gratiam a deo ad equalitatem moysi: secundum quod dicitur in Deuterio. vlt. d. Et non surrexit ultra propheta in israel sicut moyses etc. unde subdit: Pro hoc si quid agendum fuerit. m Eleazar sacerdos domini. h autem non indigebat moyses: ut aliquid suaderet dominum pro eo: quod ipse loquebatur cum deo facie ad faciem: sicut homo loqui solet ad amicum suum: sicut habetur in Exodo. xxxij. b. cetera patent.

de se. dif. 2. c. no op. tet

Glo.ordi.

Leui. 2. d. om alia litteram

Dixit dominus ad moysen dicens: Precepta filijs israel et dices ad eos. Quia mea data mea: hostias meas in odore suauitatis obseruate: ut offeratis mihi in diebus festis meis. Et dices ad eos: He sunt hostie mee que offeretis domino etc. Nemo enim aliquid offert domino / sed quod domini est: nec tam offert quam reddit. id dicitur: Quia mea: data mea: data

mea: data mea etc. Quasi que preceptum sum ut offerat in diebus festis meis: data mea sunt. i. a me vobis dantur: ne quis credat offerendo se aliquid offerre deo. Impius enim est qui putat aliquid se deo prestare velut indiget. Origo. In diebus festis meis. Dabitur deus dies festos suos. Est enim ei magna festiuitas salus humana. Puto quod per singulos fideles: per singulos qui conuertunt ad deum et in fide proficiunt: festiuitas oritur domino. Letificat enim impudicus si sit castus: et iniustus cum iusticia colit. Agit festum christus qui per salutem nostram sanguinem fudit: cum videt prodesse quod se humiliat: factus obediens usque ad mortem. Agit festa spiritus sancti cum in his que conuertuntur videt sibi templum parari. Letantur angelus ad quorum festiuitatem accedunt conuertuntur. Gaudium enim est in celo super vno peccatore penitentiam agente. Deo et angelis eius occasione leticie damus: cum super terram ambulantes conuersationem in celum habemus. Vereor ne e contrario mala conuersatio nostra non solum terris sed et celo lamentationes inducat et fortassis ipsi deo. ut quod enim dicitur Gen. vi. b. Penitet me quod feci hominem super terram: Et christus videns civitatem fleuit super eam dicens: Hierusalem hierusalem que occidis prophetas: et la. eos etc. Et ego hodie si propheta non audiam verba et monita eius spernam: lapidabo prophetam: et quod in me est: occido: cuius tantum mortui verba non audio. Illa que lamentantis dei vox est: Deum me: quod factus sum sicut qui congregat stipulam in messe: et sicut racemos in vindemia etc. Hierusalem vero quia peccauit grande peccatum: perierunt omnes festiuitates eius. Quia in loco sancto et in die festiuitatis christum occiderunt. ideo dicit ad eos: Memorias vestras et sabbata vestra et dies festos odiuit anima mea. Esa. i. d. Ubi de muneribus mandat: ubi adhuc nulla sunt peccata: dies festos meos dicit: Sed hec sunt sacrificia. Quia ramus qui diligenter quis sit ordo festiuitatum: ut ex ipsis ordinibus et sacrificiorum ritu colligam qualiter vnusquisque ex

Dies festi dei

Phil. 2. d. Leui. 15. b

Lu. 13. g

Dich. 7. a

Reu. 1. c

Ca. XXVIII

Dixit dominus ad moysen: Precepta filijs israel: et dices ad eos: Oblationem meam et panes et incensum odoris suauissimi offerete pro terra sua. Hec sunt sacrificia que offerre debetis: Agnos anniculos immaculatos duos quotidie in holocaustis sempiternum. In lege et prophetis attendentes. vnum offeretis mane et alterum ad vespere: decimam partem ephi simile / que conspersa sit oleo purissimo: et habeat quartam partem huius. Et sine intermissione oremus: et ascendet odor nostra sicut incensum in conspectu domini. Holocaustum iuge est quod obtulistis in monte sinai in odore suauitatis

Nico. de lyra

Dixit dominus ad moysen dicens: Precepta filijs israel: et dices ad eos: Oblationem meam et panes et incensum odoris suauissimi offerete pro terra sua. Hec sunt sacrificia que offerre debetis: Agnos anniculos immaculatos duos quotidie in holocaustis sempiternum. In lege et prophetis attendentes. vnum offeretis mane et alterum ad vespere: decimam partem ephi simile / que conspersa sit oleo purissimo: et habeat quartam partem huius. Et sine intermissione oremus: et ascendet odor nostra sicut incensum in conspectu domini. Holocaustum iuge est quod obtulistis in monte sinai in odore suauitatis

Diuisio

Iuge sacrificium

non pro varietate colorum excludenda / sed defectu membrorum: ut si quod dicitur in Galatibus. Ritum autem huius sacrificij et rationem et alia que ad hoc pertinent posuit: Exo. xxx. versus finem capituli: ubi eadem sententia ponitur sic hic: excepto quod hic addit: pro obtulistis in monte sinai. quia hoc sacrificium primo oblatum est ibi in consecratione sacerdotum et dedicatione altaris holocaustorum: ut habetur Exo. xxx. Dic autem doraliter. n Dixit dominus ad moysen etc. In hoc autem ca. et sequenti agit de solennitatibus veteris legis. s. sabbato neomenia: paschate: pentecoste: festo tubarum et expiationis tabernaculorum et cetis. quarum solennitatum expositiones mystice supra sunt posite Leui. xxij. propter quod hic dimittit: quis enim vult eas videre ibi recurrere potest.

Doraliter

quisque ex factis suis festiuitate deo parare possit. Prima est festiuitas dei que dicitur indefinita. De his enim mandata que indefinita noster matutinis et vesperinis sacrificijs offerant. Non primo mandata de festiuitate pasche: vel agymoz vel scenophegie: hac per ma posuit in que sacrificium indefinita mandata offerri: vt agnoscat

ru docete spūsancto: verbis et exemplis docet auditores suos: non p tempali lucro: sed p vite eterne pmo. c ¶ In calendis: Id est in neomenijs: cum ecclesia vel quelibet anima soli iusticie sic ppinquat: vt vnus spūs cū eo fiat: et p ipm innouata veterē hominē abijciat. ¶ Idē. Tertia festiuitas neomenie

neomenia

uissimū incensi dñi: Et libabitis vini quartā partem huius p agnos singulos in sanctuario dñi. Alterumque agnum similiter offeretis ad vesperā iuxta omnē ritum sacrificij matutini et libamentorum eius oblationē suauissimi odorū

In quo ab oī ope mundi cessat.

a dño. Die autē sabbati offeretis

¶ Duos agnos anniculos offeret: qui simplicitatem mentis et innocentia operis deo exhibet.

duos agnos anniculos imacula

b tos: et duas decimas simile oleo

c sperse in sacrificio: et liba que ri

te fundunt p singula sabbata in

d holocaustū sempiternū. In ca-

e lendis autē: id est in mensū exor-

f dijs offeretis holocaustum dño:

¶ vitulos de armento duos: arietes

¶ vnum: agnos anniculos septem

g immaculatos: et tres decimas si-

h mile oleo cōspere in sacrificio p

¶ vnus annul.

dies: i qua et hostia offert. Neomenia autē noua luna dicitur. Noua autē dicitur soli prima vt sub claritate eius lateat. Sed est hec festiuitas vmbra futuro: sicut et alie. Sol iusticie christus est: huius si luna. i. ecclesia que lumie eius repleta iuncta fuerit: vt vnus spūs cū eo fiat: tūc festiuitate neomenie agit. Tūc enim vna efficiat: cum abijciat veterē hominē: et induit nouū qui p̄m deum creatus est. Tūc neq̄ videri neq̄ comprehēdi humanis pōt aspectibus. Cum enim totam se sociauerit dño et ad splendore eius totam se cōcesserit: nihil omnino terrenū cogitat vel querit: nec hominibus placere studet: sed totam se sapientie: totam sellumini: totam se calori spūs sancti micipat subtilis et spiritalis effecta. Ideo dignissime die festum agit: et hostia neomenie dño tanq̄ p spm̄ innouata iugulat. ¶ Vitulos de armento. Pōt in duobus vitulis iocūditas boni opis in anima vel in corpore signari. Que p̄m duo testamēta offert dño vel deo in duobus pceptis charitatis. ¶ Arietem vnum. In ariete regimē discipline forte et immobile p̄m vnitatē fidei catholice. ¶ Agnos anniculos septem. Simplicitatē et mansuetudinē mox p celesti requie p gratiam septimo: mis spūs. ¶ Et tres decimas. Hec offert q̄ sciam spiritalē in sancte trinitatē

Ep̄. 4. f.

Nico. de lyra

¶ Die autem sabbati. Die psequēter agit de festiuitate sabbati que reiterabatur qualibet hebdomada semel. fiebat autē in memoriam bñficiū creationis: vt habetur Exod. xx. vbi dictum fuit de modo obseruandi: sed hic agit de ipso sabbato q̄ntum ad sacrificia in ipso offerenda: cum dicitur: Die autem sabbati offeretis duos agnos anniculos. dicebatur autē agnus agniculus post octauam diem: quia extunc poterat offerri vsq̄ ad completionem anni. b ¶ Immaculatos. Id est sine defectu membrorum. c ¶ Et duas decimas. Accipitur autē hic decima p decima parte ephr: de cuius q̄ritate dictum fuit Exod. xvi. in fine. d ¶ Oleo consperse. Quia in pistatiōe eius admiscebat oleum. e ¶ Per singula sabbata. Per hoc designatur q̄ oblatio sabbati si omitteretur nō poterat suppleri in alio sabbato sequenti: vt dicit Ra. Sa. f ¶ In holocaustum sempiternum. In hebreo habetur: Sup̄ holocaustum iuge: quia iuge sacrificium de quo dictum est non pretermittatur in sabbato propter specialem oblationem sabbati: sed eodem die fiebat sicut in alijs: quia nunq̄ dimittebatur pro quacūq̄ oblatione alia vel solennitate. et ideo dicitur hic: Super holocaustum iuge: id est vltra: quia illa sacrificia erant quedaz superaddita iugi sacrificio: et etiam quia alia sacrificia fiebant post oblationem iugis sacrificij matutini. g ¶ In calēdis autem etc. Hic consequenter agitur de festis neomenie quod reiterabatur quolibet mense scilicet in nouilunio: quia iudei accipiunt menses p̄m lunationes: et dicitur neomenia a neos qd̄ est nouum: et mene defectus: et accipitur hic p luna. Fiebat autem hec solennitas propter bñficiū diuine gubernationis: sicut sabbatum propter bñficiū creationis. ideo fiebat in nouilunio: quia mutatio in istis inferioribus magis apparet p̄m innouationem lune q̄ temporibus alijs cōmuniter. que autem sacrificia debeant tunc offerri: ostenditur cum dicitur: Offertur holocaustum domino: vitulos de armento duos. Sequitur: h ¶ Et tres decimas simile oleo consperse in sacrificio per singulos vitulos etc. Dicunt aliqui q̄ vituli debebāt esse trimi: id est trium annorum. ideo cum quolibet offererentur tres decime simile: arietes bimi: et ideo cum quolibet offererentur due decime simile: agni vero qui erant anniculi habebant vnam decimam tantum. et hoc est quod dicitur: ¶ Et decimā decime

Sabbatū quare colit

D

Iuge sacrificiū

Festū neomenie

Ps. 140. 9

Sabbatū christiani

Terū sabbatum

Tob. 13. a

Ca. 35. d

bus vacas: ad ecclesiā venias: verbo dei aurē p̄beas: celestia cogites: de futura spe sollicitudinē geras: venturū iudiciū p̄ oculis habeas: nō respicias ad p̄ntia et visibilia: sed ad inuisibilia et futura. Hec est obseruatio sabbati christiana: hec iudei obseruare deberēt. Apud ipos quoq̄ faber et struor: et p̄mōi opifices in die sabbati ociant: lector autē diuine legis vel doctor ab opere suo nō desinit: nec tamē p̄taminat sabbatum. vnde Matth. xx. a. Sacerdotes in templo sabbatū violant: et sine crimine sunt. Qui ergo cessat ab operibus seculi et spūalibus vacat: sacrificiū sabbati et diē festum agit. Neq̄ onera portat in viā. Onus enim est omne pctm̄: p̄m illd̄ Ps. xxxv. a. Sicut onus graue grauate sunt sup̄ me: neq̄ ignem accēdit: de quo dicit Esa. l. d. Ite in lumine ignis vestri etc. Unusquisq̄ sedet in loco suo: et non p̄cedit ex eo. Locus aie spiritalis est iusticia: veritas: sapientia: sanctificatio: et oia que christus est locus anime est. Ex hoc loco nō oportet eaz exire: vt vera sabbata custodiat: et diē festum sacrificijs exigit sabbatorum: p̄m illd̄ Job. xv. a. Qui manet in me: et ego in illo etc. ¶ Hec altius repetamus q̄ sit veri sabbati obseruatio. Ultra hunc mundū est: quod em̄ scriptū est Gen. ij. a. Requirit deus in die sabbati ab operibus suis: nō videmus vel tūc factū esse in die septima: vel etiā nūc fieri. Semp̄ em̄ videm̄ deū operari: nec est sabbatū in quo nō operet̄ p̄ducens soles suum sup̄ bonos et malos: et pluens super iustos et iniustos: p̄ducens in montibus fenum: et herbam seruituti hominum: pcutiens et sanans: deducens ad inferos et reducens. Unde cum iudei p̄scriberent sibi de operatione et curatione sabbati: respondit Job. v. c. Pater meus vsq̄ modo operatur: et ego operor: Ostendēs in nullo huius seculi sabbato requiescere deum a dispensatione mundi. Erit ergo verum sabbatum in quo requiescet deus ab omnibus operibus suis: cum aufugiet dolor et tristitia et gemitus: et erit deus omnia in omnibus. In quo diem festum: et verum sabbatum cum angelis celebrabimus offerentes sacrificium laudis: et sacrificium indefinens cum indefinenter assistet deo anima: et offeret sacrificium laudis p̄ p̄ntificem magnū qui sacerdos est in eternuz p̄m ordinem melchisedech. b ¶ Et duas decimas si. etc. Hec offert qui spūali gratia repletus scientiā duū testamētorū docete spū

Sancte trinitatis fide oleo leticie illuminatus exhibet cu bono ope. a Et duas decimas. Hoc facit q decalogu legi in duobus pceptis charitatis ad sua r primo u utilitate studet puertere: et sic tota vita suam in suauē odore dno dedicare.

Moralit b Et decima decime. Hoc fit cu simplicitas moru p scri pturaru regula gratia spū sancti coope rante instituit et ornat. Bene aut hec omnia in holocaustu domio iubent of ferri: qz hec agere debem nō vt huma nam laudē vel p sentē retributionē que ramus. sed omniū bonoz dator: i deo p omnia placeam / et eterne vite retribu tionē mereamur. c Mense autēz primo rē. Orige. Quarto loco ponitur inter festiuitates diei pasche solēni tas: in qua agnus occidit: agn. s. ve / rus: agnus qui tollit pctā mudi: qz pas cha nostrū immolatus est christus. In / dei carnali sensu comedat carnes agni: nos aut carnē sibi dei. Spe aut ait Jo han. vi. f. Nisi comederitis carnes me as nō habebit vitā in uobis. Hoc qd modo loquimur carnes sūt uerbi dei: si quasi infirmis olera / aut quasi pueri lactis alimonā pferam: si tñ pfecta lo quimur: si robusta / si fortia / carnes uer bi apponim comedēdas. Abi enī my / sticus sermo / r trinitat: fide repletus r solidus pferatur: vbi futuri seculi amo / to uelamine littere legis spiritalia sa / cramenta pandunt: vbi spes anime a / uulsa de terris: collocat in illis que oca lus nō uidit / nec auris audiuit: hec om nia sunt carnes uerbi dei. Qui pōt per fecto uelci / r corde purificato: ille dō se stiuitatis pasche imolat sacrificiū / r die festū agit cū deo r āgel ei. d Qui tadecima die. Idē. Sequit hūic con tinua festiuitas acymoz / quā merito ce lebrabis: si extermines omne fermentuz malicie r nequitie ab anima tua: r acy ma sinceritatis r ueritatis custodias. Nō enī putādū est ē de / um leges hominibus p fermento scribere / et exterminari ani / mam iubere de pplo suo si paz fermēti in domo sua habuerit: r huius fermenti causa tñ offendi: vt animā quā ad imaginez suā fecit exterminari iubeat r euerit. Sed illud horrefcit deus si malicie / ire / vel nequitie spūs anima fermentet r intumescat ad flagitia. Nec si de domo aie nre nō abijcim merito extermi nabimur. Sed ne cōtēnas etiā si uideris paruā intra te fermē tari maliciā: qz modicū fermēti totā massā corrūpit / r vnū pec catū aliud gignit. Si enī quis accepto castitatis fermēto / quo / tidie castior efficit. sic accepto nequitie fermēto / quotidie efficit nequior r deterior. Idē. Omnes qui imbuedi sunt altiori / bus disciplinis: molestū habēt rudimētoz laborē cū discipline ignorāt uirtutē. Dolesta ergo nobis uidēt rudimēta iudeo rū qui p mis imbuebant elemētis: cū pmo audiunt. Gult enīz quicqz discere de his que ad salutē pertinet: cū aut sacrificia a / rietū hircorū r vituloz recitant: nihil uilitat: esse putat. Sz si possit ueteris testamēti uelamē remouere: uidebit q magni fica sint que superflua et superstitiosa ducunt. in pasche festiuitate agnus est qui purificat populū / in alijs hircus / in alijs vi / tulus aut aries uel capra uel vitula. An ergo ex his qui ad pu rificandum populū sumunt: est agnus: id est ipse christus / qui tollit peccata mundi. Sz si agnus qui ad purificandū populū datus est / christū significat: cōsequēter etiā cetera animalia pu rificationi deputata referūt ad alias psonas q aliqd purifi / catiois cōferāt humano generi. Sicut enī christū in sacrificiūz oblat / pctozū remissione in uniuerso mūdo pstitit: ita forte ce / terozum sanctorum sanguis qui effusus est: alterius sicut vitu le / alterius sicut hirci aut capre / aut alicuius horū fufus est ad expiandū pro parte aliqua populū. Siue hec ad iustozū ppe / tarumqz personas qui in hoc mundo iugulati sunt / vel eozum qui dicunt: Quoniā ppter te mortificamur tota die / estimati su mus rē. Referenda sunt / siue ad superiores uirtutes / quibus pcuratio humani generis data est: quis facile audeat affirma re: Neqz enī animalia hec per speciem / sed per figurā referun tur ad illam uel ad illā personā. Sicut ipse christus: non ideo agnus dicitur q in agni speciem sit conuersus / sed quia volun tas r boni

Exo. 12. c. Leui. 24. a

Acymoz festiuitas

Gal. 5. b

Allego.

Ps. 43. a

singulos vitulos: r duas deci mas simile oleo pperse p singu los arietes: r decimā decie simi le ex oleo i sacrificio p agnos sin gulos: Holocaustuz suauissimi odoris atqz incēsi est dno. Liba b menta aut uini q p singulas sū / dēda sūt uictimas ista erūt. De dia ps hin per singlos vitulos: tertia p arietē: quarta p agnuz. Hoc erit holocaustuz p omnes b menses q sibi anno uertēte suc cedūt. Hircus quoqz offeretur e domio pro peccatis in holocau f stum sempiternū cum libamētis suis. Mese aut pmo / quartade a pascha quādo uerus agnus occiditur qui tollit peccata mundi. cima die mensis / phāse domini erit: et quintadecima die solen a Tomni tempore presentis uite. nitas. Septem diebus uescen / Sinceritatē et ueritatē. tur acymis: quarum dies pri ma uenerabilis et sancta erit:

tas r bonitas eius qua deum hominibus ppitauit / et pecca ta deleuit: quasi agni hostia fuit immaculata r innocēs: qua placari hominibus diuina credunt: sic ergo fortassis si quis angelozū uel iustozū hominū enixius interueniat pro peccat / hominū: pro repropitiatione diuina / uelut aries aut hircus / aut vitulus oblatuz sacrificiū ad puri / ficandū populū accipi potest. An non uidetur ut aries uel hircus holocausti se obtulisse Paulus pro populo israel cum diceret Rom. ix. a. Optabā ana / thema esse a christo pro fratribus meis rē. Et. ii. Tim. iij. b. Ego iam immo / lor rē. Figuraliter aut pōt uideri q a / lius pro festiuitate sabbati / alius p fe stiuitate nouoz / ali p festiuitate ta / bernaculorum quasi hircus uel vitu / lus aut aries offerat ad reconciliādūz hominib dēū. Nō enī sunt peccata ne cesse ē requiri hostiā pro peccatis. Si enī nō fuisset peccatum / nō necesse erat dei filiū agnū fieri: r in carne positum iugulari. Sed qz introiuit peccatuz in hūc mūdū: cuius necessitas propitiatio nem requi

Nico. de lyra

a Decima decime rē. i. vnaz decimā ephi / que est decima pars cho / ri. b Libamēta aut. Oblatioes de liqdis libamēta dicunt. c A Be dia ps hin rē. De quātitate hui me sure dictum fuit Exo. xxv. d Hoc erit holocau. p om. mē. Quia non poterat ptermitti p dicitū sacrificiū i pncipio mēsis siue lunatiois / qd idem est apud hebreos. et si pmitteret nō pote rat suppleri in alio mense sicut dicitur ē de oblatioe sabbati. e Hircus quo qz offeret dno p pec. Hebrei di / cut: p expiatioe. r in idē redit. Mo tandū tñ q occasione hui q dicit hirc

Mo. r nō dicit in alijs hircis sequētib qui offerri iubent p pctō: ut patet in textu. dicit hebrei q habet in talmud q iste hircus q offerēbat in neomenia erat p expiatioe ipsius dei / eo q minorant lunā. Ad cuius intellectu scienduz q ex b q dicit Ben. j. b. fecit de duo luminaria magna. dicitur he brei q sol r luna in principio sue formationis fuerūt equalē in lumine / sed quia luna uoluit habere singularē gloriā / sug / gessit ipsi deo qz minueret lumē solis: ppter quod de motus cōtra lunā minorauit lumē eius: tñ ad pacificandū lunā de di minutioe sui luminis fecit stellas / r dedit ei in obsequiū ad il luminandū noctē cū ea: r sic exponūt qd subdit ibidē: Lumina / re min vt pisset nocti. Et stellas: r posuit eas rē. uerūtū qz luna p h nō fuit pacificata: dixit de: offerre p me expiationē: qz minorant lunā. Ex quo puz uideoz cetitas / imo infania: q credūt deū idiguisse expiatioe r peccasse. vñ r Na. Sa. licet p dicitā expositionē nō reprober: tñ cū ipa dat aliā expositionē dicit / q in oblatioe hui hirci dr: Dno. ad designādūz q ille hircus oblat p pctis expiabat illa pctā / quoqz sol de erat con sci: r sile iudiciū habēdū est de alijs hircis sequētib. p qd nō repetit in eis: dno: qz sufficit q pōat in pncipio. f In holocaustū se. In hebreo habet: Sup iuge holocaustum: qz illd nō dmittit. p ista q siebat in neomenia q erat qdam supaddita iugi sacrificio. g Mense aut pmo. Dic pñr agit de solēnitatib q siebat semel in anno tñ. r pmo de illis q siebat in uere. scdo de his q siebat i autūno. xxx. ca. In ue re at siebat duo festa. s. pascha r pētecostes. Prio ergo agit de paschate / cū dr: Mese aut pmo. s. i martio: uerūtū mēsis marti apd hebreos aliqñ pcurrit cum aprili nro: qz cōputāt mēses p lunatioes: ann aut solar / r tmet. r lunatioes r. ij. dies. p qd in tertio anno iudei ultra. r. ij. lunatioes cuiusli / bet anni hnt. xxxij. dies. de quib accipiūt. xxx. p vno mēse: r sic hnt. xij. mēses: ppter qd apd eos februari q uocat Adar duplicat: r tūc marti eoz q uocat nisan pcurrit sere totalit cū aprili nro. h Quartadecia die mē. phāse do. erit .i. imalatio agni paschal / de cui imolatioe r ritu dictum fuit Exo. xij. i Et dntade. die so. Que incipiebat a uespe pcedēt diei in q imolabat agn. Siebat at hec solēnitā i me moriā bñi

Tropolo.

Quare lu na facta mē nor sole: fa bula ex tal mud

nem requirit: que tamē p hostiā fit: necessariū fuit p peccato hostias puideri: & quia peccati diuerse q̄litate fuerūt: puidēt hostie diuersoz aialiū. Sic & alius angeloz vel scōz efficit vitulus q̄ in illa festiuitate iteruenit p delictū ppli. Alius aut aries i alia festiuitate. Qd si purificari potuerint hoies a pctis: minuunt hostie. Si em p multitudie peccatoz multiplicant hostie: & pro exiguitate minuunt. Unde in festiuitate scenopie cum p octo dies iubentur hostie offerri: prima die quasi adhuc in abundantia peccatoz quattuordecim vituli iubentur offerri. Secunda quasi iminutis peccatis minuuntur hostie: & offeruntur tredecim vituli. Tertia duodecim: post hec vndecim quasi purificatiōibus deficiente p dies multitudie peccatoz minuitur numerus hostiarum. Sic etiam p dispositiōe totius mudi rationē purificatiōis intellige. Indiget em purificatiōe nō solum que in terra sunt: sed etiam que in celis. Imminet em celis pdictio: quia peribit et omnes vt vestimentū veterascēt: & mutabunt. Intuere & totius mudi. i. celestiu: terrestriu: & infernoz purificatiōe. Vide q̄ t̄is indigeat hec omnia hostijs: q̄tos requirant vitulos: q̄tos arietes: q̄tos hircos: sed in his omnibus vnus ē agnus qui totius mundi potuit auferre peccatum. Ideo cetere cessauerūt: q̄ hec vna hostia sufficit p totius mundi salute: cetere em p̄cibus peccata: hic solus potestate dimisit. Dicebat em Datus. ix. a. si li remissa sunt tibi peccata tua. Sic ergo imbuūt mūdus: primo p diuersas hostias querere remissionē peccatoz: donec veniat ad hostiam pfectam agnum ahniculum pfectum qui tollit peccata mundi: p quem festiuitates agat spirituales: nō ad satietatez carnis: sed ad pfectum spiritus sacrificijs spiritualibus. in purificatiōe mētis oblati. a Dies etiam primitiuoz quando offerretis nouas fruges. Dige. Sexta festiuitas dicitur nouoz: quia primitie de nouis fructibus offerunt: vbi em seminatus fuerit ager: & diligēter excultus: & ad maturitatē puenierit seges in fructuum perfectione festiuitas domini agetur. Si vis ergo nouozum diem festum agere cum deo: vide quomodo semines aut vbi possis tales metere fructus quibus letari facias deū: & agere diē festū. Qd implere nō poteris: nisi in spū semiaueris vt de spū metas vitā eternā: & vere agas festū nouoz. vñ Diere. iij. a. Innoate nobis noualia & nolite seminare super spinas. Qui cor suū innouat: innouat sibi noualia & nō seminat sup spinas: sed super terram bonam: que reddet ei fructum tricolum: aut sexagesimum: aut centesimum. Iste est ergo qui in spiritu seminat & colligit fructum spiritus. Fructus autē spiritus: primum omnium est gaudium: & merito diem festū nouoz fructuum agit: qui gaudium meret. Precipue autem si simul metat pacem/patientiam/bonitatem/māuetudinem & similia.

morā bñficij eductiōis filioz isrl' d egypto q̄ fuit q̄ntodecimo die p̄mi mēsis: vt h̄t Exo. xij. a. Qd op' seruale nō fa. rē. Dic at seruale: q̄ illa que p̄nebat ad cibū illius diei poterat p̄parari. put habet Exo di. xij. c. Nihil opis facietis in eis: exceptis his que ad vescendum p̄tinent: & loquit de prima die huius solennitatis & septima: vt patet ibidem. c. Offeretisq̄ in incēsum holocaustū domino. Incēsum nō accipit hic p̄ thymiamate: sed p̄ crematiōe holocausti: qd est sacrificiū totaliter incēsum ad honorem d̄i uinū. & ideo li incēsum est hic adiectiuum huius nominis substantiuū holocaustū. Cetera patet ex pdictis vsq̄ ibi: c. Dies quoq̄ septimus celeberrimus rē. Per hoc nō est intelligendū qd esset celebrior primo: s̄ diebus intermedijs in quibus nō solū erat licitū coquere cibaria: sed etiam facere aliqua alia opa que nō erant licita primo die & septimo. d. Dies etiam primitiuoz. Hic consequenter agit de solennitate pentecostes/cuz dicit: Dies etiam primitiuoz. in paschate em bene offerebant primitiua de granis: sed in p̄tecoste offerebant primitiua de nouis frugibus scilicet duo panes de nouo frumento. e. Expletis hebdomadibus. Quia a die crastina pasche numerabant septem hebdomade plene: vt dictū fuit. x. ca. q̄ faciūt. xij. dies: & in q̄nq̄gesima die fiebat dicta solenitas in mēoria datiōis legis: q̄ fuit data in q̄nq̄gesima die a die exitus d̄ egypto exclusiue: vt dictū fuit Exo. xix. f. Omne opus seruale nō facietis in ea. Exponat sicut prius. g. Preter holocaustū sempiternum: Ad eū iuge sacrificiū qd nunq̄ p̄termitteret. Cetera patet ex dictis.

Ps. 101. d

Festiuitas nouozū

Peccatū. s. qui facit peccatū seruus est peccati: Job. viij. d. Omne opus seruale nō facietis in ea: Offeretisq̄ i incēsum holocaustū dño/vitulos de armento duos: arietē vnū: & agnos anniculos imaculatos septē: & sacrificia singuloz ex simula que cōspersa sit oleo: tres decimas p singulos vitulos: & duas decimas p arietem: & decimaz decimē p agnos singulos: id est septē agnos: & hircū p pctō vnū: vt expiet p vobis: p̄ter holocaustū matutinū: qd semp offeretis: Ita facietis p singulos dies/septem dierum in fomitem ignis & in odorem suauissimū dño qui surget de holocausto & de libatiōibus singulorum. Dies quoq̄ septimus celeberrimus & sanctus erit vobis. Omne opus seruale nō facietis in ea. Dies etiam p̄mitiuoz qn offeretis nouas fruges dño expletis hebdomadibus: venerabilis & sancta erit. Omne opus seruale non facietis in ea: Offeretisq̄ holocaustū in odore suauissimū dño: vitulos de armento duos: arietem vnū: & agnos anniculos imaculatos septē: atq̄ in sacrificijs eoz simile oleo cōsperses tres decimas p singulos vitulos: p arietes duos: p agnos decimā decimē: qui simul sunt agni septem: hircum quoq̄ qui mactatur p expiatione preter holocaustum sempiternum & liba eius: Immaculata offeretis omnia cū libationibus suis.

Fructus. s. spiritus: gaudium: pacem: patientiam: & similia. feretis nouas fruges dño expletis hebdomadibus: venerabilis & sancta erit. Omne opus seruale non facietis in ea: Offeretisq̄ holocaustū in odore suauissimū dño: vitulos de armento duos: arietem vnū: & agnos anniculos imaculatos septē: atq̄ in sacrificijs eoz simile oleo cōsperses tres decimas p singulos vitulos: p arietes duos: p agnos decimā decimē: qui simul sunt agni septem: hircum quoq̄ qui mactatur p expiatione preter holocaustum sempiternum & liba eius: Immaculata offeretis omnia cū libationibus suis.

rationem iugis sacrificij p̄petuitati christi qui est agnus dei. & p consequens sabbati rationem creationi mundi: & rationem neomenie gubernationi: nō videt cōuenienter dicitur. P̄t etiā alia ratio hoz triū sacrificioz. s. sacrificij q̄tidiaī & neomenie & sabbati assignari sic vt p lista tria sacrificia insinuaret diuina excellentia: similiter euitet idolatrie cultus qd p̄tinet ad rationem l̄alem: vt Tho. in prima secunde. q. cii. arti. ij. in corpe. q. vnde p iuge sacrificiū qd vespe & mane cōtinue fiebat: p̄stabat qd deus cui offerebat est prima & p̄ncipalis causa diurni motus solis: qui quidem motus maxime mane & vespere manifestat. Per sacrificium neomenie s̄o p̄stabat qd deus est causa prima & p̄ncipalis motus p̄rij siderz: qui est ab occidente in orientem: qui quidē motus manifestat in nouilunio p quos quidem duos motus hec inferiora in generatione & corruptione regunt. vnde Aug. iij. de trinitate: 2. ij. Corpa crassiora

Offeretisq̄ in incēsum holocaustū domino. Incēsum nō accipit hic p̄ thymiamate: sed p̄ crematiōe holocausti: qd est sacrificiū totaliter incēsum ad honorem d̄i uinū. & ideo li incēsum est hic adiectiuum huius nominis substantiuū holocaustū. Cetera patet ex pdictis vsq̄ ibi: c. Dies quoq̄ septimus celeberrimus rē. Per hoc nō est intelligendū qd esset celebrior primo: s̄ diebus intermedijs in quibus nō solū erat licitū coquere cibaria: sed etiam facere aliqua alia opa que nō erant licita primo die & septimo. d. Dies etiam primitiuoz. Hic consequenter agit de solennitate pentecostes/cuz dicit: Dies etiam primitiuoz. in paschate em bene offerebant primitiua de granis: sed in p̄tecoste offerebant primitiua de nouis frugibus scilicet duo panes de nouo frumento. e. Expletis hebdomadibus. Quia a die crastina pasche numerabant septem hebdomade plene: vt dictū fuit. x. ca. q̄ faciūt. xij. dies: & in q̄nq̄gesima die fiebat dicta solenitas in mēoria datiōis legis: q̄ fuit data in q̄nq̄gesima die a die exitus d̄ egypto exclusiue: vt dictū fuit Exo. xix. f. Omne opus seruale nō facietis in ea. Exponat sicut prius. g. Preter holocaustū sempiternum: Ad eū iuge sacrificiū qd nunq̄ p̄termitteret. Cetera patet ex dictis.

In ca. xxvij. vbi dicit in postilla: Ritū aut huius sacrificij & rationē rē.

Additio. Ratio huius iugis sacrificij cū quā postillator assignat sup Exo. xix. est vna tm. i. qd hoc iuge sacrificiū figurabat eternitatē agni immaculati iesu christi: que quidē ratio lz sit vera: nō tm est l̄alis: sed figuratiua. vnde ratio l̄alis videt esse illa quā assignat sanctus Tho. prima secunde. q. cii. ar. iij. in responsione ad. r. arg. vbi dicit qd p istud p̄tinuū festū iugis sacrificij representabat p̄petuitas diuine beatitudinis. & hoc intelligendū est p̄tinere ad sensum l̄ale. Hebrei em qui l̄faz maxime sequunt p̄petuitatē diuine beatitudinis p̄cedūt sicut & nos. vñ testat Exo. xv. c. Dñs regnabit in eternū & vltra. qd p̄cipue eternitatē diuinā demonstrat: p̄m quā rōnē l̄ale huius iugis sacrificij p̄prie p̄iungit ei rō solennitatis sabbati q̄ celebrabat i mēoria creatiōis rez q̄ p̄supponit pdictā eternitatē. Sicut & subiungit festū neomenie: p qd celebrabat mēoria diuine gubernationis: que p̄supponit creationē. Si autē ratio figuralis de hoc sacrificio querat: sic p iuge sacrificiū agni figurat p̄petuitas christi: put ipse sanctus doctor vbi. s̄. declarat. p̄m quā rationē p sabbatū figurat sp̄ialis req̄es nobis data p christū: vt habet Heb. iij. & p neomeniā figurat illuminatio primitiue ecclesie p christum: que tr̄a ad inuicem sub ratione figurali correspondent. Attribuere autem

P̄tecoste

Rō iugis sacrificij

P̄

Sacrificiū neomenie

Corpora crassiora et inferiora per subtiliora et potiora quaedam reguntur ordine. Quia per istas prestantiores in homini sacrificiis intellectas in sinuabat diuina excellētia et excludebant errores idolatraz: qui solē et lunā tanquā deos colebant iuxta illud Deut. iij. c. Ne forte eleuatis oculis in celū et c. per sabbatū etiā quod requiē signat prestantatur diuina immobilitas/que cū sit immobilis est cau/ sa predictorū motū/et dat cūcta moueri. Correspōdet autē huic sentētie ordo predictorū ad inuicē. Primo enī sabbatū ponit. im mobilitas enī diuina prima et p̄cipua causa est omnīū motū. Secundo ponit iuge sacrificiū: quod motus diurnus est primus omnīū motū. Tertio loco ponit neomenia: quia motus prius planetarū et siderū est efficac in generatione et corruptione omnīū inferiorū/put in primo de generatione patz: que omnia pertinent ad sensum litteralem/ut dictū est.

Replica Correctorij cōtra Burgē .i. c. xvij. burgē vult mag/

Ordi.

Septimoz festiuitas

Mensis etia septimi. Orige. Sequit festiuitas septi morū. Sic enī inē dies septim⁹ q̄ / q̄ obseruat sabbatū: et ē festiuitas / ita inē mēses septim⁹ quibz mēsis sabbatum est mēsum. Agit ergo festiuitas que dicit sabbata sabba / torū: et sit in die prima mēsis memo ria tubarū. Sed quis est qui festi / uitatem gerat memorie tubarū: nisi qui scripturas p̄pheticas et aposto / licas (que veluti celestis personant tuba) memorie thesauro commen / dat: et in lege dei meditatū die ac nocte: et qui potest gratias spiritus / sancti promereri: quibus inspirati sunt p̄phete/et p̄fallens dicere: Canite in initio mēsis tuba: Est et alia festiuitas cum affligunt ani / mas suas et humiliant festa celebra / tes. Mira festiuitas: dies festus vocatur anime afflictio. Sic enī in / quit dies est propitiationis decima die mēsis septimi. Vide ergo si di em festum vis agere: si vis ut letet de⁹ sup te: afflige animā tuā: et hu / milia ne expleat desideria sua / ne la sciuiat. Deniqz pasche festiuitas et a gymozū panē afflictionis habere di cunt: nec pōt quis agere diē festum nisi afflictionis panē māducauerit. Et pascha cum amaritudine mādu / cat. Vides ergo quales sunt festiui tates dei: nō recipiunt corporalem dulcedinē / nihil remissū / nihil volu ptuosū volūt / s; afflictionē anime et amaritudinem humilitatemqz de / polcant: quia qui se humiliat exalta bitur. Hoc ergo poscit dies propi / tiationis. Cū enī afflicta fuerit ani / ma/et humiliata in cōspectu dñi p / pitiatū christ⁹ quē p̄posuit de⁹ p̄pi tatorē in sanguine suo per fidem.

affectio aie

Alst sacri ficium

Zu. 14. c

Scenophe gia

Ps. 138. c

Quintadecia vō die mē. Orige. Ultim⁹ dies fest⁹ de q̄ letatē in homie scenophegia est. Retatur ergo super te cum viderit in taber / naculis habitantem / nō sup terram fixum et fundatum animum habentē: nec que terrena sunt: et quasi vmbra pro hereditate possidentem: sed in transitu positum et dicentem. In cola ego suz et peregrinus sicut om nes patres mei. In tabernaculis ei habitauerunt abraam / isaac / et ia / cob. Cum ergo paratus es extende re te ad anteriora / vsqz quo perueni as ad terram fluentem lac et mel: letatur deus in te / et diem festuz agit super te: hoc quidez in presentī. In futuro

Ca. XXIX. Mens etiaz se / ptimi p̄ma di / es venerabil⁹ et sc̄ta erit vob. Dñe op⁹ serule nō faciet in ea: qz dies clāgori ē et tubarū. Offeretisqz holo / caustū in odorez suauissimum dño: vitulū de armēto vnum / arietē vñ / agnos anniculos im maculatos septē / et in sacrifici / is eoz simile oleo p̄perse tres decimas p̄ singulos vitulos / du as decimas p̄ arietē / vñā deci mā p̄ agnū / q̄ simul sūt agni se ptē / et hircū p̄ pctō q̄ offerē in expiationē populi p̄ref holo / caustū calendarum cuz sacri / ficijz suis: et holocaustuz sem p̄ ternū cū libamētib⁹ solut. Eis dē cerimonijz offeretis in odo rem suauissimum incensū do / mino. Decima quoqz dies mē / sis hui⁹ septimi / erit vobis sā / cta atqz venerabilis: et afflige tis animas vestras. Omne o / pus serule non facietis in ea: Offeretisqz holocaustū domi no in odorem suauissimum / vi tulum de armento vnum / arie tem vnum: agnos anniculos i maculatos septem et in sacri / ficijz eozū simile oleo consper se tres decimas p̄ singulos vi tulos: duas decimas p̄ arietē: decimā decimē p̄ agnos singu los: qui sunt simul agni septē / et hircū pro peccato: absqz his q̄ offerri p̄ delicto solent in ex piationē et holocaustū sempi / ternū i sacrificio et libaminib⁹ eozū. Quintadecia vō die mē / sis septimi q̄ vobis sancta erit /

vult magnificare simbrā dicēs postillatorē assignare rōnē iu gis sacrificij. Exo. xxix. Et addit q̄ nō sit lral. et p̄n̄r diē cū sc̄to Tho. rōnē lralē cui postill. nō cōtradicit / sed poti⁹ cōsonat in multis locis. s; vt videt Burgē. nō bene vidit postillatorē in loco allegato: nam ibi non reddit nec curat reddere: sic nec esset ad p̄positū littere rationem litteralem iugis sacrificij affi gnare: sed distinguit de oleo pilo tuso et trito in mol. Maz qz primum purius est / deus voluit poni in iugi sacrificio: qd̄ hu it p̄cipuū et suauissimi odoris: vnde manifestū est q̄ non cura uit postillator reddere rationē illius sacrificij / sed solū ratio / nē olei pertinentis ad illud sacrificiū quod dicebatur suauis / simi odoris. non ratione litterali sed figurali: quia figurabat eternitatem agni iesu christi. Frustra igitur Burgensis labo rat notando postillatorē in eo q̄ de suo scripto sumere et nō potuit: quia sic non scripsit.

Mico. de lyra

Mensis etia se / ptimi. Orige. Sequit festiuitas septi morū. Sic enī inē dies septim⁹ q̄ / q̄ obseruat sabbatū: et ē festiuitas / ita inē mēses septim⁹ quibz mēsis sabbatum est mēsum. Agit ergo festiuitas que dicit sabbata sabba / torū: et sit in die prima mēsis memo ria tubarū. Sed quis est qui festi / uitatem gerat memorie tubarū: nisi qui scripturas p̄pheticas et aposto / licas (que veluti celestis personant tuba) memorie thesauro commen / dat: et in lege dei meditatū die ac nocte: et qui potest gratias spiritus / sancti promereri: quibus inspirati sunt p̄phete/et p̄fallens dicere: Canite in initio mēsis tuba: Est et alia festiuitas cum affligunt ani / mas suas et humiliant festa celebra / tes. Mira festiuitas: dies festus vocatur anime afflictio. Sic enī in / quit dies est propitiationis decima die mēsis septimi. Vide ergo si di em festum vis agere: si vis ut letet de⁹ sup te: afflige animā tuā: et hu / milia ne expleat desideria sua / ne la sciuiat. Deniqz pasche festiuitas et a gymozū panē afflictionis habere di cunt: nec pōt quis agere diē festum nisi afflictionis panē māducauerit. Et pascha cum amaritudine mādu / cat. Vides ergo quales sunt festiui tates dei: nō recipiunt corporalem dulcedinē / nihil remissū / nihil volu ptuosū volūt / s; afflictionē anime et amaritudinem humilitatemqz de / polcant: quia qui se humiliat exalta bitur. Hoc ergo poscit dies propi / tiationis. Cū enī afflicta fuerit ani / ma/et humiliata in cōspectu dñi p / pitiatū christ⁹ quē p̄posuit de⁹ p̄pi tatorē in sanguine suo per fidem.

Diuisio

dies clāgo ris et tuba / rū quare

Taberna / culozū festū

* Offeretisqz

futuro do si vis considerare
 quod agant dies festi obliuiscere
 oia mudana: describe tibi
 quod celu & terra trāseūt: & trā
 Apo. 21. a. sit ois habit' mūdi. Celū do
 2. Pe. 3. c. nouū & terra noua fūda. A
 moue sol' huius lucē: & da illi
 mūdo q̄ vēturus ē solis huius
 septuplū lumē: imo ipm deū.
 Pone astantes angelos glo
 rie: & omnes celoꝝ virtutes.
 Considera quō ibi agi possūt
 dies festi dñi: que ibi festiui
 tas: que ibi gaudia: que leti
 cie magnitudo. Quis em̄ ma
 gne sunt & vere festiuitates q̄
 spiritaliē gerunt in aīa: ex pte
 1. Co. 13. c. tñ sunt: nō ex itegro: sic ex pte
 scimus & ex pte pphamus. vñ
 Colo. ij. c. Nemo vos iudi
 cet in cibo/ aut potu/ aut ī pte
 diei festi. n̄ dixit ī die festo. Ex
 pte em̄ die festū in hoc mūdo
 Sap. 9. c. celebramus. Corpus em̄ co
 ruptibile aggrauat aīa: & de
 pmit sensu multa cogitantē.
 1. Co. 13. c. Cū aut venerit qd̄ pfectū est:
 euacuabit qd̄ ex pte ē.

Nico. de lyra

Offeretisq̄ holocaustum in odorem sua
 uissimum domino: vitulos de armento tredecim.
 Dicitur hebrei q̄ offererent p
 gentibus alijs: & ideo in vni
 uerso offererent. lxx. vituli s̄m
 numer. lxx. gentiū: in. lxx. lin
 guis distinctarū: offererentur
 aut prima die. xiiij. vituli. & se
 cunda die. xiiij. & sic diminue
 do semp vñ vsq̄ ad vltimū
 diem inclusiue: vt p̄t̄ in lra.
 p̄ quod designabat vt dicit q̄
 dominiū gentiū esset diminu
 endū & terminādum sub rege
 messia cuius dominio erāt s̄b
 dende omnes gentes: qd̄ ipsi
 expectant futuri: sicut & messi
 am suū: qd̄ tñ in christo s̄m ve
 ritatem est impletum s̄m q̄ di
 cit̄ Mat. vlt. d. Data ē mi
 hi omnis potestas &c. auctori
 tatiē q̄tum ad omnes. execu
 tiue q̄tum ad catholicos prin
 cipes: quoꝝ colla in multis p
 tibus orbis iugo christi sunt
 subdita: & finaliter omnes gē
 tes ei subdent. b. Agnos
 anniculos immaculatos
 quattuordecim. Dicitur he
 brei q̄ offererent p̄ populo
 israel qui in scriptura aliqua
 do vocatur agnus: & erant in
 vniuerso. xcvij. agni/ vt a po
 pulo israel excluderent. xcvij
 maledictiones posite in lege
 contra transgressores. Cetera
 hucusq̄ patent ex predictis.
 c. Die octauo. Dic agi
 tur de festo cetus vel collecte
 qd̄ celebrabat̄ imediate post
 festum tabernaculoꝝ: vt p̄t̄
 in littera cum dicit̄: Die octa
 uo q̄ est celeberrimus. In he
 breo habet̄: Qui est retentio
 quia illa die. retinebat̄ popu
 lus qui venerat ad festum ta
 bernaculoꝝ

atq̄ venerabilis/ omne opus seruale nō facie
 tis in ea: s̄ celebrabit̄ solennitatē dño septē
 dieb'. Offeretisq̄ holocaustū in odore sua
 uissimū dño/ vitulos de armento tredecim/
 a arietes duos/ agnos anniculos immaculatos
 b quattuordecim: in libamentis eorū simile oleo
 p̄perse tres decimas p̄ vitulos singulos: q̄
 sunt simul vituli tredecim/ et duas decimas
 arietis vno: id est simul arietibus duobus: et
 decimam decimē agnis singulis/ qui sunt si
 mul agni quattuordecim/ & hircum p̄ peccato:
 absq̄ holocausto sempiterno & sacrificio & li
 bamine eius. In die altero offeretis vitulos
 de armento duodecim: arietes duos: agnos
 agniculos immaculatos quattuordecim: sa
 crificiaq̄ & libamina singuloꝝ p̄ vitulos et
 arietes & agnos rite celebrabit̄: & hircum p̄
 peccato absq̄ holocausto sempiterno: sacri
 ficioq̄ & libamine eius. Die tertio offeretis
 vitulos vndecim: arietes duos: agnos anni
 culos immaculatos quattuordecim: sacrificiaq̄
 & libamina singuloꝝ p̄ vitulos/ & arietes: et
 agnos rite celebrabit̄/ & hircū p̄ pctō/ absq̄
 holocausto sempiterno/ sacrificioq̄ & libami
 ne eius. Die q̄rto offeretis vitulos decē: ari
 etes duos: agnos anniculos immaculatos
 quattuordecim/ sacrificiaq̄ eorū & libamina sin
 guloꝝ p̄ vitulos & arietes & agnos rite cele
 brabit̄/ & hircū p̄ pctō absq̄ holocausto sem
 piterno sacrificioq̄ ei' & libamine. Die q̄nto
 offeretis vitulos nouē: arietes duos: agnos
 anniculos immaculatos quattuordecim: sacrificia
 q̄ & libamina singuloꝝ: p̄ vitulos/ & arietes/ et
 agnos rite celebrabit̄: & hircū p̄ pctō absq̄
 holocausto sempiterno: sacrificioq̄ ei' & liba
 mine. Die sexto offeret̄ vitulos octo: arietes
 duos: agnos anniculos immaculatos quattuorde
 cim: sacrificiaq̄ & libamina singuloꝝ p̄ vitulos
 & arietes & agnos rite celebrabit̄: & hircū p̄
 pctō absq̄ holocausto sempiterno: sacrificio
 q̄ ei' & libamine. Die septio offeretis vitulos
 septē: & arietes duos/ agnos anniculos imacu
 latos quattuordecim sacrificiaq̄ & libamina sin
 guloꝝ p̄ vitulos & arietes & agnos rite cele
 brabit̄: & hircū p̄ peccato absq̄ holocau
 sto sempiterno sacrificioq̄ eius & libamine.
 c Die octauo q̄ est celeberrimus omne op' ser
 uile nō faciet̄: offeretes holocaustū in odo
 re suauissimū dño: vitulū vñ: arietē vñ: &
 agnos anniculos immaculatos septem: sacri
 ficiaq̄ eius & libamina singuloꝝ p̄ vitulos et
 arietes & agnos rite celebrabit̄: & hircum p̄
 peccato absq̄ holocausto sempiterno sacri
 ficioq̄ eius & libamine. Hec offeret̄ dño in
 solennitatibus vestris/ p̄ter vota & oblatio
 nes spōtaneas in holocausto: in sacrificio/ in
 libamine: & in hostijs pacificis.

bernaculoꝝ: nec licitum erat eis
 illa die recedere. Tum ratiōe fe
 sti. Tum quia illa die colligeba
 tur pecunia a populo p̄ sacri
 ficijs & necessarijs tabernaculi et
 templi: p̄ tempe quo fuit tēplū.
 d. Titulū vñ: arietē vñ
 &c. Nō em̄ fiebant tot sacrificia
 in hac die sicut in p̄cedentibus.
 Tum quia illa die colligebat̄ pe
 cunia p̄ sacrificijs totius anni q̄
 fiebant de sumptibus populi: et
 sic quodāmodo reputabant̄ sa
 crificia illius diei. Tum quia il
 li qui erāt de longe nec poterāt
 frequēter ad tēplū venire sacri
 ficia & oblatiōes q̄ p̄ annū voue
 rat̄ ista die soluebāt. P̄ subdit̄:
 e. Hec offeretis dño in so
 lennitatibus vris. Et loquit̄
 de sacrificijs oblat' in omnibus
 solennitatibus p̄dictis. f. Pre
 ter vota & oblationes spon
 taneas &c. Que offererentur
 maxime die ista: vt dictū est. P̄
 aut̄ q̄re de aialibus p̄dictis. f. vi
 tulis arietibus & hircis plus q̄
 de alijs speciebus animalū fie
 bat̄ sacrificia: posita fuit in prin
 cipio Leuit. & Gen. xv. Cetera
 patent ex p̄dictis.

In ca. xxix. vbi dicit̄ in postil
 la: Decima q̄s. Dic p̄r agi de
 festo expiationis.

Additio. j. In hac die
 illicet men
 sis septimi credit̄ fuisse annūcia
 ta cācharie summo sacerdoti p̄ce
 ptio p̄cursoris christi. de q̄ Luc. 1. agi
 vt ibidē in additiōe fauē
 te dño videbit̄. Cū celeberrima
 dies erat: in qua etiam affligere
 debebat̄ aīas ad p̄clamādū mi
 sericordiā diuinā: vt d̄ remissiōe
 pctōꝝ vera & vniuersali deus di
 gnaret̄ hūano generi p̄uidere.

Conceptio
 Johannis
 baptiste

In eo. ca. xxix. vbi dicit̄ in
 postilla: Die octauo. Dic agi
 de festo cetus.

Additio. ij. Istud festum
 cetus seu collecta: non fiebat in
 memoria alicuius beneficii seu
 miraculi preteriti: vt patet per
 omnes doctores taz catholicos
 q̄ hebreos. Similiter nec fie
 bat ad colligendum pecuniam
 pro sacrificijs prout in postilla:
 sed erat figuratiuum futurorum
 scilicet congregationis fidelium
 in presenti ecclesia: seu in regno
 celorum: prout large fuit dedu
 ctum supra in additiōe sup̄ Le
 uit. xxiij. & ideo subiungatur ce
 teris festis veteri testamēti tāq̄
 vltimū & finis eorū.

Replica correctorij.
 In capitulo
 xxix. Burgen. qui sepe promit
 tit littere insistere et certe a lit
 tera multum videtur recedere:
 ponens festum expiationis per
 tinere ad annunciationem con
 ceptionis Johannis baptiste. &
 festum collecte non habere sen
 sum litteralem de re preterita:
 sed solum figuratiuam de re fu
 tura: cuius correctoriū vide Le
 uit. xxiij.

Narrauitq; moyses. a **S**i quis vi
 rozū rē. Anime q̄ impfectū virū occurrit/nemo do-
 minat in votis: sed libertatē suā habet in illis. **S**i
 ge. **S**icut lex ponit / et nouo p̄ncipio in hac lege moyses vti-
 bit enī: Homo hō quicūq; vouerit dño rē. Quasi non dixisse
 suffecerit: hō qui votū vouerit dño. **S**i
 enī ali⁹ iterior homo q̄ renouat de die
 in die s̄m imaginē dei. ali⁹ vō exterior
 q̄ corrupit. Cū vō venit ad hūc p̄fectū
 vt lex dei suscipiat / et vota offerat: que
 offerre nō pōt nisi qui habet aliqd in se
 metipso qd offerat deo / nō sufficit exte-
 rior: legē dei suscipe et vota sol⁹ offerret
 q: nō pōt aliqd dignū deo habere. **S**i
 iterior qui habz in se quid offerat deo:
 in quo est habitatio virtutū / intellectus
 sciētiē / et diuine imaginis innouatio. Qui
 cū speciē suā q̄ ab initio a deo facta ē re-
 cuperauerit / et virtutū reintegratiōez
 pulchritudine prioris forme: pōt vota
 offerre: et tūc nō hō solū / s; hō homo di-
 cit. **M**ā qui interiorē hominē nō exco-
 lit / s; utitur / nō p̄struit / morib⁹ nō ornat
 sapiētiā dei nō querit / et scripturis ope-
 ra nō ipedit: nō potest homo hō dici
 sed homo tm̄ / et homo animalis. Quia
 interior qui veri⁹ et nobili⁹ dicit hō so-
 pitus in eo est carnalibus vitijs / et mū-
 di huius cur. Unde cuiq; agendū est:
 si interiorē hominē peccatorū sordibus
 in se opp̄essuz videt: vt citius eruat eū
 ab omni inquinamento carnis et sāgui-
 nis / cōuertat ad p̄itētiā / renocet ad se
 memoriā dei et spem salutis. **N**ō enim
 hec extrinsecus querēda sūt. **I**ntra nos
 est salutis occasio. vñ **L**uc. xvij. e. Ecce

Toroꝝ lex
Leu. 27. a
 2. **C**o. 4. d
Tropolo.

133. q. 5. c.
manifestū
c. noluit

1. **Coꝝ. 2. d**

eccl̄. 18. e

1. **Re. 2. f**
Vota di-
uerfa
1. **Reg. 1. b**
Judic. 11. f

Job. 3. b

Sal. 2. d

Narrauit **C**a. XXX a
 q; moyses filijs isrl
 oia q̄ ei dñs impera-
 rat: et locut⁹ ē ad p̄n-
 cipes tribuū filioꝝ isrl. **I**ste ē ser-
 mo que p̄cepit dñs: **S**i quis viro
 rū votū dño vouerit aut se iura-
 mēto p̄strinxerit / nō faciet irritū
 v̄bū suū: sed omne qd p̄misit im-
 p̄lebit. **M**ulier si q̄ppia voue-
 rit se p̄strinxerit iuramēto q̄ ē in
 a **C**ad huc scz parvula: et tm̄ diuine crudi-
 tionis habens initia.
 domo patrl sui / et in etate adhuc
 puellari: si cognouerit pater vo-
 tum qd pollicita ē: et iuramētum
 q̄ obligauit aiā suā / et tacuerit:
 voti rea erit. **Q**uicqd pollicita
 est et iurauit / ope cōplebit. **S**i
 aut statū vt audierit cōtradixerit
 pater / et vota et iuramēta ei⁹ irri-

vroz. **S**i qua ergo vouet aliquid p̄propere et min⁹ apte:
 custodis est reprimere vouētis audaciā et retūdere. **S**i nō
 fecerit aiā liberabit a culpa: ipse vō voti erit re⁹: sed hoc de i-
 ferioꝝ. **P**erfectioꝝ vō adest ipse deus: sicut dicit de po-
 pulo israhel: ipse dñs ducebat eos. **S**ed postq̄ deliquerūt et i-
 feriores seip̄s facti sūt / angelo tradū-
 tur. vñ moyses dicebat **E**xod. xxxij. c.
Misi tu ipse vener? nobiscū / nō me edu-
 cas hinc. et de iusto dicit de⁹ **P**s. xc. c.
Cū ipso sū in tribulatione. **E**t alibi dicit
Esa. xli. c. **N**e timeas descēdere i egyptū
 qm̄ tecū ero. **I**ustus ergo et electus
 dñs adest / inferioꝝ vō angeli. **M**os
 autē cōtendere debem⁹ vt occurram⁹
 in virū p̄fectū / et vtamur libertate vo-
 toꝝ / vt cū ipso dño vñ sp̄s sim⁹: vt ipse
 in nobis maneat / et nos in ipso: nihil ē
 nobis semineū / nihil paruule etat⁹ ha-
 beat: nec necesse sit nob sub tutoribus
 et p̄curatorib⁹ derelinqui a patre.
B **I**uramento cōstrinxerit rē.
Aug. **N**ō hoc ad omnē iurationē p-
 tinet: sed ad eā vbi quisq; vouet alicui-
 ius rei abstinentiā q̄ licebat vti p̄ legē /
 sed p̄ votū ipse sibi efficit nō licere.
C **M**ulier si rē. **I**d est si femina et
 adhuc tenera fuerit aiā: cui vir v̄l pat̄
 domina in votis / nō semp in ipsa est
 culpa / sed interdū redit ad viros v̄l pa-
 rentes. **D** **E**t iuramentuz q̄ rē.
Aug. **E**t diffinitioes quas diffiniūt ad
 uersus animā suā. **N**ō q̄ talib⁹ votis
 noceat aiē sue: sed aduersus animā di-
 citur aduer

Ep̄. 4. c

Nico. de lyra

Narrauitq; moy. **D**ic p̄n̄ agit d̄ or **C**a. XXX **D**iuisio
 dinatione ppli ad deū: q̄tū ad ea in q̄b astringeba-
 tur. **P**ria voluntate: cuiusmodi sūt vota: qz licet voue-
 re sit voluntariū / reddere tm̄ votū iā factū est necessariū. **E**t di-
 uidit in quinq; ptes s̄m quinq; modos p̄sonarū uentium.
Primus modus est virozū / qui notaē cū dicit: **B** **S**i quis
 virozū vō. **D**ñs voue. aut se iura. cōstrin. Quia vtrū
 q̄ est obligatoriu: votū tm̄ magis. cui⁹ ratio est: quia obliga-
 tio voti causat ex fidelitate quā deo debem⁹: ad quā requirit
 q̄ ei p̄missum soluiam⁹: obligatio aut iuramenti causat ex re-
 uerentia quā debem⁹ ei / ex qua tenemur q̄ verificem⁹ id qd
 p nomen eius p̄mittim⁹: omnis aut infidelitas irreuerentiā
 cōtinet / sed nō ecōtra. vñ et infidelitas seruī ad dñm videt el-
 se maxima irreuerentiā ad ipm̄ / et ideo votū ex sua ratione ma-
 gis est obligatoriu q̄ iuramentū. **C** **O**mnē qd p̄misit
 implebit. **D**ū tm̄ sit de re licita et bona: qz aliē nō esset votū.
Sciendū tm̄ q̄ ista lex nō intelligit de quocūq; viro gene-
 raliē: qz nullus pōt implere p̄missum de re q̄ depēdet ex vo-
 luntate alterius sine eius p̄sensu / alif fieret iniuria: et ideo re-
 ligiosus sine cōsensu p̄lati sui nō pōt vouere v̄l votū adiple-
 re. **S**ilr seru⁹ nō pōt aliqd vouere v̄l implere p̄ quod ipedia-
 tur op⁹ sui dñi. **S**ilr nec filius familias de reb⁹ patrl sui. si tm̄
 ad annos pubertat⁹ venerit pōt vouere religiois ingressū: si
 cut et matrimoniū cōtrahere: qz extic est sui iuris in his q̄ p̄t
 nēt ad p̄sonā suā: et eadē rōne vir alligat⁹ vrozū nō pōt voue-
 re aliqd p̄ qd impediat reddere debitū vrozū sue sine ei⁹ cō-
 sensu: qz q̄tū ad hoc nō hz potestātē corporis sui sed mulier.
D **M**ulier si q̄ppia vō. **D**ic ponit secūdus mod⁹ / vide
 licet q̄tū ad votū puellarū / q̄ sunt in domo paterna. nec intel-
 ligit ista lex de puellis q̄ nō attigerūt annos discretiois: qz il-
 le nō possūt vouere. nec etiā de illis que sūt maritate: licz ad-
 huc maneāt cū patre / qz sūt emācipate: s; de ill⁹ q̄ attigerūt an-
 nos discretiois / nec sūt maritate viro seu affidate: et iō sūt sim-
 pliciter sub cura patrl: et ille nō pōt aliqd vouere qd sit stabile
 seu obligatoriu absq; cōsensu patrl exp̄sso v̄l tacito. et q̄tū ad
 p̄ subdit: **E** **S**i cognouerit pat̄ vō. rē. **E**t tacuerit: qz i-
 tali casu cōsensisse intelligit. pōt tm̄ facere votum de ingressu
 religionis v̄l
Ahora. **N**arrauitq; rē. sequit: **B** **S**i quis viroz. rē. **D**oralit
In hoc aut capitulo agit de voti obligatiōe et ei⁹ redditiōe / et
 etiā de eius irritatiōe in quib⁹ sensus literalē etiā moralis:
 apter quod nō est hic alia moralitas requirenda.

Que puel-
la possit vo-
uerē

Co. 7. a

Aug. 16. g. cific: aduersus animalē delectationē sic ibi: Affligetis animas vestras. Aug. Merito querit in hoc loco etiā de vo to vir ginitatis. Mulieres enī etiā virgines in scriptura solēt appel lari: et videt aplus de patre loq̄ cū dicit. i. Coz. vii. 13. Seruet v̄ginē suā: et det nuptui virgine suā etc. et h̄ modo. vbi nōnulli intellexerūt virgine suā. i. virginitatez suā. nulla tñ hoc simili scripturarū locu tione demonstrāt: cū sit inuicissimā.

Recobnoxia tene. Lxx. Romi nus mūdabit eā: qz abnuūt pater ei. i. mūdā habebit et iudicabit. sicut dicit Leuit. xii. b. Pūdauit eā sacerdos: et mundatione nō mūdabis eā. i. nō di ces mūdā eū qui imūdus ē. b. Si maritū: Ad est si adulta et viripotens fuerit ad concipiendū semē verbi dei et doctrine spiritualis capiēda secreta. vñ ij. Coz. p. a. Solo aut oēs vos vni vi ro virgine castā exhibē christo. Au gustin. Quia dñs mādauit semina s̄ patre esse anteq̄ nubat: et sub viro nu ptā noluit ita lex aliquid vouere eā ad uersus animā suā. i. in rerū licitarū ab stinentia: vt in eisdem votis feminea valeat auctoritas sed virilis. Ita vt sic adhuc innupte iā cōcesserit pater vota psoluere: si anteq̄ psoluerit nupsit: et viro ei hoc cognituz nō placuerit: nō psoluat: et sit omnino sine peccato: quia dñs mādauit eam sicut dicit: id est mū dam fieri iudicauit. Neqz hoc cōtra de um fieri putandū est: cū ipse p̄ceperit et voluerit. c. Uxor i domo viri cū se etc. Aug. De illa p̄ dicit que i do mo patri sui vouit: et anteq̄ redderet nupsit. De ea ergo q̄ i domo mariti vo uit ita loquit. Si in domo mariti ei vo tū ei: aut diffinitio q̄ aduersus aīaz ei: cūz iureiurādo: et audierit vir eius etc.

Manifestū est ergo ita voluisse legē fe minā esse sub viro: vt nullavota ei que abstinentie causa vouerit reddat ab ea: nisi vir fuerit auctor p̄mittēdo. Nā cūz ad peccatū viri p̄tinere voluerit: si p̄ p̄miserit et postea p̄hibuerit: etiā h̄ (tñ nō dixit vt faciat mulier qd̄ vouerat: qz p̄missa prius a viro fuerat) viri dixit es se peccatū qui abnuūt qd̄ p̄ p̄cesserat: nō tñ mulieri ideo p̄missit vt si vir p̄ stea p̄hibuerit p̄temnat. Sed vtrū ista etiā ad vota cōtinētē: et ad cōcubitū ab stinentiā p̄tineat: merito querit: ne for te eā intelligant tñ aduersus animam voueri que sunt in cibis et potib. qd̄ e/ tiaz videtur ibi significari. Dat. v. d. Nōne anima plus est q̄ esca. Et cū de icunio p̄cipit ita dicit Leuit. xvi. g. Affligetis animas v̄ras. Nescio autē vtrū alicubi legat aduersus animā vo tū dici qd̄ de abstinentia cōcubitū fuerit. Maxime cū hic lex auctoritatē viro tri buat nō mulieri q̄ viro subdita est: tunc vota psoluere si vir vota approbauerit Si aut renuerit nō deberi. Aplus cū de h̄mōi loq̄ret: nō maio rem auctoritatē viro q̄ femine dedit. Sed vxori inquit vir de bitū reddat: similē et vxor viro. Uxor nō habet potestatem sui corporis sed vir. Sicut et vir nō habet potestatem sui corporis s̄ mulier. Nū ergo parē vtriqz tribuat potestatem: insinuat de con cubendo vt nō p̄cubendo regulā nō p̄tinere ad ea vota vbi nō h̄nt parē p̄tātē: s̄ vir maiorē: et p̄pe ei soli ē. Nō eī ait lex vi rū nō debere reddē vota sua si vxor p̄hibuerit. s̄ vxorē si vir p̄hibuerit. P̄terea iste iustificatiōes dicit: et meminim i ill iu stificatiōib. q̄ in exodo sub h̄ nomie memorant multa p̄cipi que ad p̄rietatē nō possunt accipi: nec in nouo testamēto ob seruari: sicut de aure serui p̄tūdenda: et huiusmodi. Cū etiāz hic aliquid figurate dicitur intelligit: vt qm̄ sunt multe abstinen tie ceremoniarū irrationabiles et ininice veritati. Hoc forte i telligi voluit tunc ratas esse: cū rationabiles fuerint: id ē cum

cas ratio approbauerit: que sicut vir debet regere omnē ani malem motionē: que sit non tñ in appetendo: sed etiā in ab stinendo: vt si mente et ratione decernitur: tunc fiat. Si autē improbat: non fiat. Si autē ratio quod prius recte facien dum esse decreuerit post improbet: sit peccatū cōsiliū: etiāz sic tñ nō nisi rationi motio illa cōsentiat.

ta erūt: nec obnoxia tenebit spō sioni: eo q̄ tradiderit pater. Si a maritū habuerit et vouerit aliqd̄ et semel v̄bū de ore eius egredi ens: animā illius obligauerit iu ramento: quo die audierit vir et nō cōtradixerit: voti rea erit: red detqz quodcūqz p̄miserat. Sin autē audiens statim tradiderit: et irritas fecerit pollicitationes eius: v̄baqz quibus obstrinxerat animā suā: ppitius erit ei deus. Vidua et repudiata q̄cquid vo uerint: reddēt. Uxor i domo vi ri cū se voto constrinxerit iura mento: si audierit vir et tacuerit nec cōtradixerit spōsiōi: reddet qd̄cūqz p̄miserat. Sin aut ex tē plo cōtradixerit: nō tenebit pro missiōis rea: qz maritū tradidit: et dominus ei ppitiū erit. Si vo uerit et iuramento se constrinxe rit: vt per ieiunium vel ceterarū rerū abstinentiaz affligat animā suam: in arbitrio viri erit vt faci at siue nō faciat. Quod si audi ens vir tacuerit: et in alteraz diē distulerit sententiā: q̄cqd̄ vouerat atqz p̄miserat: reddet: qz statū vt audiuit tacuit: Sin aut cōtradi xerit postqz rescuit portabit ipse iniquitatē ei. Iste sūt leges q̄s cō stituit dñs moyse inf̄ virū et vxorē: inf̄ patrē et filiaz q̄ in puellari adhuc etate ē: vt q̄ manet in pa rentis domo. Ca. XXXI

Ucutus est domi nus ad moyse dicens: Ulciscere prius fili os israel de madian

cas ratio approbauerit: que sicut vir debet regere omnē ani malem motionē: que sit non tñ in appetendo: sed etiā in ab stinendo: vt si mente et ratione decernitur: tunc fiat. Si autē improbat: non fiat. Si autē ratio quod prius recte facien dum esse decreuerit post improbet: sit peccatū cōsiliū: etiāz sic tñ nō nisi rationi motio illa cōsentiat.

Caico. de lyra religionis vel de cōtinētia seruā da sicut etiam contrahere matrimoni um absqz cōsensu patris: quia talia p̄ tinent ad personam ppriam. secus aut est de rebus paternis. a. Si mari tum habuerit. Pic ponitur tertius modus / videlicet de puellis que sunt in domo patris et sūt viro affidate: qz votū earū potest irritari per patres in q̄tum sunt in cura eius: et etiam p̄ mar ritum / in q̄tum iam dederunt ei fidez: et sic exponunt hebrei legem istam: qz de istis mulieribus que sunt totaliter in cura mariti postea datur alia lex: vt videbitur. b. Vidua et repudia ta. Pic ponitur quartus modus: scilicet mulierum solutarū a lege viri: ita qz sunt sui iuris: et de talibus dicitur: c. Quicquid vouerint: reddēt. Sicut de viris dictū est supra. Si ta mē sint religiose vel serue: nō habet lo cum: vt dictum est supra de viris ser uis et religiosis. d. Uxor in do mo viri. Pic ponitur quintus modus. s. mulierum que sunt extra curam pa tris: et sunt totaliter sub cura mariti: et de talibus dicitur hic qz votum earū non est obligatorū absqz consensu ma riti tacito vt exp̄resso. e. Sin aut cōtradixerit postqz rescuit: Ad est non statim quādo primo sciuit: sed postea. f. Portabit ipse iniqui tatem eius. Quia si impedit eā ab impletionē voti: ipsa erit libera facien do quod in se est: et ipse portabit penā debitam pro transgressione voti.

Glo.ordi. Ucutus est Ca. XXXI d est dominus ad moyse dicens: Ulciscere prius filios israel. P̄gen. Scan/ dala filijs israel madianitarum tergi uerfatione acciderant: q̄ subornauerāt mulieres q̄ eos deciperēt vt peccarēt.

Caico. de lyra Ucutus est Ca. XXXI d est dominus ad moyse dicens: P̄cepta madianitarum punitione in fine. p̄p. ca. et i terposita populi reordinatione in ali is ca. se. Pic p̄r ponit̄ executio dicte punitiōis. et diuidit̄ i duas p̄tes. s. i p̄ tē p̄ncipalē et icidētalē. xxxij. ca. Uir ca p̄miz p̄mittit apparat̄ pugne. sedo subdit̄ obtēt̄ victorie / ibi: Quis pugnassent. tertio ordinatio p̄de / ibi: Ceperuntqz mulieres

Moralie. Locutus est do: etc. + Ulciscere pri us fili. isrl de ma. Madian iter p̄tāt iniquas / et iō p̄ bellū p̄tra madianitas significat bellū hōim p̄travitia et p̄cā. de q̄ bello dicit Seneca: Pacem habeto cū hoīb. et cū vitijs bel lum. Illi dō qui ad bellum contra madianitas iuerunt ma res tñ occiderunt p̄mo / et feminas reseruāt vt d̄ i textu. et iō p̄ illos significat illi q̄ sp̄alia vitia q̄rūt extirpare carnalia re seruātes. nā p̄m Aug. p̄ virū significat̄ itellect̄ vt ratio. p̄ se minā dō s̄sualitas. p̄ qd̄ h̄nt p̄ mares sp̄alia vitia. p̄ semi nas dō carnalia designāt: et qz p̄ vtraqz dānat hō / nō sufficit illa extirpare sine istis. p̄ter qd̄ a moyse de mulierū reserua tione fuerunt merito reprehensī / dicente. Z iij * Cur feminas

puella ma/ ritata

Litteraliē

Femia sub viro

Leui. 16. g

1. Co. 7. a

Diuisio

Moralie

Seneca

Et illi ergo p pccō suo puniti sunt: mediocrius tñ z parci. **Vi** do q fuerat causa peccadi multo vehemētius. **Uñ** p r q: lon ge grauius ē causaz pccī p bere q peccare. vñ dicit **Luc. xvij** **Quia** melius fuerat illi homini nō nasci: aut molā asinariā alligari circa collū eius: z pccipitari in pfundū mar: q vt scā dālicaret vnū de pusillis istis. **Scāda** luz aut est: vbi recte ambulāti deceptio ad peccandū subūct. **a** **Et** sic col ligeris. **Mouissime** inqt: **Apponeris** ad pplm tuū zc. **Hoc** ē samaritas q ne gāt resurrectionē mortuoz: nec fidē su tūri seculi recipiūt. **Nemo** em apponit ad eos q nō sunt. **Cōstat** ergo esse ali que pplm cui moysen dicit esse apponē dū. **b** **Mille** viri d singulis zc. **Aduerte** diuine virtutis magnificētā. **Fili** israel dū sexcenta milia fuerāt ar matoz: oēs victi sunt: q: erat in eis pec catū. **Hunc** vō. xij. milia victores vin cūt: q nō in multitudine vincit israel: sed iusticia z pietas est in eis que vin cit. vnde **Deut. xxxij. d.** **Unus** psequē mille: z duo decē milia. **Sides** g: quia plus valet vnus sanctus orādo q innu meri pctōres pñādo. **Oratio** em sancti celū penetrat. **Quō** ergo in terris ho stem nō vincat. **Queramus** ergo z cu stodiamus iusticiā: induamur lorica iu sticie accincti veritate: z accipiamus ga leā salutis: z gladiū spūs: z ante omia scutū fidei: in quo extinguiamus ignea tela maligni. **Alibus** em armis iustu ctī diabolica castra fugabim. **c** **At** reges eoz zc. **Orige.** **Interficiunt** reges madianitaz: z q prius a mulieri bus victi sunt: nūc expiatione habita et acta penitētia reges vincūt: tñ valet cō uersio ad deum z correctio pctōz. **Fuit** aut cure diuine scripture noīa regū me morare eui: z recē z sur z v: sorophoc. **Uñ** em regnant apud madianitas: q: s penitus debet extinguere oīs qui militat deo. **Eui** nāq belui nus vel ferinus interptat. **Beluinos** ergo z ferinos mores debes oīno perimere: vt placeas ei qui te pbauit: z puenias ad beatitudinē mortificata totius iracūdie feritate. **Ego** puto q hec noīa scriptura diuina nō narrauit p historiaz: s p cau sis z rebus aptauit. **Quis** ei stultus filio suo nomē beluinus imponit: sed magis institutionē aīaz pserit sermo diuinus: volēs ostēdere q aduersus hmōi vitia militare debemus: z istos reges fugare de corpis nostri regno: ne regnet pctm in nostro mortali corpe. **Noīa** em p rebus aptant: etiam apud gentiles z barbaros. **Notū** est cur ab rā ab rā dicitur ē: z sa rai sara: z iacob israel. **Joseph** aut a pharaone barbara lin gua phorophanec cognomiatus est. qd lingua sua de secre toz vel somnioz reuelatiōe composuit. **Daniel** qz in babylo nia balthasar noīat. **Et** ananias z azarias: z milael sidrac mi fac z abdenago. **Madianitaz** ergo regē moyses appellauit pnt gessit. **Beluina** inquit feritas est que regnat in madiani tis: nec ipā solū aliū est rex notē recē. i. inanitas que ibi re gnat. **Uñ** em inanitas z vanitas in hoc mūdo quā dei mi les supat z vincit: si nihil inaniter nihil supflue agit: mēozā: quia etiā de ocioso verbo reddēt homines rationē in die iu dicij. **In** hac vita homis totū pene ociosum z inane est qd di cū vel agit. **Inanis** est omnis actus z sermo in quo nō est in trīsecus aliqd p deo vel dei mādato. **Est** z aliū rex ma dian v: i. irritatio. **Sides** quales sunt qui regnāt apud ma dianitas. **Qui**. s. debent expugnari: imo perimi ab his q deū sequunt. **Non** em tam regum q vitioz nomia que regnāt in hoibus referunt in lege: z non tam gentiū bella q pccipiscē tiaz carnaliū que militāt aduersus animā describūt. **Deniq** hi qui in vitijs regnāt qnq reges esse dicunt: vt pateat: quia omne vitū quod regnat in corpe ex qnq sensibus pēdet. **Uñ** ergo perimēdi sunt de regno madianitaz: vt vltra vitia non regnēt p eos sed iusticia: nec ad scandalū videāt oculi: sed ad edificationem. vñ **Par. ij. g.** **Si** oculus tuus scādālicat ter erue eū zc. **Non** tñ effodiendū pccipit oculus corpis nostri: nec manū aut pedē abscindendū: sed sensum carnalia sentien tem: z pccipiscētis lasciuientē: vt oculi recta videant: aures recta audiāt:

Qu. 17. a
1. Da. 3. c
Deu. 32. d
Ecci. 35. c
Ep. 6. c
Tropolo.

Noīa pre bus aptat
Gen. 17. a

Dat. 12. c

recta audiāt: gustus noster verbū dei gustet: manus palpent z cōtrecent de verbo vite. **Et** sic pemptis regibus madianitaz: regnet in nobis iusticia: id est christus qui factus est nobis a r. **Co. i. d** **Balaam** quoqz filium beoz. **Pateat** p silio balaam subornatas esse mulieres madiani tarum que deceperant israel: vnde hic velut auctor sceleris interficitur.

Orige. Dicit

Nico. de lyra
mulieres. **Circa** primū oñdit bel lū iustū ex diuino pcepto: cū dicit: **Lo cutusqz** est dñs zc. de madianitaz. z nō dicit de moabitaz: cuius causa supius fuit expōsa. **xxv. capi. in fi.** **a** **Et** sic colligeris ad pplm tuū. i. ad lim bum iancioz patrū. **b** **Statimqz** moyses: **Armate** inqt zc. **Et** q pa tet fidelitas z obediētia moysi ad deū: q: audierat dilatiōez moit: sue vsqz ad iterfectiōez madianitaz: z tñ nō apē b distulit pugnā ē eos: s: magz accelera uit. **c** **Qui** pos. vl. zc. **In** q appa ret etiā iusticia belli: q: madianite non solū fecerat ē filios isrl: s: etiā ē deū: q: sciēter z a pposito puocauerit filios isrl ad idolatriā: vt dicitū fuit. **s. xxv. ca pi.** **d** **Mille** viri zc. **Nō** misit ma gnū nūez pugnatoz: vt victoria mani festius deo attribueret. **e** **Quos** misit moyses zc. **p** m aut fecit du cē exercitus: eo q iā aū celo dei ductus incepat punitiōē iterficiēdo pncipem tribus symeō cū muliere madianitide: vt dicitū fuit. **s. xxv. ca.** **f** **Vasa** qz sancta. **Dicit** hebrei q ista vasa fue rūt arca z lamia scā. **g** **Tubas** ad clangendū. **In** signum victorie a deo obtinende. **h** **Cūqz** pugnā sent. **Hic** ponit obtētus victorie que p m hebreos fuit a deo manifeste: q: ele uata lamia scā in altū exercitus madianitaz q erat valde ma gnus fuit excecatus z cadebāt ad terrā corā filiis isrl. vñ in he breo habet: **Reges** eoz occiderūt sup iterfectos. i. sup pstra tos diuina virtute: vt ipi exponūt. **i** **Balaam** qz filiu beoz iterfecerūt gladio. i. cū madianitis. erat em de pplō illo: vt dicitū aliquid. **Alij** aut dicit q de terra sua ad quam iuerat post recessum a balach redijt ad madianitas imminente bello eozū contra filios israel vt malediceret exercitui israel. z sic vincere tur z ipse reportaret lucrum a madianitis. **Sciendum** autem q bellū iustū iustum bellum inuenitur motum in sacra scriptura a pluribus causis. **Una** est contra terram in qua deus blasphematur per idolatriam: vt habetur **Deutero. xij. a.** **Subuertite** omnia lo ca in quibus coluerunt gentes quas possessuri estis deos suos. **Secunda** si a dei cultu recedatur: **Deutero. xij. a.** **Si** au dieris in vna vrbium tuarum dicentes aliquos zc. **Tertia** si fidelitas temporalis domini deseratur. **iiij. Regū. iij. d** **iozam** z **iosaphat** qui mouerunt bellum contra regem moab. **Quar ta** si rebellio moueat. **ij. Regū. xx.** contra siban filium bochzi. **Quinta** si malefactor defendatur: **Judicū. xx.** de bello moto cō tra gabaa. **Sexta** si iniuria publica principi irrogat. **ij. Regū. x.** de bello dauid contra regē ammon qui fecit radii barbas nū cioz dauid in ptemptū eius. **Septima** si ppria res repetat. **ij. Regū. iij.** de bello dauid ē isboseth. repetendo regnū quod si bi datū erat a deo. **Octaua** vt hostis repellat. **ij. Regū. viij. d** bello dauid ē philisteos. **Nonā** vt hostis insurgens in suis p prijs opprimat: **Num. xxj.** de bello filioz israel contra seon z contra og reges amorreoz. **Decima** ē illum p quem hostis ro borat. **ij. Regū. viij.** de bello dauid contra syriam damasci: eo q ferebat auxilium adadezer. **Undecima** vt amicus ab hostib eripiat: **Gen. xij.** de bello abrae contra reges qui captiuave rāt loth nepotē suū. **Duodecima** si tyrānis a pside re exerceat. **j. Machab.** de bello machabeoz ē antiochum illustrē. **Sci endum** etiam q aliqui in bello iubent interfici etiā paruuli. **pē enozmitatem** criminis: vt in pctō sodomie: **Judicū. xx.** z idem factum est de sodomis a deo subuersis vbi perierūt paruuli. z in pctō apostasie: **Deut. xij.** **k** **Reperūtqz** **Dic** p se qnter describit ipā pda. z primo ponit pde reportatio. **scdo** eius di uisio uisio/ibi:

Balaam in
terfectus
bellū iustū
Diuisio

Orige. Dicitur e supi q bala redit in locu suu. Sz forte re uersus e / Quis scriptura no dixerit. El forte in locu suu redit ab eo loco vbi sacrificia faciebat: in eu. f. locu vbi tanq peregrinus habebat hospitium. No eni dicitu e in domu sua/ aut in patri sua. De balach aut dicitu e ad semetipm/ vbi tanq dno ba bitabat. a Cur femias re. Rab.

Dyffice Dyffice. femina in pdaz de bello re uertēs seruat q foras act' prauos cobi bēs / r celo bono destruet: delectatiōez carnalē in abscondito pectoris celat. Sz hoc moyses. i. lex redarguit. Qui eniz delectatiōez carnis in occulto corporis celat: facile in culpā prauē opatiōis ex orbitat. Subet q omne masculinū / par uulus etiā / mulierē q nouerūt viros in gulari: q turpē appetitū r delectati onē carnis / q cōcipit iniquitatem r parit pctm / penit' iterficere debem'. Puel las aut r femias virgines. i. partē delectatiōis q nō pclinis e ad peccādū / sed exardescit ad bonū cōseruem': vt q deo placita sūt desiderem' r pficere studea mus. b Ad suggestiōē ba. Dic euidenti' ostēdit bala suggestiōē mu lieres subornatas fuisse. C f. d. Non dubitauit bala oblata copia femiaruz fornicatiōis ruina israelitas collapsu / ros: qz cōcupiscibiles aie eoz ptes scie bat esse corruptas. Ita demones vnū / quēqz pteptat illis affectib' aie laque / os tradēt: qd' nos lēserint egrotare.

Nota c Eleazar. Nota q eleazar non ad omnē pplm / sz ad viros virtut' loquit' / q reuertebant de plio. Ciri aut virtu tis sūt q ad bellū pcedūt / q in agone cō tendūt: r ab omnib' se abstinet. ali' dō nō viri sūt virtut'. d Aurū r ar gētū. Tēp' belli est in h mūdo ptra neq / tias spūales r cōcupiscētias carnales. Spectat nos angeloz choruz / r virtu tū celestiu pia erga nos pēdet expecta tio: qn' v' quō de plio reuertamur. quis plus afferat aurū v' argētū: qz lapides preciosos curiose intuet. Requirit etiā qui deserūt es / q ferrū: q plūbū v' vas lignēū: v' fictile aut aliqd' hmoi magne dom' v' s' b' necessariū. Scdm ergo ea q quisqz detulerit māsonis ei' merituz deputabit. Probant tū hec omnia: alia p ignē / alia p aquā / vniuscuiusqz op' q / le sit ignis pabit. e Et lauabit.

Dyffice Dyffice. Gides quō purgatiōe indiget omnis q erit de plio hui' vite. Qui pu / gnauerūt p filijs isrl / madianitas inter fecerūt / in quo deo placuerūt / cui' volū tatē impleuerūt. B tū ipō immūdi dicūt effecti. vñ iubenē lauare vestimēta sua r mūdari / r sic intrare in castra. Si er go q pugnāt / qz immūdos hostes ptingūt / polluti sūt. Si ergo diabolū vice / ro / r cogitatiōes imūdas qz suggerit / vel veniētes repulero / v' ingressas in tra me ne ad effectū veniant necauero: cōculcās caput dracōis: h ipō tū pollu tus sū / quo pollutū calcare pēdi. Bea tus tamē quia superauit. vnde: Nemo mūdus a sorde. Dēs ergo purificatiōe indigem' / immo purificatiōib'. Vltē enī r diuerse nos manēt purificatiōes. Sz mystica hec sūt r ineffabilia. Quis enī enarrare poterit q sint purificatio nes q parent petro r panlo / r similib' q tot hostes pstrauerūt / tot spolia cepe rūt: q cruetis manib' a cede redeūt / q rū pes tinc' est in sanguie / r man' suas lauerūt in sanguie pctō rum / interficientes in matutino omnes peccatores terre. De remerunt enim diuerlas demonum gētes / quas nisi vicissent captiuos non liberassent: nec ad obedientiā christi pduxissent.

Nota q fimo dei ill' tū sit q sūt virtut' rū r pilis r ligno / expiabit. Elea car qz sacerdos ad viros exerci tus q pugnauerāt sic locut' est: Hoc est pceptū legis qd' māda / uit dñs moyli: Aurū r argētum r es et ferrū et plūbū et stannum et omne qd' pōt trāsire p flāmas / igne purgabit: quicqd' aut ignē nō potest sustinere / aqua expia / tionis sanctificabit: et lauabitis vestimēta v'ra die septimo / r pu rificati postea castra intrabitis. Dixitqz dñs ad moysen: Tolle te summā eozū q capta sunt / ab homie vsqz ad pec' / tu r eleazar sacerdos / et oēs pncipes vulgi: diuidesqz ex equo p'edaz inter m

Job. 14. a. vni aliā lit / teram

stella flāma cōsumpsit. Et tulerūt p'edā / r vniuersa q ceperāt tam ex hominib' qz ex iumēt' / et adduxerūt ad moysen r elea car / rū sacerdotē / r ad oēs multitudi nē filioz isrl. Reliq' etiā vtēilia portauerūt ad castra in cāpestri bus moab iuxta iordanē contra hiericho. Egressi sūt aut moyses r eleazar sacerdos / r oēs pnci pes synagoge in occursum eoz ex tra castra. Iratusqz moyses pnci pib' exercit' / tribunis r cēturio nib' q venerāt de bello / ait: Cur femias reseruast'. Mōne iste sūt q deceperūt filios israel ad sug gestione bala / r puaricari fece rūt vos i dño sup pctō phogor / vñ r p'cussus ē pplus: Ergo cū cōctos interficite: quicqd' est gene ris masculini etiā in paruulis: r mulieres q nouerūt viros in coi tu / iugulate: puellas aut r oēs fe minas virgines reseruate vob' / et manete extra castra septē dieb'. Qui occiderit hoies v' occisum tetigerit / lustrabit die tertio r se ptimo: Et de omni p'eda siue ve / stimētū fuerit siue vas: r aliqd' i vtēilia pparatū / s pellib' capra rū r pilis r ligno / expiabit. Elea car qz sacerdos ad viros exerci tus q pugnauerāt sic locut' est: Hoc est pceptū legis qd' māda / uit dñs moyli: Aurū r argētum r es et ferrū et plūbū et stannum et omne qd' pōt trāsire p flāmas / igne purgabit: quicqd' aut ignē nō potest sustinere / aqua expia / tionis sanctificabit: et lauabitis vestimēta v'ra die septimo / r pu rificati postea castra intrabitis. Dixitqz dñs ad moysen: Tolle te summā eozū q capta sunt / ab homie vsqz ad pec' / tu r eleazar sacerdos / et oēs pncipes vulgi: diuidesqz ex equo p'edaz inter m

isti mot' sūt totalit' extirpādi. p virgines aut significāt mot' se sitine p'is / q nō trahūt rōnē ad cōsensū pcti mortal: sz magis rōni deseruiūt i ope virtut': sic dicit pbs. iiii. Ethic. q fort' p rōnē excitat i se motū ire vt expedit' actū fortitudis erequat. Offerim' in

* uisio / ibi: Egressi sūt aut. Circa p'mū d: Reperitqz mu lieres eozū r paruulos. p'sone eni hūane sūt illa q sūt pncipa lia i p'da. a Et adduxerūt ad moy. Dia fidelit' appoz / tates nihil ablcōdētes v' celātes sic fec' achaz: vt habet Job. vii. b Egressi sūt. Dic p'ur pōit p'ede diuisio / cui' vna ps erat exmināda: de q p'mo agit / cū d: c Cur femias re. Quasi dice / ret: nō est bñ factū. cui' causa subdit: d Mōne iste rē. De qua deceptio ne fuit dictū. s. xxy. ca. e Ergo cū cōctos interficite. rē. In detestationē cri minis patrū quos filij isrl nō iperebāt: r tū valde hostiliē egerūt cōtra eos / vt dictū fuit. s. xxy. ca. f Et mulie res q no. vi. rē. Quia nesciebāt di / stinguere eas q puocauerūt filios isrl ad luxuriā r idolatriā / r etiā qz ille q nō venerūt ad puocandū in p'pria p / sona: tū coogate sūt docēdo eas q ve nerunt de modo decipiendi r ornādo eas ornamentis suis / vt facilius filios israel puocaret. Picit aut Ra. Sa. q faciebant mulieres trāsire ante arcē dñi / r tunc ex ligno a deo dato cogno / sciebant que erant virgines / r que nō. g Et mēte extra castra se. rē. Quia erāt cōtaminati ex cōtactu mor / tuozū quos occiderāt / r quoz spolia ac ceperāt: et ideo nō debebāt ingredi a / triū tabernaculi donec ess' nt mūdati a qua lustrationis tertia die r septia: vt dictū est. s. xix. ca. Et accipiunt hic ca / stra ipsi' deitatis sicut dictuz est. s. v. ca. h Et de omni p'eda rē. Hic secūdo agit de parte p'ede reseruata. et primo q'tum ad eius purgationē q facta est per talē modū: videlicet q il / la que poterāt sustinere ignē absqz sui corruptione igne purgabāt. que aut sustinere nō poterāt aqua expiationis purgabāt. de qua purgatiōe. s. dictuz est. xix. ca. r patz l'ra vsqz ibi: i Po stea castra intrabit. Sz atriu' ta bernaculi / qd' vocat' castrū deitatis / vt dictum est supra. v. ca. k Dixitqz dñs. Hic secūdo agit de p'eda reser uata q'tum ad eius diuisionē: r primo q'tū ad diuisionē q fiebat ex debito. se cundo q'tum ad illā que facta est ex be neplacito / ibi: Nunqz accessissent.

Circa primum scienduz q p'eda ex debito diuidenda erat tū de viuenti bus / r hoc notat cū dicit: Tolle te summā eozū rē. Et ista p'eda di uidebat in duas partes equales. vna erat pugnatorū qui fuerāt in plio: r a lia relique multitudis / r hoc notat cū dicit: m Diuidesqz ex equo p / dam rē. Et q bec sit sentētia patet ex littera hebraica q sic habet: Et media / bis p'edam inter magistros belli r to tā mltitudinē: qz magistri belli medie tatē eis assignatā diuidebāt pugnato rib': itez qlibet medietas diuidebat i duas ptes ineqles: qz d medietate pu gnatoz sepabat ps qn' q'cesima dño r dabat eleazaro sacerdoti: r h e qd' d: Et separab

* Cur femi. rē. Mōne iste sunt q deceperūt filios isrl: r iō distinguit de mlierib'. nā illas que cognouerāt vi ros i coitu p'cepit iugulari: alias resua ri. p p'mas aut significāt mot' sēsuales rōnē ad p'sensū mortal pcti trahētes: r

Cur femi. rē. Mōne iste sunt q deceperūt filios isrl: r iō distinguit de mlierib'. nā illas que cognouerāt vi ros i coitu p'cepit iugulari: alias resua ri. p p'mas aut significāt mot' sēsuales rōnē ad p'sensū mortal pcti trahētes: r

Is. 25. d
Judic. 21. b

Diuisio

Doralit'

Beatus qui succedit in his prelijs: et in-
terficiat madianitas: ut iustificet ex san-
guine eoz. Sanguine demonu fundit q
captiuos eripit. Purificabit aut in re-
gno dei: ut mudus ingrediat ciuitatem
dei vel dñi. a ¶ **Qui pugnauerunt.**
Allego. Allegorice. Orige. Sūt quidā in pplo
dei q militāt qui. f. nō obligāt se seculari
bus negocijs. **Di.** pcedūt ad bellū q gē
tes munitas et spirituales nequitas: pro
his qui infirmiores sunt vel etate/ vel se-
ru/ vel. pposito. **Pugnāt** aut orōnibus/
ieiunijs/iusticia/pietate/manfuetudine/
castitate: et oibus p̄tinentie p̄tibus. **Et**
regressis ad castra victoribus fruunt la-
boribus eoz etiā imbelles q ad pugnam
nō vocant: vel exire nō p̄t. ¶ **Sciēdū**
aut q oia q sumunt ex his gētibus mu-
tada sunt: et forte quicqd ex hoc seculo as-
sumit: vel p̄lio capit: et immundū est: et
purificatōe idiget: et qdā p ignē trāsēūt:
aliū sufficit aq purificatio. **Assumunt** aut
ex p̄lio hoies et iumēta: euz captiuat oīs
intellectus ad obediendū christo p verbū
dei. **In** q pugnātes captiuat intellectum
eoz q p̄ria sentiūt. **Pauci** sunt tñ q pu-
gnare possunt: et p̄lia ista p̄ficere: d̄ sexce-
tis milibus armatorū q vident militare
deo. sola. xij. milia eligunt. ceteri relin-
quunt in castr. **Inuere** q̄ti sint i ecclia
q possint p̄ p̄tate pugnare: et p̄dicētib⁹
resistere: q̄ sciāt d̄bi bella tractare. **Bea-**
ti sunt q p̄ pplo dei p̄t pugnare: et d̄ ho-
stib⁹ spolia reportare. **Reliq̄** tñ ps ppli
q̄ videt in bell: si cū q̄ere resideat in ca-
stris: in silētio agat: a moysē nō recedat
sz in lege dei p̄maneat: spoliōz p̄t habe-
bit. **Fiet** em̄ eq̄ portio: nō p̄ nūez: sz q̄tū
dat oī pplo: tantū. xij. milibus q̄ spolia
ceperūt. **Quis** hec audiēs nō anime. p
ecclia pugnare: et inimicis veritatis resi-
stere: q̄ dogmata ecclie oppugnare: vel
voluptati et luxurie docēt operam dare?
Qui q̄ hos expugnat: vel i se vel in p̄ri-
mis vitia p̄mit: capiet spolia multa q̄nq̄
gies multiplicata q̄ ceteri. **In** tantū em̄
nūeri q̄titas videt augeri cū sexcentis
milibus. xij. milia cōferunt. **Offere** tñ
vtraq̄ ps iubeēt deo: et illi q̄dē q̄ vicerūt
vnū ex q̄ngētis. **Qui** aut domi reledēt
vnū ex. l. **Uterq̄** aut nūerus sacratus ē.
vnū. Lu. vij. f. **Un⁹** debebat denarios q̄n-
gētos: et alius. l. xē. **Sz** et septē septima-
ne vno addito q̄nq̄gesimū diē faciunt: q̄
p̄tecostes festiuitas dicūt. **Silr.** lxx. se-
ptimāe addita vna decade q̄ngētos red-
dūt. **Et** q̄to plures sunt. lxx. septimane
q̄. vj. tāto p̄stātor est nūerus q̄ngētoz
q̄ q̄ngēta. b ¶ **Hūq̄** accessissent.
Orige. **Differētias** esse et p̄fectus meri-
toz in pplo fidelīū: et in alijs locis. et hic
colligimus de eo qd̄ scriptū est: **Et** acces-
serūt ad moysen oēs q̄ p̄stituti erāt prin-
cipes p̄ tribus in exercitu tribuni et cētū-
riones: et dixerūt ad moysen: **Mos** pue-
ri tui collegimus summā viroz bellatoz
n̄oz: et nō dissensit ex nob̄ quisq̄: et ob-
tulimus munus dño xē. **Et** oquunt q̄ ad
moysen electi principes q̄ constituti sunt
sup exercitū: et p̄ rebus bñ gestis mūera
offerūt dño dicentes: **Mos** pueri tui su-
mus q̄ accepimus summā filioz isrl̄ bel-
latoz. f. xij. milia qui electi sunt ex oibus
tribubus: ut pugnaret p̄ amonitas. **Sūt**
ergo in pplo dei bellatores multi: et mul-
ti imbelles: et inter bellatores quidā qui
appellant summa bellatoz: em̄ētiores
sz inter bellatores: et rursus his celsio-
res q̄ p̄sti

Differētie
meritoz si
delium

a eos qui pugnauerūt et egressi
sunt ad bellū et inter omnē reli-
quā multitudinē: et separabis a
p̄tē dño ab his q̄ pugnauerūt et
fuerūt i bello/ vnā aiāz de q̄ngē b
tis/ tā ex hoibus q̄ ex bobus c
et asinis et ouibus/ et dabis eam d
eleazarō sacerdoti: quia primi-
tiē dñi sunt. **Ex** media q̄z par- e
te filioz isrl̄ accipies q̄nq̄gesi-
mū caput hoim et boū et asino-
rū et ouiu cūctorūq̄z aiantū/ et
dab ea leuiti q̄ excubāt i custo-
dijs tabnaculi dñi. **Fecerūtq̄z**
moyses et eleazar sicut p̄cepit
dñs. **Fuit** aut p̄da quā exerci-
tus cepit/ ouiu sexcēta septua-
gintaq̄ngē milia: boū septuagi-
tadu milia: asinoz sexaginta
milia et mille: aīe hoium sexus
feminei q̄ nō cognouēt viros
trigintadu milia. **Bataq̄z** ē me-
dia ps his q̄ i p̄lio fuerāt/ ouī
trecenta trigintaseptē milia q̄n-
gēte: **Et** q̄bus in p̄tē dñi suppu-
tate sūt oues sexcēte septuagi-
taq̄ngē: et d̄ bobus triginta sex
milibus/ boues septuaginta et
duo: d̄ asinis triginta milibus
q̄ngētis: asini sexaginta et vnus.
Be animabus hoim sedecim
milibus cesserūt in p̄tē domi-
ni trigintadu anime. **Tradidit**
q̄ moyses numez primitiarū
dñi eleazarō sacerdoti sicuti fu-
erat ei impatū ex media p̄te fili-
orū israhel/ quā sepauerat his q̄
in p̄lio fuerāt. **De** media vō
p̄te q̄ p̄tigerat reliq̄ multitudi-
ni: id ē de ouib⁹ trecentis triginta
septē milibus q̄ngētis: et d̄ bo-
bus triginta sex milib⁹: et d̄ asinis
triginta milibus q̄ngētis: et de
hoibus sedecim milibus/ tulit
moyses q̄nq̄gesimū caput: et
dedit leuitis qui excubabāt in
tabernaculo domini/ sicut p̄re-
ceperat dominus. **Cūq̄z** acces-
sissent p̄ncipes exercit⁹ ad moy-
sen/ et tribuni centurionesq̄z di-
xerūt: **Mos** serui tui recensui-
a ¶ **Aut** etiam alios in ecclia ab ho-
stibus tam visibilibus q̄ inuisibilibus
defendunt.
mus numez p̄gnatoz quos
a ¶ **Multitudinis** credentium erat cor
vnum et anima vna: Act. iij. f.
habuimus s̄ manu nostra: et

res q̄ p̄stituti sunt sup eos principes et
p̄lati singulis milibus electoz. **Et** er-
go multa diuersitas in ordie bellatoz.
Inter imbelles quoq̄ est aliq̄ differen-
tia. **Quidā** em̄ ita sunt imbelles vt nūq̄
possint fieri bellatores vt senes: femie:
serui. **Pueri** vero ita sunt imbelles vt
sperēt fieri bellatores cū occurrerint. f.
in viz p̄fectū: et in mensurā etatis: etiā
in summā bellatoz venire se sperāt: et
esse electi in. xij. milibus: vel esse princi-
pes electoz. ¶ **Considera** oīa p̄sentia secu-
li repleta bellis: et demonū inuisibilib⁹
p̄lis purgeri. **In** pplo vero dei esse q̄s-
dam fide robustos p̄tibus armatos:
qui huiusmodi bella p̄ficiāt: et semp in
p̄cinctu positi etiam eos qui pugnare
nō possunt ab hostibus tueant verbo
et exemplo/ si tñ nō desit eis fides. **In**
possibile est em̄ sine fide saluari. **Inter**
ipos bellatores sunt aliq̄ parati et expe-
diti: vt nullis se implicent secularibus
negocijs: meditates i lege dei die ac no-
cte. **Di** summa bellatoz appellāt. **Nō**
est aut dictū de cōmuni nūero bellatoz
quia nemo in eis dissensit: sed de his q̄
summa bellatoz dicunt. **In** talibus em̄
nulla dissensio: nulla discordia. **De** his
em̄ dictū est: Act. iij. f. **Multitudinis**
credētū erat cor vnu et anima vna et.
Di sunt q̄ plurimū auri pugnado cepe-
rāt: et omne auz et ornamentū: siue ca-
pitio: siue brachioz v̄l digitoz. i. q̄cqd
intellectibus vel opibus habēt: deo of-
ferūt sciētes: quia mūera eius data ei⁹
sunt: ideo nec vnus dissensit (dissentit⁹
tes em̄ nō p̄t offerre. vñ **Matth.** v. d
Si offers munus tuū ad altare et mēo-
ratus fueris: quia frater tuus habet ali-
quid aduersus te: relin q̄ ibi mu. xē.) vt
lenēt. f. man⁹ suas ad deū sine ira et dis-
sensioe. **In**

Ep̄. 4. c

Deb. ii. b.

2. Ti. 2. a

Nico. de lyra

Et separabis partem do-
mino. **In** hebreo habet: **Separabis**
solutionē dño. ex quo patet q̄ illa pars
separabat de parte bellatoz ex debito.
b ¶ **Unā** animā de quingentis:
Id est vnū indiuiduū: quia ibi accipit
anima p̄ toto cōposito. c ¶ **Tam** ex
hominibus: Id est ex virginibus q̄
fuerūt reseruate: vt p̄dictū est. **Homo**
em̄ est cōmunis generis: et p̄t accipi p̄
masculo et p̄ femina. d ¶ **Et** dabis
eam eleazarō sacerdoti: quia pri-
mitie dñi sunt. **De** acq̄sitis iure bel-
li. et ideo cedebāt in vsum sacerdotis s̄
cut p̄mitte fructuū et animalū. e ¶ **Et**
media quoq̄ parte filioz isrl̄ xē.
Hic p̄sequēter agit de medietate que
erat relique multitudinis cuius quinq̄-
gesimū indiuiduū debebat tradi leui-
tis qui seruibāt in tabernaculo. **Cete-**
ra patent in lra. f ¶ **Cūq̄z** accessis-
sent principes exercitus ad moy-
sen/ et tribuni centurionesq̄z xē.
Hic agitur de diuisione prede p̄dicta
facta ex beneplacito seu deuotione. p̄n-
cipes em̄ exercitus in reditu de bello si-
cut consuetum est numerauerunt bella-
tores suos: et inuenerunt eundem nu-
merum qui erat ante belli congressuz:
quia nullus ceciderat in p̄lio propter
quod moti deuotione obtulerunt dño
omne auz quod rapuerant in preda ad
faciendum vasa que erāt necessaria in
tabernaculo. **Et** patet littera vsq̄z ibi:
¶ **Periscelideq̄**

lensione. In musicis eni si armonia chordaru consonant aptat / suauē sonū reddit: si aliqua sit dissonantia carnis / dulcedo cor / rumpit. Ita si dei milites dissentiat ingrata sūt oīa deo: etiam si bella multa cōficiat / spolia multi deferat: et munera offerant.

Dat. 5. d. Dicit enī vade pri^o recōciliari fratri tuo rē. Si enī in aliq̄ dis / sentis a mādatis dei / nec potē vincere potes. In eo enī ipso iam vici^o es a dīa

Nota bolo / in quo dissent a deo. Si ergo vis vincere et sūma bellatorū esse: adhere deo / cōcorda cū ipso dicēs: Quis nos separabit a charitate christi? tribulatio an angustia rē. Qui talē p̄t vicere ma

Ro. 8. 9. Quidā dicit: q̄ acquisierit eā / torquem i. carnis fornicationē / imūdiā / passio nē / cupiscētiā / auariciā / et hōi. Et sic erit dign^o offerre omne vas aureū / tor quem aut viriolā / aut anulū / aut dextra le / aut catenulā. Torques ornamentū sapientie est. In puerbīs enī de sapiē tia dicit: Q̄ q̄ acquisierit eā / torquem aureā ponat circa collū suū. Viriola et anulus ornamenta sunt manū / in quibus signantur opera. Sistr̄ et dextrale. Catenule p̄o verbi et doctrine cōnexio nes significat. a Depreceris p̄o nobis. Orige. Ad ppitiandū deum p̄ nobis. Si dicamus p̄pter aurū de / um ppitiū fieri hominib^o: absurdū et i / pium iudicat. Hoc ei in viro bono no / tabile dicit. Per aurū ergo virtutes et opera bona signant / q̄ sola deo digne offerunt / p̄ quib^o solis decet eū ppitia ri. b Susceperuntq̄. Et accepit moyses et eleazar sacerdos aurū ab oī / bus tribunis et cēturiōib^o / et intulit il lud in tabernaculū testimonij memoria le filiis israel corā dño. Nota q̄ q̄ dicū tur nō ad conspectū visibīle / sed ad mē / tis memoriā referunt. Beatus enī est q̄ recordat se aliquid boni operi fecisse corā dño: et obtulisse mūera bñplacita deo. p̄tutes. i. animi / et ornāmīta pietatē

Prof. 1. 9. Depreceris p̄o nobis. Orige. Ad ppitiandū deum p̄ nobis. Si dicamus p̄pter aurū de / um ppitiū fieri hominib^o: absurdū et i / pium iudicat. Hoc ei in viro bono no / tabile dicit. Per aurū ergo virtutes et opera bona signant / q̄ sola deo digne offerunt / p̄ quib^o solis decet eū ppitia ri. b Susceperuntq̄. Et accepit moyses et eleazar sacerdos aurū ab oī / bus tribunis et cēturiōib^o / et intulit il lud in tabernaculū testimonij memoria le filiis israel corā dño. Nota q̄ q̄ dicū tur nō ad conspectū visibīle / sed ad mē / tis memoriā referunt. Beatus enī est q̄ recordat se aliquid boni operi fecisse corā dño: et obtulisse mūera bñplacita deo. p̄tutes. i. animi / et ornāmīta pietatē

Auro an deus pla cetur

Auro an deus pla cetur. Depreceris p̄o nobis. Orige. Ad ppitiandū deum p̄ nobis. Si dicamus p̄pter aurū de / um ppitiū fieri hominib^o: absurdū et i / pium iudicat. Hoc ei in viro bono no / tabile dicit. Per aurū ergo virtutes et opera bona signant / q̄ sola deo digne offerunt / p̄ quib^o solis decet eū ppitia ri. b Susceperuntq̄. Et accepit moyses et eleazar sacerdos aurū ab oī / bus tribunis et cēturiōib^o / et intulit il lud in tabernaculū testimonij memoria le filiis israel corā dño. Nota q̄ q̄ dicū tur nō ad conspectū visibīle / sed ad mē / tis memoriā referunt. Beatus enī est q̄ recordat se aliquid boni operi fecisse corā dño: et obtulisse mūera bñplacita deo. p̄tutes. i. animi / et ornāmīta pietatē

Nico. de lyra

* a Periscelides. Ornamenta sunt mulier in vestib^o circa renes: et di cit periscelides a peri qd est circū et sce / le qd ē curuū. b Et armillas. Or / namēta sunt circa scapulas. dicta ab ar mo. c Anulos. Ornāmēta sunt di gitorū. d Dextralia. Brachiorū. e Purenulas. Ornāmēta sūt circa collū mulierum. f Unusquisq̄ enī qd in p̄da rapuerat suū erat. Scz de inanimatis / et ideo qd dederūt inde non fuit ex debito / s; ex deuotione / eo qd dñs eos reduerat saluos de prelio.

Doralit * t Offerim^o in donarijs dñi singuli qd in p̄da au ri potuim^o inuenire. Per hoc significat qd victores victoz hāc victoriā attribuerē non debēt virtuti pprie s; bōitati diuīte.

Glo. ordi.

Attēdēduz qd loquit. Filij aut ruben. Orige. Omnia / Ca. XXXII que dicunt nō solū ex sermone qd dicit p̄sanda sunt / sed ex p̄sona dicēt. Si puer loquit aīas n̄as ad au ditū eloquiū puerilis aptam: nec plus in his qd dicunt q̄ puer sentire poterat expectam. Si aut vir loquit / cōtinuo cōtēpla / mur. Si viro digna sint qd dicunt / et si erudit^o sit: p̄ eruditōis incultū etiā dicta p̄samus. Si aut imperit^o et idiota / alit^o qd di cū accipim^o. Si aut senior: aut mltē peritū ac pbate (vt qd in e ruditiōe cōsenuit) lōge in eo maior habebit dictoz expectatio. Dic aut qui loquit sp̄ssanc^o est. vñ enī poterat moyses qd ab origine mūdi gesta sūt / vñ in fine gerēda narrare / nisi spūs dei inspiratiōe: En potuisset de christo p̄phetizare: Christus enī ait: Si crederetis moysi: crederetis vtiq̄ et mihi / de me enī il / le scripsit rē. Job. v. 9. Hoc ergo p̄m maiestatē loquētis opoz tet intelligi. vñ abraā dicit Luc. xvi. 9. Habēt moyses et p̄phe tas audiāt eos. Nō homines in corpore positos significās / s; que ab eis scripta sunt dicātē spū dei. Moysi ergo litteras re moto velamine ita intelligamus / vt singul^o dicit videāt: vt si intel ligāt au

ligāt auditores et obseruēt: nō eant in locū tormētōz / sicut di ues qd audire cōtēpsit / s; i sinū abrae vbi lazar^o req̄sicit. Dec tñ ad liqdū scire ipsi^o puto esse sp̄ssācti qd ispirauit / et iesu xpi qui ait: De me enī ille scripsit. et patris: cui^o cōsiliū antiquoz hūano generi nō nudū s; velatū lris idicat. S; iā ad sēfū eoz q̄ latere vidēt veniam^o. Quob^o modis de egypto exiit. q̄ enī quis de errorū tenebris ad agnitionis lumē adducit / et de terrena cōuersatiōe ad sp̄alia in stituta p̄uertit. de egypto videt exisse et ad solitudinē venisse. ad illuz. i. vite statū in qd p̄ silētū et quietē diuīs legi / bus exerceat: et celestib^o eloq̄is iūua tur: p̄ que institut^o et direct^o cū iordanē trāsierit / p̄peret vsq̄ ad terrā p̄missio nis. i. p̄ grām baptismi vsq̄ ad euāge lica iustitūta. Exiit etiā aīa de egypto / cū relinq̄t hui^o mūdi tenebras et corporee nature cecitatē: et trāsferat ad aliū scim / qd sin^o abrae vt i lazaroz: vt paradisiua vt in latrone indicat. Q̄ si qd nouit de^o esse de^o alia loca vel māiones: p̄ qd trās siens aīa deo credēs / et pueniēs vsq̄ ad flumē quod letificat ciuitatē dei vt tra ipsum sortem hereditatis promisse

Allegorice exire d egypto

ne vnus quidez defuit: Ob hāc a discordantes non possunt offerre. vñ Dat. v. d. Vade pri^o recōciliari fratri tuo: et tūc veniēs offeres munus tuum.

causā offerim^o in donarijs dñi sin + guli qd in p̄da auri potuim^o iue

nire / periscelides et armillas: Anu

los et dextralia ac murenulas / vt

deprecer^o p̄ nobis dñm. Susce

peruntq̄ moyses et eleazar sacē

dos omne aurū i diuersis ipecieb^o / p̄do sctuarij sedeci milia / septi

gētos qnq̄gita siclos a tribunis et centuriōib^o. Unusq̄sq̄ enī qd

i p̄da rapuerat / suū erat. Et su

sceptū intulerūt in tabernaculū testimonij in monumentū filioz

israel corā dño. Ca. XXXII

Filij aut ruben et gad s

hebant pecora mul

ta: et erat eis in iumē

tis insignita turba. Cūq̄

vidissent iacer et galaad

aptas animalibus alēdis terras

venerunt ad moysen et ad elea

zarū sacerdotē et principes mul

titudinis: atq̄ dixerunt: Asta

roth et dibon et iacer et nemra

elebon et eleale et saban et nebo et

ca. p̄ce. emerāt magnā p̄tē ab alijs. b Et erat illi iu. i. i. gni. tur. i. valde mltā: et ē mod^o loq̄ndi hypbolic^o. i. Cū qd vidisset iacer et galaad ap. aīa. alen. ter. Quia erat ibi mltā pascua et bōa. ideo formauerūt petitionē sequētem.

Aboralit s Filij aut ruben. rē. Per rubē qd fuit p̄mogenit^o iacob / et tñ maculauit stratū ei^o vt dicit Gen. xlix. itelligūt malli plati qd rōne stat^o p̄matū tenēt in ecclia dei / et tñ ipas qd ē stra / tū xpi maculat mltiplicit^o p̄ vitā suā malā. de quo dicit p̄t illd p̄s. lxxviii. a. De venēt gētes i hereditatē tuā: pollue. tē. s. a. tu. rē. Per gad p̄o qd fortuna iterptat significat clerici cu pidi qd p̄gregadis fortune bōis totalit^o sūt itēti. Per manasse p̄o qd iterptat obliuio / significat religiosi qd domū p̄ris sui de bēt obliuisci. Et qm̄ inē eos sūt aliq̄ valde mali. p̄ qd dicit Aug^o. Sic nō inueni meliores his qd i mōasterio p̄fecerūt: ita nō inueni deteriores ill^o qd i ipis defecerūt. et isti mali significat p̄ dimidiū tribū manasse qd cū filijs rubē et gad accepit posses sionē et p̄missiōis terrā: renūciātes iuri qd i terra p̄missio nis essēt habituri. Per b aut significatū fuit qd plati clerici et religiosi mali i sua malicia p̄seuerātes possessionē nō sūt i ter ra viuētū habituri / s; sūt bonis vite p̄fēt^o p̄tēti. verūtū de ist^o i textu dicit qd fuerūt parati ad acq̄sitionē terre p̄missiōis nō p se s; p alijs. p qd significat qd licet habeāt malā vitā: mlti tñ eoz habēt sanā doctrinā. mat. xliij. a. Sup cathedrā moysi se det^o scribe et pharisei: qd cūq̄ vob dixerit facite: s; opa at eo rū nolite facē. dicūt ei et nō faciūt. Et sic p bonā doctrinā alios ad terrā viuētū iducūt: et ab eo seipos p malā vitā excludūt.

Diuisio

Doralit

E p̄ribus accipiat. Cū ḡ duplici designet egressus de egypto
 z trāsitus ad desertū: z inde egressus ad sancte terre heredi-
 tatē: videamus qd̄ sibi velit ruben z gad z dimidie trib̄ ma-
 nasse hereditas: que p̄ moysen tradit: z extra iordanē decer-
 nit. In duodecim tribubus filioꝝ israel: mystice totius hūa/
 ne generis figurā cōplectit: ve
 omniū q̄ ad agnitionē dei vene-
 rūt. **D**oz ps extra iordanē here-
 ditatē p̄sequit p̄ moysen. Pars
 vero trās iordanē in terra p̄mis-
 sionis p̄ iesum. Et quidē illi q̄/
 bus extra iordanē hereditas da-
 tur: primitiui sunt: licet min⁹ no-
 biles: licet nō inculpati. Ruben
 nāq̄ est primogenitus iacob: li-
 cet p̄taminauerit thoz patris: z
 gad licet ex ancilla. Manasses
 quoz cuius dimidia tribus ex-
 tra iordanē hereditatē p̄sequit:
 q̄uis de egyptia natus: tñ pri-
 mogenitus est. **D**ites ergo isti
 primogeniti sunt: z ideo signifi-
 cant p̄iorē pplm qui nō p̄ iesuz:
 sed p̄ moysen hereditatem extra
 iordanem accipiūt. **T**erra
 quā p̄cussit zc. **R**eg. Sunt
 multi in ecclesia qui puuli esse de-
 spiciūt z in loco humilitatis po-
 siti: imanes apud se esse nō desi-
 nūt: h̄i honoribus extollunt: vo-
 lupta tibus p̄frunt: z rez mul-
 tiplicitate dilatāt: p̄esse appetūt
 z a multo timēt: recte viuere ne-
 gligūt: z samā bone vite habere
 cupiūt: adulationes querūt: fa-
 uorib⁹ intumescūt: z q̄ p̄ntiū co-
 pia delectant: v̄tura gaudia n̄
 requirunt. Cūq̄ eos multiplex
 actio occupat: z a semetip̄is alie
 nos demonstrat. **S**iqua tamen
 fidei rēptatio expurgat: quia i ea
 specietenus p̄tinent: verbis eā
 z laboribus defendūt: z celestes
 patriā vendicāt: nec tñ amant.
Quos h̄i ruben z gad: z dimi-
 dia tribus manasse significāt: qz
 multa pecora z iumēta possiden-
 tes: dñi circa iordanē campestris
 p̄cupiscūt: in terra p̄missiois he-
 reditatē habere noluerūt: dicen-
 tes: Terra quā p̄cussit dñs in cō-
 spectu filioꝝ israel regiois vber-
 rime est ad pastū aialū zc. **Q**ui
 ergo iumēta plurima possident/
 iordanē trāsire refugiunt: qz q̄s
 multa mūdi implicamenta occu-
 pāt: habitacionez celestis patrie
 nō requirūt: sed fides (quā spe-
 citemus tenēt) increpat ne ocio/
 si delectatione torpescāt: z alios
 exemplo suo z laboris tolerātia:
 z studio lōganimitatis frangāt.
Unde eis p̄ moysen dicit: **N**ū/
 quid fr̄es vestri ibūt ad pugnaz
 z vos h̄ sedebitis zc. **S**z qz eru-
 bescūt nō defendere qd̄ p̄tinent
 p̄ fide ad certamē p̄perāt. eāq̄
 nō sibi: s̄ p̄imis v̄dicāt. **C**au-
 las ouīū fabricamus: z stabula
 iumētoꝝ zc. **Q**ui mox fortes p̄ alijs
 v̄ciūt: z rep̄missiois ter-
 rā ab hostibus liberāt z relinquūt:
 ad pascēda armēta eē ior-
 danē redeūt: qz p̄ fidē baptisimi tota
 mēte z desiderio reb⁹ pe-
 rituris inseruiūt: qz hereditatē terre
 p̄missiois. i. fructū fidei
 nō amāt. **S**icq̄ p̄ illa pugnat: vt
 sua pignora eē illā deponāt
 qz eē puulos foris h̄nt effectū in
 eius habitacione nō h̄nt. **U**n
 ad campestris redeūt: qz ab alti-
 tudie mōtiū q̄si a spe celestiu di-
 labunt vt eē terrā p̄missionis
 bruta aialia nutriat: irrōnabi-
 les. i. motus animi vanis desiderijs:
 qz eterne lucis claritatē
 nesciūt dñi

Doraliz

F

a beon/terra quā p̄cussit dñs in p̄spectu filio-
 rū isrl/regionis vberime ē ad pastū aialū:
a **R**eg. Quos multa mūdi impedimēta occupāt: ha-
 bitacionē celestis patrie nō desiderāt.
b z nōs serui tui habemus iumenta pluri-
 ma: precamurq̄ si inuenimus gratiam co-
 ram te vt des nobis famulis tuis eam in
 possessionem: nec facias nos transire ior-
 danem. **Q**uibus respondit moyses: **N**ū/
 quid fratres vestri ibūt ad pugnam/et vos
a **R**igenes. Nota qz volētes vltra iordanē remanere
 increpat moyses: id est lex.
hic sedebitis: **C**ūr subuertitis mentes fili-
 ozū israel ne transire audiāt in locū quem
 eis daturus est dñs: **N**onne ita egerūt pa-
 tres vestri: qm̄ nisi de cadesbarne ad explo-
 randā terram: Cūq̄ venissent vsq̄ ad val-
 lem botri lustrata om̄i regioe/subuerterunt
 cor filioꝝ israel vt nō intrarent fines quos
 eis dominus dedit: **Q**uibus iratus iura-
 uit/dicens: **S**i videbūt hoies isti qui ascē-
 derunt ex egypto a viginti annis et supra
 terrā quā sub iuramēto pollicitus suz abra-
 am/isaac z iacob: z noluerunt sequi me p̄-
 ter caleb filium iephone ceneceū: z iosue fi-
 lium nun. **I**sti impleuerūt voluntatē meā.
Fratulq̄ dominus aduersum israel/circū-
 duxit eum p̄ desertum quadraginta annis
 donec consumeret vniuersa generatio que
 fecerat malū in cōspectu eius. **E**t ecce in-
 quit vos surrexistis p̄ patribus vestris in-
 crementa z alumni hominū peccatoꝝ vt
 augetis furozē domini cōtra israel. **Q**ui
 si nolueritis sequi eū: in solitudine populū
 derelinquet/ z vos causa erit necl̄ omniū.
At illi p̄pe accedentes dixerunt: **C**aulas
a **l**as amus.
 ouīū fabricabimus z stabula iumentozū/
 paruulis q̄z nostrū vrbes munitas: nos au-
 tem ip̄i armati z accincti pergemus ad p̄-
 liuz ante filios israel donec introducamus
 eos ad loca sua: **P**aruuli nr̄i z quicqd̄ ha-
 bere possumus erūt in vrbibus murat̄ p̄-
 pter habitatoꝝ insidias. **N**on reuertemur
 in domos nostras vsq̄quo possideāt filij

nesciūt dñi trāsitorijs excecant. **b** **Q**umēta plurima. **Q**ui
 ge. **Q**umēta z pecora multa sunt zc. **P**ior ppl̄s ad hereditatē
 illius terre q̄ lacte fluit z melle: nō potuit puenire. nec verbum
 caro factū agnoscere: qz multa iumēta z pecora hēbat. **A**ialis
 em̄ nō pōt p̄cipe q̄ sunt sp̄s dei: nec spiritalit̄ d̄iudicare: qz cū
 hō in honore esset nō intellexit:
 s̄z compatus ē iumētis insipien-
 tibus. **A**cepit ḡ ille ppl̄s here-
 ditatē p̄ moysen: terrā. i. duozū
 regū: nō em̄ amplius potuit in-
 ficere moyses nisi duos reges:
 quoz terrā diuideret ppl̄is mul-
 ta aialia multaq̄ pecora habentibus.
Illis dō q̄ iordanē trāse-
 unt iesus diuidit terras. **Q**uis
 em̄ aialia habeāt pecora nō tan-
 ta q̄ eos excludāt ne iordanem
 transeāt: sed cū ip̄is z mulierib⁹
 z infantibus p̄tendūt trāsire: et
 ad patrū p̄missa puenire. **I**llos
 aut̄ hec om̄ia remozant nec pos-
 sint iordanē trāsire nec ad fidem
 christi: q̄ ē tra. p̄missiois intrare.
Si trāsī.

Nico. de lyra

a **P**recamurq̄ zc. vt
 des nobis famulis tuis eā
 zc. **Q**d erat irrōnabile. i. q̄ ha-
 berēt terrā labore alioꝝ acq̄sitā:
 z ip̄i nō trāsiret cū alijs ad acq̄-
 redū terrā p̄ alijs tribubus: qd̄
 videbat̄ sonare eozum petitio.
Quibus r̄dit moyses.
Hic p̄r ponit dicte petitionis
 repulsiō. vbi primo eoz ignauia
 arguit/cū dicit: **C**ū dicit̄
 fr̄es vsi zc. **S**cdo impedimētū
 alioꝝ inducit/cū dicit: **C**ūr
 subuertitis mē. filio. isrl zc.
 q. d. p̄pter ignauā v̄faz alij cre-
 dēt qz timeatis fortitudinē terre
 a deo p̄missē: z fortitudinē ppl̄i
 z sic trāsire nō audeāt: z impe-
 diat̄ dei mādātū. **T**ertio ad hoc
 exemplū p̄cedēs adducit/cū dicit:
Nonne ita egerūt patres
 vestri. **Q**uia territ̄ p̄bis explo-
 ratoꝝ voluerūt reuerti i egyptū
 vt dictū ē. s. xij. ca. **Q**uibus
 iratus iurauit/dicens:
Si videbunt hoies isti zc.
Et accipit h̄ si p̄ nō. i. non vide-
 bunt. **L**etera patet ex his q̄ dicta
 sunt. s. xij. ca. vsq̄ ibi: **E**t
 ecce in q̄t vos surrexistis p̄
 patrib⁹ vsis. **I**n malū z vult
 peius facere q̄ ip̄i: qz vidit̄ ma-
 lū ip̄oz z n̄ est̄ castigati. **Q**uar-
 to ostendit qz h̄ malū debeat cade-
 re sup totū pplm generalit̄ z su-
 per ip̄os sp̄alit̄/cuz dicit: **Q**d si
 nolueritis seq̄ euz zc. z subdit:
Et vos causa eritis necis oium.
Sequit̄: **H**ic illi. **D**ic p̄r
 ponit p̄dicte petitionis iustifica-
 tio. z primo ostendit ad ignauā
 eos allegatā/cuz dicit: **I**llos
 autem ip̄i armati: **I**d ē mu-
 niti armis ad defensione. **Q**uibus moyses ait:
Pergemus ad p̄liuz ante filios isrl. q. d.
 nolimus esse in cauda exercitus sicut ignauis: s̄z in fronte. **S**cdo
 ostendit qz velint fideliter laborare ad acq̄sitionē terre p̄ alijs
 tribubus/cū dicit: **D**onec introducamus eos ad loca sua. z s̄z
 dicit: **P**aruuli nostrī z q̄cqd̄ habere possumus zc.
Quasi dicerēt: essent nobis oneri si trāsiret nobiscū. **I**deo sub-
 dit: **N**on erūt in vrbibus muratis. **A**liē nō essent securi:
 qz nō intēdimus cito reuerti. ideo s̄z dicit: **N**ō reuertemur zc.
Quibus moyses ait:

Diuisio

Terra multis modis
Aggl. 2. b
Mat. 13. b

A **S**i trāsierint filij gad et si. ru-
 ben etc. **D**uce. **A**lia lra. **S**i trāsierint
 filij ruben et filij gad vobiscū iordanem
 oēs armati ad preliū corā dño: et obti-
 nuerit terrā i p̄spectu v̄ro/ dabitur eis
 terrā galaad etc. **T**erra multis modis
 accipit: et terra hec in qua habitam⁹ nō
 ab initio terra vocata est/ s; arida: et po-
 stea terra. **S**icut hoc celū visibile prius
 firmamētū dictū est/ postea celū. **I**n p̄n-
 cipio tñ creature celū et terrā fecisse dici-
 tur deus/ et postea aridā et firmamētū.
Hinc **A**ggens ait: **A**dhuc semel moue-
 bo celū et terrā/ et mare et aridā. **V**ides
 quō aliud ponit terrā/ aliud aridā? **I**n
 multis quoq; locis terra in bono accipi-
 tur/ arida v̄o raro. **M**āz adā post p̄c̄m
 in locū detrudit qui arida noīat: antea
 enim erat in terra. paradisus enī nō in
 arida sed in terra est. **D**āsuētis quoq;
 in euāgelio nō arida/ sed terra p̄mittit.
Mat. v. a. **B**eati māsuētū qm̄ ip̄i here-
 ditabūt terrā. **S**emē etiā qd̄ fructū dat
 centesimū/ sexagesimū/ tricesimū/ terra
 dicit esse nō arida. **P**uto autē qd̄ p̄fect⁹
 sit ab arida ad terrā venire/ sicut p̄fect⁹
 fuit ut arida terrā vocaret. **D**um enī in
 fructuosi sumus/ nec fructū iusticie/ pu-
 dicitie vel pietatis afferimus arida su-
 mus. **S**i autem nos excolentes ad vir-
 tutum frugem suscitamus: terra ari-
 da efficitur/ que verbi dei suscepto se-
 mine fructificet. **E**st ergo quedā terra
 etiā in regno dei q̄ mansuetis p̄mittit:
 et terra que viuētū noīatur. **E**st terra
 in excelsis posita de qua ad iustū dicit:
P̄s. xxxvi. f. **E**xaltabit te ut hereditas
 terrā. **Q**ui⁹ terre hereditatē de egypto
 mūdī exiens aīa p̄sequit: et alibi quidē
 q̄ sub lege vixerūt: alibi q̄ p̄ christi fidēz
 grām dispensati sunt. **Q**ui tñ vidētur
 primi et p̄ moysen dispensati nō p̄sequun-
 tur hereditatē: nisi prius trāsēat cū his
 quos iesus dispensat: et pugnent cū eis
 cōtra inimicos/ et collocēt eos in sedib⁹
 suis: et ita cōsequēt hereditatē quā moy-
 se duce meruerūt. vñ **P**aul⁹ ad heb. p̄. g.
Et hi oēs testimonio fidei suscepto
 nō p̄ceperūt repromissiones: deo p̄ no-
 bis aliquid melius p̄uidēt: ne sine no-
 bis cōsumarent. **Q**uasi dicerēt: iste no-
 uē et semis trib⁹ de illis duab⁹ et semis
 tribubus: ideo nō acceperūt p̄missionē
 terre illius q̄ eis extra iordanē p̄ moy-
 sen decreta est deo p̄ nobis aliquid me-
 lius p̄uidēt: ne sine nobis p̄summarē-
 tur: et ideo transeūt nobiscū armati et iu-
 uant expugnare inimicos. **S**ed trāsēūt
 tñ armati viri. scilz fortes et potentes.
Agnaua manus et imbellis remanet ex-
 tra iordanē. **F**ortes v̄o relictis aialib⁹
 et pecoribus et omnibus impedimentis
 pugnant nobiscū donec vincantur ini-
 mici nostri vsq; quo hereditatē promi-
 se terre capiamus. **S**ancti enī patres
 orationibus iuuant et exemplis hortan-
 tur et confirmant/ et scriptis suis que ad
 memoriā reliquerūt: instruūt nos quo-
 modo aduersus inimical potestates pu-
 gnemus et certamina toleremus. **P**u-
 gnant ergo pro nobis/ et incedunt pri-
 mi armati. **I**pos enī nobis proponim⁹
 et videntes fortia facta eorū ad prelium
 spiritale armamur et dimicamus. **S**ic
 deniq; qui sub duce iesu militant. xxx. et
 eo amplius reges perimūt/ et terras eo-
 rum sorte accipiunt. **D**epulsis etiā spi-
 ritualibus nequitijis: de celestibus here-
 ditatē

israel hereditatē suā: nec quic-
 q̄ querimus trans iordanē: qz
 tā habemus possessionē nostrā
 in orientali eius plaga. **Q**uib⁹
 moyses ait: **S**i facitis qd̄ p̄mit-
 titis/ expediti p̄gite coram dño
 ad pugnā/ et oīs vir bellator ar-
 matus iordanē transeat: donec
 subuertat dñs inimicos suos: et
 subijciat ei omīs terra: tunc eri-
 tis inculpabiles et apud dñm et
 apud israel: et obtinebitis regio-
 nes q̄s vultis coram dño. **S**in
 autē qd̄ dicitis nō feceritis: nul-
 li dubiū quin peccetis in deuz:
 et scitote qm̄ p̄c̄m vestrū appre-
 hendet vos. **E**dificate ergo vr-
 bes paruulis v̄ris/ et caulas ac
 stabula ouib⁹ ac iumentis: et qd̄
 polliciti estis implete. **B**ixerūtq;
 filij gad et rubē ad moysē: **S**er-
 ui tui sum⁹: faciemus qd̄ iubet
 dñs noster. **P**aruulos nostros
 et mulieres et pecora ac iumēta
 relinquemus in vrbib⁹ galaad:
 nos autē famuli tui omēs expe-
 ditū pergemus ad bellum/ sicut
 tu dñe loqueris. **P**recepit er-
 go moyses eleazaro sacerdoti
 et iosue filio nun et principibus
 familiarum p̄ tribus isrl: et dixit
 ad eos: **S**i trāsierint filij gad
 et filij ruben vobiscū iordanem
 oēs armati ad bellū corā dño:
 et vobis fuerit terra subiecta: da-
 te eis galaad in possessionem:
Sin autem noluerint transire
 vobiscum in terram chanaan:
 inter vos habitandi accipiant
 loca. **R**ūderūtq; filij gad et filij
 ruben: **S**icut locū est dñs ser-
 uis suis/ ita faciem⁹: **I**psi arma-
 ti p̄gem⁹ corā dño in terrā cha-
 naā: et possessionē iā suscepisse
 nos p̄fitemur trās iordanē. **B**e-
 dit itaq; moyses filijs gad et ru-
 benz dimidiē tribui manasse/ fi-
 lijs ioseph regnum seon regis
 amorrei: et regnū og regi basan
 et frā eorū cū vrbib⁹ suis p̄ circū-
 tū **I**git extruxerūt filij gad dibō
 et astaroth et aruer/ et roth/ et so-
 phā/ et iacer et iechaa/ et bethnē-
 ra/ et betharan/ vrbes munitas/
 et caulas pecorib⁹ suis. **F**ilij ve-
 ro ruben edificauerūt esebon/
 et eleale/ et cariatthaim et nabo/

ditatem celi christo dimicante percipi-
 unt. **P**otest adhuc tertius expositionis
 modus esse vt in filijs israel. i. in popu-
 lo ecclesie intelligant esse quidam spiri-
 tales/ et intra iordanē percipere heredi-
 tatē terre fluentis lac et mel: sapientie et
 sciētie dulcedinē capiētes: quozū terra
 flumine dei quod repletū est aquis di-
 uine intelligētie circūdatur et regatur.
Alii autē sunt carnales iumentis et pe-
 cudibus: id ē crassis et stolidis sensibus
 abūdantes: qualibus dicit **A**postolus
 ad Gala. iij. a. **I**ta insensati estis: vt cū
 spiritu ceperitis nunc carne perficiami-
 ni. **E**t insensati galathe: quis vos fasci-
 nauit veritati non obedire? **S**ed vnus
 quisq; nostrā nisi se armauerit: et abie-
 ctis brutis et beluinis sensibus ad spiri-
 talē intelligentiam properauerit: rema-
 nebit extra iordanē/ nec poterit per sa-
 pientie flumen incedere: quod letificat
 ciuitatē dei: id est animā dei capacem.
Nec assequitur verbi dei iteriora: que
 sunt dulciora super mel et fauū: sed illā
 tñ consequetur terram in qua duo re-
 ges occisi sunt: vbi dicatur ei: **N**ihil iu-
 dicaui me scire inter vos nisi iesum chri-
 stum et hunc crucifixū. i. **C**oz. ij. a. **Q**ui
 autē potuerit trāsire iordanē/ et ad interi-
 ora penetrare: sequens dñm iesum chri-
 stum: interficiet triginta et eo amplius
 reges. **I**llos fortes de quibus dicitur
P̄s. ij. a. **A**stiterūt reges terre/ et prin-
 cipes cōuenerūt in vnū aduersus dñm
 et aduersus christum ei⁹. **Q**uibus p̄stra-
 tis agnosces secretiora mysteria vsq; q̄
 venias ad sedē dei et hierusalem ciuita-
 tem dei viuētis: non que seruit cū filijs
 suis/ sed que sursum est et libera est et ma-
 ter christi oīm nostrum est.

Nico. de lyra

Quibus moyses ait. **D**ic
 consequēt ponit petitionis iustifica-
 te p̄cessio: et primo sub conditione. scdo
 simpliciter et absolute/ ibi: **R**espōderūt
 qz filij gad. **C**onditio autē est vt obser-
 uent fideliter p̄missum p̄dictū quod no-
 tat/ cū dicit: **S**i facitis quod p̄mittitis
 etc. et p̄ lra. b. **S**in autē quod dici-
 tis nō feceritis etc. **Q**uia illa p̄mis-
 sio nō tñ fiebat hominibus sed deo/ de
 cuius mandato terra erat acquirenda.
Et scitote qm̄ p̄c̄m vestrū etc.
Per penā debitā vobis a deo inferen-
 dā. sequit: **P**recepit ergo moyses
 eleazaro sacer. etc. et seqt: **D**ate
 eis galaad in possessionē. **S**i fe-
 cerint promissum aliter non. **E**t **R**e-
 spōderūtq;. **D**ic p̄sequēt ponit cō-
 cessio absolute: qz filij rubē et gad vide-
 runt qd̄ moyses dubitabat de impletionē
 sui p̄missi/ p̄pter quod nō concedat ter-
 rā nisi sub cōditione: ideo p̄cesserūt ad
 cōfirmationē sue p̄missionis: vt patz in
 littera: quo facto moyses p̄cessit eis ab-
 solute terrā quam petebāt. vñ subdit:
Dedit itaq; moyses filijs gad
 et ruben et dimidiē tribui manasse
Ita dimidia tribus fuit adiūcta: quia
 adiūxit se alijs duabus tribubus in pe-
 titione: et quia terra sufficiebat pro ip̄is
 et pro illis. **I**git extruxerūt fi-
 lij gad dibon et astaroth. **C**iuitates
 sunt quas filij israel destruxerāt anteq;
 scirent qd̄ deberent ibi habitare/ et po-
 stea reedificauerunt ad tuendum v̄ro/
 res suas/ filios et familias.

Exstke

Job. 4. c

Job. 22. a

Imponentes

Et imponetes voca. r. ante enim destruerent deno minabant a noibus idoloru: saltē p magna pte: r ideo filij is rael nominauerūt eas alijs uoibus: r etiā vt ex noie aliquaz ciuitatū esset memoria edificatiū: p q dicit postea. b. **Fa** ir autē r. quos appellauit auothiair. i. villas iaie: r ide dē de ipō nobe qd apprehēdit chanath: r

Moralit

vocauit euz noie suo nobe. **M**oraliter per tribū ruben et gad et dimidiā tribū manasse intelligunt tres status excellentes in ecclia. Per ruben enī q interpretat filij visionis: intelligit status prelatoz. Per gad qui interpreta tur accinct: status principū: qui debent esse armis accincti ad defensionē ppli. Per manassen q interpretat obliuio sta tus religiosoz: d quo dicit Ps. xliij. c. Obliuiscere pplm tuū r domū patris tui. Sunt igit plurimi de istis statib⁹ qui nō querūt terrā patrib⁹ pmissam scz terrā uiuentiū: s; volūt manere cir ca iordanē in terra morientū i bonis vite p̄sentis figētes ibi pedē affectōis in qua edificat vrbes. i. palatia ad sul ostetationē. Aulas omiū querētes de licias ad sui delectationē. Stabula iu mentoz: qsi qrentes equitare: semp tē dentes ad altiora per ambitionē: r isti laborāt p alijs vt habeāt terrā pmissi onis: qz frequēter ptingit q plati ope ranē ad salutē populariū in regimine spūali: r principes in regimine tpali: et religiosi p̄sulēdo pplis r p̄dicādo ver bū dei: ipsi oēs tñ hac salute priuātur in p̄sonis p̄p̄ijs suis operibus et intentionibus peruersis. Cetera patent.

Glo. ordi.

Ciboz va ria differē tia

Hesunt mansiones r. Orige. Di. Ca. XXXIII uersas creauit deus ciboz differētiā p diuersitate animalū: vel humani desiderij. **A**n r aialia cogno scunt p̄p̄ios cibos: r alijs vti leo: alijs ceruus. In homini bus quoz q sanus est r validus fortē cibum requirit: p̄diditqz edere oīa. Infirmus delectat oleribus r fortē cibū nō patit. **V**aruulus dō si nō voce re tñ ipsa lac tñ requirit. **C**ibus autē ronalis nature ver⁹ p̄mo dei est. Sed r hic differētiā habz. **N**ō oīs eodē verbo nutrit. Est alijs in dō dei cibus lactis aptior. s. doctrina: sicut moralis q rudibus solet p̄beri. **D**i le ctionē in q nihil est obscurū libēter accipiūt: verbi grā hester iudith: tobias r mādata sapiētie. **S**i legat eis leuiticus offen dit. cōtinuo anim⁹ qsi nō sit cibus suus. **V**enit enī vt disceret deū colere: iusticie r pietatis p̄cepta suscipere: r audit mandata sacrificioz: r ritus imolationū. **A**li⁹ euāgelistas. **A**p̄lm psal mos libēter amplectit: velut remedia infirmitatis sue. **C**ui si legant hec q habem⁹ in manibus: nihil infirmitati sue aut sa luti aie p̄desse iudicabit: sed refutabit tanqz graues r onero sos cibos. **S**ed sicut leo si habeat itellectū nō abundantiā her barū culpabit creatā: nec dicet sup̄fluā: qz carnis vti: nec hō qz sibi aptis vti alimonijs: culpate debet q fecit deus serpe tes in cibū ceruoz. **I**ta in cibus rōnabilibus nō refutanda est scriptura q obscurior videt: r incōueniēs incipiētibus: par uulis/ infirmis: r minus ad intelligendū validis. **Q**uisqz qd sibi sanū sentit assumat. **A**it g: **D**e mansiones filioz isrl ex quo exierūt de terra egypti cū p̄tute sua i manu moysi r aarō. **E**t scripsit moyses p̄fectiones eoz r mansiones eozū p verbū dñi r. **Q**uis g audeat dicere q hec q scribunt p verbū dñi nihil habeāt vtilitatis aut salutis: sed solā narrēt h̄istoriā: **D**uob⁹ modis p̄dēt qsqz spiritaliter exire de egypto: vel relinquēdo gē tilē vitā: r ad cognitionē diuine legis accedēdo: vel cū ania de corporis hui⁹ habitatiōe discedit. ad vtrūqz enī spectāt he mansiones. **D**e illis enī mansionibus q̄s ania eruta corpe: imo rursus iduta suo corpe habitura est: dicit Job. xliij. a. **I**n do mo patris mei mansiones multe sunt r. **S**unt g multe māsi ones que ad patrē ducūt. **I**n qbus singulis qd vtilitatis anie cōmoratio: qdue eruditōis aut illuminationis accipiat: scit so lus pater futuri seculi q ait: **E**go sum ostiū: nemo venit ad pa trē nisi per me. **Q**ui forte in his singulis mansionib⁹ vnicuiqz aie ostiū fiet: vt p ipm itret r exeat r pasqua iueniat: vsqz quo ad ipm pueniat patrē. **S**ed redeam⁹ ad ea q inter nos r i no bis gerunt.

Mansiones multe

Job. 10. b

bis gerunt. In egypto erāt filij isrl in operib⁹ pharaonis: lu to r latere affligebant: donec ingemiscētes clamauerunt ad dñm: r misit eis verbū suum p moysen: r eduxit de egypto. **M**os igit cū essemus in egypto. i. in hui⁹ mūdi erroribus: et ignozātie tenebris: operātes opa diaboli in p̄cupiscētis r vo lupratib⁹ carnis miser⁹ dñs misit ver bū suū. i. vnigenitū filiū suū: q nos de ignozātia erroris ad lumē diuine legis adduceret. **S**z p̄mo oīm iture myste rij rōnē. **I**n egressiōe enī filioz isrl de egypto sunt. xl. due māsiōnes: r adue tus xpi in mūdū sit p. xl. duas genera tiones. **E**nī ab abraā vsqz ad dauid ge neratiōes xliij. r. **Q**uadrāginta g du as gnationū māsiōnes q̄s xps fecit de scendēs in egyptū hui⁹ mūdi: faciūt q ascēdūt de egypto. **I**n. xl. ergo duab⁹ māsiōnib⁹ pueniūt filij isrl ad p̄ncipiū capiēde hereditatis: vbi rubē r gad r dimidiā tribus manasse accipiūt terrā galaad. **S**icut xps per. xliij. patres q̄s māsiōnes descendit vsqz ad nos: et filij isrl p totidē māsiōnes ascēderūt vsqz ad hereditatē p̄missē p̄ncipiū. **I**ncipia mus g p ea q descendit ascēdere: r p mā māsiōnē facere quā ille fecit nouis simā q natus est de rgine. **E**rit g p̄ma māsiō de egypto exēntib⁹ relicto ido lozū cultu: vt credam⁹ xpm de virgine natū: r de sp̄scō: r verbū carnem sa ctū venisse in mūdū. **P**ost hec ascen dere ad singulos fidei virtutū gradus nitamur: r singulis imozemur: donec

r baalmeō vniuersis nominib⁹: sabama quoqz imponentes vo cabula vrbibus q̄s extruxerant. **P**orro filij machir filij manasse perrexerūt in galaad: r vastauē rūt eam interfecto amorreo ha bitatore eius. **B**edit ergo moy ses terrā galaad machir filio ma nasse q habitauit in ea. **J**aie autē filius manasse abiit r occupauit vicos ei⁹: quos appellauit auo thiair: id est villas iaie. **N**obe qz prexit et apprehēdit cariath cuz viculis suis: vocauitqz eam ex nomie suo nobe.

Ca. XXXIII **E**sunt māsiōnes filioz isrl q̄ egressi sunt

Hesunt māsiōnes filioz isrl q̄ egressi sunt

ad summā pueniētibus nobis institutionū fastigium p̄misi sa compleat hereditas. **A**nima quoqz cum de egypto huius vite tendit ad terram p̄missionis: pergit per quāsdā vias et certas cōstit māsiōnes: vñ Ps. xli. a. **E**ffudit sup me manuz tuā vel aiam meā: qñ ingrediar in locū tabernaculi admirabi lis vsqz ad domū dei. **D**e his māsiōnib⁹ dicit Ps. lxxiiij. a. **M**amabilia sunt tabernacula tua dñe virtutū: p̄cupiscit r de ficat aia mea in atria dñi. **E**t alibi: **P**ulchra pegrinata est ania mea. **I**ntellige g q sunt he pegrinationes aie: in qbus se pegrinari diutius dolet. **T**unc aut veri⁹ intelliget q fuit ratio peregrinatiōis sue cū regressa fuerit in requiē suā. i. in para ditū: vñ Ps. cxliij. b. **C**ouertere aia mea in requiē tuā r. **I**ste ergo sunt māsiōnes qbus itur in celū. **S**ed q̄s ita diuinoz cō scius secretoz q possit hui⁹ ascēsiōis describere māsiōnes: r cuiusqz loci labores vel reqes: **Q**uis enarret q post p̄mā r secūda r tertiā māsiōnē adhuc insequat pharao r egyptū: s; nō cōprehēdat: s; submersi sint. **Q**uō enūciat q salu⁹ effectus pplis dei: post aliqz māsiōnes p̄mū cātavit cātica di. **E**xo. xv. a. **C**antem⁹ dñs

Nico. de lyra

Hesunt māsiōnes. **H**ic describit Ca. XXXIII recapitulatio breuis p̄cedentiū in q̄b actū est de p̄ cessu filioz isrl ab exitu de egypto vsqz ad iordanē flumiū q̄ erat termin⁹ ad quē sui p̄cessus: qz ab eo incipit terra p̄missiōis. **C**irca qd sciendū q in p̄cedētib⁹ tā in **E**xodo q̄ in hoc libro intēctio moysi fuit describere p̄cessum filioz isrl: nō notādo oīa loca vbi manserūt filij isrl in via: sed illa solū in quibus stebāt aliqua notabilia: r ideo hic ponit numerū r oz dinē mansiōnū ab exitu de egypto vsqz ad iordanē: r diuidit in tres partes p̄m tria notabilia loca vnde castra mouerunt: scilicet rameses: mons sinai et cades. **S**ecunda incipit ibi: **S**ed et de

Moraliter. **H**esunt māsiōnes si. i. r. **P**er hoc aut q pplius isrl exiens de egypto venit ad terrā p̄missionis per q̄draginta duas māsiōnes intelligunt mystice q̄draginta due generatiōes p q̄s dei pplis ab abraā patre fidei n̄euenit ad christū: put dicit **B**atth. i. c. **A**b abraā vsqz ad dauid ge neratiōes. xliij. r a dauid vsqz ad trāsmigrationē babilōis generatiōes. xliij. et a trāsmigratiōe babilonis vsqz ad xpm generatiōes. xliij. **Q**ue simul iūcte sunt q̄draginta due. **C**hri stus autē est hereditas nobis p̄missa in veteri ac nouo testa mento. **S**ed m amb. dō in sermone quadragesime per q̄dra ginta duas māsiōnes figurati fuerūt quadrāginta duo dies: quibus in obseruatione q̄dragesime ieiunamus. **D**. sic: **E**odē inq̄ numero moyses per māsiōnes puenit ad requiē quo r nos per ieiunia p̄peramus ad celum.

Diuisio

Moralit

Atemus dno. Hicse eni magnificatus est. Ro. xv. a. Quis hec egressioni aia singula possit vel audeat adaptare? Et quo modo vetus ppls cecidit: cui couersatio et habitatio fuerat cu egyptijs: saluus aut nouus peruenit ad regnu qui ignorabat egyptios/exceptis sacerdotib' z leuitis: Qui eni in sacerdoti uel leuitaru ordine fuerit/ z solu deu portionē habuerit: in deserto nō cadit/ sed puenit ad terrā pmissionis. Ponū tur noia mātionibus. Neqz eni coueni ens videbat/ vt cetera oia suis vterent noibus: ascensio dō aie mātionū suarū noia nō haberet. Habet ergo noia mystica z deducenz se: nō moysen q̄ quo iret ignorabat: sed colūnā ignis z nubē filiū. s. dei z spm̄s m̄ct. Cū submersi fuerint oēs egyptij et amalechite: z oēs q̄ impugnaverūt eā: vt p singulas mātionē q̄ dicunt esse apud patrē illumine tur amplius/ donec assuescat illi' luminis qd̄ illuminat oēm hoīem intuitū patit: et mire maiestatis fulgorē. Si ergo veros aie in hac vita posite p hec doce ri intelligamus pfectus: q̄ puerfa a gē tili vita nō tam moysen q̄ legē dei/ nec aaron: sed sacerdotē illū qui pmanet in eternū sequit/ anteqz ad pfectū veniat: in heremo habitat/ vbi in pceptis dñi exercetur/ vt fides eius pbetur: z victa vna tēptatione veniat ad aliā: quasi de mansione ad mātionē: cū ea que accide rint fideliter tulerit. Ita eni per singula tēptamēta vite z fidei pfectus mā siones habere dicit: s̄m̄ illud ps. lxxv. iij. b. Sp̄it de dōtute in virtutē/ donec p ueniat ad summū gradū virtutū: z trā seāt lumē dei/ z pmissa suscipiat hereditas. Scire aut in deserto illo quomo do vocet ille locus vbi applicuerit qd̄ vtilitatis affert legētibz: z legē dei die ac nocte meditātibz: cū secūdo describant noia: licz in nōnullis mutata/ z p verbū dñi a moysē describi iubent: Qd̄ ideo fit vt duas aie ostēderet vias: vnā qua in carne posita per legē dei virtutibus exer cet: z p quosdā gradus p̄ficiens ascēdit de virtute in virtutē: quasi de mātionē in mansione. Aliā dō quā post resurrectio nē ascensura ad celos/ nō subitō nec impōrtune p̄cedit: sed p multas mātionē vbiqz singulis lumine sapiētie illustrata ad ipm̄ p̄m̄ luminū pueniat. a ¶ Per turmas suas. xxx. Cū dōtute sua christo. s. q̄ est dei virtus et dei potētia. Cū ipso ergo ascendit qui ad nos descendit/ vt ascēderem'. vñ ep̄. iij. b. Qui eni descendit ip̄e est qui ascēdit zc. z qui ait: Sen. p̄vi. a. Tecū descendit in egyptū zc. ideo nō erat in tribubz eoz infirmus. b ¶ In manu moysi z aaron. Orig. Nō eni tm̄ scientiā legis z fidei sed etiā operū quibus deo placet fructus habere debem' cū de egypto exim'. Si eniz exiēs de egypto z puerfus ad deū abijciā supbiā p manus aaron: taurū deo sacrificauit. Si lasciuā pemero/ hircū. Si libidinē/ vitulū. Si stulticiā/ ouē. Si q̄ cū aie vitia purgant: manus aaron opat in nobis: et manus moysi cū ad hec intelligēda illumina mur ex lege. Utraqz ergo man' necessaria est vt inueniat in nobis nō solū fidei z sciētie / sed etiā actū operūqz perfectio. Nec tñ due sunt man' / sed vna. In manu eni dixit/ nō in ma nibz. Vñ eni opus vtriusqz man' est: z vna pfectionis ex plectio. c ¶ Quas descripsit moyses iuxta castror loca. Et scripsit moyses p̄fectiones eoz z mātionē p verbū dñi. Et. s. legētes quāte nobis imminēat p̄fectiones z mātio nes p̄parem' nos ad hanc viā/ nec segniter tps nrm̄ cōsumamus. Medū vanitatibus imoramus/ z singulis q̄ ad vīfuz: au ditū/ tactū/ odoratū/ gustumqz veniunt delectemur: pretereā tēpus nec spaciuz vie expleamus/ sed in medio deficiam' qua si in deserto. Idcirco eni venim' in hūc mundū vt transeam' de virtute in virtutem: neqz permaneamus p terrenis in ter ra/ sicut ille qui dicebat Luc. xij. c. Vīma habes multa bonat: māduca bibe z letare. At eni illi domin'. Stulte auferetur a te hac nocte anima tua. Nō dixit in hac nocte nec in hac die/ sed hac nocte. Nocte eni perimitur sicut primogenita egypti orū: quia dilexit mundū z tenebras eius/ locius rectorū mūdi huius tenebrarū harum. Tenebre autē z nox iste dicit mun dus pro his qui in ignorantia viuunt: nec lumē veritatis reci piant: z

piant: z de ramesse ad sochoth nō transeunt. d ¶ Profecti igit. Filij israel adhuc in egypto positi quartadecima die fe cerūt pascha/ z intitiū quoddā festiuitatis. Sequenti ergo die qui est primus acymozū: quinto decimo. s. primi mensis p̄fici niūt in sochoth: vt ibi faciāt festiuitates acymozum vel diem. Quis hec intelli gat? Quis vel ex parte cognoscat: sicut Ap̄ls dicit: Ex pte scim' z ex pte p̄phe tamus. i. Coz. xij. c. Quis eni intelli get quomodo ex parte dies festos agi mus: vt nemo nos iudicet in parte diei festi: aut neomenie aut sabbati? Omis eni dies festus q̄ hic agit/ in parte geri tur/ nō in integro. Sed cum exieris de egypto/ tūc erit tibi perfecta festiuitas. Scito tamē qz post illud pascha quod in egypto factū est semel: inuenit in de serto aliud curatū cū lex data est: z post hec nusqz geri nisi in terra pmissionis. Dic ordo z distinctio mansionū valde necessaria est z obseruāda his q̄ sequū tur deū z cogitāt de p̄fectibus virtutū. Fit ergo prima p̄fectio ex ramesse/ siue de hoc mūdo aia p̄ficiēs/ z ad futurū seculū p̄gens/ siue ab erroribus vite ad viā virtutis z agnitionis dei. De ra messe p̄ficiēs: q̄ interpretat cōmotio turbida/ vñ cōmotio tinee: qz in hoc mū do oia in cōmotiōe z pturbatiōe z cor ruptione posita sūt. In q̄bus nō opoz tet aīam residere / sed p̄ficiēti et venire in sochoth. i. tabernacula. Prim' ergo aie p̄fectus est vt auferat a cōmotiōe terrena: z sciat sibi tanqz peregrinātū z iter agentī in tabernaculis habitandū. Quo velut in p̄cinctu posita aduersus insidiantes expedita occurrere possit/ z libera inde iāvbi se sentit esse p̄paratū

1. mansio Tropolo.

a ¶ Id est operatione.

a de egypto p turmas suas in mā a ¶ nō eni sufficit manus moysi q̄ signifi cat scientiā legis: querit z manus aaron: qui sacrificandi deo peritiam significat. b ¶ vt legamus semp z videamus quāte nobis imminēt p̄fectiones z mātionē.

b nu moysi z aaron q̄s descripsit moyses iuxta castror loca/ que dñi iussioe mutabāt. Profecti a a ¶ cōmotiōe turbida: vel cōmotiōe ti/ nec. Oia eni q̄ in mūdo sūt in pturbatio ne z corruptione posita sūt.

igit de ramesse mense p̄mo: qn b a ¶ qz quartadecima egerūt pascha i egypto: z quoddā intitiū festiuitatis iugulan tes agnū pridie q̄ p̄ficiērentur.

adecia die mēsis p̄mi: fecerūt al d ra die phase filij isrl i manu ex f

cella / vidētibz cūctis egypti a ¶ mortui sepellebant mortuos suos: z vi uentes sequebantur dñm suū.

is z sepelientib' primogenitos quos pcusserat dominus. Ma s f z in dijs eozuz exercuerat vltio s nē: Castrametati sūt in sochoth b

p̄ficiēs ex sochoth z applicat in buthan. e ¶ Adanu excel sa. Ubi nō est humanū opus neqz terrenū: sed diuinū ibi ex celsa man' noiat: p manū eni op' intelligit. f ¶ Et in dijs eoz. Omis dñi gentiū demonia: in q̄bus faciet dñs vindiciā in die iudicij: facit z nūc cū q̄s ab illis deceptus fuerat vt ido/ la coleret: p verbū dñi puerfus verbū colit. i. deū vel cū forni cator: ad pudicitia puerit' z se errasse deplorat: ipi' penitētie lachrymis vti' demon/ vel de supbia ad humilitatē: de luxu/ ria ad parsimoniā. Quātis eos putas agi tormētis si quē vi deant vendere oia sua z dare pauperib' / z tollere crucē suā z sequi christū: vel cū vident fraudis sue nebulas p agnitionēz diuine legis reserari. Nō eni sine ipis p̄sumat p̄ctm̄. Nobis ergo sūmope agendū est: ne egyptiorū primogenita vel deos eoz q̄s dñs extirpāz resuscitem' in nobis: si dederim' eis locū opandi in nobis que dñs odit. Sic eni dñs punit deos egyptioz de emēdatōe nra z p uersatōe. g ¶ In sochoth zc. 2. mansio 2. Coz. 5. b tabernaculis. Dū eniz pegrinamur in corpe in tabernaculis habitamus.

Prim' p̄fectus anime

Doralit

2. mansio 2. Coz. 5. b

Nico. de lyra

¶ Szt d solitudie sinai egressi. etia ibi: Egressiqz de cades. In p̄ma pte p̄tinent. xij. mātionē q̄ sic enumerāt: a ¶ Profecti igit de ramesse. Dic est locus vnde primo recesserūt. b ¶ Adese p̄mo. s. marcio. c ¶ Quintadecima die mē sis p̄mi. In mane illius diei recesserūt: vt dictū fuit Exo. xij. d ¶ Altera die phase. i. in crastino immolationis agni pas chalis: quem immolauerant die precedenti. s. quartadecima die mensis primi ad vesperaz: vt habet ibidem. Aliqui aut li bri sic habent: Altera die fecerūt phase: sed li fecerūt nō est in hebreo nec in libris correctis: nec mirū qz nō est de textu: sed puerit sniam vel saltē obscurat eā: qz videt sonare q̄ filij isrl fecerūt phase post exitū de ramesse qd̄ nō est vez/ sed añ vt di ctū est. e ¶ Filij isrl. Hoc refert ad illd qd̄ p̄dicē: Profecti igit de ramesse: qz media nocte interfecti sūt a deo p̄mogeniti egyptioz ap̄ qd̄ egyptij territi cōpellebāt filios isrl exire de terra: z sic recesserūt in mane de ramesse. f ¶ In ma. excel. i. in potestate diuina. g ¶ Et in dijs eo. ex. vlti. Tūc eni idola egypti corruerūt z cōminuta sūt. h ¶ Castra sūt in sochoth. Ista fuit p̄ma mansio et post istā enumerāt. xi. vscz ad montē sinai: vbi fuit. xij. mātio: z p̄z littera vscz ibi: aa ij ¶ Fixerūt

Doralit

Doralit

Doralit

E habitamus. **¶** **C**um exierimus de egypto. i. de seculo: p̄m̄u ta/ bernacula figimus: sciētes qz ad vltiora r ad terrā sanctā celestē. s. p̄peramus. a **¶** **D**e sochoth. **¶** **O**rige. **¶** Proficiscētur et sochoth: r applicāt in buthā: q̄ cōuallis dicit. **¶** Sunt enī in his p̄fectus p̄tutis q̄ exercitio r labore acquirif: nec t̄m in p̄ speris p̄tum in aduersis p̄bat. **¶** Veni tur q̄ ad p̄uallē: in cōuallis r in infe rioribus certamē habet cōtra diabolu et aereas potestates. **¶** Abzā in valle salinarū pugnauit cōtra barbaros re/ ges: r victoria cōsecutus est. **¶** Descen/ dit q̄ viator noster ad eos qui in p̄fun dis sunt r in imis: nō vt ibi morer: sed vt victoria consequat. **¶** **¶** **I**n ethā. **¶** Ethan sana fortitudo: vel profectio: in qua fortitudinē r robur assumim: ne in via deficiam. **¶** **¶** **I**nde egressi. **¶** Idem. **¶** Profectiqz ex buthā applicue/ rūt airoth qd̄ interpretat̄ victus. **¶** Non/ dum enī ad ciuitatē venit: nec p̄fecta iam tenent: sed quedā parua. **¶** **¶** **H**ic est p̄fecto vt a paruis ad magna veniat. **¶** **¶** **V**enit q̄ ad os. i. ad p̄m̄u ingressus vi ci: qd̄ est iudiciū p̄uersionis r absti nentie. **¶** **¶** **H**iroth aut̄ posita est p̄tra be elsephon r p̄tra magdalū: beelsephon interpretat̄ ascētio specule: vt turris. **¶** **¶** **P**aruis ergo ascendit ad magna. **¶** **¶** **M**ec dum aīa in ip̄a specula: sed p̄tra specu lam. i. in p̄spectu ecclie posita est. spe/ culari enī incipit r p̄spicere spem futu rā et latitudinē p̄fectū. **¶** **¶** **E**t paulatim crescit duz plus spe nutrit q̄ laboribz fatigat. **¶** **¶** **Q**uarta q̄ māfio est cōtra ma/ gdalū nondū in ip̄o q̄ magnificentia dicit. **¶** **¶** **H**abet q̄ in cōspectu ascensionē specule r magnificentiā rerū futurarū q̄bus pascit r nutrit. **¶** **¶** **I**n p̄fectibz enī est nō in p̄fectōe. **¶** **¶** **H**ierony. **¶** **Q**uar ta mansio est p̄biairoth: qd̄ interpretat̄ os nobiliū: q̄ scribit̄ per litterā beth. **¶** **¶** **Q**uidā putant male airoth villas er/ roz: manifestus: q̄ p̄ sup̄radicto elemēto: ain litterā legant. **¶** **¶** **B**eelsephon interpretat̄ domus aqlonis vel ascensus specule: vel habēs arcana: magdalū magnitudo turris. **¶** **¶** **A**ssumpta er/ go fortitudine nobilitamur vel militam in dño: r diaboli ar cana cōtemnim: r magnificentiā illius r turrītā superbā de clinamus. **¶** **¶** **N**on enī est ab austro vñ dñs venit: et a meridie vbi sponsus recūbit in floribus: sed possessor aqlonis vti fri gidissimi vñ erar descūt mala: qui cū sit frigidissimus noie de/ p̄tri vocat̄: falso sibi assumens vocabulū virtutis r dextere cū totus sit in sinistra. **¶** **¶** **¶** **I**n mara. **¶** **¶** **H**iero. **¶** **Q**uinta mansio est mara. i. amaritudo: nō poterāt ad maris gurgites pueni/ re: r pharaonē cū exercitu videre pereuntē: nisi habuissent in ore nobilitates. i. in dñi cōfessione p̄tutes. **¶** **¶** **P**ost p̄dicationē euāgelij: post tabernacula transmigrantiū: post assumptā for titudinē: post cōfessionis nobilitatē: pericula rursus occurrūt **¶** **¶** **S**emp ergo cauende insidie: inuocanda dei misericōdia: vt in se/ quentē pharaonē possim effugere: r nabis spiritalis baptis/ mo suffocet. **¶** **¶** **E**gressis de mari rubro occurrūt heremus sur: q̄ r solitudo ethan dicit. **¶** **¶** **I**n qua tribus diebus egredietes nō habu erūt aquā r pueniunt ad marā ex amaritudine sic dictā. **¶** **¶** **H**abebat fons aquā nō dulcē. **¶** **¶** **M**urmurat pplus aquas vi dens r potare nō sustinēs. **¶** **¶** **M**ara significat aquas occidētis littore: q̄bus si imitat̄ confessio crucis: r sacramēta dñice pas sionis: amaritudo vertet̄ in dulcedinē: vnde: **¶** **¶** **C**onstituuit dñs pplō legem r iudicia: r tēptauit eum. **¶** **¶** **T**bi enī magnitudo gratie: ibi magnitudo discriminis. **¶** **¶** **N**e terrearis si post victo riā venias ad amaritudinē: qz verum pascha faciētes cū ama ritudinibz comedūt: r tēptatio. p̄bationē: p̄batio spem: spes parit salutē. **¶** **¶** **A**pud medicos quoqz antidotum noxios humo res tēperans ex amaritudine nominat̄: qd̄ dulce ostendit re/ stituens sanitatē. **¶** **¶** **S**icut ecōtrario voluptas atqz luxuria ama ritudine temperat̄. **¶** **¶** **E**nī que ad tēpus pingues facit fauces tu as: nouissime dō amarius felle inuenies. **¶** **¶** **P**ost hec p̄fecti sunt de airoth: trāscunt per mediū maris rubri: r applicāt ad amaritudines. **¶** **¶** **T**ēpus enī p̄fectuū periculosum est. **¶** **¶** **D**i mole sta tēptatio est trāscire per mediū mare: videre fluctus i tumu/ lum crescere:

lum crescere: audire vndarū insatiētū fragorē. **¶** **¶** **S**i tamē se/ quaris moylen. i. legem dei: aque fient tibi murus dextera le/ ua: r siccū iter in medio mari inuenies. **¶** **¶** **I**llud quoqz celeste iter qd̄ agit aīa pōt offendere vndas. **¶** **¶** **E**st enim pars aquarū sup celuz: pars sub celo. **¶** **¶** **N**os interim carū que sub celo sunt vndas r fluctus pserimus: deus vide rit si ille dēte sint: et semp placide: nec vllis statibus excitare. **¶** **¶** **A**um aut̄ vene rimus ad transitū maris: etiā si videas nihil trepidemus: credamus in vnum verū deum: r quē misit filiū suū iesum x̄p̄m. **¶** **¶** **C**redamus etiā moyfi. i. lege dei: p̄phētis et videbimus egyptios iacētes ad litus maris: r cantabimus dño qui equū et ascensozē demersit in mare **¶** **¶** **E**xo. xv. a. **¶** **A**pplicuerūt ergo ad amaritudines: sed ne pauas. **¶** **¶** **O**m̄is enim cruditio ad p̄sens nō videt̄ dul cis esse sed amara: postea dō fructum dulcissimū iusticie reddit exercitatis. **¶** **¶** **A**cuma quoqz cū amaritudine come/ dunt. **¶** **¶** **N**ec peruenit ad terrā p̄missio nis nisi per amaritudines. **¶** **¶** **S**icut enī medici quāsdā amaritudines medicas mentis inserūt pro suavitate languen tiū: ita medicō animarū voluit nos pa ti amaritudines huius vite: quia finis amaritudinis acqrit̄ dulcedinē sanita/ tis: sicut amarū finē finis mūdane dul cedinis. **¶** **¶** **N**e refugias ergo applicare ad amaritudinem. **¶** **¶** **I**n helim. **¶** **¶** **P**rofectiqz de amaritudine venerunt in helim: vbi sunt. xv. fontes aquarū: r. lxx. palme erāt. **¶** **¶** **E**ides post amari tudines r temptationū asperitates q̄ amena te suscipiāt loca. **¶** **¶** **N**on venisses ad palmas nisi tēptationū amaritudi/ nes ptulisses. **¶** **¶** **N**ec ad dulcedinē fon tiū nisi tristitia r aspera superasses. **¶** **¶** **N**ō q̄ in his sit finis itineris r p̄fectio cun ctoz: sed dispensator animarū de/ in/ terferit laboribus quedā refrigeria: quibus recreata anima p̄mptior r reddat̄ ad reliquos labores. **¶** **¶** **H**elim interpretat̄ arie tes. **¶** **¶** **A**rietes sunt duces gregis: hi sunt apostoli duces gre/ gis x̄p̄i qui sunt etiā. xv. fontes. **¶** **¶** **S**ed quia nō solum illos elegit x̄p̄s sed r alios. lxx. ideo. lxx. arbores scribunt̄ esse palmarū: r ipsi enim apli nominant̄: vnde **¶** **¶** **P**aulus: **¶** **¶** **D**einde apostolis omnibus. **¶** **¶** **N**ec te amenitas post amaritudinē: nec requies post laborē: nec gratia suscipiat post temptationem. **¶** **¶** **S**ed r inde egressi. **¶** **¶** **Q**uia post apostolicā doctrinam r dulces fructus triumphozū interdum apparēt p̄terita discrimina. **¶** **¶** **P**rofectiqz de helim applicuerūt iuxta mare rubrū. **¶** **¶** **N**ota quia nō iam intrans in mare: sufficit semel intrasse: sed applicant iuxta: r mare quidem vidēt r vndas: sed motus eius r impetus non timent. **¶** **¶** **¶** **A**pare rubrum. **¶** **¶** **H**iero. **¶** **¶** **H**ebræice: iam suph. **¶** **¶** **P**ergentibus quidā sinus maris occur rit iuxta quez fixere tentoria quod aliud est q̄ mare transire. **¶** **¶** **P**ost euāgelicā enī disciplinā: post dulces cibos triūpho/ rum apparēt interdū mare r p̄terita discrimina. **¶** **¶** **Z**amsuph ex mari r rubro compositū est. **¶** **¶** **S**uph enim rubrū et scirpus dicit. **¶** **¶** **F**orsitan ergo venerūt ad quādāz paludē carecto r iun cis plenā. **¶** **¶** **D**ēs aut̄ p̄gregatiōes aquarū dicunt̄ maria. **¶** **¶** **N**ec māfio in Exodo nō habet: sed scriptū est qd̄ de mari rubro ve nerūt in desertū sin: que est inter helim r sinai. xv. die mēsis secūdi egressionis eoz ex egypto. i. xxx. postq̄ egressi sunt de ramesse. **¶** **¶** **I**n deserto sin. **¶** **¶** **H**iero. **¶** **¶** **P**rofectiqz de mari rubro castrametati sunt in deserto sin. **¶** **¶** **N**ec octaua māfio est: licet iuxta Exodū. vj. **¶** **¶** **S**ed sciendū qd̄ om̄is heremus vsqz ad montem sinai:

Nico. de lyra

a **¶** **F**ixerūt tentoria sup mare rubrū. **¶** **¶** **I**stud non vi detur verum: quia iam ante mare rubrū transierāt r ab eo se elongauerāt per plures mansiones. **¶** **¶** **A**d qd̄ dicendū qd̄ mare rubrum frequēter habet sinus magnos vbi plus intrat terrā r sic factum est hic: quia postq̄ filij israhel transitū mari rubro ambulauerāt per desertū: venerūt sup vnū sinū maris rubri vbi fixe.

3. mansio
3l. f. y. roth
7 Exo. 15. d
4. mansio
Ea. 1. b
5. mansio
Exo. 15. d
6. mansio
Do: alit

305. 17. a
Heb. 12. c
Septima
1. 40. 15. c
Nona
Octava

Sin solitudo
 monte sinai: sin vocet / r ex tota puincia loc^o illi mansiois no me accepit: sicut moab ta vrbis q^o puincie nomen est. In hac solitudine mansiones q^oq^o s^ut: iam sup^o r heremus sin: r de p^oheca / r halus / r raphidim. Sin aut^o interpretat rub^o vel odiu. Cu^o eni venerimus ad locu^o illius mansionis de q^o nobis loquitur d^ons: odiu^o inimici incurrimus / r vi demus ardere rubu^o / r no^o coburi: eccle sia p^osecutionib^o inflammari: r loquen te in illa d^ono non perire. Et nota q^o in hac mansione in qua nostra torcularia sunt. vii. viii. ps. p^onotat desertu^o carpi mus rubi: q^o plures deserti filij q^o ei q^o habet viru^o. **Profectiq^o de mari rubro applicuerunt in deserto sin.** Sin rubus interpretat vel t^optatio. Ibi ia incipit arridere bonoz spes: vbi de ru bo apparuit d^ons r resp^osa dedit moy si / r initiu^o visitationis filijs isrl. Solet eni in visionibus esse t^optatio. Solet eni angelus iniquitatis transfigurare se in angelu^o lucis: r ideo sollicito agendu^o est vt discernas visioes. **Eni ielus na ue cu^o visiones videret: interrogat euz q^o apparuit: noster es an aduersarioz?** **Isaie. v. d.** Ita ergo p^oficiscs aia cuz adinuenerit discretione^o visionu^o p^oba bi^o spiritualis esse. Est eni inter dona sp^ossu^octi discretio spirituu^o. **In de p^oheca. Debraice p^ohecaici. i. pullatio.** Post resp^osa d^oni: post octauu^o numez resurrectiois christi incipim^o sacram^ota pullare. **Orige.** Profecti de de serto sin: venerunt in rapheca / q^o interp^ota^o sanitas. **Nota ordin^o p^ofectuum.** **Ubi spiritualis efficit aia r discretione^o habz visionu^o: puenit ad sanitat^o vt me rito dicat: B^ondic aia mea d^ono q^o sanat oes l^ognozes tuos: Multi s^ut l^ogno/ res aie: auarica. f. supbia / iactantia / fo/ mido / incostantia r silia. **Castra metati s^ut.** **Diero.** Decima mansio i**

Decima
 Exodo no^o h^or r credit i heremo sin p^otineri / eode^o narrate libro Exo. xvij. a. Profecta e^o ois multitudo isrl de heremo sin p^o ma sioes suas p^o os d^oni / r venerunt i raphidim. Eni p^oz plures ma sioes h^ul^o regiois vocabulo dem^ostrari. In hac solitudine mur murat p^opls p^oter fame^o r p^oter sus respicit procul in nube glo ria dei: accipit vespe coturnice. mane aut^o mana. Et nota in ma sioe decima fermentu^o ponit: r post esum carniu^o mana tribui r impleri scriptura^o **Ps. lxxvij. c.** Pan^o angelozum manducauit homo. Profectiq^o de rapheca veniunt in hal^o. i. labores. **Rec mireris si sanitatem sequunt labores: q^o ideo sanat anima vt delectabilis laborer r dicat ei **Ps. cxxvij. a.** Labores fructuu^o tuozum manducabis: beatus es r bn^o tibi erit. **Raphi/ dim.** **Diero.** Castrametati sunt in raphidim. Undecima ma sio hec in Exodo dicit post p^ofectionem de heremo sin. In ea querit p^opls ob ardore sitis: r fons de petra oreb^o erupit r p^o fluit: t^optationisq^o nome^o sortit. **Moyses ascendit in monte: iesus contra amalech militat / r crucis signo superat inimic^o.** **Remissis orantis manibus hostis victor insequitur.** **Sedet moyses sup lapide^o zacharie: qui sept^o oculos habet r in samu elis volumie appellat abneg^o. i. lapsi adiutorij: vtraq^o manu ei^o aar^o r hur. i. motan^o r lucid^o sustinet: deuicto aduersario supuenit ietro: adducit sephora r vtroq^oq^o filios: dat p^osilij. lxx senioz / r in typ^o ecclesie de g^octib^o c^ogregate iminutio legis euagelio suggerente c^ople^o. Bene dissolutio vel sanitas for/ titu^o raphidim dicit: p^oter dissipatu^o amalech / vel sanatu^o israhel / vel remissio manu^o iura syros p^oter offensam p^opli: qui con tra d^onm in hoc loco murmurauit. Post ferm^otu^o ergo halus r massam eccleie solent demonu^o t^optam^ota c^osurgere. **Orige.** Post hec veniunt in raphidim que interpretatur laus iudicij. Bene laus sequit post labores / sed laus iudicij. **Sit ergo di/ gna laude aia que recte iudicat et discernit: que. f. spiritualiter diiudicat oia: r a nemie diiudicat. **In deserto sinai.** **Diero.** Sinai duodecima mansio: Statim tibi veniat in met^o apostolor^o numerus. Una de pluribus / sed maior oibus: non separa^o in ordine: p^ocellit in merito. Ad hanc. lxxvij. die perue niunt dicente scriptura **Exo. xix. a.** **Vense tertio egressionis si hoz^o israhel de egypto / in die hac trāsierunt in solitudine sinai.** Post per******

Post peruenit in desertu^o sinai. **Sina** quide^o locus deserti est: que supra sin noiauit. **Sed** hic magis locus motis qui in ipo deserto est / appellat: qui ex vocabulo deserti sina dicit: Post q^o ergo laudabilis iudicij facta est aia r rectu^o cepit habere iu dicitu^o / dat ei lex a deo: q^o capax est diuinoz secretozum r cele stium visionu^o. **Ad sepulchra cocupiscentie r^o.** **Diero.** Tredecima mansio sepulchra cocupiscentie. **Est** aut^o sensus ille de euangelio q^o d^ons iesus baptigatus: statim a sp^o duct^o est in desertu^o / et t^optabat a diabolo. Ita q^o israhel post familiar^o cum deo sermo ne postq^o iuxta monte^o sinai commora tus est: anno vno et diebus. iij. mira dispositione castroz egressus est in so litudine pharan: que interpretat ona/ gervel feritas. **Ibi** succubit male be itie fastidies celeste pan^o. **Orige.** Profecti de sina veniunt ad sepulchra cocupiscentie: vbi. f. sepulte sunt r ob/ rute cocupiscentie r extincta omis cu/ piditas / ne vltra concupiscat caro ad/ uersus sp^om. mortificata. f. morte chri sti. **In aseroth.** **Diero.** Quarta decima mansio in aseroth / que inter pretat atria. **Ibi** aaron r maria p^oter ethiopi^ossam c^otra moysen murmurat: r in typ^o murmuratis c^otra ecclesiam de g^octibus p^ogregata p^ols iudeoz le pra p^ofundit: nec redit ad tabernacu lu cu^o pristina sanitate: donec statutu^o ple nitudis gentiu^o t^ops c^opleat. **Orige.** Post hec venit in aseroth q^o interp^o tur atria p^ofecta vel beatitudo. **Intue/ re** viator diligentius q^o sit ordo p^ofe ctuum: postq^o sepelieris r mortificaue ris concupiscentias carnis: venies ad amplitudine^o atrioz r venies ad bea titudine^o. **Beata** est eni aia que ia nul lis vitijs carnis vget. **In reth/ ma.** **Diero.** Castrametati s^ut in reth/ ma. **Dec** est. xv. mansio: r notandu^o q^o relique mansiones. xvij q^oru^o breuiter cathalogus describit a rethma vsq^o ad asionga/ ber. i. xxij. mansione sub pharan solitudinis noie p^otinent. **In** q^obus. xij. exploratores missi s^ut ad terra^o sc^otam: r botrus in li gno relatus p^opls gigates formidans murmurat r p^otra ama lech pugnat r vincit. **In** datan r abiron r filios chore vindic ta dei p^ofer: virga aaron germinat / vitula rufa in holocau/ stu cremat. Postq^o sepulchra cocupiscentie r vestibula trāseu/ ditu^o est ad iuniperu^o que diu caloz^o seruat: vt simus seru^otes spi ritu^o r claro sonitu euageliu^o p^odicemus. **Orige.** **Inde** venit in rethma siue pharan. **Rethma** visio c^osummata interp^ota^o. **Phara** vo visibile os. **Quid** vbi ita crescat aia vt cu^o desierit molestijs carnis vgeri visioes habeat p^osummatas: r reru^o p^o secta capiet intelligentia: causas. f. incarnationis verbi dei: r rones dispensationu^o ei^o alt^o cognoscens. **In remon/ phares.** **Diero.** **Dali** punici diuisio. **In** quo significat ec clesia quasi multa grana vno cortice p^otegi: du^o oem turba cre dentiu^o in fidei vnitat^o p^ocludit. **Vel** varietas r p^osonantia vir tutu^o. **Vn** Act. iij. f. **Multitudinis** credentiu^o erat. c. v. et. a. vna. **Sicq^o diuisi** s^ut singuli gradus: vt oes eade^o c^opage tene antur. **Orige.** **Inde** venit in remonpha. vbi. f. diuina r celestiu^o reru^o a terrenis r infimis discretio fit. **Crescente** eni intellectu anime noticia ei excellozu^o prebetur: r iudiciu^o datur quo sciat a t^oporalibus eterna: r a p^opetuis caduca separare. **In lebna.** **Later** scz / **In** hoc eni trāsitu nūc crescim^o nūc decrescimus: r post multos p^ofectus sepe ad later^o. i. carnalia opa redimus. **Post** hec venit in lebna: q^o interp^ota^o dealba/ tio. **Scio** in alijs dealbatione culpabiliter poni: vt cu^o dicitur paries dealbat^o / r monum^ota dealbata. **Hic** at dealbatio est de qua di

Nico. de lyra

vbi fixerunt tentoria. **In raphi. r^o.** **Ubi** p^olo defuit aq^o r^o. put habet Exo. xvij. **Sed** et de so. **Hic** p^oseq^ont enumerant mansiones a mote sinai exclusiue vsq^o ad cades in clusiue / r s^ut mansioes. xij. **Uene.** ad se. cocu. **Sic** eni vocatus est locus ille: q^o ibi sepult^o est p^ols q^o desiderauerat carnes: vt dictu^o est. s. ij. ca. **Cetera** patet in lra. aa ij **Egressiq^o**

13. mansio
 Exo. 17. a
 14. mansio
 Nota via/ tor
 Bl. r lepna
 15. mansio
 s. 13. a
 Ibi. 14. e
 et. 16. e
 et. 17. b
 16. mansio
 17. mansio

de qua dicit Ps. l. b. Lavabis me et sup nivē dealbabor. Et si fuerint p̄ctā vestra sicut pheniciū: ut nivē dealbabor. et alibi lxxij. c. Nive dealbabit in selmon. Et vetusti dierū capilli dicunt esse candidi. i. albi sicut lana. Nec igit dealbatio ex splēdore vere lucis intelligit̄ puenire: et ex v̄sionū celestīū clari-

18. māfio tate descendere. a. In ressa. Frena scz. Si enī ad luculenta opera descen-

dimus infrenādi sumus: et cursu vagi atq; p̄cipites scripturaz retinaculis dirigendi. Orige. Post hec fit māfio in ressa: qd est v̄sibilis vel laudabilis tēptatio. Quis enī grandes habeat p̄fectus aīa: tamē tēptationes nō auferunt ab ea: qz q̄si custodia: et muni-

men sunt ei. Sicut enī caro si non sale aspergit̄ corrumpit̄: ita aīa si tēptatio ne nō salitur cōtinuo resolvit̄. Enī dicit̄ qd oē sacrificiū sale saliet̄. V̄nc Paul' ait. ij. Cor. xij. b. Ne magnitudo reuelationū extollat me: datus est mihi stimulus carnis mee: hec est ergo v̄sibilis et laudabilis tēptatio. b. In monte sepher. Hiero. Pulchritudinis. Dons autē pulchritudinis est xps. Vicesima māfio in mōte pulchritudinis p̄stituta est: de qua dicit̄ Ps. xlvij. a. Dñe q̄s habitabit in taber. tuo et c. Vide qd p̄sunt frena. A vitis nos retrahūt ad virtutū thoros nos intro-

ducūt: in christo mōte pulcherrimo habitare faciūt. V̄nde venit in montē sepher: qui tubicinatio dicit̄. Tuba signū belli est: vbi enī se tātis ac talibus virtutū armata sentit̄ aīa necessario procedit ad bellū qd est contra p̄ncipatus et potestates: et huius mūdi rectores. Vel tuba canit in v̄bo dei: doctrine. s. et p̄dicatiōis: vt qui audierit tubā preparare se possit ad bellū. c. In arada. Hiero. Miraculū. Et nota ordi-

20. māfio 21. māfio 22. māfio 23. māfio 24. māfio

ne: post frenos in ecclesiā intrōmittimur: inde ad montē christi ascendimus: in quo positi miramur q̄ nec oculus vidit: nec auris audiuit. De mōte sepher venerūt in arada: quod interpretat̄ idoneus effectus: vt. s. dicat̄: idoneos nos fecit ministrōs noui testamenti. d. Maceloth. Cetus. Hec est ecclesia de qua dicit̄ Ps. cxxij. a. Ecce q̄ bonū et q̄ iocūdū habitare fr̄es in v̄nū: vel cōsonātia oīm virtutū. V̄nde venit ad maceloth: qd interpretat̄ ab initio. Contēplatur enī qui ad p̄fectionē tendit̄ initū rerū: imo cuncta ad eū refert qui erat in p̄ncipio apud patrē. s. deū: nec ab isto v̄nū recedit̄ initio. Et hac venit in maceloth: qd est p̄ncipatus vel virgo: vtroq; potestas indicat̄: et q̄ couisq; p̄fecerit: vt dominet̄ corpori q̄si tenens virgā potestatis imo toti mūdo: cū dicit̄ Gal. vi. d. Vbi mūdus crucifixus est et c. e. Taath. Pano: qui est custos beatitudinis: vt qui t̄m ascendit nō superbiat: q̄si venisti ad ecclesiā: ascendisti ad montē pulcherrimū: stupore et miraculo xpi magnitudinē cōsiteris. Vides ibi multos virtutis socios. Noli altū sapere: sed sapere ad sobrietatē: Rom. xij. a. Timor virtutū custos: securitas labilior v̄nū Ps. xlvij. a. Virga tua et baculus tuus ipsa me cōsolata sunt. Hoc est dux tormenta formido: gratiā acceptā seruo. Orige. Post hec fit mansio in taath: qd est cōfirmatio vel paciētia. Necessē est enī eum qui vult alijs p̄desse multa pati: et cuncta paciēter ferre: vt Act. ix. c. Ego enī ostendā ei quāta oporteat eum pati p̄ noīe meo. f. Castrametati sunt in thare. Hiero. Id est malicia vel pastura: p̄m quosdā. Nec erraret si per ayn litterā scriberet̄. Sed qz aspiratio duplex in extrema sillaba est: erroris causa manifesta est: eodē vocabulo et eisdē litteris patre ab: ae scriptū inuenio: qui in apochrypho parue geneleos volumine abactis coruis que hominū frumēta vastabāt: abactoris: vel depulsoris sortitus est nomē. Imitemur ergo thare: et volucres iuxta viam triticū deuorātes phibeamus. Mā ab: aā patriarcha in typo israhelī sacrificia per mēbra diuisit: et volucres abegit: et cōtempto: e oculū effodiūt corui de conuallibus: verusq; moyses ducit ethiopiā: et helias a coruis pascit̄. V̄nde venit ad thara: qd est tēptatio stuporis. i. extasis: cū alicuius magne rei stupefcit animus. Hiero. Valis: vel pastura qd ad p̄positos ecclesie: vel ad custodiā aīe refertur: vt solli-

fertur: vt sollicitus sit qui pascit: ne diabolus in caulas ouis: id est ecclesias aliquo vitioꝝ foramine se ingerat. g. Metcha. Hiero. Pulcedo. Quia ascendisti in excelsū montē patris: et miratus es virtutū choros: timuisti ruinā: abiicisti insidiatores: id est dulcis te fructus laboris insequit̄: vt dicas illud Ps. cxvij. a. Quia dulcia faucibus meis eloq̄a tua. Samson qui abegerat a fructib' suis aues: et vulpes q̄ extermināt vineas colligauerat: leonē quoq; interfecerat rugientē: sauū inuenit in ore mortui. Post hec venerūt ad metcha: quod interpretat̄ mors noua. Mors autē noua est: qm̄ christo cōmōrimur et cōsepelimur vt cōiuuamus ei. b. Esmona. que interpretat̄ festinatio: qz post dulces fructus laboris nō debemus esse ociosi: sed obliti p̄teritorum in futura nos extendam'. Orige. V̄nde ad semā venit qd os vel ossa significare dicit̄: in quo virtus et robor paciētie declarat̄. i. Moseroth. Vincula: vel disciplina. Et magistrorum teramus limina: et p̄cepta virtutū ac mysteria scripturarū vincula putamus esse eterna cōtra diaboli potestatem et vincula. Quibus diruptis vicit hostes samson: de q̄ dicit̄ Ps. cxv. b. Dirupisti vincula mea. Qui vinculo xpi fuerit ligatus dicit̄: Sinistra eius sub capite meo: et dextera eius amplexabit me Cañ. ij. b. Orige. V̄nde ad moseroth: qd est excludens: vt iam excludat suggestiones cōtrarij spiritus de cogitatiōibus suis: vñ Eccl. x. a. Si spūs potestatis habētis descēderit super te: locū tuū ne dimittas. Tenēdus est ergo locus. et excludēdus aduersarius est: ne inueniat locū in corde nro: vñ Ep̄. iij. c. Nolite locū dare diabolo. k. Baneiacha. Hier. Filij necessi-

25. māfio 26. māfio 27. māfio

tatis vel stridoris. xxvij. mansio. Nota numerū: qz si ab vno incipias: et paulatim addens ad septimū vsq; puenies vicesimus octauus efficit̄. Hier. Baneiacha interpretat̄ filij necessitatis vel stridoris. De his filijs dicit̄ Ps. xxvij. a. Afferte dño filios arietū. Cum autē diuinis scripturis fueris eruditus et leges earū et testimonia scieris esse vincula charitatis: et cōtendēs cū aduersarijs ligabis eos: et victos duces in captiuitatē: et de hostib' et captiuis efficies liberos dei. Et filij stridoris timore iudicij vel supplicij: vbi est stetus et stridor dentium: deserētēs vincula diaboli: xpo colla submittēt. Orige. Post hec venit ad baneiachan: qd significat fontes vel excolationes: vbi scz diuinorū verboꝝ fontes haurit vsq; quo excolet eos bibendo: vt nec minimū quidē mandatū p̄tereat: immo nec vñ iota: aut vnus apex de verbo dei in intellectu eius habeat ociosus. l. Bontē gadgad. Hiero. Gadgad vel galgath: interpretat̄ nunciū vel actio vel cōsilio. Non enī possum' facere filios necessitatis nisi p̄ceptores eoz interfecerimus: nec parcat manus nra armū aut extremū auricule extrahere de ore leonis: et nūciauerimus p̄mia futura et accinctos esse in rebellādo docuerim': vñ Hiero. xlvij. b. Dale dictus q̄ facit opus dei negligētē: et phibet gladiū suū a sanguine. Et dauid Ps. c. b. In matutino iterificabā oēs pec. ter. Post hec venit in gadgad qd interpretat̄ tēptamētū vel cōstipatio: sortitudo qdā i deo: et munimē est aīe tēptamētū. Ita enī v̄tutib' admulcet vt videat̄ absq; eo nec decore eē nec plene et iō p̄ficiētib' ad stutē varie et frequētes māfiones in tēptationib' sūt: q̄s cū trāsieris applicab in thabatha. Thabatha interpretat̄ bōa: ad bonū q̄ nō nisi p̄ tēptationū expūmētā venit. m. Iethebatha. Hier. Bonitas q̄ est xps: vt cū puenierim' ad p̄fectū virū sacerdotale gđū et etatē plenitudinis xpi i q̄ Ezechiel erat iux flumiū chobar possum' in. xxx. psal. canere Dñe i te speraui nō p̄sum. in eter. Pastor enī bonus ponit anī mā suā p̄ ouī. suis Joh. x. b. n. Hebrona. Hiero. Trāsitus. i. mūd'. i. Cor. vij. f. Preterit enī figura hui' mūdi i que veniētes scī captiūt ad meliora trāsire. Ad hāc māfionē venit ver' hebre' i. trāsitor: q̄ dicere pōt trāsies Ero. iij. a. Videbo v̄sionē hāc magnā. vñ: et nō dixit q̄ p̄teribāt: Būdictiō dñi sup vos Ps. cxvij. a. Orige. V̄nde applicauerit i hebrona qd est trāsitus.

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

28. māfio 29. māfio 30. māfio 31. māfio

32. māsio qd est transitus. Trāsenda enī sunt oīa: que etiā si ad bona venias oportet te ad meliora trāsire/ vsq; qd ad illud bonū venias in q sp debeas pmanere. a ¶ In asiongaber. Hiero. Asiongaber ligna viri. Que. l. saltuū z oīm arborū genera pnt multitudinē gētū figurare. Lincūq; solitudo ppharā. xvij. cō tinet māsiōes q describe in cathalogo i supiore itinere nō ponunt. ¶ Orig. Post hec veni ad asiongaber/ qd interpretat p̄silia viri. Si qd desit puer esse sensib: puenit ad cōsilia viri/ sicut ille qui dicebat. i. Coz. xij. d. Qd aut factus sum vir euacuauī q erāt paruū li. Sunt ergo magna cōsilia viri. vñ Prover. xx. a. Aqua alta cōsiliū in cor de viri. b ¶ In desertū sin. Hiero. Querit cur octaua. l. mansio. xxxij. di cat. Sed sciendū q prior scribit per samech lram/ z interpretat rub' vel odiū. Dec aut p sade/ z interpretat mandatu. Cades nō (vt pleriq; estimant) scā dicit/ sed mutata z trāsata. vñ i Gen. Viras interrogat fm hebraicā veritatē: vbi est cadesa. i. scortū cuius habit' a ceteris feminis mutatus est. Sin autē sancta interpretat p antisfrāsim: sicut parce dicit: qz minime parcūt/ z bellū: qz non est bonū/ z lucus: qz non lucet. In hac enī mansione morit' maria z se pelitur: z ppter aquas cōtradictionis moyses z aaron offendūt dñm/ z phibent trāsire trans iordanē. Dissisq; nuncijs ad edom trāsitus petif z negatur. Quis timeret post tātos pfectos murmur ppli: z offensam magistrorū/ z vie transitus denegatos? Et nota q post mortē pphete z aquas ptradictionis idumeū carneū atq; terrenū transire non possūt. Sed egrediat' edom ad uersus eos in p̄lo multo/ z i forti manu. Interpretatio quoq; noīs mortis z offense/ z negato trāsitus conuenit. vbi enī mandatu ibi peccatū: vbi peccatus ibi offensa: vbi offensa ibi mors. De hac māsiōne dicit: Comouebit dñs desertū cades. ¶ Orig. Hinc iterū sin. i. temptatio/ qz nec aliter expedit hoc iter agere. Duris enī vas necessariū facere volens frequēter admouet igni: subdit malleis rasoꝝis perstringit vt purgatus fiat/ et ad specē quā sp̄picit artifex perueniat. ¶ Orig. Post hec venerūt ad pharan/ ca/ des qd est fructificatio sancta. Sides quo veni: vides: quia post tēptatōis sulcos fructificatio scā subseqt. Hor. Hiero. Quidā interpretant lumen/ nec errarent si p aleph lram scribe ret: alij pellē qui verū dicerēt si ibi esset eyn. Nonnulli foranē qd possit accipi: si beth haberet elemētū. Cū autē legat' p bet magis mons intelligit. Et legi potest: Ascendit aaron sacerdos in mōtis montē. i. in verticem eius. Et nota nō in monte simpliciter/ sed in mōtis mōtis mōtis pōtifer: vt dignus locus meritis illius monstret. Alius enī in valle/ alius in cāpis/ alius mōtis in mōte/ alius in mōte mōtis. Inde applicat' in mōte hor: qd interpretat montanus. Venit enī ad montē dei vt fiat mons vber/ mons coagulatus. Vel ab eo q semp in mōte dei habitet dicit' montan'. c ¶ Aaron sacerdos in rē. Hic. 80. anno mortuus est aaron/ quo nouus ppls terrā promissionis intraturus erat. Et qz in monte eleaꝝaro sacerdotiū dereliquit: z lex eos qui eā iplerint pducit ad sūmū: tū ip̄a sublimitas nō est trāsflucta iordanis/ sed i extremis terrenorū operū finibus. Et plangit eū omīs ppls. xxx. diebus. Aaron plāgit: iesus nō plāgit. In lege descēsus ad inferos. In euāgelio ad padisum ascēsus. d ¶ Audiuitq; Isr. Audiuūt quoq; cha. q venisset isrl' in loco exploratoꝝ vbi quondā pplm offendisse nouerat: inijt preliū z captiuū duxit isrl'. Rursum in eodē loco expugnat: ex voto victor vincit/ superat victi. Per qd itelligim' vt cū nos auxilio dei destitutos hostes captiuauerint nō desperem' salutē/ s; iterū pugnem'. Pōt fieri vt vincamus vbi victi sumus. Appellatq; nomē loci illius hor. ma. i. anathema. e ¶ In salmōna. Hiero. Castrametati sūt in salmōna. deinde in phinon. De due māsiōes. xxxv. et. xxxvj. in ordine historie nō habentur/ sed scriptū est. p eis. ¶ Egressi de mōte hor: p viā mar' rubri vt circūirēt terrā edom. Ex quo

Ex quo ondit in finibus z in circūitu terre edom eas positas: nec de mōte legi. Profecti de mōte hor: castrameti sūt in sal. vel in phinon. Sed post ambitū terre idumeorū venit ad extremū z ait: Profecti filij isrl' castrametati sūt in oboth. Nec dixit. pfecti sūt de illo in illū locū: quia duas māsiōes preter miserat: qz cū in supputatiōe tacuerit reddit eas in sūma. In his aaron mortuo ppls murmurat ptra dñm z moy: sen: manna fastidiūt/ a serpētib' vulnerant. ¶ Orig. Sequit' post hec māsiō salmōna/ qd interpretat vmbra portionis. Nec puto est vmbra: de qua dicit Tre. iij. d. Spūs vultus nri chri: stus dñs: cui diximus: In vmbra tua viuem' in gentib'. Illa quoq; vmbra similis est huic de qua dicit Luc. i. d. Et spūs dñi obumbrabit tibi. Vmbra ergo portionis nre q nobis opacitatē p̄stat: ab oī estu tētationū christus est z spūsctūs. ¶ Hiero. Salmōna: imāgūcula: qz ibi exp̄sa est imago saluatoris p serpētē enēū q in ligno pepedit. f ¶ Phinon. Os: qz cū passionē filij dei cognoscim' qd corde credimus: ore p̄nūciamus: fm illd Ro. x. b. Corde creditur ad iusticiam zc. ¶ Orig. Hinc veni ad phinon qd putam' esse oris parsimoniā. Qui enim potuerit mysteriū christi z spūscti intueri: z viderit vel audierit q nō licz hoi loq; necessario habebit oris parsimoniā: sciēs qbus qñ vel quō de mysterijs diuinis oporteat loqui. g ¶ Oboth. Magi vel phitones: qz post imaginē dei qui in corde rōne monstrat' z p̄fessionē fidei q ore p̄fert: p̄surgunt serpentes z malefice artes ad bella nos p̄uocant. Sz oī custodia seruātes cor nrm: obturē aures nras ne audiam' voces in cātantiū z carmina sirenarū. ¶ Orig. Post hec veni in oboth. Cui noīs qz uis nō inuenerim' interpretatōez nō dubitam' sicut in ceteris/ z in hoc p̄fessionē p̄fessionē p̄seruari. h ¶ In finib' mo. Significat fm lram q hucusq; fuerūt in finib' idumeorū/ z nūc veniūt ad terminos moab. ¶ Orig. Sequit' post hec māsiō gai. i. chaos: appropiāt enī p hos effectus ad sinū abrae q ait: Auc. xvi. g. Inter nos z vos magnus chaos firmatū ē/ vt cū laꝝaro req̄scat. i ¶ In dibongad. Hiero. Dibongad. xxxix. māsiō. Pro hac in ordine historie legit: qz postq; castrametati sūt in ieabarim in finib' moab ptra ortū solis: inde p̄fecti sūt z deuenerūt ad torrētem çared: z in de p̄ficiscētes castrametati sunt trās arnon/ q est in solitudine finiu amoret: eo q arnon in terminis sit moabitarū z amor: reorū: post dibongad bellū gerit' ptra seon regē amoretorū z og regē bafan. vñ dicimus qz cū venerim' ad summū/ nō supbiamus: sed ecōtrario solitudinē nobis p̄positā nouerimus. ¶ Orig. Inde veni iterū ad dibongad: qd interpretat apia: riū tēptationū. Mira pudentie cautela diuine. Jā viator celestis summe p̄fectioni p̄rimus fit succensione virtutū: tū ei tēptamēta nō desūt/ sed noui generis audio tēptamēta. Apis laudabile animal in scripturis est/ cuius laboribus z reges z mediocres ad sanitatē vtunt: qd recte de v̄bis p̄pharū z apostolorū/ z omniū q sacra volumina scripserunt accipit. Et hoc esse apiarū

33. māsio Questio

34. māsio

35. māsio

36. māsio

37. māsio

38. māsio

39. māsio

40. māsio

41. māsio

42. māsio

43. māsio

44. māsio

45. māsio

46. māsio

47. māsio

48. māsio

49. māsio

50. māsio

51. māsio

52. māsio

53. māsio

54. māsio

55. māsio

56. māsio

57. māsio

58. māsio

59. māsio

60. māsio

61. māsio

62. māsio

63. māsio

64. māsio

65. māsio

66. māsio

67. māsio

68. māsio

69. māsio

70. māsio

71. māsio

72. māsio

73. māsio

74. māsio

75. māsio

76. māsio

77. māsio

78. māsio

79. māsio

80. māsio

81. māsio

82. māsio

83. māsio

84. māsio

85. māsio

86. māsio

87. māsio

88. māsio

89. māsio

90. māsio

91. māsio

92. māsio

93. māsio

94. māsio

95. māsio

96. māsio

97. māsio

98. māsio

99. māsio

100. māsio

Nico. de lyra

a ¶ Egressi de cades. Dic describunt mansiones a cades vsq; ad iordanem exclusiue/ z sunt nouem mansiones. b ¶ Castrametati sūt in mō. hor. Ista est p̄ma post egres sum de cades. c ¶ Ascenditq; aaron zc. Et ibi mortu' est sic ut dictum fuit supra. xx. ca. Dicunt tamen aliqui ipsum mortuū fuisse in mōseroth/ sicut dictū fuit ibidē. d ¶ Audiuitq; chananeus. i. mortem aaron z aduentum filiorum israel: z ex morte aaron que acciderat fuit audacio: ad inuadendū fili os israel: qz credebat diuinū adiutorū ab eis elongatū/ eo q aaron qui orabat pro p̄plo z offerebat sacrificia mortu' erat. e ¶ Venerunt in ieabarim. In hebreo habet: In ieabarim. i. in solitudinib' abarim. Est enī abarim nomen montis iuxta quē sunt solitudines in quibus fixerunt tentoria. aa iij * Supra ioz

Esse apiarium omnem numerum scilicet diuinarum scripturarum puto. Est ergo his qui ad perfectionem tendunt: etiam in hoc apiario temptationum: video in hoc apiario temptationem cum dicitur Deuter. xvij. a. Vide ne aspicias solem et lunam adores ea que sequestrauit dominus deus tuus gentibus: et alibi. Deos non maledices. Et in nouo testamento.

Quid me uultis occidere hominem qui ueritatem locutus sum uobis Ioh. viij. e. et alibi: Propterea in parabolis loquar eis: ut uidentes non uideant: et audientes non intelligant etc. Matth. xij. b. Apostolus quoque ait. iij. Cor. iij. a. In quibus deus huius seculi excecavit mentes infidelium: et multa hominum temptationa in diuino apiario inuenies: ad que necesse est euenire unquamque sanctorum: ut etiam per hec que profecte et pie de deo sentiat cognoscat. a. Helmondeblathaim. Ad interpretatam temptationum palatum: uel opprobrium. Et intelligamus oia dulcia et illecebras voluptatum in hoc seculo contemendas: et opprobria diligenda. Que si falso obijciant beatitudinem parant. Del non offerit sacrificijs dei: et cera que dulcia continet in tabernaculo non lucet: sed oleum purissimum quod de oliue profert amaritudine. Del enim distillat de labijs meretricis de quo putato mystice gustasse ionathan uir populi precibus liberatum. Orig. Post hec uenit in helmondeblathaim: quod interpretat contemptus sicutum. i. ubi contempnunt penitus terrena.

41. mansio. Hic enim contempta fuerint que delectare uident in terris ad celestia transire non possumus. b. Uenerunt ad montem abarim etc. Quadragesima prima mansio uertit in montes transiunt: et est contra faciem montis nabo. Sequitur mansio abarim quod est transitus contra naban: quod est abscissio. Ubi enim per has oes uirtutes ante transferit: et summam perfectionis ascenderit: transit itaque de seculo et abscissit sicut Enoch qui non inueniebatur: quia transtulit illum deus. Ad si uideat adhuc in seculo esse et in carne habitare: tamen non inueniet in illo seclari actu: quod transtulit illum deus in regionem uirtutum. Hiero. Hic moritur moyses: terra promissionis ante spectata. Nabo interpretat conclusio: in qua finit lex et non inuenit eius memoria: sed gratia euangelij sine fine perseuerat. Et notandum quod mansio transeuntium in montibus sita est: et adhuc profectu indiget. Post montana enim ad campestria moab et iordanis fluenta descendimus: qui interpretat descensio. Nihil enim tam periculosum quam glorie cupiditas et iactantia: et animus conscientia uirtutum tumidus. c. Ad campestria moab. Hiero.

42. mansio. In quadragesima secunda mansione que extrema est: residens populus benedicit a balaam: et maledictio mutat in laudes: fornicat cum filiabus madian: et phinees fornicantes cum pugnione transigit/numerat rursus populus: numerant et leuite: ut interfectis pessimis nouis dei populus censeat. Filie salpha at hereditate iudicio domini accipiunt inter fratres: nec femineus sexus a possessione domini excludit. Iesus moysi in monte succedit: et dicit a lege que spiritualiter debeat offerre in ecclesia: quod per singulos dies/quid in sabbato/quid in calendis/quid in pascha/quid in pentecoste/quid in neomenia mensis septimi/quod in ieiunio eiusdem mensis die decimo/quid in scenophegia quando figurant tabernacula? Quintodecimo die mensis eius dicitur: uxor et filiorum uota sine auctoritate et patrum et uxorum casta memorant. Bellum contra madianitas: mors balaam: prede diuisio: oblatio ex ea in tabernaculo dei. Ruben et gad et dimidia tribus manserunt circa iordanem in heremo possessionem accipiunt. Plurima enim habebant iumenta: nec adhuc poterant habitare in templo: docet populus ut in terra sancta idola destruat: et nullus de prioribus habitatoribus seruet. Describitur olim cupita puincia et duarum et semis tribuum hereditas separatur: numerant tribuum principes qui terram intrare debeant sanctam: quadraginta duas urbes cum suburbanis suis usque ad mille passus per circuitum leuite accipiunt: quot sunt seculi mansiones. Addunt sex urbes fugitiuorum: tres intra iordanem: et tres ultra: ut sint quadraginta octo qui fugitiuorum suscipi: qui interfici debeant: et usque ad mortem summi pontificis referuari. Succedit deuteronomium: secunda lex meditatorum euangelij. Ubi breuiter discimus que inter pharaonem et thophel et laban et aseroth et loca aurea: abiecto iuda infelicissimo. xi. diebus: in uia de choreb

via de choreb per uiam motis seir usque ad esbarne moyses sit populo locutus. Et extremum canat canticum in quo synagoga proicit: et ecclesia domino copulat. Impinguatus et incrassatus ac dilatat et recalcitrauit et oblitus est dei saluatoris sui etc. Deuter. xxxij. d. Benedicunt filijs israel: et rursus in simone iudas miserandus excludit. Ascendit moyses ad montem nabo in uertice phasga: qui est contra hiericho: et ostendit ei dominus omnem terram galaad usque ad dan: et neptalim: ephraim et manassen et uniuersam terram iuda usque ad mare magnam contra austrum et regionem campestris hierichontine ciuitatis palmarum usque phogor. Quis potest tanta mysteria explanare: qui in extremis legibus huius uite finibus constitutus non intelligit semper ibi esse pugandum: et tunc plenam uictoriam dari si fuerit in campestribus bethsathim: quod interpretatur luctus spinarum et fleuerit antiqua peccata: et spinas que suffocauerunt semper uerbi dei: de quibus dicitur Ps. xxxij. b. Versatus sum in miseria dum mihi configitur spina. Orige. Ultima mansio est ab occidente moab iuxta iordanem. Hic enim cursus propterea agitur ut perueniat ad flumen dei sapientie: scilicet et scientie: et ut purificati terram promissionis intremus. In litterario ludo ubi pueri elementa suscipiunt: alij

dicunt abecedarij: alij syllabarij: alij nominarij: alij calculatores dicunt. Et cum audierimus hec omnia puerorum profectus agnoscamus. Similiter in liberalibus studijs cum locum recitare uel locutionem uel laudem: uel alias per ordinem materias audierimus ex materie nomine profectum adolescentis aduertimus. Per hec ergo locorum quasi materiarum nomina in diuinis eruditionibus profectus indicant: et sicut illi in singulis immorantes quasi mansiones faciunt: et de uina ad aliam tendunt: ita hic mansionum nomina et perfectiones ab unius usque ad aliam profectum mentis indicant et incrementum uirtutum. d. Transieritis iordanem. i. cum baptizati fueritis: quasi cum deposito ueteri homine cum actibus suis indueritis nouum qui renouat in agnitione dei. e. Disperdite. Cum terra sancta repromissionis ingredimur: simul cum idolatria etiam omnia uitia extinguimus. f. Habitatores. Dalignos spiritus fantasmata uitiorum cum suggestionibus suis: uel Ps. cxxvi. b. Beat. qui tenebit et allidet

Nota de studio scripturarum. Hic enim contempta fuerint que delectare uident in terris ad celestia transire non possumus. b. Uenerunt ad montem abarim etc. Quadragesima prima mansio uertit in montes transiunt: et est contra faciem montis nabo. Sequitur mansio abarim quod est transitus contra naban: quod est abscissio. Ubi enim per has oes uirtutes ante transferit: et summam perfectionis ascenderit: transit itaque de seculo et abscissit sicut Enoch qui non inueniebatur: quia transtulit illum deus. Ad si uideat adhuc in seculo esse et in carne habitare: tamen non inueniet in illo seclari actu: quod transtulit illum deus in regionem uirtutum. Hiero. Hic moritur moyses: terra promissionis ante spectata. Nabo interpretat conclusio: in qua finit lex et non inuenit eius memoria: sed gratia euangelij sine fine perseuerat. Et notandum quod mansio transeuntium in montibus sita est: et adhuc profectu indiget. Post montana enim ad campestria moab et iordanis fluenta descendimus: qui interpretat descensio. Nihil enim tam periculosum quam glorie cupiditas et iactantia: et animus conscientia uirtutum tumidus. c. Ad campestria moab. Hiero.

42. mansio. In quadragesima secunda mansione que extrema est: residens populus benedicit a balaam: et maledictio mutat in laudes: fornicat cum filiabus madian: et phinees fornicantes cum pugnione transigit/numerat rursus populus: numerant et leuite: ut interfectis pessimis nouis dei populus censeat. Filie salpha at hereditate iudicio domini accipiunt inter fratres: nec femineus sexus a possessione domini excludit. Iesus moysi in monte succedit: et dicit a lege que spiritualiter debeat offerre in ecclesia: quod per singulos dies/quid in sabbato/quid in calendis/quid in pascha/quid in pentecoste/quid in neomenia mensis septimi/quod in ieiunio eiusdem mensis die decimo/quid in scenophegia quando figurant tabernacula? Quintodecimo die mensis eius dicitur: uxor et filiorum uota sine auctoritate et patrum et uxorum casta memorant. Bellum contra madianitas: mors balaam: prede diuisio: oblatio ex ea in tabernaculo dei. Ruben et gad et dimidia tribus manserunt circa iordanem in heremo possessionem accipiunt. Plurima enim habebant iumenta: nec adhuc poterant habitare in templo: docet populus ut in terra sancta idola destruat: et nullus de prioribus habitatoribus seruet. Describitur olim cupita puincia et duarum et semis tribuum hereditas separatur: numerant tribuum principes qui terram intrare debeant sanctam: quadraginta duas urbes cum suburbanis suis usque ad mille passus per circuitum leuite accipiunt: quot sunt seculi mansiones. Addunt sex urbes fugitiuorum: tres intra iordanem: et tres ultra: ut sint quadraginta octo qui fugitiuorum suscipi: qui interfici debeant: et usque ad mortem summi pontificis referuari. Succedit deuteronomium: secunda lex meditatorum euangelij. Ubi breuiter discimus que inter pharaonem et thophel et laban et aseroth et loca aurea: abiecto iuda infelicissimo. xi. diebus: in uia de choreb

Nico. de lyra

Supra iorda. co. hic. ita quod iordanis flum. erat in ter exercitum filiorum israel et hiericho que est ciuitas terre promissionis. b. Ubi castra sunt de bethsi. usque ad bessa. in hoc ostendit quantum spatium tenebat exercitus. s. de uno istorum locorum usque ad alium. Dicit autem Ra. Sa. quod sunt ibi. xij. miliaria: sed non est uerisimile quod exercitus tantum spatium occuparet: maxime quod castra erant situata in quadro circa tabernaculum uel dictum fuit. s. iij. ca. c. Ubi locutus est dominus ad moy. illa que sequuntur in isto libro. et Deuter. quod ad magna pre. In Deuter. enim multa replicant que fuerant antea sibi dicta a domino. Sciendum autem quod predicte mansiones in uniuerso fuerunt. xlij. quarum filij israel fecerunt. xlij. primo anno egressionis sue de egypto: et in principio secundi anni: scilicet usque ad locum unde missi fuerunt exploratores. Itē octo fecerunt quadragesimo anno: scilicet a monte hori exclusiue usque ad iordanem: et sic patet quod tempore intermedio quod fuit fere. xxxvij. annorum filij israel fecerunt tantum uiginti mansiones: ex quo patet quod licet dictum fuerit. s. xlij. ca. quod filij israel essent uagi per desertum toto illo tempore: non tamen sic est intelligendum quod essent quasi sic in continuo motu de loco ad locum: sed aliqui in uno loco diu manserunt: quod tamen manebat in uno loco quod diu nubes stabat super tabernaculum. d. Precipe filiis israel. Supra descriptus est status populi in itinere percedentis: hic consequenter describitur status eius ad terminum accedentis: ubi primo precipit idolatrie destructio. scdo describitur terre promissionis limitatio/ibi: Locutusque est. tertio terre limitate distributio/ibi: Precipitque moyses. Circa primum dicitur: Precipe filiis israel: auctoritate mea ut sint ad hoc firmiter obligati. Quando transierit iordanem. Sequitur: e. Disperdite cunctos habitatores regio. illi. Intantum enim multiplicati erant iniquitates eorum quod sententia mortis erat a deo data super eos: primum quod predictum fuerat abraam: Deuter. xvi. d. Non dum enim complete sunt iniquitates

z allidet paruulos suos ad petrā. a Pluribus dabitur latiorē. Quia qui habet copiam virtutum latitudine sperat pre...

Nico. de lyra

iniqtates amozeorū. q. d. qm implebunt tunc occidentē: z filij tui possidebunt terrā. a Confringite vitulos. i. aras. b Et statuas comi...

Quis dignus sit numerari

Glo.ordi. Ca. XXXIII

Locut' est dñs zc. Orig. Diuinis numeris nō omnes digni sunt: sed certis pterogatibus designant: q intra numez dei...

Tropolo. 1. Reg. 4. d

Sed cum illis rapient in nubibus obuia christo in aera: siue oēs in aere (sicut Paulus dicit) pmanfuri: siue etiā aliqui ad paradysum aut ad alia quelibet (ex multis mansionibus que apud patrē sunt) loca trāfferendi. Diuersitas autē translatio...

Alij titulos vel idola.

nis illius: confringite vitulos: et astatuas cominuite: atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

cella vastate: mūdātes frā: z habitates in ea. Ego eni dedi vob illā in possessionē / quā diuidetis vobis sorte. Plurib' dabitur latiorē / et paucis angustiorē. Singulis vt fors ceciderit: ita tri buetur hereditas. Per tribus z familias possessio diuidet. Sin autē nolueritis interficere habi...

atqz omnia ex b

ne suo. Unusquisqz ergo i resurrectione: aut in tribu ruben ascribetur: qz in morib' vel in actibus: vel in vita: ipsi ruben aliqd simile et cōsanguineū habuit. Alius in tribu symeon: forsitan p obedientia. Alius in tribu leui: qui scz bene p̄fuit sacerdotio: vl' bñ mini strans gradū sibi bonū acq̄siuit. Ali' in tribu iuda: qui regio spiritu populū suū: sensus scz mentis z cogitationes...

Ma. de ly.

Locut' est dñs. Ca. XXXIII

est dñs. Sic describit ter/ re pmissionis limitatio. Cuius vna ratio fuit: qz aliq' erāt p̄cepta in lege q obligabāt tm̄ in terra illa: et aliq' etiā q nō poterāt fieri extra: sicut edificatio tēpli z oblatio sacrificij: z iō debuerūt limites huius terre determi nari: z p̄mo determinat termin' par/ tis meridionalis / cuz dicit: Pars me/ ridiana incipiet zc. i Et habebit termi. zc. i. mare mortuum: qd est ita spissum z salsum q nō est nauigabilez neqz pisces possunt ibi viuere: vt dicit p̄s. y. De theozoz. Ille est loc' vbi qnqz ciuitates fuerūt subuerse: vt ha/ bet Gen. xix. z in illo loco descēdit ior danis fluuius. Illud igif mare erat in angulo p̄iungēte partē oriētalē terre pmissionis z meridionalē. Qui circūibūt austra. zc. mons est in la tere meridionali illius terre sic noiat' qz scorpiones erāt ibi in multitudine. Usqz ad torrentē egypti. hic est nilus fm̄ aliquos: fm̄ alios p̄o qd videt' pbabilius est qdā torēs descē/ dēs in mari mediterraneo vocat' Ri uocozula: z est in extremitate terre p missiōis p̄sus meridiē. Et ma/ gni ma. lit. fi. i. litore mar' mediter ranei: qd d: hic mare magnū respectu mar' mortui: a quo incipit termin' me ridionalis terre pmissionis vt p̄dictū est: z finit' litore maris mediterranei. Plaga aut' occidētalīs. Sic describit terminus occidētalīs qui est totus sup litus maris mediterranei.

Porro ad septē

Moraliter. b Locut' est dñs. In hoc ca. describunt termini terre p missiōis fm̄ q̄tuor ptes orbis q sunt: oriens / occidēs / aq̄lo / meridiēs. Per terrā p̄o pmissionis significat' terravi uentiū siue vita brā q nō est p̄prie lo/ quēdo celū empyreū. Nā oēs angeli fm̄ doctozes catholicos fuerūt ibi crea ti: nō tm̄ tunc fuerunt beati: qz sic nulli cecidissent: qd est falsum: igif terra vi uentiū qd idē est q vita brā dupl' acci pit. Uno mō obiectiue: z sic ipse deus est vita beata: nec habet terminos: sed est ifinita: Baruch. iij. c. Isrl' qz ma/ gna est dom' dei z ingēs loc' possessio nis ei': magn' z nō habz p̄summatiō/ nē: excelsus z imēsus. Alio mō accipit' subiectiue. put est for/ maliter in ipō brō: z sic est terminata vita brā: hui' termini sic p̄nt assignari. s. ab oriēte claritas diuine uisiōis sic ab oriēte no bis puenit or' lucis: a meridiē p̄o suauitas fructiōis pueni ens ex seruoze dilectiōis: sic a meridiē puenit seruoze caloriz: ab occidēte firmitas reptatiōis: certi enī sūt oēs bñ q nllō mō cadēt a sua b̄itudine. ab aq̄lone p̄o a q̄ ē oē malū: Diere. i. c.

aa v X. Jocunditas

Diuisio

P̄sus

Moralit'

Terra pro/ missiōis

cordis bene rexit. Singulis quoque tribubus sociabitur: qui eis aliquid cognatum vel in actibus vel in moribus habuit. Illud etiam quod sociam conerione tribuum: castrorum positio et metatiois ordo describitur: pertinet ad aliquem statum in resurrectione mortuorum. Tres ad orientem dicuntur esse tribus: tres ad occidentem: tres ad mare et tres yltie ad aquilonem (quod durus dicitur ventus) et quod tribus iuda que regalis est: ad orientem statuit de quo ortus est dominus noster / non puto ociosus.

Et quod isachar huic iungitur: et gabulon et quod in quatuor partes trinus iste numerus ordinatur. Que quibus positionum suarum diuersas habeant qualitates: omnes tamen in trinitatis numero continentur: quod sub uno numero patris et filii et spiritus sancti censentur omnes qui ex. iiii. orbis partibus venientes inuocant nomen domini: Recumbentes cum abraam / isaac et iacob in regno dei. Matt. viii. b. Ego autem imparere me iudico ad enarranda numerorum mysteria. Sed festinandum nobis est ad verum iesum: prius tamen pedagogo moyses utentes et apud eum multa rudimenta in scientia deponentes. Tendamus ad perfectionem christi. Moyses enim non multa bella compressit / iesus omnia bella compressit / pacem omnibus dedit. Considerandum etiam quod egressus de egypto populus non statim numeratur. Adhuc enim persequatur pharao. Nec cum mare rubrum transiens venit in desertum: nondum enim fuerat temptatus: nondum ab hoste impugnatus. Constatigit aduersum amalech et vincit / nec adhuc numeratur: non enim sufficit ad perfectionem tendenti una victoria. Hanc accipit et aqua de petra nec tunc numeratur: nondum enim in his que numeris apta sunt adoleuerat. Tabernaculum construit: lex per moysen datur: sacrificiorum et purificationum ritus docentur: scilicet purificationum leges et sacramenta conduntur: et tunc ad numerum ex precepto dei populus adducitur. Vide quam tota perfectionibus / quod temptationibus / quod preliis pugnandum et vincendum: ut possis pertinere ad diuinum numerum: et inter sanctas tribus numerari et visitari possis: et per dei sacerdotes aaron et moysen numerorum sensibus ascribi. Suscipienda tibi est lex dei offerenda sacrificia: exple de purificationibus / et cuncta peragenda que lex spiritus docet / ut possis ad israeliticum numerum pertinere. a. Ad septentrionalis etc. Dicuntur hebrei septentrionalis plagam incipere a mari magno quod palestine phenicis et syrie (quod appellatur coele cilicie) preterdit litoribus / et per egyptum tendit ad libyam. Quod autem dicitur puenientes vsque ad montem altissimum: autumat significari montem armanum vltimum quod verum videtur. b. Abuturque signa etc. A fine septentrionalis plage. i. atrio bena / tendunt fines vsque ad sephama / quam hebrei aphamiam vocant: et de aphamia descendunt in reblatha que est antiochia syrie. vnde addit quod fontem: quem respiciunt esse est amne de quo antiochia abundantissimis fruiuntur aquis. c. Hec erit terra etc. Origene. In hoc diuisione trans iordanem per moysen duabus tribubus ruben et gad: et dimidie tribui manasse terra diuisa est. Intra iordanem per iosue filium nun / et eleazarum filium aaron. Judas possedit ab austro. Ephraim et dimidia tribus manasse ab aquilone. Postea vero de sylo missis exploratoribus per singulas tribus et descriptione terre allata ad iosue et eleazarum: beniamin iuxta iudam et dimidia tribus manasse: ab austro secundum fontem possessionem accepit. Secunda tribus symeon in tribu iuda ut impleret quod scriptum est de leui et symeon. Diuidam eos in iacob / et disperdam in israhel. Tertia gabulon / galilea accepit in qua est mons thabor. Quarta isachar vbi est ierachel vsque ad iordanem. Quinta aser vsque ad montem carmelum qui terminat mari magno tirum et sidoneum. Sexta neptalim in galilea vsque ad iordanem vbi est tiberias que olim appellatur

appellabatur cinereth. Septima dan vsque iopen ibi sunt turres achilaon et celedi et emaus que nunc dicitur nicopolis: licet postea

Nico. de lyra

Porro ad septem. pla. Dic describitur terminus aquilonaris incipiens a mari mediterraneo. b. Usque ad montem al. In hebreo habetur: Usque ad montem motis: quod sicut dicitur Ra. Sa. super montem illum erat quidam moticulus supereminens. Et credo quod iste est mons libani: quod alibi in pluribus locis mons libani describitur esse in termino aquilonari terre promissionis.

c. Inde metabuntur terminus orientalis. d. Contra fontem. In aliis libris addit daphnen: sed non est in hebreo nec in libris corectis: hunc locum vocat Mattheus magdon. Marcus dalmanica: et saraceni modan: et est ibi verus ortus iordanis: quod per hoc patet quod palles in hunc fontem immisit recipiunt in dan ductu subterraneo meatu: et a fonte dan et iordanis noia tur iordanis. e. Inde pueniet etc. Est enim lacus magnus per quem transit iordanis fluius: et vocatur mare moze hebraice: quo omnis congregatio notabilis agrum vocatur mare: secundum illud Gen. i. Congregationesque aquarum appellauit maria: vocatur autem in euangelio mare galilee et transit iuxta galileam et mare tyberiadis a tyberide que est ciuitas sita in eorum ripa: dicitur etiam mare geneareth: quod generans auram. f. Et tendet vsque ad iordanem. Ex quo patet quod terra promissionis in angulo coniungente partem eius aquilonarem cum orientali se extendebat ultra iordanem: et secundum aliquos illa portio vocatur traconitidis regio Lu. iiii. g. Et ad vltimum etc. Et sic patet illud quod supra dictum est. scilicet quod istud mare erat in angulo terre promissionis coniungente partem orientalem cum meridionali: quod sicut eius pars meridionalis ab illo mari incipit ut predictum est / ita pars orientalis ad ipsum terminatur: ut hic dicitur: h. Preceptis. Hic agit de huius terre diuisione: et primo determinat huius diuisionem. scilicet de diuisione datam quam ad partem ca. xxxv. Circa huius describitur modus diuisionis. scilicet per sortes / cum dicitur: i. Hec erit terra etc. De modo autem istarum sortium dictum fuit. ca. xxxvi. Describit etiam quod sit diuidentia / cum dicitur: k. Noue tribus etc. Qui cum sub dicitur / cum dicitur: l. Tribus enim si. ru. etc. Quia due tribus et dimidia iam acceperant partes suas trans iordanem. Describit etiam per quod terra sit diuidentia / cum dicitur: m. Hec sunt noia vi. etc. Qui erat potifex. n. Et iosue filius nun. Qui post moysen constitutus fuit princeps. o. Et singuli principes etc. Hoc est intelligendum solum de principibus. x. tribuum: quibus erat diuidentia terra / cetera patent in lra. Omnia in hoc ca. et. xxxvi. dictum est quod terra esset sorte diuidentia: ideo queritur hic vtrum vti sortibus sit licitum. Ad quod dicendum quod vti sortibus est ex vario euentu seu dispositione alicui rei sensibilis. apposite determinare aliquid dubium vel incertum: sicut ex festiuis

ppositis. Jocunditas exultationis / quam videtur penas danatorum que euaserunt ex hoc habet materiam exultationis. m. Hec sunt noia virorum etc. Per noue principes terram diuidentes promissionis possunt puenieter intelligi noue ordines angelorum: nam per eos ministerii electi pducuntur ad terram viuentium: ea secundum varios gradus beatitudinis possessuri: que saluator mansiones Job. xiiii appellat. Hebreo. i. dicitur de angelis: Nonne omnes sunt ad ministratorum spiritus in ministerium missi propter eos qui capiunt hereditatem salutis.

multiplex victoria necessaria

1308.14.2

Diuisio tribuum per terram promissionis

Jordanis fons

mare quod sit

Diuisio

1308.14.2

An vti sortibus sit licitum

Doralit

Licet postea legerimus qd ceperint sibi trascensis alijs tribub^o vrbē iasem in tribu dan que hodie dicitur pancaas. Umbra enī sunt hec futurorū bonorū: et omnis hereditas terre illius que in iudea terra sancta et terra bona dicitur. Omnis in iudea locus / mons / ciuitas et vicus certis nominib^o designat: qbus scz aut chananei in locis suis: aut phere / gei / amorrei / euei vel hebrei nomiane / runt. Forsitan ergo sūm Paulū: q vmbra celestiu dicit esse terrena. in celesti / bus regionib^o sunt differētie locorū. In celis aut euidenter hierlm ciuitas et mons sion ab Aplo esse dicit. Consequēs q est esse ibi alias ciuitates circa terrenā hierusalē sitas et vicos et regio nes: in qbus pplis dei et verus israel: per verū iesum locandus est: et heredi / tate sortis distributio. i. meritoz con / templatio capturus: verbi grā: Qui ita negligēter vixit: vt p fide quidē me reat haberi inter filios isrl: p negligē / tia vō vite in tribu ruben aut gad vel dimidia tribu manasse nō intra iorda / nez sed extra sortem accipiet. Qui vō emēdatione ppositi talē se reddiderit: vt sūm (qz solus deus nouit) rōnes: aut in tribu iuda aut i tribu beniamin (in q hierlm tēplū et altare cōsistit) de beat deputari: et alī in alia atqz alī in alia. Hoc mō adūbzatio qdā sit future sortē i celis eoz tū q p iesum saluatozē nrm hereditatē capiet celo: vbi for / te hec obseruabunt pūilegia sacerdo / tū qbus vicina queqz vrbibus loca et ipsi menib^o iūta segregant. **P**ri / ge. Vide qz quos qbusdā q singulozū quoz siderum positio et situs: dici ciui / tas vel haberi possit in celo: quod ego diffinire nō audeo. Vide enim omnē creaturā in spe quidē ppter eū q subie / cit esse subiecta: expectare tū libertatē redēptionē filiozū dei sine dubio pclaris aliqd et sublimi^o opiri. Qui q exemplari / et vmbra celestiu in lege deseruūt et nūc p speculū in enigma / te: tūc aut facie ad facie sūm merita cōuersionē habebūt i ce / lis: in illa vel in illa pte. Sed sicut multa est differētia in ter / ris habitare. s. in locis secūdis et copiosis: vbi aeris tēperies liberalia instituta: aut in locis infecūdis estu torridis vbi nul / le leges: et inanis et fera barbaries semp bella: nunqz reqes: nec sine occulta dei dispēlatione et iusto iudicio. Ita et illis in locis erit aliqd tale: vt in nullo pzoisus inanis habeat in ter / ris vmbra celestiu: erit ergo ibi aliq ciuitas refugij: et erit alia in deserto: sicut bosoz in hereditate ruben. Alia quoqz plegn / tia capiēda sunt: qz si deus cū dispgeret filios adā statuit fili / os gentiu iuxta numez angeloz dei (vel iuxta alios codices: sūm numerū filiozū isrl) in initio mūdi et ita dispersi sunt sicut illoz merita vel ipsius ade cōtēplatio postulabat. Quid dice mus futurū cū nouissimi ade (qui nō in animā viuentē: s3 in spiriū viuificantē factus est) ceperit filios nō dispgere: sed di / spensare diuina dignatio: nō in initio s3 in fine mūdi nec illos qui in adā oēs mortui sunt: sed q in xpo viuificati sunt: erit si / ne dubio quedā distributio: q nō solū pro meritoz eoz qui di / spensant: sed et p nouissimi ade pteplatione dispensanda sit. Sed qz nrm talis est vt ab hac distributione ad illā celesthe / reditatis sortē venire mereat: Quis ita beat vt fors eius in hierlm veniat: vbi sit tēplū dei: imo ipse sit tēplū dei: Quis ita beatus vt dies festos ibi agat: vbi altare diuinū ppetuis adolef ignib^o: Quis ita btūs vt sacrificiū suū et incēsum sua / uitatis: supra illū ignē ponat: de quo dicit Luā. xij. f. Ignēz veni mittere in terrā et c. Quis ibi pagit pascha: in loco que elegerit dñs deus suus: ibi pentecostē: festiuitatē ppitatio / nis: et tabernaculoz solennitatē: nō iam per vmbra sed per ipsam veritatē. Quis nostrū dignus erit cū diuidere ceperit deus filios nouissimi ade: cui dicat: eris supra qnqz vel decē ciuitates: nō cui dicat: Intra in gaudium dñi tui: sed sedete et vos meuz super. xij. thronos iudicantes. xij. tribus israel: et de quibus dicat: Volo pater vt vbi ego sum et isti m. sint. vo / lo istos reges esse meū vt ego sum tecū: volo eos habere do / minationē: sicut ego sum dñs dñantiū: Hi sunt vere sacris / numeris apud deū nūerati: imo quoz oēs nūerati sūt capilli

positis per hoc q aliq accipit breuiorē vel longiorē: seu in ptectione taxillozū: ex hoc q aliqz projicit plura vel pauciora puncta: vel ex cōsimilibus vbi aliqd dubiū inter hoies deter / minat: et si hoc fiat ad alicuius rei diuisionē inter hoies: vt p hoc determinef qz quā partē accipiat: vocat fors diuisionar: si aut hoc fiat ad aliquid determinate agendū vocat fors cōsultoria: igitur si dispositio vel euētus sortiu expectet a fortuna tū: nullū est vitiiū: vt si mittan / tur sortes ad determinandū inter ho / mines qz quā partē accipiat alicuius rei: et hoc ex cōmuni p sensu cōmittitur fortune. Causa tū motiua pōt esse pec / catū: vt si ppter cupiditatē propriā vel aliud vitiiū nō possunt aliter diuidere cōcorditer: si autē dispositio sortiu vel euētus: nō expectet solū a fortuna sed ab alia causa: hoc est dupliciter. Uno mō a causa corpali vt a dispositioe stel / larū: et sic cū actus stellarū ad hoc se nō extēdat supstitiosum est et illicitū: et nō caret occulto pacto demonū. Alio mō qz expectat euētus et dispositio sortiu a causa spūali dirigēte: et hoc est dupl / Uno mō a demone: et hoc est illicitū: qz includit familiaritatē et pactū cū de / monib^o. Alio mō a deo expectat imē / diate vel mediātibus scis angelis: et hoc nō est illicitū sūm se: si fiat cū reue / rētia debita: vñ dicit Prouerb. xvj. d / Sortes mittunt in sinū: sed a dño tē / perant. Potest tū in hoc qdrupliciter pctm accidere. Primo si absqz vlla ne / cessitate ad sortes recurrat: hoc enī vi / det ad dei tēptationē pnerere: vñ dicit Amb. sup Lucā: Qui sorte eligif hu / mano iudicio nō cōprehēdit. Secūdo si qz etiā in necessitate absqz reuerentia debita sortib^o vtaf: vñ sup act^o Aplo /

de singulis tribubus: quoz ista sunt vocabula: **B**e tribu iuda: caleb fili^o iephone. **B**e tribu sy / meō samuel fili^o amiud. **B**e tri / bu beniamin / halidad fili^o caselō. **B**e tribu filiozū dan: bocci fili^o iogli. **F**iliozū ioseph de tribu manasse hāniel fili^o ephod. **B**e tribu ephraim chamuel filius se / pthan. **B**e tribu cabulon elisa / phan fili^o pharnath. **B**e tribu isachar dux phaltibel fili^o ocan. **B**e tribu aser: abiud filius salo / mi. **B**e tribu neptalim / pheda / hel filius amiud. **H**i sunt qbus pcepit dñs vt diuiderent fili / is israel terram chanaan.

Nec qz **C**a. XXXV a locutus est domin^o ad moysen in cam / pestribus moab su / per iordanem contra hiericho:

Si qz necessitate aliq cōpulū deū putant sorti bus exemplo aploz esse pfulendū: videāt hoc ipos nō nisi col lecto fratru cetū et p cibus ad deū fufis egisse. Tertio si diuina oracula ad terrena negocia cōuertant: vñ dicit Aug^o. ad inq / sitiones Januarij. **P**is qui de paginis euāgelicis sortes eli / gunt: et si optandū sit: vt hoc potius faciāt qz ad demonia cō / sulenda cōcurrāt. tū mihi displicet ista cōsuetudo ad negocia singularia et ad vite hui^o vanitatē diuina oracula velle cōuer / tere. Quarto si in electioibus ecclīasticis que ex spūsancti in / spiratione fieri debent aliqui sortib^o vtant: vnde dicit Peda sup actus Aploz. **P**atthias ante pentecostē ordināduz sor / te qrit: qz. s. nōdū erat plenitudo spūsancti in ecclīa effusa. **S**e / pte aut diaconi postea nō sorte s3 electioe discipuloz sūt ordi / nati: secus aut est in tpalib^o dignitatib^o q ordinant ad trena dis / ponēda: et iō i electioe illaz pnt hoies vti sortib^o sicut et in diuisione rerū tpalū: vt p dicitū est. **S**i vō aliq necessitas alia vtab electioe dignitatē ecclīastice imineat: licitū est cū debita reuerētia sortib^o diuinū auxiliū implorare: vñ dicit Aug^o. i epla ad Honoratū. **S**i inē dei ministros sit disceptatio q eoz tpe psecutiois maneāt ne fuga oim et q eozū fugiat ne morte oim deserat ecclīa si hec disceptatio alit nō pōsit emiari qtrū mihi videf: q maneāt et q fugiat sorte eligēdi sūt: et h mō et alijs mo / dis licitū p dicit vti sunt sortib^o viri scī q in ve. ac no. test. vñ fuisse sortib^o legunt: sic Josue iudicio sortiu puniuit achanz Josue. vij. et Saul dephēdit ionathā filiū suū mel comedisse: i. Reg. xij. et Zachari. sorte exijt vt incēlū poneret: Lu. i. et **P**atthias aplatū pmoz: Act. i. et sic d alijs: et sic pty rñsio ad qstionē. **I**n ca. xxiiij. vbi d: i po. **P**laga at occidētal. **A**dditio. **Q**uidā hebreoz dicunt q mare magnū de / quo hic fit mētio qd est termin^o occidētalē terre pmissiois nō est mare mediterraneū s3 mare oceanū: qz mare oceanū prie d: mare magnū. **S**3 si sic eēt opteret dice / re q limites terre pmissionis se extēderēt vsqz ad mare hispa / nie: qd ē icōueniēter dicitū. **R**emāsser enī maria ps terre p / missiois q nunqz fuisz acqstia: nec aliq mētio de ipa facta.

Nec qz lo. est. **D**ic pñr agit de terre **L. XXXV** diuise ac diuidēde datioe qtrū ad et^o pte. **C**ui^o fuit duplex cā. **O**ma p leuitaz habitaculo. alia p fugiti uoz receptaculo: q describit ibi: **D**e ipis aut oppidis. **C**irca p / munt dicitur.

Anagogi.

1. Co. 13. d

mat. 25. b

Job. 17. d

Diuisio

Hebron quoque tibi patebit... interfectur enim aia tua ad sponsum suum quem amiserat per peccatum. Tandem deo sic habet intrabis qua ioseph nri sibi in hereditate elegit in qua sepultus est: q in terpretat humerus vel labor: vt ostendat te per labore penitentie ab errore tuo humer? christi reportatu: z nona gintonoue ouib? adiuctu effectum esse centesimam: qz sychen ab alienigenis coparatu est centu annis. a Re erit. i. eterni morte obnoxius: vnde Matth. xvij. a. Si qs scadaligauit vnū ex pusillis istis q in me cre. zc. z i. ioh. iij. c. Dis q oderit fratrem suum homicida est: nec habet vitam eternam. Dic fm Exodu ab altari iubet auellit: qz indigni sacramentis dñicis a participatione sacri altar? remouet: nec renouat ad veniam nisi p cōdignā penitentia. b Postq aut. Reg? Post mortē summi pontificis homicida iubet reuerti in terrā suā: qz humanū genus peccado sibi mortē intulit: post mortē veri sacerdotis: id est christi absolutionem reatus accepit. t Dec. 19. c He pollutatis

Nico. de lyra

Res erunt trans iordanem z tres in terra chana. Licet enim trans iordanem habitaret tñ due tribus cum dimidia: tamē tot erant ibi ciuitates refugij quot erāt citra iordanē: vbi habitabāt nouē trib? z dimidia. Cuius rationē assignat Rabi Salomō dicens q hoc fuit qz in terra galaad q erat trans iordanē: habitabāt hoies proni ad effusionē sanguinis: fm qd dicit qsee. vi. c. Galaad ciuitas operantiū idolum supplantata sanguine: vbi in hebreo habet: Zocular sanguinis. Alia etiā causa pōt assignari qz terra trans iordanē erat longinq a templo dñi: ideo ibi multiplicabantur ciuitates refugij vt effusores sanguinis elongarēt a tēplo: vñ z dauid licet esse sanctus: pphibitus est tñ edificare templū eo q multū sanguinem effuderat in bellis: vt habet. i. Paral. xij. b. Item qz alie tres addēde erāt quādo dilatati fuissent termini habitationis eorū: vt habetur Deut. xix. b. Si quis ferro percussit. Dic cōsequēter describitur fugitiuorū saluatio: z primo ostenditur qui fugitiui non sint saluandi. secundum qui sint saluandi: ibi: Si fortuitu. tertio qliter nō saluandi debeant p demnari: ibi: Homicida sub testibus puniet. Circa primū sciendū qz percussus a proposito: si ex percussione sequebat mors nō debebat saluari per ciuitatē refugij: z qz ad hoc dicit: Si quis ferro percussit z mortuus fuerit qui percussus est: q autē loquit scriptura de percussione a proposito patet per illud qd sequit postea. Qz si fortuitu quicqz horum fecerit. Considerandū est q fm q dicit Ra. Sa. in instrumēto percussione requiritur q homo percussus ex eo possit mori: ideo cōsequēter dicit: c Si lapidem iecerit et ictu occubuerit. i. si lapis sit tante magnitudinis q possit letale vulnus inferre: et eodem modo dicit in alijs lesionib? in textu hebrai.

bibus que ad fugitiuorum subsidia a q bosoz in campestri solitudine de tribu ruben: z ramoth galaath de tribu gad: z gaulo in basan de tribu manasse. separant tres erunt trans iordanem: a cades i galilea mot? neptalim: z sichē i mote ephraim z caritharbe ipa ē hebrō i mote iuda z tres in terra chana: tā filijs isrl qz aduenis atqz peregrinis: vt pfigiat ad eas q nolēs sanguinē fuderit. Si qs ferro percussit z mortuus fuerit qui percussus est: reus erit homicidij z ipe moriet. Si lapidē iecerit z ictus occubuerit similis puniet. Si ligno percussus interierit: percussoris sanguine vindicabit. Propinquus occisi homicidam q nō enim opus est eum ad iudiciū educi cū iam homicida iudicat? sit: z ppter ea de illis ciuitatibus expulsus. interficiet: statim vt apprehenderit a q damnat maliciā z incurie pñit. Talid est pmeditate dñi vñ morte i ferre aliū casu. eum percuet. Si per odium quis hominē impulerit / vñ iecerit quipiam in eū per insidias: aut cū esset inimicus manu percussit: z ille mortuus fuerit / percussor homicidij reus erit. Cognat? occisi statim vt inuenerit eū / iugulabit: qz si fortuitu z absqz odio z inimicitijs qz horum fecerit / hoc audiet populo fuerit cōprobatū: atqz iter percussorem z ppinquū sanguinis qstio ventilata / liberabit innocēs de vltoris manu: z reducez p sententiā in f ecclesiā catholicā vbi penitentiā agat. vrbē ad quā cōfugeret: Manebit qz ibi dōec sacerdos magn? q oleo sancto vinctus est moriatur. Si in terfector extra fines vrbū q exulibus deputatē sunt fuerit inuētus: z percussus ab eo q vltor est sanguinis / absqz noxā erit q eū occiderit a q. i. penitēs in fide catholica manendo nō debuit sceleris sui veniam sperare nisi in mediatoz dei z hominū morte. Debuerat enī pfug? vsqz ad mortē pōtifici i vrbē residere. Postq aut ille obierit / homicida reuertet in terrā suā. Nec sempiterna erūt z legitia i cūcti habitatoib? vris. Homicida sō testib? puniet. Ad vni? testimonij null? pdenabit. Nō accipietis precij ab eo qui reus est san. vt a morte saluet: nec etiam vt eius mors differat: ideo subdit: Statim z ipse

textu hebraico: excepto pmo vbi dicitur absolute: Si quis ferro percussit z mortuus fuerit: z nō exprimit ictu quia sufficēter intelligit: eo q cū minimo instrumēto ferreo: vtpote cum acu posset interfici homo. Si aut aliquis percuteret proximū a proposito lapillo minimo vel festuca z percussus moreret nō esset ppter hoc pcutiens interficiendus: qz nullo mō est verisimile q percussus esset mortuus ex percussione illa: sed alia causa. d Statim vt apprehē. eum inter. etiaz in ciuitate refugij: vt dicit Ra. Sa. sed hoc est intelligendū quādo inueniet eum post iudiciū datū de homicidio illo quod fuit factum a pposito. e qz si fortui. Dic ostendit qz debeat saluari in ciuitate refugij: videlicet interficiēs a casu absqz odio z insidijs: et ponit ad hoc exemplum Deut. xix. de illo qui nō habens inimicitias cū primo vadit cū eo ad scindēdū ligna: z ferrū securis desiliens manubrio interficit primū. Sequit: f Reducez per sen. in vrbē zc. Ex quo patz q iudiciū de homicidio perpetrato vrbū fuerit a casu vel a pposito non fiebat in ciuitate refugij: sed magis in illa in cuius terminis factū fuerit homicidij: qz ibi magis poterat sciri veritas de facto: z qz cōditiones rei z actoris erāt ibi magis notē: z ideo dicit hic / q data sententiā in illa ciuitate de innocētia percussoris reducebat percussor in vrbē ad quā cōfugerat. Cōsequēter describit modus saluandi / cū dicit: g Manebit qz ibi zc. Si enī aut exiret terminos ciuitatis illius nō saluabat: qz inuentus extra poterat occidi a propinquo iterfecti: ad quē d iure ptebat mortem ppinqui sui vindicare. Rationē autē predicte more assignat Ra. Sa. dicens q effusio sanguinis etiā a casu abbreviat vitā: z ē etiā horrida coram deo. Officiū autē summi sacerdotis est orationibus z sacrificijs impetrare prolongationē vite z deitate placare: z ideo ipso viuente homicida nō debebat ad terrā propriā redire. Alia aut ratio ad hoc pōt assignari: licet enīz interfectoz a casu esset innocens: et puniret sine sua culpa in hoc qz erat pfugus a ciuitate sua: nō tamen hoc erat sine causa qz ex mora ipsius inter amicos defuncti poterāt seditiones z homicidia oriri: z p consequēs paz p̄munis turbari: maxime qz iudei crudeles erāt z pni ad effusionē sanguinis: ideo ad hoc malum euitandū in cōmunitate: homicida a casu manebat exul ad tēpus: qz detrahendū est bono particulari propter conseruationem boni cōmunis: poterat autē reuerti in morte summi pontificis pro qua tunc erat afflictio z luctus in toto populo: z tali tēpore solent ire pticulares sedari. h Homicida. Dic cōsequēter describitur qliter nō saluandus debeat cōdenari: et primo qz tum ad testes / cum dicit: i Sub testi. pñ. qz duo testes ad min? ad eius cōdenationē redrunt. scdo qz tum ad iudices / cū dicit: k Nō accipietis precij ab eo qui reus est san. vt a morte saluet: nec etiam vt eius mors differat: ideo subdit: Statim z ipse

Quod si polluatis terram habitacionis ue. **Doctr.** Pol-
luit terra habitacionis sue q̄ cruceta ⁊ nepharia facit opa: pri-
mos scādalicando ⁊ spiritaliter interficiēdo. Et nisi p̄ cōfessio-
nē pctōꝝ ⁊ cōdignā penitētiā desideria carnis occidant: terra
corpis nullo modo mūdabit: nec creator omnīū in ei⁹ aīa ha-
bitabit vbi squalorē sordide puerfatiōis
dominari videbit.

Nico. de lyra

Statim ⁊ ipe moriet. An
erit conuictus de homicidio volūtario.
Arules ⁊ p̄su. Quia silr p̄ p̄ciū
nō poterāt reuerti ad loca sua an mor-
tē sumi p̄tifficis. **Ne polluatis.**

In. c. xxxv. vbi dicit i post. ⁊ suburbana
p̄ circūitū spacia sūt ex muros ciuitatē.
Additio. Sicut expositio p̄ma
q̄ dicit q̄ idē est spa-
ciū mille passuū: ⁊ duoz milliū cubitoꝝ
nō videt veritatē obtinere. p̄ter rōnes
q̄ assignāt i postil. sic nec expositio **Ra.**
Sa. videt valere: nā hoc q̄ dicit q̄ mil-
le cubiti. p̄inq̄ozes muri erāt sic ordina-
ti q̄ nō poterāt ibi dom⁹ edificari: nec
poterāt arari v̄l serri ⁊c. s; ⁊ i alijs mille
cubitis lōginq̄ozib⁹ poterāt vinee plāta-
ri ⁊ hmoi: nullū habet in lra fūdāmētū.
silr nec **B** q̄ dicit q̄ spaciū mille cubito-
rū lōginq̄oz nō p̄p̄e s; large suburbana
vocāt: h; aliq̄d fūdāmētū in textu: et iō
nullū auctat: videt eē. vñ ad planū sensū lre habēdū aliē dicē
dū videt. **P**ro q̄ sciēdū q̄ sc̄ptura i b̄ loco dēfmiat modū mē-
surādi suburbia ciuitatū: q̄ dāde erāt leuit: s; hac forma: videt
q̄ p̄t̄ ferat vñ circūl⁹: cui⁹ circuli ciuitas sit in medio. s. in cē-
tro: ⁊ semidiameter circuli sit longitudis mille cubitoꝝ: ⁊ **B** ex
p̄sse p̄tinet i b̄ q̄ dicit: Suburbanaq; ciuitatē forinsec⁹ p̄ circū-
tum mille cubitoꝝ spacio tēdant: in hoc enī q̄ dicit: **P**er cir-
cūitū mille cubitoꝝ: patz manifeste q̄ circulariter spaciū mille
cubitoꝝ a muris ciuitatis forinsecus tendi debeat: q̄d est p̄-
positū. **D**einde mādat formare vñ q̄dratū eq̄laterū: cui⁹ qua-
drati q̄dlibet lat⁹ sit longitudis duoz milliū cubitoꝝ: ita tñ q̄
vñ lat⁹ sit p̄ orientē ⁊ aliō p̄ meridiē ⁊ aliō p̄ respiciat occidē-
tē ⁊ aliō septētrionē: ⁊ hoc exp̄sse habet in hoc q̄d sequit̄: **C**ō-
tra orientē duo millia erūt cubiti: ⁊ p̄tra meridiē siliter duo mil-
lia: ad mare q̄q; q̄d respicit occidētē eadē mēsurā erit: ⁊ septē-
trionalis plaga eodē termino finiet̄. **E**x q̄ p̄t̄ q̄ suburbia ha-
rū ciuitatū p̄tinebant in vno q̄drato eq̄latero longitudis duo
rū milliū cubitoꝝ: ⁊ latitudinis eiusdē mēsure. **Q**uod q̄dē q̄dra-
tū in quattuoz diuidebat q̄drata: q̄rū quodlibet lat⁹ erat lon-
gitudinis mille cubitoꝝ. **E**t vt ista intelligant ponit sequens
figura: in q̄ ciuitas sit. a. et circulus p̄ circūitū ciuitatis delat⁹

18.27.2

piet̄ p̄ciū ab eo q̄ re⁹ est sangui-
nis: statiz ⁊ ipe moriet. **Exules**
et profugi ante mortē p̄tifficis
nullo mō in vrbes suas reuerti
poterūt / ne polluatis frā habi-
tatōis vrē / que insontū cruore
maculat: nec aliter expian p̄t
nisi p̄ ei⁹ sanguinē / q̄ alter⁹ san-
guinē fuderit: atq; ita emunda-
bit v̄ra possessio / me cōmorāte
vobiscū. **E**go enī suz dñs q̄ ha-
bitō iter filios isrl. **Ca. XXXVI**

Acceperunt autē p̄ncipes
familiaz galaad filij
aceruus testimonij.
vendens.
ad filij machir filij

Hic reddit rō p̄dicte punitionis. s. vt terra custodiret mūda:
q̄ maculat effusione sanguinis innocētis: q̄ macula erat aufe-
rēda p̄ mortē volūtarij homicide: ⁊ eadē rōne effusio sanguis
homicide a casu p̄ exiliū p̄dictū erat precaudā: cā dō mūdicie
terre cōseruāde tangit / cū dicit: **E**go enī sum ⁊c. **P**er ve-
rā fidē vñ dei ⁊ p̄ specialē cultū latric
⁊ iō terra hui⁹ habitatōis diuise p̄ ceterl
debet seruari mūda p̄ purgationē pctō
rū ⁊ maxime homicidij volūtarij: qz sā-
guis innocēs effusus sup̄ trā p̄pter hor-
rozē criminis dicit clamare coram deo.
Sen. iiii. b. **E**cce vox sanguinis fr̄is tui
abel clamat ad me de terra.

Additio

hui⁹ ciuitatis in b̄ circulo: ⁊ sit. c. ⁊ pun-
ctus meridionalis: ⁊ sit. f. ⁊ p̄ctus oc-
cidentalis: et sit. h. et punctus septen-
trionalis: et sit. e. et p̄trahatur vna li-
nea ab orientē in occidētē: ⁊ sit. c. a. h. et
alia linea a septētrione in meridiē: ⁊ sit
e. a. f. **D**einde p̄trahat alia linea a p̄-
cto. c. q̄ est orientalis punct⁹: q̄ q̄dē linea
tāgat lineā. a. c. ad anglos rectos: ⁊ sit
linea talis. b. c. d. cui⁹ lōgitudō sit duo
milia cubitoꝝ. s. mille exvtraq; pte a p̄-
cto. c. q̄ est p̄ct⁹ orientis. **S**ilr p̄trahat
sc̄da eq̄lis linea a p̄cto. f. q̄ est p̄ctus
meridionalis: ⁊ sit. d. f. l. q̄ q̄dē linea tā-
gat lineā. a. f. ad angulos rectos. **S**ilr
etiā p̄trahat etiā eq̄lis linea a p̄cto. h.

q̄ est punct⁹ occidētis: ⁊ sit linea. l. h. g. que tangat lineā. a. h.
ad angulos rectos: p̄trahat etiā q̄rta linea eq̄lis a p̄cto. e.
q̄ est p̄ct⁹ septētrionis: ⁊ sit. g. e. b. q̄ q̄dē linea tangat lineā
a. e. ad angulos rectos. **Q**ue q̄dēz figura manifeste adaptat
sensui plano lre in b̄ loco: vt p̄t̄. **N**ā cū dicit q̄ suburbana a mu-
ris ciuitatū forinsecus p̄ circūitū mille cubitoꝝ spacio tēdent.
legit̄ de circulo. c. f. h. e. q̄ p̄ mille cubitos forinsec⁹ a ciuitate p̄
circūitū tendit. **C**ū autē subdit: **C**ontra orientē duo millia erūt
⁊c. **Q**uod dicit q̄drato. b. d. l. g. cui⁹ latera versus q̄tuoz mū-
di plagas se extēdētia habēt q̄dlibet duo millia cubitoꝝ in lō-
gitudine: q̄d autē seq̄t̄. **F**ritq; vrb̄ in medio: p̄t̄z manifeste in
figura cū ciuitas. a. sit in medio tā circuli q̄ q̄drati ⁊c.

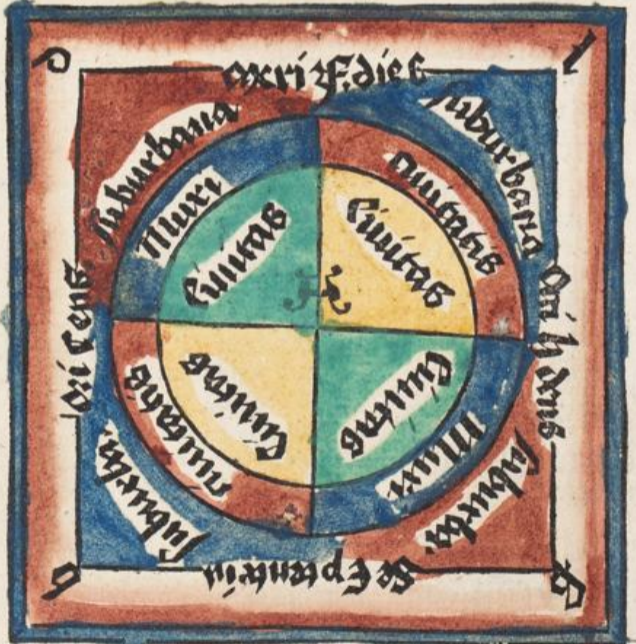
Replica **B**urgen. imaginat de suburbij ⁊ coz mē-
suris q̄dā mathematica ad expositionē lre parū valentia: cui
tñ placet vtat̄ eis: qz nō sūt contra postillatoꝝ.

Glo. ordi.

Acceperunt autē p̄ncipes ⁊c. **Ra. Ca. XXXVI**
Prouidere debet pie cogitationes ne possessio bo-
norū meritoꝝ in alienozū transeat de miniū / sed le-
gitimo heredi perpetuo maneat: ⁊ ob hoc moyses. i. lex consu-
lat vt respōdeat q̄liter sui iuris p̄petui possessores fiat q̄ ipsa
exprimūt noīa. **I**nterpretat̄ enī galaad acer⁹ testimonij: ma-
chir vendens / manasses oblit⁹ / ioseph p̄ filiā / salphaat vmbra
formidinis. **L**oquunt̄ ergo p̄ncipes familiarū galaad / filij ma-
chir / filij manasse / de stirpe filioꝝ ioseph p̄ filiā / salphaat / q̄n
cogitationes pie mētis p̄m scripturarū testimonia decertāt p̄
aīa fideli q̄ laborē presentis vite p̄ futura vendidit: ⁊ obliu-
scens q̄ retro sūt / in anteriora se extendit vt p̄ augmentū bono-
rū operū p̄mia eterna cōsequat̄. **Q**uinq; enī filie salphaat. i.
vmbre formidis exteriora significant: q̄ quinq; corpis sensib⁹
explent̄. **N**ecessē est autē vt q̄ in vmbra p̄sentis vite bonis opi-
bus student in timore p̄seruet̄ ne pdant laborē. **T**erent̄ ergo
p̄ncipes galaad ne possessio sua in alienam tribū trasserat: et
q̄sq; fidelis p̄uidet vt opera q̄ agit ad salutē pficiant sibi / ne si
p̄raua intētiōne gerant̄ ab immūdis spiritib⁹ peruadant: vñ
de: **A**tendite ne iusticiā vestrā faciatis coram hominibus. **D**at. 6. s

Nico. de lyra

Acceperunt autē et p̄ncipes **Ca. XXXVI**
familiarū gala. ⁊c. **D**ic ex p̄dictis ponit q̄stio: ⁊
p̄mo q̄stio mouet. secūdo ad q̄stionē r̄ndet / ibi: **R**e-
spōdit moyses. tertio respōsio executioni dat / ibi: **F**ecerūtq;
Questio autē orit̄ eo q̄. s. xxvij. ca. de mandato domini ordi-
natum sūt q̄ filie salphaat succederent patri in hereditate / eo
q̄ non habebat filium masculū: ⁊ hoc est quod subditur:
* **T**ibi dño

sit. c. f. h. e. cuius circuli. a. est centrū: ⁊ sit longitudo semidia-
metri hui⁹ circuli mille cubitoꝝ: ⁊ assignet̄ p̄ctus orientalis
hui⁹ ciuitatis

